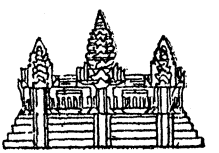

ព្រះ
វិន័យបិដក ភាសាខ្មែរ
និង
សេចក្តីប្រៀបធៀបភាសាខ្មែរ
វិនយបិដក ចុល្លវគ្គ
ភាគទី
១១

សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ វត្តក្ខន្ធកៈ

ភាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ ភិក្ខុនីខន្ធកៈ

បញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ និង សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ

លើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៥០១

តតិយោ ភាគោ

សង្ឃភេទក្ខន្ធកំ

[១] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា អនុបិយាយំ វិហរតិ អនុបិយំ នាម មល្លានំ និគមោ ។ តេន ខោ បន សមយេន អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យកុមារា ភគវន្តំ បញ្ចដិតំ អនុប្បព្ពជន្តិ ។

[២] តេន ខោ បន សមយេន មហានាមោ ច សក្កោ អនុរុទ្ធោ ច សក្កោ ទ្វេ ភាតុកា ហោន្តិ ។ អនុរុទ្ធោ សក្កោ សុខុមាលោ ហោតិ ។ តស្ស តយោ បាសាទា ហោន្តិ ឧក្កោ ហេមន្តិកោ ឧក្កោ តេម្ហិកោ ឧក្កោ វស្សិកោ ។ សោ វស្សិកេ បាសាទេ បវ្ហារេ មាសេ និប្បុរិសេហិ តុរិយេហិ បរិចារិយមានោ ន ហេដ្ឋា បាសាទា[1] ឱរោហតិ ។ អថ ខោ មហានាមស្ស សក្កស្ស

---

១ ម. ហេដ្ឋាបាសាទំ ។

ឥតិយភាគ

សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ

(១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធ មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងនិគម ឈ្មោះអនុបិយា ជានិគមរបស់មល្លក្សត្រ ទៀបព្រៃអនុបិយា ។ កាលសម័យ នោះឯង ពួកសក្យកុមារ សុទ្ធតែជាអ្នកមាននាមល្បីល្បាញ ចេញបួស តាមព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្នួសហើយ ។

(២) សម័យនោះ មានសក្យៈជាបង្គំបួន ២ អង្គ ឈ្មោះមហានាម-សក្កៈ ១ ឈ្មោះអនុរុទ្ធសក្កៈ ១ ។ ឯអនុរុទ្ធសក្កៈជាស្តេចសុទ្ធមាលជាតិ[1] ។ អនុរុទ្ធសក្កៈនោះ មានប្រាសាទ ៣ ខ្នង ប្រាសាទមួយសម្រាប់រដូវរងា ប្រាសាទមួយសម្រាប់រដូវក្តៅ ប្រាសាទមួយសម្រាប់រដូវភ្លៀង ។ អនុរុទ្ធ-សក្កៈនោះ (គង់នៅ) លើប្រាសាទសម្រាប់រដូវភ្លៀងអស់បួនខែ មាន តន្ត្រីនៅចាំគាល់បម្រើ មិនមានមនុស្សប្រុស (នៅលាយ) មិនដែល យាងចុះអំពីប្រាសាទមកខាងក្រោមឡើយ ។ គ្រានោះឯង មហានាមសក្កៈ

---

១ ជាក្សត្រដែលបានសេចក្តីសុខ មិនដែលបានសេចក្តីលំបាកដោយខ្សែរំងាំងកំណើតថ្ងៃជាដើម។

ឯតទវោសិ ឯតរហិ ខោ អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យកុមារា ភគវន្តំ បព្ពជិតំ អនុបព្ពជន្តិ អម្ហាកញ្ច បន[1] កុលា ឧត្តិ្តោចិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ យន្នូនាហំ ឯ បព្ពជេយ្យំ អនុរុទ្ធោ ឯតំ ។ អថខោ មហានាមោ សក្កោ យេន អនុរុទ្ធោ សក្កោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អនុរុទ្ធំ សក្កំ ឯតទវោច ឯតរហិ តាត អនុរុទ្ធ អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យកុមារា ភគវន្តំ បព្ពជិតំ អនុបព្ពជន្តិ អម្ហាកញ្ច បន កុលា ឧត្តិ្តោចិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតោ តេនហិ តំ ឯ បព្ពជ អហំ ឯ បព្ពជិស្សាមីតិ ។ អហំ ខោ សុខុមាលោ ជាហំ សក្កោមិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុំ តំ បព្ពជាហីតិ ។ ឯវំ ខោ តេ តាត អនុរុទ្ធ ឃរាវាសតន្តំ អនុសាសិស្សាមិ បឋមំ ខេត្តំ កសាបេតព្ពំ កសាបេត្វា វប្បាបេតព្ពំ វប្បាបេត្វា ឧទកំ អតិនេតព្ពំ ឧទកំ អតិនេត្វា ឧទកំ និន្នេតព្ពំ ឧទកំ និន្នេត្វា និន្នាបេតព្ពំ[2]

---

๑ ឧ. ម. ឃោគ្ឃកេសុ បនសព្ពោ ន ទិស្សតិ ។ ๒ ឧ. និន្នាបេតព្ពំ ។

មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ឥឡូវនេះពួកសក្យកុមារសុទ្ធតែជាអ្នកមាននាម
ល្បីល្បាញ ចានចេញបួសតាមព្រះមានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្នួស
ហើយ ចំណែកខាងត្រកូលរបស់យើងគ្មាននរណាមួយ ចេញចាកផ្ទះទៅ
បួសក្នុងសាសនាសោះ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញឬអនុរុទ្ធបួសកុំខានចុះ ។
ទើបមហានាមសក្កៈចូលទៅរកអនុរុទ្ធសក្កៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ចាន
និយាយរឿងនុ៎ះចំពោះអនុរុទ្ធសក្កៈថា ម្នាលអនុរុទ្ធ ជាអនុជ ឥឡូវនេះ ពួក
សក្យកុមារ សុទ្ធតែជាអ្នកមាននាមល្បីល្បាញ ចានចេញបួសតាមព្រះ
មានព្រះភាគ ដែលទ្រង់ព្រះផ្នួសហើយ ចំណែកខាងត្រកូលរបស់យើង
គ្មាននរណាមួយ ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនាសោះ បើដូច្នោះចូរឯង
បួស ឬអញនឹងបួសក៏ចាន ។ អនុរុទ្ធឆ្លើយថា ខ្ញុំជាមនុស្សស្រុកមាលជាតិ
ខ្ញុំមិនអាចនឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនាចានទេ សូមទ្រង់ស្តេច
បួសចុះ ។ មហានាមសក្កៈនិយាយថា ម្នាលអនុរុទ្ធ ជាអនុជ ចូរឯងមក
អាយ បងនឹងពន្យល់ប្រយោជន៍របស់យ៉ាងណាសដល់ឯងថា ការធ្វើស្រែនោះ
មុនដំបូងត្រូវភ្ជួរ ភ្ជួរចប់ហើយ ត្រូវព្រោះ ព្រោះចប់ហើយ ត្រូវបញ្ចូលទឹក
បញ្ចូលទឹកចប់ហើយ ត្រូវបញ្ចេញទឹក បញ្ចេញទឹកចប់ហើយ ត្រូវជំរះស្មៅ

ฉนฺทาเปตฺวา ฉวาเปตพฺพํ ฉวาเปตฺวา ขญฺหาเปตพฺพํ ขญฺหาเปตฺวา[๑] ปุญฺชํ กาเรตพฺพํ ปุญฺชํ กาเรตฺวา มญฺจาเปตพฺพํ มญฺจเปตฺวา ปลาลาฉนฺทเก ขุทฺทเกตพฺพานิ ปลาลาฉนฺทเก ขุทฺทเกตฺวา กุสิเก ขุทฺทเกตพฺพา กุสิเกหิ ขุทฺทเกตฺวา ฑิณฺฑุภาเปตพฺพํ ฑิณฺฑุภาเปตฺวา[๒] อตฺถรเกตพฺพํ อตฺถรเกตฺวา อายตเมว วสฺสิ วิหาเรว กาตพฺพํ อายตเมว วสฺสิ วิหาเรว กาตพฺพนฺติ ฯ ๘ กมฺมา ฑียนฺติ ๘ กมฺมานิ อตฺถิ ปญฺญายติ กตา กมฺมา ฑียิสฺสนฺติ กตา กมฺมานิ อตฺถิ ปญฺญายิสฺสติ กตา มยิ อเปฺปสกฺกา ปญฺหา กามกุณฺฑเก สมปฺปิตา สมฺปนฺนีกฺขตา ปริจริสฺสนฺติ ฯ ๘ หิ ตาต อนุรุทฺธ กมฺมา ฑียนฺติ ๘ กมฺมานิ อตฺถิ ปญฺญายติ อกฺกีณา[๓] กเมฺม มาตาปิตเรหิ[๔] จ ปิตามเหหิ จ กาลกตานิ ฯ เตสเมว หิ ภูญฺชิตพฺพา ยาวชีวมฺปิ ทุปชฺชาปิ หิ อหุ อการสฺสา อนาจารา ปฏิวิสฺสกีนนฺติ ฯ

---

๑ ฉ. ขญฺหาเปตฺวา ฯ ๒ ฉ. ม. ขุปาเปตพฺพ ขุปาเปตฺวา ฯ ๓ ฉ. อกฺกีณเยว ฯ ๔ ฉ. ม. ปิตเรหิ ฯ

ដំរះស្មៅរួចហើយ ត្រូវប្រួតស្រូវ ប្រួតស្រូវហើយ ត្រូវចងកណ្តាប់ ចងជាកណ្តាប់ហើយ ត្រូវធ្វើឲ្យជាគំនរ ធ្វើឲ្យជាគំនរហើយ ត្រូវបោកឬបញ្ហាន់ បញ្ហាន់ហើយ ត្រូវដង្ហុះយកចំបើង ដង្ហុះយកចំបើងហើយ ត្រូវដង្ហុះយកកំទេចចេញ ដង្ហុះយកកំទេចចេញហើយ ត្រូវរោយ រោយហើយ ត្រូវដង្ហែនយកមកទុក ដង្ហែនយកមកទុកហើយ ត្រូវចាប់ធ្វើតែយ៉ាងនេះតទៅទៀត រាល់ៗឆ្នាំ ត្រូវចាប់ធ្វើ (សាពីដើម) តាមទំនងនេះទៀត តែរាល់ ៗ ឆ្នាំ ។

អនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយថា ការងារមិនចេះអស់ទេ ទីបំផុតនៃការងារមិនប្រាកដទេ កាលណានឹងអស់ការងារ កាលណានឹងប្រាកដថាផុតការងារបាន កាលណាយើងនឹងថយខ្លួនខ្លាយឆ្អែតឆ្អន់ នឹងស្កប់ស្កល់បម្រើដោយតាមគុណ ៥ ។ ម្នាលអនុរុទ្ធ ជាអនុជ ការងារមិនចេះអស់ទេ ទីបំផុតការងារក៏មិនប្រាកដ មាតាបិតាក្តី ជីតាក្តី ធ្វើមរណភាព(ទៅអស់) ឯការងារមិនចេះអស់ទេ ។ បើដូច្នោះ អនុជឯង ចូរជ្រាបអំពីប្រយោជន៍របស់ឃរាវាសចុះ បងមុខជានឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនា (មិនខាន) ។

(៣) អថខោ អនុរុទ្ធោ សក្កោ យេន មាតា តេ-
នុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មាតរំ ឯតទវោច ឥច្ឆាមហំ
អម្ម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុំ អនុជានាហិ មំ
អម្ម[1] អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
អនុរុទ្ធស្ស សក្កស្ស មាតា អនុរុទ្ធំ សក្កំ ឯតទវោច
តុម្ហេ ខោ មេ តាត អនុរុទ្ធេ បុត្តា បិយា មនាបា
អម្ពដកូលា មរណេនបិ វោ អកាមកា វិនា ភវិស្សាមិ
កិំ បនាហំ តុម្ហេ ជីវន្តេ អនុជានិស្សាមិ អគារស្មា
អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។
តតិយម្បិ ខោ អនុរុទ្ធោ សក្កោ មាតរំ ឯតទវោច
ឥច្ឆាមហំ អម្ម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុំ អនុជា-
នាហិ មំ អម្ម អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយាតិ[2] ។

(៤) តេន ខោ បន សមយេន ភទ្ទិយោ
សក្យរាជា សក្យានំ រជ្ជំ ការេតិ ។ សោ
ច[3] អនុរុទ្ធស្ស សក្កស្ស សហាយោ ហោតិ ។

---

១ ឧ. ម. ចោត្តកេសុ អម្មាតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឥមេ បរំ ឯវំ វុត្តេ អនុរុទ្ធស្ស សក្កស្ស
មាតា ឯវមាហ ។ សចេ តាត អនុរុទ្ធ ភទ្ទិយោ សក្យមហារាជា សក្យានំ រជ្ជំ ការេតិ
អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជតិ ។ ឯវំ បព្ពជាហីតិ ឥមេ ឆយិ មរម្មចោត្តកេ ទិស្សន្តិ ។
៣ ឧ. ម. ចោត្តកេសុ សោ បសទ្ធោ ន ទិស្សតិ ។

(៣) ក្នុងគ្រានោះ អនុរុទ្ធសក្កៈបួលទៅរកព្រះមាតា លុះបួលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះមាតាយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះមាតា ខ្ញុំចង់ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា បពិត្រព្រះមាតា សូមព្រះមាតាអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះទៅបួស ក្នុងសាសនា ។ កាលបើអនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមាតានៃអនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអនុរុទ្ធកូន អ្នកជាបុត្រប្រុសតាំងពីរបស់យើង រមែងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត ឥតមានស្អប់ខ្ពើមទេ សូម្បីដល់មរណកាល យើងក៏ពុំចង់ព្រាត់ប្រាសនឹងអ្នកឡើយ កាលបើអ្នករស់នៅ ។ ឡើយ យើងធ្វើម្តេចនឹងយល់ព្រមឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនាបាន ។ អនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយនឹងព្រះមាតាយ៉ាងនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ អស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះមាតា ខ្ញុំចង់ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា បពិត្រព្រះមាតា សូមព្រះមាតាអនុញ្ញាត ឲ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា ។

(៤) សម័យនោះឯង កុដិយសក្យរាជសោយរាជ្យជាស្តេចរបស់សក្យៈតាំងពីរឡាយ ។ ឯកុដិយសក្យរាជនោះត្រូវជាសំឡាញ់នឹងអនុរុទ្ធសក្កៈ ។

អថខោ អនុរុទ្ធស្ស សក្កស្ស មាតា អយំ ខោ កច្ចិយោ សក្យរាជា សក្យានំ រដ្ឋំ ការេតិ អនុរុទ្ធស្ស សក្កស្ស សហាយោ សោ ន ឧស្សហតិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុន្តិ អនុរុទ្ធំ សក្កំ ឯតទវោច សចេ តាត អនុរុទ្ធ កច្ចិយោ សក្យរាជា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជតិ ឃំ តុម្ហ៎ិ បព្ពជាហីតិ ។ អថខោ អនុរុទ្ធោ សក្កោ យេន កច្ចិយោ សក្យរាជា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កច្ចិយំ សក្យរាជានំ ឯតទវោច មម ខោ សម្ម បព្ពជ្ជា តវ បដិពន្ធាតិ ។ សចេ តេ សម្ម បព្ពជ្ជា មម បដិពន្ធា ឃ[1] អម្ហដិពន្ធា ឃ សា ហោតុ អហំ តយោ យថាសុខំ បព្ពជាមីតិ ។ ឯវំ សម្ម ឧភោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិស្សាមាតិ ។ ជាឃំ សម្ម សក្កោមិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតុំ យំ តេ សក្កា អញ្ញំ មយា ការេតុំ តាឃំ ការិស្សាមិ តុំ បព្ពជាហីតិ ។ មាតា ខោ មំ សម្ម ឯវមាហ

---

១ ឆ·ម·ជោតុកេសុ ឯវមេវ ន ទិស្សតិ ។

គ្រានោះឯង ព្រះមាតារបស់អនុរុទ្ធសក្កៈទ្រង់ព្រះចិន្តាថា ព្រះកុដិយសក្យ-រាជនេះទ្រង់សោយរាជ្យជាស្តេចរបស់ពួកសក្យៈ ស្តេចនោះជាសំឡាញ់នឹងអនុរុទ្ធសក្កៈ គង់មិនអាចចេញចាកអគារដ្ឋាន ទៅបួសក្នុងសាសនាទេ (លុះទ្រង់ព្រះចិន្តាដូច្នេះហើយ) ទើបមានព្រះសារាសីយទៅនឹងអនុរុទ្ធសក្កៈទៀតថា ម្នាលអនុរុទ្ធ កូន ប្រសិនបើ កុដិយសក្យរាជ ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា កាលបើដូច្នេះ សឹមកូនឯងទៅបួសចុះ ។ លំ-ដាប់នោះ អនុរុទ្ធសក្កៈចូលទៅរកព្រះកុដិយសក្យរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយទើបថ្វាយសេចក្តីនុ៎ះទៅនឹងកុដិយសក្យរាជថា ម្នាលសំឡាញ់ ការបួសរបស់ខ្ញុំជាប់ទាក់ទងនឹងអ្នក ។ កុដិយសក្យរាជ កំឡើយតបថា ម្នាលសំឡាញ់ បើបព្វជ្ជារបស់អ្នក ជាប់ទាក់ទងនឹងខ្ញុំក្តី មិនជាប់ក្តីបព្វជ្ជានោះចូលលើកទុកចុះ យើងគង់តែនឹងបួសជាមួយអ្នកតាមសប្បាយដែរ ។ អនុរុទ្ធសក្កៈបបួលទៀតថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកចូរមក យើងទាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា ។ ព្រះកុដិយសក្យរាជតបថា ម្នាលសំឡាញ់ ខ្ញុំមិនអាចចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនាបានទេ កិច្ចឯទៀតដែលខ្ញុំលួងលៃធ្វើជំនួសអ្នកបាន ខ្ញុំនឹងធ្វើជំនួសអ្នក អ្នកចូរបួសចុះ ។ អនុរុទ្ធសក្កៈនិយាយថា ម្នាលសំឡាញ់ ព្រះមាតានិយាយនឹងខ្ញុំយ៉ាងនេះថា

សចេ តាត អនុរុទ្ធ កិន្តិយោ សក្យរាជា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតំ វា តុម្ហំ បព្វជាហីតំ ។ ភាសិតា ខោ បន តេ សម្ម វិសា វាចា សចេ តេ សម្ម បព្វជ្ជា មម បដិពន្ធា វា អប្បដិពន្ធា វា សា ហោតុ អហំ តយោ យថាសុខំ បព្វជាមីតំ ។ វិហិ សម្ម ឧភោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិស្សាមាតំ ។ តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា សច្ចវាទិនោ ហោន្តិ សច្ចប្បដិញ្ញា-តា[1] ។ អថខោ កិន្តិយោ សក្យរាជា អនុរុទ្ធំ សក្កំ វិតនុភេច អាគមេហិ សម្ម សត្ត វស្សានិ សត្តន្នំ វស្សានំ អច្ចយេន ឧភោបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិស្សាមាតំ ។ អតិចិរំ សម្ម សត្ត វស្សានិ ឆាហំ សក្កោមិ សត្ត វស្សានិ អាគមេតុន្តិ ។ អាគមេហិ សម្ម ឆ វស្សានិ ។ បេ ។ បញ្ច វស្សានិ ចត្តារិ វស្សានិ តីណិ វស្សានិ ទ្វេ វស្សានិ វិតំ វស្សំ វិភាតេ វស្សេ អច្ចយេន ឧភោបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិស្សាមាតំ ។ អតិចិរំ សម្ម វិតំ វស្សំ ឆាហំ សក្កោមិ

---

๑ ខ. ម. សច្ចប្បដិញ្ញា ។

ម្នាលអនុរុទ្ធ បើភទ្ទិយសក្យរាជចេញចាកផ្ទះទៅបួស ក្នុងសាសនា កាល
បើដូច្នោះ អ្នកឯង ចូរបួសចុះ ។ ភទ្ទិយសក្យរាជ ឆ្លើយថា ម្នាល
សំឡាញ់ ខ្ញុំបាននិយាយរាថាន៎ុះចំពោះអ្នកមែនថា ម្នាលសំឡាញ់ បើ
បព្វជ្ជារបស់អ្នកជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងខ្ញុំក្តី មិនជាប់ក្តី បព្វជ្ជានោះលើកទុកទៅ
ចុះ ខ្ញុំគង់តែនឹងបួសជាមួយនឹងអ្នកតាមសប្បាយដែរ ។ អនុរុទ្ធបបួលថា
ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកចូរមក យើងទាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុង
សាសនា ។ ក្នុងសម័យនោះ ពួកមនុស្ស ច្រើននិយាយពាក្យសច្ចៈ ប្តេជ្ញា
គ្នាដោយពាក្យសច្ចៈ ។ លំដាប់នោះ ព្រះភទ្ទិយសក្យរាជតបនឹងអនុរុទ្ធសក្កៈ
យ៉ាងនេះថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកចូរបង្គង់ ៧ ឆ្នាំសិន លុះអាណាំះ ៧ ឆ្នាំទៅ
យើងទាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងសាសនា ។ អនុរុទ្ធសក្កៈ
ឆ្លើយតបថា ម្នាលសំឡាញ់ ៧ ឆ្នាំនោះយូរណាស់ ខ្ញុំមិនអាចនឹងបង្គង់
ចាំដល់ ៧ ឆ្នាំទេ ។ ព្រះភទ្ទិយសក្យរាជ ឆ្លើយថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នក
ចូរធ្វើចាំ ៦ ឆ្នាំចុះ ។បេ។ ៥ ឆ្នាំ ៤ ឆ្នាំ ៣ ឆ្នាំ ២ ឆ្នាំ ១ឆ្នាំចុះ លុះអាណាំះ
១ ឆ្នាំទៅ យើងទាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា។ អនុរុទ្ធ
សក្កៈបបួលទៀតថា ម្នាលសំឡាញ់ ១ ឆ្នាំនោះយូរពេកណាស់ ខ្ញុំមិនអាច

ឯកំ វស្ស អាគមេតុន្តិ ។ អាគមេមិ សម្ម សត្ត មាសេ សត្តន្នំ មាសានំ អច្ចយេន ឧភោបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ភជិស្សាមាតិ ។ អតិថិរំ សម្ម សត្ត មាសា ខោ សក្កោមិ សត្ត មាសេ អាគមេតុន្តិ ។ អាគមេមិ សម្ម ឆ មាសេ ។ បេ ។ បញ្ច មាសេ ចត្តារោ មាសេ តយោ មាសេ ទ្វេ មាសេ ឯកំ មាសំ អឌ្ឍមាសំ អឌ្ឍមាសស្ស អច្ចយេន ឧភោបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ភជិស្សាមាតិ ។ អតិថិរំ សម្ម អឌ្ឍមាសោ ខោ សក្កោមិ អឌ្ឍមាសំ អាគមេតុន្តិ ។ អាគមេមិ សម្ម សត្តាហំ យាវាហំ បុត្តេ ច ភាគិនេ ច រជ្ជេ និយ្យាទេស្សាមីតិ[1] ។ ន ចិរំ សម្ម សត្តាហោ អាគមេស្សាមីតិ ។

(៥) អថខោ ភគ្គិយោ ច សក្យរាជា អន្ធុន្ទោ ច អានន្ទោ ច ភគ្គុ ច កិមិលោ ច[2] នេរញ្ជរាយ ច ឧបាលិកប្បកេន សត្តមា យថា បុរេ ច ចតុរង្គិនិយោ សេនាយ ឧយ្យានភូមិ និយ្យន្តិ ឯវមេវ ចតុរង្គិនិយោ

---

๑ ម. ម និយ្យាទេមីតិ ។ ๒ ម. ភគុ ច កិម្ពិលោ ច ។

នឹងរង់ចាំទៅដល់ ១ ឆ្នាំបានទេ ។ ព្រះកុទ្ទិយសក្យរាជអង្គវរទៀតថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកចូរបង្អង់ ៧ ខែចុះ លុះអំណើះ ៧ ខែទៅ យើងចាំងពីរនាក់នឹងចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា ។ អនុរុទ្ធសក្កៈតបថា ម្នាលសំឡាញ់ ៧ ខែនោះយូរណាស់ ខ្ញុំមិនអាចនឹងរង់ចាំដល់ទៅ ៧ ខែបានទេ ។ ព្រះកុទ្ទិយសក្យរាជអង្គវរថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកចូរបង្អង់ដល់ ៦ ខែ រហូត ៥ ខែ ៤ ខែ ៣ ខែ ២ ខែ ១ ខែ កន្លះខែចុះ លុះអំណើះកន្លះខែទៅ សឹមយើងចាំងពីរនាក់ ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងសាសនា ។ អនុរុទ្ធសក្កៈតបទៀតថា ម្នាលសំឡាញ់ កន្លះខែយូរពេកណាស់ ខ្ញុំមិនអាចនឹងរង់ចាំដល់កន្លះខែបានទេ ។ ព្រះកុទ្ទិយសក្យរាជអង្គវរបុះមកទៀតថា ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកចូរបង្អង់ ៧ ថ្ងៃសិន ទម្រាំតែខ្ញុំនឹងប្រគល់រាជ្យសម្បត្តិឲ្យកូនប្អូនបង្អួន ។ អនុរុទ្ធសក្កៈទទួលព្រមថា ម្នាលសំឡាញ់ ៧ ថ្ងៃនោះមិនជាយូរប៉ុន្មានទេ ខ្ញុំនឹងរង់ចាំបាន ។

(៩) គ្រានោះឯង (ពួកសក្យៈទាំង ៦ អង្គ) គឺកុទ្ទិយសក្យរាជ ១ អនុរុទ្ធ ១ អានន្ទ ១ ភគ្គុ ១ កិមិល ១ ទេវទត្ត ១ ជាគំរប់ ៧ នាក់នឹងខ្នាន់ព្រះភេសឈ្មោះឧបាលិ ចេញទៅតាន់ទន្សាន មួយអាទ្រីដោយសេនាមានអង្គ ៤ ក្នុងកាលពីដើមយ៉ាងណា សក្យរាជទាំងនោះ យាងចេញទៅ

เสนาย ฉินฺนปิโลติกา ๆ เตน โข ปน สมเยน เสนงฺ นิวตฺถาเปตฺวา ปารุปิตฺวา อากาสณฺ ปุญฺเชตฺวา ทฺวตฺตกฺขตฺตุง ปริวาเรตฺวา กณฺฑิกงฺ ทนฺเตหิ ขาทาปิ กปฺปกงฺ ปตฺตเวฏงฺ ปาทเกหิ อกฺกมาเปตฺวา ทฺวิกฺขตฺตุง ปาทเกหิ อกฺกมาเปตฺวา ปาทเกหิ อกฺกมาเปตฺวา ปาทเกหิ อกฺกมาเปตฺวา

(ដើម្បីបពូជ្ឈមួយអន្លើ) ដោយសេនាមានអង្គ ៤ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ សក្យៈ
ទាំងនោះ លុះយាងទៅដល់ទីឆ្ងាយ ទើបឲ្យសេនាវិលមកវិញ លុះបួល
ទៅដល់ដែនដទៃហើយ ទើបដោះគ្រឿងប្រដាប់រៃបដាបង្ខែចដោយព្រះ
ពស្ត្រសម្រាប់ពាន រួចហើយទើបមានព្រះបន្ទូលទៅនឹងនាងទាន់ព្រះតេស
ឈ្មោះទុតលិថា នែនាងទុតលិ ណ្ហើយនាងទុតលិ ចូរអ្នកឯងវិលទៅ
វិញចុះ ទ្រព្យប៉ុណ្ណោះគ្រប់មនឹងចិញ្ចឹមជីវិតរបស់អ្នកបានហើយ ។

(៦) គ្រានោះឯង តាលទុតលិតបស្សកៈកំពុងតែដើរវិលមកវិញក៏មាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកសក្យៈសុទ្ធតែជាអ្នកតាច ។ នឹងសម្លាប់អញ
ក៏បាន ព្រោះគិតថា ទុតលិតបស្សកៈនេះហើយ សម្លាប់ព្រះពាជកុមារ
អម្ប្រាលសក្យកុមារទាំងឡាយ ម្តេចគង់ចេញចាកអគារដ្ឋាន ទៅបួសក្នុង
សាសនាបាន ចំណង់បើអញនឹងបាច់និយាយទៅថ្វី ។ ទុតលិតបស្សកៈនោះ
ក៏ស្រាយបង្ខែចចេញ ហើយតម្បែរបស់នោះលើដើមឈើ ទើបនិយាយថា
បើអ្នកណាឃើញ ចូរលើសយករបស់ដែលអញឲ្យហើយចុះ ហើយដើរបួល
ទៅរកពួកសក្យកុមារវិញ ។ ពួកសក្យកុមារទាំងនោះបានឃើញទុតលិ-
តបស្សកៈកំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយហើយ ទើបនិយាយទៅនឹងទុតលិតបស្សកៈ
យ៉ាងនេះថា នែនាងទុតលិ ហេតុដូចម្តេចបានជាអ្នកវិលមកវិញ ។
ទុតលិតបស្សកៈក៏ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអយ្យបុត្ត តាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គ

ฯ ตโต โข สากิยา เจว สากิยานิโย จ สพฺเพ กุมารา จ กุมาริโย จ เยน ภควา เตนุปสงฺกมึสุ ฯ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปริวารยึสุ ฯ ปริวาริตฺวา ภควนฺตํ ปุรตฺถิมายปิ ทิสาย ปจฺฉิมายปิ ทิสาย ฯ ปจฺฉิมายปิ ทิสาย ปุรตฺถิมายปิ ฯ ปุรตฺถิมายปิ ทิสาย อุตฺตรายปิ ทิสาย ฯ อุตฺตรายปิ ทิสาย ปุรตฺถิมายปิ ฯ ปุรตฺถิมายปิ ทิสาย ทกฺขิณายปิ ทิสาย ฯ ทกฺขิณายปิ ทิสาย ปุรตฺถิมายปิ ฯ ปุรตฺถิมายปิ ทิสาย อุปริมายปิ ทิสาย ฯ อุปริมายปิ ทิสาย ปุรตฺถิมายปิ ฯ ปุรตฺถิมายปิ ทิสาย เหฏฺฐิมายปิ ทิสาย ฯ เหฏฺฐิมายปิ ทิสาย ปุรตฺถิมายปิ ฯ

រឿងអំពីទីនេះទៅ កិក្ខុកមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកសក្យរាជសុទ្ធតែ
កាប ។ ន៏ឆ៏សម្ងាប់ខ្ញុំព្រះអង្គចោលក៏បាន ព្រោះគិតថា ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ
ហើយដែលសម្ងាប់ព្រះរាជកុមារ អម្បាលពួកសក្យកុមារនេះ(ម្តេចក៏)ចេញ
ចាកអគារដ្ឋាន ទៅបួសក្នុងសាសនា ចុះនឹងចាំស្តាប់ទៅថ្វីដល់ខ្លួនខ្ញុំព្រះអង្គ
បពិត្រព្រះអយ្យបុត្ត ខ្ញុំព្រះអង្គស្រាយបង្វែបចេញហើយ ព្យុរបស់នោះ
លើដើមឈើហើយនិយាយថា បើអ្នកណាឃើញ ចូរប្រើសេយតរបស់
ដែលអញឲ្យហើយចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏រំលឹកអំពីទីនោះមកវិញ ។ ពួកសក្យ-
កុមារនិយាយថា នែនាយទុបាលិ ដែលអ្នកត្រឡប់មកវិញនោះឈ្មោះថា
បានធ្វើប្រពៃហើយ ដ្បិតពួកសក្យ:កាប ។ ណាស់ ន៏ឆ៏សម្ងាប់អ្នកចោលក៏
បាន ព្រោះគិតថា អ្នកនេះហើយជាអ្នកសម្ងាប់ព្រះរាជកុមារទាំងឡាយ ។

[៧] គ្រានោះ ពួកសក្យកុមារទាំងនោះនាំទុបាលិកប្បក:ចូលទៅ
គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពួកសក្យកុមារទាំងនោះ
លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំជាសក្យរាជ តែងមាន
មានះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទុបាលិកប្បក:នេះជាអ្នកគ្រាប់បម្រើយើងខ្ញុំ
អស់កាលជាអង្វែងមកហើយ សូមព្រះមានព្រះភាគបំបួសទុបាលិកប្បក:

បឋមំ បញ្ហាវេតុ ឥមស្ស មយំ អភិញ្ញេយ្យំ បច្ចុដ្ឋាំ អញ្ញលិតម្បិ សាមីចិកម្បិ តវ សន្តិកេ ឱវទេយ្យ វា អនុសាសេយ្យ វា កុសលេ ច ធម្មេ សមាទបេយ្យ វា សមុត្តេជេយ្យ វា សម្បហំសេយ្យ វាតិ (១) ។ អថ ខោ ភគវា ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ បឋមំ បញ្ហាវេសិ បច្ឆា តេ សក្យកុមារេ ។

[៨] អថ ខោ អាយស្មា ភទ្ទិយោ តេនេវ អន្តរវាសេន តិរេស្សំ វិជ្ជា សង្ឃាដិំ ។ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ទិព្ពចក្ខុំ ទុប្បដិវិជ្ឈិ ។ អាយស្មា អានន្ទោ សោតាបត្តិផលំ សច្ឆាកាសិ ។ នេវ ខ្វត្ថ តោ ជុដ្ឋដិកំ ឥត្ថី អភិញ្ញាតេតិ (២) ។

[៩] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ភទ្ទិយោ អរញ្ញគតោបិ រុក្ខមូលគតោបិ សុញ្ញាគារគតោបិ អភិក្ខណំ ឧទានំ ឧទានេតិ អហោ សុខំ អហោ សុខន្តិ ។ អថ ខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ

---

១ ម. ប. វិម្ហាបយិស្សតីតិ ។ ម. ប. អភិនិព្ពាទេសិ ។

នេះមុន យើងខ្ញុំនឹងធ្វើនូវអភិវាទនកម្ម បច្ចុដ្ឋានកម្ម អញ្ជលីកម្ម នឹងសាមីចិកម្ម ចំពោះទុតលិកប្បកៈនេះ តាលបើយើងខ្ញុំបានធ្វើយ៉ាងនេះហើយ សេចក្តីប្រកាន់ថា ខ្លួនយើងខ្ញុំជាសត្យៈនោះនឹងថយចុះ។ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគបានបំបួសទុតលិកប្បកៈមុន ហើយទើបបំបួសពួកសក្យកុមារទាំងនោះក្រោយ ។

(៨) គ្រានោះ ព្រះកកុឌ្ឋៈដ៏មានអាយុ បានសម្រេចនូវវិជ្ជាបីយ៉ាងខាងក្នុងនៃវស្សានោះឯង ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុបានសម្រេចទិព្វចក្ខុ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានសម្រេចសោតាបត្តិផល ។ ឯទេវទត្ត បានសម្រេចនូវឫទ្ធិដារបស់បុថុជ្ជន ។

(៩) សម័យនោះឯង ព្រះកកុឌ្ឋៈដ៏មានអាយុទៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី បន្ទូនូវទេវានជារឿយ។ ថា ឱសុខអ្ហីម្ល៉ះ ឱសុខអ្ហីម្ល៉ះ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុច្រើនរូបចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា

อายสฺมา ภนฺเต ภคฺคโว อาฬวกเตปิ วุตฺตปฺปมาณเตปิ สุญฺญาคารเตปิ อภิกฺขณํ ปิณฺฑาย จรเตปิ อาโรจยามิ ปุพฺพณฺหสมยนฺติ อายสฺมา ภคฺคโว อาฬวกานิ วา ทฺวาทสนิปาตานิ จตฺตาริ จ ปาราชิกาน

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះកុទ្ទិយៈដ៏មានអាយុ ទៅក្នុងព្រៃក្តី នៅគ្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងបន្ទូនូវទានជារឿយៗថា ឱសុខអ្វីម្ល៉ះ ឱសុខអ្វីម្ល៉ះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះកុទ្ទិយៈដ៏មានអាយុ ច្រាកដជាអផ្សុកនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ដោយពិត ពុំនោះសោត លោកលើកនូវសេចក្តីសុខក្នុងការដល់សម្បត្តិពីមុននោះឯង ឋានជាទៅក្នុងព្រៃក្តី នៅគ្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងបន្ទូនូវទានជារឿយៗថា ឱសុខអ្វីម្ល៉ះ ឱសុខអ្វីម្ល៉ះ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ ១ រូបមក ហើយបង្គាប់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកចូរមក ចូរអ្នកទៅហៅកុទ្ទិយភិក្ខុតាមពាក្យតថាគតថា ម្នាលអាវុសោកុទ្ទិយៈ ព្រះសាស្តាទ្រង់ឲ្យហៅអ្នក ។ ភិក្ខុនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការនៃព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនេះហើយ ក៏ចូលទៅរកកុទ្ទិយភិក្ខុដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងកុទ្ទិយភិក្ខុដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោកុទ្ទិយៈ ព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅអ្នក ។

(๑๐) ព្រះកុទ្ទិយៈដ៏មានអាយុ ទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់ភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ ដូច្នេះហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ฝกมฺมฺ ฉสิฺฐฺ เอ ภาย สฺฐฺ ภฺฐิยฺ ภกภา ฝสฺส-
ภเว สพฺพ ภาว ตฺวิ ภฺฐิย ภาย ฉญฺญกเตเน ปุคฺคลิก-
เตเน สฺุญาตาภกเตเน ภกิกฺขณี ๆ ฐาตพฺพ ๆ ฐาเนสิ
ภเย สุขี ภเย สุขิตฺถิ ๆ ฝภฺภนฺเตติ ๆ ภกิ ปน
ตฺวิ ภฺฐิย ภตฺถาสี สมฺปฺปชานา ภาย ฉญฺญกเตเน ปุคฺค-
ลิกเตเน สฺุญาตาภกเตเน ภกิกฺขณี ๆ ฐาตพฺพ ๆ ฐา-
เนสิ ภเย สุขี ภเย สุขิตฺถิ ๆ ปุเพฺพ เม ภนฺเต
ภญฺญา สเตเน[๑] ภนฺเตเน ภนฺเตปุเร ภกฺขา สุสีลา
เหาติ ตเทเน ภนฺเตปุเร ภกฺขา สุสีลา เหาติ
ภนฺเตเน ฉภเร ภกฺขา สุสีลา เหาติ ตเทเน
ฉภเร ภกฺขา สุสีลา เหาติ ภนฺเตเน ฉนปเท
ภกฺขา สุสีลา เหาติ ตเทเน ฉนปเท ภกฺขา
สุสีลา เหาติ เสา เอ ภยิ ภนฺเต ฝภ
ภกฺขิเตเน เตเนเตเน สงฺโฆ ภีเต ฐิโตฺถ ฐสฺสติ
ฐตฺรสฺเถ วิหาเรเน ฝตรเน เอ ปฺปาปิตา[๒]
ภนฺเต ภาย ฉญฺญกเตเน ปุคฺคลิกเตเน สฺุญาตาภกเตเน

๑ ฉ. ม. ภญฺญา สเตเน ฯ ๒ ฉ. ม. เอตฺถเนฺตสุ ภยิ สเตฺถ ฐตฺวิ ฯ

ព្រះមានព្រះភាគ ឃាន់ត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះនឹងព្រះកុំយៈដ៏មានអាយុ ដែលអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរថា ម្នាលកុំយៈ ឃាន់ឮថា អ្នកទៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងបន្ទឹមទានជារឿយ ៗ ថា នុសុខអ្វីម៉្លេះ នុសុខអ្វីម៉្លេះ ពិតមែនឬ ។ កុំយៈក៏ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកុំយៈ ចុះអ្នកពិចារណាឃើញអំណាចប្រយោជន៍យ៉ាងណា ឃានជាអ្នកទៅក្នុងព្រៃក្តី នៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងបន្ទឹមទានជារឿយ ៗ ថា នុសុខអ្វីម៉្លេះ នុសុខអ្វីម៉្លេះ ដូច្នេះ ។ កុំយៈក៏ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលពីដើមខ្ញុំព្រះអង្គនៅជាស្តេច ការពារក្នុងព្រះរាជវាំង គេឃានចាត់ចែងល្អ ការពារក្រៅព្រះរាជវាំង គេឃានចាត់ចែងល្អ ការពារក្នុងនគរ គេឃានចាត់ចែងល្អ ការពារក្រៅនគរ គេឃានចាត់ចែងល្អ ការពារក្នុងជនបទ គេឃានចាត់ចែងល្អ ការពារក្រៅជនបទ គេក៏ឃានចាត់ចែងល្អ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះឯង ជាមនុស្សដែលគេការពារមកយ៉ាងនេះផង គ្រប់គ្រងយ៉ាងនេះផង គង់នៅមានខ្លាច ញាប់ញ័រ រន្ធត់ តក់ស្លុត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គតែម្នាក់ឯង ក៏ទៅក្នុងព្រៃក្តី ទៅក្រោមម្លប់ឈើក្តី ទៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី

อภีตเร อนุฆฺเฏฏา อนุสฺสุกฺกี อนุทฺธตเสฺต อเปฺปสกฺขา (๑)
ปฏฺฐเลาเหา ปรเชตวฺวาฏา มิคกฺขเตน เชตสา วิหารมีตี
สมิ เหา อหาสิ ภณฺเฑ อตฺถาสิ สงฺฆสฺสเปโหเน อรญฺญเก-
เต ฯ เป ฯ อภิกฺกมณาสิ ทุฆาสิ ทุฆาเนมิ อเปหา สุขี
อเปหา สุขฏฺฐี ฯ อถเหา ภควา เอตมตฺถี วิทิตฺวา ตายี
เวลายี สมิ ทุฆาสิ ทุฆาเนสิ

(๑๑) ยสนฺตเร น สนฺถิ เหาจา

สหิภาภาเรตฺวา วีติวาเฏา
สิ วิเตตภายี สุขี อเสาเกา
เนวา ชานุภวฺฐิ ธเสฺสเยโต ฯ

(๑๒) อถเหา ภควา อนุปิเยายี ยเชาภิรฺฐี วิหา-
รตฺถา เยน เหาสมฺพี เตน จาริกี ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน
จาริกี จรมาเหา เยน เหาสมฺพี ตทวสริ ฯ ตตฺร สุที
ภควา เหาสมฺพิยี วิหารติ เยาสิตาภเย ฯ

---

๑ ฉ. ม. เชตวเนสุ ตถิสเทฺว นตฺถิ ฯ

កំឥតភ្ងាប ឥតញាប់ញ័រ ឥតរន្ធត់ តក់ស្លុតឡើយ ជាអ្នកមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ជាបន្ទុស្សសម្បបវេប ចំពើមដីតែដោយចតុប្បច្ច័យដែលបុគ្គលដាំឲ្យ មានចិត្តដូចជាពួកសត្វម្រឹគ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាចប្រយោជន៍យ៉ាងនេះហើយ ទើបបានទៅក្នុងព្រៃក្តី ។បេ។ តែងបន្ទូទានដាវឿយ ។ ថា ឧសុខអ្ហ៊ីម្ល៉ះ ឧសុខអ្ហ៊ីម្ល៉ះ ដូច្នេះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគជ្រាបច្បាស់នូវសេចក្តីនុ៎ះហើយ ទ្រង់បន្ទូនូវទានេះ ក្នុងវេលានោះថា

(๑๑) សេចក្តីក្រោធមិនមានក្នុងចិត្តរបស់អ្នកណា អ្នកនោះឈ្មោះថា កន្ទួងដុតនូវសេចក្តីចំរើនធំ សេចក្តីវិនាស ប្រើនប្រការ ទេវតាទាំងពួង តំកម្រើនធំបានឃើញនូវអ្នកដែលមានភ័យកន្ទួងដុតហើយ បានប្រកបដោយសេចក្តីសុខ ឥតមានសេចក្តីសោកនោះឡើយ ។

(๑๒) គ្រានោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងព្រៃអនុបិយា គួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយទ្រង់យាងសំដៅទៅកាន់ចារិកនគរកោសម្ពី ត្រាច់ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ឆ្ពោះទៅនគរកោសម្ពី ។ បានត្រាស់ថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្រេចព្រះឥរិយាបថ ក្នុងយោសិតារាមខៀបនគរកោសម្ពីនោះ ។

[๑๓] อถโข เถรสฺส ปโยคสมฺปนฺนสฺส ปฏิสลฺลี-นสฺส เอวเมตสฺส ปริวิตกฺโก อุทปาทิ กถํ นุ โข อหเมว ปสาเธยฺยํ ยสฺมึ เม ปสนฺเน พหู ลาภสกฺกาเร อุปฺปชฺเชยฺยุนฺติ ฯ อถโข เถรสฺส เอตทโหสิ อยเมว โข อชาตสตฺตุ กุมาโร ตรุโณ เจว อายตึ กลฺยาณาธิปฺปายา ยนฺนูนาหเมว อชาตสตฺตุ กุมารํ ปสาเธยฺยํ ตสฺมึ เม ปสนฺเน พหู ลาภสกฺกาเร อุปฺปชฺเชยฺยุนฺติ ฯ อถโข เถรสฺส เสตจฺฉตฺตสมีเป สมีปาเมตฺวา ปตฺตจีวรมา-ทาย เยน ภาสกฬาวนมิคทายโก เตนุปสงฺกมิ อนุปุพฺเพน เยน ภาสกฬาวนมิคทายโก เตนุปสงฺกมิ ฯ อถโข เถรสฺส สกวาทิโน ปฏิสนฺถารตฺถา กุมารวณฺณา อภิณฺหปฺปวตฺตา อหิเมว[1] ลิงฺคาย อชาตสตฺตุสฺส กุมารสฺส อุจฺจาเรนฺติ ฯ อถโข อชาตสตฺตุ กุมาโร ภีโต อโหสิ อุพฺพิคฺโค อุสฺสงฺกี อุตฺตฺรสฺโต ฯ อถโข เถรสฺส อชาตสตฺตุ กุมารํ ปสาเธสิ ภายสิ มหาราช กุมาร ภายาหิ ฯ อหเมตฺถ ตาเยหิ ตาณาย โสตฺถิยา ฯ อหเมว ตาเยหิ ตาณาติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. อุจฺจาเรนฺติ ฯ

[១៣] គ្រានោះ ទេវទត្តទៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្ងំទៅក្នុងទីស្ងាត់ កើតសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា អញនឹងឲ្យអ្នកណាជ្រះថ្លាហ ុ តាលបើអ្នកណាកើតចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះអញ លាភសក្ការៈច្រើន មុខជានឹងកើតដល់អញពុំខាន ។ គ្រានោះ ទេវទត្តមានសេចក្តីត្រិះដូច្នេះថា អជាតសត្តុកុមារនេះទៅក្នុងផង មានសេចក្តីចំរើនតទៅទៀតផង បើដូច្នោះគួរអញឲ្យអជាតសត្តុកុមារជ្រះថ្លា តាលបើអជាតសត្តុកុមារនោះ មានចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះអញហើយ លាភសក្ការៈច្រើន មុខជានឹងកើតឡើងដល់អញ ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តរៀបចំអាសនៈប្រដាប់ដោយគ្រឿងសំដៅទៅនគរពន្លឺតាមលំដាប់លំដោយ ឆ្ពោះទៅនគរពន្លឺនោះ ។ គ្រានោះ ទេវទត្តដំណើរទេកខ្លួនទំបិតទ្លើជាក្មេងគួបពាក់សង្ឃវាសស្រាប់តែទៅអង្គុយលើភ្លៅអជាតសត្តុកុមារភ្លាម ។ គ្រានោះ អជាតសត្តុកុមារក៏ខ្ចាបញ្ចាប់ញ័រន្លត់តក់ស្លុត ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តបាននិយាយពាក្យនេះនឹងអជាតសត្តុកុមារថា បពិត្រកុមារ ព្រះអង្គខ្ចាបអាត្មាឬ ។ អជាតសត្តុកុមារឆ្លើយថា អើខ្ចាប ចុះអ្នកជាអ្វី ។ ទេវទត្តថា អាត្មានេះជាកិត្តិឈ្មោះទេវទត្ត ។

สเจ ขเว ตุมฺเห ภนฺเต อยฺยา เทวทตฺตสฺส สงฺฆ สเมตาเทว
วณฺณ ภาสิสฺสถ ๆ อถโข เทวทตฺโต กุมารกสฺส ปฏิสมฺปวาเรสิ
สงฺฆ ภนฺเต ปุตฺโต อชาตสตฺตุสฺส กุมารสฺส ปุตฺโต อชาตสตฺตุ กุมาโร
เทวทตฺตสฺส ๆ ตมฺปิ ๆ ทิฏฺปฏิสาโร ยเน อภิปฺปสนฺโน
ปญฺจหิ รถสเตหิ สายณฺหสมยณฺ ภควโต ปฏิสนฺถาร
ปาลิภาคสฺส สาธุ ภทฺทกมิจฺเจว อภิมาโร ๆ อถโข
เทวทตฺตสฺส ลาภสกฺการสิโลกสฺส อภิภูตสฺส ปริ-
โยนทฺธจิตฺตสฺส เอวรูป ปาปก อิจฺฉาคต อโหสิ อหเมว
ปริหาริสฺสามีติ สงฺฆ ภินฺทิตฺวา ๆ เทวทตฺโต ตสฺส
ภิกฺขุโน ปริหาย ๆ

[๑๔] เตน โข ปน สมเยน กกฺกฏโก[1] นาม
โกลฺลิยปุตฺโต อายสฺมโต มหาโมคฺคลฺลานสฺส ปุพ-
ฺพโก กลฺยาณสหาโย โหติ สนฺทิฏฺโ เจว สมฺภตฺโ จ
ยาวเทว พฺรหฺมจริยาย ๆ อถโข กกฺกฏโก นาม โกลฺลิยปุตฺโต
เยน เทวทตฺโต ตเยน อุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา เทวทตฺต
อภิวาเทตฺวา เอกมนฺต นิสีทิ ๆ เอกมนฺต นิสินฺโน โข
กกฺกฏโก นาม โกลฺลิยปุตฺโต เทวทตฺต เอตทโวจ

๑ ม. ม กกโฏ ๆ

សង្ឃភេទកូនក្មេង រឿងកូនអ្នកស្រុកកោឡិយៈ ឈ្មោះកកុធៈ

អជាតសត្តុកុមារថា បពិត្រលោកម្ចាស់ បើលោកម្ចាស់ឈ្មោះទេវទត្ត
មែន សូមផ្ញើសមកជាកេរបស់ខ្លួនវិញមើល ។ គ្រានោះ ទេវទត្តផ្ញើស
កេរក្មេងគួចចេញហើយ ត្រឡប់មកជាភិក្ខុ ទ្រទ្រង់សង្ឃដិបាត្រនឹងចីវរ
ឈរពីខាងមុខអជាតសត្តុកុមារ ។ លំដាប់នោះ អជាតសត្តុកុមារមានចិត្ត
ជ្រះថ្លាពេក ដោយឥទ្ធិប្បាដិហារ្យនេះរបស់ទេវទត្ត ហើយតែងទៅដោយ
រថច្រាំរយ បម្រើពាំងល្ងាចពាំងព្រឹក ពាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់
ច្រាំរយថាសទៅផង ។ គ្រានោះ ទេវទត្តដែលលាភសក្ការៈនឹងសេចក្តី
សរសើរគ្របសង្កត់ហើយ កំមានចិត្តច្រៃប្រួល គ្មើតមានសេចក្តីច្រាថ្នា
មានសភាពយ៉ាងនេះថា អញនឹងគ្រប់គ្រងនូវភិក្ខុសង្ឃ ដូច្នេះ ទេវទត្តកំ
សាបសូន្យចាកឫទ្ធិនោះ ក្នុងពេលជាមួយនឹងអកុសលចិត្តគ្មើតឡើង ។

(១៤) សម័យនោះឯង មានកូនអ្នកស្រុកកោឡិយៈម្នាក់ឈ្មោះកកុធៈជា
ឧបដ្ឋាករបស់ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ទើបនឹងស្ទាបភ្លាមហើយបាន
ទៅកើតជាទេវតាយដែលសម្រេចដោយចិត្តមួយអង្គ ។ ទេវបុត្តនោះបាន
នូវអត្តភាពមានសភាពយ៉ាងនេះ ដូចជាបានតាមក្តេរបស់អ្នកស្រុកមគធៈ
ពីរឬបី ។ លោកមិនដែលបៀតបៀនខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃ ដោយអាងបាន

อตฺตานํ น ปริหรามาเตติ ฯ อถโข กกฺกโฏ เถร-
ปุตฺโต เยนายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน เตนุปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมโต มหาโมคฺคลฺลานสฺส อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ อฏฺฐาสิ ฯ เอกมนฺตํ ฐิโตฺ โข กกฺกโฏ
เถรปุตฺโต อายสฺมโต มหาโมคฺคลฺลานสฺส เอตทโวจ เถร-
ทสฺสนกาเมฺห โข มยา กสกฺการสิโลเกน อภิภูตสฺส ปริ-
ยาทินฺนจิตฺตสฺส เอวรูปา ๙ปฺปาทตา อุปฺปชฺชิ อหา ภิกฺขุสงฺฆ
ปริหารสฺสาหมีติ สหา จิตฺตุปฺปาทา วา ภนฺเต เถรทสฺ-
ตสฺสา ๙นฺตรา ปริหีโนติ ฯ ๙ถมโวจ กกฺกโฏ
เถรปุตฺโต ๙ตฺถ วา อายสฺมโต มหาโมคฺคลฺลานสฺส
อภิวาเทตฺวา ปนตฺถิกา ภควา ตตฺเถว อนฺวายนฺติ ฯ

(๑๙) อถโข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน เยน
ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา
มหาโมคฺคลฺลาโน ภควนฺตเมตทโวจ กกฺกโฏ ภนฺเต
ภนฺเต ภาคฺยปุตฺโต มม อุปชฺฌาโย อหุ ภนฺเต ภาคฺย-
ภาโค อญฺญตรํ มหาชนยญฺญ ภาคยญฺ อุปปนฺโน ตสฺส

អត្តភាពនោះទេ ។ គ្រានោះ តក្កធទេវបុត្ត ចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លាន ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហើយទើបឈរក្នុងទីសមគួរ ។ លុះតក្កធទេវបុត្តឈរក្នុងទីសមគួរហើយ បានថ្លែងពាក្យនេះនឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់(ឥឡូវ) ទេវទត្តត្រូវលោកសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរគ្រប់សង្កត់ហើយ មានចិត្តប្រែប្រួល កើតមានសេចក្តីច្រឡាំងថ្នាំងមានសភាពយ៉ាងនេះថា អញនឹងរក្សាទុកនូវកិក្ខុសង្ឃ បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទត្តសាបសូន្យចាកឫទ្ធិនោះ ក្នុងវេលាជាមួយនឹងអកុសលចិត្តកើតឡើង ។ តក្កធទេវបុត្តបានថ្លែងពាក្យនេះលុះថ្លែងពាក្យនេះហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ធ្វើប្រទក្សិណហើយស្រាប់តែបាត់ពីទីនោះទៅ ។

(១៥) គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កូនអ្នកស្រុកកោឡិយៈម្នាក់ឈ្មោះតក្កធៈជាឧបដ្ឋាករបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ទើបនឹងស្លាប់អំបាញ់មិញ បានទៅកើតជាទេវកាយដែលសម្រេចដោយចិត្តមួយអង្គ ទេវបុត្តនោះ បានអត្តភាពយ៉ាងនេះ

ឃវាតោ អត្តភាវប្បដិលាភោ សេយ្យថាបិ នាម ទ្វេ ភាតិកា ភ មាគធិកានំ កាមភោគ្គានំ សោ តេន អត្ត-
ភាវប្បដិលាភេន ទេវ អត្តានំ ន បរំ ព្យាពាធេតិ អថខោ
កន្តេ កក្កោ ទេវបុត្តោ យេនាហំ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ឯកមន្តំ
ឋិតោ ខោ កន្តេ កក្កោ ទេវបុត្តោ មំ ឯតទវោច
ទេវ ធម្មសវ្ហ កន្តេ លាភសក្ការសិលោកេន អភិភូតស្ស
បរិយោនទ្ធចិត្តស្ស ឃវ្ហ ឥទ្ធាគតំ ឧប្បន្នំ អហំ ភិក្ខុសង្ឃំ
បរិហរិស្សាមីតិ សមា ចិត្តុប្បាទា វ កន្តេ ទេវធម្មោ តស្ស
ឥទ្ធិយោ បរិហីនោតិ ឥទមវោច កន្តេ កក្កោ ទេវបុត្តោ
ឥទ វត្វា មំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា តត្ថេវ
អន្តរធាយីតិ ។ តតំ បន តេ មោគ្គល្លាន កក្កោ
ទេវបុត្តោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ចវិទិនោ យន្តិញ្ចិ កក្កោ
ទេវបុត្តោ ភាសតិ សព្ពន្តំ តថេវ ហោតិ នោ អញ្ញថាតិ ។
ចេតសា ចេតោ បរិច្ចវិទិនោ វ មេ កន្តេ កក្កោ
ទេវបុត្តោ យន្តិញ្ចិ កក្កោ ទេវបុត្តោ ភាសតិ សព្ពន្តំ
តថេវ ហោតិ នោ អញ្ញថាតិ ។ វក្ខស្សតំ មោគ្គល្លាន

ដូចជាបានតាមក្តៅត្តរបស់អ្នកស្រុកមគធ:ពីរឬបី ទេវបុត្តនោះមិនដែលបៀត
បៀនខ្លួនឯងឆន្ទឆ៍អ្នកដទៃ ដោយអាឆ៍បានអត្តភាពនោះទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចំរើន គ្រានោះ កកុធទេវបុត្តចូលមកគាល់ខ្ញុំព្រះអង្គ លុះមកដល់ហើយថ្វាយ
បង្គំចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គ រួចស្រែចតំណែងក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះណែងក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយបានថ្លែងពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រលោកម្ចាស់ (ឥឡូវនេះ)
ទេវទេត្តត្រូវលោកសក្ការ:ធឆ៍សេចក្តីសរសើរគ្រប់សង្កត់ហើយ មានចិត្តប្រែ
ប្រួល តើតមានសេចក្តីត្រាថ្នាមានសភាពយ៉ាឆ៍នេះថា អញនឹងគ្រប់គ្រង
នូវកិក្ខុសង្ឃ បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទេត្តសាបសូន្យចាកឫទ្ធិនោះ ក្នុង
វេលាជាមួយនឹងអកុសលចិត្តតើតឡើង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កកុធទេវ-
បុត្តបានថ្លែងពាក្យនេះ លុះថ្លែងពាក្យនេះហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំលាខ្ញុំ
ព្រះអង្គ ធ្វើប្រទក្សិណហើយក៏បាត់ពីទីនោះឯង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរ
ថា ម្នាលមោគ្គល្លាន កកុធទេវបុត្ត អ្នកបានតំណាត់ដឹងចិត្តដោយចិត្តឬស
ហើយឬ តកុធទេវបុត្តនិយាយពាក្យណាមួយ ពាក្យនោះជាពាក្យពិត
ឬជាពាក្យកំភូតទេ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គតំណាត់ដឹងចិត្តដោយចិត្តឬសថា កកុធទេវបុត្តនិយាយ
ពាក្យណាមួយ ពាក្យទាំងនោះជាពាក្យពិតហើយ មិនមែនជាពាក្យកំភូត
ទេ ។ ព្រះ ឆ្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោគ្គល្លាន ចូរអ្នកវក្បាខ្ពុកនូវសំដី ន ឆ្ពុះ

ភិក្ខំ រក្ខសេ្ចតំ មោក្ខល្លាន ភិក្ខំ ឥទានិ សោ មោឃ-
បុរិសោ អត្តានំ វ អត្តានំ ទាតុកាវសេ្ចតិ ។

(๑๖) បញ្ចិមេ មោក្ខល្លាន សត្តាភេ សង្ឃេ សំវិជ្ជ-
មានេ លោកស្មិំ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ មោក្ខល្លាន
ឯកច្ចោ សត្តា អបរិសុទ្ធសីលោ សមានោ បរិសុទ្ធសី-
លោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ បរិយោទាតំ
អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ច[1] ។ តមេនំ សាវកា ឯវំ ជានន្តិ អយំ
ខោ ភវំ សត្តា អបរិសុទ្ធសីលោ សមានោ បរិសុទ្ធសី-
លោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ បរិយោទាតំ
អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ច[2] មយំ ចេវ ខោ បន តិហីនំ អារោ-
ចេយ្យាម ជានស្សុស្សុ មានាបំ យំ ខោ បនស្ស អមនាបំ
កថន្តិ[3] មយំ តេន សមុទាចរេយ្យាម សម្ផន្តិ ខោ
បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជប-
រិក្ខារេន យំ តុមោ[4] ភវិស្សតិ តុមោ[5] វ តេន បញ្ញា-
យិស្សតីតិ ។ ឯវរូបំ ខោ មោក្ខល្លាន សត្តារំ សាវកា
សីលតោ រក្ខន្តិ ។ ឯវរូបោ ច បន សត្តា សាវកេហិ
សីលតោ រក្ខិតំ បច្ចាសីសតិ ។

๑-๒ ឧ. ម. ភោត្តភេសុ ចសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ។ ๓ ឧ. កថំ នំ ។ ๔-๕ ប. តុម្ហេ

ម្នាលមោគ្គល្លាន ចូរអ្នកកុំក្រេវក្រាំនូវសំដីនេះចុះ ដ្បិតឥឡូវនេះ មោឃបុរស នោះ ធ្លាប់ខ្ជិនឲ្យល្បីដោយខ្ជិនឯង ។

[๑๖] ម្នាលមោគ្គល្លាន គ្រូក្នុងលោកនេះមាន ៥ ពួក ។ គ្រូ ទាំង ៥ ពួកនោះគឺគ្រូណាខ្លះ ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន គ្រូពួកមួយ ក្នុងលោក នេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីល របស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ សាវ័កទាំងឡាយតែង ដឹងគ្រូ នោះយ៉ាងនេះ ថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីលរបស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ ឥតមានសៅ ហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ តែថាបើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រហស្ថ ឬ លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសុំ រឿងលោក នោះដូចម្តេចបាន ព្រោះ លោកកំពុងតប់អាន (យើង) ដោយ ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសន និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើ តម្មណា លោកគង់នឹងប្រាសចេញដោយតម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន សាវ័កទាំងឡាយតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយសីល ។ ឯគ្រូមានសភាព យ៉ាងនេះ តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សា អំពីពួកសាវ័កដោយសីល ។

[๑๗] ปุน จปรํ โมคฺคลฺลาน สตฺเถกจฺโจ สตฺถา อปริสุทฺธาชีโว สมาโน ปริสุทฺธาชีวมฺหีติ ปฏิชานาติ ปริสุทฺโธ เม อาชีโว ปริโยทาโต อสงฺกิลิฏฺโฐติ จ ฯ ตเมนํ สาวกา ฬหํ ชานนฺติ อยํ โข กิร สตฺถา อปริสุทฺธาชีโว สมาโน ปริสุทฺธาชีวมฺหีติ ปฏิชานาติ ปริสุทฺโธ เม อาชีโว ปริโยทาโต อสงฺกิลิฏฺโฐติ จ มยํ เจว โข ปน ตถาตฺตาย อาเรเจยฺยาม ตาสฺวสฺส มนาปา มยิ โข ปนสฺส อมนาปา กถญฺหิ มยิ สนฺเต สมุทาจเรยฺยาม สทฺธนฺติ โข ปน จีวรปิณฺฑปาตเสนาสนคิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเหตุ ยํ ตุมฺเห กเรยฺยาถ ตุมฺหากเมว ปญฺญายิสฺสตีติ ฯ ฬหฺหปิ โข โมคฺคลฺลาน สตฺถารํ สาวกา อาชีวเหตุ รกฺขนฺติ ฯ ฬหฺหาปิ จ ปน สตฺถา สาวเกหิ อาชีวเหตุ รกฺขิโต ปฏิสีสติ ฯ

[๑๘] ปุน จปรํ โมคฺคลฺลาน สตฺเถกจฺโจ สตฺถา อปริสุทฺธมฺหิโนสมาโน สมาโน ปริสุทฺธมฺหิโนสมาโน-มฺหีติ ปฏิชานาติ ปริสุทฺโธ เม ธมฺหิโนสมา ปริโยทาตา

[១៧] ម្នាលមោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយក្នុងលោកនេះ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានអាជីវៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាអាជីវៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង់ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ពួកសាវ័កដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានអាជីវៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាអាជីវៈរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង់ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ តែថាបើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកកំពុងតែបន្ថែមអាន(យើង) ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណាគង់លោកនឹងប្រាកដដោយកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន សាវ័កទាំងឡាយតែងរក្សាគ្រូបែបនោះដោយអាជីវៈ ។ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ តែងទឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយអាជីវៈ ។

[១៨] ម្នាលមោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយក្នុងលោកនេះ មានធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធខ្លះ ថាធម្មទេសនារបស់អញ បរិសុទ្ធផ្លូវផង់ ឥតមាន

อสงฺกิลิฏฺฐาตา จ ฯ ตเมนํ สาวกา ฯเปฯ ชานนฺติ อยมฺปิ โข ภวํ สตฺถา อปริสุทฺธกายสมาจาโร ปริสุทฺธกายสมาจารสฺสปิ ตาทิสสฺส ปริสุทฺธกายสมาจารตา ปญฺญายติ ปริสุทฺธา เม กายสมาจารตา อสงฺกิลิฏฺฐาตา จ มยมฺปิ เขฬา โนปิ ตาทิสา อาเกเตยฺยาม ทาสฺสฺสฺส มกาโม ยมฺปิ โข ปนสฺส อมกาโม ภวิสฺสติ มยา เนว สมุทาจเรยฺยาม สมฺมุขาปิ โข ปน ตีหิวาปิ ญาตเสนาสนกิลานปฺปฏิยตฺเตหิ นิมนฺเตยฺยาม ตุเมหิ ภวิสฺสติ ตุเมหิ วา เนว ปญฺญายิสฺสตีติ ฯ ฯเปฯ โข มหาปณฺฑิโต สตฺถารา สาวกานํ ธมฺมเนตฺติ ฯ ฯเปฯ โข จ ปน สตฺถา สาวเกหิ ธมฺมเนตฺติ ปญฺหา ปฏิสีสติ ฯ

(๑๙) ปุน จปรํ มหาปณฺฑิโต ฯเปฯ สตฺถา อปริสุทฺธวจีสมาจาโร สมาโน ปริสุทฺธวจีสมาจารณฺหิ ปริสุทฺธา เม วจีสมาจารตา ปญฺญายติ อสงฺกิลิฏฺฐาตา จ ฯ ตเมนํ สาวกา ฯเปฯ ชานนฺติ อยมฺปิ โข ภวํ สตฺถา อปริสุทฺธวจีสมาจาโร

សៅហ្មង់ខ្លះ ។ ពួកសាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះមានធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធខ្លះ ថាធម្មទេសនារបស់អញបរិសុទ្ធផ្សេងផ្ង ឥតមានសៅហ្មង់ខ្លះ ដូច្នេះ តែថាបើយើងច្រាប់(រឿងនោះ)ដល់ពួកគ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្ត កំរឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកកំពុងពប់អាន(យើង) ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងឆ្លើតមួណា គង់លោកនឹងប្រាកដដោយកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះ ដោយធម្មទេសនា ។ ឯគ្រូបែបនេះសោត តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយធម្មទេសនា ។

[๑๙] ម្នាលមោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយក្នុងលោកនេះ មានវេយ្យាករណ៍មិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធខ្លះ ថា វេយ្យាករណ៍របស់អញបរិសុទ្ធផ្សេងផ្ង ឥតមានសៅហ្មង់ខ្លះ ។ ពួក សាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើន នេះមានវេយ្យាករណ៍មិន

សមាធោ បរិសុទ្ធវេយ្យាករណោ ម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុ-
ទ្ធំ មេ វេយ្យាករណំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ច មយំ
ចេវ ខោ បន តិហីនំ អាភេចេយ្យាម នាស្សុស្សុ មនាបំ
យំ ខោ បនស្សុ អមនាបំ កថន្តំ មយំ តេន សមុទាច-
វេយ្យាម សម្មន្នតិ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសន-
លានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុមោ ការិស្សតិ តុមោ
វ តេន បញ្ញាយិស្សតីតិ ។ ឥវរូបំ ខោ មោក្ខ្លាន សត្ថា
សាវកោ វេយ្យាករណោតោ វត្តព្ពំ ។ ឥវរូបោ ច បន
សត្ថា សាវកេហិ វេយ្យាករណោតោ វត្តុំ បង្ហាសីសតិ ។

(២០) បុន ចបរំ មោក្ខ្លាន ឥធេកច្ចោ សត្ថា
អបរិសុទ្ធញ្ញាណទស្សនោ សមាធោ បរិសុទ្ធញ្ញាណ-
ទស្សនោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ
បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ច ។ តមេនំ សាវកា ឯវំ
ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អបរិសុទ្ធញ្ញាណទស្សនោ
សមាធោ បរិសុទ្ធញ្ញាណទស្សនោម្ហីតិ បដិជានាតិ ប-
រិសុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ច

បរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធខ្លះ ថាវេយ្យាករណ៍របស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ បើយើងត្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រូហស្ត គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះ ដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកកំពុងកាប់អាន(យើង) ដោយចរិយបិណ្ឌបាត សេនាសនៈទិដ្ឋគិលានប្បច្ចយ-ភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹងប្រកាសដូរ្តែងព្រោះកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយវេយ្យាករណ៍ ។ ចំណែកខាងគ្រូនោះ តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយវេយ្យាករណ៍ ។

(๒๐) ម្នាលមោគ្គល្លាន ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូពួកមួយក្នុងលោកនេះ មានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ សាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះមានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថាអញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ

มยนฺ เจว เขา ตีหีนํ อาเกเจยฺยาย ฉาสฺสุ
มฺหาปนฺ ยนฺ เขา ปนสฺส อมฺหาปนฺ กเรยฺยุนฺ มยนฺ เตน
สมุฏฺฐาเปยฺยาม สมฺปฏิจฺฉติ เขา ปน จีวรปิณฺฑปาต-
เสนาสนคิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขาเรน ยนฺ ตุเมฺห
กเรยฺยาถ ตุเมฺห ว เตน ปญฺญายิสฺสถาติ ฯ ฬาปิปนฺ
เขา เมาคฺคลฺลาน สตฺถารา สาวกา ญาณทสฺสนเต
รกฺขนฺติ ฯ ฬาปิเขา จ ปน สตฺถา สาวเกหิ ญาณ-
ทสฺสนเต รกฺขาปนฺ ปฏฺฐาสีสติ ฯ ตสฺมา เขา เมาคฺค-
ลฺลาน ปญฺห สตฺถาเร สญฺญา สาวฺหาปนฺ เลาเกสฺมิ ฯ

[๒๑] อหนฺ เขา ปน เมาคฺคลฺลาน ปริสุทฺธสีเล
สมาเน ปริสุทฺธสีเลมฺหิ ปติฏฺฐาเน ปริสุทฺธิ เม
สีลนฺ ปริเยสิตพฺพนฺ อสงฺกิลิฏฺฐนฺติ จ น จ ปน สาวเกา
สีลเต รกฺขนฺติ น จาหนฺ สาวเกหิ สีลเต รกฺขา
ปฏฺฐาสีสามิ ฯ ปริสุทฺธาชีเว สมาเน ฯเป ฯ ปริสุทฺธ-
ธมฺมเทสเน ฯเป ฯ ปริสุทฺธวิมุตฺติกาเร สมาเน
ฯเป ฯ ปริสุทฺธญาณทสฺสเน สมาเน ปริสุทฺธญา-
ณทสฺสเนมฺหิ ปติฏฺฐาเน ปริสุทฺธิ เม ญาณทสฺสนนฺ

បើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រហស្ថ តង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ
ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះដូចម្តេច
បាន ព្រោះលោកកំពុងរាប់អាន(យើង) ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនា-
សនៈនឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា តង់លោកនឹង
ប្រាកដឡើងព្រោះកម្មនោះមិនមាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពួកសាវ័កតែង
រក្សាគ្រូបៃបនេះដោយញាណទស្សនៈ ។ ក៏ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ
តែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សា អំពីពួកសាវ័កដោយញាណទស្សនៈ ។ ម្នាល
មោគ្គល្លាន គ្រូ ៥ ពួកនេះឯង តែងមានក្នុងលោក ។

(๒๑) ម្នាលមោគ្គល្លាន បំណែកខាងតថាគតជាបុគ្គលមានសីល
បរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា តថាគតមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីលរបស់តថាគត
បរិសុទ្ធផ្សេងទៀត ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ពួកសាវ័កមិនបានរក្សាតថាគត
ដោយសីលទេឬយ តថាគតសោតក៏មិនឧកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសា-
វ័កដោយសីលទេ ។ (តថាគត)មានអាជីវៈបរិសុទ្ធ ។បេ។ មានធម្មទេសនា
បរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានញាណទស្សនៈ
បរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា តថាគតមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈ

ปริเยาทาตํ อสณฺฐิเหยฺยนฺติ จ น จ มํ สาวกา ญาณ-
ทสฺสนเตวกฺขิตฺตนฺติ น จาหมฺปิ สาวเกหิ ญาณทสฺสน-
เตวกฺขิตฺโตติ ปฏิสีสาทีสุ ฯ

(๒๒) อถโข ภควา เตสญฺเญว ภิกฺขูนํ จิตฺตมญฺญาย
ตาวเทว ปาจีนวตา มิคทายา ยถาภิรนฺตนฺติ วิหา-
รโต นิกฺขมิตฺวา เยน ภณฺฑคามโก เตนุปสงฺกมิ อนุปุพฺพเน จา-
ริกญฺเญวาติ เยน ภณฺฑคามโก ตทวสริ ฯ ตตฺร สุทํ
ภควา ภณฺฑคาเม วิหรติ เวฬุวเน กลนฺทกนิวาเป ฯ

(๒๓) อถโข สมฺพหุลา ภิกฺขู เยน ภควา เตนุ-
ปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปจฺจตฺถนฺ
ติสีทึสุ ฯ ปจฺจตฺถนฺติสิตา โข เต ภิกฺขู ภควนฺตํ ปจ-
ตฺตเมวุปฺปตฺติยา ปุจฺฉึสุ อชาตสตฺตุ ภนฺเต วิทูภเว ปญฺจหิ
รถสเตหิ สายนฺหสมยนฺติ ตตฺถ ตตฺถ อุปฏฺฐานสาลาสุ
ธมฺมิกถาย นิสีทนฺติปิ ปญฺจ ฉณสมชฺชสตานิ ปจฺจุปฏฺฐิตานิ
โหนฺตีติ ตตฺถ ภิกฺขู อชาตสตฺตุ วิทูภเว ปญฺจหิ รถสเตหิ
สายนฺหสมยนฺติ อุปฏฺฐานสาลาสุ ธมฺมิกถาย นิสีทนฺติปิ ปญฺ
จ ฉณสมชฺชสตานิ ปจฺจุปฏฺฐิตานิ

របស់តថាគតបរិសុទ្ធផូរផង់ តតមានសៅហ្មង ខ្វះ សារ័កមិនរក្សាតថាគត ដោយញាណទស្សនៈទេ តថាគតសោតមិនតឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសារ័កដោយញាណទស្សនៈឡើយ ។

(๒๒) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងនគរកោសម្ពី គួរតាមពុទ្ធអធ្យាស្រ័យហើយ ស្តេចចៀសចាកនគរនោះ ត្រាច់ចៀសចាកតាមលំដាប់ ឆ្ពោះទៅនគរាជគ្រឹះ ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបនគរាជគ្រឹះ ។

(๒๓) លំដាប់នោះ កិក្ខុប្រើនរូបនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កិក្ខុទាំងនោះ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលភាស្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អជាតសត្តុកុមារតែងចៀសចេញដោយរថ ๕ រយ បម្រើទៅតួតាំងល្ងាចតាំងព្រឹក តាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់ ๕ រយថាស ទៅប្រគេន (ទៅតួផង)។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកកុំស្ទើចលាកសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរបស់ទៅតួឡើយ ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ អជាតសត្តុកុមារដែលចៀសចេញដោយរថ ๕ រយ ទៀបម្រើទៅតួតាំងល្ងាចតាំងព្រឹក តាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់ ๕ រយថាស ទៅប្រគេន (ទៅតួ) ជារបណា

មហាឯយ្យ កិក្ខវ ខេវឧត្តសុ ចាដិកជ្ជ ភុសលេសុ
ជម្មេសុ ខោ ប្បុត្តិ សេយ្យថាបិ កិក្ខវេ ចណ្ឌាសុ ភុក្កុ-
រស្ស ជាសាយ បិត្តំ កិន្តេយ្យុំ ឯវំ ហិ សោ កិក្ខវេ
ភុក្កុភោ កិយ្យសោ មត្តាយ ចណ្ឌតរោ អស្ស ឯវមេវ
ខោ កិក្ខវេ យោភិក្ខុ ឥមំ ធម្មវិនយំ អជានន្តស្ស ភុមោ
បញ្ចមារ ថសតេមា សាយំ ចាតំ ឧបដ្ឋានំ គមិស្សតិ បញ្ច
ច ជាលិចាភសតានិ ភត្តាភិហារោ អភិហារិយ្យិស្សតិ
ហាឯយ្យ កិក្ខវេ ខេវឧត្តសុ ចាដិកជ្ជ ភុសលេសុ
ជម្មេសុ ខោ ប្បុត្តិ ។ អត្តាជាយ កិក្ខវេ ខេវឧត្តសុ
លាភសក្ការសិលោភោ ឧទបាធិ បភភាយ ខេវ-
ឧត្តសុ លាភសក្ការសិលោភោ ឧទបាធិ សេយ្យថាបិ
កិក្ខវេ ភទលី អត្តាជាយ ផលំ ខេតិ បភភាយ ផលំ
ខេតិ ឯវមេវ ខោ កិក្ខវេ អត្តាជាយ ខេវឧត្តសុ លាភ-
សក្ការសិលោភោ ឧទបាធិ បភភាយ ខេវឧត្តសុ
លាភសក្ការសិលោភោ ឧទបាធិ សេយ្យថាបិ កិក្ខវេ
វេឡុ អត្តាជាយ ផលំ ខេតិ បភភាយ ផលំ ខេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសាបសូន្យមុខជានឹងតែងមានដល់ទេវទត្ត (ដរាបនោះ) មិនខាន ឯការបំរើនក្នុងកុសលធម៌មិនមានឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចគេច្រចាប់ទឹកប្រមាត់ (ត្រីឆ្លាមឃ្មុំ) ជាក់ក្តួនប្រមុះឆ្អែកាច ឆ្អែនោះតែងតែកាចឡើងជាងដើម យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ដូចជាអជាតសត្តុកុមារទៅដោយរថ ៥ រយ បម្រើទេវទត្តទាំងល្ងាចទាំងព្រឹក ទាំងឲ្យអ្នកនាំសម្រាប់ យកសម្រាប់ ៥ រយថាសទៅប្រគេន (ទេវទត្ត) ដរាបណា សេចក្តីសាបសូន្យមុខជានឹងកើតមានដល់ទេវទត្ត (ដរាបនោះ) ពុំខាន ការបំរើនក្នុងកុសលធម៌ មិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមចេកចេញផ្លែ ដើម្បីសម្លាប់ដើម ចេញផ្លែ ដើម្បីវិនាស យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសេចក្តីវិនាស ក៏ដូច្នោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឫស្សីចេញផ្លែ ដើម្បីសម្លាប់ដើម ចេញផ្លែ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសយ៉ាងណា

ฝ่ายเมรา ข้า ภิกษุเห็น อัตภาพ ของเทวดา ชื่อ สักกา-
ระสิโลกา ของพระขีณาสพ ชื่อ ปกกภาย ของเทวดา ชื่อ สัก-
การะสิโลกา ของพระขีณาสพ ชื่อ เสยยถาปิ ภิกษุเห็น
อัตภาพ ๘ ลำ เตียง ๘ ลำ ฝ่ายเมรา ข้า ภิกษุเห็น อัตภาพ
ของเทวดา ชื่อ สักการะสิโลกา ของพระขีณาสพ ชื่อ ปกกภาย
ของเทวดา ชื่อ สักการะสิโลกา ของพระขีณาสพ ชื่อ เสยยถาปิ ภิกษุ
อัตภาพ ๘ ลำ เตียง ๘ ลำ ฝ่ายเมรา ข้า ภิกษุเห็น อัตภาพ
ของเทวดา ชื่อ สักการะสิโลกา ของพระขีณาสพ ชื่อ ปกกภาย ของเทวดา ชื่อ สัก-
การะสิโลกา ของพระขีณาสพ ชื่อ เสยยถาปิ ฯ

(๒๔) ๘ลำ เห็น กองไฟ ใหญ่
๘ลำ เตียง ๘ลำ นอน
สักการะ กาปุริสะ ใหญ่
ตรัส อสุภะ ยถา ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរ កើតឡើងហើយ ដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើង ហើយដល់ទេវទត្ត ដើម្បីបំផ្លាញខ្លួន កំដួងនេះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចដើមបុរស ចេញផ្លែ ដើម្បីសម្លាប់ដើម ចេញផ្លែ ដើម្បីសេចក្តីវិនាស យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីបំផ្លាញខ្លួន កំដួងនេះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចមេសេះអស្សតរ មានផ្លែដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន មានផ្លែ ដើម្បីវិនាសខ្លួន យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្ត ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន លាភសក្ការៈនឹងសេចក្តីសរសើរកើតឡើងដល់ទេវទត្តដើម្បីបំផ្លាញខ្លួន កំដួងនេះដែរ ។

[๒๔] ផ្លែចេកតែងសម្លាប់ដើមចេក ផ្លែឫស្សីតែងសម្លាប់ដើមឫស្សី ផ្លែបុរសតែងសម្លាប់ដើមបុរស សក្ការៈតែងសម្លាប់បុរសអាក្រក់ ដូចជាគភិតែងសម្លាប់មេសេះអស្សតរ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ๑ ។

[๒๙] តេន ខោ បន សមយេន ភគវា អហោគង្គា-
យ បរិសាយ បរិវុតោ ឆឌ្ឍេ ទេវេ សន្តេ និសិន្នោ
ហោតិ សរភង្គាយ[๑]។ អថ ខោ ទេវោ ទេវធម្មោ ទុដ្ឋា យោស-
ញ្ច ឱកាសំ ទុគ្គតមនុស្សំ ភរិត្វា យេន ភគវា តេនុប-
សង្កមិ បញ្ចាភេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច ឯណ្ឌោ ទានិ ភន្តេ
ភគវា វុដ្ឋាសិ មហាលុទ្ទោ អទ្ធុគតោ វយោអនុប្បត្តោ
អបេ្បសក្ខោ ទានិ ភន្តេ ភគវា ឯកច្ចមេ្ហ សុខវិហារមនុ-
យុត្តោ វិហរតុ មម កិក្ខុសង្ឃំ និស្សជ្ជតុ អហំ កិក្ខុ-
សង្ឃំ បរិហរិស្សាមីតិ ។ អលំ ទេវធម្ម អា តេ រុច្ចិ
កិក្ខុសង្ឃំ បរិហរាតុន្តិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។ ត-
តិយម្បិ ខោ ទេវធម្មោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឯណ្ឌោ ទានិ
ភន្តេ ភគវា វុដ្ឋាសិ មហាលុទ្ទោ អទ្ធុគតោ វយោ-
អនុប្បត្តោ អបេ្បសក្ខោ ទានិ ភន្តេ ភគវា ឯកច្ចមេ្ហ
វិហារមនុយុត្តោ វិហរតុ មម កិក្ខុសង្ឃំ និស្សជ្ជតុ

---

๑ ឥតោ បរំ ឆេត្តុកេស បរិសាយាតិ ចាហោ ទិស្សតិ ។

[២៥] សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគមានបរិសទ្យច្រើន ព្រមទាំងស្តេចចោមរោមស្តាប់ធម្ម ព្រះអង្គកំពុងគង់សំដែងធម៌ ។ គ្រានោះ ទេវទត្តក្រោកចាកទីអង្គុយ ធ្វើចីវរឆៀងស្មាម្ខាង ប្រណម្យអញ្ជលីឆ្ពោះទៅរកព្រះ មានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលភាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្រះជរា មានព្រះដន្ចបម្រើនហើយ ចាស់ព្រះអង្គហើយ ទ្រង់ព្រះដន្ចយូរឆ្នាំមកហើយ មានព្រះដន្ចស្រុលចូលមកក្នុងបច្ចិមវ័យហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ សូមព្រះមានព្រះភាគកុំទ្រូលាយពេក សូមសម្រាកព្រះអង្គឲ្យបានសុខស្រួលក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះកុះ សូមព្រះអង្គប្រគល់ភិក្ខុសង្ឃឲ្យមកខ្ញុំព្រះអង្គខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទទួលគ្រប់គ្រងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទេវទត្ត ណ្ហើយអ្នកកុំពេញចិត្តនឹងការគ្រប់គ្រងភិក្ខុសង្ឃឡើយ ។ ទេវទត្តបានក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ អស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះជរា មានព្រះដន្ចបម្រើនហើយ ចាស់ព្រះអង្គហើយ ទ្រង់ព្រះដន្ចយូរឆ្នាំមកហើយ មានព្រះដន្ចស្រុលក្នុងបច្ចិមវ័យហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ សូមព្រះមានព្រះភាគកុំទ្រូលាយពេក សូមសម្រាកព្រះអង្គឲ្យបានសុខស្រួលក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះកុះ សូមព្រះអង្គប្រគល់ភិក្ខុសង្ឃឲ្យមកខ្ញុំព្រះអង្គ

អហំ តំ ក្ខុសង្ឃំ បរិហារំ ទស្សាមីតិ ។ សារីបុត្តមោគ្គល្លា-
នាំ ទោ អហំ ទេវទត្ត តំ ក្ខុសង្ឃំ ន ទស្សាមីតិ យំ តេ
តីវ បន តុយ្ហំ ឆន្ទោ រុចិ ខេត្តាសកាសកាតិ[1] ។ អថ ខោ
ទេវទត្តោ សកាយ បរិសាយ ខេត្តាសកាយ បរិសាយ ខេត្តា-
សកាតេន[2] អបសាទេតិ សារីបុត្តមោគ្គល្លានេវ ទុក្ខាំ-
សតីតិ កុបិតោ អនត្តមនោ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថ ខ្វេ ចរហិ[3] ទេវ-
ទត្តស្ស ភគវតិ បឋមោ អាឃាតោ អបោសិ ។

(២៦) អថ ខោ ភគវា តំ ក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
តំ ក្ខវោ សង្ឃោ ទេវទត្តស្ស ភរដ្ឋមោ បតាសនីយ-
កម្មំ ករោតុ បុព្វេ ទេវទត្តស្ស អញ្ញោ បកតិ អបោសិ
ឥទានិ អញ្ញោ បកតិ យំ ទេវទត្តោ ករេយ្យ តាយេន
វាចាយ ន តេន ពុទ្ធោ វ ធម្មោ វ សង្ឃោ វ
ទដ្ឋព្ពោ ទេវទត្តោ វ តេន ទដ្ឋព្ពោតិ ។ ឯវញ្ហ បន
តំ ក្ខវោ ភាគតព្ពំ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ

---

๑ ឆ. ម. ខេឡាបកសុត្តតិ ។ ๒ ឆ. ម. ខេឡកឡាវិទេន ។ ๓ ឆ. តរហិ ។

ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងគ្រប់គ្រងកិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទេវទត្ត អម្បាលយ៉ាងសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ម្តេច តថាគតមិនប្រគល់កិក្ខុសង្ឃឲ្យ ចំណង់បើអ្នកជាមនុស្សជ្រូជាតិអាក្រក់ ជាមនុស្សប្រភេទគូថ-ប្បច្ច័យដែលកើតអំពីអនេសនៈដូចជាដុំទឹកមាត់ តថាគតនឹងប្រគល់ឲ្យដូចម្តេចបាន ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តមានសេចក្តីក្រោធ អាក់អន់ចិត្តថា ព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើអញឲ្យអាប់មុខក្នុងកណ្តាលបរិសទ្យព្រមទាំងស្តេចដោយពាក្យថា(ទេវទត្តនេះ)បរិភោគចតុប្បច្ច័យដែលកើតអំពីអនេសនៈដូចជាដុំទឹកមាត់ ហើយបែរទៅលើកតំកើងសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានវិញ ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណចៀសចេញទៅ ។ នេះជាគំនុំដម្បង របស់ទេវទត្តចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

(៦៦) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ ត្រូវសង្ឃធ្វើបាសនីយកម្មដល់ទេវទត្តកន្លងគរោដគ្រឹះ (ដ្បិត)កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេងៗឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយ វាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បាសនីយ-កម្ម សង្ឃគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះ។ គប្បីឲ្យកិក្ខុដែលឈ្មោះប្រតិពលប្រកាសសង្ឃ

ញ្ញោបេតញ្ច សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ នេវទន្តស្ស ភិក្ខុកម្មំ បកាសនីយកម្មំ ករេយ្យ បុព្ពេ នេវទត្តស្ស អញ្ញា បកតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បកតិ យំ នេវទត្តោ ករេយ្យ ការាយេន ឋបាយ ន តេន ពុទ្ធោ ឋ ធម្មោ ឋ សង្ឃោ ឋ ទដ្ឋព្ពោ នេវទត្តោ វ តេន ទដ្ឋព្ពោតិ ។ បសាញ្ញតិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ នេវទត្តស្ស ភិក្ខុកម្មំ បកាសនីយកម្មំ ករោតិ បុព្ពេ នេវទត្តស្ស អញ្ញា បកតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បកតិ យំ នេវទត្តោ ករេយ្យ ការាយេន ឋបាយ ន តេន ពុទ្ធោ ឋ ធម្មោ ឋ សង្ឃោ ឋ ទដ្ឋព្ពោ នេវទត្តោ វ តេន ទដ្ឋព្ពោតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ នេវទត្តស្ស ភិក្ខុកម្មំ បកាសនីយកម្មស្ស ករណំ បុព្ពេ នេវទត្តស្ស អញ្ញា បកតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បកតិ យំ នេវទត្តោ ករេយ្យ ការាយេន ឋបាយ ន តេន ពុទ្ធោ ឋ ធម្មោ ឋ សង្ឃោ ឋ ទដ្ឋព្ពោ នេវទត្តោ វ តេន ទដ្ឋព្ពោតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ន ក្ខមតិ

ឲ្យដើរថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីធ្វើបាសនីយកម្មដល់ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះ (ដូរ្តិ)ពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងជ្រាបឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃធ្វើបាសនីយកម្មដល់ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះ (ដូរ្តិ)ពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងជ្រាបឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ។ ការធ្វើបាសនីយកម្មដល់ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះថា កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងជ្រាបឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ដូច្នេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា

សោ ភាសេយ្យ ។ តតំ សង្ឃេន ទេវទត្តស្ស ភេទ-
ហេ បតិ្ដាសនីយតិ្ដំ បុព្ពេ ទេវទត្តស្ស អញ្ញា បតិ្ដ
អហេសិ ឥទានិ អញ្ញា បតិ្ដតិ យំ ទេវទត្តោ តរេយ្យ
តាយេន ភាថាយេ ន តេន ពុទ្ធោ ភ ធម្មោ ភ សង្ឃោ
ភ ទដ្ឋព្ពោ ទេវទត្តោ វ តេន ទដ្ឋព្ពោតិ ១បតិ សង្ឃស្ស
តស្មា ភុល្លោ ។ ឃវមេតំ ជានយោបីតិ ។

[២៧] អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ អា-
មន្តេសិ តេនហិ ត្វំ សារីបុត្ត ទេវទត្តំ ភេទហេ
បតិ្ដាសេហីតិ ។ បុព្ពេ មយា ភន្តេ ទេវទត្តស្ស
ភេទហេ វណ្ណោ ភាសិតោ មហិទ្ធិកោ តោធិបុត្តោ
មហានុភាវោ តោធិបុត្តោតិ តថាហំ ភន្តេ ទេវ-
ទត្តំ ភេទហេ បតិ្ដាសេមីតិ ។ ឯតុ ភយា សារីបុត្ត
ភូតោយេវ ទេវទត្តស្ស ភេទហេ វណ្ណោ ភាសិតោ
មហិទ្ធិកោ តោធិបុត្តោ មហានុភាវោ តោធិបុត្តោតិ ។

លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយឡើង ។ សង្ឃបានធ្វើបកាសនយកម្ម ដល់ទេវទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា ពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្ត ត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង៑ ការធ្វើបកាសនយកម្មនោះ គួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្មើ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយការស្មើមយ៉ាងនេះ ។

(៦៧) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុមកថា ម្នាលសារីបុត្ត បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះ ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលពីមុនខ្ញុំព្រះអង្គបានប្រកាសគុណទេវទត្តក្នុងនគរោជ-គ្រឹះថា ទេវទត្តជាគោធិបុត្តមានឫទ្ធិច្រើន ជាគោធិបុត្តមានអានុភាពច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (ឥឡូវនេះ) ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តដូចម្តេចបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត អ្នកបានប្រកាសគុណពិតរបស់ទេវទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា ទេវទត្តជាគោធិបុត្ត មានឫទ្ធិច្រើន ជាគោធិបុត្តមានអានុភាពច្រើន ដូច្នោះហើយឬ ។

ฬาโ ภนฺเตติ ฯ ฬาโมฆา โข ตฺวํ สาริปุตฺต ภูตปุพฺพ
โนวาทตฺถํ ภควตาหโม ปกาสิตาติ ฯ ฬาโ ภนฺเตติ โข
อายสฺมา สาริปุตฺโต ภควโต ปจฺจสฺโสสิ ฯ

[๒๘] อถโข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ เตนหิ
ภิกฺขเว สงฺฆา สาริปุตฺตํ สมฺมนฺตถ โนวาทตฺถํ ภควตาหโม
ปกาสิตุ ปุพฺเพ โนวาทกสฺส อญฺญา ปกาติ อโหสิ
ตถาติ อญฺญา ปกาติ ยถา โนวาทกา กาเยน
วาจาย น เตน ตุณฺหี ว ฉมฺหา ว สงฺฆา ว นฺหายนฺติ
โนวาทกา เตน นฺหายนฺติ ฯ ตาวญฺจ ปน ภิกฺขเว
สมฺมนฺติตพฺพา ฯ ปถมา สาริปุตฺตา ยาจิตพฺพา ฯ ยา-
จิตฺวา ตฺยาสฺส ภิกฺขู ปฏิพลา สงฺฆา ญาเปตพฺพา
สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยทิ สพฺพสฺส ปตฺตกลฺลา
สงฺฆา อายสฺมนฺตา สาริปุตฺตา สมฺมนฺเยยฺย โนวาทตฺถา ภควา-
ตาหโม ปกาสิตุ ปุพฺเพ โนวาทกสฺส อญฺญา ปกาติ อ-
โหสิ ตถาติ อญฺญา ปกาติ ยถา โนวาทกา กาเยน
วาจาย น เตน ตุณฺหี ว ฉมฺหา ว สงฺฆา

ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា ភុំណាព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្ត ចូរអ្នកប្រកាស (ទោស) ទៅទត្តឲ្យពិតយ៉ាងនោះចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា ភុំណាព្រះអង្គ ។

(៤៨) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃចូរសន្ឋតសារីបុត្ត ដើម្បីឲ្យប្រកាស (ទោស) ទៅទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា ពីដើមទៅទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទៅទត្តធ្លាប់អំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទៅទត្តត្រូវគេឃើញដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្ឋតយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃត្រូវសូមសារីបុត្តជាដំបូងសិន ។ លុះសូមរួចហើយ ត្រូវឲ្យភិក្ខុជាអ្នកធ្វាសប្រតិពលប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើតម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្ឋតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ដើម្បីឲ្យប្រកាស (ទោស) ទៅទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា (ដំណែ) ពីដើមទៅទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទៅទត្តធ្លាប់អំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ

ឯ ឧដ្ឋញ្ចេ ទេវឧត្តោ វ តេន ឧដ្ឋញ្ចេ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ អន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ អាយស្មន្តំ សារី-បុត្តំ សម្មន្តតិ ទេវឧត្តំ ភជតហោ បតិសេតុំ បុព្ពេ ទេវឧត្តស្ស អញ្ញា បតិតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បតិតិ យំ ទេវឧត្តោ តិរេយ្យ តិរេយន ឯថាយ ន តេន ពុទ្ធោ ឯ ធម្មោ ឯ សង្ឃោ ឯ ឧដ្ឋញ្ចេ ទេវឧត្តោ វ តេន ឧដ្ឋញ្ចេ-តំ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស សម្មតិ ទេវឧត្តំ ភជតហោ បតិសេតុំ បុព្ពេ ទេវឧត្តស្ស អញ្ញា បតិតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បតិតិ យំ ទេវ-ឧត្តោ តិរេយ្យ តិរេយន ឯថាយ ន តេន ពុទ្ធោ ឯ ធម្មោ ឯ សង្ឃោ ឯ ឧដ្ឋញ្ចេ ទេវឧត្តោ វ តេន ឧដ្ឋញ្ចេតំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ឧក្កមតិ សោ តិរេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃេន អាយស្មា សារីបុត្តោ ទេវឧត្តំ ភជតហោ បតិ-សេតុំ បុព្ពេ ទេវឧត្តស្ស អញ្ញា បតិតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បតិតិ យំ ទេវឧត្តោ តិរេយ្យ តិរេយន ឯថាយ

ទេវទត្តត្រូវគេយើញដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានយើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេយើញដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ។ ការសន្មតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុឲ្យជាអ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានយើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេយើញដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ដូច្នេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីនិយាយទ្បើង ។ សង្ឃបានសន្មតព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នកប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរោជគ្រឹះថា ពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា

น เตน ภุตฺตา ภ ฒมฺหา ภ สเงฺฆ ภ ฒฏฺเฐ เวฬุทานฺเต
ว เตน ฒฏฺเฐตพฺพ ๑ยตฺต สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ๆ
ฬาเมตพฺพ ฒารยามีติ ๆ

[๒๙] สมฺพหุลา ขายสฺมา สาริปุตฺตา สมฺพหุเลหิ
ภิกฺขูหิ สทฺธึ ภควนฺตมฺ ปริสิญฺจา เวฬุวนฺตา ภควนฺตมฺ
ปจฺจาสีหิ ปุเพฺพ เวฬุวนฺตสฺส อญฺญา ปจฺจูส อเหาสิ
ฒนาน อญฺญา ปจฺจูส ยมฺ เวฬุวนฺตา กเรยฺย ตายน
ภิกฺขาย น เตน ภุตฺตา ภ ฒมฺหา ภ สเงฺฆ ภ ฒฏฺเฐ
เวฬุวนฺตา ว เตน ฒฏฺเฐตพฺพ ๆ ตตฺร เย เต มนุสฺสา
อสฺสทฺธา อปฺปสนฺนา ทุพฺพุทฺธิโน เต ฬาเมหิ สุ ขุสฺสยฺย-
ตา ส เม สมณา สกฺยปุตฺติยา เวฬุวนฺตสฺส ลาภ-
สกฺการ ขุสฺสยฺยนฺตี ๆ เย ปน เต มนุสฺสา สทฺธา
ปสนฺนา ปณฺฑิตา สุพุทฺธิมนฺเต[๑] เต ฬาเมหิ สุ น เจว
ส ขีรกึ ภวิสฺสติ ยถา ภตฺตา เวฬุวนฺตา ภควนฺตมฺ
ปจฺจาสาเปตีติ[๒] ๆ

---

๑ ฉ. ม. พุทฺธิมนฺเต ๆ ๒ ฉ. ส.ติ.สเงฺฆ น ปญฺญายติ ๆ

អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្ត ត្រូវគេឃើញដោយអំពើនោះតែម្យ៉ាង ការសន្ទនានោះគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកសេចក្តីនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(៦៩) ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុដែលសង្ឃបានសន្ទនារួចហើយ ក៏ចូលទៅនគរាជគ្រឹះជាមួយនឹងភិក្ខុប្រើនរូប បានប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះថា កាលពីដើម ទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សែង ឥឡូវនេះមានប្រក្រតីផ្សែង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ។ ក្នុងនគរាជគ្រឹះនោះ មនុស្សពួកណាដែលមិនមានសទ្ធា មិនជ្រះថ្លា ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញ មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា សមណសក្យបុត្តិយ៍ទាំងនេះ ជាអ្នកប្រណែនណ្ឌានីសលាកសក្ការៈរបស់ទេវទត្ត ។ ចំណែកមនុស្សពួកណា ដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា មានប្រាជ្ញាវាងវៃ មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាថា ព្រះមានព្រះភាគឲ្យកិត្តិសង្ឃប្រកាស (ទោស) ទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះដោយកិច្ចណា កិច្ចនេះមិនមែនជាការហាក់តាបទេ ។

សង្ឃភេទកថានូវកេ ទេវទត្តវត្ថុ អជាតសត្តុកុមារវត្ថុ

(៣០) អថខោ ទេវទត្តោ យេន អជាតសត្តុ កុមារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អជាតសត្តុំ កុមារំ ឯតទវោច បុព្ពេ ខោ កុមារ មនុស្សា ទីឃាយុកា ឯតរហិ អប្បាយុកា ហានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ យំ ត្វំ កុមារោ សមានោ កាលំ ករេយ្យាសិ តេនហិ ត្វំ កុមារ បិតរំ ហន្ត្វា រាជា ហោហិ អហំ ភគវន្តំ ហន្ត្វា ពុទ្ធោ ភវិស្សាមីតិ ។ អថខោ អជាតសត្តុ កុមារោ អយ្យោ ខោ ទេវទត្តោ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ ជានេយ្យាបិ[1] អយ្យោ ទេវទត្តោតិ ការុយោ ចោត្តដិកំ ពន្ធិត្វា ឯកា ឯកាសុ ភីតោ ឧព្ពិគ្គោ ឧសង្កី ឧត្រស្តោ សហសា អន្តេបុរំ បាវិសិ ។ អទ្ធសំសុ[2] ខោ អន្តេបុរបាលកា មហាមត្តា អជាតសត្តុំ កុមារំ ឯកា ឯកាសុ ភីតំ ឧព្ពិគ្គំ ឧសង្កិំ ឧត្រស្តំ សហសា អន្តេបុរំ បវិសន្តំ ឯកមន្តំ អក្កមេសុំ ។ តេ វិចិនន្តា ការុយោ ចោត្តដិកំ ពន្ធិំ ឯកស្មា អជាតសត្តុំ កុមារំ ឯតទវោចុំ កតំ ត្វំ កុមារ កត្តុកាមោសីតិ ។ បិតរំ ហន្តុកាមោម្ហីតិ[3] ។ កេជាសិ ឧសង្កាមាតោតិ ។

---

១ ឱ. ជានេយ្យាតិ ។ ម. ជានេយ្យាសិ ។ ២ ឱ. ម. អទ្ធសាសុំ ។ ៣ ឱ. បិតរំ ហិ ហន្តុកាមោតិ ។ ម. បិតរម្ហិ លន្តុកាមោតិ ។

សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ នឹងរឿងអជាតសត្តុកុមារ

(៣០) លំដាប់នោះ ទេវទត្តចូលទៅរកអជាតសត្តុកុមារ លុះបួលទៅដល់ហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះនឹងអជាតសត្តុកុមារថា ម្នាលកុមារ កាលពីដើម មនុស្សមានអាយុវែងមែន ឥឡូវនេះមានអាយុខ្លីណាស់ ព្រះអង្គនៅក្មេងក៏ពិត តែគង់ធ្វើមរណកាលដោយហេតុណា ហេតុនុ៎ះតែងតែមានជាប្រាកដ ម្នាលកុមារ បើដូច្នោះ ចូរព្រះអង្គសម្លាប់បិតា ហើយព្រះអង្គនឹងបានជាស្តេចទ្រង់ពួយ ឯអាត្មាក៏សម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយនឹងបានជាព្រះពុទ្ធដែរ ។ គ្រានោះ អជាតសត្តុកុមារគិតថា លោកម្ចាស់ទេវទត្តមានឫទ្ធិច្រើនផង មានអានុភាពច្រើនផង លោកម្ចាស់ទេវទត្តដឹង (ការនេះ) លុះគិតដូច្នោះហើយ ក៏សៀតគាំបិតស្នៀតបណ្តាយភ្លៅ មានសេចក្តីខ្ជាប ញាប់ញ័រអន្ទក់ តក់ស្លុត ចូលទៅកាន់ព្រះរាជវាំង ដោយរូសរាន់ទាំងថ្ងៃត្រង់ ។ ពួកមហាមាត្រ ជាអ្នករក្សាព្រះរាជវាំង បានឃើញអជាតសត្តុកុមារ មានសេចក្តី ញាប់ញ័រអន្ទក់តក់ស្លុត ចូលទៅព្រះរាជវាំងដោយរូសរាន់ទាំងថ្ងៃត្រង់ ក៏នាំគ្នាចាប់ ។ ពួកមហាមាត្រទាំងនោះ ពិនិត្យមើលទៅឃើញមានសៀតគាំបិតស្នៀតបណ្តាយភ្លៅ ក៏ក្រាបទូលសួរឬទ្ធិនុ៎ះនឹងអជាតសត្តុកុមារថា បពិត្រព្រះរាជកុមារ ព្រះអង្គចង់ធ្វើការអ្វី ។ អជាតសត្តុកុមារឆ្លើយថា យើងត្រូវការសម្លាប់បិតា ។ មហាមាត្រក្រាបទូលសួរថា អ្នកណាបង្គាប់ព្រះអង្គ ។

អយ្យេន នេវទត្តេនាតិ ។ ឯតរហេ មហាមត្តា ឃវំ មតិំ អកំសុ ភុមាភេ ច ហន្តញ្ញេ នេវទត្តោ ច សព្ពេ ច តិក្ខ្ត្តុំ ហន្តញ្ញេតិ ។ ឯតរហេ មហាមត្តា ឃវំ មតិំ អកំសុ ន តិក្ខ្ត្តុំ ហន្តញ្ញ ន តិក្ខ្ត្តុំ តិញ្ចេ អបរជ្ឈន្តិ ភុមាភេ ច ហន្តញ្ញេ នេវទត្តោ ចាតិ ។ ឯតរហេ មហាមត្តា ឃវំ មតិំ អកំសុ ន ភុមាភេ ហន្តញ្ញេ ន នេវទត្តោ ន តិក្ខ្ត្តុំ ហន្តញ្ញ រញ្ញេ អាភេចេតយ្ចំ យថា រាជា វក្ខតិ តថា ភវិស្សតិ មាតិ ។

(๓๑) អថខោ តេ មហាមត្តា អជាតសត្តុំ ភុមារំ អាទាយ យេន រាជា មាគធោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា រញ្ញេ មាគធស្ស សេនិយស្ស ពិម្ពិសារស្ស ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ តេន ខោ បន សមយេន មហាមត្តេហិ មតិ ភវតិ ។ ឯតរហេ នេវ មហាមត្តា ឃវំ មតិំ អកំសុ ភុមាភេ ច ហន្តញ្ញេ នេវទត្តោ ច សព្ពេ ច តិក្ខ្ត្តុំ ហន្តញ្ញេតិ ឯតរហេ មហាមត្តា ឃវំ មតិំ អកំសុ ន តិក្ខ្ត្តុំ ហន្តញ្ញ ន តិក្ខ្ត្តុំ តិញ្ចេ អបរជ្ឈន្តិ ភុមាភេ ច ហន្តញ្ញេ នេវទត្តោ ចាតិ ឯតរហេ មហាមត្តា ឃវំ មតិំ

អជាតសត្តុកុមារឆ្លើយថា លោកម្ចាស់ទេវទត្ត (ពន្យល់យើង) ។ មហាមាត្រពួកខ្លះ វិនិច្ឆ័យយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជកុមារ យើងត្រូវសម្លាប់ទាំងទេវទត្តនឹងកិក្ខុទាំងពួងក៏យើងត្រូវសម្លាប់ ។ មហាមាត្រពួកខ្លះវិនិច្ឆ័យយ៉ាងនេះថា យើងមិនត្រូវសម្លាប់ពួកកិក្ខុឡើយ ដ្បិតកិក្ខុទាំងនោះមិនបានប្រទូស្តអ្វីទេ យើងត្រូវសម្លាប់តែព្រះរាជកុមារនឹងទេវទត្ត ។ មហាមាត្រពួកខ្លះវិនិច្ឆ័យថា កុមារភ្លឺ ទេវទត្តក៏ កិក្ខុទាំងឡាយក៏ យើងមិនត្រូវសម្លាប់ទេ (រឿងនេះ) គួរយើងក្រាបទូលដល់ព្រះរាជាសិន បើព្រះរាជាមានព្រះរាជឧត្តរយ៉ាងណា សឹមយើងធ្វើយ៉ាងនោះ ។

(៣១) លំដាប់នោះ ពួកមហាមាត្រទាំងនោះនាំអជាតសត្តុកុមារចូលទៅគាល់ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធសេនិយរាជ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលនាយ ពួកមហាមាត្រវិនិច្ឆ័យដូចម្តេចខ្លះ ។ ពួកមហាមាត្រក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព មហាមាត្រពួកខ្លះវិនិច្ឆ័យយ៉ាងនេះថា យើងត្រូវសម្លាប់ព្រះរាជកុមារផង ត្រូវសម្លាប់ទេវទត្តនឹងកិក្ខុទាំងអស់ផង មហាមាត្រពួកខ្លះវិនិច្ឆ័យយ៉ាងនេះថា យើងមិនត្រូវសម្លាប់ពួកកិក្ខុឡើយ ព្រោះកិក្ខុទាំងនោះមិនបានប្រទូស្តអ្វីទេ យើងត្រូវសម្លាប់តែព្រះរាជកុមារនឹងទេវទត្ត មហាមាត្រពួកខ្លះវិនិច្ឆ័យយ៉ាងនេះថា

អកสุ ๆ ឧ ភុមារកេ ហន្ត្វា ន ទេវទត្តោ ន ភិក្ខូ
ហន្តព្ពា វញ្ចោ អាភេចេតព្ពំ យថា រញ្ញា វត្តព្ពំ តថា
ការេស្សាមាតិ ។ កឹ ករណា ការេស្សតិ ពុទ្ធោ វា
ធម្មោ វា សង្ឃោ វា ន ន្តុ ភគវតា បដិក្កុដ្ឋោ ទេ-
វទត្តោ រាជគហេ បកាសាបិតោ បុព្ពេ ទេវទត្តស្ស
អញ្ញា បកតិ អហោសិ ឥទានិ អញ្ញា បកតិ
យំ ទេវទត្តោ ការេយ្យ ការយេ ន ភថាយ ន តេន
ពុទ្ធោ វា ធម្មោ វា សង្ឃោ វា ន ន្តព្ពោ ទេវទត្តោ វ តេន
ន ន្តព្ពោតិ ។ តត្ត យេ តេ មហាមត្តា ឯវំ មតិ អកសុ
ភុមារកេ ច ហន្តព្ពោ ទេវទត្តោ ច សព្ពេ ច ភិក្ខូ ហន្តព្ព-
តិ តេ អដ្ឋានេ[1] អកាសិ ។ យេ តេ មហាមត្តា ឯវំ មតិ
អកសុ ន ភិក្ខូ ហន្តព្ពា ន ភិក្ខូ កិញ្ចិ អបរជ្ឈន្តិ
ភុមារកេ ច ហន្តព្ពោ ទេវទត្តោ ចាតិ តេ ធីរេ ឋានេ
ឋបេសិ ។ យេ តេ មហាមត្តា ឯវំ មតិ អកសុ ន
ភុមារកេ ហន្តព្ពោ ន ទេវទត្តោ ន ភិក្ខូ ហន្តព្ពា វញ្ចោ
អាភេចេតព្ពំ យថា រញ្ញា វត្តព្ពំ តថា ការេស្សាមាតិ តេ

---

๑ ឱ. អរហត្តេ ។ ម. អរហេ ។

កុមារក្តី ទេវទត្តក្តី ពួកភិក្ខុក្តី យើងមិនត្រូវសម្លាប់ (រឿងនេះ) គួរយើងក្រាបទូល ដល់ព្រះរាជាសិន បើព្រះរាជាមានព្រះរាជឧស្សាហ៍យ៉ាងណា សឹមយើងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់មានព្រះឧស្សាហ៍ថា ម្នាលនាយ ព្រះពុទ្ធក្តី ព្រះធម៌ក្តី ព្រះសង្ឃក្តី នឹងធ្វើអ្វី ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចាត់ឲ្យភិក្ខុសង្ឃប្រកាសទោសទេវទត្តក្នុងនគរាជគ្រឹះថា កាលពីដើមទេវទត្តមានប្រក្រតីផ្សេង ឥឡូវនេះ មានប្រក្រតីផ្សេង ទេវទត្តធ្វើអំពើណាដោយកាយវាចា អំពើនោះនាំគាត់ឲ្យលែងបានឃើញព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ព្រះសង្ឃហើយ ទេវទត្តត្រូវគេឃើញដោយកម្មនោះតែម្យ៉ាង ជាមុនរួចហើយ មិនដូច្នោះឬ ។ បណ្តាពួកមហាមាត្រទាំងនោះ មហាមាត្រពួកណា វិនិច្ឆ័យសេចក្តីថា យើងត្រូវសម្លាប់ទាំងកុមារទាំងទេវទត្ត ទាំងពួកភិក្ខុ (ព្រះរាជា) ទ្រង់ហួតងារមហាមាត្រទាំងនោះ ។ មហាមាត្រពួកណាវិនិច្ឆ័យថា យើងមិនត្រូវសម្លាប់ពួកភិក្ខុ ព្រោះពួកភិក្ខុមិនបានប្រទូស្តអ្វីទេ យើងត្រូវសម្លាប់តែព្រះរាជកុមារនឹងទេវទត្ត (ព្រះរាជា) ក៏បន្ទុយហានន្តរមហាមាត្រទាំងនោះក្នុងថ្នាក់ទាបវិញ ។ មហាមាត្រពួកណាវិនិច្ឆ័យថា កុមារក្តី ទេវទត្តក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយក្តី យើងមិនត្រូវសម្លាប់ គួរយើងក្រាបទូលដល់ព្រះរាជាសិន បើព្រះរាជាមានព្រះរាជឧស្សាហ៍យ៉ាងណា សឹមយើងធ្វើយ៉ាងនោះ (ព្រះរាជា) ក៏តាំងមហាមាត្រទាំងនោះ

ទុទ្ទេ ឋានេ ឋបេសិ ។ អថខោ រាជា មាគធោ សេនិ-
យោ ពិម្ពិសារោ អជាតសត្តុំ កុមារំ ឯតទវោច តាតស្ស
មំ តុវំ កុមារ ហញ្ញតាមោសីតិ ។ រញ្ញេឆ្ឃិ នោ អត្ថ-
តោតិ ។ សចេ ខោ តុវំ កុមារ រញ្ញេ អត្ថតោ ឯតំ
តេ រជ្ជំ អជាតសត្តុស្ស កុមារស្ស រជ្ជំ ឯយ្យាទេសិ ។

[៣២] អថខោ ទេវទត្តោ យេន អជាតសត្តុ កុ-
មារោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អជាតសត្តុំ កុមារំ
ឯតទវោច បុរិសោ មយាកាន អាណាបេហិ យេ សមណំ
គោតមំ ជីវិតា វោរោបេស្សន្តីតិ ។ អថខោ អជាតសត្តុ
កុមារោ មនុស្សេ អាណាបេសិ យថា ភណេ អយ្យោ
ទេវទត្តោ អាហ តថា ករោថាតិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ
ឯតំ បុរិសំ អាណាបេសិ តច្ឆាវុសោ អមុកស្មឹ បទេ-
សេ សមណោ គោតមោ វិហរតិ តំ ជីវិតា វោរោបេត្វា
អម្ហិតោ បក្កមេ រាតច្ឆាតិ តស្មឹ មគ្គេ ឆេ បុរិសេ ឋបេ-
សិ យោ អម្ហិតោ មគ្គេន ឯតោ បុរិសោ អាគច្ឆតិ
តំ ជីវិតា វោរោបេត្វា អម្ហិតោ មគ្គេន អាគច្ឆថាតិ

ឲ្យឡើងឋានន្តរខ្ពស់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគធរាជ-
ជាន ជ្រាបច្បាស់ព្រះតម្រិះនេះនឹងអជាតសត្តុកុមារថា ម្នាលកុមារ អ្នក
ចង់សម្លាប់យើងដើម្បីអ្វី ។ អជាតសត្តុកុមារក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
សម្មតិទេព ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវការដោយរាជសម្បត្តិ ។ ព្រះរាជាប្រគល់រាជ-
សម្បត្តិដល់អជាតសត្តុកុមារថា ម្នាលកុមារ បើអ្នកត្រូវការដោយរាជសម្បត្តិ
រាជសម្បត្តិនេះជារបស់អ្នកឯងហើយ ។

(๓๒) គ្រានោះ ទេវទត្តចូលទៅរកអជាតសត្តុកុមារ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអជាតសត្តុកុមារថា បពិត្រមហារាជ
សូមព្រះអង្គប្រើបុរសឲ្យទៅសម្លាប់ព្រះសមណគោតម ។ អជាតសត្តុ
កុមារបង្គាប់មនុស្សពាំនាំឲ្យថា ម្នាលនាយ លោកម្ចាស់ទេវទត្ត មាន
ថេរវាចាយ៉ាងណា ចូរអ្នកពាំនាំអស់គ្នា ធ្វើយ៉ាងនោះចុះ ។ គ្រានោះ
ទេវទត្តបង្គាប់បុរសម្នាក់ថា ម្នាលនាយ ចូរអ្នកទៅសម្លាប់ព្រះសមណ-
គោតមដែលគង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវនារាមឯណោះ ហើយសឹមមកតាមផ្លូវនេះ បង្គាប់
បុរសពីរនាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា បុរសណាដែលមកតែម្នាក់ឯងតាម
ផ្លូវនេះ ចូរអ្នកពាំនាំពីរនាក់សម្លាប់បុរសនោះហើយសឹមដើរមកតាមផ្លូវនេះ

ตสฺมึ มญฺเจ จตฺตาโร ปุริเส ปาเปสิ ยา สพฺพตฺถ มญฺเจน ยนฺตฺวา ปุริสา อาคจฺฉนฺติ เต ชีวิตา โวโรเปตฺวา สพฺพตฺถ มญฺเจน อาคจฺฉถาติ ตสฺมึ มญฺเจ อญฺเ ปุริเส ปาเปสิ ยา สพฺพตฺถ มญฺเจน จตฺตาโร ปุริสา อาคจฺฉนฺติ เต ชีวิตา โวโรเปตฺวา สพฺพตฺถ มญฺเจน อาคจฺฉถาติ ตสฺมึ มญฺเ เสาฬฺเส ปุริเส ปาเปสิ ยา สพฺพตฺถ มญฺเจน อญฺเ ปุริสา อาคจฺฉนฺติ เต ชีวิตา โวโรเปตฺวา อาคจฺฉถาติ ฯ

(๓๓) อถโข เสา ฬโก ปุริโส อสิจมฺมํ คเหตฺวา ฉณุกลาปํ สนฺนยฺหิตฺวา ยานา กา ตานุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา กา เต อาวุเธ กีเต อุพฺพาเหตฺวา อุสฺสงฺกิเต อุตฺเรน กายานา อญฺชาสิ ฯ อทฺทสา โข กา ตํ ปุริสํ กีตํ อุพฺพาหิตฺวา อุสฺสงฺกิเต อุตฺรสฺตึ ปตฺตนฺตเร กายานา ปิตฺตึ ทิสฺวาน ตํ ปุริสํ ฬนฺตเรว ปหาสุเ มา กายีติ ฯ อถโข เสา ปุริโส อสิจมฺมํ ฬกปฺปึ กริตฺวา ฉณุกลาปึ ทิกฺขิตฺวา ยานา กา ตานุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา กา เต กาเตสุ สิเรสา นิปติตฺวา กา ปาเท ฬนฺตเรว

បង្គាប់បុរស ៤ នាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា (បើ)បុរសពីរនាក់ណាមក តាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកសម្លាប់បុរសពាំរពីរនាក់នោះហើយសឹមដើរមកតាមផ្លូវ នេះ បង្គាប់បុរស ៨ នាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា (បើ)បុរស៤នាក់ណា ដើរមកតាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកសម្លាប់បុរសពាំរ ៤ នាក់នោះហើយសឹមដើរមក តាមផ្លូវនេះ បង្គាប់បុរស ១៦ នាក់ឲ្យឈរចាំទៀបផ្លូវនោះថា (បើ) បុរស ៨ នាក់ណាដើរមកតាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកសម្លាប់បុរសពាំរ ៨ នាក់នោះហើយ សឹមដើរមក(តាមផ្លូវនេះ) ។

(៣៣) គ្រានោះ បុរសម្នាក់នោះកាន់ដាវនឹងខែលស្តាយធ្នូនឹងបំ. ពង់ព្រួញ ដើរសំដៅទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ ក៏យញាប់ញ័រន្ធត់ តក់ស្លុត ឈរឆ្ងល់ខ្លួនជិតព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ មានព្រះភាគទតឃើញបុរសនោះ កំពុងក៏យញាប់ញ័រន្ធត់ តក់ស្លុត ឈរ គាំងខ្លួនដូច្នោះ លុះទតឃើញហើយទើបត្រាស់ទៅនឹងបុរសនោះថា ម្នាល អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកឯងចូលមកចុះ កុំខ្លាចឡើយ ។ លំដាប់នោះ បុរស នោះទុកដាវនឹងខែលកន្លែងដ៏សមគួរ ហើយដាក់ធ្នូនឹងបំពង់ព្រួយ ទើបដើរ ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយទៀប ព្រះបាទារបស់ព្រះមានព្រះភាគដោយសិរ្សា ហើយក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ

อฏฺเยเว มํ ภนฺเต อฏฺฐหิ ยาจาเลหิ ยาจิ ยาจิ-
ตาเยว อกฺขเณหิ ยาจิตาเยว ขเณหิ ยาจิตาเยว
สมเยหิ ยาจิตาเยว กาเลหิ ยาจิตาเยว ปาฏิ-
หาริเยหิ ยาจิตาเยว นิมิตฺเตหิ ยาจิตาเยว
ปฏิปทาหิ ยาจิตาเยว ปฏิปทาหิ ยาจิตาเยว
ปฏิปตฺติยา ยาจิตาเยว ปฏิปตฺติยา ยาจิตาเยว
ปฏิเวเธหิ ยาจิตาเยว ปฏิเวเธหิ ยาจิตาเยว
ปริยตฺติยา ยาจิตาเยว ปริยตฺติยา

ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កំហុសគ្របសង្កត់ហើយនូវខ្ញុំព្រះអង្គ តាមដោយខ្ញុំព្រះអង្គ ជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ ជាមនុស្សវង្វេង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស ខ្ញុំព្រះអង្គដែលមានចិត្តប្រទូស្ត មានចិត្តចង់សម្លាប់ ហើយដើរចូលមកដល់ទីនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ អត់នូវកំហុសតាមពាសរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ដើម្បីនឹងសង្រួមតទៅទៀត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ល្អហើយបុរុ អ្នកមានកំហុសគ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះអ្នកឯងជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ ជាមនុស្សវង្វេង ជាមនុស្សមិនឈ្លាស អ្នកមានចិត្តប្រទូស្ត មានចិត្តចង់សម្លាប់ (តថាគត) ហើយដើរចូលមកដល់ទីនេះ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បើអ្នកបាននឃើញកំហុសតាមពាសខុសណាហើយ ចូរធ្វើឲ្យសមគួរតាមធម៌ តថាគតនឹងទទួលអត់ពាសរបស់អ្នកនោះ ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ(បើ) អ្នកណាមួយបាននឃើញកំហុសតាមពាសខុសពិតហើយសំដែង (ពាសនោះ) តាមធម៌ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅ នេះជាសេចក្តីចំរើនរបស់អ្នកនោះក្នុងអរិយវិន័យ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងនូវអនុបុព្វីកថាដល់បុរសនោះ អនុបុព្វីកថានោះដូចម្តេច ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងទានកថា សីលកថា សគ្គកថា នឹងពាសនៃកាមដែលថោកថាបស្មៅហ្មង

នេក្ខម្មេ អាធិសំសំ បកាសេសិ ។ យទា តំ ភគវា
អញ្ញាសិ ការុញ្ញចិត្តំ មុទុចិត្តំ វិនីវរណចិត្តំ ឧទគ្គចិត្តំ
បសន្នចិត្តំ អថ យោ ពុទ្ធានំ សាមុក្កំសិកា ធម្មទេ-
សនា តំ បកាសេសិ ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ មគ្គំ ។
សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធំ វត្ថំ អបគតកាឡកំ សម្មទេវ
រជនំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ[1] ឯវមេវ តស្សេ ច្បុរិសស្សេ តស្មិំយេវ
អាសនេ វិរជំ វីតមលំ ធម្មចក្ខុំ ឧទបាទិ យង្កិញ្ចិ
សមុទយធម្មំ សព្ពន្តំ និរោធធម្មន្តិ ។ អថខោ សោ
ច្បុរិសោ ទិដ្ឋធម្មោ បត្តធម្មោ វិទិតធម្មោ បរិយោគាឡ្ហ-
ធម្មោ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិគតតកថំកថោ វេសារជ្ជប្បត្តោ
អបរប្បច្ចយោ សត្ថុសាសនេ ភគវន្តំ ឯតទវោច អ-
ភិក្កន្តំ ភន្តេ អភិក្កន្តំ ភន្តេ សេយ្យថាបិ ភន្តេ

---

១ ម· បដិគ្គហេយ្យ ។

អានិសង្សក្នុងការចេញបួស ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា បុរសនោះ មានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកនីវរណធម៌ មានចិត្តរីករាយ មានចិត្តផ្សុះផ្សាក្នុងកាលណាហើយ ធម្មទេសនាណា ជារបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ដែលទ្រង់លើកឡើងសំដែងដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គក៏ប្រកាសនូវធម្មទេសនានោះគឺទុក្ខ ១ សមុទ័យ ១ និរោធ ១ មគ្គ ១ ក្នុងកាលនោះ ។ សំពត់ស្អាតឥតមានពណ៌ខ្មៅ គួរទទួលនូវគ្រឿងជ្រលក់ដោយល្អយ៉ាងណាមិញ បុរសនោះអង្គុយលើអាសនៈនោះ កើតធម្មចក្ខុគឺសោតាបត្តិមគ្គ ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិលថា ធម្មជាតណាមួយ តែងកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះរមែងរលត់ទៅវិញជាធម្មតា ដូច្នោះដែរ ។ លំដាប់នោះ បុរសនោះឃើញធម៌ច្បាស់ហើយ ឈានលុះធម៌ហើយ ដឹងធម៌ច្បាស់ហើយ មានចិត្តប្រាសចាកធម៌សិប់ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីភ្លើងឆ្ងល់ហើយ ដល់នូវសេចក្តីក្លៀវក្លា មិនដឿបុគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាសិតរបស់ព្រះអង្គពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាសិតរបស់ព្រះអង្គពីរោះណាស់

ฉกฺกฏฺฐานานิ ฯ ฉกฺกฏฺฐานญฺจ ปฏิจฺจ ฯ วิวาเรยฺย ทฺวารสฺส ฯ มตฺตํ อาจิกฺขิตพฺพา อนฺธการา ฯ เลฬปฺปฏิฆาตตฺถา- เรยฺย จกฺขุมนฺตา รูปานิ ฯ ทกฺขิตฺวาติ ฯ ฬหเมวาติ ภควา อเนกปริยาเยน ฉนฺทสฺส ปหานสฺเสว วณฺณวาที ฯ สมาหนฺตุ ภควนฺตญฺจ สรณาคตาติ ฉนฺทญฺจ ภิกฺขุสงฺฆญฺจ อุทฺทิสฺส ฯ ตมฺปิ ภควา ชานาติ อฏฺฏกเรน จาณฺฑิเกน สรณาคตนฺติ ฯ อถโข ภควา ตสฺส ปริสาย ฯ ตตฺถ จ โข ตุยฺหาปิ อาวุ- โส ฯ มยฺหนฺติ มกฺขนา ฯ ฉนฺทสฺสาติ มกฺขนา ฯ ปหีนตฺตาติ อญฺเญน มกฺขนา อุยฺยาเชสิ ฯ

(๓๔) อถโข เต ทฺเว ปุริสา ภควนฺตเมว อุปสงฺกมิตฺวา ฯ ปพฺพชฺชาปิ ฯ ปพฺพชิตฺวาติ ฯ ปาติโมกฺขสีลานิ ฯ ปาติโมกฺขสีลานี

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះអង្គបានសំដែងហើយដោយនេកបរិ-
យាយ(យ៉ាងនេះ) គួរនោដូចជាគេបើករបស់ដែលផ្កាប់ឲ្យផ្ងារឡើង ពុំនោះ
ដូចជាមនុស្សប្រើកបង្ហាញរបស់ដែលគេចំទាំងទុក ពុំនោះសោត ដូចគេ
ប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងផ្លូវ ឬក៏ដូចគេទ្រោលប្រទីបក្នុងទីងងឹត ឲ្យមនុស្ស
ដែលមានភ្នែកមើលឃើញរូបបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូម
ដល់នូវព្រះមានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក
សូមព្រះមានព្រះភាគ ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់ហើយ
នូវព្រះរត្នត្រ័យ ជាទីពឹងទីរលឹកស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះនឹងបុរសនោះ
ថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកកុំទៅតាមផ្លូវនេះ ចូលទៅតាមផ្លូវនេះវិញ
ហើយក៏បញ្ជូនបុរសនោះទៅតាមផ្លូវដទៃទៅ ។

[៣៤] គ្រានោះ បុរសទាំងពីរនាក់នោះគិតគ្នាថា បុរសម្នាក់នោះ
ដូចម្តេចក៏ត្រមកម៉្លេះ ហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្លូវដួបគ្នា ស្រាប់តែបានឃើញ
ព្រះមានព្រះភាគ គង់ទៀបគល់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរក
ព្រះមានព្រះភាគ លុះទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបអភិវាទចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងនូវ
អនុបុព្វីកថាដល់បុរសទាំងពីរនាក់នោះ ។ បេ ។ បុរសទាំងពីរនាក់នោះ

ภควนฺตํ ฬตฺวา ปกฺกมิตุ ปกฺกนฺตกาเล ปกฺกนฺตกาเล ฯ เปฯ
ยถาสเกน ปกฺกมิ ภควา ปน เวฬุวเน อชฺฌตฺตเญฺจ จาลฺหาเปเตสิ
สรณานิ ทาเปสิ ฯ อถโข ภควา เตหิ ปุริเสหิ ฬตฺวาปิ ปกฺกนฺตา
มา โภ ตุมฺเห อาวุเสหิ ฬตฺวา มคฺคนฺ ภญฺเญ ฬตฺวา
มคฺคนฺ ภญฺเญติ อญฺเญน มคฺคนฺ ปฏิปชฺชิสฺสติ ฯ

(๓๔) อถโข เตน จตฺตาโร ปุริสา ฯ เปฯ อถ-
โข เตน อญฺญ ปุริสา ฯ เปฯ อถโข เตน สาวตฺถิ
ปุริสา ตีหิ ยุ โข เตน อญฺญ ปุริสา ปริเวณ สมฺมชฺชิตฺวา
ปฏิปถ ภญฺญา อนฺตรวีถิ ภควนฺตนฺ ทิสฺวาน ตุณฺหีภูตา
ฐิตา ภควา เตนุปสงฺกมิตฺวา ปุจฺฉิ ตุมฺเห ภิกฺขเว
สงฺฆมิตฺวา ภควนฺตนฺ อภิวาเทตฺวา ปกฺกมนฺตา ฐิตตฺถ ฯ
เตสนฺ ภควา อนุปุพฺพึ กถนฺ กเถสิ เยนฺทิสนฺ ทาน-
กถนฺ สีลกถนฺ ฯ ฆ ฯ อปรปฺปจฺจยา สตฺถุสาสน

ក៏មិនដឿរុគ្គលដទៃ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ក៏បានគ្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពីរោះណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះមានព្រះភាគចាំទុកនូវយើងខ្ញុំថាំងឡាយថាជាឧបាសកអ្នកដល់ហើយនូវព្រះរត្នត្រ័យ ជាទីពឹងទីរលឹកស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះតម្រាស់នេះនឹងបុរសទាំងពីរនាក់នោះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ចូរអ្នកកុំដើរទៅតាមផ្លូវនេះ ចូរអ្នកដើរទៅតាមផ្លូវនេះវិញ ហើយក៏បញ្ជូនទៅតាមផ្លូវដទៃទៅ ។

(๓๕) គ្រានោះ បុរស ៤ នាក់ ។ បេ ។ គ្រានោះ បុរស ៨ នាក់ ។ បេ ។ គ្រានោះ បុរស ១៦ នាក់គិតគ្នាថា បុរស៨នាក់ ដូចម្តេចក៏ត្រឡប់មកម៉្លេះ ហើយទៅតាន់ផ្លូវជួបគ្នា ស្រាប់តែបានឃើញព្រះមានព្រះភាគគង់នៅទៀបគល់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ គ្រាបអភិវាទចំពោះព្រះមានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងអនុបុព្វីកថាដល់បុរសទាំង ១៦ នាក់នោះ អនុបុព្វីកថានោះដូចម្តេច គឺទានកថា សីលកថា ។ បេ ។ បុរសទាំង ១៦ នាក់នោះ មិនដឿរុគ្គលដទៃក្នុងសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ហើយបាន

កកវត្តំ ឯតទវោចុំ អភិក្កន្តំ ភន្តេ អភិក្កន្តំ ភន្តេ ។ បេ ។ ឧបាសកោ ភោ កកភ ជាវេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតេ សរណំ គតេតិ ។ អថខោ សោ ឃកោ បុរិសោ យេន ឧទាយិត្ថោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ឧទាយិត្ថំ ឯតទវោច ឧបាហំ ភន្តេ សង្ឃោមិ តំ កកវន្តំ ជីវិតា វោរោបេតុំ មហិទ្ធិកោ សោ កកភ មហានុភាវោតិ ។ អលំ អាវុសោ មា តុំ សមណំ គោតមំ ជីវិតា វោរោបេសិ អហាមេវ សមណំ គោតមំ ជីវិតា វោរោបេស្សាមីតិ ។

[៣៦] តេន ខោ បន សមយេន កកភ តំឆ្នុក្ខ-ជស្ស បព្ភតស្ស អាយតាយំ[1] ចង្កមតិ ។ អថខោ ឧទាយិត្ថោ តំឆ្នុក្ខជំ បព្ភតំ អភិរុយ្ហ[2] មហតិ[3] សិលំ បវិជ្ឈិ ឥមាយ សមណំ គោតមំ ជីវិតា វោរោបេស្សាមីតិ ។ ទ្វេ បព្ភតក្ខជា សមាគច្ឆិ តុំ សិលំ សម្បដិច្ឆិសុ ។ តតោ បបដិកា ឧប្បតិត្វា កកវតោ បាទេ រុហិរំ ឧប្បាទេសិ ។ អថខោ កកភ ឧទ្ធំ ឧល្លោ-កេត្វា ឧទាយិត្ថំ ឯតទវោច ពហុំ តយោ មោឃបុរិស

---

១ ម. បច្ចាយាយំ ។ ២ ម.អភិរូហិត្វា ។ ម. អារហិត្វា ។ ៣ ម. មហន្តំ ។

ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិត
របស់ព្រះអង្គពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គពី-
រោះណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះមានព្រះភាគចាំទុកនូវយើងខ្ញុំថាជាឧបា-
សក អ្នកដល់ហើយនូវព្រះរត្នត្រ័យជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមពីថ្ងៃ
នេះទៅ ។ លំដាប់នោះឯង មានប្រុសម្នាក់ចូលទៅរកទេវទត្ត លុះចូលទៅ
ដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងទេវទត្តថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះ
គុណា មិនអាចនឹងសម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគនោះទេ ដ្បិតព្រះមានព្រះ
ភាគនោះ មានឫទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើនណាស់ ។ ទេវទត្ត
និយាយថា ណ្ហើយ អ្នកដ៏មានអាយុ បើអ្នកមិនអាចនឹងសម្លាប់ព្រះសម-
ណគោតមបានទេ ចូរទុកឲ្យយើងឯងនឹងសម្លាប់ព្រះសមណគោតមវិញ ។

(៣៦) សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ចង្រ្កម ក្នុងម្លប់ភ្នំ
គិជ្ឈកូដ ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តឡើងទៅលើ(កំពូល) ភ្នំគិជ្ឈកូដ ហើយ
ប្រមៀលដុំថ្មធំដោយបំណងថា អញនឹងសម្លាប់ព្រះសមណគោតមដោយ
ដុំថ្មនេះ ។ ឯកំពូលភ្នំទាំងពីរកំមតប្រជុំគ្នារងដុំថ្មនោះ ។ គ្រានោះ បំណែក
ថ្មក៏ខ្ចាតឡើងគ្និចឆ្ពើព្រះលោហិត ក្នុងព្រះបាទព្រះមានព្រះភាគ ឲ្យព្រុ
ពងឡើង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទតព្រះនេត្រ
ទៅខាងលើ ហើយមានព្រះពុទ្ធដីកាទៅកាទេវទត្តថា នែមោឃបុរស

អម្ប្រញ្ញំ បសុតំ យំ ភុំ ទុដ្ឋចិត្តោ វធកចិត្តោ តថាគតស្ស
រុហិរំ ឧប្បាទេសីតិ ។ អថវោ តថាគ កិត្តិ អាបន្នសិ
ន៑ធំ កិត្តិវេ ទេវទត្តេន បឋមំ អនន្តរកកម្មំ ឧបចិតំ
យំ ទុដ្ឋចិត្តេន វធកចិត្តេន តថាគតស្ស រុហិរំ ឧប្បាទិ-
តន្តិ ។ អសេ្សសុំ វោ កិត្តិ ទេវទត្តេន តិរ តថាគ-
តោ វធោ បយុត្តោតិ ។ តេ ច កិត្តិ តថាគតោ វិហារស្ស
បរិតោ បរិតោ ចង្កមន្តិ ឧច្ចាសន្តា មហាសន្តា សជ្ឈាយំ
តរេ្ចក តថាគតោ រក្ខាវរណគុត្តិយោ ។ អសេ្សសិ វោ
តថាគ ឧច្ចាសទ្ទំ មហាសទ្ទំ សជ្ឈាយសទ្ទំ សុត្វាន អា-
យស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ តិន្តុ វោ សោ អានន្ទ ឧច្ច-
សន្តោ មហាសន្តោ សជ្ឈាយសន្តោតិ ។ អសេ្សសុំ
វោ តន្តេ កិត្តិ ទេវទត្តេន តិរ តថាគតោ វធោ បយុត្តោតិ
តេ ច[1] តន្តេ កិត្តិ តថាគតោ វិហារស្ស បរិតោ បរិតោ
ចង្កមន្តិ ឧច្ចាសន្តា មហាសន្តា សជ្ឈាយំ តរេ្ចក
តថាគតោ រក្ខាវរណគុត្តិយោ សោ បសោ តថាគ ឧច្ច-

---

๑ ម. តេវ ។

អ្នកឯងមានចិត្តប្រទូស្ត មានចិត្តចង់សម្លាប់ ហើយធ្វើលោហិតរបស់តថាគតឲ្យពុះពងឡើងដោយអំពើណា អំពើនោះអ្នកនឹងឆ្លងអកុសលកម្មប្រើន[1] ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តមានចិត្តប្រទូស្ត មានចិត្តចង់សម្លាប់ បានធ្វើលោហិតរបស់តថាគតឲ្យពុះពងឡើង ដោយអំពើណា អំពើនេះឈ្មោះថាអនន្តរិយកម្មដែលទេវទត្តសន្សំមកជាដរាប ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានពុំដំណឹងថាទេវទត្តព្យាយាមសម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគហើយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបង្ក្រាបពន្លឺដុំវិញវិហារ របស់ព្រះមានព្រះភាគ នាំគ្នាស្រែកធ្វើសំឡេងគឹកកងខ្ទាំង ធ្វើស្វាធ្យាយ ដើម្បីកុំឲ្យការពារគ្រប់គ្រងព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគបានឮសំឡេងគឹកកង សំឡេងខ្ទាំង សំឡេងស្វាធ្យាយ លុះទ្រង់ឮហើយត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមកថា ម្នាលអានន្ទ សំឡេងគឹកកង សំឡេងខ្ទាំង សំឡេងស្វាធ្យាយ នោះតើជាសំឡេងអ្វី ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុទាំងឡាយបានពុំដំណឹងថា ទេវទត្តព្យាយាមសម្លាប់ព្រះមានព្រះភាគ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុទាំងនោះក៏បង្ក្រាបព័ន្ធដុំវិញវិហារ របស់ព្រះមានព្រះភាគ នាំគ្នាស្រែកធ្វើសំឡេងគឹកកង សំឡេងខ្ទាំង ធ្វើស្វាធ្យាយ ដើម្បីកុំឲ្យការពារគ្រប់គ្រងព្រះមានព្រះភាគ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សំឡេងគឹកកង

សង្ឃោ មហាសង្ឃោ សង្ឃាយសង្ឃោតំ ។ តេនហាន្ទ មម វចនេន តេ កិក្ខូ អាមន្តេហិ[1] សត្ថា អាយស្មន្តេ អាមន្តេតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ បដិស្សុត្វា យេន តេ កិក្ខូ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តេ កិក្ខូ ឯតទវោច សត្ថា អាយស្មន្តេ អាមន្តេតីតិ ឯវមាវុសោតិ ខោ តេ កិក្ខូ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បដិស្សុត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ តេ កិក្ខូ ភគវា ឯតទវោច អជ្ឈាបេតំ កិក្ខវេ អនវកាសោ យេវ ខុប្បកាមេន តថាគតំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ ន ខុប្បកាមេន កិក្ខវេ តថាគតា បរិនិព្ពាយន្តិ[2] ។ បញ្ចិមេ កិក្ខវេ សត្ថុវេ សង្កា សរាជ្ជមាជា លោកស្មិំ ភគវមេ បញ្ច ឥម កិក្ខវេ ឯកច្ចេ សត្ថា អបរិសុទ្ធសីលា សមាជោ បរិសុទ្ធសីលោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ ម សីលំ

---

๑ ម · អាមន្តេសិំ ។ ๒ ឧ · ម · អនុបកុមេន រាកិ្ខ វេតថាគតោ បរិនិព្ពាយតិ ។

សំទេនធ្វើនំ សំទេនសាកសាច្យនោះ គឺជាសំទេននោះឯង ។ ព្រះអគ្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើដូច្នោះចូរអ្នកហៅភិក្ខុពាន់នោះមកតាមពាក្យ
តថាគតថា ព្រះសាស្តាទ្រង់ហៅលោកដ៏មានអាយុពាន់ឆ្ពោយ ។ ព្រះអា-
នន្ទដ៏មានអាយុ ទទួលពុទ្ធដីការបស់ព្រះមានព្រះភាគថា ភន្តៈព្រះអគ្គ
ចូរហើយក៏ចូលសំដៅទៅរកភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាន
និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុពាន់នោះថា ព្រះសាស្តាត្រាស់ឲ្យហៅលោកដ៏
មានអាយុពាន់ឆ្ពោយ ។ ភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយនោះទទួលស្តាប់ពាក្យអានន្ទដ៏មាន
អាយុថា យ៉ាងនេះហើយអាវុសោ រួចហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបបង្គំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុពាន់នោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់តម្រាស់នេះថា ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយ អ្នក
ណា ពោលមសម្ងាប់តថាគត សេចក្តីពោលមសម្ងាប់របស់អ្នកនោះមិន
មែនដោយហេតុ មិនមែនដោយការណ៍ (គួរឆ្ងល់បានទេរឺយ) ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយ
ព្រោះព្រះតថាគតពាន់ឆ្ពោយ មិនដែលបរិភោគ ដោយសេចក្តីពោលមស
របស់អ្នកដទៃទេ ។ ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយ ក្រែកុងលោកនេះមាន ៥ ពួក ក្រែ
ពាន់ ៥ ពួកនោះគឺក្រែណាខ្លះ ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្ពោយ ក្រែ ១ ពួកក្នុងលោកនេះ
មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប្រកាសថា អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីល

បរិយោគាហំ អសន្ថរិត្វា ឆ ។ តេបេនំ សារកា ឯវំ ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អបរិសុទ្ធសីលោ សមានោ បរិសុទ្ធសីលោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធមេ សីលំ បរិយោគាហំ អសន្ថរិត្វា ច មយេវ្ហេវ ខោ បន តិហីនំ អាភេចយ្យាម ភាសវ្ហសវ្ហ មនាបំ យំ ខោ បនវ្ហ អមនាបំ កតន្តំ[1] មយេវ្ហេន សមុ-ទាចរេយ្យាម សវ្ហន្តិ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេ-នាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុម្ហោ[2] ការំ វ្ហន្តិ តុម្ហោ[3] វ តេន បញ្ញាយិ វ្ហន្តិតិ ។ ឯវម្បិ ខោ តិក្ខត្តុំ សត្ថារំ សារកា សីលតោ រក្ខន្តិ ។ ឯវម្បេតេ ច បន សត្ថា សារកេហិ សីលតោ រក្ខំ បច្ចាសីសតិ ។

(៣៧) បុន ចបរំ តិក្ខត្តុំ ឥធេកច្ចេ សត្ថា អបរិ-សុទ្ធាជីវោ សមានោ បរិសុទ្ធាជីវោម្ហីតិ បដិជានាតិ ។ បេ ។ ឯវម្បិ ខោ តិក្ខត្តុំ សត្ថារំ សារកា អាជីវតោ រក្ខន្តិ ។ ឯវម្បេតេ ច បន សត្ថា សារកេហិ អាជីវតោ រក្ខំ បច្ចាសីសតិ ។

---

១ ម. កថំ នំ ។ ២-៣ ម. តុម្ហេ ។

របស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្វះ ។ ពួកសាវ័កតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធខ្វះ ថាសីលរបស់អញបរិសុទ្ធផ្លូវផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្វះដូច្នេះ បើយើងជ្រាប (រឿងនោះ)ដល់ពួកគ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកកំពុងរាប់អាន (យើង) ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងឆ្លើតម្នាក់ គង់លោកនឹងច្រោកដណ្តើម ព្រោះកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះ ដោយសីល ។ ឯគ្រូបែបនេះ តែងនឹងសង្គ្រឹមនូវការរក្សារ៉ាប់ពួកសាវ័កដោយសីល ។

[៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃទៀតមានទៀត គ្រូ ១ ពួក តង់លោកនេះមានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថា អញមានអាជីវៈបរិសុទ្ធខ្វះ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយអាជីវៈ ។ ឯគ្រូបែបនេះ តែងនឹងសង្គ្រឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយអាជីវៈ ។

(๓๘) ปุน จปรํ ภิกฺขเว ฯเปฯ สตฺถา อปริสุทฺธกมฺมนฺตสมาโน ปริสุทฺธกมฺมนฺตสมฺปตฺติปฏิชานาติ ฯเปฯ ฯ อยมฺปิ โข ภิกฺขเว สตฺถารา สาวกานํ กมฺมนฺตสมฺปทา วณฺณิตา ฯ อยฺหิ โข จ ปน สตฺถา สาวเกหิ กมฺมนฺตสมฺปทา วณฺณิตา ฯ

(๓๙) ปุน จปรํ ภิกฺขเว ฯเปฯ สตฺถา อปริสุทฺธวจีกมฺมนฺตสมาโน ปริสุทฺธวจีกมฺมนฺตสมฺปตฺติปฏิชานาติ ฯเปฯ ฯ อยมฺปิ โข ภิกฺขเว สตฺถารา สาวกานํ วจีกมฺมนฺตสมฺปทา วณฺณิตา ฯ อยฺหิ โข จ ปน สตฺถา สาวเกหิ วจีกมฺมนฺตสมฺปทา วณฺณิตา ฯ

(๔๐) ปุน จปรํ ภิกฺขเว ฯเปฯ สตฺถา อปริสุทฺธาชีวสมาโน ปริสุทฺธาชีวสมฺปตฺติปฏิชานาติ ปริสุทฺธิ หิ อาชีวสฺส วุตฺตา ภควตา ฯ กตเมสา ภิกฺขเว ปริสุทฺธิ อาชีวสฺส วุตฺตา ภควตา ฯ อิธ ภิกฺขเว ภิกฺขุ มิจฺฉาอาชีวกา ปหาย สมฺมาอาชีเวน ชีวิตกปฺปนฺ ปริยายนฺ ปฏิเสวติ ฯ อยมฺปิ โข ภิกฺขเว สตฺถารา สาวกานํ อาชีวปริสุทฺธิ วณฺณิตา ฯ อยฺหิ โข จ ปน สตฺถา สาวเกหิ อาชีวปริสุทฺธิ วณฺณิตา ฯ

[៣៨] ម្នាលកិកូតាំងឆ្ពាយ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូ ១ ពួកក្នុងលោកនេះ មានធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធខ្លះ ។ បេ ។ ម្នាលកិកូតាំងឆ្ពាយ សាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយធម្មទេសនា ។ ឯគ្រូបែបនេះតែងតឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយធម្មទេសនា ។

[៣៩] ម្នាលកិកូតាំងឆ្ពាយ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូ ១ ពួកក្នុងលោកនេះមានវេយ្យាករណ៍មិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធខ្លះ ។ បេ ។ ម្នាលកិកូតាំងឆ្ពាយ ពួកសាវ័កតែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយវេយ្យាករណ៍ ។ ឯគ្រូបែបនេះតែងតឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយវេយ្យាករណ៍ ។

[៤០] ម្នាលកិកូតាំងឆ្ពាយ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត គ្រូ ១ ពួកក្នុងលោកនេះមានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ សាវ័កតាំងឆ្ពាយតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះមានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធតែប្តេជ្ញាថាអញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធផូរផង់ ឥតមានសៅហ្មងខ្លះ ដូច្នេះ

មយញ្ចេវ ខោ បន តិហីនំ អាភេចេយ្យាម តាសញ្ញសញ្ញ
មជាបំ យំ ខោ បនសញ្ញ អមជាបំ តាទិនំ មយន្តេន
សមុទាចរេយ្យាម សម្មុន្តិ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាត-
តនេសជាសនតិលានប្បច្ចយតេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុមោ
តារិសញ្ញតិ តុមោ វ តេន បញ្ញាយិសញ្ញតិតិ ។ ឯវរូបំ
ខោ តិក្ខវេ សត្ថារំ សាវកា ញាណេសញ្ញនតោ
រក្ខន្តិ ។ ឯវរូបោ ច បន សត្ថា សាវកេហិ ញាណ-
ទេសញ្ញនតោ រក្ខិ បច្ចាសីសតិ ។ ឥមេ ខោ តិក្ខវេ
បញ្ច សត្ថារោ សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិ ។
អហំ ខោ បន តិក្ខវេ បរិសុទ្ធសីលោ សមាធោ
បរិសុទ្ធសីលោម្ហីតិ បជានាមិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ
បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋំ ច ។ ន ច បំ សាវកា
សីលតោ រក្ខន្តិ ។ ន ចាហំ សាវកេហិ សីលតោ
រក្ខិ បច្ចាសីសាមិ ។ អហំ ខោ បន តិក្ខវេ បរិ-
សុទ្ធាជីវោ សមាធោ ។ បេ ។ បរិសុទ្ធធម្មទេសនោ
សមាធោ ។ បេ ។ បរិសុទ្ធវិមុត្តិញាណទស្សនោ ។ បេ ។ បរិ-
សុទ្ធញាណទស្សនោ សមាធោ បរិសុទ្ធញាណទស្ស-
នោម្ហីតិ បជានាមិ បរិសុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ

បើយើងប្រាប់ (រឿងនោះ) ដល់ពួកគ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក យើងនឹងសើរើរឿងលោកនោះដូចម្តេចបាន ព្រោះលោកតំពុងរាប់អានយើង ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ ទីគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹងប្រាកដដែរ ព្រោះកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវ័កមែងរក្សាគ្រូបែបនេះដោយញាណទស្សនៈ ។ ក៏គ្រូបែបនេះតែងនឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយញាណទស្សនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រូទាំង ៥ ពួកនេះឯង តែងមានក្នុងលោកនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកតថាគត ជាអ្នកមានសីលបរិសុទ្ធ ទើបប្តេជ្ញាថា តថាគតមានសីលបរិសុទ្ធខ្លះ ថាសីលរបស់តថាគតបរិសុទ្ធផ្សេងៗ គឺតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ឯសាវ័កទាំងឡាយមិនបានរក្សាតថាគតដោយសីលទេ ។ ចំណែកតថាគតក៏មិននឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កទាំងឡាយដោយសីលឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ម៉្យាងទៀត តថាគតជាអ្នកមានអាជីវៈបរិសុទ្ធ ។បេ។ មានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធ ។ បេ ។ មានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ ទើបប្តេជ្ញាថាតថាគតមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធខ្លះ ថាញាណទស្សនៈរបស់តថាគតបរិសុទ្ធ

បរិយោគាតំ អសង្កិលិដ្ឋត្តិ ច ។ ន ច បំ សារាគោ ញាណទស្សនេតោ វក្ខត្តិ ។ ន ចាហំ សារាគោហំ ញាណទស្សនេតោ វក្ខំ បច្ចាសីសាមិ ។ អដ្ឋានមេតំ កិក្ខវេ អនវកាសោ យោ បុរិបក្កមេន តជាកតំ ជីវិតា ភោរោបេយ្យ ន បុរិបក្កមេន[1] កិក្ខវេ តជាកតា បរិ-ឌិញ្ញត្តិ ។ តច្ចជ តុម្ហេ កិក្ខវេ យជាវិហារំ អវក្តិយោ កិក្ខវេ តជាកតាតិ ។

(៤១) តេន ខោ បន សមយេន ភគវតោ ជាន្តាតិរំ ជាម ហត្តី ចណ្ឌោ ហោតិ បន្ទុស្សយោតេ-តោ ។ អថខោ នេវនត្តោ ភគវតោ បរិសិត្តោ ហត្ថិ-សាលំ តត្តោ ហត្ថិកណ្ណេ ឯតទវោច មយំ ខោ តេណ ភគវញ្ញោតេតោ ជាម បដិពលា និចដ្ឋានិយំ ទុច្ចដ្ឋានេ ឋបេតុំ ភគ្គំបិ វេតនំបិ វឌ្ឍាបេតុំ តេនហិ តេណ យថា សមណោ គោតមោ ឥមំ រច្ចំ បដិបជ្ជោ ហោតិ

---

១ ឧ. ម. អនុបក្កមេន ។

ផ្លូវផង់ តតមានសៅហ្មងខ្លះ ។ ឯសាវ័កទាំងឡាយមិនបានរក្សាតថាគត ដោយញាណទស្សនៈឡើយ ។ ចំណែកតថាគតក៏មិនធ្វើកិច្ចសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវ័កដោយញាណទស្សនៈដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាពោលយ៉ាងនេះថា សេចក្តីពោលមិនសម្រាប់តថាគត សេចក្តីពោលមិនសម្រាប់របស់អ្នកនោះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឱកាស(គួរឲ្យឆ្លើយបានឡើយ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនដែលបរិនិព្វានដោយសេចក្តីពោលរបស់បុគ្គលដទៃទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទៅកាន់វិហារវិញចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនចាំបាច់មានបុគ្គលរក្សាទេ ។

(๔๑) កាលសម័យនោះឯង ក្នុងនគរោជគ្រឹះ មានដំរី១ ឈ្មោះនាឡាគិរី ជាសត្វកាចសាហាវតែងសម្លាប់មនុស្ស ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តចូលទៅកាន់នគរោជគ្រឹះ ហួសទៅដល់រោងដំរី ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកអ្នករក្សាដំរីថា នែនាយ យើងនេះជាព្រះញាតិនឹងស្តេច អាចតាំងអ្នកដែលទៅក្នុងតំណែងតាមឲ្យទៅក្នុងតំណែងខ្ពស់កំបាន អាចបង្កើនកត្តនឹងបៀវត្សកំបាន ម្នាលនាយ បើដូច្នោះ ព្រះសមណគោតមដើរមកតាមផ្លូវនេះ

តទា អមំ ជាតិយា ហត្ថី មុញ្ចិត្វា អមំ វជ្ជំ បដិជា-
នេយ្យាតិ ។ ឯវំ ចិន្តេត្វា ទោ តេ ហត្ថិបាលកា ទេវទត្តស្ស
បច្ចុស្សុំ ។ អថទោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវា-
សេត្វា បត្តចីវរមាទាយ សម្ពហុលេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិ
ភជភគាំ ជាវសិ ។ អថទោ ភគវា តំ វជ្ជំ បដិបជ្ជិ ។
អទ្ទសំសុ ទោ តេ ហត្ថិបាលកា ភគវន្តំ តំ វជ្ជំ បដិ-
បជ្ជំ និស្សាន ជាតិយា ហត្ថី មុញ្ចិត្វា តំ វជ្ជំ បដិជា-
នេសុំ ។ អទ្ទសា ទោ ជាតិយា ហត្ថី ភគវន្តំ ទូរតោ
វ អាគច្ឆន្តំ និស្សាន សោណ្ឌំ ឧស្សាបេត្វា បហដ្ឋ-
កណ្ណាឡោ យេន ភគវា តេន អភិជាវិ ។ អទ្ទសំសុ
ទោ តេ ភិក្ខូ ជាតិយា ហត្ថី ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ និ-
ស្សាន ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ អយំ ភន្តេ ជាតិយា ហត្ថី
ចណ្ឌោ ផរុសោ[1] មនុស្សឃាតកោ អមំ វជ្ជំ បដិ-
បន្នោ បដិក្កមតុ ភន្តេ ភគវា បដិក្កមតុ សុគតោតិ ។
អាគច្ឆថ ភិក្ខវេ មា ភាយិត្ថ អជ្ឈាសយេនំ ភិក្ខវេ អ-
នាវកាសោ យោ បរុបក្កមេន តថាគតំ ជីវិតា វោរោ-
បេយ្យ ន បរុបក្កមេន ភិក្ខវេ តថាគតា បរិនិព្ពា-

---

១ ឧ. ម. ឱតុតកេសុ ផរុសោតិ ន បញ្ញាយតិ ។

សង្ឃភេទកូនក្នុងៈ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ និងការលែងដំរីនាឡាគីរី

ពេលណា ចូរអ្នកលែងដំរីនាឡាគីរីនេះឲ្យដើរទៅកាន់ប្រកនេះក្នុងពេលនោះ ។ ពួកអ្នករក្សាដំរីពាំងនោះទទួលស្តាប់ពាក្យទេវទត្តថា កប្បណាលោកម្ចាស់ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សព្វព្រះប្រជាប់ជាត្រនំឯចីវរក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ចូលទៅកាន់នគរពាជគ្រឹះដោយនឹងភិក្ខុពាំងឡាយជាច្រើនរូប ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគស្តេចទៅកាន់ប្រកនោះ ។ ឯពួកអ្នករក្សាដំរីពាំងនោះ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគស្តេចទៅកាន់ប្រកនោះ លុះឃើញហើយក៏លែងដំរីនាឡាគីរីឲ្យដើរទៅកាន់ប្រកនោះ ។ ដំរីនាឡាគីរីបានឃើញព្រះមានព្រះភាគស្តេចមកអំពីចម្ងាយលឺមៗ លុះឃើញហើយក៏លើកប្រមោយ សម្រឹងត្រចៀកនឹងកន្ទុយ ស្ទុះទៅរកព្រះមានព្រះភាគ ។ ពួកភិក្ខុពាំងនោះ បានឃើញដំរីនាឡាគីរីមកអំពីចម្ងាយលឺម ។ លុះឃើញហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដំរីនាឡាគីរីនេះកាចអាត្រក់ ជាសត្វសម្លាប់មនុស្ស (ឥឡូវ)ដើរមកកាន់ប្រកនេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគថយចេញ សូមព្រះសុគតស្តេចថយចេញ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ចូរអ្នកមកចុះ កុំខ្លាចឡើយ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ អ្នកណាពាយាមសម្លាប់តថាគត សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់របស់អ្នកនោះមិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឧបាស (គួរឆ្ងល់ឡើយ) ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ

យន្តីតិ ។ ឧតាយម្បិ ខោ តេ ភិក្ខូ ។ បេ ។ តតិ-
យម្បិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ អយំ ភន្តេ
ជានបទកិរិ ហាត្តី ចណ្ឌោ ផរុសោ មនុស្សឃាតកោ
ឥមំ រដ្ឋំ បដិបន្នោ បដិក្កមតុ ភន្តេ ភគវា បដិក្ក-
មតុ សុគតោតិ ។ អាគច្ឆថ ភិក្ខវេ មា ភាយិត្ថ
អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខវេ អនវកាសោ យោ បរុបក្កមេន
តថាគតំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ ន បរុបក្កមេន ភិក្ខវេ
តថាគតា បរិនិព្ពាយន្តីតិ

(៤២) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ចាតុ-
ទ្ទេសិបិ បញ្ចទ្ទេសិបិ ឆទ្ទេសិបិ អាវុដ្ឋា អច្ចន្តំ ។
តត្ថ យេ តេ មនុស្សា អស្សទ្ធា អប្បស្សន្នា ឧព្ភុន្និនោ
តេ ឯវមាហំសុ អភិរូបោ វត ភោ គោតមោ[1] មហា-
សមណោ ជាតេន វិហេឋយិស្សតីតិ ។ យេ បន
តេ មនុស្សា សទ្ធា បសន្នា បណ្ឌិតា ពុទ្ធិមន្តោ

---

១ អយំ គោតមោតិ ឧភោបិយថោតូតកេ នត្ថិ ។

ព្រោះព្រះតថាគតចាំឆ័ន្ទាយ មិនដែលបរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាមរបស់អ្នកដទៃទេ ។ ពួកភិក្ខុចាំឆ័ននោះបានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុចាំឆ័ននោះបានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគអស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដំរីនាឡាគិរីនេះគាបអាក្រក់ ជាសត្វសម្លាប់មនុស្ស (ឥឡូវ) ដើរមកកាន់ប្រកនេះហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគចាយចេញ សូមព្រះសុគតស្តេចចាយចេញ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ ចូរអ្នកមកចុះ កុំខ្លាចឡើយ ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ អ្នកណាព្យាយាមសម្លាប់តថាគត សេចក្តីព្យាយាមសម្លាប់របស់អ្នកនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឱកាស ម្នាលភិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយ ព្រោះព្រះតថាគតចាំឆ័ន្ទាយមិនដែលបរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាមរបស់បុគ្គលដទៃទេ ។

[๔๒] សម័យនោះឯង មនុស្សចាំឆ័ន្ទាយនាំគ្នាឡើងទៅនៅលើប្រាសាទខ្លះ លើប្រាសាទមានដំបូលត្រឹមខ្លះ លើដំបូលផ្ទះខ្លះ ។ បណ្តាពួកមនុស្សចាំឆ័ននោះ មនុស្សពួកណាមិនទាន់មានសទ្ធា មិនទាន់ជ្រះថ្លាគតប្រាជ្ញា មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន មហាសមណៈឈ្មោះគោតមមានរូបល្អណាស់ ប៉ុន្តែមុខជាត្រូវដំរីបៀតបៀន ។ ចំណែកខាងមនុស្សពួកណា មានសទ្ធាជ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិត មានប្រាជ្ញា

កេ ឃវមាហំសុ ឧចិរសរ្ឍ[1] វត តោ ជាតោ ជាតេន សង្ខាមេសរ្ឍតីតិ ។ អថខោ ភគវា ជានន្ទាតិរ៑ ហត្ថី មេត្តេន ចិត្តេន ៨រ៑ ។ អថខោ ជានន្ទាតិរ៑ ហត្ថី ភគវតោ មេត្តេន ចិត្តេន ដុដ្ឋោ សោណ្ឌំ ឱរោបេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ បុរតោ អដ្ឋាសិ ។ អថខោ ភគវា ឧក្កំណេន ឃរេន ជានន្ទាតិរ៑សរ្ឍ ហត្ថិសរ្ឍ ករុំ បឋមសន្ថោ ជានន្ទាតិរ៑ ហត្ថិ តាថាហិ អជ្ឈភាសិ

(៤៣) មា ករុញ្ញរ ជាតមាសនោ
ទុក្ខំ ហិ ករុញ្ញរ ជាតមាសនោ ។
ឧ ហិ ជាតហាតសរ្ឍ ករុញ្ញរ
សុខតិ ហោតិ ឥតោ បរំ យតោ ។
មា ច មនោ មា ច បមាទោ
ឧ ហិ បមត្តា សុខតំ វជន្តិ តេ ។
ភូញ្ជោ[2] តថា ករិស្សសិ
យេន ត្វំ សុខតំ តមិស្សសីតិ ។

---

១ ម៉. ឧសរ្ឍោ ឧត្តិ ។ ២ ម. តេន ភូញ្ជោ ។

មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្នាលគ្នាយើង មិនយូរប៉ុន្មានឡើយ មុខជាព្រះពុទ្ធនាគនឹងធ្វើសង្គ្រាមជាមួយនឹងហត្ថិនាគ (នេះ) ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ផ្សាយមេត្តាចិត្តទៅកាន់ដំរីនាឡាគិរី ។ គ្រានោះ ដំរីនាឡាគិរីដែលមេត្តាចិត្តរបស់ព្រះមានព្រះភាគពាល់ត្រូវហើយ ក៏ជាក់ប្រមោយចុះ ចូលទៅដិតព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ឋានឈរនៅចំពោះព្រះកន្ត្រៃព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគ យកព្រះហស្តខាងស្តាំស្ទាបពោងដំរីនាឡាគិរី ហើយសំដែងគាថាចំពោះដំរីនាឡាគិរីនោះថា

(៤៣) ម្នាលកុញ្ជរ អ្នកកុំចូលមកប៉ុនប៉ងសម្លាប់ព្រះពុទ្ធនាគឡើយ ម្នាលកុញ្ជរ ព្រោះថាការចូលមកប៉ុនប៉ងសម្លាប់ព្រះពុទ្ធនាគ ជាហេតុឲ្យកើតទុក្ខ ។ ម្នាលកុញ្ជរ កាលបើអ្នកសម្លាប់ព្រះពុទ្ធនាគហើយ ទៅអំពីជាតិនេះទៅកាន់លោកខាងមុខ (អ្នក) មិនបានទៅកើតក្នុងសុគតិទេ ។ ចូរអ្នកលែងស្រវឹង លែងប្រមាទទៅ ព្រោះថាសត្វទាំងឡាយដែលប្រមាទហើយ តែងមិនបានទៅកាន់សុគតិភូមិឡើយ ។ អ្នកនឹងទៅកាន់សុគតិ ដោយប្រការដែលអ្នកធ្វើខ្លួនឯង ។

[๘๘] អថโข ฆนฺธกิโร ภาตุ เสาณฺฑาย ภควโต ฆานปสาทิ ภเหตุ อุปริปุณฺณิ อาคิโรตฺวา ปฏิกุฏิโต[๑] ปฏิสกฺกิ ยาว ภควนฺตุ อทกฺขิ ฯ อถโข ฆนฺธกิโร ภาตุ ภาตุสาลำ คนฺตฺวา สกฺกจฺจเ อจฺฉสิ ฯ ตถาคนฺตฺวา จ ปน ฆนฺธกิโร ภาตุ อโหสิ ฯ

[๘๙] เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา ๙ิมำ คาถำ คายนฺติ

ฆณฺฑาเนเกา ฆปยนฺติ
อคฺคิเสหิ ภสาหิ จ
อฆณฺฑาน อสทฺเทน
ชาโต ฆนฺโต ภเหสิภาติ ฯ

มนุสฺสา ทุฏฺฐายนฺติ ขิยนฺติ วิหาเรนฺติ ยาว ชาโต อยำ ทารฆนฺโต อลกฺขิโก ยตฺร หิ นาม สมณาสฺส โคตมสฺส ฝำภคินิกสฺส ฝำภาตุกสฺส วชาย ปรกฺกมิสฺสตีติ ฯ ทารฆนฺตสฺส ลาภสกฺการ ปริหายิ ฯ ภควโต จ ลาภสกฺการ อภิวฑฺฒิ ฯ

---

๑ ม. ปฏิกุฏิยา ฯ

(៤៤) លំដាប់នោះ ដំរីនាឡាគិរីពាប់ល្អងឆ្ងល់ដែលដាប់ធឺព្រះបាទព្រះមានព្រះភាគ ដោយប្រមោយ យកមកអោយរាយលើក្បាល ហើយបែរមុខចំព្រះមានព្រះភាគ អង្គុញដើងមុខថយក្រោយ ដរាបតាលតែលែងឃើញព្រះមានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ដំរីនាឡាគិរីដើរទៅកាន់អោងដំរី កំបាំងឈរនៅក្នុងកន្លែងរបស់ខ្លួនដដែល ។ ព្រះមានព្រះភាគបានទូន្មានដំរីនាឡាគិរី ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

(៤៥) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាច្រៀងគាថានេះថា

ជនពួក ១ តែងទូន្មាន (ដំរី) ដោយដម្បងខ្លះ ដោយកន្ត្រែខ្លះ ដោយរំពាត់ខ្លះ (ចំណែក)ព្រះពុទ្ធដែលព្រះអង្គសែ្វងរកនូវគុណធំ ឥតមានដម្បង ឥតមានគ្រឿងសស្ត្រាអ្វីទេ តែអាចទូន្មានហត្ថិនាគបាន ។

មនុស្សទាំងឡាយពោលពាក្យតិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា ទេវទត្តនេះជាមនុស្សអាក្រក់ ជាអ្នកឥតបុណ្យសោះ មិនសមបើធឺធ្យាយសម្លាប់ព្រះសមណគោតម ដែលមានឫទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះឡើយ ។ ទេវទត្តកំសោបសូន្យលាកសក្ការៈទៅ ។ ឯលាភសក្ការៈ ក៏តតែបំរើនឡើងដល់ព្រះមានព្រះភាគ ។

สงฺฆเภทกฺขนฺธกេ ទេវទត្តវត្ថុ ឥតកោដនំ

[๔๖] តេន ខោ បន សមយេន ទេវទត្តោ បរិហីនលាភសក្ការេ សបរិសោ ភុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ ។ មនុស្សា ទ្ឍាយន្តិ ទីយន្តិ វិភាជេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ភុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សន្តិ កស្ស សម្បន្នំ ន មធាបំ កស្ស សាទុំ ន រុច្ចតីតិ ។ អសេ្ឆសុំ ខោ ភិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទ្ឍាយន្តានំ ទីយន្តានំ វិភាជេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទ្ឍាយន្តិ ទីយន្តិ វិភាជេន្តិ កថំ ហិ នាម ទេវទត្តោ សបរិសោ ភុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជិស្សតីតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភិំ ទេវទត្តោ សបរិសោ ភុលេសុ វិញ្ញាបេត្វា វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជសីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនំ ភុលេសុ តិកភោជនំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទ្ឍាយោ អស្សាសេ បដិច្ច

[៤៦] សម័យនោះឯង ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្យសាបសូន្យលាភ-សក្ការៈ ហើយកំទាំគ្នាវៃអង្គាសគ្រប់ត្រកូលមកបរិភោគ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមហើយសមណៈទាំងឡាយជាសក្យបុត្តិយ៍ទាំគ្នាវៃអង្គាសគ្រប់ត្រកូលយកមកធាន់សោះ អ្នកណាមិនពេញចិត្តនឹងរបស់សម្បាណិ អ្នកណាមិនគាប់ចិត្តនឹងរបស់ឆ្នាញ់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ហើយ ។ ភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្យមិនសមហើយនឹងវៃអង្គាសគ្រប់ត្រកូលយកមកធាន់សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រោបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេវទត្ត បានឮថាអ្នកព្រមទាំងបរិសទ្យវៃអង្គាសគ្រប់ត្រកូលយកមកបរិភោគ ពិតមែនឬ ។ ទេវទត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសហើយ ធ្វើនូវធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយបើដូច្នោះ តថាគតនឹងអនុញ្ញាតតិះភោជន[1] គ្រប់ត្រកូលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ៣ យ៉ាង (គឺ) ដើម្បីនឹងផ្គួញផ្គាំល

---

១ ភោជនដែលធាន់បានត្រឹមប៉ុណ្ណេះ ប៉ើភិក្ខុតាំងពី ៤ រូបឡើងទៅធាន់មិនបាន ។

ទុម្មង្គំ បុត្តលាភំ ឯកច្ចលាយ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ជាសុវិហារាយ មា ភិក្ខូ តាបិច្ឆា បកិរ្ហំ និសាយ សង្ឃំ ភិន្ទេយ្យុន្តិ[1] ភុលាទុនយតាយ[2] ច តណាតោជនេ យថាធម្មោ តាវតេត្ថាតិ ។

[៤៧] អថខោ ទេវទត្តោ យេន តោកាលិកោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តោកាលិកំ តាវមោរកតិស្សកោ ខណ្ឌទេវិយាបុត្តោ សមុទ្ទទត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តោកាលិកំ តាវមោរកតិស្សកំ ខណ្ឌទេវិយាបុត្តំ សមុទ្ទទត្តំ ឯតទវោច ឯថ មយំ អាវុសោ សមណាសុ តោតមេសុ សង្ឃភេទំ ករិស្សាម ចក្កភេទន្តិ ។ ឯវំវុត្តេ តោកាលិកោ ទេវទត្តំ ឯតទវោច សមណោ ខោ អាវុសោ តោតមោ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ តថ មយំ សមណាសុ តោតមេសុ សង្ឃភេទំ ករិស្សាម ចក្កភេទន្តិ ។ ឯថ មយំ អាវុសោ សមណំ តោតមំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ច វត្ថូនិ យាចិស្សាម តថាហ ភគវា អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆស្ស សន្តុដ្ឋស្ស សល្លេ-

---

១ ឧ. ម. អា ឯវមិច្ឆា បកិរ្ហំ និសាយ សង្ឃំ ភិន្ទេយ្យុន្តិ ។ ២ ឧ. ម ភុលានុទ្ទយាយ ។

ខ្ញុំបុគ្គលតាំងឡាយដែលមិនមានអៀនខ្មាស ១ ដើម្បីកិរិយានៅដាស់ ១ ស្រួលដល់កិក្ខុតាំងឡាយដែលមានសីលដ៏ស្រឡាញ់ ថាកុំឲ្យពួកកិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក អាស្រ័យបក្ខពួកហើយនាំគ្នាបំបែកសង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្តីអាណិតដល់ត្រកូល ១ (វិនយធរ) ត្រូវគាត់សេចក្តីតាមអាបត្តិក្នុងគណោកោដនសិក្ខាបទចុះ ។

[๔๗] គ្រានោះ ទេវទត្តដើរចូលទៅរកកោកាលិកកិក្ខុ កដមោរកតិស្សកកិក្ខុ ខណ្ឌទេវីយោបុត្តកិក្ខុ នឹងសមុទ្ទទត្តកិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះទៅនឹងកោកាលិកកិក្ខុ កដមោរកតិស្សកកិក្ខុ ខណ្ឌទេវីយោបុត្តកិក្ខុ នឹងសមុទ្ទទត្តកិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ អ្នកចូរមកពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃនឹងធ្វើការលាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតម ។ កាលបើទេវទត្ត និយាយយ៉ាងនេះហើយ កោកាលិកកិក្ខុក៏និយាយពាក្យនេះទៅនឹងទេវទត្តថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះសមណគោតម មានបុគ្គលច្រើន មានអានុភាពច្រើនណាស់ ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃនឹងធ្វើការលាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតមដូចម្តេចបាន ។ ទេវទត្តឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ចូរអ្នកតាំងឡាយមក ពួកយើងនឹងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសមណៈគោតមហើយទូលសុំវត្ថុ ៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគតែងសរសើរគុណ នៃបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិចអ្នកសន្តោស

១ សត្ថុ ឆព្ពគ្គិយា ភាសាធិកាសុ អបច្ចយសុ វិរវោរុម្ភាសុ វណ្ណាវាទី ឥមានិ កន្តេ បញ្ច វត្ថូនិ អនេកបរិយាយេន អប្បិច្ឆតាយ សន្តុដ្ឋតាយ[1] សល្លេខាយ ធុតាយ[2] ភាសានិកតាយ អបច្ចយាយ វិរវោរុម្ភាយ សំវត្តនិំ សាធុ កន្តេ តិក្ខ្ម យោវជីវំ អារញ្ញិកា អស្សុ យោ គាមន្តំ ឱសរេយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ យោវជីវំ បិណ្ឌបាតិកា អស្សុ យោ និមន្តនំ សាទិយេយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ យោវជីវំ បំសុកូលិកា អស្សុ យោ គហបតិចីវរំ សាទិយេយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ យោវជីវំ រុក្ខមូលិកា អស្សុ យោ ឆទ្ទំ ឧបគច្ឆេយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ យោវជីវំ មច្ឆមំសំ ន ខាទេយ្យុំ យោ មច្ឆមំសំ ខាទេយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យាតិ ឥមានិ បញ្ច វត្ថូនិ[3] សមណោ គោតមោ ឥធូបាធិសង្ខាតំ តេ ច[4] មយំ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថូហិ ឯនំ សញ្ញាបេស្សាមាតិ ។

---

១ ឧ. ម. សន្តុដ្ឋិយា ។ ២ ឧ. ម. ធុតង្គាយ ។ ៣ ឧ. ម. ឱតិណ្ណេសុ ឥទំ បទទ្វយំ ន ទិស្សតិ ។ ៤ ឧ. ម. ឱតិណ្ណេសុ បសវោ ន ទិស្សតិ ។

ជុំសខាត់ចិត្ត ទ្រទ្រង់ធុតង្គវត្ត គួរជាទីជ្រះថ្លា មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ប្រោរឭ
សេចក្តីពាក្យយាមដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វត្ថុ ៥ប្រ-
ការទាំងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដើម្បីសន្តោស ដើម្បី
ជុំសខាត់ចិត្ត ដើម្បីធុតង្គវត្ត ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីមិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ
ដើម្បីប្រោរឭសេចក្តីពាក្យយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជាវត្ត
អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណានៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំង
ឡាយកាន់បិណ្ឌបាតជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរដោយការនិមន្តន៍
ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់តែសំពត់បង្សុកូល
អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរចំពោះគហបតិចីវរ ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស
សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅទៀបគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាចូល
ទៅនៅក្នុងទីប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមកុំឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់
ត្រីនឹងសាច់អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាឆាន់ត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស
ព្រះសមណគោតមមុខជាមិនអនុញ្ញាតវត្ថុ ៥ ប្រការនេះឲ្យទេ ហើយពួក
យើងឯងនឹងពន្យល់ជន (ឲ្យត្រេកអរនឹងយើង)ដោយវត្ថុ ៥ ប្រការនេះ ។

សក្កា នោ អាវុសោ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថូហិ សម-
ណសុទ្ធ គោតមសុទ្ធ សន្ធ្យកេនោ កាតុំ ចក្កាកេនោ
លទ្ធុប្បសន្នា ហិ អាវុសោ មនុស្សាតិ ។

(៤៨) អថខោ នេវឧត្តោ សមវិសោ យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ នេវឧត្តោ ភគវន្តំ
ឯតទវោច ភគវា កន្តេ អនេកបរិយាយេន អម្ពិដ្ឋស្ស
សន្តុដ្ឋស្ស សល្លេខស្ស ធុតស្ស បាសាទិកស្ស អបច-
យស្ស វីរិយារម្ភស្ស វណ្ណោវាទី ឥមានិ កន្តេ បញ្ច វត្ថូនិ
អនេកបរិយាយេន អម្ពិដ្ឋតាយ សន្តុដ្ឋតាយ សល្លេ-
ខាយ ធុតាយ បាសាទិកតាយ អបចយាយ វីរិយារ-
ម្ភាយ សំវត្តន្តិ សាធុ កន្តេ តិក្ខត្តុំ យោវជីវំ អារញ្ញកោ
អស្សុ យោ គាមន្តំ ឱសារេយ្យ វជ្ជំ វំ ផុសេយ្យ យោវជីវំ

គោតលិកភិក្ខុនិយាយថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើងអាចនឹងធ្វើការទំ-
លាយសង្ឃ ទំលាយចក្រវបស់ព្រះសមណគោតម ដោយវត្ថុ ៥ ប្រការ
នេះបាន ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ដ្បិតមនុស្សទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លា
ដោយវត្ថុសៅហ្មង (មានច្រើន) ។

(៤៨) គ្រានោះ ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្យ ចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគជាម្ចាស់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះទេវទត្តអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន ព្រះទ្រង់យសតែងសរសើរគុណនៃបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ជាអ្នកសន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត ទ្រទ្រង់ធុតង្គវត្ត គួរជាទីជ្រះថ្លា
មិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដើម្បីសន្តោស ដើម្បីដុសខាត់ចិត្ត ដើម្បីធុតង្គវត្ត
ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីមិនសន្សំកិលេសវដ្តៈ ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តី
ព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុ
ណានៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយកាន់

ปิณฺฑาจาริโก อสฺสฺ โย ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา วุฏฺ
ฐาเปยฺย วุฏฺฐาเปยฺย โย ปน ปิณฺฑปาติโก อสฺสฺ โย ตติย-
จีวรา สาธิเยยฺย วุฏฺ ฐาเปยฺย วุฏฺฐาเปยฺย โย ปน รุกฺขมู-
ลิโก อสฺสฺ โย ฉนฺนา อุปคจฺเฉยฺย วุฏฺ ฐาเปยฺย วุฏฺฐาเปยฺย
โย ปน มจฺฉมํสา น ขาเทยฺยุ โย มจฺฉมํสา ขาเทยฺย
วุฏฺ ฐาเปยฺย วุฏฺฐาเปยฺยาติ ฯ อิมานิ เทวทตฺตสฺส ปญฺจ อา-
ยาจนานิ ปญฺจ ปฏิกฺขิตฺตานิ ฯ ตตฺถ ปญฺจ ปิณฺฑปาติกงฺคานิ
ปญฺจ ปิณฺฑปาติกงฺคานิ ปญฺจ ปิณฺฑปาติโก ภิกฺขุ ปญฺจ ปิณฺฑ-
ปาติกงฺคานิ ปญฺจ ปิณฺฑปาติกงฺคานิ ปญฺจ ปิณฺฑปาติโก ภิกฺขุ
ปญฺจ ปิณฺฑปาติกงฺคานิ ปญฺจ ปิณฺฑปาติกงฺคานิ ปญฺจ ปิณฺฑ-
ปาติโก ภิกฺขุ ปญฺจ ปิณฺฑปาติกงฺคานิ ปญฺจ ปิณฺฑปาติกงฺคานิ
ปญฺจ ปิณฺฑปาติโก ภิกฺขุ ปญฺจ ปิณฺฑปาติกงฺคานิ ปญฺจ ปิณฺฑ-
ปาติกงฺคานิ ปญฺจ ปิณฺฑปาติโก ภิกฺขุ

បិណ្ឌបាតអស់មួយជីវិត កិក្ខុណាត្រេកអរដោយការនិមន្តន៍ កិក្ខុនោះនឹងត្រូវ
ទោស សូមឲ្យកិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយទ្រទ្រង់សំពត់បង្សុកូលអស់មួយជីវិត កិក្ខុ
ណាត្រេកអរចំពោះគហបតិចីវរ កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមឲ្យកិក្ខុចាំឆ័ន
ឆ្ងាយនៅទៀបគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត កិក្ខុណា ចូលទៅនៅក្នុងទី
ប្រក់ទីចាំឆ័ន កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស សូមកុំឲ្យកិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយធាន់ត្រីនឹង
សាច់អស់មួយជីវិត កិក្ខុណា ធាន់ត្រីនឹងសាច់ កិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា កុំទេវទត្ត កិក្ខុណាចង់នៅក្នុងព្រៃ ចូរឲ្យកិក្ខុនោះ
នៅចុះ កិក្ខុណាចង់នៅក្នុងស្រុក ចូរឲ្យកិក្ខុនោះនៅចុះ កិក្ខុណាចង់ប្រ-
ព្រឹត្តបិណ្ឌបាតជាវត្ត ចូរឲ្យកិក្ខុនោះប្រព្រឹត្តចុះ កិក្ខុណាចង់ត្រេកអរដោយ
ការនិមន្តន៍ ចូរឲ្យកិក្ខុនោះត្រេកអរចុះ កិក្ខុណាចង់ត្រេកអរនឹងគហបតិចីវរ
ចូរឲ្យកិក្ខុនោះត្រេកអរចុះ ម្នាលទេវទត្ត ដ្បិតតថាគតអនុញ្ញាតសេនាសនៈ
ទៀបគល់ឈើអស់កាល ៨ ខែហើយ ចាំឆ័នបានអនុញ្ញាតត្រឹសាច់ ដែល
បរិសុទ្ធដោយទីបំផុត ៣ ប្រការ គឺមិនបានឃើញ ១ មិនបានឮ ១ មិនបាន
រង្កៀស ១ (ឲ្យកិក្ខុចាំឆ័ន្ទាយធាន់បាន) ។ លំដាប់នោះ ទេវទត្តត្រេក-
អរពេកយថា ព្រះមានព្រះភាគ មិនព្រមអនុញ្ញាតវត្ថុ ៥ ប្រការនេះទេ
បានគ្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ព្រមចាំឆ័នបរិសេវ្យ ក្រោកចាក
អាសនៈ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។

(๘๙) อถโข เถรานตฺตา สมฺปริเสา ภควตฺตมฺ ปริ-
สิตฺวา ปญฺหา วฺยากตา ฉนฺ สญฺญาเปสิ มยิ อาวุเสา
สมณา โคตมมฺ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺห วฺยากรณ์ ยาจิมฺหา
ภควา อมฺเห อเนกปริยาเยน อปฺปิจฺฉสฺส ฯ เป ฯ
วิริยารมฺภสฺส วณฺณวาที สมาน์ อมฺเหปิ ปญฺห วฺยากรณ์ อเนก-
ปริยาเยน อปฺปิจฺฉตาย ฯ เป ฯ วิริยารมฺภาย สนฺทิฏฺฐิ
สาขุ อมฺเห ภิกฺขู ยาวทีว์ อากงฺขติ อสฺสุ โย ตาทิสฺ
ขิสรยฺย วณฺณ์ อ์ ภาสยฺย ฯ เป ฯ ยาวทีว์ ปฏิสมฺ
ขา เนยฺย์ โย ปฏิสมฺขา เนยฺย วณฺณ์ อ์ ภาสยฺย์ตาติ
สมาน์ ปญฺห วฺยากรณ์ สมเณา โคตมา ชานฺวาชานาติ
เต ต[1] มยิ สมาน์ ปญฺหา วฺยากรณ์ สมาธาย
วฺกามาติ ฯ

(๙๐) ตตฺร เย เต ภิกฺขู อสฺสุตฺวา อปฺป-
สนฺนา ตุณฺหีภูตา เต ฆรมาหิสุ สมาน์ โข สมณา

๑ ฉ. ม. ปสาเทนฺ ปญฺญายติ ฯ

(៤៩) គ្រានោះ ទេវទត្តព្រមទាំងបរិសទ្បូលទៅគាន់ត្រូងពជគ្រឹះ ពន្យល់អ្នកផងឲ្យឃើលដោយវត្ថុ ៥ ប្រការហើយនិយាយថា ម្នាលអាវុសោ ទាំងឡាយ ពួកយើងបានបួលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ហើយទូលសុំវត្ថុ ៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគតែងសរសើរគុណរបស់បុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណានៅក្នុងស្រុក ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស ។បេ។ សូមកុំឲ្យភិក្ខុឆាន់ត្រីនឹងសាច់អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាឆាន់ត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស (ឥទ្ធរ) វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ ព្រះសមណគោតមមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យទេ ពួកយើងទាំងអស់គ្នានោះនឹងសមាទានប្រព្រឹត្តវត្ថុទាំង ៥ ប្រការនេះ ។

(៥០) បណ្តាមនុស្សទាំងនោះ មនុស្សពួកណាដែលឥតសទ្ធា មិនជ្រះថ្លា ឥតប្រាជ្ញា មនុស្សពួកនោះនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ពួកសមណៈ

សក្យបុត្តិយា ឆ្ងតា សល្លេខវុត្តិនោ សមណោ បន គោតមោ ពាហុល្លិកោ ពាហុល្លាយ ចេតេតីតិ ។ យេ បន តេ មនុស្សា សទ្ធា បសន្នា បណ្ឌិតា ពុទ្ធិមន្តោ តេ ទុដ្ឋាយដ្ឋំ ទីយដ្ឋំ វិចាចេដ្ឋំ កថំ ហិ នាម ទេវទត្តោ សង្ឃភេទាយ បរក្កមិស្សតិ ចក្កភេទាយាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយដ្ឋានំ ទីយដ្ឋានំ វិចាចេដ្ឋានំ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយដ្ឋំ ទីយដ្ឋំ វិចាចេដ្ឋំ កថំ ហិ នាម ទេវទត្តោ សង្ឃភេទាយ បរក្កមិស្សតិ ចក្កភេទាយាតិ ។ អថ ខោ តេ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភន្តេ ទេវទត្ត សង្ឃភេទាយ បរក្កមសិ ចក្កភេទាយាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ អលំ ទេវទត្ត មា តេ រុច្ចិ សង្ឃភេទោ ករុ ទេវទត្ត សង្ឃភេទោ យោ ខោ ទេវទត្ត សមគ្គំ សង្ឃំ ភិន្ទតិ កប្បដ្ឋិតិកំ កិព្ពិសំ បសវតិ កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចតិ យោ ច ខោ ទេវទត្ត

ជាសត្វបុគ្គលាំង នេះ ជាអ្នកតំចាត់បង់នូវតិលេស ជាអ្នកប្រព្រឹត្តជុំស
ខាត់ចិត្ត ចំណែកព្រះសមណគោតម ជាអ្នកល្មោភ (ដោយបច្ច័យមាន
ចីវរជាដើម) តែងត្រិះរិះដើម្បីសេចក្តីល្មោភ (ចីវរជាដើម) ។ ចំណែក
មនុស្សពួកណាដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិត មានប្រាជ្ញា មនុស្សពួក
នោះនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ទេវទត្តមិនសមបើ
នឹងទំប្រឹងទំលាយសង្ឃ នឹងទំលាយចក្រសោះ ។ កិក្ខុនាំងឮបាន
ឮដំណឹងមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ហើយ ។
កិក្ខុពួកណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុពួកនោះពោលទោស
តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា មិនសមបើទេវទត្ត ទំប្រឹងទំលាយសង្ឃ នឹង
ទំលាយចក្រសោះ ។ ទើបកិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទេវទត្ត ឮថាអ្នកទំ
ប្រឹងបំបែកសង្ឃនឹងបំបែកចក្រមែនឬ ។ ទេវទត្តទ្វើយថា បពិត្រព្រះ
មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា កុំទេវទត្ត អ្នកកុំចូលចិត្ត
នឹងការបំបែកសង្ឃទ្វើយ ម្នាលទេវទត្ត ដ្បិតការបំបែកសង្ឃមានទោសជា
ទម្ងន់ណាស់ ម្នាលទេវទត្ត ប្រសិនបើអ្នកណាមួយបំបែកសង្ឃដែលកំពុង
ព្រមព្រៀងគ្នា (អ្នកនោះ) រមែងទទួលទោសលាមកអកុសលកាំងនៅ
អស់ ១ កប្ប នេះនៅក្នុងនរកអស់ ១ កប្ប ម្នាលទេវទត្ត បើអ្នកណាមួយ

กิญฺจิ สงฺฆิ สมกฺขิ ภเวถ ព្រហ្មបុញ្ញំ បសវតិ តេមฺหิ สกฺขิมฺหิ មោเนยฺยตา อลาภา เอวเมว มา เตสุ ปุคฺคเลสุ สงฺฆเภโท ครุโก โข เอวเมว สงฺฆเภโทติ ฯ

[๘๑] อถโข อายสฺมา อานนฺโท ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย ภทฺทกปฺปาย ปาวิสิ ฯ อถสฺส โข เอวเมตฺถ อายสฺมโต อานนฺทสฺส ภทฺทกปฺปาย ปวิฏฺฐสฺส นิสฺสาย ยเทวายสฺมา อานนฺโท เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ เอตทโวจ อจฺฉตฺเตนาคมา อาวุโส อานนฺท อญฺญตฺรเยว ภควตา อญฺญตฺร ภิกฺขุสงฺฆา อุเทสกา ภควโต สนฺติเก ธมฺมสฺสวนาย สงฺฆเภทาย ภควโต สนฺติเก ธมฺมสฺสวนาย ฯ อถโข อายสฺมา อานนฺโท ภทฺทกปฺปาย ปวิสิตฺวา ปญฺญตฺเต อาสเน นิสีทิ ฯ อถโข อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ เอตทโวจ โข

ធ្វើសង្ឃកម្មដែលបែកគ្នាហើយឲ្យព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញ (អ្នកនោះ) តែងទទួលនូវបុណ្យដ៏ប្រសើរ ហើយនឹងរីករាយក្នុងឋានសួគ៌អស់ ១ កប្ប ណ្ហើយខេមិកៈ អ្នកកុំចូលចិត្តនឹងការបំបែកសង្ឃឡើយ ម្នាលខេមិកៈ ដ្បិតការបំបែកសង្ឃ មានទោសធ្ងន់ណាស់ ។

(៥១) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ស្ទុះកស្សន៍ ប្រដាច់ ចាត្រនឹងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ចូលទៅបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងពជគ្រឹះ ។ ខេមិកៈបានឃើញព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ កំពុងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងនគរពជគ្រឹះ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅជិតព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ម្នាលអានន្ទដ៏មានអាយុ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើទោសថកម្ម នឹងធ្វើសង្ឃកម្ម បែកចេញចាកព្រះមានព្រះភាគ បែកចេញចាកកត្តុសង្ឃ ចាប់ដើមពីថ្ងៃនេះរៀងទៅ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងនគរពជគ្រឹះ បានត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងខាងក្រោយភត្តហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตํ ฯเปฯ เอตทවොจ ๔ฉาหํ ภนฺเต
ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาสෙත්වා ปตฺตචීවรมාදාย ภ๘ตහං
පවිසිතුකාමො අද්දසං อද්ධසා ෙවා මං ภනฺเต ෙදවදตฺතො
ภ๘ตහෙවා පවිසිතුකාමො ථවනฺเต อිමානි ปญฺจ ථවපදානි
ථවසนฺถමි อුපසනฺถමිත්වා มං ฯเปฯ เอตทවොจ อปฺปමත්තකෙනාහං
อාවුසො อානන්ท อญฺญත්රෙව ภควතා อญฺญත්රෙව ภික්ขුසงฺฆา
อුත්තරිතරං ภික්ขූහි สทฺธිං ภික්ขූනිโย ภික්ขූනිසงฺฆา
ෙදවදตฺตො สงฺฆං ภින්දිස්සතීති ฯ อ๘ෙවා ภควා ฯเปฯ
วිදිත්වා තායං ෙวලායං ๔มං อุทානං อุทානෙසි ฯ

[๕๒] สุකรං สාธුනා สාธු
สාธු ปาෙප นිวාරණං ฯ
ปาปං ปาෙප สුකරං
ปාปමරියෙහි ทුกฺกรนฺติ ฯ

จตุตฺถภාණවාරං นිฏ්ඨිතං ฯ

ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចានក្រាបបង្គំទូល ព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យថ្ងៃនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រចីវរ ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះទេវទត្តបានឃើញខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងត្រាច់បិណ្ឌបាត ក្នុងនគររាជគ្រឹះ លុះឃើញហើយចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះមកដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា នែអាវុសោអានន្ទ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើឧបោសថកម្ម នឹងធ្វើសង្ឃកម្មបែកចេញចាកព្រះមានព្រះភាគ បែកចេញចាកភិក្ខុសង្ឃ ចាប់ដើមពីថ្ងៃនេះរៀងទៅហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ថ្ងៃនេះទំនងជាទេវទត្តបំបែកសង្ឃហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវដំណើរនេះហើយ ទើបទ្រង់បន្ទឹន្ទូវាចានេះ ក្នុងវេលានោះថា

(៥៤) អំពើល្អ មនុស្សសប្បុរសធ្វើបានដោយងាយ អំពើល្អ មនុស្សថោកទាប ធ្វើបានដោយក្រ ។ អំពើបាប មនុស្សថោកទាប ធ្វើបានដោយងាយ អំពើបាប ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ធ្វើបានដោយក្រ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ២ ។

[៥៣] អថខោ ឧទាយិស្ស តទហុបោសថេ ទុដ្ឋា-
យោសនា សលាកំ គាហេសុំ មយំ អាវុសោ សមណំ
គោតមំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ច វត្ថូនិ យាចិម្ហា កតរា
អន្តេ អនេកវិហិតាយ អប្បិច្ឆស្ស ។បេ។ វីរិយា-
រម្ភស្ស វណ្ណវាទី ឥមានិ ភន្តេ បញ្ច វត្ថូនិ អនេកវិ-
ហិតាយ អប្បិច្ឆតាយ ។បេ។ វីរិយារម្ភាយ សំវត្តន្តី
សាធុ ភន្តេ ភិក្ខូ យាវជីវំ អារញ្ញកា អស្សុ យោ
គាមន្តំ និសេវេយ្យ វជ្ជំ នំ ផុសេយ្យ ។បេ។ យាវជីវំ
មច្ឆមំសំ ន ខាទេយ្យុំ យោ មច្ឆមំសំ ខាទេយ្យ វជ្ជំ នំ
ផុសេយ្យាតិ ឥមានិ បញ្ច វត្ថូនិ សមណោ គោតមោ
ជានុជានាតិ នេ ច[1]មយំ ឯមេហិ បញ្ចហិ វត្ថូហិ
សមាទាយ វត្តាម យស្សាយស្មតោ ឥមានិ បញ្ច វត្ថូនិ
ខមន្តិ សោ សលាកំ គណ្ហាតូតិ ។

[៥៤] នេន ខោ បន សមយេន វេសាលិកា
វជ្ជិបុត្តកា បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានិ ជានាតេវ ហោន្តិ
អប្បកតញ្ញូនេ ច ។ នេ ច[2] អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ

១-២ ឆ. ម. ឱតត្តកេសុ ចសទ្ទោ ន ទិស្សតិ ។

[៥៣] គ្រានោះ ទេវទត្តក្រោកចាកអាសនៈក្នុងថ្ងៃទុតិយោសថនោះ ហើយបង្គាប់តិក្ខុទាំងឡាយដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើងចូរនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ទូលសុំវត្ថុ ៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សរសើរគុណ របស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វត្ថុ ៥ ប្រការទាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស សូមឲ្យតិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងព្រៃជារៀងរាល់អស់ ១ ជីវិត តិក្ខុណានៅក្នុងស្រុក តិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស ។បេ។ សូមកុំឲ្យតិក្ខុទាំងឡាយឆាន់ត្រីនឹងសាច់អស់ ១ ជីវិត តិក្ខុណាឆាន់ត្រីនឹងសាច់ តិក្ខុនោះនឹងត្រូវទោស ព្រះសមណគោតម មិនទ្រង់អនុញ្ញាតវត្ថុ ៥ ប្រការនេះទេ តែពួកយើងទាំងនោះ នឹងនាំគ្នាសមាទានប្រព្រឹត្តវត្ថុ ៥ ប្រការនេះវិញ វត្ថុ ៥ ប្រការនេះគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា សូមលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះចាប់ស្លាកចុះ ។

[៥៤] សម័យនោះឯង វជ្ជីបុត្តកតិក្ខុនៅក្នុងនគរវេសាលី ប្រមាណ ៥០០ រូប ជាអ្នកទើបនឹងបួសថ្មីផង ជាអ្នកមិនដឹងប្រក្រតី (មិនចេះវិន័យ) ផង ។ តិក្ខុទាំងនោះគិតគ្នាថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យ

នំ សត្ថុសាសនន្តិ សលាកំ កល្យាំសុ ។ អថខោ ទេវទត្តោ សង្ឃំ ភិន្ទិត្វា បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានិ អាទាយ យេន គយោសីសំ តេនុបសង្កមិ ។

[៥៥] អថខោ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ទេវទត្តោ ភន្តេ សង្ឃំ ភិន្ទិត្វា បញ្ចមត្តានិ ភិក្ខុសតានិ អាទាយ យេន គយោសីសំ តេនុបសង្កមិ[1]តិ ។ ឥតុ ហ[1]នាម តុម្ហាកំ សារីបុត្តា តេសុ នវកេសុ ភិក្ខូសុ ការុញ្ញម្បិ ករិស្សតិ កច្ចិ តុម្ហេ សារីបុត្តា បុរា តេ ភិក្ខូ អនយព្យសនំ អាបជ្ជន្តីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា ភគវតោ បដិស្សុត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន គយោសីសំ តេនុបសង្កមិំសុ ។

---

១ ឧ. អ. ន ហិ ។

ประดิษฐานแล้วในพระหัตถ์ของพระศาสดา ฯ ลำดับนั้น เทวทัตตภิกษุได้บริษัทสงฆ์ ๕๐๐ รูป (นั้น) ให้ตั้งอยู่ในคยาสีสประเทศ ฯ

(๕๕) ครั้งนั้น พระสารีบุตรธรรมเสนาบดีและพระโมคคัลลานมหาเถระ ได้เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ถวายอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้นั่งในที่สมควรข้างหนึ่ง ฯ ครั้นพระสารีบุตรผู้มีอายุได้นั่งในที่สมควรข้างหนึ่งแล้ว ได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าดังนี้ว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ เทวทัตตภิกษุได้บริษัทสงฆ์ ๕๐๐ รูป ให้ตั้งอยู่ในคยาสีสประเทศแล้ว ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูก่อนสารีบุตร เธอจงหยุดเถิด เธอจงอย่าชอบใจเทวทัตตภิกษุและบริษัทสงฆ์นั้นเลย ดูก่อนสารีบุตร ภิกษุใดแลเป็นผู้ทำลายสงฆ์ ภิกษุนั้นย่อมเสวยกัปหนึ่ง ดูก่อนโมคคัลลาน ท่านจงไปเรียกเทวทัตตภิกษุและบริษัทสงฆ์นั้นมาเถิด เทวทัตตภิกษุและบริษัทสงฆ์นั้นจักได้ความเป็นผู้ไม่ว่างเว้นจากการเสวยทุกข์ในนรกตลอดกาลนาน ฯ พระสารีบุตรธรรมเสนาบดีได้ทูลสนองพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ดีแล้ว พระพุทธเจ้าข้า ดังนี้แล้ว ได้ลุกจากอาสนะ ถวายอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ทำประทักษิณแล้ว ได้หลีกไปยังคยาสีสประเทศ ฯ

[៥៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភគវតោ អវិទូរេ បិតោ ភោទនំ[1] ។ អថ ខោ ភគវា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវោច តិស្ស ភិក្ខុ ភោទនំ ។ យេបិ តេ ភគវតោ អក្ខសព្ភាគា សារីបុត្តមោគ្គល្លានា តេបិ ទេវទត្តស្ស សន្តិកេ គច្ឆន្តិ ទេវទត្តស្ស ធម្មំ ភោចេន្តាតិ ។ អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុ អនវកាសោ យំ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា ទេវទត្តស្ស ធម្មំ ភោចេយ្យុំ អបិច តេ តតា ភិក្ខុសញ្ញត្តិយាតិ ។

[៥៧] តេន ខោ បន សមយេន ទេវទត្តោ មហាតិយោ បរិសាយ បរិវុតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ និសិន្នោ ហោតិ ។ អទ្ទសា ខោ ទេវទត្តោ សារីបុត្តមោគ្គល្លានេ ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តេ ទិស្វាន តំ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ បស្សថ ភិក្ខវេ យាវ ស្វាក្ខាតោ មយា ធម្មោ យេបិ តេ សមណា សក្យបុត្តិយា អក្ខសព្ភាគា សារីបុត្តមោគ្គល្លានា តេបិ មម សន្តិកេ អាគច្ឆន្តិ មម ធម្មំ ភោចេន្តាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ តោ តោ លិ តោ

---

១ ឆ. ម. ភោត្តុកេសុ ភគវតោ អវិទូរេ ភោទនោ បិតោ ហោតីតិ បាឋោ អាគតោ ។

[៥៦] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបឈរយំ នៅជិតព្រះមានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគបានត្រាស់តម្រាស់នេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្នាលភិក្ខុ ហេតុអ្វី ក៏អ្នកយំ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អគ្គសាវ័កបស់ព្រះមានព្រះភាគ គឺ ព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានទាំងនោះ ពេញចិត្តនឹងធម៌ទៅហើយ បានជាទៅកាន់ សំណាក់ទៅហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ពេញចិត្តនឹងធម៌ទៅដោយឧបាយណា ឧបាយនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាការណ៍ទេ ឯសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានទៅនោះ ដើម្បីពន្យល់ភិក្ខុផង គ្នាទេតើ ។

[៥៧] ចួនសម័យនោះឯង ទេវទត្តមានបរិសទ្យជាច្រើនចោមរោមត្រឡប់ត្រា តំពូនអង្គុយសំដែងធម៌ ។ ទេវទត្តបានឃើញព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានដើរមកអំពីចំម្ងាយលឹម ។ លុះឃើញហើយក៏ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកមើលចុះ ធម៌យើងសំដែងហើយដោយល្អ ពាល់តែអគ្គសាវ័កបស់ព្រះសមណគោតមគឺសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន (ពេញចិត្តនឹងធម៌យើងហើយបានជា) មកកាន់សំណាក់យើង ។ កាលបើទេវទត្តនិយាយយ៉ាងនេះហើយ គោកាលិកភិក្ខុក៏បាននិយាយពាក្យនេះ

ទេវទត្តំ ឯតទវោច មា អាវុសោ ទេវទត្ត សារីបុត្តមោគ្គ-
ល្លានេបិ(๑) វិស្សាសិ ចាបិហ្ច សារីបុត្តមោគ្គល្លានា
ចាបិ កាឧំ ឥច្ឆាឧំ វសំ គតាតិ ។ អលំ អាវុសោ ស្វាគតំ
តេសំ យតោ មេ ធម្មំ ភេចេន្តីតិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ
អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំឧបឌ្ឍាសនេន និមន្តេសិ ឯហាវុសោ
សារីបុត្ត ឥធ ឯកីទានិ តិ ។ អលំ អាវុសោតិ ខោ
អាយស្មា សារីបុត្តោ អញ្ញតរំ អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ អាយស្មាបិ ខោ មហាមោគ្គល្លានោ អញ្ញតរំ
អាសនំ គហេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ
ពហុនោ រត្តិំ កិត្តិ ធម្មិយោ កថាយ សន្ទស្សេត្វា
សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្បហំសេត្វា អាយស្មន្តំ
សារីបុត្តំ អាឡ្ហសិវិតតឧនមិន្ទោ ខោ អាវុសោ សារីបុត្ត
កិត្តិសង្ឃោ បដិភាតុ តំ អាវុសោ សារីបុត្ត កិត្តិំ ធម្ម-
កថា បដិដ្ឋិ មេ អាតិលាយតិ តមហំ អាយមិស្សាមីតិ ។
ឯវមាវុសោតិ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ទេវទត្តស្ស
បច្ចស្សោសិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ ចតុក្កណ្ឌំ សង្ឃដិំ
បញ្ញាបេត្វា ឧត្តិណោន បសេ្សន សេយ្យំ កប្បេសិ ។

---

๑ ឱ. ម. សារីបុត្តមោគ្គល្លានេ ។

នឹងទេវទត្តថា នែអាវុសោទេវទត្ត អ្នកកុំទុកចិត្តសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានឡើយ (ដ្បិត) សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន (នេះ) ជាអ្នកប្រាថ្នាលាភ លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ។ ទេវទត្តឆ្លើយថា មិនអ្វីទេ អាវុសោ សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាននោះមកដោយស្រួលទេ ព្រោះហេតុតែពេញចិត្តនឹងធម៌របស់យើងហើយ ។ ទេវទត្តនិមន្តព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ដោយអាសនៈពាក់កណ្តាលថា នែអាវុសោ សារីបុត្ត សូមលោកនិមន្តមកគង់លើអាសនៈនេះចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនិយាយថា ល្អើយអាវុសោ ដូច្នេះ រួចគាន់យកអាសនៈមួយ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ ឯព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុក៏គាន់យកអាសនៈមួយហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ គ្រានោះ ទេវទត្តបានពន្យល់កិក្ខុពាន់ឆ្ងាយច្រើនឲ្យយល់ព្រម ឲ្យគាន់យកព្រម ឲ្យអាចហាន ឲ្យត្រេកអរតេជាយដោយធម្មីកថា ទាល់តែយប់ជ្រៅទើបនិមន្តព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា នែអាវុសោ សារីបុត្ត កិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកបីនមិទ្ធហើយ ម្នាលអាវុសោ សារីបុត្ត ចូរអ្នកជួយបំភ្លឺធម្មីកថាដល់កិក្ខុពាន់ឆ្ងាយផងចុះ ដ្បិតខ្ញុំឈឺខ្នងណាស់ ខ្ញុំនឹងសម្រាកបន្តិច ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ទទួលពាក្យទេវទត្តថា អើអាវុសោ ។ ទេវទត្តក៏ក្រាលសង្ឃាដិ៤ ជាន់សម្រេចនូវសេយ្យា (សិដ) ផ្អៀងទៅខាងស្តាំ ។

ตสฺส กาลญฺญสฺส มุฏฺฐสฺสติสฺส อสมฺปชานสฺส มุหุตฺต-
เกเนว ฉินฺโน ชีวิตา วิโรเปสิ ฯ

[๕๘] อถ โข อายสฺมา สารีปุตฺโต อาเนสนา-
ทาฬิหาริยานุสาสนิยา ภิกฺขู ธมฺมิยา กถาย ชีวิน
อนุสาสิ ฯ อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน ฯเปฯ ทาฬิ-
หาริยานุสาสนิยา ภิกฺขู ธมฺมิยา กถาย ชีวิน
อนุสาสิ ฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ อายสฺมตา
สารีปุตฺตเน อาเนสนาทาฬิหาริยานุสาสนิยา อา-
ยสฺมตา จ[1] มหาโมคฺคลฺลาเนน ฯเปฯ ทาฬิหาริยานุ-
สาสนิยา ชีวินิยมานานํ อนุสาสิยมานานํ วีส
วีสมตฺตานิ ภิกฺขุสตานิ อนุปาทาย จิตฺตานิ
สงฺกิลิฏฺฐานิ เจว ภิกฺขูนิ ฯ อถ โข อายสฺมา สารีปุตฺโต
ภิกฺขู อามนฺเตสิ ตุฏฺฐามหยิ อาวุโส ภควา เตน ภิกฺขเว

๑ ฉ. ม. จสทฺโท น ทิสฺสติ ฯ

ទៅទៀតនោះ កំចួនជាអស់កំឡាំង ក្អេចក្អាំងស្មារតី មិនដឹងខ្លួនប្រាណ
កំដេកលក់មួយរំពេចទៅ ។

(๕๘) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានទូន្មានប្រៀនប្រដៅ
ភិក្ខុចាំឆ្ងាយដោយធម្មីកថា ជាអនេសនាចាដិហារ្យ[1] នឹងអនុសាសនី
ចាដិហារ្យ[2] បំណែកខាងព្រះមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុក៏ទូន្មានប្រៀនប្រដៅ
ភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ដោយធម្មីកថាជាឥទ្ធិប្បាដិហារ្យ[3] នឹងអនុសាសនីចាដិ-
ហារ្យ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុចាំនោះដែលព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុទូន្មាន
ប្រៀនប្រដៅ (ដោយធម្មីកថា) ជាអនេសនាចាដិហារ្យនឹងអនុសាសនី-
ចាដិហារ្យ ដែលព្រះមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុទូន្មានប្រៀនប្រដៅ (ដោយធម្មី
កថា) ជាឥទ្ធិប្បាដិហារ្យនឹងអនុសាសនីចាដិហារ្យ ក៏កើតធម្មចក្ខុគឺសោតា-
បត្តិមគ្គញ្ញាសចាកឆ្ងល់ ញ្ញាសចាកមន្ទិល (ដោយបញ្ញាថា) ធម្មជាតណា
មួយមានកិរិយាកើតឡើងជាធម្មតា ធម្មជាតទាំងអស់នោះ រមែងរលត់
ទៅវិញជាធម្មតា ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុចាំឆ្ងាយ
មកថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើងនាំគ្នាទៅគាន់សំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ

---

๑ សំដែងធំងចិត្តរបស់ប្តូលនិទៃ ហៅថា អាទេសនាចាដិហារ្យ ។ ๒ ធម៌ទេសនា
ទាំងអស់ហៅថា អនុសាសនីចាដិហារ្យ ។ ๓ ប្រៀនប្រដៅដោយរិទ្ធិវាអស្ចារ្យហៅថា ឥទ្ធិប្បា-
ដិហារ្យ (ដំ៣) ។

โย ตสฺส ภควโต ธมฺมํ ภาเวติ โส อาคจฺฉตุ ฯ
อถโข สารีปุตฺตมោคฺคลฺลานา ตาเนว ทิวสานิ
อาตาย ยេน เวฬุวนं เตนุปสงฺกมึสุ ฯ อถโข
โกกาลิโก โก เทวทตฺโต ทุชฺชาเปสิ ทุเชมหิ อาวุโส
เทวทตฺตํ ฉนฺทา เต ภิกฺขู สารีปุตฺตมោคฺคลฺลาเนหิ ธมฺ
มํ อาวุโส เทวทตฺตฺ มยา วุตฺตา มา อาวุโส เทวทตฺต
สารีปุตฺตมោคฺคลฺลาเนหิ วิสฺสาสิ ทาปิตฺถ สารีปุตฺต-
มោคฺคลฺลานา ทาปิตาคมนํ ฌฺชานมวสิ ตาปิตาติ ฯ อถโข
เทวทตฺตสฺส ตสฺเสว ทุฏฺฐาย โลหิตาตมุขาโต ทุฏฺฐาย ฯ
(๕๙) อถโข สารีปุตฺตมោคฺคลฺลานา ยេน ภควา
เตนุปสงฺกมึสุ ทุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตมภิวาเทตฺวา ฯภ-
มนฺตํ นิสีทึสุ ฯ ฯภมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา
สารีปุตฺโต ภควนฺตมฯภนาเจ สาธุ ภนฺเต ภาเธถาตุ-
วฏฺฏตา ภิกฺขู ปุน ทุปสมฺปชฺเชยฺยุนฺติ ฯ อลํ สารีปุตฺต
มา เต รุจฺจิ ภาเธถาตุวฏฺฏตาตํ ภิกฺขูนํ ปุน ทุปสมฺปทา

លោកអគ្គណា ចូលបិត្តនឹងធម៌របស់ព្រះមានព្រះភាគនោះ ចូរលោកអគ្គ
នោះនិមន្តមក ។ ទើបព្រះសារីបុត្តនឹងព្រះមោគ្គល្លានានាំភិក្ខុចាំង ៥០០រូប
នោះចូលសំដៅទៅវត្តវេឡុវន ។ លំដាប់នោះ គោកាលិកភិក្ខុជាសំទេវទត្ត
ឲ្យក្រោកឡើងថា នែអាវុសោ ទេវទត្ត ចូរអ្នកក្រោកឡើង ដ្បិតសា-
រីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានានាំភិក្ខុចាំងនោះទៅហើយ ម្នាលអាវុសោ ទេវទត្ត យើង
ប្រាននិយាយប្រាប់អ្នកថា នែទេវទត្តដ៏មានអាយុ អ្នកកុំទុកចិត្តសារីបុត្ត
នឹងមោគ្គល្លានឡើយ ដ្បិតសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន (នោះ) ជាមនុស្ស
ប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ តម្រូវឲ្យលើញ្ញេហ៎ ។
លំដាប់នោះ ទេវទត្តក៏ស្រាប់តែកត់ឈាមក្តៅចេញមកពីមាត់ក្នុងទីនោះ ។

(៥៩) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លាន ចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ទើបព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមឲ្យភិក្ខុចាំងឆ្ងាយដែល
ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលបំបែកសង្ឃឧបសម្បទាជាច្រើនទៀត ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ណ្ហើយ សារីបុត្ត អ្នកកុំបូលបិត្តនឹងការឲ្យពួកភិក្ខុជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ដែលបំបែកបង្ឃ ឧទ្ទេសឧបសម្បទាជាច្រើនទៀតឡើយ

เตนหิ ตฺวํ สารีปุตฺต เภตกานญฺเญวาสเก ปกฺกุสเย ปาฬิยา
เนสาเปหิ ภควโต ปน เต สารีปุตฺต เนวาสนฏฺฐา ปฏิ-
ปชฺชิสฺสนฺติ ฯ ยเถว ภควา ตตฺถ ตถาคตสฺส อรหโต สมฺมา-
สมฺพุทฺธสฺส ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺเสตฺวา สมาทเปตฺวา สมุตฺเต-
เชตฺวา สมฺปหํเสตฺวา มหาชานิยา ปริสาย อพฺภนุโมทิตฺวา เอวเมว
สารีปุตฺต ภิกฺขุสงฺฆา ปฏิภาตุ ตํ สารีปุตฺต ภิกฺขูนํ
ธมฺมิกถา ปฏิฬฺฐา เม อาคิลายตา ภควตา อาย-
สฺมนฺตญฺเจว ฯ เต ภิกฺขู เนวาสนฏฺฐา ปฏิปชฺชิสฺสนฺติ ฯ

[๖๐] อถโข ภควา ภิกฺขู อามนฺเตสิ ภูตปุพฺพํ ภิกฺขเว
อรญฺญายตเน มหาสรสี ตีรภาคา ขุปติสฺสายิ วิหา-
รึสุ ฯ เตน[๑] ตีรสรสี ภิกฺขูหิ สาณฺฑาย ภีสน-
มุทฺทาลิ อพฺภิหีฬา[๒] สุวีกฺขาลิตา วิวีกฺขาเลตฺวา อกฺกนฺตมิ
สงฺฆาฏิยา อปฺปาหาสิ ฯ เตสญฺจ ตีรสรสี เจวาหาสิ
ตาลาย จ ฯ ล ฯ ตาสญฺจ ตีรสรสี มหาลิ ปา ลิกฺขิตฺวา

๑ ฉ. ม. ปาตุเหสุ จสทฺโท น ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. อพฺภาหีฬา ฯ

ម្នាលសារីបុត្ត បើដូច្នោះ ចូរអ្នកឲ្យកិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុ ដែលបំបែកសង្ឃ (នោះ) សម្ពែងអាបត្តិថុល្លច្ច័យចេញចុះ ម្នាលសារីបុត្ត ចុះទៅទត្តប្រតិបត្តិចំពោះអ្នកដូចម្តេច ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគបានពន្យល់កិក្ខុទាំងឡាយឲ្យយល់ប្រយោជន៍ ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហាន ឲ្យត្រេកអរ ឲ្យត្រេកអរដោយធម្មីកថា ទាល់តែយប់ជ្រៅ ទើបបានអាយុស្មាទុំព្រះអង្គថា ម្នាលសារីបុត្ត កិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកសេចក្តីងុយងោកអស់ហើយ ម្នាលសារីបុត្ត ចូរអ្នកបំភ្លឺធម្មីកថាចំពោះកិក្ខុទាំងឡាយនោះផងចុះ ដ្បិតតថាគតឈឺខ្លួន តថាគតនឹងឈប់សម្រាកបន្តិច រឿងនេះយ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ទើបទត្តកំប្រតិបត្តិយ៉ាងនោះដែរ ។

(๖๐) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ រឿងធ្លាប់មានមកហើយ មានដំរីប្រើនៅអាស្រ័យនឹងស្រះធំ ១ ដងតៃព្រៃរំលោង ។ ដំរីទាំងនោះចុះកាន់ស្រះនោះដកយកត្រកៀឈូកដោយប្រមោយលាងសំអាត ហើយទំពាលេបរបស់ដែលគ្មានកក់នោះទៅ ។ ត្រកៀឈូកនោះតំនាំឲ្យមានពណ៌សម្បុរនឹងតំឡាងដល់ដំរីទាំងនោះ ។ ដំរីទាំងនោះក៏មិនបានដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ផង

มรณมญฺเจ ฯ ปฏิกฺกมิ ฯ เตสมฺปิ โข ภิกฺขเว มหาชนกายานํ อนฺตรา กาลกิริยา นาหุ[1] ภิกฺขเว ตสฺส ภิกฺขุโน เตน สรเสน ปิตฺตวิโกปนา สญฺญาย ภินฺนาย สุปินนฺเต ปาปกานิ อารมฺมณานิ อุปฏฺฐหึสุ ฯ เตสมฺปิ ตานิ อารมฺมณานิ ปากฏานิ อโหสิ ฯ ตสฺส โข ปน ภิกฺขุโน มรณมญฺเจ ปฏิกฺกมิ ฯ ปจฺฉา ภิกฺขเว ตสฺส ภิกฺขุโน ปาปิกา ทิฏฺฐิ ปหีนา อโหสิ ฯ

[๖๑] มหาวหาสฺส มหี วิกมฺปติ
กิสฺส ยสาธิวาสฺส[2] ธมฺมสฺส ปกฺกโม
กิเญฺจว ปตฺถิ อภิภุยฺย ตาทิโน
มหาชนกายปิ ตถา วิปสฺสตีติ ฯ

[๖๒] อฏฺฐมิ ภิกฺขเว ปาฏิหาริยา สมฺปตฺตา โข ภิกฺขุ ทฺวีหากาเรหิ ภิกฺขุนึ ปตฺถยมานา ลภติ ฯ กตมาหิ อฏฺฐมิ ฯ ๔๓ ภิกฺขเว

---

๑ ฉ. ม. เญตฺวาเกสุ นาคาติวิปนฺนา ฯ ๒ ฉ. ยสมาธิวาสฺส ฯ ม. ยาสมาธิวาสฺส ฯ

ន្ទូវសេចក្តីទុក្ខដ៏តនឹងស្ងាប់ផង ព្រោះការចំពាស៊ីក្រអៅឈ្លក់នោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បំណែកខាងពួកដ៏រក្ខេ គឺដ៏រស្ងាវនឹងកូនដ៏រតែងយកគម្រាប់ដ៏រធំទាំងនោះ ក៏នាំគ្នាចុះគាន់ស្រះនោះហើយដកក្រអៅឈ្លក់ដោយប្រមោយ តែមិនបានលាងទឹកឲ្យស្អាតហើយក៏ចំពាលេបទាំងកក់ ៗ ក្រអៅឈ្លក់នោះក៏មិននាំឲ្យកើតសម្បុរនឹងកំឡាំងដល់ដ៏រទាំងនោះឡើយ ។ (ដ៏រស្ងាវនឹងកូនដ៏រទាំងឡាយ) តែងដល់ន្ទូវសេចក្តីស្ងាប់ ឬសេចក្តីទុក្ខដ៏តនឹងស្ងាប់ ព្រោះការចំពាស៊ីរបស់មិនស្អាតនោះ ដោយហេតុ (យ៉ាងណាមិញ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តដែលធ្លាក់តាមតថាគតនឹងដល់សេចក្តីលំបាក ស្ងាប់អស់រាវឥតការ យ៉ាងនោះដែរ ។

(៦១) កាលដ៏រធំរក្សាហ្វូង គាស់រំលើងផែនដីចំពាស៊ីក្រអៅឈ្លក់ក្នុងស្រះ កូនដ៏រធ្លាក់តាមដ៏រធំនោះ ក៏ចំពាស៊ីក្រអៅឈ្លក់ទាំងកក់ ដល់ន្ទូវសេចក្តីស្ងាប់ យ៉ាងណាមិញ ទេវទត្តដែលធ្លាក់តាមតថាគត ក៏ដល់សេចក្តីលំបាកហើយនឹងស្ងាប់ យ៉ាងនោះដែរ ។

(៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការទើបគួរដល់ន្ទូវទុតកម្មបាន ។ អង្គ ៨ ប្រការនោះគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ

ภิกฺขุ สงฺฆา จ โมคฺคลฺลิ สาริปุตฺตา จ ขุทฺทโกสา จ ฉา-
รโต จ วิฏฺฐสา จ วิฏฺฐเสนา จ กุสโล จ ส-
พฺพามิตฺตสพฺพามิตฺตสฺสา โน จ กาลมหาการาโก สเมหิ
โน ภิกฺขเว อชฺชมาเปฺลหิ สมฺปฏิจฺฉโถ ภิกฺขุ นูเนยฺยาถ
กตฺตพฺพมหาสิ ฯ

[๖๓] อชฺชมาเปฺลหิ ภิกฺขเว อเปฺลหิ สมฺปฏิจฺฉโถ สา-
ริปุตฺตา นูเนยฺยาถ กตฺตพฺพมหาสิ ฯ กตเมหิ อชฺชมาเปฺลหิ ฯ
๘๓ ภิกฺขเว สาริปุตฺตา สงฺฆา จ โมคฺคลฺลิ สาริปุตฺตา
จ ขุทฺทโกสา จ ฉารโต จ วิฏฺฐสา จ วิฏฺฐเสนา
จ กุสโล จ สพฺพามิตฺตสพฺพามิตฺตสฺสา โน จ กาล
มหาการาโก สเมหิ โน ภิกฺขเว อชฺชมาเปฺลหิ สมฺปฏิ
จฺฉโถ สาริปุตฺตา นูเนยฺยาถ กตฺตพฺพมหาสิ ฯ

[๖๔] เยหาวุโส ภควตา ปหีนา ปญฺจ นีวรณา[๑]
จิตฺตสฺส อุปกฺกิเลสา ปญฺญาย ทุพฺพลีกรณา
อสงฺขาริโก จ สงฺขาริโก ปุถุสฺโส จ จกฺขุมา[๒]
สาริปุตฺโต สมาธิสโม ภิกฺขุ นูเนยฺยาถ กตฺตพฺพมหาสิ ฯ

---

๑ ม. ขุทฺทกาวาทา ฯ ๒ ฉ. ม. ปุถุสฺโส จ จกฺขุมา ฯ

ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្គាល់ច្បាន់ដោយខ្លួនឯង ១ ញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យស្គាល់ច្បាន់ ១ ច្បានរៀនយក ១ បេះចាំខ្ពុកស្មាត់ ១ ដឹងសេចក្តីដោយខ្លួនឯង ១ ញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យដឹងសេចក្តីនោះ ១ ឈ្លាសវៃក្នុងហេតុដែលគួរនឹងមិនគួរ ១ ជាអ្នកមិនធ្វើទុរ្វិនិច្ឆ័យ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ទើបគួរដល់ទុរ្វិនិច្ឆ័យបាន ។

(៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ ទើបគួរដល់ទុរ្វិនិច្ឆ័យបាន ។ អង្គ ៨ ប្រការនោះគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ សារីបុត្តជាអ្នកស្គាល់ច្បាន់ដោយខ្លួនឯង ១ ញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យស្គាល់ច្បាន់ ១ ច្បានរៀនយក ១ បេះចាំខ្ពុកស្មាត់ ១ ដឹងសេចក្តីដោយខ្លួនឯង ១ ញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យដឹងសេចក្តី ១ ឈ្លាសវៃក្នុងហេតុដែលគួរនឹងមិនគួរ ១ ជាអ្នកមិនធ្វើទុរ្វិនិច្ឆ័យ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការនេះឯង ទើបគួរដល់ទុរ្វិនិច្ឆ័យបាន ។

(៦៤) ភិក្ខុណា ទៅដល់បរិសទ្យដែលពោលពាក្យបង្គ្រប់ហើយមិនញាប់ញ័រ ១ មិនបំភ្លេចពាក្យ ១ មិនលាក់ពាក្យបណ្តាំគេ ១ ច្បាស់មិនឲ្យច្រឡំពាក្យ ១ គេសួរមកហើយមិនខឹង ១ ភិក្ខុប្រកបដូច្នោះនោះឯង ទើបគួរដល់ទុរ្វិនិច្ឆ័យបាន ។

[๖๔] อฏฺฐหิ ภิกฺขเว อสทฺธมฺเมหิ สมนฺนาคโต ปริยาทินฺนจิตฺโต นิรยคามี โหติ นิรยปรายโน อาทาย คจฺฉติ นิรยเมว ปชฺชติ อเตกิจฺโฉ ฯ กตเมหิ อฏฺฐหิ ฯ ลาภเหตุ ภิกฺขเว ภิกฺขุ อสทฺธมฺเมหิ สมนฺนาคโต ปริยาทินฺนจิตฺโต นิรยคามี โหติ นิรยปรายโน อาทาย คจฺฉติ นิรยเมว ปชฺชติ อเตกิจฺโฉ อลาภเหตุ ภิกฺขเว ฯเปฯ ยสเหตุ ภิกฺขเว ฯ เปฯ อยสเหตุ ภิกฺขเว ฯ เปฯ สกฺการเหตุ ภิกฺขเว ฯ เปฯ อสกฺการเหตุ ภิกฺขเว ฯเปฯ ปาปิจฺฉตาย ภิกฺขเว ฯเปฯ ปาปมิตฺตตาย ภิกฺขเว ภิกฺขุ อสทฺธมฺเมหิ สมนฺนาคโต ปริยาทินฺนจิตฺโต นิรยคามี โหติ นิรยปรายโน อาทาย คจฺฉติ นิรยเมว ปชฺชติ อเตกิจฺโฉ ฯ อิเมหิ โข ภิกฺขเว อฏฺฐหิ อสทฺธมฺเมหิ สมนฺนาคโต ปริยาทินฺนจิตฺโต นิรยคามี โหติ นิรยปรายโน อาทาย คจฺฉติ นิรยเมว ปชฺชติ อเตกิจฺโฉ ฯ สาธุ ภิกฺขเว ภิกฺขุ อุปฺปนฺนํ ลาภํ อภิภุยฺย อภิภุยฺย วิหเรยฺย อุปฺปนฺนํ อลาภํ ฯ เปฯ อุปฺปนฺนํ ยสํ อุปฺปนฺนํ

[៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម (លោកធម៌) ទាំង៨ ប្រការ គ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅតើតក្នុងអបាយ ទៅតើតកំនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប តែខ្វះលែងបាន ។ អសទ្ធម្ម ៨ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវលាភគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅតើតក្នុងអបាយ ទៅតើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប តែខ្វះលែងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះមិនមានលាភ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះយស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះមិនមានយស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសក្ការៈ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះមិនមានសក្ការៈ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះខ្លួនមានសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវភាវៈជាបាបមិត្តគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅតើតក្នុងអបាយ ទៅតើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប តែខ្វះលែងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្មទាំង ៨ ប្រការនេះគ្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាអ្នកទៅតើតក្នុងអបាយ ទៅតើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប តែខ្វះលែងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីសង្កត់សង្កិនញាំញី នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ

อยเมว ขุชฺชุตฺตรา สทฺธาย ขุชฺชุตฺตรา อสทฺธาย ขุชฺชุตฺตรา ทา-
ปิจฺฉตาย ฯ เป ฯ ขุชฺชุตฺตรา ทาปิมตฺตตาย อกิตฺติยา อกิตฺติยา
วิหารเยฺย กาฬี[๑]กิตฺติเยว กิตฺติ อคฺคาสภูตา ขุชฺชุตฺตรา ลา-
ภินี อกิตฺติยา อกิตฺติยา วิหารเยฺย ขุชฺชุตฺตรา อลาภินี ฯ เป ฯ
ขุชฺชุตฺตรา ยสสฺสินี ขุชฺชุตฺตรา อยสสฺสินี ขุชฺชุตฺตรา สทฺธาย ขุชฺชุตฺตรา
อสทฺธาย ขุชฺชุตฺตรา ทาปิจฺฉตาย ฯ เป ฯ ขุชฺชุตฺตรา ทา มิตฺตตาย
อกิตฺติยา อกิตฺติยา วิหารเยฺย ยถา หิสฺสา กิตฺติเยว ขุชฺชุตฺตรา
ลาภินี อนกิตฺติยา วิหารเต ขุชฺชุตฺตรา ปจฺจุยานํ อาสวา วิหา-
ตปริฬาหา ขุชฺชุตฺตรา ลาภินี อกิตฺติยา อกิตฺติยา วิหา-
รเต ฯ[๒] เต อาสวา วิหาตปริฬาหา น โหนฺติ ยถา
หิสฺสา กิตฺติเยว ขุชฺชุตฺตรา อลาภินี ฯ เป ฯ ขุชฺชุตฺตรา ยสสฺสินี
ขุชฺชุตฺตรา อยสสฺสินี ขุชฺชุตฺตรา สทฺธาย ขุชฺชุตฺตรา อสทฺธาย

๑ ฉ. กิตฺติ ฯ สพฺพตฺถ กถญฺจิ ทิสฺสติ ฯ

ន្ទូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ ន្ទូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ ន្ទូវសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្រប់សង្កត់ន្ទូវភាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ជាការប្រពៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីសង្កត់សង្កិន ន្ទូវលាភដែលកើតឡើងហើយ ន្ទូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ ន្ទូវយសដែលកើតឡើងហើយ ន្ទូវអយសដែលកើតឡើងហើយ ន្ទូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ ន្ទូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ ន្ទូវសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្រប់សង្កត់ ន្ទូវភាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ព្រោះអាស្រ័យប្រយោជន៍ដូចម្តេច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បើភិក្ខុមិនបានសង្កត់សង្កិនន្ទូវលាភណា ដែលកើតឡើងហើយ អាសវក្កិលេសទាំងឡាយ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ន្ទឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយគប្បីកើតឡើង (ដល់ភិក្ខុនោះ) កាលបើភិក្ខុបានសង្កត់សង្កិនញ៉ាំញី ន្ទូវលាភដែលកើតឡើងហើយ យ៉ាងនេះ អាសវក្កិលេសទាំងនោះ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ន្ទឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ រមែងមិនមានដល់ (ភិក្ខុនោះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បើភិក្ខុនោះមិនសង្កត់សង្កិន ន្ទូវអលាភណាដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ ន្ទូវយសដែលកើតឡើងហើយ ន្ទូវអយសដែលកើតឡើងហើយ ន្ទូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ ន្ទូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ

ទុប្បដ្ឋំ ទាបិច្ឆតំ ។ បេ ។ ទុប្បដ្ឋំ ទាបមិត្តតំ អនភិកុយ្យ
វិមារតោ ទុប្បដ្ឋេយ្យុំ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ទុប្បដ្ឋំ
អលាភំ ទុប្បដ្ឋំ ទាបមិត្តតំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ វិមារតោ
ឋំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ ឥមំ ភោ
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អត្តវាសំ បដិច្ច ទុប្បដ្ឋំ លាភំ អភិកុយ្យ អភិ-
កុយ្យ វិមារេយ្យ ទុប្បដ្ឋំ អលាភំ ។ បេ ។ ទុប្បដ្ឋំ យសំ
ទុប្បដ្ឋំ អយសំ ទុប្បដ្ឋំ សក្ការំ ទុប្បដ្ឋំ អសក្ការំ ទុប្បដ្ឋំ
ទាបិច្ឆតំ ។ បេ ។ ទុប្បដ្ឋំ ទាបមិត្តតំ អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ
វិមារេយ្យ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ទុប្បដ្ឋំ លាភំ អភិកុយ្យ
អភិកុយ្យ វិមារិស្សាម ។ ទុប្បដ្ឋំ អលាភំ ។ បេ ។ ទុប្បដ្ឋំ
យសំ ទុប្បដ្ឋំ អយសំ ទុប្បដ្ឋំ សក្ការំ ទុប្បដ្ឋំ អសក្ការំ

សេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ កាលកិក្ខុមិនសង្កត់សង្កិនន្ទវាកាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយទេ អាសវក្កិលេសទាំងឡាយ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ទំងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ គប្បីកើតឡើងដល់កិក្ខុនោះ កាលបើកិក្ខុបានសង្កត់សង្កិនញាំញី នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ នូវកាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ អាសវក្កិលេសទាំងនោះ គឺសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ នឹងសេចក្តីក្តៅក្រហាយ រមែងមិនមាន (ដល់កិក្ខុនោះ) យ៉ាងនេះ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុគប្បីសង្កត់សង្កិន នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្រប់សង្កត់ នូវកាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍នេះឯង ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុដូច្នេះ ក្នុងសាសនានេះ គួរយើងទាំងឡាយសង្កត់សង្កិនញាំញី នូវលាភដែលកើតឡើងហើយ ។ គួរយើងទាំងឡាយសង្កត់សង្កិនញាំញី នូវអលាភដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ នូវយសដែលកើតឡើងហើយ នូវអយសដែលកើតឡើងហើយ នូវសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ នូវអសក្ការៈដែលកើតឡើងហើយ

ទុប្បញ្ញំ ឣបិច្ឆតិ ។ បេ ។ ទុប្បញ្ញំ ឣបិច្ឆតិ ឣតិក្កុយ្យ ឣតិក្កុយ្យ វិហរិស្សាមាតិ ឯវញ្ហិ ឣកិត្តិវេ សិក្ខិតព្ពន្តិ ។

(៦៦) តីហិ កិត្តិវេ អសទ្ធម្មេហិ ឣកិត្តិកោ បរិយោនទ្ធបិត្តោ នេវទនត្តោ ឣាចាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ ឣតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ឣបិច្ឆតា ឣបិត្តតា ចិរមក្កោធ វិសេសាធិគមេន ឣន្តរា វោសានំ ឣាបាទិ ឥមេហិ ខោ កិត្តិវេ តីហិ អសទ្ធម្មេហិ ឣកិត្តិកោ បរិយោនទ្ធបិត្តោ នេវទនត្តោ ឣាចាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោតិ(១)

(៦៧) មា ជាតុ កោចិ លោកស្មិំ
ឣបិច្ឆោ ទុបទជ្ជទ(២)
តនិមិជាបិ ជាជាទ
ឣបិច្ឆានំ យថា តតិ ។
បណ្ឌិតោតិ សមញ្ញាតោ
ឣវិតត្តោតិ សម្មតោ
ឯលំ វយសសា អជ្ជ
នេវទនត្តោតិ មេ សុតំ ។

---

១ ម. កប្បដ្ឋោ ឣតេកិច្ឆោតិ ។ ២ ម. ទុទបជ្ជបិ ។

នូវសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ដែលកើតឡើងហើយ ។ បេ ។ គ្រប់សង្កត់នូវ
ភាវៈជាបាបមិត្តដែលកើតឡើងហើយ ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះបុះ ។

[៦៦] ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម ៣ ប្រការគ្រប
សង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល ជាបុគ្គលទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក
ឋិតទៅអស់ ១ កប្ប កែឱនលែងបាន ។ អសទ្ធម្ម ៣ ប្រការតើដូចម្តេច
ខ្លះ ។ (អសទ្ធម្ម ៣ ប្រការនោះគឺ) សេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ ១ ភាវៈជាបាប-
មិត្ត ១ ជម្រៅនូវសេចក្តីវាយមាយ ក្នុងការកណ្តាល ដោយការិយាបានន្តរ
គុណវិសេសគឺត្រឹមតែឈានដ៏ថោកទាប ១ ម្នាលកិកុំទាំងឡាយ ទេវទត្ត
ត្រូវអសទ្ធម្មទាំង ៣ ប្រការនេះគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្តប្រែប្រួល ជា
អ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ កើតក្នុងនរក ឋិតទៅអស់ ១ កប្ប ។

[៦៧] បុគ្គលណាមួយជាអ្នកប្រាថ្នាលាភមក សូមកុំកើតក្នុង
លោកឡើយ ដំណើរនៃបុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាភមកទាំង
ឡាយ យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងដំណើរនោះដោយ
ហេតុនេះបុះ ។ តថាគតបានពោលថា ទេវទត្តអ្នកវង្វេងឱ្យឈ្មោះ
ថាជាបណ្ឌិត អ្នកវង្វេងតថាគតថាជាអ្នកមានចិត្តបន្ទុំអប់រំហើយ
ទេវទត្តហាក់ដូចជាកាលវុឌ្ឍឿន ដោយយសឋិតនៅ ។

សោ បមាទំ អនុចិណ្ណោ
អាសជ្ជ នំ តថាគតំ
អវីចិនិរយំ បត្តោ
ចតុទ្វារំ ភយានកំ ។
អនុដ្ឋសុ្ស ហិ យោ ទុព្ភេ(១)
ចាបកម្មំ អកុព្វតោ
តមេវ ចាបំ ដុសតិ
ទុដ្ឋចិត្តំ អនាទរំ ។
សមុទ្ទំ វិសកុម្ភេន
យោ មញ្ញេយ្យ បទូសិតុំ
ន សោ តេន បទូសេយ្យ
ភេស្មា ហិ ទុទ្ធី មហា
ឃវមេវ តថាគតំ
យោ ភវេនូបហឹសតិ
សមគតំ(២) សន្តចិត្តំ
ភវោ តម្ហិ ន រូហតិ ។

---

១ ឧ. ទុព្ភោ ។ ២ ឧ. សម្មាគតំ ។ ម. សមគ្គតំ ។

ទេវទត្តនោះឯង តែងសន្សំសេចក្តីប្រមាទរឿយ ។ ហើយ
បៀតបៀនតថាគតនោះ កំឡាក់ទៅរើឧក្ខុក្ខដ៏នរកអវិចិ
មានទ្វារ ៤ ដែលគួរខ្លាច ។ សេចក្តីពិតថា នរណា
ប្រទូស្តចំពោះបុគ្គលដែលមិនបានប្រទូស្ត មិនបានធ្វើអំពើ
អាក្រក់ ចាបតែងពាល់ត្រូវទូវបុគ្គលដែលមានចិត្តប្រទូស្ត អ្នក
មិនអើពើនោះវិញ ។ អ្នកណាប៉ងប្រទូស្តទូវសម្បុទ្រដោយ
ថ្នាំពិស ១ ក្អម អ្នកនោះឯងមិនអាចនឹងប្រទូស្តដោយថ្នាំ
ពិស ១ ក្អមនោះបានឡើយ ព្រោះថា សម្បុទ្រធំទូលាយគួរ
ឲ្យស្រប់ស្រែង (សេចក្តីនេះ) មានឧបមាយ៉ាងណា មានឧប-
មេយ្យដូចជានរណាប្រទូស្តនឹងតថាគត ដែលមានចិត្តស្ងើ
មានចិត្តស្រប់ ដោយពាក្យពោលទោស ពាក្យជាទោស
នោះមិនបានលូតលាស់ចំរើនឡើងក្នុងតថាគតនោះឡើយ ។

ตาเรสิ ปิตฺถิ มุเขน
ตสฺมา เสวิยฺย[1] ปณฺฑิโต
ยสฺส ปกาเรน นโร
ขยํ ทุกฺขสฺส ปาปุณาติ ฯ

[๖๓] อถโข อายสฺมา อุปาลิ เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปฺหมํ ปุจฺฉิตุ ฯ ปฺหมนฺตเร ปฺหมนฺตเร ภควนฺตํ เอตทโวจ สงฺฆาทิเสสา สงฺฆาทิเสสาติ ภนฺเต วุจฺจนฺติ กตฺถ นุ โข ภนฺเต สงฺฆาทิเสสา เวทิตพฺพา ฯ สาวตฺถิยนฺติ ภควา อโวจ สงฺฆาทิเสสา เวทิตพฺพา สาวตฺถิยนฺติ วาตปิ ฯ ปกฺกมนฺโต อุปาลิ ปเถน เวทิตพฺโพ ปกฺกมนฺโต โน ตฺวาโน อนุสฺสาเวตพฺโพ สลากคฺคาหาปิโต อยนฺติ วา อยนฺติ ปเนตฺถ ฉนฺโท ทาตพฺโพ ฉนฺทหารเกนปิ ปาตุมฺปิ โข อุปาลิ สงฺฆาทิเสสา เวทิตพฺพา ฯ ปกฺกมนฺโต อุปาลิ โน เวทิตพฺโพ

---

๑ ม. ปา. สเวยฺย ฯ

កិក្ខុដើរទៅតាមតម្រាយ នៃមិត្តណា តម្រង់ដល់ទូកិរិយា
ក្រយៅទៅនៃទុក្ខឋាន កិក្ខុជាបណ្ឌិត តម្រង់ផ្លូវសេចក្តីស្ងប់
ស្ងាត់នឹងមិត្តដូច្នោះផង តម្រង់សេពគប់នឹងមិត្តនោះផង ។

(៦៨) គ្រានោះ ព្រះទុកូលិដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះទុកូលិដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីប្រែនានៃសង្ឃ ដែលហៅថា សង្ឃរពដិ បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីប្រែនានៃសង្ឃ ដែលមិនមែនជាសង្ឃរពេទ ដោយ
ហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង៎ សេចក្តីប្រែនានៃសង្ឃផង សង្ឃរពេទផង ដោយហេតុ
ប៉ុន្មានយ៉ាង៎ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទុកូលិ កិក្ខុប៉ែកខាង
ខ្មៅ[1] មួយរូប កិក្ខុប៉ែកខាងខ្មៅ[2] ពីររូប ឯកិក្ខុគំរប់ ៤[3] សូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់
ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់
ព្រះសាស្តា អ្នកចាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាក
នេះចុះ ម្នាលទុកូលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថា សេចក្តីប្រែនានៃ
សង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃរពេទទេ ។ ម្នាលទុកូលិ កិក្ខុប៉ែកខាងខ្មៅពីររូប

---

១ ប៉ែកខាងធម្មវាទី ។ ២ ប៉ែកខាងធម្មវាទី ។ ៣ ជាអធម្មវាទី ។ (អដ្ឋកថា) ។

ឯភោ ខ្វេបញ្ចមោ អនុសញ្ញាវតិ **សលាកំ** គាហេតិ អយំ ឆម្ហោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ឌេ ឥមំ ភេទេបាតិ ឯវម្បិ ទោ ទុចាលិ **សង្ឃភដិ** ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ ។ ឯភោ ទុចាលិ ខ្វេហោន្តិ ឯភោ តយោ **ឆដ្ឋោ** អនុសញ្ញាវតិ សលាកំ គាហេតិ អយំ ឆម្ហោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ឌេ **ឥមំ** ភេទេបាតិ ឯវម្បិ ទោ ទុចាលិ **សង្ឃភដិ** ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ ។ ឯភោ ទុចាលិ តយោ ហោន្តិ ឯភោ តយោ សត្ថុមោ អនុសញ្ញាវតិ សលាកំ គាហេតិ អយំ ឆម្ហោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ឌេ ឥមំ ភេទេបាតិ ឯវម្បិ ទោ ទុចាលិ **សង្ឃភដិ** ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ ។ ឯភោ ទុចាលិ តយោ ហោន្តិ ឯភោ បញ្ចមោ អដ្ឋមោ អនុសញ្ញាវតិ សលាកំ គាហេតិ អយំ ឆម្ហោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ឌេ ឥមំ ភេទេបាតិ ឯវម្បិ ទោ ទុចាលិ

កិក្ខុបែកម្ខាងពីរូប ឯកិក្ខុជាគំរប់ ៥ សូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាកនេះបុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាកនេះបុះ ម្នាលឧបាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃភេទ ។បេ។ ម្នាលឧបាលិ កិក្ខុបែកម្ខាងពីរូប កិក្ខុបែកម្ខាងបីរូប ឯកិក្ខុជាគំរប់ ៦ សូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយចូរចាប់ស្វាកនេះបុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាកនេះបុះ ម្នាលឧបាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃភេទទេ ។ ម្នាលឧបាលិ កិក្ខុបែកម្ខាង ៣ រូប កិក្ខុបែកម្ខាង ៣ រូប ឯកិក្ខុជាគំរប់ ៧ សូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាកនេះបុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាកនេះបុះ ម្នាលឧបាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃភេទទេ ។ ម្នាលឧបាលិ កិក្ខុបែកម្ខាង ៣ រូប កិក្ខុបែកម្ខាង ៤ រូប ឯកិក្ខុជាគំរប់ ៨ សូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាកនេះបុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាកនេះបុះ ម្នាលឧបាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង

សង្ឃភេទំ ហោតិ តេន ច សង្ឃភេទោ ។ ឯតេនេវ
ឧបាលិ ចតុត្ថេន ហោតិ ឯតេនេវ ចតុត្ថេន ឯវមេវ
អនុស្សាវនតំ សលាកគាហំ តាហេតំ អយំ ឧម្មា អយំ
វិនយោ អយំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ហាថ ឥមំ ភេទនកំ
បវត្តិំ តេ ឧបាលិ សង្ឃភេទំ ហោតិ តេវ ហោតិ សង្ឃភេទោ
ច ។ ឧភយំ វា ឧបាលិ អតិរេកឧភយំ វា សង្ឃភេទំ ហោវ
ហោតិ សង្ឃភេទោ ច ។ ន តេ ឧបាលិ កម្មេ សង្ឃំ
កម្មនា អបិ ច ភេទាយ បវត្តេមិ ។ ន សិក្ខមានា
សង្ឃំ កម្មនា ន សាមណេរោ សង្ឃំ កម្មនា ន សាម-
ណេរិ សង្ឃំ កម្មនា ន ឧបាសកោ សង្ឃំ កម្មនា ន
ឧបាសិកា សង្ឃំ កម្មនា អបិ ច ភេទាយ បវត្តេមិ ។
កម្មេ តេ ឧបាលិ បកតត្តោ សមានសំវាសកោ
សពាឧសីមាយំ ឋិតោ សង្ឃំ កម្មនា ។

ហៅថាសេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃ មិនមែនជាសង្ឃកេនទេ ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុបែកម្ខាង ៤ រូប ភិក្ខុបែកម្ខាង ៤ រូប ឯភិក្ខុជាគំរប់ ៩ សូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្វាគដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្វាគនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាគនេះចុះ ម្នាលទុបាលិ ហេតុយ៉ាងនេះឯង ហៅថាសេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃផង ហៅថាសង្ឃកេនផង ។ ម្នាលទុបាលិ សេចក្តីប្រែធានៃសង្ឃនឹងសង្ឃកេន រមែងមានដល់ភិក្ខុ ៩ រូបក៏មាន ដល់ភិក្ខុច្រើនជាង ៩ រូបទៅក៏មាន ។ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុនីមិនឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃទេ តែបានឈ្មោះថា ព្យាយាមដើម្បីបំបែក (សង្ឃ) សិក្ខមានាក៏មិនឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ សាមណេរក៏មិនឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ សាមណេរីក៏មិនឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ ទុព្វចសក៏មិនឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ ទុព្វចសិការក៏មិនឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ តែបានឈ្មោះថា ព្យាមយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ។ ម្នាលទុបាលិ លុះតែភិក្ខុដែលមានខ្លួនជាប្រក្រតី(១) មានសំវាសស្មើគ្នា បំពានទៅក្នុងសីមាជាមួយគ្នា ទើបឈ្មោះថា បំបែកសង្ឃ ។

---

១ ភិក្ខុដែលមានខ្លួនជាប្រក្រតី គឺភិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានលើកវត្ត ឬភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធ ឥតមានត្រូវគេរុកាបត្តិណាមួយ ។

[๖๙] សង្ឃភេទោ សង្ឃភេទោតិ កត្ថ វុច្ចតិ កត្តារកា ទ្វេ ភេ កត្ថ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ ហោតីតិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខូ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេន្តិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេន្តិ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តិ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តិ អនាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តិ អាចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តិ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តិ បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេន្តិ អនាបត្តិំ អាបត្តីតិ ទីបេន្តិ អាបត្តិំ អនាបត្តីតិ ទីបេន្តិ លហុកំ អាបត្តិំ ភុរុកា អាបត្តីតិ ទីបេន្តិ ភុរុកំ អាបត្តិំ

(๖๙) ព្រះឧបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ការបំបែកសង្ឃ ព្រះអង្គត្រាស់ថា សង្ឃភេទ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះសង្ឃដែលបែកគ្នាយ ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ សំដែងធម៌ថាមិនមែនជាធម៌ សំដែងសភាពដែលមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ សំដែងវិន័យថាមិនមែនជាវិន័យ សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលថា តថាគតបានសំដែងបានពោល សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលថា តថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ សំដែងវត្ថុដែលតថាគតមិនបានសន្សំមកហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគតសន្សំមកហើយ សំដែងវត្ថុដែលតថាគតបានសន្សំមកហើយ ថាជាវត្ថុដែលតថាគតមិនបានសន្សំមកទេ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្តថា តថាគតបានបញ្ញត្ត សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តហើយថា តថាគតមិនបានបញ្ញត្តទេ សំដែងអនាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ សំដែងអាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ សំដែងលហុកាបត្តិ ថាជាគរុកាបត្តិ សំដែងគរុកាបត្តិ

លហុកា អាបត្តិតិ ឥមេន្តិ សាវសេសំ អាបត្តឹ អនវសេសា អាបត្តិតិ ឥមេន្តិ អនវសេសំ អាបត្តឹ សាវសេសា អាបត្តិតិ ឥមេន្តិ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតិ ឥមេន្តិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតិ ឥមេន្តិ តេ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ អបកស្សន្តិ(๑) អវបកាសន្តិ អាវេណិកំ ឧចោសឋំ(๒) កភេន្តិ អាវេណិកំ បករណំ កភេន្តិ អាវេណិកំ សង្ឃកម្មំ កភេន្តិ ឯត្តាវតា ខោ ឧចាលិ សង្ឃោ កិញ្ចោ ហោតីតិ ។

(๗๐) សង្ឃសាមគ្គី សង្ឃសាមគ្គីតិ កន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ កន្តេ សង្ឃោ សមគ្គោ ហោតីតិ ។ ឥធុចាលិ ភិក្ខូ អធម្មំ អធម្មោតិ ឥមេន្តិ ធម្មំ ធម្មោតិ ឥមេន្តិ អវិនយំ អវិនយោតិ ឥមេន្តិ វិនយំ វិនយោតិ ឥមេន្តិ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគ. តេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ឥមេន្តិ

---

๑ ម. អបកាសន្តិ ។ ๒ ម. អាវេណិឧចោសឋំ ។ ម. អវបកស្សន្តិ អាវេនិ ឧចោសឋំ ។

ថាជាលហុកាបត្តិ សំដែងសាវសេសាបត្តិ (១) ថាជាអនវសេសាបត្តិ (២) សំដែងអនវសេសាបត្តិ ថាជាសាវសេសាបត្តិ សំដែងទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ភិក្ខុទាំងនោះតំនន់ តាញគៀតគរ (បរិសទ្យ) ហើយដើរចោទឆ្ងល់ផ្សេងពីគ្នា ដើរបាវណាផ្សេងពីគ្នា ដើរសង្ឃកម្មផ្សេងពីគ្នា ដោយវត្ថុ ១៨ ប្រការនេះឯង ម្នាលទុបាលិ សង្ឃដែលបែកធ្លាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

(៧០) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីព្រមព្រៀងនៃសង្ឃ ព្រះអង្គត្រាស់ថា សង្ឃសាមគ្គី បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃដែលព្រមព្រៀងគ្នា ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថា មិនមែនធម៌ សំដែងធម៌ ថាជាធម៌ សំដែងសភាពមិនមែនជាវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ សំដែងវិន័យ ថាជាវិន័យ សំដែងធម៌វិន័យ ដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានសោល ថា តថាគតមិនបានសំដែង មិនបានសោលទេ

---

១ សំដៅយកអាបត្តិ ៦ កង គឺសង្ឃាទិសេស ១ ចុល្លច្ច័យ ១ បាចិត្តិយ ១ បាដិទេសនីយៈ ១ ទុក្កដ ១ ទុព្ភាសិត ១ ។ ២ សំដៅយកបារាជិកាបត្តិ (អដ្ឋកថា) ។

ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ ត-
ថាគតេនាតំ ឥតិបេតំ អនាចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ
តថាគតេនាតំ ឥតិបេតំ អាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ
តថាគតេនាតំ ឥតិបេតំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ
តថាគតេនាតំ ឥតិបេតំ បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំតថា-
គតេនាតំ ឥតិបេតំ អនាបត្តិ អនាបត្តិតំ ឥតិបេតំ អាបត្តិ
អាបត្តិតំ ឥតិបេតំ លហុកំ អាបត្តិ លហុកា អាបត្តិតំ
ឥតិបេតំ ភុរុកំ អាបត្តិភុរុកា អាបត្តិតំ ឥតិបេតំ សាវសេសំ
អាបត្តិ សាវសេសា អាបត្តិតំ ឥតិបេតំ អនវសេសំ អាបត្តិ
អនវសេសា អាបត្តិតំ ឥតិបេតំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិ ទុដ្ឋុល្លា
អាបត្តិតំ ឥតិបេតំ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិតំ
ឥតិបេតំ តេ ឥមេហិ អដ្ឋារសេហិ វត្ថូហិ ន អបកស្សន្តិ
ន អវបកាសន្តិ ន អាវេណិកំ ទុច្ចោសនំ ភរេន្តិ ន
អាវេណិកំ បរិវាសំ ភរេន្តិ ន អាវេណិកំ សង្ឃកម្មំ
ភរេន្តិ ឯត្តាវតា ខោ ឧបាលិ សង្ឃោ សមគ្គោ
ហោតីតិ ។

សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតបានសំដែង បានពោលថា តថាគតបាន
សំដែង បានពោល សំដែងវត្ថុដែលតថាគតមិនទ្រាប់សន្សឹមក ថាជាវត្ថុ
ដែលតថាគតមិនទ្រាប់សន្សឹមកទេ សំដែងវត្ថុ ដែលតថាគតទ្រាប់សន្សឹ
មក ថាជាវត្ថុដែលតថាគតទ្រាប់សន្សឹមក សំដែងសិក្ខាបទដែលតថា-
គតមិនបានបញ្ញត្តថា តថាគតមិនបានបញ្ញត្តទេ សំដែងសិក្ខាបទដែល
តថាគតបានបញ្ញត្តថា តថាគតបានបញ្ញត្ត សំដែងអនាបត្តិ ថាជាអនា-
បត្តិ សំដែងអាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ សំដែងលហុកាបត្តិ ថាជាលហុកាបត្តិ
សំដែងគរុកាបត្តិ ថាជាគរុកាបត្តិ សំដែងសាវសេសាបត្តិ ថាជាសាវ-
សេសាបត្តិ សំដែងអនវសេសាបត្តិ ថាជាអនវសេសាបត្តិ សំដែងទុដ្ឋ-
ុល្លាបត្តិ (អាបត្តិបារាជិក ឬសង្ឃាទិសេស) ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែង
អទុដ្ឋុល្លាបត្តិ (អាបត្តិ ៥ កង) ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ កិកូតាំង៣នោះមិនទង់
ពាញ មិនគៀរគរយក (បរិសេស) ហើយមិនធ្វើទុបោសថផ្សេងគ្នា មិន
ធ្វើបវារណាផ្សេងគ្នា មិនធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ដោយវត្ថុតាំង ១៨ នេះ
ម្នាលទុបាលិ សង្ឃឈ្មោះថា ព្រមព្រៀងគ្នាដោយហេតុប៉ុណ្ណេះឯង ។

(៧១) សមក្ខំ បន ភន្តេ សង្ឃំ កិង្កត្វា កតំ សោ បសវតីតិ ។ សមក្ខំ នោ ទុទាលិ សង្ឃំ កិង្កត្វា កប្បដ្ឋិ-តិកំ[1] កិព្ភិសំ បសវតិ កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចតីតិ ។

(៧២) អាទាយិកោ នេរយិកោ

កប្បដ្ឋោ សង្ឃភេទកោ

វក្ករតោ អធម្មដ្ឋោ

យោគក្ខេមា បធំសតិ ។

សង្ឃំ សមក្ខំ កិង្កត្វា

កប្បំ និរយម្ហិ បច្ចតីតិ ។

(៧៣) កិង្កំ បន ភន្តេ សង្ឃំ សមក្ខំ ភត្វា កតំ សោ បសវតីតិ ។ កិង្កំ នោ ទុទាលិ សង្ឃំ សមក្ខំ ភត្វា ព្រហ្ម-បុញ្ញំ បសវតិ កប្បំ សគ្គម្ហិ មោទតីតិ ។

---

១ ម. ម. កប្បដ្ឋិកំ ។

(៧១) ព្រះទុបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ចុះភិក្ខុបំបែកសង្ឃដែលកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុនោះរមែងបាននូវផលដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុបំបែកសង្ឃដែលកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា រមែងបាននូវផលដ៏ខ្ពោចផ្សា តាំងនៅអស់ ១ កប្ប ឆេះនៅក្នុងនរកអស់ ១ កប្ប ។

(៧២) ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ ត្រេកអរក្នុងពួក មិនដំកល់ខ្លួននៅក្នុងធម៌ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក តាំងនៅអស់ ១ កប្ប រមែងឃ្លាតចាកធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ។ ភិក្ខុបំបែកសង្ឃដែលកំពុងព្រមព្រៀងគ្នា រមែងឆេះនៅក្នុងនរកអស់ ១ កប្ប ។

(៧៣) ព្រះទុបាលិត្ថេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអគ្គដ៏ចំរើន ចុះភិក្ខុជាអ្នកសង្រ្គបសង្រ្គមសង្ឃដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យបានព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញ រមែងបាននូវផលដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកសង្រ្គបសង្រ្គមសង្ឃដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យបានព្រមព្រៀងគ្នាទៅវិញ រមែងបាននូវបុណ្យដ៏ប្រសើរ រីករាយក្នុងឋានសួគ៌ អស់ ១ កប្ប ។

(๗๔) สุขา สงฺฆสฺส สามคฺคี

สมคฺคานญฺจนุคฺคโห

สมคฺครโต ธมฺมฏฺโ

โยคกฺเขมา น ธํสติ ฯ

สงฺโฆ สมคฺโค ภิกฺขเว

ภิชฺชมาโน สคฺคมฺหิ เมาธตีติ ฯ

(๗๕) สิยา ขฺวาหนฺเต สงฺฆเภทาย อาทา-
ยิโก นิรยิโก กปฺปฏฺโ อเตกิจฺโฉติ ฯ สิยา
ขฺวาหนฺเต สงฺฆเภทาย อาทายิโก นิรยิโก กปฺป-
ฏฺโ อเตกิจฺโฉติ ฯ สิยา ขฺวาหนฺเต ปน สงฺฆเภ-
ทาย น อาทายิโก น นิรยิโก น กปฺปฏฺโ
น อเตกิจฺโฉติ ฯ สิยา ขฺวาหนฺเต สงฺฆเภทาย
น อาทายิโก น นิรยิโก น กปฺปฏฺโ น

(๗๔) เรื่องการศึกษาของพวก ที่ยังไม่ได้มา ให้มาด้วย ภิกษุผู้อนุเคราะห์ ชื่อว่าบุคคลผู้มีเรื่องการศึกษาที่ได้มาแล้ว ชื่อว่าผู้ทรงจำ

អនេកាសាឡោកំ ឯ តេសាមេ បដ អាដ្ឋ សង្ឃភេទេតោ
អាទាយំតោ នេរយិតោ អាយ្ហជ្ជោ អនេកាសាឡោតំ ។
ឥត្ថាលិ តំក្ខ្វ អធម្មំ ធម្មោតំ ធីរេតំ តស្មឹ អធម្មទិដ្ឋ
កេនេ អធម្មទិដ្ឋ វិនិជាយ ទិដ្ឋឹ វិនិជាយ ខន្តឹ វិនិជាយ
រុចឹ វិនិជាយ ភាវំ អនុសន្ទាវេតំ សលាកំ គាហេតំ អយំ
ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ហាជ ឥមំ
ភេចេជាតំ អយេម្ប ភោ ឥត្ថាលិ សង្ឃភេទតោ អាទាយំ-
យំតោ នេរយំតោ កេម្ប្ជោ អនេកាសាឡោ ។ បុន ចបរំ
ឥត្ថាលិ តំក្ខ្វ អធម្មំ ធម្មោតំ ធីរេតំ តស្មឹ អធម្មទិដ្ឋ
កេនេ ធម្មទិដ្ឋ វិនិជាយ ទិដ្ឋឹ វិនិជាយ ខន្តឹ វិនិជាយ រុចឹ
វិនិជាយ ភាវំ អនុសន្ទាវេតំ សលាកំ គាហេតំ អយំ
ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ កណ្ហាជ

ទៅតែខ្លួនបានក៏មានដែរ ។ ព្រះឧបាលិគ្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពុះកញ្ជុះអតិបំបែកសង្ឃ ទៅតើតកប្បដ៏ក្រៃលែងអបាយ ទៅតើតកប្បដ៏នរក ឋិតនៅអស់ ១ កប្ប លែងតែខ្លួនបានដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនជាធម៌ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាមិនមែនជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែក ថាមិនមែនជាធម៌ បិទបាំងទិដ្ឋិ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្លាកនេះចុះ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអតិបំបែកសង្ឃនេះឯង តែងតើតកប្បដ៏អបាយ ទៅតើតកប្បដ៏នរក ឋិតនៅអស់ ១ កប្ប តែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ពាក្យដទៃទៀតមានទៀត ភិក្ខុសំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាមិនមែនជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកសង្ឃ ថាជាធម៌ បិទបាំងទិដ្ឋិ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្លាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្លាកនេះចុះ

ឥមំ កេចេជាតំ អយម្បិ ភោ ទុជាលិ សង្ឃភេទោ
អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។
បុន ចបរំ ទុជាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធម្មេតិ តស្មិំ
អធម្មនិជ្ជិ កេនេ វេមតិកោ វិនិឆាយ និជ្ជិវិនិឆាយ ខន្តិ
វិនិឆាយ រុចិ វិនិឆាយ ភាវំ អនុសញ្ជវេតិ សលាកំ
គាហេតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ
ឥមំ តស្មាច ឥមំ កេចេជាតំ អយម្បិ ភោ ទុជាលិ
សង្ឃភេទោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេ-
កិច្ឆោ ។ បុន ចបរំ ទុជាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ធម្មេតិ
តស្មិំ ធម្មនិជ្ជិ កេនេ អធម្មនិជ្ជិ ។ បេ ។ តស្មិំ ធម្មនិជ្ជិ
កេនេ វេមតិកោ ។ បេ ។ តស្មិំ វេមតិកោ កេនេ អធម្ម-
និជ្ជិ តស្មិំ វេមតិកោ កេនេ ធម្មនិជ្ជិ តស្មិំ វេមតិកោ

ចូរពេញចិត្តនឹងសាកនេះចុះ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់ ១ កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលទុបាលិ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែងសភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាមិនមែនជាធម៌ មានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងការបំបែកហើយបិទបាំងទិដ្ឋិ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្មាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ឈោតតាំងឡាយ ចូរចាប់ស្មាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្មាកនេះចុះ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់ ១ កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលទុបាលិ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែងសភាពមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងការបំបែកថាមិនមែនជាធម៌ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះ មានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងការបំបែក ។ បេ ។ មានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងធម៌នោះ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាមិនមែនជាធម៌ មានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងធម៌នោះ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ មានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងធម៌នោះ

ភេនេ វេមតិកោ វិនិជាយ ទិដ្ឋិ វិនិជាយ ខន្តិ វិនិជាយ
រុចិ វិនិជាយ ភាវំ អនុសញ្ជវេតិ សលាកំ គាហេតិ
អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ
គណ្ហាថ ឥមំ ភេចេថាតិ អយម្បិ ខោ ទុតិយោ សង្ឃ-
ភេទោ អាទាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេ-
កិច្ឆោ ។ បុន ចបរំ ទុតិយោ ភិក្ខុ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ
។ បេ ។ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ
ទីបេតិ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ
តថាគតេនាតិ ទីបេតិ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន អភា-
សិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អនាចិណ្ណំ តថាគ-
តេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អាចិណ្ណំ តថាគតេន
អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អបញ្ញត្តំ តថាគ-
តេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ បញ្ញត្តំ តថាគតេន

មានសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងការបំបែក ហើយមិនចាំនឹងដំដុំ មិនចាំនឹងសេចក្តីគាប់ចិត្ត មិនចាំនឹងសេចក្តីពេញចិត្ត មិនចាំនឹងសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្មាក ដោយពាក្យថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកទាំងឡាយ ចូរចាប់ស្មាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្មាកនេះចុះ ម្នាលទុជ្ជលៈ កិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ នេះឯងជាអ្នកទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅរាប់ ១ កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលទុជ្ជលៈ ពាក្យដទៃនៅមានទៀត កិក្ខុសំដែងធម៌ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ សំដែងវិន័យថាមិនមែនវិន័យ សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោល ថា តថាគតបានសំដែង បានពោល សំដែងធម៌វិន័យដែលតថាគតបានសំដែង បានពោល ថា តថាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោលទេ សំដែងវត្ថុដែលតថាគតមិនបានសន្សឹមក ថាជាវត្ថុដែលតថាគតបានសន្សឹមក សំដែងវត្ថុដែលតថាគតបានសន្សឹមក ថាជាវត្ថុដែលតថាគតមិនបានសន្សឹមកទេ សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្ត ថាតថាគតបានបញ្ញត្ត សំដែងសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្ត

អប្បញ្ញាតំ អជានតោ ន៑ បេតំ អនាបត្តិ អាបត្តិ
ន៑ បេតំ អាបត្តិ អជានន្តិតំ ន៑ បេតំ សហុតំ អាបត្តិ
តុណ្ហី អាបត្តិតំ ន៑ បេតំ តុណ្ហីំ អាបត្តិ សហុតា អា-
បត្តិតំ ន៑ បេតំ សារាសេសំ អាបត្តិ អនារាសេសា អាបត្តិ
ន៑ បេតំ អនារាសេសំ អាបត្តិ សារាសេសា អាបត្តិតំ ន៑ បេតំ
ន្ទុដ្ឋលំ អាបត្តិ អន្ទុដ្ឋលា អាបត្តិតំ ន៑ បេតំ អន្ទុដ្ឋលំ
អាបត្តិ ន្ទុដ្ឋលា អាបត្តិតំ ន៑ បេតំ តស្មិំ អជម្មនីជេ
កេនេ អជម្មនីជេ តស្មិំ អជម្មនីជេ កេនេ ជម្មនីជេ
តស្មិំ អជម្មនីជេ កេនេ វេមតិកោ តស្មិំ ជម្មនីជេ កេនេ
អជម្មនីជេ តស្មិំ ជម្មនីជេ កេនេ វេមតិកោ តស្មិំ វេមតិ-
កោ កេនេ អជម្មនីជេ តស្មិំ វេមតិកោ កេនេ ជម្មនីជេ
តស្មិំ វេមតិកោ កេនេ វេមតិកោ ន៑ ជាយ ន៑ជ

ชาตชาตคตมิจฺฉาปญฺญตฺตเทฯ สมฺมาสนาปตฺติ ชาตกาปตฺติ สมฺมาสนา-
ปตฺติชาตกาสนาปตฺติ สมฺมาลหุกาปตฺติ ชาตกาครุกาปตฺติ สมฺมาครุกาปตฺติ
ชาตกาลหุกาปตฺติ สมฺมาสมาสเสสาปตฺติ ชาตกาอนวเสสาปตฺติ สมฺมา
อนวเสสาปตฺติ ชาตกา หาวเสสาปตฺติ สมฺมาทุฏฺฐุลฺลาปตฺติ ชาตมิจฺฉา
ทุฏฺฐุลฺลาปตฺติ สมฺมาอทุฏฺฐุลฺลาปตฺติ ชาตกาทุฏฺฐุลฺลาปตฺติ มานเสจกฺขียลิ
ขิญฺชมิจฺเจนาฯ ชาตมิจฺฉาธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติยา
ชาตา มิจฺฉาธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธมิจฺเจนาฯ ชาตมิจฺฉาธมฺมิ
มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ ชาตกาธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺ
จิกฺขนฺธมิจฺเจนาฯ ชาตมิจฺฉาธมฺมิ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกาปตฺติยา มาน
เสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธมิจฺเจนาฯ ชาตกาธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกา
ปตฺติชาตมิจฺฉาธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธมิจฺเจนาฯ ชาตกาธมฺมิ มาน
เสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกาปตฺติ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธมิจฺเจนาฯ มาน
เสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติชาตมิจฺฉาธมฺมิ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธมิจฺเจนาฯ
มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติชาตกาธมฺมิ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธมิจฺเจนาฯ
มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกาปตฺติชาตมิจฺฉา
ธมฺมิ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธมิจฺเจนาฯ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ
มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกาปตฺติชาตกาธมฺมิ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธมิจฺเจนาฯ
มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกาปตฺติ ชาตมิจฺฉา
ธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกาปตฺติชาต
กาธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกาปตฺติ
ชาตมิจฺฉาธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกา
ปตฺติชาตกาธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกา
ปตฺติ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติชาตมิจฺฉาธมฺมิ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกา
ปตฺติ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติชาตกาธมฺมิ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกา
ปตฺติ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกาปตฺติ
ชาตมิจฺฉาธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกา
ปตฺติชาตกาธมฺมิ มานเสจกฺขียลิขิญฺจิกฺขนฺธกาปตฺติ มานเสจกฺขียสงฺฆาทิเสสกฺขนฺธกา
ปตฺติ ยาวตติยกมฺมปฏิปฺปสฺสทฺธิ

វិនិច្ឆយ ខន្ធំ វិនិច្ឆយ ភូតំ វិនិច្ឆយ ការំ អនុសាវេតិ សលាកំ គាហេតិ អយំ ឆន្ទោ អយំ វិនយោ អយំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ តុណ្ហីភូតេន ឥមំ ភេរេជ្ជាតិ អយម្បិ ទោ ទុជាលិ សង្ឃភេទោ អាធាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អវេកិច្ឆោតិ ។

(៧៦) កតមោ បន ភិក្ខុ សង្ឃភេទោ ន អាធាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អវេកិច្ឆោតិ ។ ឥធុទាលិ ភិក្ខូ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ តស្មិំ ធម្មនិដ្ឋិ តេ ន ធម្មនិដ្ឋិ អវិនិច្ឆយ ខន្ធំ អវិនិច្ឆយ ភូតំ អវិនិច្ឆយ ការំ អនុសាវេតិ សលាកំ គាហេតិ អយំ ឆន្ទោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ ឥមំ

បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកចាំឆ្លាយចូរចាប់ស្វាកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្វាកនេះចុះ ម្នាលទុបាលិ កិក្ខុអកបំបែកសង្ឃនេះឯង តែងទៅកើតកន្លែងអបាយ ទៅកើតកន្លែងនរក បិតទៅអស់ ១ កប្ប តែខ្នូនលែងបាន ។

(៧៦) ព្រះទុបាលិត្តេរក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះកិក្ខុអកបំបែកសង្ឃមិនទៅកើតកន្លែងអបាយ មិនទៅកើតកន្លែងនរក មិនបិតទៅអស់ ១ កប្ប ទៅតែខ្នូនបាននោះ ដូចម្តេចខ្លះ ? ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទុបាលិ កិក្ខុកន្លែងសាសនានេះ សំដែងសភាពមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងធម៌នោះថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ ហើយមិនបិទបាំងទិដ្ឋិ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត មិនបិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត មិនបិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យកិក្ខុចាប់ស្វាកដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកចាំឆ្លាយចូរចាប់ស្វាកនេះចុះ

កល្លាឧ ឥមំ ភេទេបាតិ អយម្បិ ខោ ឧបាលិ សង្ឃ-
ភេទោ ន អាទាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ
ន អតេកិច្ឆោ ។ បុន ចបរំ ឧបាលិ ភិក្ខូ ធម្មំ អធម្មោតិ
ទីបេតិ ។បេ។ ធុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិំ អធុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ
ទីបេតិ តស្មិំ ធម្មទិដ្ឋិ កេទេ ធម្មទិដ្ឋិ អវិនិច្ឆយ ទិដ្ឋិ
អវិនិច្ឆយ ខន្តិ អវិនិច្ឆយ រុចិ អវិនិច្ឆយ ភាវំ អនុស្សា-
វេតិ សលាកំ គាហេតិ អយំ ឆព្ពោ អយំ បិនយោ ឥមំ
សត្ថុសាសនំ ឥមំ កល្លាឧ ឥមំ ភេទេបាតិ អយម្បិ
ខោ ឧបាលិ សង្ឃភេទោ ន អាទាយិកោ ន នេ-
រយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោតិ ។

តតិយភាណវារំ និដ្ឋិតំ ។

សង្ឃភេទក្ខន្ធកំ និដ្ឋិតំ សត្តមំ ។

ចូរពេញចិត្តនឹងស្ងៅកនេះចុះ ម្នាលទុជ្ជាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង មិនទៅកើតក្នុងអបាយ មិនទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់ ១ កប្ប គួរដល់កិរិយារក្សាបាន ។ ម្នាលទុជ្ជាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត ភិក្ខុសំដែងធម៌ថាមិនមែនធម៌ ។បេ។ សំដែងទុដ្ឋុល្លាបត្តិថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ មានសេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងអធម៌នោះថាជាធម៌ មានសេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ ហើយមិនបន់ទុកចំពោះដំណើ មិនបន់ទុកចំពោះសេចក្តីគាប់ចិត្ត មិនបន់ទុកចំពោះសេចក្តីពេញចិត្ត មិនបន់ទុកចំពោះសេចក្តីពិតត្រង់ ហើយសូត្រឲ្យភិក្ខុចាប់ស្ងៅដោយពាក្យថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកចាំឯឡាយ ចូរចាប់ស្ងៅកនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងស្ងៅកនេះចុះ ម្នាលទុជ្ជាលិ ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនេះឯង មិនទៅកើតក្នុងអបាយ មិនទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់ ១ កប្ប ជាបុគ្គលនៅតែខ្ជិនបាន ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ៣ ។

ចប់ សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ ទី ៧ តែប៉ុណ្ណោះ ។

๔

តស្សុទ្ទានំ

[๗๗] អនុបិយេ អភិញ្ញាតា
សុខុមាលោ ច ឥច្ឆតិ
កាសា វជា អតិរេកំ
ឯកេ លាវេ ច ទុព្ភេហេ
បុញ្ជមច្ឆបលាលញ្ច
កុសចិដ្ឋេ(๑) ឥមេ ទសេ
អាយតិបិ ច ទ្វីយត្តំ
បិតរោ ច បិតាមហា
ភគ្គិយោ អនុរុទ្ធោ ច
អានន្ទោ ភគ្គុ តិមិលោ
សក្កមានោ វ កោសម្ពិ(๒)
បវិសាយិ កកុដេន ច
បកាសេសិ បិតុនោ ច

---

๑ ម. កុសទុបនទ្ធេ ។ ๒ ម. សក្យមានោ ច កោសម្ពី ។

ខុទ្ទាឝ

(បញ្ជីរឿងនៃសង្ឃកេទក្ខន្ធកៈគឺ)

[៧៧] រឿងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធគង់ក្នុងអនុបិយនិគម ១ រឿងពួកសក្យកុមារមានឈ្មោះលប្បិលប្បាញ ១ រឿងអនុរុទ្ធសក្យៈជាសុខុមាលជាតិ មិនចង់ចេញសាងផ្នួស ១ រឿងមហានាមពន្យល់អនុរុទ្ធថាការធ្វើស្រែ មុនដំបូងត្រូវក្លែវាស់ ។ រួចសាបព្រោះ ។ រួចបញ្ចេលទឹក ។ រួចដំរះស្មៅ ។ រួចច្រូត ។ រួចចងជាកណ្តាប់ ។ រួចគរកណ្តាប់ជាគំនរ ។ រួចបញ្ជាន់ប្តូរបែនចោក ។ រួចដង្កុះចំបើង ។ រួចដង្កុះកំទេច ។ រួចពោយស្រូវ ។ រួចដង្ហែមកទុក ទាំងពន្យល់ថា ស្រែត្រូវតែធ្វើយ៉ាងនេះរាល់ឆ្នាំតទៅ ថាមាតាបិតានឹងដីដូនជីតាគោះបើអនិច្ចកម្មទៅអស់ ឯការងារកំទៅតែមិនបែរអស់ ១ រឿងកុទ្ទិយៈអនុរុទ្ធ អានន្ទ កគ្គុ នឹងតិមិលៈចេញបួស ១ រឿងពួកសក្យកុមារបន្ទុយន្តូវមានះ ១ រឿងព្រះអង្គគង់នៅ (ក្នុងឃោសិតារាម) ទៀបក្រុងកោសម្ពី ១ រឿងទេវទត្តសាបសូន្យ (លោកសក្ការៈ) ១ រឿងកក្កដទេវបុត្ត ១ រឿងព្រះសារីបុត្តត្បៃប្រកាសន្តូវ (ទោសទេវទត្ត) ១ រឿងទេវទត្តដឹកនាំអជាតសត្តុកុមារឱ្យសម្លាប់បិតា ១

สงฺฆเภទกฺขนฺธเก อุทานคาถา

ปุริเส เสลา นาฬาคิริ[๑]
ตีหิ ปกฺเกหิ ปกฺกมา เอกา
กิฏฺเฐ ปุลฺลุจฺฉเยน จ
ตโยมา อฏฺฐ ปุน ตีณิ
ภณฺฑเกนา สิเยภา ฉ เอกาติ ฯ

---

๑ ม. ปุริเสน นาฬาคิรึ ฯ

បញ្ហានបុរិ.ចំ ឆឡភិ ឲ្យទៅសម្អាប់ព្រះពុទ្ធអង្គ ๑ ប្រមៀលថ្ម ๑ លែងដំរីនាឡាគិរិ ๑ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គអនុញ្ញាតតែកោជន ๑ រឿងទេវទត្តសូមវត្ថុ ๕ ប្រការ ๑ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គសំដែងថា បុគ្គលដែលបំបែកសង្ឃមានទោសជាទម្ងន់ ๑ រឿងទេវទត្តបំបែកសង្ឃ ๑ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់បង្គាប់ឲ្យកេតានុវត្តកភិក្ខុសំដែងឋុល្លច្ចយាបត្តិចេញ ๑ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គ ទ្រង់សំដែងពីភិក្ខុដែលគួរធ្វើទុតបាន លុះតែប្រកបដោយអង្គ ๘ ប្រការបើលើក ๑ រឿងព្រះពុទ្ធអង្គ ទ្រង់សំដែងអសទ្ធម្ម ๓ ប្រការ ๑ រឿងព្រះឧបាលីត្ទេរទូលសួរព្រះពុទ្ធអង្គពីសេចក្តីប្រែនារនៃសង្ឃទីនីការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ๑ ពីភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃដែលទៅកើតក្នុងអបាយមានឬទេ ๑ ฯ

[๗๗] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាកង្ខេយ្យ ភិក្ខុ សុទាហរន្តេ អាវាសំ បវិសន្តេ ឆត្តបត្តហត្ថោ បវិសតិ អាវាសំ បវិសន្តេ ទុក្កដ្ឋា-តាបិ អាវាសំ បវិសន្តេ សីសេបិ ចីវរំ ករិត្វា អាវាសំ ប-វិសន្តេ ឱរុយ្ហបិ ទាតេ ណោវន្តេ វុឡ្ហតរេបិ អាវាសិកេ ភិក្ខូ ន អភិវាទេន្តេ នបិ[๑] សេនាសនំ បុច្ឆន្តេ ។ អញ្ញ-តរេបិ អាគន្តុកោ ភិក្ខុ អនជ្ឈាវុត្ថំ វិហារំ យន្តិកំ ទុក្ឃាតេត្វា ភគវន្តំ បណាមេត្វា សហសា ចាវិសំ ។ តស្ស ទុប្បរិបន្ថិតោ អហោ ឧន្តេ បហតំ ។ សោ ភិតោ វិស្សរមការិសំ ។ ភិក្ខូ ទុបដាវិត្វា អំ ភិក្ខុំ ឯតទវោចុំ ភិសុ តំ អាវុសោ វិស្សរមការិសីតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខូនំ សន្តិកេ បព្ពជ្ជំ អាការេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តេ ខីយន្តេ វិលោបេន្តេ ភគវន្តំ ហិ ឯត

๑ ម. ឯត្តកេសុ បិសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ។

(៧៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង អាគន្តុកភិក្ខុចាំឆ្ងាយពាក់ស្បែកដើងដើរចូលទៅកាន់អាវាសខ្លះ ចុំាឆ្ងាយត្រដើរចូលទៅកាន់អាវាសខ្លះ ទទួរក្បាលដើរចូលទៅកាន់អាវាសខ្លះ ទ្រលបីវារលើក្បាលដើរចូលទៅកាន់អាវាសខ្លះ លាងដើងដោយទឹកសម្រាប់ជីតខ្លះ មិនថ្វាយបង្គំអាវាសិកភិក្ខុ(១)ចាំឆ្ងាយដែលចាស់ជាងខ្លួនខ្លះ មិនសួរកេសនាសនៈខ្លះ ។ មានអាគន្តុកភិក្ខុមួយរូបទៀត បើកគន្លឹះប្រាន សន្ទះទ្វារ ហើយចូលទៅកាន់វិហារដែលមិនមានអ្នកណានៅ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ ។ មានឥសូធ្លាក់ពីខាងលើក្របូរមកត្រូវត្រង់កភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះខ្ចប កំស្រែកក្ងាត់សម្លេង ។ ភិក្ខុចាំឆ្ងាយសួរភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ ហេតុអ្វីបានជាលោកស្រែកក្ងាត់សម្លេងម្ល៉ះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះបានប្រាប់ដំណើរនោះដល់ភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ។ ភិក្ខុចាំឆ្ងាយណាមានសេចក្តីប្រុងប្រាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំឆ្ងាយនោះតំពោលៈទាស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនគប្បី

---

១ ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងអាវាស ។

អាតង្ខុតោ តិក្ខ្ត្តុ សទ្ធាហាតាយ អាកម៌ បរិសិស្សន្តិ
ឆត្តមក្កហិតាយ អាកម៌ បរិសិស្សន្តិ ទុតុល្លាតាយ អាកម៌
បរិសិស្សន្តិ សីសេយ ចីវរំ ការត្វា អាកម៌ បរិសិស្សន្តិ
ចារិយេនយ ចាទេ ណោវិស្សន្តិ វុឌ្ឍតរេយ អាវាសិកេ
តិក្ខ្ត្តុ ង អតិក្កាទេស្សន្តិ នយ សេចាសរំ ប្បច្ចិស្សន្តីតិ ។
អថខោ តេ តិក្ខ្ត្តុ តតាតោ ឱតរិត្តំ អាភេទេសុំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ តិក្ខ្ត្តុវេ អាតង្ខុតោ តិក្ខ្ត្តុ សទ្ធាហាតាយ អាក-
ម៌ បរិសិស្សន្តិ ឆត្តមក្កហិតាយ អាកម៌ បរិសិស្សន្តិ ទុតុល្លាតាយ
អាកម៌ បរិសិស្សន្តិ សីសេយ ចីវរំ ការត្វា អាកម៌ បរិសិស្សន្តិ ចា-
រិយេនយ ចាទេ ណោវិស្សន្តិ វុឌ្ឍតរេយ អាវាសិកេ តិក្ខ្ត្តុ ង
អតិក្កាទេស្សន្តិ នយ សេចាសរំ ប្បច្ចិស្សន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។
វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា តតំ ហិ នាម តិក្ខ្ត្តុវេ អាតង្ខុតោ
តិក្ខ្ត្តុ សទ្ធាហាតាយ អាកម៌ បរិសិស្សន្តិ ឆត្តមក្កហិ-
តាយ អាកម៌ បរិសិស្សន្តិ ទុតុល្លាតាយ អាកម៌ បរិសិស្សន្តិ
សីសេយ ចីវរំ ការត្វា អាកម៌ បរិសិស្សន្តិ ចារិយេនយ
ចាទេ ណោវិស្សន្តិ វុឌ្ឍតរេយ អាវាសិកេ តិក្ខ្ត្តុ ង អតិក-

វត្តកន្ធកៈ អាគន្តុកបញ្ហាតុទ្ទានំ

អាគន្តុកភិក្ខុចាំឆ្ងាយពាក់ស្បែកដើរដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ ចាំឆត្រដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ ខ្នងក្បាលដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ ខ្លួចីវរលើក្បាលដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ លាងដើរដោយទឹកសម្រាប់ផឹកខ្លះ មិនថ្វាយបង្គំភាវសិក្ខាភិក្ខុចាំឆ្ងាយដែលចាស់ជាងខ្លួនខ្លះ មិនស្មូរភេសនាសនៈខ្លះសោះ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុចាំឆនោះចូនក្រាបបង្គំទូលដំណើរ + នុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ចូនពុំថាអាគន្តុកភិក្ខុចាំឆ្ងាយពាក់ស្បែកដើរដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ ចាំឆត្រដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ ខ្នងក្បាលដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ ខ្លួចីវរលើក្បាលដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ លាងដើរដោយទឹកសម្រាប់ផឹកខ្លះ មិនថ្វាយបង្គំភាវសិក្ខាភិក្ខុចាំឆ្ងាយដែលចាស់ជាងខ្លួនខ្លះ មិនស្មូរភេសនាសនៈខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុចាំឆនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ មិនសមបើអាគន្តុកភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ហ៊ានពាក់ស្បែកដើរ ដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ ចាំឆត្រដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ ខ្នងក្បាលដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ ខ្លួចីវរលើក្បាលដើរចូលទៅតាន់ភាវមខ្លះ លាងដើរដោយទឹកសម្រាប់ផឹកខ្លះ មិនថ្វាយបង្គំភាវសិក្ខាភិក្ខុចាំឆ្ងាយដែលចាស់ជាងខ្លួនខ្លះ

เนสฺสนฺติ เอวเมว โข สาธาสาธเมว ปุคฺคลสฺสนฺติ เอตสฺมึ ภิกฺขุเว อปฺป-
สนฺนานเมว ปสาทาย ฯ เป ฯ วิกราหิตฺวา ฉมฺยา กิจฺจ
กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ เอตรหิ ภิกฺขเว อาคนฺตุกาน
ภิกฺขูน วตฺตึ ปญฺญเปสฺสามิ ยถา อาคนฺตุเกหิ
ภิกฺขูหิ สมฺมา[1] วตฺติตพฺพนฺ ฯ

[๗๙] อาคนฺตุเกน ภิกฺขเวน ภิกฺขุนา ๘ธาน อาคมน
ปวิสิสฺสามีติ ฆนาหนา ปาทุปญฺโจ ฉฑฺเฑตฺวา ปเทฺท-
เสตฺวา[2] กเมตฺวา ฉตฺต อปนาเมตฺวา สีสนฺ วิวริตฺวา
สีเสน[3] จีวร อาเทตฺวา สาธุก อนฺตรฆาเรน
อาคเมน ปวิสิตพฺพ อาคมน ปวิสนฺเตน สลฺลกฺเขตพฺพนฺ
กตฺถ อาสนสาลา ภิกฺขู ปฏิกฺกมิตพฺพาติ ยตฺถ อาสนสาลา
ภิกฺขู ปฏิกฺกมนฺติ ฯปสฺสาเน จงฺกมสาลายนฺ วา มณฺฑเป วา
รุกฺขมูเล วา ตตฺถ คนฺตฺวา ปกฺกมนฺโต ปตฺตา ปฏิกฺขิปิตพฺพา ป-
กฺกมนฺโต จีวร ปฏิกฺขิปิตพฺพนฺ ปฏิรูปนฺ อาสน กเมตฺวา นิสี-
ทิตพฺพนฺ ฆาเนยฺย ปุจฺฉิตพฺพนฺ ปริโภเคยฺย ปุจฺฉิตพฺพนฺ กตม
ฆาเนยฺย กตม ปริโภเคยฺย ยสฺส เจ ฆาเนยฺย น อตฺตา

---

๑ ฉ. ม. ภาเคยฺยเสฺวติ ฆาเฏ สกเล วิตฺถารเกน ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ.
ปเทฺทเสฺวติ ฯ ๓ ฉ. ม. ภาเคยฺยเสฺวติ ฆาเฏ น ทิสฺสติ ฯ

មិនស្តីរកសេនាសនៈខ្លះ (ដូច្នោះ) ។ហ្ន៎ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ពៅនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទើបទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្តដល់អាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលអាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

(៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាគន្តុកភិក្ខុគិតថា រកន្លែងអញនឹងចូលទៅគាន់អាចមក្នុងគាលវប្បវនេះ ហើយត្រូវដោះស្បែកជើងឆ្នូតឲ្យតាប ហើយគោះចេញ កាន់យកទៅ ហើយដកម្ជុះឆត្រ បើកក្បាល ដាក់ចីវរពីលើក្បាលមកលើ-កវិញ ហើយត្រូវដើរសន្សឹម ។ ចូលទៅគាន់អាចមដោយស្រួល គាលនឹងដើរចូលទៅគាន់អាចម ត្រូវកំណត់ទុកក្នុងចិត្តថា អាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយប្រជុំគ្នាក្នុងទីណា (បើ) អាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយប្រជុំគ្នាក្នុងទីណា ត្រូវទៅក្នុងទីនោះ គឺក្នុងទបផ្លូនសាលាក្តី ក្នុងមណ្ឌបក្តី ទៀបគល់រោងក្តី ហើយទុកដាក់ចុត្រក្នុងទីដ៏សមគួរ ទុកដាក់ចីវរក្នុងទីដ៏សមគួរ កាន់យកអាសនៈដ៏សមគួរ ហើយអង្គុយ គប្បីស្តីរកទឹកសម្រាប់ផាន់ គប្បីស្តីរកទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ថា ណាទឹកសម្រាប់ផាន់ ណាទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើមានសេចក្តីត្រូវការដោយទឹកសម្រាប់ផាន់

យោគំ ទាតុំយំ តហេត្វា ទាតព្ពំ សចេ បរិភោគនីយេន អត្ថោ ហោតិ បរិភោគនីយំ តហេត្វា ទាតា ណោវិតព្ពា ទាតេ ណោវន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ទុតិយំ អាសិញ្ចិតព្ពំ ឯ-កេន ហត្ថេន ទាតា ណោវិតព្ពា យេន ហត្ថេន ទុតិយំ អាសិញ្ចិតព្ពំ តេនេវ ហត្ថេន ទាតា ណោវិតព្ពា[1] ទុតា-ហានបុញ្ញានចោទ្យកំ បុច្ឆិត្វា ទុតាហានេ បុញ្ចិតព្ពា ទុតា-ហានេ បុញ្ញន្តេន បឋមំ សុត្តេន ចោទ្យតេន បុញ្ចិតព្ពា បច្ឆា អន្តេន ទុតាហានបុញ្ញានចោទ្យតំ ណោវិត្វា បី-ណេត្វា[2] ឯកមន្តំ វិស្សជ្ជេតព្ពំ សចេ អាវាសិកោ កិក្ខុ វុឡ្ហោ ហោតិ អភិរាធេតព្ពោ សចេ ឆវកោ ហោតិ អភិ-រាធេតព្ពោ សេនាសនំ បុច្ឆិតព្ពំ កតមំ មេ សេនា-សនំ[3]ទាបុណាតីតិ អន្តេវាសិកំ វា អន្តេវាសិកំ វា បុច្ឆិតព្ពំ គោចរេ បុច្ឆិតព្ពោ អគោចរេ បុច្ឆិតព្ពោ សេក្ខ-សម្មតានិ កុលានិ បុច្ឆិតព្ពានិ វច្ចដ្ឋានំ បុច្ឆិតព្ពំ

---

១ ម. ន តេនេវ ហត្ថេន ទុតិយំ អាសិញ្ចិតព្ពំ ។ ន តេនេវ ហត្ថេន ឯកា គោតិព្ពា ។ ២ ម. ចោទ្យកេស្ស បីឡេត្វាតិ ឯវមេ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ម, កិំ សេនាសនំ ។

វត្តក្ខន្ធកៈ ការទ្រង់បញ្ញត្តអាគន្តុកវត្ត

ត្រូវយកទឹកសម្រាប់ឆាន់ ហើយឆានំបុះ បើមានសេចក្តីត្រូវការដោយទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវយកទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់លាងដើរចុះ កាលនឹងលាងដើរ ត្រូវស្រោចទឹកដោយដៃម្ខាង លាងដើរដោយដៃម្ខាង បើស្រោចទឹកដោយដៃណា មិនត្រូវលាងដើរដោយដៃនោះទេ ត្រូវសួរកំណាត់សម្ពត់សម្រាប់ជូតស្បែកដើរ រួចជូតស្បែកដើរទាំងឡាយចុះ កាលដែលនឹងជូតស្បែកដើរ (នោះ) មុនដំបូង ជូតដោយកំណាត់ស្តួតខាងក្រោយមក ត្រូវជូតដោយកំណាត់សម្ពត់ទឹក ត្រូវលាងកំណាត់សម្ពត់សម្រាប់ជូតស្បែកដើរ ហើយពួតហាលទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើអាវាសិកភិក្ខុចាស់វស្សាជាង អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវថ្វាយបង្គំ បើខ្ញុំវស្សា អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវឲ្យថ្វាយបង្គំខ្លួនវិញ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវសួរកសេនាសនៈថា សេនាសនៈដូចម្តេច សម្រាប់ខ្ញុំព្រះករុណា ត្រូវសួរអំពីសេនាសនៈដែលគេនៅហើយថ្មីៗគ្មានគេនៅទេ ត្រូវសួរកគោចរគ្រាម[1] ត្រូវសួរកអគោចរគ្រាម[2] ត្រូវសួរកសេក្ខសម្ពត្រត្រកូល ត្រូវសួរកទីសម្រាប់បន្ទោបង់វច្ច:

---

១ អដ្ឋកថា ថា អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវសួរកទីភិក្ខាចារយ៉ាងនេះថា គោចរគ្រាមនោះនៅជិតឬនៅឆ្ងាយ ត្រូវចេញទៅបិណ្ឌបាតអំពីពេលព្រឹក ឬពេលថ្ងៃ ។ ២ អគោចរគ្រាម បានដល់ភូមិឬស្រុករបស់ពួកមិត្តទុដ្ឋិ ឬទីដែលគេឈប់ដាក់បិណ្ឌបាតហើយ ។

បសយ្ហវដ្ឋានំ បុច្ឆតិ ទានីយំ បុច្ឆតិ បរិភោជនីយំ បុច្ឆតិ កត្តរទណ្ឌោ បុច្ឆតិ សង្ឃស្ស កត-កសណ្ឌានំ បុច្ឆតិ កំ តាលំ បរិសតិ កំ តាលំ ឯក្ខមតិ ឆ្ឌិំ សចេ វិហារេ អនជ្ឈាវុត្ថោ ហោតិ ភិក្ខុ អាគន្តុកេន មុហុត្តំ អាគមេតុ យដិកំ ទត្វាន តុ ភិក្ខុំ បឋមេតុ ពហិ បិនេន ឯណ្ហោតេតព្ពោ សចេ វិហារេ ឧក្កាចោ ហោតិ មញ្ចេ វា មញ្ចោ អាភេបិតោ ហោតិ បីឋេ វា បីឋំ អាភេបិតំ ហោតិ សេនាសនំ ឧបរិបុញ្ឆិកតំ[1] ហោតិ សចេ ឧស្សហតិ សោធេតព្ពោ វិហារំ សោធេន្តេន បឋមំ កុម្ភន្តរណំ ឆឌ្ឌេតុ ឯកមន្តំ ឯក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចបីឋានំ ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតុ ឯក្ខិបិតព្ពោ ភិសិពិម្ពោហនំ ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតុ ឯក្ខិបិតព្ពំ ឯសីនមល្លច្ឆន្តរណំ ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតុ ឯក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចេ ឯដំ កត្វា សាធុកំ អបរិយោសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន ភិត្តិ ឯដិ ឆឌ្ឌេតុ ឯក្ខិបិតព្ពោ បីឋំ ឯដំ កត្វា សាធុកំ អបរិយោសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន ភិត្តិ ឯដិ ឆឌ្ឌេតុ

---

១ ឧបរិបិសុកិតន្តិបិ បាឋោ ភវតិ ។ ឧ. ម. ឧបរិបុញ្ឆកតំ ។

ត្រូវសួរកេសីសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ ត្រូវសួរកេទឹកសម្រាប់ធាន់ ត្រូវ
សួរកេឈើច្រត់ ត្រូវសួរកេរបៀបនៃកតិកា គឺសេចក្តីប្តេជ្ញារបស់សង្ឃថា
គួរបួលទៅក្នុងពេលណា គួរចេញមកវិញក្នុងពេលណា បើវិហារគ្មាន
កិច្ចណានៅទេ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវគោរសន្ទនាគារ ហើយរង់ចាំមួយស្រេបតែ
ដកគន្ធីហើយច្រានសន្ទនាគារ ហើយឈរខាងក្រៅពិនិត្យឲ្យគ្រប់សព្វ
បើវិហារមានសម្រាមក្តី គេតម្រូតគ្រែលើគ្រែក្តី គេតម្រូតតាំងលើតាំងក្តី
គេបានតម្រូតសេនាសនៈគរទុកលើគ្នាក្តី បើអាគន្តុកភិក្ខុអាច (ដើម្បីសំអាត
បាន) ត្រូវសំអាតចេញ កាលសំអាតវិហារ មុនដំបូង ត្រូវដញ្ជូនភម្រាល
ផ្ទាល់ដែនដីទៅទុកជាក់កន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវយកទ្រនាប់គ្រែតាំងឡាយ
ទៅទុកជាក់កន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវដញ្ជូនយកពូកនឹងខ្នើយទៅទុកជាក់កន្លែង
ដ៏សមគួរ ត្រូវដញ្ជូនយកភម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅទុកជាក់កន្លែងដ៏សម
គួរ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវលើកគ្រែបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះនឹងសន្ទនាគារ នឹង
ក្របទ្វារ ហើយដញ្ជូនឲ្យស្រួលយកទៅទុកក្នុងកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវលើកតាំង
បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះនឹងសន្ទនាគារនឹងក្របទ្វារ ហើយដញ្ជូនឲ្យស្រួល

ឯកមន្តំ ឯក្កិមិតព្វំ ខេឡមល្លកោ ធិមាវត្ថា ឯកមន្តំ ឯក្កិមិតព្វោ អមសេរុនេ ๘ លក្ខំ ធិមាវត្ថា ឯកមន្តំ ឯក្កិមិតព្វំ សចេ វិហារេ សន្ថានកំ ហោតិ ទុល្លភោ បឋមំ ទិហារេតព្វំ អាលោកសន្ធិកណ្ណភាគា បមជ្ជិតព្វា សចេ តេរុភបិភិក្ខុភគា កិត្តិ កណ្ណភិគា ហោតិ ចោទ្សកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា បមជ្ជិតព្វា សចេ ភាគ្យវណ្ណភគា ភូមិ កណ្ណភិគា ហោតិ ចោទ្សកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា បមជ្ជិតព្វា សចេ អភគា ហោតិ ភូមិ ទុនភោន បរិច្ឆោ-សិត្វា[1] សម្មជ្ជិតព្វា មា វិហារេ រជេន ទុហញ្ញិតិ សង្ការំ រិចិនិត្វា ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតព្វំ ភុម្មត្ថរណា ទិតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា[2] អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ[3] បញ្ញបេតព្វំ មញ្ចបដិបាទភោ ទិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យថាភាគំ[4] ឋបេតព្វា មញ្ចោ ទិតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា ឯវំ ភត្វា សាធុកំ អបរិយំ-សន្ថេន អសង្ឃដ្ដនេន ភភ្ជនេ ដបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាភាគំ

---

๑ ម. បរិច្ឆោសិត្វា ។ ๒ ម. បច្ឆោដេត្វា ។ ម. បច្ឆោដេត្វា ។ ๓ ម. យថាភាគំ ។ ម. យថាហរិនេ ។ ๔ ម. យថាហរិនេ ។

យកទៅទុកក្នុងឆ័ត្រដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ទៅទុកក្នុងឆ័ត្រដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែកទៅទុកក្នុងឆ័ត្រដ៏សមគួរ បើគ្រឿងស្មុកស្មាញ (មានសំបុកកណ្តុបនឹងសរសៃពីធ្ងាធ្ងាដោយ) មាននៅក្នុងវិហារ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវបោសតាំងពីពេលមកជាមុន ចំណែកជ្រុងសួនបង្អួច ត្រូវជូតសំអាត បើជញ្ជាំងដែលគេលាបដោយរ៉ែ មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សម្អាតជូតហើយសឹមជូត បើផ្ទៃគេធ្លើដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សម្អាតជូតហើយសឹមជូត ប៉ើទីផ្ទៃគេមិនបានធ្លើទេ ត្រូវប្រស់ដោយទឹកវួចហើយសឹមជូត ដោយគិតថា កុំឲ្យវិហារកខ្វក់ដោយធូលីឡើយ គប្បីប្រមូលសម្រាមយកទៅចោល ក្នុងឆ័ត្រដ៏សមគួរ លុះហាលកម្រាលផ្ទាល់ផែនដីហើយ ត្រូវបោសឲ្យស្អាត គោះឲ្យល្អួចនាំយកមកគ្រាលដូចដើមវិញ លុះហាលទ្រនាប់គ្រែហើយ ត្រូវបោសឲ្យស្អាតនាំយកមកទុកដូចដើមវិញ លុះហាលគ្រែហើយ ត្រូវបោសឲ្យស្អាត គោះឲ្យល្អ លើកបន្ទាបកុំឲ្យទន្ទិច កុំឲ្យប៉ះសួនុះគ្នារនឹងក្របខ្នារ ហើយនាំឲ្យស្រួល យកទៅទុកដូចដើមវិញ

បញ្ញាបេតព្វោ បិដ៌ ឯតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា
ដំចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន
ភាជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាភាគំ បញ្ញាបេតព្វំ តិសិ-
តំ្ថាហរំ ឯតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា អតិហរិត្វា
យថាភាគំ បញ្ញាបេតព្វំ ឯសីនប្បច្ចត្ថរណំ ឯតាបេត្វា
សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា អតិហរិត្វា យថាភាគំ បញ្ញាបេ-
តព្វំ ខេឡមល្លកោ ឯតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា
យថាភាគំ ឋបេតព្វោ អបស្សេនផលកំ ឯតាបេត្វា
បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា យថាភាគំ ឋបេតព្វំ បត្តចីវរំ
ឯក្ខិបិតព្វំ បត្តំ ឯក្ខិបន្តេន ឃកេន ហត្ថេន បត្តំ
គហេត្វា ឃកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ ឯ ហេដ្ឋាបីឋំ ឯ
បហមសិត្វា បត្តោ ឯក្ខិបិតព្វោ ន ច អនន្តរហិតាយ
ភូមិយោ បត្តោ ឯក្ខិបិតព្វោ ចីវរំ ឯក្ខិបន្តេន ឃកេន
ហត្ថេន ចីវរំ គហេត្វា ឃកេន ហត្ថេន ចីវរវំសំ ឯ ចីវររជ្ជុំ
ឯ បមដ្ឋិត្វា ចារតោ អន្តំ ឱរតោ ភោគំ កត្វា ចីវរំ
ឯក្ខិបិតព្វំ សចេ បុរត្ថិមា សរជា ឯតា ឯយន្តិ បុរត្ថិមា
ឯតទាជា ឯកោតព្វោ សចេ បច្ឆិមា សរជា ឯតា ឯយន្តិ

លុះហាលតាំងហើយ ត្រូវជោតឲ្យស្អាត គោះឲ្យល្អលើតបន្ទាបកុំឲ្យខ្ទិចខ្ទីច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ ហើយនាំឲ្យស្រួលយកទៅទុកដូចដែលវិញ លុះហាលពួកខ្នើយហើយ ត្រូវជោតឲ្យស្អាត គោះឲ្យល្អរួចយកទៅរៀបចំទុកដូចដែលវិញ លុះហាលកម្រាលសម្រាប់អង្គុយហើយ ត្រូវជោតឲ្យស្អាតគោះឲ្យល្អយកទៅក្រាលទុកដូចដើមវិញ លុះហាលកន្ទារសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ហើយ ត្រូវដួតឲ្យស្អាតរួចយកទៅទុកដូចដែលវិញ លុះហាលផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែកហើយ ត្រូវដួតឲ្យស្អាត រួចយកទៅទុកដូចដែលវិញ ត្រូវរៀបចំទុកជាក់ជាត្រឹមចីវរ តាលនឹងទុកជាក់ជាត្រូវកាន់ជាត្រដៃម្ខាង ស្មាបក្រោមត្រែឬក្រោមតាំងដៃម្ខាង ហើយទុកជាក់ជាត្រចុះ តែមិនត្រូវទុកជាក់ជាត្រលើផ្លែដែលមិនស្អាតទេ តាលនឹងទុកចីវរ ត្រូវចាប់ចីវរដៃម្ខាង ដួតស្បៃចីវរឬខ្សែស្បៃដៃម្ខាង ធ្វើដាយខាងនាយឲ្យជាផ្នត់ មកខាងអាយហើយ ទុកចីវរចុះ បើខ្សល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកអំពីទិសខាងកើត អាគន្តុកតិក្ខត្រូវបិទបង្ហួចទិសខាងកើត បើខ្សល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកអំពីទិសខាងលិច

ឧក្កិដ្ឋោ ភវតិ ចាតិ ឯត្ថេតញ្ច សព្ពំ ឧត្តរា សរជា ភតា ភាយន្តិ ឧត្តរា ភវតិ ចាតិ ឯត្ថេតញ្ច សចេ ឧត្តិណ្ណោ សរជា ភតា ភាយន្តិ ឧត្តិណ្ណោ ភវតិ ចាតិ ឯត្ថេតញ្ច សចេ សីតកាលោ ហោតិ ឯវ ភវតិ ចាតិ វិវរិតព្ពំ វត្តតិ ឯត្ថេតញ្ច សចេ ឧណ្ហកាលោ ហោតិ ឯវ ភវតិ ចាតិ ឯត្ថេតញ្ច វត្តតិ វិវរិតព្ពំ សចេ បវារេសិ ខ្វាបំ ហោតិ បវារេសិ សម្បដ្ឋិតញ្ច សចេ កោដ្ដេតិ ខ្វាចា ហោតិ កោដ្ដេតិ សម្បដ្ឋិតញ្ច សចេ ឧបដ្ឋានសាលា ខ្វាចា ហោតិ ឧបដ្ឋានសាលា សម្បដ្ឋិតញ្ច សចេ អគ្គិសាលា ខ្វាចា ហោតិ អគ្គិសាលា សម្បដ្ឋិតញ្ច សចេ វច្ចកុដិ ខ្វាចា ហោតិ វច្ចកុដិ សម្បដ្ឋិតញ្ច សចេ ចាដិយំ ឯ ហោតិ ចាដិយំ ឧបដ្ឋាបេតព្ពំ សចេ បវារេតិ ចាដិយំ ឯ ហោតិ បវារេតិ ចាដិយំ ឧបដ្ឋាបេតព្ពំ សចេ អាចមនកុម្ភិ-យា ឧទកំ ឯ ហោតិ អាចមនកុម្ភិយា ឧទកំ អាសិញ្ចិ-តព្ពំ ឥទំ ឯត្ថ កិត្តកំ អាគន្តុកានំ កិត្តកំ វត្តំ យថា អាគន្តុកេហិ កិត្តកំ សម្ភា វត្តិតព្ពន្តិ ។

វត្តកន្ទុកៈ ការទ្រេងបញ្ជូតអាគន្តុកវត្ត

ត្រូវបិទបង្ហិចទិសខាងលិច បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងដើង ត្រូវបិទបង្ហិចទិសខាងដើង បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកអំពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទបង្ហិចទិសខាងត្បូង បើរដូវត្រជាក់ ត្រូវបើកបង្ហិចកន្លងវេលាថ្ងៃ ត្រូវបិទបង្ហិចកន្លងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ ត្រូវបិទបង្ហិចកន្លងវេលាថ្ងៃ ត្រូវបើកកន្លងវេលាយប់ បើបរិវេណមានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់ទឹកមានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ទឹកចេញ បើទបជ្ឈានសាលា (ពេនធាន់) មានសម្រាម ត្រូវបោសទបជ្ឈានសាលាចេញ បើពេនក្តើងមានសម្រាម ត្រូវបោសពេនក្តើងចេញ បើបង្គន់មានសម្រាម ត្រូវបោសបង្គន់ចេញ បើទឹកធាន់មិនមាន ត្រូវដម្ពល់ទឹកធាន់ទុក បើទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់មិនមាន ត្រូវដម្ពល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើទឹកក្នុងឆ្នាំងសម្រាប់ដម្រះមិនមាន ត្រូវចាត់ទឹកដាក់ទៅក្នុងឆ្នាំងសម្រាប់ដម្រះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវត្តរបស់អាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលអាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[๘๐] เตน โข ปน สมเยน อาคนฺตุกา ภิกฺขู อาคนฺตุเกหิ ภิกฺขูหิ สทฺธึ เสยฺยาสนํ ปญฺญาเปนฺติ ๆ ปาเทหิปิ สีเสนปิ อาหรนฺติ ๆ ปาเทหิปิ สีเสนปิ อาหรนฺตา ปริกฺขารมฺปิ ภินฺทนฺติ ๆ ปริกฺขารมฺปิ ภินฺท

[៨១] សម័យនោះឯង ពួកភារវាសិកភិក្ខុ ឃើញអាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយហើយ មិននាំគ្នាក្រាលអាសនៈ មិនបានដម្កល់ទឹកសម្រាប់លាងដើម តាំងសម្រាប់ត្រាប់ដើមដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើមដែលមិនទាន់លាង មិនក្រោកទៅទទួលបាត្រនិងចីវរ មិនស្មូរទឹកសម្រាប់ផឹក មិនស្មូរទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនថ្វាយបង្គំពួកអាគន្តុកភិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួន មិនរៀបចំសេនាសនៈ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនគួរបើពួកភារវាសិកភិក្ខុ ឃើញអាគន្តុកភិក្ខុទាំងឡាយហើយ មិននាំគ្នាក្រាលអាសនៈទទួល មិនដម្កល់ទឹកលាងដើម តាំងសម្រាប់ត្រាប់ដើមដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើមដែលមិនទាន់បានលាង មិនក្រោកទៅទទួលបាត្រនិងចីវរ មិនស្មូរទឹកសម្រាប់ផឹក មិនស្មូរទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនថ្វាយបង្គំពួកអាគន្តុកភិក្ខុ ដែលចាស់ជាងខ្លួនមិនរៀបចំសេនាសនៈសោះ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាដំណើរនោះពិតមែនឬ។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន។ បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

อาภิสมาจาริกานิ ภิกฺขูนิ วตฺตุ បញฺญาเปสฺสามิ យถา อาภิสมาจาริกาหิ ภิกฺขูหิ สมฺมา วตฺติตพฺพนฺ ติ

[๘๑] อาภิสมาจาริเกสุ ภิกฺขเวติ ภิกฺขเว ภิกฺขูสุ อาคนฺตุกานิ ภิกฺขูนิ ปุจฺฉิตพฺพานิ ตุมฺหากนฺ อาสนนฺ បញฺญาเปตพฺพนฺ ติ อาสนเก อาสนปริยนฺเต ฐปิเต ภิกฺขูหิ បញฺญาเปตพฺพนฺ ติ ปาทโธวนฺ ติ ปาทโธวนฺ ปาทกถลิกนฺ ฐปิตพฺพ

បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្តដល់អារាមិកភិក្ខុតាំងពីឥឡូវ តាមទំនងដែលអារាមិកភិក្ខុតាំងពីឥឡូវត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[៨១] ម្នាលភិក្ខុតាំងពីឥឡូវ អារាមិកភិក្ខុ យើញអាគន្តុកភិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួនហើយ ត្រូវក្រាលអាសនៈ ត្រូវដាក់ទុកនូវទឹកលាងដើង តាំងសម្រាប់ទ្រាប់ដើងដែលលាងហើយ ទុនាប់សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់ចានលាង ត្រូវក្រោកទៅទទួលយកចុងត្រនឹងចីវរ ត្រូវសួរទឹកសម្រាប់ផឹក ត្រូវសួរទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើអារាមិក-ភិក្ខុមានសេចក្តីទុស្សាហ៍ ត្រូវជូតសែ្បកដើង កាលនឹងជូតសែ្បកដើងមុនជម្លូង ត្រូវជូតដោយសំភត់ស្ងួត បន្ទាប់មក ត្រូវជូតដោយសម្ពត់ទ-ទឹក ត្រូវលាងកំណាត់សម្ពត់សម្រាប់ជូតសែ្បកដើង ហើយពួតហាលទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ (បើ) អាគន្តុកភិក្ខុចាស់វស្សាជាង អារាមិកភិក្ខុត្រូវថ្វាយបង្គំ ត្រូវរៀបចំសេនាសនៈដោយពាក្យថា សេនាសនៈនេះសម្រាប់លោកម្ចាស់ ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈដែលមានគេនៅក្តី ឥតមានគេនៅក្តី ត្រូវប្រាប់គោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់អគោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់ត្រកូលតាំងពីឥឡូវដែលសង្ឃសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់ផ្ចិ:

បស្សទ្ធដ្ឋានំ អាចិក្ខិតព្ពំ ចាដិយំ អាចិក្ខិតព្ពំ បរិភោ-
ដនិយំ អាចិក្ខិតព្ពំ កត្តរទណ្ឌោ អាចិក្ខិតព្ពោ សង្ឃស្ស
កតិកសណ្ឋានំ អាចិក្ខិតព្ពំ ឥមំ កាលំ បវិសិ-
តព្ពំ ឥមំ កាលំ និក្ខមិតព្ពន្តិ សចេ ឧរគោ ហោតិ
និសិន្នកោឧរ អាចិក្ខិតព្ពំ អន្ត្រ បត្តំ និក្ខិបាហិ អន្ត្រ
ចីវរំ និក្ខិបាហិ ឥទំ អាសនំ និសីទាហីតិ ចាដិយំ
អាចិក្ខិតព្ពំ បរិភោដនិយំ អាចិក្ខិតព្ពំ ឧបាហ-
នបុញ្ឆនចោឡកំ អាចិក្ខិតព្ពំ អាគន្តុកោ ឧរគោ[1]
កិក្ខ្ហ អកិរិយាយេតព្ពោ សេនាសនំ អាចិក្ខិតព្ពំ ឯតន្តេ
សេនាសនំ ចាបុណាតីតិ អជ្ឈារុំត្តំ វា អនជ្ឈារុំត្តំ
វា អាចិក្ខិតព្ពំ គោចរោ អាចិក្ខិតព្ពោ អគោចរោ
អាចិក្ខិតព្ពោ សេក្ខសម្មតានំ កុលានំ អាចិក្ខិតព្ពានំ
វច្ចដ្ឋានំ អាចិក្ខិតព្ពំ បស្សទ្ធដ្ឋានំ អាចិក្ខិតព្ពំ ចាដិយំ
អាចិក្ខិតព្ពំ បរិភោដនិយំ អាចិក្ខិតព្ពំ កត្តរទណ្ឌោ
អាចិក្ខិតព្ពោ សង្ឃស្ស កតិកសណ្ឋានំ អាចិក្ខិ-
តព្ពំ ឥមំ កាលំ បវិសិតព្ពំ ឥមំ កាលំ និក្ខមិតព្ពន្តិ

---

១. ម. ជោតូរោសុ ឧរគោតិ ឯត្ថាបិ ន ទិស្សតិ ។

ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រត់ ត្រូវប្រាប់របៀបកតិការបស់សង្ឃថា លោកម្ចាស់ត្រូវចូលមកកុងពេលនេះ ត្រូវចេញទៅក្នុងពេលនេះ បើអាគន្តុកភិក្ខុខ្វីសស្បាជាង អាវាសិកភិក្ខុត្រូវអង្គុយប្រាប់វិញថា ចូរលោកខុកបាត្រត្រង់ទីនេះ ចូរខុកចីវរត្រង់នេះចុះ ចូរអង្គុយលើអាសនៈនេះចុះ អាវាសិកភិក្ខុត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់សម្ពត់សម្រាប់ជូតសែ្អកដើង បើអាគន្តុកភិក្ខុខ្វីសស្បាជាង អាវាសិកភិក្ខុត្រូវបង្គាប់ឲ្យថ្វាយបង្គំ ២ ខន ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈថា សេនាសនៈ + នុ៎ះសម្រាប់លោក ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈដែលមានគេនៅក្តី ឥតមានគេនៅក្តី ត្រូវប្រាប់គោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់អគោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់ត្រកូលទាំងឡាយ ដែលសង្ឃសន្មតថាជាសេក្ខៈ ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់វច្ចៈ ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រត់ ត្រូវប្រាប់របៀបកតិការបស់សង្ឃថា លោកត្រូវចូលមកកុងពេលនេះ ត្រូវចេញទៅវិញក្នុងពេលនេះ

ឥទំ ភោ កិត្តកវេ អាវាសិកានំ កិត្តកំ វត្តុំ យថា អាវាសិកេហិ កិត្តកេហិ សង្ឃោ វត្តិតព្ពន្តិ ។

[៨២] តេន ភោ បន សមយេន គមិកា កិត្តក នារុ-កណ្ហំ មត្តិកាកណ្ហំ អប្បដិសាមេត្វា ទ្វារភាគចារំ វិវរិត្វា សេនាសនំ អជាបុដ្ឋា បក្កមន្តិ ។ នារុកណ្ហំ មត្តិកា-កណ្ហំ ឧស្សន្នំ ។ សេនាសនំ អក្កន្តំ ភវិស្សតិ(១) ។ យេ តេ កិត្តក អប្បដ្ឋា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម គមិកា កិត្តក នារុកណ្ហំ មត្តិកាកណ្ហំ អប្ប-ដិសាមេត្វា ទ្វារភាគចារំ វិវរិត្វា សេនាសនំ អជាបុដ្ឋា បក្កមិស្សន្តិ នារុកណ្ហំ មត្តិកាកណ្ហំ ឧស្សន្នំ សេនា-សនំ អក្កន្តំ ភវិស្សតីតិ ។ អថ ភោ តេ កិត្តក គគរវោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ កិត្តកវេ ។ បេ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិំ កថំ កត្វា កិត្តក អាមន្តេសិ តេនហិ កិត្តកវេ គមិកានំ កិត្តកំ វត្តុំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា គមិកេហិ កិត្តកេហិ សង្ឃោ វត្តិតព្ពោ ។

---

១ ឧ. ម. ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហើយជាវត្តរបស់អាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយ តាមបែបបទដែលអាវាសិកភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[៨២] សម័យនោះឯង ពួកគម្ភីរភិក្ខុ (ភិក្ខុអ្នកដំណើរ) មិនរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ[1] នឹងគ្រឿងដី[2] បើកព្រានទឹងបង្ហូរចោលមិនអើពើនឹងសេនាសនៈ ហើយចៀសចេញទៅ ។ គ្រឿងឈើ គ្រឿងដី ក៏វិនាសអស់ទៅ ។ ឯសេនាសនៈ ក៏រកអ្នកណាគ្រប់គ្រងគ្មាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះតំណោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនគួរបើពួកគម្ភីរភិក្ខុមិនរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ គ្រឿងដី បើកព្រានទឹងបង្ហូរចោល មិនអើពើនឹងសេនាសនៈ ហើយចៀសចេញទៅសោះ ឯគ្រឿងឈើ គ្រឿងដីក៏វិនាសអស់ទៅ សេនាសនៈក៏រកអ្នកណាគ្រប់គ្រងគ្មាន ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះ បានក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកឯងនោះពិតមែនឬ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះតថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្តដល់ពួកគម្ភីរភិក្ខុ តាមបែបបទដែលពួកគម្ភីរភិក្ខុត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថាគ្រឿងឈើជានដែលគ្រែនឹងកាំងជាដើម ។ ២ គ្រឿងដីជានដែលភាជនៈសម្រាប់ដ្រែលក់ជាដើម ។ ចូរមើលសេចក្តីពិស្តារក្នុងសេនាសនក្ខន្ធកៈ ។

[๘๓] តេនមិកេន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនា ឧរុគណ្ឌំ មត្តិ-
កាគណ្ឌំ បដិសាមេត្វា ទ្វារវាតបានំ ថកេត្វា សេនា-
សនំ អាបុច្ឆិតព្ពំ[๑] សចេ ភិក្ខុ ន ហោតិ សាមណេរោ
អាបុច្ឆិតព្ពោ សចេ សាមណេរោ ន ហោតិ អាគមិកោ
អាបុច្ឆិតព្ពោ សចេ អាគមិកោ ន ហោតិ ឧបាសកោ
អាបុច្ឆិតព្ពោ សចេ ន ហោតិ ភិក្ខុ វា សាមណេរោ វា
អាគមិកោ វា ឧបាសកោ វា[๒] ចត្តារិ បាសាណ-
កេសុ មញ្ចំ បញ្ញាបេត្វា មញ្ចេ មញ្ចំ អាកេបេត្វា បីឋេ
បីឋំ អាកេបេត្វា សេនាសនំ ឧបរិ បុញ្ឆំ ករិត្វា ឧរុ-
គណ្ឌំ មត្តិកាគណ្ឌំ បដិសាមេត្វា ទ្វារវាតបានំ ថកេត្វា
បក្កមិតព្ពំ សចេ វិហារេ ចិវរសុត្តំ សចេ ឧស្សហតិ
ឱនេតព្ពោ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ វិហារេ
ឱនិយេថាតិ ឯវញ្ចេ តំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ
ចេ លភេថ យោ នេសោ អនោវស្សកោ ហោតិ តត្ថ
ចត្តារិ បាសាណកេសុ មញ្ចំ បញ្ញាបេត្វា មញ្ចេ មញ្ចំ
អាកេបេត្វា បីឋេ បីឋំ អាកេបេត្វា សេនាសនំ ឧបរិ
បុញ្ឆំ ករិត្វា ឧរុគណ្ឌំ មត្តិកាគណ្ឌំ បដិសាមេត្វា

---

๑ ឧ. ម. អាបុច្ឆា បក្កមិតព្ពំ ។ ๒ ឧ. ម. ឱតុតកេសុ សចេ សាមណេរោ ន ហោតិ អាគមិកោ អាបុច្ឆិតព្ពោ សចេ ន ហោតិ ភិក្ខុ វា សាមណេរោ វា អាគមិកោ វាតិ វិបរិតំ អាគតំ ។

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គប្បីភិក្ខុ ត្រូវរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿងដី ហើយបង្ហាននឹងបង្អួច អើពើនឹងសេនាសនៈ[1] បើមិនមានភិក្ខុទេ ត្រូវលាសាមណេរ បើមិនមានសាមណេរ ត្រូវលាអាគមិកជន បើមិនមានអាគមិកជន ត្រូវលាឧបាសក បើភិក្ខុក្តីសាមណេរក្តី អាគមិកជនក្តី ឧបាសកក្តី មិនមានទេ ត្រូវរៀបចំគ្រែលើថ្នូរតូច ៤ ដុំហើយតម្រួតគ្រែលើគ្រែ តម្រួតតាំងលើតាំង ធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា ហើយរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿងដី ហើយបង្ហាននឹងបង្អួចរួចដើរចេញទៅចុះ ប្រសិនបើវិហារលេច បើគមិកភិក្ខុគាច (ប្រាក់បាន) ក៏គប្បីប្រគំ មា៉ាងទៀត គប្បីធ្វើសេចក្តីរួលខ្ញាយថា អាត្មាអញប្រគំវិហារដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគមិកភិក្ខុបានធ្វើសេចក្តីរួលខ្ញាយយ៉ាងនេះ ការបានដូច្នេះនេះ ក៏ជាការគាប់ប្រៀពៃ បើមិនបានទេ ទីណាជាទីមិនលេច គមិកភិក្ខុត្រូវរៀបចំគ្រែលើថ្នូរតូច ៤ ដុំ ក្នុងប្រទេសនោះហើយតម្រួតគ្រែលើគ្រែ តម្រួតតាំងលើតាំងហើយធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា រៀបទុកជាក់គ្រឿងឈើនឹងគ្រឿងដី

---

១ សេនាសនៈ ដែលគេទើរលើខ្នងថ្មក្តី លើសសរថ្មក្តី ដែលពួកសត្វកណ្តៀរឡើងទៅបៀតបៀនមិនបាន ទុកជាភិក្ខុមិនអើពើ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

ន្ធារកឥធានំ ថកេត្វា បក្កមិតព្ពំ សចេ សព្ពេ វិហារេ ឯវស្សុតំ សចេ ទុស្សហតំ សេនាសនំ គាមំ អតិហរិតព្ពំ ទុស្សក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សេនាសនំ គាមំ អតិ-ហរិយេថាតិ ឯវញ្ចេ តំ លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ អជ្ឈោកាសេ ចតុក្កុ ឋាសាណាកេសុ មញ្ចំ បញ្ញាបេត្វា មញ្ចេ មញ្ចំ អារោបេត្វា បីឋេ បីឋំ អារោ-បេត្វា សេនាសនំ ទុបរិ បុញ្ចំ ករិត្វា ឆារុកល្លំ មត្តិកា-កល្លំ បដិសាមេត្វា តំណេន វា បណ្ណេន វា បដិច្ឆាទេត្វា បក្កមិតព្ពំ អប្បេវ នាម អគ្គិនិបិ សេសេយ្យុន្តិ ឥទំ ខោ កិក្ខវេ គមិកានំ កិក្ខុនំ វត្តំ យថា គមិកេហិ កិក្ខូហិ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

[៨៤] តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខូ កត្តុគ្គេ ន អនុមោទេន្តិ ។ មនុស្សា ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិហាយេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា កត្តុគ្គេ ន អនុមោទិស្សន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ កិក្ខូ តេសំ មនុស្សានំ ទុជ្ឈាយន្តានំ ខីយន្តានំ វិហាយេន្តានំ ។ អថ ខោ តេ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

បិទទ្វារទើបបង្អួច រួចដើរចេញទៅចុះ ប្រសិនបើវិហារលេចគ្មានសល់ បើគមិកភិក្ខុអាច (នាំយកទៅបាន) ត្រូវនាំយកសេនាសនៈទៅកាន់ស្រុក ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រួលព្រាយថា អាត្មាអញនឹងនាំយកសេនាសនៈទៅកាន់ស្រុក ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគមិកភិក្ខុ បានធ្វើសេចក្តីព្រួលព្រាយយ៉ាងនេះ ការបានដូច្នេះនេះជាការល្អ បើមិនបានទេ គមិកភិក្ខុត្រូវរៀបចំគ្រែលើឋូបច ៤ ជុំក្នុងទីវាលហើយតម្រួតគ្រែលើគ្រែ តម្រួតតាំងលើតាំង ធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា ហើយរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ ឥដ្ឋគ្រឿងដី បិទបាំងដោយស្មៅឬដោយស្លឹកឈើរួចសឹមដើរចេញទៅ ដោយធ្វើទុក្ខកុក្កុចចិត្តថា ធ្វើដូចម្តេចនឹងឲ្យអារាមៈ(របស់គ្រែនឹងតាំង)តាំងឡាយសល់នៅបាន ម្នាលភិក្ខុ តាំងឡាយ នេះហើយជាវត្តរបស់ពួកគមិកភិក្ខុ តាមបែបបទដែលពួកគមិកភិក្ខុ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[៨៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយមិនអនុម្មោទនាក្នុងភេងភត្ត ។ មនុស្សតាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍ មិនគួរបើមិនអនុម្មោទនាក្នុងភេងភត្តសោះ ។ គ្រាដែលមនុស្សតាំងឡាយកំពុងពោលទោស តិះដៀលបន្ទះបង្អាប់ ពួកភិក្ខុក៏បានឮ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុតាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ
កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ
កត្តុកេ អនុមោទិតុន្តិ ។

[៨៥] អថខោ ភិក្ខូ(១) ឯតទហោសិ តេន ខ្វោ
កត្តុកេ អនុមោទិតព្ពន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ។
អថខោ ភគវា ឯតស្មឹ និទានេ ឯតស្មឹ បករណេ ធម្មឹ
កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ថេរេន
ភិក្ខុនា កត្តុកេ អនុមោទិតុន្តិ ។

[៨៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ឧបាសកស្ស
សង្ឃភត្តំ ហោតិ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ សង្ឃត្ថេរោ
ហោតិ ។ ភិក្ខូ ភគវតា អនុញ្ញាតំ ថេរេន ភិក្ខុនា កត្តុកេ
អនុមោទិតុន្តិ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯកកំ ឋបាយ
បក្កមឹសុ ។ អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ តេ មនុស្សេ
បដិសម្មោទិត្វា បច្ចា ឯកកោ អគមាសិ ។ អទ្ទស
ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ទូរតោ វ ឯកកំ(២)
អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច

---

១ ម· តេសំ ភិក្ខូនំ ។ ២ ម· ម· យោគ្គកេសុ ឯកកន្តិ វចនំ នត្ថិ ។

ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុចាំឆ ឲ្យមកក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ ឲ្យ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុធ្វើអនុមោទនាក្នុងវេលកត្ត ។

(៨៥) លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ភិក្ខុដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលគួរអនុមោទនាក្នុងវេលកត្តបាន ។ ភិក្ខុចាំឆនោះបានក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុចាំឆ ឲ្យមកក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ ឲ្យ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈអនុមោទនាក្នុងវេលកត្ត ។

(៨៦) សម័យនោះឯង មានសង្ឃភត្តរបស់គណៈជនមួយពួក ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុជាសង្ឃត្ថេរ ។ ភិក្ខុចាំឆ ឲ្យគិតគ្នាថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈអនុមោទនាក្នុងវេលកត្ត ហើយកំដើរចៀសចេញទៅចោលព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យគង់នៅតែមួយអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ(និយាយ)សំណេះសំណាលនឹងមនុស្សចាំឆនោះហើយ កំបានឱមន្តនៅតែមួយអង្គ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បានទតទៅឃើញព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ កំពុងតែដើរមកតែមួយអង្គអំពីចម្ងាយ លុះទ្រង់ទតឃើញហើយកត្រាស់សួរសេចក្តីនុ៎ះ

ភាវំ សារេប្បត្តេ ភគ្គំ ឥទំ អវោចាសីតំ ។ ឥទំ ខោ ភន្តេ ភគ្គំ អវោចាសិ អបិច មំ តិក្ខ្ត្តុំ ឯតកាំ ទិយាយ បញ្ញត្តាតំ ។ អថខោ ភគវា ឯតស្មិំ ឯនាតេ ឯតស្មិំ បភវេលោ ឆម្មិំ កាឝំ កត្វា តិក្ខ្ត្តុំ អាមន្តេសិ អនុជានាថមំ តិក្ខ្ត្តុវេ ភគ្គេក្តេ ចត្តូហិ បញ្ចហិ ថេភនុត្តេរេហិ តិក្ខ្ត្តុហិ អាគមេក្តុន្តិ ។

[៨៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ថេរោ ភគ្គេក្តេ វច្ចំ តោ អាកមេតំ(១) ។ សោ វច្ចំ សង្ហរេត្តា(២) ម្តុច្ចំ តោ បបតំ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ អនុជានាថមំ តិក្ខ្ត្តុវេ សតំ ការណីយេ អនត្តរំតាំ តិក្ខ្តុំ អាបុច្ចិត្តា កន្តុន្តិ ។

[៨៨] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភក្តិយោ តិក្ខ្ត្តុ ន្តុន្តុវាតា ឧបប្បវុតា អជាកប្បសម្បន្នា ភគ្គេក្តុំ តច្ចន្តុំ ឯវំក្តមូបិ ថេភនំ តិក្ខ្ត្តុនំ បុរតោ បុរតោ តច្ចន្តុំ ថេរេបិ តិក្ខ្ត្តុ អនុប្ប១ន្ត ជំសីនន្តុ ន្តុវេបិ តិក្ខ្ត្តុ អាសនេន បដិពាហន្តុ សន្ថារំ ជំម្តុ ចុំន្តុវា អន្តរាយរេ ជំសីនន្តុ ។

---

១ ឆ. ប. ភេតមេសំ ។ ២ ប. សង្ហរេតុំ អសក្កោន្តោ ។

នឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ម្នាលសារីបុត្ត ប៉ុន្តែភត្តមានបរិបូណ៌ទេឬ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភត្តមានបរិបូណ៌ទេ ប៉ុន្តែភិក្ខុតាំងពីយប់ ដើរចាលទ្បើព្រះអង្គឲ្យនៅតែម្នាក់ឯង ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងពីយប់មកក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុតាំងពីយប់ តថាគតអនុញ្ញាតភិក្ខុតាំងពីយប់ជាថេរៈនឹងអនុគ្រោះបួនប្រាំរូបរៀបចាំភត្តក្នុងវេលាភត្ត ។

(៨៧) សម័យនោះ មានព្រះថេរៈមួយរូប ឈឺបន្តោបង់ទុច្চារៈហើយរៀបចាំភត្តក្នុងវេលាភត្ត កាលបើព្រះថេរៈនោះខំអត់ទ្រាំទុច្চារៈ លោកក៏ជ្រប់ដួលទៅ ។ ភិក្ខុតាំងពីយប់ ក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងពីយប់ កាលបើមានកិច្চក្នុងផ្ទៃ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលាភិក្ខុដែលអង្គុយនៅលើអាសនៈជាលំដាប់ហើយទៅបាន ។

(៨៨) សម័យនោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុស្លៀកមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ ប្រកបដោយមារយាទមិនសមគួរ ដើរទៅកាន់ភត្តក្នុងផែនទៅខាងមុខ ។ នៃពួកភិក្ខុជាថេរៈខ្លះ ចូលទៅអង្គុយជ្រៀតបៀតពួកភិក្ខុជាថេរៈខ្លះ ឃាត់ពួកភិក្ខុខ្លះដោយអាសនៈខ្លះ អង្គុយសង្កត់សង្ឃាដិក្នុងចន្លោះខ្លះ ។

យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ
វិបាចេន្តិ ភគវំ ហិ តាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧទ្ទិស្សតា ឧបស្ស-
យតា អនាគតប្បសម្បន្នា ភត្តគ្គំ គច្ឆន្តិ ភេក្ខម្បិ
ថេរាសនំ ភិក្ខូនំ បុរតោ បុរតោ គច្ឆន្តិ ថេរេបិ ភិក្ខូ
អនុប្បទ្ទិន្តិ នវិសីទិស្សន្តិ នវេបិ ភិក្ខូ អាសនេន បដិពា-
ហិស្សន្តិ សង្ឃាដិម្បិ ឱត្ថរិត្វា អន្តរយរេ នវិសីទិស្សន្តីតិ។
អថខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ ឧទ្ទិស្សតា ឧបស្សយតា
អនាគតប្បសម្បន្នា ភត្តគ្គំ គច្ឆន្តិ ភេក្ខម្បិ ថេរាសនំ ភិក្ខូនំ
បុរតោ បុរតោ គច្ឆន្តិ ថេរេបិ ភិក្ខូ អនុប្បទ្ទិន្តិ នវិសីទន្តិ
នវេបិ ភិក្ខូ អាសនេន បដិពាហន្តិ សង្ឃាដិម្បិ ឱត្ថរិត្វា
អន្តរយរេ នវិសីទន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា
ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូនំ
ភត្តគ្គវត្តំ បញ្ញបេស្សាមិ យថា ភិក្ខូហិ ភត្តគ្គេ សម្មា
ឯត្តិតព្ពំ ។

កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ ណា មាន សេចក្តី ប្រាថ្នា តិច ។ បេ ។ កិក្ខុ៑ាំង នោះ ពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះ ចង្អាប់ ថា ពួក ឆព្វគ្គិយ កិក្ខុ៑ មិន គួរ បើ ស្លៀក មិន
ល្អ ដណ្តប់ មិន ល្អ ប្រកប ដោយ មារយាទ មិន សម គួរ ដើរ ទៅ កាន់ ភេង កត្ត
សោះ ឆព្វគ្គិយ កិក្ខុ៑ាំង នោះ ដើរ ដែង ទៅ ខាង មុខ ។ នៃ ពួក កិក្ខុ៑ ជា ថេរៈ ខ្លះ
ចូល ទៅ អង្គុយ ប្រៀត បៀត កិក្ខុ ជា ថេរៈ ខ្លះ ឃាត់ ពួក កិក្ខុ៑ ដោយ អាសនៈ
ខ្លះ អង្គុយ សង្កត់ សង្ឃាដិ ក្នុង ចន្លោះ ផ្ទះ ខ្លះ ។ គ្រានោះ កិក្ខុ៑ាំង នោះ ក្រាប
បង្គំទូល ដំណើរ នុ៎ះ ចំពោះ ព្រះមាន ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ ត្រាស់
សួរ ថា ម្នាល កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ ឮ ថា ពួក ឆព្វគ្គិយ កិក្ខុ៑ ស្លៀក មិន ល្អ ដណ្តប់
មិន ល្អ ប្រកប ដោយ មារយាទ មិន សម គួរ ដើរ ទៅ កាន់ ភេង កត្ត ដើរ
ដែង ទៅ ខាង មុខ ។ នៃ ពួក កិក្ខុ៑ ជា ថេរៈ ខ្លះ អង្គុយ ប្រៀត បៀត កិក្ខុ៑ ជា ថេរៈ
ខ្លះ ឃាត់ ពួក កិក្ខុ៑ ដោយ អាសនៈ ខ្លះ អង្គុយ សង្កត់ សង្ឃាដិ ក្នុង ចន្លោះ ផ្ទះ
ពិត មែន ឬ ។ កិក្ខុ៑ាំង នោះ ក្រាប បង្គំទូល ថា បពិត្រ ព្រះអង្គ ពិត
មែន ។ បេ ។ ព្រះមាន ព្រះភាគ ទ្រង់ បន្ទោស ហើយ ទ្រង់ ធ្វើ ធម្មីកថា ត្រាស់
ហៅ កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ មក ថា ម្នាល កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ បើ ដូច្នោះ តថាគត
នឹង បញ្ញត្ត សិក្ខាបទ ក្នុង ភេង កត្ត ដល់ កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ តាម ទំនង ដែល កិក្ខុ៑ាំង ឡាយ
គប្បី ប្រព្រឹត្ត ដោយ ប្រពៃ ក្នុង ភេង កត្ត ។

(៨៩) សចេ អាកង្ខមេ ភោលោ អាភេចិតោ ហោតិ តិមណ្ឌលំ បដិច្ចាទេន្តេន បរិមណ្ឌលំ ឯវាសេត្វា កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា សកុណំ ភត្វា សង្ឃដិយោ ទារុបិត្វា កណ្ឋិកំ បដិមុញ្ចិត្វា ឆោវិត្វា បត្តំ គហេត្វា សាឆុកំ អតរមានេន គាមោ បវិសិតព្ពោ ឯ ភោក្ខម្ហ ថេកនំ កិក្ខនំ បុរតោ បុរតោ គន្តព្ពំ សុប្បដិច្ឆន្តេន អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ សុសំវុតេន អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ទិក្ខិត្តចក្ខុនា អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ឯ ទុក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ឯ ទុដ្ឋក្ខិកាយ អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ អប្បសទ្ទេន អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ឯ កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ធ ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ឯ សីសប្បចាលកំ អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ឯ ខម្ភកតេន អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ឯ ទិក្ខុណ្ឋិតេន អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ឯ ខុក្កុដិកាយ អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ សុប្បដិច្ឆន្តេន អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ សុសំវុតេន អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ទិក្ខិត្តចក្ខុនា អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ឯ ទុក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ ឯ ទុដ្ឋក្ខិកាយ អន្តរឃរេ និសីទិតព្ពំ អប្បសទ្ទេន

វត្តក្នុងទ្វារ: ត្រូវដែលភិក្ខុត្រូវធ្វើក្នុងរោងភត្ត

[๘๙] បើគេប្រាប់ភត្តតាល ក្នុងវេលាបរហើយ ភិក្ខុត្រូវបិទបាំងមណ្ឌល ๓ គឺស្មៅតឲ្យដាបរមណ្ឌល ត្រូវតាំងសម្ពត់តាយពន្ធន៍ (វត្ថុពន្ធបង្កើះ) តម្រួតទុកសង្ឃនីធីសង្ឃដិ ហើយឃុំពាក់ក្តុំហើយដួតបាត្រឲ្យស្អាតហើយកាន់យកទៅ ដើរតាមសម្រួលមិនលះលាំងចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវដើរដែងទៅខាងមុខ ។ នៃពួកភិក្ខុដាថេរៈទេ ត្រូវបិទបាំងតាយដោយល្អ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម គឺក្រឡែកមើលប្រមាណមួយដួរទឹម ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយបីរដើរចូលទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចខ្ចាំងដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិច ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវដើរគ្រវែងតាយទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវបង្ហាយដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវឆែតរើកក្បាលដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ទឹមបង្កើះដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវទន្ទ្រក្បាលដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវបំអើតដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវបិទបាំងតាយឲ្យល្អអង្គុយទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នដោយល្អ អង្គុយទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម គឺក្រឡែកមើលប្រមាណមួយដួរទឹម អង្គុយទៅ ក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយបីរអង្គុយទៅ ក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចខ្ចាំងអង្គុយទៅ ក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិច

អន្តរាយរេ ដំសីដិតព្ងំ ន ការាយប្បថាលរកំ អន្តរាយរេ ដំសីដិតព្ងំ ន ពាហុប្បថាលរកំ អន្តរាយរេ ដំសីដិតព្ងំ ន សីសប្បថាលរកំ អន្តរាយរេ ដំសីដិតព្ងំ ន ឧភ្ភកនែន អន្តរាយរេ ដំសីដិតព្ងំ ន ចិតុល្លាតែន អន្តរាយរេ ដំសីដិតព្ងំ ន បល្លង្កកាយ អន្តរាយរេ ដំសីដិតព្ងំ ន ថេរេ កិក្ខុ អនុប្បទ្ងជ្ជ ដំសីដិតព្ងំ ន នវ កិក្ខុ អាសនេន បដិពាហិតព្វា ន សង្ឃដិ ចិត្តរិត្វា អន្តរាយរេ ដំសីដិតព្ងំ ខុនកេ ឌីយមានេ ខុភោហិ ហត្ថេហិ បត្តំ បរិភ្គហិត្វា ខុនកំ បដិច្ឆហេតព្ងំ ដើចំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន បត្តោ ឆោរិតព្ងោ សចេ ខុនកប្បដិច្ឆាហាកោ ហោតិ ដើចំ កត្វា ខុនកប្បដិច្ឆហេ ខុនកំ អាសិញ្ចិតព្ងំ មា ខុនកប្បដិច្ឆាហាកោ ខុនកេន ចិសិញ្ចិ មា សាមច្ឆា កិក្ខុ ខុនកេន ចិសិញ្ចិសុ មា សង្ឃដិ ខុនកេន ចិសិញ្ចិតិ សចេ ខុនកប្បដិច្ឆាហាកោ ន ហោតិ ដើចំ កត្វា ឆមាយំ ខុនកំ អាសិញ្ចិតព្ងំ មា សាមច្ឆា កិក្ខុ ខុនកេន ចិសិញ្ចិសុ មា សង្ឃដិ ខុនកេន ចិសិញ្ចិតិ ចិនេ ឌីយមានេ ខុភោហិ ហត្ថេហិ បត្តំ បរិភ្គហេត្វា

អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រវែងកាយអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវធ្លាវដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវឆែកឆោកក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវទម្លាក់ក្បាលអង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រលោមក្បាលជង្គង់អង្គុយនៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវអង្គុយ ច្រៀតបៀតពួតកំភួងថេរៈ មិនត្រូវបៀតបៀនកំភួងភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយអាសនៈ មិនត្រូវអង្គុយសង្កត់សង្ឃាដិក្នុងចន្ទោះផ្ទះ កាលបើទាយកប្រគេនទឹក ត្រូវកាន់ចាក់ត្រដោយដៃទាំងពីរ ហើយទទួលយកទឹក ត្រូវបន្ទាបចាក់ត្រឲ្យស្រួល កុំឲ្យទន្លិច (អ្វីៗ) ឡើយ ហើយលាងឲ្យស្អាត បើមានកន្ទោរដាក់ទឹក ត្រូវធ្វើឲ្យតបហើយចាក់ទឹកទៅក្នុងកន្ទោរដាក់ទឹក ដោយគាំងចិត្តថា កុំឲ្យកន្ទោរដាក់ទឹកភ្នាត់ខ្ចាយទឹកឡើយ កុំឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយជិតខាងទទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ឃាដិទទឹកដោយទឹកឡើយ បើគ្មានកន្ទោរដាក់ទឹកទេ ភិក្ខុត្រូវធ្វើទឹក (នោះ) ឲ្យតបហើយស្រោចលើផែនដីដោយគាំងចិត្តថា កុំឲ្យភិក្ខុជិតខាងទាំងឡាយ ទទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ឃាដិទទឹកដោយទឹកឡើយ បើមានទាយកប្រគេនចាយ ត្រូវកាន់ចាក់ត្រដោយដៃទាំងពីរហើយទទួលយកចាយ តែត្រូវធ្វើ

ឯនោ បដិក្កហោតព្ពោ សូបសទ្ទ ឯកាសោ កាតព្ពោ សចេ ហោតិ សម្ប៉ាកំ តេលំ វា ខុទ្ទរភណ្ឌំ វា ថេវរេន វត្តព្ពោ សព្ពេសំ សមកំ សម្បាទេហីតិ សក្កច្ចំ បិណ្ឌ-បាតោ បដិក្កហោតព្ពោ បត្តសញ្ញោ បិណ្ឌបាតោ បដិក្កហោតព្ពោ សមសូបកោ បិណ្ឌបាតោ បដិក្កហោតព្ពោ សមតិត្តិកោ បិណ្ឌបាតោ បដិក្កហោតព្ពោ ន តាវ ថេវរេន កុញ្ចិតព្ពំ យាវ ន សព្ពេសំ ឯនោ សម្បត្តោ[1] ហោតិ សក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតោ កុញ្ចិតព្ពោ បត្តសញ្ញោ បិណ្ឌ-បាតោ កុញ្ចិតព្ពោ សបទានំ[2] បិណ្ឌបាតោ កុញ្ចិតព្ពោ សមសូបកោ បិណ្ឌបាតោ កុញ្ចិតព្ពោ ន ថូបតោ[3] ឯមន្តិត្វា បិណ្ឌបាតោ កុញ្ចិតព្ពោ ន សូបំ វា ព្យញ្ជនំ វា ឯនេន បដិច្ឆាទេតព្ពំ តំយេវ ភុម្ជិតព្ពំ ឧបាទាយ ន សូបំ វា ឯនំ វា អក្កិលាទេន អត្តនោ អត្ថាយ វញ្ចេត្វា កុញ្ចិតព្ពំ ន ខុទ្ទានសញ្ញោ បរេសំ បត្តេ ឱលោកេតព្ពោ ន តិតិមហន្តោ ភុញ្ជិតព្ពោ ន បរិមណ្ឌលោ អាលោបោ ភុញ្ជិតព្ពោ ន អនាហរេ ភុញ្ជិតព្ពោ

---

១ ឧ. ប. សម្បត្តោ ។ ២ ឧ. សបទានោ ។ ៣ ថូបិកពោតិបិ ជាវេ ទិស្សតិ ។ ម. ថូបកពោ ។

វត្តកន្ធក: វត្តដែលភិក្ខុត្រូវប្រព្រឹត្តក្នុងកោងភត្ត

ទីនុ៎ះសម្រាប់ជាសម្ងួតបាន ដែរ បើមានទឹកដោះថ្លាក្តី ប្រេងក្តី សម្ងួតត្នោតក្តី ភិក្ខុជាថេរៈត្រូវពោលថា ចូរអ្នកចាត់ចែងដល់ភិក្ខុគ្រប់រូប ឲ្យបានស្មើៗ គ្នា ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវមានសេចក្តីសំគាល់តែក្នុងបាត្រទទួលបិណ្ឌបាត ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យមានសម្ងួស្មើគ្នា ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យស្មើតែត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ ភិក្ខុគ្រប់រូបមិនទាន់បានបាយទុកគ្រប់គ្រាន់ត្រឹមណា ភិក្ខុជាថេរៈមិនគប្បីឆាន់ត្រឹមនោះ ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាត សំគាល់តែក្នុងបាត្រ ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតរាប់ឲ្យស្មើ ត្រូវឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតមានសម្ងួស្មើគ្នា មិនត្រូវច្រមុចអំពីកំពូលបាយ ឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌបាត មិនត្រូវកកាយបាយលុបសម្ងួ ឬម្ហូបគ្រឿង ដើម្បីឲ្យបានច្រើនជាងគេ បើគ្មានជម្ងឺ មិនត្រូវសូមសម្ងួ ឬបាយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយឆាន់ទេ មិនត្រូវសំឡឹងរំពៃមើលបាត្រភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ដោយគិតនឹងលើកទោសទេ មិនត្រូវឆ្លៀតនូតបាយ ឲ្យធំហួសប្រមាណ ត្រូវឆ្លៀតនូតបាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល គឺឆ្លៀឲ្យមូល កាលបើពំនូតបាយមិនទាន់ដល់មាត់ មិនត្រូវ

មុខទ្វារ វិវរិតព្វំ ឯ កុញ្ចមានេន សព្វោ ហត្ថោ មុខេ បក្ខិបិតព្វោ ឯ សកគន្ធេន មុខេន ព្យាហរិតព្វំ ឯ បិណ្ឌាក្ខេបកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ ភគន្ទរាបច្ចនកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ អវគណ្ហាការកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ ហត្ថិឯន្ទនកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ សិគ្គវការកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ ជិវ្ហានិច្ឆារកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ ចបុចបុការកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ សុរុសុរុការកំ កុញ្ជិ-តព្វំ ឯ ហត្ថនិលេហកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ បត្តនិលេហកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ ឧដ្ឋនិលេហកំ កុញ្ជិតព្វំ ឯ សាមិសេន ហត្ថេន ថានិយថាលរកោ បដិក្កហេតព្វោ ឯ តាវថេវេន ខុទកំ បដិក្កហេតព្វំ យាវ ឯ សព្វេ កុត្តវិតោ ហោន្តិ ខុទកេ ឆឌ្ឌិយមានេ ខុភោហិ ហត្ថេហិ បត្តំ បរិក្កហេត្វា ខុទកំ បដិក្កហេតព្វំ ឯបំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន បត្តោ ធោវិតព្វោ សចេ ខុទកប្បដិក្កាហកោ ហោតិ ឯបំ កត្វា ខុទកប្បដិក្កហេ ខុទកំ អាសិញ្ចិតព្វំ មា ខុទ-កប្បដិក្កាហកោ ខុទកេន ឆិសិញ្ចិ មា សាមន្តា ភិក្ខូ ខុទកេន ឆិសិញ្ចិសុ មា សង្ឃដិ ខុទកេន ឆិសិញ្ចិត

ហារមាត់ចាំឲ្យ កាលនឹងឆាន់ មិនត្រូវញាត់ម្រាមដៃចាំងអស់ទៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវនិយាយចាំងពាក្យតបាយនៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវបោះដុំបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ហើយឆាន់ទេ មិនត្រូវឆាន់ខាំកាត់ពាក្យតបាយ (ម្ដងកំណាត់ម្ដង) មិនត្រូវឆាន់បៀមពាក្យតបាយឲ្យខ្ទុះថ្លាលៀង (ដូចជាស្ករ) មិនត្រូវឆាន់រលាស់ដៃបណ្ដើរ មិនត្រូវឆាន់ចាយឲ្យពេយរយគ្រាប់ចាយ មិនត្រូវឆាន់លៀនអណ្ដាតបេញមកខាងក្រៅ (ទទួលអាហារ) មិនត្រូវឆាន់ឲ្យពុះផ្ចប់ ។ មិនត្រូវឆាន់ឲ្យពុះគ្រុក ។ មិនត្រូវឆាន់លិទ្ធដៃ មិនត្រូវឆាន់លិទ្ធចាត្រ មិនត្រូវឆាន់លិទ្ធបបូរមាត់ មិនត្រូវទទួលភាជន៍ទឹកចាំងដៃប្រឡាក់អាមិសៈ កិក្ខុចាំងពួងមិនចាន់ឆាន់ហើយត្រឹមណា កិក្ខុដាថេរៈមិនគប្បីទទួលយកទឹកត្រឹមនោះ កាលបើចាយកប្រគេនទឹក ត្រូវកាន់ចាត្រដោយដៃចាំងពីរ ហើយទទួលយកទឹក ត្រូវធ្វើចាត្រឲ្យចាបកុំឲ្យទង្គិច (អ្វីៗ) ហើយលាងឲ្យស្អាត បើមានកន្ទោរទឹក ត្រូវធ្វើឲ្យចាបហើយចាក់ទឹកទៅក្នុងកន្ទោរជាក់ទឹក ដោយតាំងចិត្តថា កុំឲ្យកន្ទោរជាក់ទឹកខ្ចាត់ខ្ចាយទឹកឡើយ កុំឲ្យពួកកិក្ខុដឹតខាងទទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ឃជិទទឹកដោយទឹកឡើយ

សចេ ខុនកប្បដិក្ខាហកោ ន ហោតិ ឥមំ កត្វា ឧមា-
យំ ខុនកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ មា សាមណ្ឌា កិក្ខូ ខុនកេន
ខិសិញ្ចិសុ មា សង្ឃាដិ ខុនកេន ខិសិញ្ចីតិ ន សសិត្ថ-
កំ បត្តោវំ អន្តរឃរេ ឆឌ្ឌេតព្ពំ ឯវំគ្គន្ថេន ឧវកេហិ
កិក្ខូហិ បឋមតរំ ឯវំគ្គិតព្ពំ បច្ឆា ថេរេហិ សុប្បដិច្ឆន្តេន
អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ សុសំវុតេន អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ ខិក្ខិត្ត-
ចក្ខុនា អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ ន ខុក្ខិត្តកាយ អន្តរឃរេ
កន្តព្ពំ ន ខុជ្ជកុដិកាយ អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ អប្បសទ្ទេន
អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ ន កាយប្បចាលកំ អន្តរឃរេកន្តព្ពំ ន
ពាហុប្បចាលកំ អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ ន សីសប្បចាលកំ
អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ ន ខម្ភកតេន អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ ន
ខិកុណ្ឌិតេន អន្តរឃរេ កន្តព្ពំ ន ខុក្កុដិកាយ អន្តរឃរេ
កន្តព្ពំ ៥ធំ ភោ កិក្ខវេ កិក្ខុនំ កត្តព្ពវត្តំ យេហិ
កិក្ខូហិ កតត្តេ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

បើមិនមានកន្លែងទឹកទេ ត្រូវដើទឹកឲ្យតាបហើយចាក់លើផែនដី ដោយតាំងចិត្តថា កុំឲ្យពួកកិក្ខុដទៃឆាន់ទឹកដោយទឹកឡើយ កុំឲ្យសង្ឃដទៃដោយទឹកឡើយ មិនត្រូវចាក់ទឹកលាងជាត្រមានតាំងគ្រាប់ចុយក្នុងចន្លោះផ្នះ តាលបើត្រឡប់វិញ ត្រូវត្រឡប់ឲ្យបានមុនពួកភិក្ខុ ត្រូវបិទបាំងកាយឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ ត្រោយកិក្ខុជាថេរៈតាំងឡាយ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ ត្រូវមានភ្នែកសំឡឹងចុះក្រោម គឺក្រឡែកមើលប្រមាណ ១ ជួរនឹម ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវសើយចីវរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវសើចខ្លាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ ត្រូវមានសំឡេងតិចៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវដើរគ្រវែងកាយទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវបង្វាយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវឆែកងោកកក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវទន្ទួរក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ មិនត្រូវដើរបំអើតដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្នះ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះហើយជាវត្តរបស់កិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលកិក្ខុទាំងឡាយគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងវេលាភត្ត ។

[๙๐] เตน โข ปน สมเยน ปิณฺฑาจาริกา ภิกฺขู ทุฏฺฐวตฺถา ทุปฺปารุตา อนาจารปฺปสมฺปนฺนา ปิณฺฑาย จรนฺติ อสญฺญตฺเตฺวาปิ อาวาสทฺวารปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ อาคนฺตุกปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ อาคนฺตุกปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ อาสนฺทิปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ อุทกาสนปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ อุทกมาลกปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ วจฺจปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ ปสฺสาวปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ ปสฺสาวมาลกปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ นหานติตฺถปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ นหานติตฺถมาลกปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ นหานติตฺถสมีปปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ นหานติตฺถสมีปมาลกปิหเน อสญฺญตฺเตฺวาปิ ๆ อญฺญตเร[1] ปิณฺฑาจาริกา ภิกฺขู อสญฺญตฺเตฺวา อาวาสทฺวารปิหเน ๆ เสา จ[2] ทฺวารมญฺญมาโน อญฺญตรํ ภิกฺขุกิจฺจกรณียา ๆ ตสฺมิมฺปิ[3] ภิกฺขุเก สตฺตี ฉฑฺฑา ขุทฺทาย ปิปฺผลิยา ปหาสิ ๆ อฏฺฐสา โข สา ภิกฺขู สตฺตี ฉฑฺฑิตา ขุทฺทาย ปิปฺผลิยา นิสฺสาย นยิโต ทฺวารา ภิกฺขุกิจฺจกรณียา คนฺตฺวา ภิกฺขุมฺหา ปิกฺขมิ ๆ อฏฺฐสา โข ตสฺสา สตฺถิยา สามิโก สตฺตี ฉฑฺฑิตา ขุทฺทาย ปิปฺผลิยา นิสฺสาย สมิทฺธา เม ภิกฺขูหิ ปฏิปตฺติ ทูสิตาติ สตฺถิกา ภิกฺขู อาโรเจสิ ๆ อถ โข สา สตฺถิกา เตน สนฺทิฏฺฐา ปฏิปุจฺฉิตฺวา สตฺถิ

---

๑ ฉ. ม. อญฺญตเรปิ ๆ ๒ อยํ ปาโฐ ฉ. ม. โปตฺถเกสุ น ทิสฺสติ ๆ ๓ อยมฺปิ ปาโฐ ฉ. ม. โปตฺถเกสุ น ทิสฺสติ ๆ

(៩០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ស្ងៀតមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ ប្រកបដោយមារយាទមិនសមគួរ គ្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតមិនបានសង្កត់ហើយចូលទៅកាន់លំនៅ (ផ្ទះគេ) ខ្លះ មិនបានសង្កត់ហើយចេញមកខ្លះ ចូលទៅដោយរហ័សពេកខ្លះ ចេញមកដោយរហ័សពេកខ្លះ ឈរកន្ទឹងធ្លាយពេកខ្លះ ឈរកន្ទឹងដិតពេកខ្លះ ឈរយូរពេកខ្លះ ត្រឡប់មកវិញដោយរហ័សពេកខ្លះ ។ មានភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតមួយរូប មិនបានសង្កត់ហើយដើរចូលទៅកាន់លំនៅ (គេ) ។ ភិក្ខុនោះគាលសំគាល់នូវទ្វារដើរចូលទៅកាន់បន្ទប់គូចមួយ ។ ក្នុងបន្ទប់គូចនោះសោតមានស្រីអកគ្រាតដេកផ្ងារ ។ ភិក្ខុនោះកំបានឃើញស្រីអកគ្រាតដេកផ្ងារនោះ លុះឃើញហើយគិតថា នេះមិនមែនជាទ្វារទេ នេះជាបន្ទប់គូចទេតើ ហើយក៏ចេញចាកបន្ទប់គូចនោះមក ។ ស្វាមីរបស់ស្រីនោះកំបានឃើញស្រីជាប្រពន្ធនោះអកគ្រាតដេកផ្ងារ លុះឃើញហើយក៏គិតថា ភិក្ខុនេះប្រទូស្តន៏ចំប្រពន្ធរបស់អញហើយតើ ហើយចាប់ទះតប់ភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ស្រីនោះក៏ភ្ញាក់ឡើងដោយសារពាក្យសូរសន្ធឹកនោះ ហើយបាន

ปุริสสฺส ฌานลาภิตาย กิสฺส ตฺวํ อยฺย[๑] เอวรูปา กิริยา อาคตาติ ฯ เอวมาหสฺส ภิกฺขาย ทูสิตาติ ฯ ตาหิ อยฺย[๒] เอวมาห ภิกฺขาย ทูสิตา อการเณ สา ภิกฺขาติ ตสฺส ภิกฺขุ มุญฺจาเปสิ ฯ อถาปเร สาปิ ภิกฺขา อาภโต ตญฺจ ภิกฺขุ ฌานมฺปิ อาภาเปสิ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ เต ทุฏฺฐุลฺลายนฺติ **ทุยฺยนฺติ** วิตาเปนฺติ กถนฺติ เอตฺถ ปิณฺฑปาติกา ภิกฺขู ทุปฺปฏิปตฺติ ทุปฺปฏิปนฺนา อนาคมฺมสมฺปนฺนา ปิณฺฑาย จรนฺตีติ อสลฺลกฺเขตฺวาปิ ลาเภ อลาเภ ปริสิสฺสนฺติ อสลฺลกฺเขตฺวาปิ ลาภมิสฺสนฺติ อตีสหสาปิ ปริสิสฺสนฺติ อตีสหสาปิ ลาภมิสฺสนฺติ อติทุเรปิ ติฏฺฐนฺติ อจฺจาสนฺเนปิ ติฏฺฐนฺติ อติจิรมฺปิ ติฏฺฐนฺติ อติลหุกมฺปิ ลาภิสฺสนฺตีติ ฯ อถาปเร เต ภิกขู ฌานมฺปิ อาภาเปสุ ฯ เป ฯ สงฺฆสฺส ภิกฺขา เทถาวุโส ฯ เป ฯ สงฺฆสฺส ภตฺตานิ ฯ เป ฯ วิตฺตูปกาปิ ตฺวมฺปิ ภนฺเต ภิกฺขา อาหเรยฺยาสิ เตนหิ ภิกฺขาวุ

๑-๒ ฉ. ม. อายฺยา ฯ

ស្តេចប្រុសនោះថា នែអ្នក ហេតុអ្វីបានជាអ្នកនេះតប់កិក្ខុនេះ ។ ស្តេចឆ្លើយថា កិក្ខុនេះប្រទូស្តហឆឯងហើយ ។ ប្រពន្ធស្តេចថា នែអ្នក កិក្ខុនេះមិនបានប្រទូស្តខ្លាំងទេ កិក្ខុនោះឥតបានធ្វើ (អំពើដូច្នោះទេ) ថាហើយក៏ឲ្យប្តីលែងកិក្ខុនោះទៅ ។ ខណៈនោះ កិក្ខុនោះបានទៅកាន់អាស្រមហើយថ្លែងដំណើរនុ៎ះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកកិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត មិនសមបើនឹងស្ងៀតមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ ប្រកបដោយមារយាទមិនសមគួរត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត មិនបានសង្កេតហើយចូលទៅកាន់លំនៅ (គេ) ខ្លះ មិនបានសង្កេតហើយចេញមកខ្លះ ចូលទៅដោយរហ័សពេកខ្លះ ចេញមកដោយរហ័សពេកខ្លះ ឈរក្នុងទីឆ្ងាយពេកខ្លះ ឈរក្នុងទីជិតពេកខ្លះ ឈរយូរពេកខ្លះ ត្រឡប់មកដោយរហ័សពេកខ្លះ (ដូច្នេះ) សោះ ។ គ្រានោះ កិក្ខុទាំងនោះ បានគ្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ឮថារឿងនោះពិតមែនឬ ។បេ។ កិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ

ปาฬิยา วิภงฺคมคฺคญฺจ ปาฬิยา วิภงฺคมคฺคานุโลมญฺจ ปาฬิยา วิภงฺคมคฺคปฏิปกฺขญฺจ ปาฬิยา วิภงฺคมคฺคปฏิปกฺขานุโลมญฺจ ฯ

[๔๑] ปาฬิยา วิภงฺคมคฺคนฺติ กตฺถจิ ปกฺขา ๔ กตฺถจิ ๕ กตฺถจิ ๖ กตฺถจิ ๗ กตฺถจิ ๘ กตฺถจิ ๙ กตฺถจิ ๑๐ กตฺถจิ ๑๑ กตฺถจิ ๑๒ กตฺถจิ ๑๓ กตฺถจิ ๑๔ กตฺถจิ ๑๕ กตฺถจิ ๑๖ กตฺถจิ ๑๗ กตฺถจิ ๑๘ กตฺถจิ ๑๙ กตฺถจิ ๒๐ กตฺถจิ ๒๑ กตฺถจิ ๒๒ กตฺถจิ ๒๓ กตฺถจิ

តថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្តដ.ប់ពួកភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត តាមទំនងដែលពួកភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃបាន ។

(៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បិណ្ឌចារិកភិក្ខុ (ភិក្ខុអកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត) គិតថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងកាលឥឡូវនេះ ហើយគប្បីបិទបាំងមណ្ឌលបី គឺ ស្មៅកឲ្យជាបរិមណ្ឌល ក្រវាត់សម្ពត់កាយពន្ធន៍ (វត្តពន្ធបង្កេះ) ហើយតម្រួតចីវរសង្ឃាដិ ពាក់ក្តឹហើយឃ្លុំ ដូចបាត្រឲ្យស្អាតកាន់ដើរចូលទៅកាន់ស្រុកដោយស្រួល មិនរលេះរលាំង ត្រូវបិទបាំងកាយឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានក្តែកសំឡឹងចុះក្រោមដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយចីវរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចខ្ចាំងដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិច ។ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រវែងកាយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវបង្ហុយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវងើកងោកក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវទម្លាក់ក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនត្រូវបំអើតដើរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ កាលដែលនឹងចូលទៅកាន់លំនៅនៅគេត្រូវកំណត់ថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅ

សល្វក្ខេតព្វំ ឥមិនា បវិសិតព្វេន ឥមិនា ឧក្ខេបេន ឥមិនា ឧក្ខេបេនតិ
ឥតិសហសា បវិសិតព្វំ ឥតិសហសា ឧក្ខេបេតព្វំ
ឥតិឥត្ថរេ ឋាតព្វំ ឥតិឆ្ហាសង្ខេ ឋាតព្វំ ឥតិចិរំ ឋាតព្វំ
ឥតិលហុកំ ឧដ្ឋាតព្វំ បឹតរោរេ សល្វក្ខេតព្វំ កិក្ខំ
ឥាតុកាមា ឥ អនាតុកាមា ឥតិ សចេ ភេម្ម ឥ
ឧក្ខិបតិ អាសន្ន ឥ វុដ្ឋាតិ ឥាគន្ត្វំ ឥ បឋមស្ស
ឥាដនំ ឥ បឋមស្ស បមេតិ ឥ ឥាតុកាមិយោតិ[1]
ឋាតព្វំ កិក្ខាយ ឧយ្យមាយាយ ឥមេរេ ឥាគ្គេរេ សង្ឃដ្ឋ
ទុក្ខរេត្វា ឧក្ខិណោរេ ឥាគ្គេរេ បត្តំ បណាមេត្វា ទុរោហិ
ឥាគ្គេហិ បត្តំ បវិក្ខេហេត្វា កិក្ខា បដិក្ខេហេតព្វា ន ច
កិក្ខាធាយិតាយ មុខំ ឱលោកេតព្វំ[2] សល្វក្ខេតព្វំ
ស្វបំ ឥាតុកាមា ឥ អនាតុកាមា ឥតិ សចេ ឥាគន្ត្វំ ឥ
បឋមស្ស ឥាដនំ ឥ បឋមស្សតិ បមេតិ ឥ ឥាតុកាមិ-
យោតិ ឋាតព្វំ កិក្ខាយ ឧជ្ឈាយ សង្ឃដ្ឋដិយោ បត្តំ
បដិច្ឆាទេត្វា សាដុកំ អន្តរឥាគេន ឧដ្ឋាតព្វំ សុបច្ឆដិច្ឆន្ន-
រេ អន្តរឃរេ ឋាតព្វំ សុសំវុតេរេ អន្តរឃរេ ឋាតព្វំ

---

១ ឧ. ឥាគុកាមោ វិយាតិ ។ ម. ឥាគុកាមាស្សាតិ ។ ២ ឧ. ម. ឧល្លោកេតព្វំ ។

តាមផ្លូវនេះ នឹងចេញមកវិញតាមផ្លូវនេះ មិនត្រូវដើរបួលទៅដោយរហ័សពេក មិនត្រូវចេញមកដោយរហ័សពេក មិនត្រូវឈរក្នុងទីឆ្ងាយពេក មិនត្រូវឈរក្នុងទីជិតពេក មិនត្រូវឈរយូរពេក មិនត្រូវត្រឡប់រហ័សពេក ត្រូវឈរសង្កេតថា គេមានបំណងនឹងឲ្យចង្ហាន់ ឬឥតមានបំណងនឹងឲ្យទេ បើប្រសិនជាគេបញ្ឈប់ការងារ ឬគេក្រោកចាកអាសនៈ ឬចាប់ដៃក ឬចាប់ភាជន៍ ឬគេមានបំណងនឹងឲ្យហើយនិមន្តឲ្យរង់ចាំក្តី ដឹងដូច្នេះហើយត្រូវឈរចាំ កាលបើ គេប្រគេនចង្ហាន់ បិណ្ឌចារិកភិក្ខុត្រូវដៃកសង្ឃាដិដោយដៃឆ្វេងបង្អោនចាត្រដោយដៃស្តាំ ហើយទ្រចាត្រដោយដៃចាំងពីទទួលយកចង្ហាន់ តែកុំសំឡឹងមើលមុខស្រីដែលប្រគេន[1]ចង្ហាន់នោះឡើយ ត្រូវសង្កេតថា គេមានបំណងនឹងឲ្យសម្ល ឬមិនមានបំណងនឹងឲ្យទេ បើប្រសិនជាគេចាប់ដៃក្តី ចាប់ភាជន៍ក្តី ឬគេមានបំណងនឹងឲ្យហើយនិមន្តឲ្យរង់ចាំក្តី បិណ្ឌចារិកភិក្ខុដឹងដូច្នេះហើយ ត្រូវឈរចាំ កាលបើគេបានប្រគេនចង្ហាន់ហើយ ត្រូវបិទចាំងចាត្រដោយសង្ឃាដិ ដើរត្រឡប់មកដោយស្រួល មិនលះរលាំងត្រូវបិទចាំងតាយឲ្យល្អដើរទៅកន្លែងចន្លោះផ្លូវ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នដោយល្អដើរទៅកន្លែងចន្លោះផ្លូវ ត្រូវមាន

---

១ អដ្ឋកថា ថា ប្រុសក្តី ស្រីក្តី បិណ្ឌចារិកភិក្ខុមិនគប្បីមើលមុខគេក្នុងខណៈដែលគេប្រគេនចង្ហាន់ ។

ទិក្ខិត្តចក្ខុ ជា អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ទុក្ខិត្តកាយ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ទុជ្ជប្បិកាយ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង អប្បស្សន្ទេន អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន កាយប្បចាលកំ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន សីសប្បចាលកំ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ១ម្ភកនេន អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ទិគុណ្ឋិនេន អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង ន ទុក្កដិកាយ អន្តរាយ រៃ តន្តំ្ង យោ បឋមំ កាមតោ បិណ្ឌាយ បក្កមតិ នេន អាសនំ បញ្ញាបេតំ្ង ចាតោទកំ ចាតបីឋំ ចាតកថលិកំ ទុបដ្ឋិបិតំ្ង អវក្ការចាដិ ណោវិត្វា ទុបដ្ឋាបេតំ្ង ចាដិយំ បរិភោដ្ឋិយំ ទុបដ្ឋាបេតំ្ង យោ បច្ឆា កាមតោ បិណ្ឌាយ បដិក្កមតិ សចេ ហោតិ កុត្តារសេសោ សចេ អាកង្ខតិ កុញ្ជិតំ្ង ណោ ចេ អាកង្ខតិ អប-ហរតេ វា ជនេ្ឌតំ្ង អប្បាណកេ វា ទុធកេ ទិបិលា-បេតំ្ង នេន អាសនំ ទុទ្ធរិតំ្ង ចាតោទកំ ចាតបីឋំ ចាតកថលិកំ បដិសាមេតំ្ង អវក្ការចាដិ ណោវិត្វា បដិសាមេតំ្ង ចាដិយំ បរិភោដ្ឋិយំ បដិសាមេតំ្ង

ក្នែកសំឡឹងចុះក្រោម ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើយចីវរ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវសើចខ្ចាំងដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ ត្រូវមានសំឡេងតិចៗ ដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវគ្រលែងកាយដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវបង្ហើយដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវឆែកដោកក្បាលដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវទម្លុះក្បាលដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ មិនត្រូវចំអើតដើរទៅក្នុងចន្ទោះផ្ទះ កិក្ខុណាត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកមុនគេ កិក្ខុនោះត្រូវក្រាលអាសនៈ(ទុកហាំ)ត្រូវដម្កល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់លាងដើរ តាំងសម្រាប់ទ្រាប់ដើរដែលលាងហើយទ្រនាប់សម្រាប់ដូតដើរដែលមិនទាន់លាង ត្រូវលាងកាដន៍សម្រាប់ផ្ទះរកោដនហើយដម្កល់ទុក ត្រូវដម្កល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់ផាន់ ន័ងទឹកសម្រាប់ប្រើ-ប្រាស់កិក្ខុណាត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុកក្រោយគេ បើមានអាហារដែលសល់អំពីបរិភោគ បើចង់ផាន់គប្បីផាន់ចុះ បើមិនចង់ផាន់ទេ ត្រូវយកទៅចោលក្នុងទីដែលគ្មានវត្តុខៀវ (មានស្មៅដាដើម) ឬយកទៅចាក់ក្នុងទឹកដែលគ្មានសត្វ កិក្ខុនោះគប្បីសារអាសនៈទុក ត្រូវទុកដាក់នូវទឹកសម្រាប់លាងដើរ តាំងសម្រាប់ទ្រាប់ដើរដែលលាងហើយ ទ្រនាប់សម្រាប់ដូតដើរដែលមិនទាន់លាង ត្រូវលាងកាដន៍សម្រាប់ផ្ទះរកោដន ហើយរៀបចំទុកដាក់ ត្រូវទុកដាក់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ន័ងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់

កត្តព្តំ សម្មដ្ឋិតព្ញំ យោ បសដ្ឋតិ ចាតិយេ យេ ភ
បរិភោគចេតិយេ យេ ភ វច្ចេ យេ ភ តិត្តំ តុច្ចំ តេន ឧបជ្ឈា-
បេតព្ញំ សចេ សដ្ឋ តេហតិ អវិសយ្ហំ ហត្តវិការេន ទុតិយំ
អាមន្តេត្វា ហត្តវិលង្ឃកេន ឧបជ្ឈាបេតព្ញំ ន ច តប្បច្ច-
យោ ភវតិ តិដ្ឋតេ្ញ តិនិ ខោ តិក្ខត្តុំ បិណ្ឌចារិកាធំ
តិក្ខត្តុំ វត្តំ យេ បិណ្ឌចារិកេហិ តិក្ខត្តុំ សម្ម
វត្តិតព្ញន្តិ ។

[៤២] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា តិក្ខ
អរញ្ញេ វិហរន្តិ ។ តេ តេវ ចាតិយំ ឧបជ្ឈាបេន្តិ ន ប-
រិភោគចេតិយំ ឧបជ្ឈាបេន្តិ ន អគ្គិំ ឧបជ្ឈាបេន្តិ ន អរណិ-
សហិតំ ឧបជ្ឈាបេន្តិ ន ឧក្កត្តុបធានំ ជាតន្តិ ន ធិសា-
ភាគំ ជាតន្តិ ។ ភោក តត្ត តត្ថ តេ តិក្ខ ឯតទភេចុំ
អត្ថិ តេ ចាតិយន្តិ ។ ឧត្តាវុសោតិ ។ អត្ថិ តេ បរិភោ-
ជនិយន្តិ ។ ឧត្តាវុសោតិ ។ អត្ថិ តេ អគ្គីតិ ។
ឧត្តាវុសោតិ ។ អត្ថិ តេ អរណិសហិតន្តិ ។

ត្រូវបោសកេងកត្តុ កិក្ខុណា យើញភ្នួមសម្រាប់ដាក់ទឹកផាន់ក្តី ភ្នួមសម្រាប់ដាក់ទឹកប្រើប្រាស់ក្តី ភ្នួមសម្រាប់ដាក់ទឹកលាងវច្ចៈក្តី ដែលទេគ្មានទឹក កិក្ខុនោះត្រូវកេទឹកមកដម្ងល់ទុក បើកិក្ខុនោះមិនអាចនឹងលើក (ដោយដៃខ្លួន) ឬបទេ ត្រូវហៅកេគេជាគំរប់ពីរនាក់ ដោយហត្ថវិការ (ប្រាយដៃ) ហើយឲ្យគេជួយលើកទៅដម្ងល់ទុក តែកុំបញ្ជូញវាថា ព្រោះហេតុតែកិច្ចប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្នាលកិន្តុពាំងឡាយ ពាំងនេះជាវត្តរបស់បិណ្ឌចារីកកិក្ខុពាំងឡាយ តាមទំនងដែលបិណ្ឌចារីកកិក្ខុពាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយច្រៃ ។

(៤៦) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុច្រើនរូបនៅកន្លែងព្រៃ ។ កិក្ខុពាំងនោះមិនដងទឹកសម្រាប់ផាន់ទុក មិនដងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក មិនបានដម្ងល់ទុកនូវភ្លើង មិនបានដម្ងល់ទុកនូវពាំនួតភ្លើង មិនដឹងផ្លាយនក្ខត្ត-ឫក្ស មិនដឹងចំណែកនៃទិស ។ មានពួកចោរទៅកន្លែងនោះ បានសួរកិក្ខុពាំងនោះថា មានទឹកផឹកឬទេ លោកម្ចាស់ ។ កិក្ខុពាំងឡាយប្រាប់ថា គ្មានទេ អាវុសោ ។ ចោរសួរថា ចុះទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មានឬទេ លោកម្ចាស់ ។ កិក្ខុពាំងឡាយប្រាប់ថា គ្មានទេ អាវុសោ ។ ពួកចោរសួរថា ចុះភ្លើងមានឬទេ លោកម្ចាស់ ។ កិក្ខុពាំងឡាយប្រាប់ថា គ្មានទេ អាវុសោ ។ ពួកចោរសួរថា ចុះឈើពាំនួតភ្លើងមានឬទេ លោកម្ចាស់ ។

ន ត្វាវុសោតិ ។ កោ ន ជ កន្តេ យុត្តន្តិ ។ ន ខោ មយំ អាវុសោ ជានាមាតិ ។ កតមាយំ កន្តេ និសាតិ ។ ន ខោ មយំ អាវុសោ ជានាមាតិ ។ អថ ខោ តេ ភោក នេវាមេសំ ទានីយំ អត្តិ ន បវារោ ជនីយំ អត្តិ ន អក្កិ អត្តិ ន អរណិសហិតំ អត្តិ ន ន ក្ខត្តបទានិ ជានន្តិ ន និសាភាគំ ជានន្តិ ភោក អមេ ន យិមេ ភិក្ខូតិ អាភោជេត្វា បក្កមិំសុ ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ ភិក្ខូ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថ ខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ ន ម្មិ កថំ ភត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេន ហិ ភិក្ខវេ អារញ្ញកានំ ភិក្ខូនំ វត្តំ បញ្ញបេស្សាមិ យថា អារញ្ញកេហិ ភិក្ខូហិ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

[៨៣] អារញ្ញកេន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនា កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ បត្តំ ចីវរំ ខន្ធេ ករិត្វា ឧទាហរន អារោហិត្វា ឆារុកល្លំ

កិក្ខុពាន់ឡាយក្រាបបង្គំថា គ្មានទេ អាវុសោ ។ ពួកចោរសួរថា ចុះកន្លងថ្ងៃនេះ ប្រកបដោយផ្លាយនក្ខត្តឫក្សអ្វី ។ កិក្ខុពាន់ឡាយក្រាបបង្គំថា ម្នាលអាវុសោ យើងពាន់ឡាយមិនដឹងទេ ។ ពួកចោរសួរថា នេះហោថាទិសអ្វី លោកម្ចាស់ ។ កិក្ខុពាន់ឡាយក្រាបបង្គំថា យើងពាន់ឡាយមិនដឹងទេ អាវុសោ ។ លំដាប់នោះ ចោរពាន់នោះនិយាយថា ទឹកសម្រាប់ផឹករបស់កិក្ខុពាន់នេះក៏គ្មាន ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក៏គ្មាន ភ្លើងក៏គ្មាន ឈើពុំនឹងតភ្លើងក៏គ្មាន ផ្លាយនក្ខត្តឫក្សក៏មិនដឹង ចំណែកនៃទិសក៏មិនស្គាល់ ពួកនេះជាចោរទេតើ ពួកនេះមិនមែនជាកិក្ខុទេរយ៉ៃ ថាហើយក៏នាំគ្នាវាយហើយដើរចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុពាន់នោះបានក្រាបដំណើរនុ៎ះដល់កិក្ខុពាន់ឡាយ ។ កិក្ខុពាន់ឡាយបានយកសេចក្តីនុ៎ះ ក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅកិក្ខុពាន់ឡាយមកកន្លងពេលនោះថា ម្នាលកិក្ខុពាន់ឡាយ បើដូច្នោះតថាគតនឹងបញ្ញត្តវត្តដល់អាញាកកិក្ខុពាន់ឡាយ (កិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ)តាមទំនងដែលអាញាកកិក្ខុពាន់ឡាយគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃបាន។

[៨៣] ម្នាលកិក្ខុពាន់ឡាយ (អាញាកកិក្ខុ) ត្រូវក្រោកឡើងអំពីព្រឹកព្រហាម ហើយប្រកបធ្មត្រកន្លងស្មោក រួចស្តាយលើស្មា ធ្វើចីវរឲ្យនៅលើ-ក ពាក់សាស្ត្រាដើរហើយរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើនឹងគ្រឿង

មត្តំ ភោកកល្លំ បដិសាមេត្វា ទ្វារវាតបានានិ ថកេត្វា សេ-
ខាសនា ឱតរិតព្ពំ ឧទានិ តាមំ បរិសិស្សាមីតិ ឧបា-
ហនា ឱមុញ្ចិត្វា ឆឌ្ឌេត្វា បល្លង្កេ ឯវំ កាយ
បក្ខិបិត្វា អំសេ អាលម្ពេត្វា តតិយឈានំ បដិប្បានេន្តេន
បរិមណ្ឌលំ ឯវាសេត្វា កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា សតុណ្ណំ
ភត្តំ សង្ឃាដិយោ ចារុបិត្វា តណ្ឌិកំ បដិមុញ្ចិត្វា
ឆោរិត្វា បត្តំ ភរេត្វា សាធុកំ អតរមានេន តាមោ
បរិសិតព្ពោ សុប្បដិច្ឆន្តេន អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ សុសំវុតេន
អន្តរឃរេ តន្តព្ពំ ។ បេ ។ ន ខុក្កុដិកាយ អន្តរឃរេ
តន្តព្ពំ ឯវមាទិនំ បរិសន្តេន សល្លក្ខេតព្ពំ អមិនា បរិ-
សិស្សាមិ អមិនា ឯក្ខមិស្សាមីតិ ឆាតិសហាសា បរិ.
សិតព្ពំ ឆាតិសភេសា ឯក្ខមិតព្ពំ ឆាតិទ្វារេ ឋាតព្ពំ
ឆាឋ្ឋាសន្តេ ឋាតព្ពំ ឆាតិចិរំ ឋាតព្ពំ ឆាតិលហុកំ ឯវត្តិ-
តព្ពំ បិតភោគេន សល្លក្ខេតព្ពំ តិក្ខំ ឆាតុកាមោ វា អឆា-
តុកាមោ វា តិ សញ្ញាយ ឋិតេ ភត្តំ វា ឯក្ខមតិ អាសនា វុដ្ឋាតិ
ភាជនំ វា បភមសតិ ភាជនំ វា បភមសតិ ឋបេតិ
វា ឆាតុកាមិយោតិ ឋាតព្ពំ តិក្ខាយ ឌិយមានាយ

ដ៏បវិទ្ធារនើងបង្អួច រួចហើយចុះពីទីសេនាសន: ដោយគិតថា អាត្មាអញ
នឹងចូលទៅគាន់ស្រុកក្នុងកាលឥឡូវនេះ ត្រូវដោះសែ្បកដើង ហើយ
បន្ទាបគោះច្រកជាក់ក្នុងស្វោកថ្ពាត្រហើយស្ពាយលើស្មា បិទជុំងកាយឲ្យ
មានមណ្ឌលបី សែ្បកសង្ឃាឲ្យដាបរិមណ្ឌល ត្រវាត់សម្ពត់កាយពន្ធន៍
តម្រួតទុក្ខរាសង្គ:នឹងសង្ឃាដិ ហើយយ៉ាំពាក់ក្បាំហើយដួតថ្ពាត្រគាន់ដើរចូល
ទៅក្នុងស្រុកដោយស្រួល មិនរលេះរលាំង អារញ្ញកភិក្ខុ ត្រូវបិទ
ជុំងកាយឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមប្រយ័ត្នដោយល្អដើរ
ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ មិនត្រូវចំអើតដើង ដើរទៅក្នុងចន្លោះ
ផ្ទះ កាលបើនឹងចូលទៅគាន់លំនៅគេ ត្រូវកំណត់ទុកក្នុងចិត្តថា អាត្មា
អញនឹងចូលទៅ តាមផ្លូវនេះ នឹងចេញមកវិញ តាមផ្លូវនេះ មិនត្រូវ
ចូលទៅដោយរហ័សពេក មិនត្រូវចេញមកវិញ ដោយរហ័សពេក មិន
ត្រូវឈរ ក្នុងទីឆ្ងាយពេក មិនត្រូវឈរ ក្នុងទីជិតពេក មិនត្រូវឈរ
ឃ្លេពេក មិនត្រូវត្រឡប់មករហ័សពេក ត្រូវឈរសង្កេតមើលថា គេ
ចង់ឲ្យចង្ហាន់ ឬមិនចង់ឲ្យទេ បើគេបញ្ឈប់ការងារក្តី ស្រាកអំពីអាសន:
ក្តី ចាប់គាន់រៃកក្តី ចាប់គាន់គាដន៍ក្តី គេចង់ប្រគេនចង្ហាន់ហើយនិមន្ត
ឲ្យរង់ចាំក្តី ភិក្ខុដ៏ឆ្លាដូច្នេះហើយ គប្បីរង់ចាំ កាលបើគេប្រគេនចង្ហាន់

ភាថេន ហាត្តេន សង្ឃាដឹ ឧក្ខារេត្វា ឧក្កិលេន ហាត្តេន
បត្តំ បណាមេត្វា ឧភោហិ ហាត្តេហិ បត្តំ បរិភុញ្ជេត្វា
កិត្តិ បដិក្កូលេតព្ពា ន ច កិត្តិយាយិតាយ មុខំ
ឱលោកេតព្ពំ សល្លក្ខេតព្ពំ សូបំ វា ទាតុកាមា វា
អទាតុកាមា វាតិ សចេ ភជ្ជិតំ វា បរាមសតិ ភាជនំ វា
បរាមសតិ ឋបេតិ វា ទាតុកាមិយោតិ ឋាតព្ពំ កិត្តិយ
និដ្ឋាយ សង្ឃាដិយោ បត្តំ បដិច្ឆាទេត្វា សាធុកំ អតរមា-
នេន ឯវត្តិតព្ពំ សុប្បដិច្ឆន្នេន អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ ។បេ។ ន
ឧក្កុដិកាយ អន្តរឃរេ គន្តព្ពំ តាមតោ ឯក្ខមិត្វា បត្តំ
ឋបិតាយ បក្ខិបិត្វា អំសេ អាលគ្គេត្វា ចីវរំ សំហរិត្វា
សីសេ ករិត្វា ឧភាហតា អាវេហិត្វា គន្តព្ពំ អារញ្ញកេន
កិត្តវេ កិត្តិតា ទាតីយំ ឧបជ្ឈាបេតព្ពំ បរិភោគីយំ ឧ-
បជ្ឈាបេតព្ពំ អត្តិ ឧបជ្ឈាបេតព្ពោ អរណិសហិតំ ឧបជ្ឈា-
បេតព្ពំ ភគ្គវនណ្ណោ ឧបជ្ឈាបេតព្ពោ ន ច្ចត្តបធានេ
ឧក្ខេបតព្ពានេ សភាគាបត្តិយា វា ទិដ្ឋាវិកម្មេ វា ទិដ្ឋា-
ក្កុសលេន ភវិតព្ពំ ឥទំ ខោ កិត្តវេ អារញ្ញកានំ កិត្តំ
វត្តំ យថា អារញ្ញកេហិ កិត្តិហិ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

ត្រូវយកដៃឆ្វេងវែកសង្ឃាដិ យកដៃស្តាំបង្អោនចាត្រហើយទ្រចាត្រដោយដៃទាំងពីរទទួលយកចង្ហាន់ តែកុំសំឡឹងមើលមុខស្ត្រីដែលប្រគេនចង្ហាន់ឡើយ ត្រូវសង្កេតពិនិត្យមើលថា គេចង់ប្រគេនសម្លឬមិនចង់ប្រគេនទេ បើគេចាប់កាន់វែកក្តី ចាប់កាន់ភាជនក្តី គេចង់ប្រគេនហើយនិមន្តឲ្យវង់ចាំក្តី កិក្ខុដឹងដូច្នេះហើយត្រូវវង់ចាំ កាលបើគេប្រគេនចង្ហាន់ហើយត្រូវយកសង្ឃាដិបិទចាំងចាត្រ ហើយត្រឡប់ចេញមកដោយស្រួលមិនរលេះរលាំង ត្រូវបិទចាំងកាយឲ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ មិនត្រូវចំអើតដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ កាលបើត្រឡប់ចេញមកពីស្រុកវិញហើយត្រូវច្រកចាត្រក្នុងស្មៅក ហើយស្ពាយលើស្មា ហើយប្រមូលចីវរទូលលើក្បាលហើយពាក់ស្បែកដើរទៅ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អាវាសកិក្ខុត្រូវដងទឹកសម្រាប់ផាន់ទុក ត្រូវដងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក ត្រូវដម្កល់ទុកនូវភ្លើង ត្រូវដម្កល់ទុកនូវឈើពំនូតភ្លើង ត្រូវដម្កល់ទុកនូវឈើប្រត់ត្រូវរៀនបូជាយនកម្មដ្ឋានក្នុងឯកទេស គួរជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងទិស ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាវត្តរបស់អាវាសកិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលអាវាសកិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[៤៤] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខូ អដ្ឋកថាសេ ចីវរកម្មំ ករោន្តិ ។ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បដិ-ភាតេ បត្តំ(១) សេនាសនំ បបេក្ខាដេសុំ(២) ។ ភិក្ខូ រដេន ទិកតិរយីសុ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋា-យន្តិ ខីយន្តិ វិហាដេន្តិ ករំ ហិ នាម ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បដិ-ភាតេ បត្តំ សេនាសនំ បបេក្ខាដេស្សន្តិ(៣) ភិក្ខូ រដេន ទិកតិរយិស្សន្តីតិ(៤) ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខូ បដិភាតេ បត្តំ សេនាសនំ បបេក្ខាដេន្តិ ភិក្ខូ រដេន ទិកតិរយិស្សតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិំ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូនំ សេនាសនវត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា ភិក្ខូហិ សេនាសនេ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

---

១ ម. អង្គណេ ។ ២ ឧ. បបេ្បាបេសុំ ។ ម. បបេ្ពដេសុំ ។ ៣ ឧ. បបេ្បាបេស្សន្តិ ។ ម. បបេ្ពដេស្សន្តិ ។ ៤ ឧ. ម. ទុកតិរស្សតិ ។

(៩៤) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុច្រើនរូបធ្វើចីវរកម្មក្នុងទីវាល ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគោះគ្រឿងសេនាសនៈ ក្នុងទីធ្លាដែលជាទីប្រាសខ្យល់ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយប្រឡាក់ដោយធូលី ។ ភិក្ខុពាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនសមបើនឹងគោះគ្រឿងសេនាសនៈក្នុងទីធ្លាដែលជាទីប្រាសខ្យល់ ឲ្យភិក្ខុពាំងឡាយប្រឡាក់ដោយធូលីសោះឡើយ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយនោះ បានយកសេចក្តីនុ៎ះ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ឮថាពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុគោះគ្រឿងសេនាសនៈក្នុងទីធ្លាដែលជាទីប្រាសខ្យល់ ឲ្យភិក្ខុពាំងឡាយប្រឡាក់ដោយធូលី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុពាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសេនាសនវត្ត ដល់ភិក្ខុពាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុពាំងឡាយ គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ។

[៩៥] យស្មឹ វិហារេ វិហារតិ សចេ សោ វិហារោ ខុទ្ទកោ ហោតិ សចេ ខុទ្ទហតិ សោ ឆតញ្ចេ វិហារំ សោ ឆន្នេន បឋមំ បត្តចីវរំ ឧទ្ទរតិ ឧទ្ទរតិ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ និសីទនបច្ចត្ថរណំ ឧទ្ទរតិ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ កិសិ-ពិម្ពោហនំ ឧទ្ទរតិ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចោ ឧច្ចំ កត្វា សាឆុកំ អបរិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន ភាវជបិដ្ឋំ ឧទ្ធ-រតិ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពោ បីឋំ ឧច្ចំ កត្វា សាឆុកំ អប-រិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន ភាវជបិដ្ឋំ ឧទ្ធរតិ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចបដិបាទកា ឧទ្ធរតិ ឯកមន្តំ និក្ខិប-តព្ពា ខេឡមល្លកោ ឧទ្ធរតិ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពោ អ-បស្សេនផលកំ ឧទ្ធរតិ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ ភុម្មត្ថរណំ យថាបញ្ញត្តំ សល្លក្ខេតព្ពា ឧទ្ធរតិ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ សចេ វិហារេ សន្ថតកំ ហោតិ ឧល្លោកា[1] បឋមំ ឱហារេតព្ពំ អាលោកសន្ធិកណ្ណភាគា បមជ្ជិតព្ពា សចេ តេរុភបរិតម្ពកតា ភិត្តិ កណ្ណភិគា ហោតិ ចោ-ឡកំ តេមេត្វា បីឌេត្វា បមជ្ជិតព្ពា សចេ ភាល-វណ្ណភាគា ភូមិ កណ្ណភិគា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា

---

១ ម. ឧល្លោកេ ។

(៤៥) កិក្ខុទៅកុដិវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម បើអាច(សំអាតបាន)ក៏ត្រូវសំអាត កាលដែលនឹងសំអាតវិហារ ត្រូវយកចាត្រនឹងចីវរទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរជាមុន ហើយត្រូវយកនិសីទនៈនឹងកម្រាលទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពួកនឹងខ្នើយទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវលើកបង្អាបត្រែឲ្យស្រួលកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ នាំយកទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវលើកបង្អាបតាំងឲ្យស្រួលកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារនាំយកទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកទ្រនាប់ដើងត្រែទៅទុក កន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកក្តារសម្រាប់ប្លែកទៅទុក កន្លែងដ៏សមគួរ ត្រូវកំណត់ទីដែលគេក្រាលកម្រាលផែនដីយ៉ាងណា ហើយនាំយកទៅទុកកន្លែងដ៏សមគួរ បើកុដិវិហារស្អុតស្អាញ (មិនស្អាតដោយសារសៃពីងពាងជាដើម) កិក្ខុត្រូវបោសតាំងពីពិតានជាមុន ចំណែកជ្រុងសន្ទះបង្អួចត្រូវជូតសំអាត បើជញ្ជាំងដែលគេលាបដោយថ្នាំ មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សម្អាតជូតហើយសឹមជូត បើទីផ្ទៃដែលគេធ្វើដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ មានសៅហ្មងពណ៌សម្បុរ ត្រូវជ្រលក់កំណាត់

បីនេ្ឋត្វា បមដ្ឋិតញ្ច សចេ អកតា លោតិ ភូមិ ទន-
តេកន បរិច្ឆោសិត្វា សម្មដ្ឋិតញ្ច មា វិហារេ រជេន
ឱហញ្ញីតិ សង្ការំ វិចិនិត្វា ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតព្ពំ ន កិក្ខុ-
សាមន្តា សេនាសនំ បបេ្ជដេតព្ពំ ន វិហារសាមន្តា
សេនាសនំ បបេ្ជដេតព្ពំ ន ចានីយសាមន្តា សេនា-
សនំ បបេ្ជដេតព្ពំ ន បរិភោជនីយសាមន្តា សេនា-
សនំ បបេ្ជដេតព្ពំ ន បដិវាតេ បដ្ដណោ[1] សេនាស-
នំ បបេ្ជដេតព្ពំ អនោវាតេ សេនាសនំ បបេ្ជដេតព្ពំ
កុម្ភត្ថរណំ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្ជដេត្វា
អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ មញ្ចបដិបាទកា
ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា យថាឋានេ
ឋបេតញ្ច មញ្ចោ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា សោធេត្វា
បបេ្ជដេត្វា ឆិទ្ទំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន
អសង្ឃដ្ដន្តេន ការាជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ
បញ្ញាបេតញ្ច បីឋំ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា សោធេត្វា
បបេ្ជដេត្វា ឆិទ្ទំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន

---

១ ឧ. ម. អង្គណោ ។

សម្ពត់ពួតរួចសឹមដួត បើទីផ្លែគេមិនដូរទេ កិក្ខុត្រូវប្រុសដោយទឹកហើយ
សឹមដួតដោយគិតថា កុំឲ្យវិហារប្រឡាក់ដោយធូលីឡើយ ត្រូវប្រមូល
សម្រាមទៅចោលក្នុងទីដ៏សមគួរ មិនត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសន:ជិតកិក្ខុ
ផងគ្នា មិនត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសន:ជិតវិហារ មិនត្រូវគោះគ្រឿង
សេនាសន:ជិតទឹកសម្រាប់ផាន់ មិនត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសន:ជិតទឹក
សម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសន: ក្នុងធ្លាដែលជាទី
ច្រាសខ្សាច់ ត្រូវគោះគ្រឿងសេនាសន: ក្នុងទីក្រោមខ្សាច់ ត្រូវហាល
កម្រាលផែនដីហើយដម្រះគោះ ក្នុងទីដ៏សមគួរ រួចសាយកមកក្រាល
ដូចដើមវិញ ត្រូវហាលទ្រនាប់ដើងគ្រែ ហើយដួតសំអាត ក្នុងទីដ៏
សមគួរ រួចនាំយកមកដម្កល់ទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលគ្រែហើយ
ដម្រះគោះក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយលើកបន្ទាបឲ្យស្រួល កុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះ
សន្ទះទ្វារនឹងគ្រែបត្តារ រួចនាំយកទៅទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលតាំង
ហើយដម្រះគោះក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយលើកបន្ទាបឲ្យស្រួល កុំឲ្យទង្គិច

អសង្ឃដ្ឋនេន ភគវាជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ កិសិពិម្ពោហនំ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា សោ-ធេត្វា បបេ្ផាដេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ ជិនិសីទនប្បច្ចត្ថរណំ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្ផាដេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ ខេឡ-ប្បមល្លកោ ឯកមន្តំ ឋិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យថាឋានេ ឋបេតព្ពោ អបស្សេនផលកំ ឯក-មន្តំ ឋិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យថាឋានេ ឋបេ-តព្ពំ បត្តចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋាបីឋំ វា បរាមសិត្វា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ន ច អនន្តរហិតាយ ភូមិយា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ចីវរំ និក្ខិ-បន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរវំសំ វា ចីវររជ្ជុំ វា បមជ្ជិត្វា ចារេតា អន្តំ ឋិរតោ ភោគំ កត្វា ចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ សចេ បុរត្ថិមា សរជា វាតា វាយន្តិ បុរត្ថិមា វាតធាជា ជនេតព្ពោ សចេ បច្ឆិមា សរជា វាតា វាយន្តិ បច្ឆិមា វាតធាជា

កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងគ្រែបង្អែរ រួចនាំយកមកទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលពួកខ្នើយ ហើយដម្រះគោះ ក្នុងទីដ៏សមគួរ រួចនាំយកមករៀបចំទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលកម្រាលសម្រាប់អង្គុយ ហើយដម្រះគោះ ក្នុងទីដ៏សមគួរ រួចសារយកមកក្រាលទុកដូចដើមវិញ ត្រូវហាលកន្ទោរសម្រាប់ស្ពាន់ទឹកមាត់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយដូតរួចនាំយកមកទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលផែនក្តារសម្រាប់ផ្អែក ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយដូតរួចនាំយកមកទុកដូចដែលវិញ ត្រូវទុកជាក់ចាត្រនឹងចីវរ កាលដែលទុកជាក់ចាត្រ ត្រូវកាន់ចាត្រដោយដៃម្ខាង ហើយស្មាបខាងក្រោមគ្រែ ឬខាងក្រោមតាំងដោយដៃម្ខាងសិន សឹមទុកជាក់ចាត្រចុះ តែថាមិនត្រូវទុកជាក់ចាត្រក្នុងទីដែលមិនស្អាតឡើយ កាលដែលនឹងទុកចីវរ ត្រូវកាន់ចីវរដោយដៃម្ខាង ហើយដូតស្មាចីវរ ឬខ្សែស្បៃដោយដៃម្ខាង ហើយធ្វើជាយខាងនាយឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយសិន សឹមទុកចីវរចុះ បើមានខ្សល់ប្រកបដោយធូលីបក់មកអំពីទិសខាងកើត ភិក្ខុត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងកើត បើមានខ្សល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងលិច ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងលិច

ជកេតញ្ញ សចេ ខត្តភ សរជា ភតា ភយដ្ឋំ ខត្តភ
ភតថាជា ជកេតញ្ញ សចេ ឧក្កិណា សរជា ភតា ភ-
យដ្ឋំ ឧក្កិណា ភតថាជា ជកេតញ្ញ សចេ សីតកាលោ
ហោតំ ឯវ ភតថាជា វិវរិតញ្ញ រត្តិ ជកេតញ្ញ សចេ ខុ-
ណ្ហកាលោ ហោតំ ឯវ ភតថាជា ជកេតញ្ញ រត្តិ វិវរិតញ្ញ
សចេ បរិវេណំ ខុក្ខាបំ ហោតំ បរិវេណំ សម្មដ្ឋិតញ្ញំ សចេ
កោដ្ឋកោ ខុក្ខាចោ ហោតំ កោដ្ឋកោ សម្មដ្ឋិតញ្ញ
សចេ ឧបដ្ឋានសាលា ខុក្ខាចា ហោតំ ឧបដ្ឋានសាលា
សម្មដ្ឋិតញ្ញ សចេ អគ្គិសាលា ខុក្ខាចា ហោតំ អគ្គិសា-
លា សម្មដ្ឋិតញ្ញ សចេ វច្ចកុដី ខុក្ខាចា ហោតំ វច្ចកុដី
សម្មដ្ឋិតញ្ញ សចេ ចាដិយំ ន ហោតំ ចាដិយំ ឧបដ្ឋាបេ-
តញ្ញំ សចេ បរិភោជនីយំ ន ហោតំ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋា-
បេតញ្ញំ សចេ អាចមនកុម្ភិយោ ខុទកំ ន ហោតំ
អាចមនកុម្ភិយោ ខុទកំ អាសិញ្ចិតញ្ញំ សចេ វុឌ្ឍេន
សទ្ធឹ ឯកវិហារេ វិហរតិ ន វុឌ្ឍំ អភាបុច្ឆា ខុទ្ទេសោ
ភាតញ្ញោ ន បរិបុច្ឆា ភាតញ្ញ ន សជ្ឈាយោ កាតញ្ញោ

បើមានខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងដើម ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងដើម បើមានខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងត្បូង បើរដូវត្រជាក់ ភិក្ខុត្រូវបើកបង្អួចកន្លះវាលាថ្ងៃ បិទកន្លះវាលាយប់ បើរដូវក្តៅ ត្រូវបិទបង្អួចកន្លះវាលាថ្ងៃ បើកបង្អួចកន្លះវាលាយប់ បើបរិវេណមានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់ទឹកមានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ទឹកចេញ បើទីបង្ហានសាលាមានសម្រាម ត្រូវបោសទីបង្ហានសាលាចេញ បើពេនក្តើងមានសម្រាម ត្រូវបោសពេនក្តើងចេញ បើបង្គន់មានសម្រាម ត្រូវបោសបង្គន់ចេញ បើមិនមានទឹកសម្រាប់ផាន់ ត្រូវដងទឹកសម្រាប់ផាន់ទុក បើមិនមានទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ភិក្ខុត្រូវដងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក បើមិនមានទឹកកន្ធាំងសម្រាប់ដម្រះ ត្រូវចាត់ទឹកកន្ធាំងសម្រាប់ដម្រះទុក បើភិក្ខុនៅក្នុងវិហារមួយជាមួយនឹងភិក្ខុថាស់ មិនថាន់បានអនុញ្ញាតពីភិក្ខុថាស់ទេ មិនត្រូវបង្រៀនចាលី មិនត្រូវបង្រៀនអដ្ឋកថា មិនត្រូវធ្វើស្មូធ្យាយ

น ฉนฺนา ภาสิตาย น ปณฺฑิตา ภาสิตาย น ปณฺฑิตา วิญฺญาปิตาย น ภาสิตา-ปริวตฺตาย น ภาสิตา-ปริวตฺติยา สเจ วุฏฺฐาน สมฺมึ ปกติจณฺฑิเม จณฺฑิมตา ยาน วุฏฺฐา เตน ปริวตฺตนฺติ น จ วุฏฺฐา สมฺมาปฏิ-กาณฺฑาน ยาเปตพฺพา ๔นิ ขา ภิกฺขเว ภิกฺขุนิ สงฺฆา สมฺมาวตฺตนฺติ สงฺฆา สมฺมาวตฺตพฺพา ฯ

[๔๖] เตน ขา ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ๘ฉนฺนาย เถรายปิ ภิกฺขูปิ ๘ปิวิสาย มาตา อนาจาร์ย ปฏิจฺจ ปหูตา กฏฺฐ อาเกเปตฺวา อคฺคึ ทตฺวา ฑหาร์ ๘เกตฺวา ฑหาเร ๘สีทนฺติ ฯ เถรา ๘[1] ภิกฺขู ขุณฺหาภิตฺตา ฑหาร์ อลภมานา มุฏฺฐิตา ปปตนฺติ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต ขุชฺฌนฺติ ๘ียนฺติ วิหาเรนฺติ กถ ปิ ภาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ๘ฉนฺนาย เถรายปิ ภิกฺขูปิ ๘ปิวิสาย มาตา อนาจาร์ย ปฏิจฺจ ปหูตา กฏฺฐ อาเกเปตฺวา อคฺคึ ทตฺวา ฑหาร์ ๘เกตฺวา ฑหาเร ๘สีทิสฺสนฺติ เถรา ๘ ภิกฺขู ขุณฺหาภิตฺตา ฑหาร์ อลภมานา มุฏฺฐิตา ปปตนฺติ ฯ อถ ขา เต ภิกฺขู ภควาโต ฌตมตฺถ อาเกเจสุ ฯ เปฯ

---

๑ ฉ. ม. เถรา ๘เถรา เถรา ๘ปิ ปาฐ ปทฺวย น ทิสฺสติ ฯ

មិនត្រូវសំដែងធម៌ មិនត្រូវឧដចង្អឿង មិនត្រូវលត់ចង្អឿង មិនត្រូវបើកបង្ហិច មិនត្រូវបិទបង្ហិចឡើយ បើភិក្ខុដើរចង្រ្កមក្នុងចង្រ្កមមួយជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ ភិក្ខុចាស់ចង្រ្កមតាមផ្លូវណា ភិក្ខុត្រូវដើរចៀសពីផ្លូវនោះ តែកុំឲ្យជាយសង្ឃាដិ"ភិក្ខុចាស់ឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាសេនាសនវត្តរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសេនាសនៈ ។

[៨៦] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈហាមប្រាមក្នុងផ្លូវជាទីក្បាកាយ ក៏នៅតែមិនអើពើ នាំគ្នាគរុទស្រើនបង្អាត់ភ្លើង ហើយបិទទ្វារអង្គុយនៅត្រង់ទ្វារ ។ ដួនជាភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈ ត្រូវកំដៅចៀតចៀនខ្លាំងណាស់ ហើយរកទ្វារចេញមកមិនបានក៏ដ្រាប់ដួលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈហាមឃាត់ក្នុងផ្លូវជាទីក្បាកាយក៏នៅតែមិនអើពើ នាំគ្នាគរុទស្រើនបង្អាត់ភ្លើង ហើយបិទទ្វារអង្គុយនៅត្រង់ទ្វារសោះ ដួនជាភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈត្រូវកំដៅខ្លាំងណាស់ហើយរកទ្វារចេញមកមិនបានក៏ដ្រាប់ដួលទៅ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលដំណើរនោះបំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។

សច្ចំ កិរ កិត្តកេ ឆព្ភិក្ខិយោ កិត្តកំ ឧត្តាយរេ ថេរេហិ កិត្តកេហិ ជិវិរិយេមានា អនាទរិយំ បដិច្ច បហូតំ ភដ្ឋំ អាភេបេត្វា អក្តឹ ឧត្វា ឆ្ងារំ ថកេត្វា ឆ្ងារេ ជិសីឧដ្ឋិ កិត្តកេ ឧណ្ហាកិតត្តា ឆ្ងារំ អលភមានា មុច្ឆិតា បបតន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។បេ។ វិភេរហិត្វា ជម្មឹ ភថំ ភត្វា កិត្តកេ អាមន្តេសិ ឧ កិត្តកេ ឧត្តាយរេ ថេរេន កិត្តកា ជិវិរិយេមានេន អនាទរិយំ បដិច្ច បហូតំ ភដ្ឋំ អាភេបេត្វា អក្តឹ ឧាតព្ភោ យោ ឧទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ឧ ច កិត្តកេ ឆ្ងារំ ថកេត្វា ឆ្ងារេ ជិសីឧតព្ពំ យោ ជិសីឧទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស តេឧហិ កិត្តកេ កិត្តកំ ឧត្តាយរេវត្តុំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា កិត្តកេហិ ឧត្តាយរេ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

[៩៧] យោ បឋមំ ឧត្តាយរំ ភច្ឆតិ សចេ ឆវិភោ ទុស្សន្នោ ហោតិ ឆវិភោ ឆន្ទេឧត្វា សចេ ឧត្តាយរំ ទុក្ខាបំ ហោតិ ឧត្តាយរំ សម្មដ្ឋិតព្ពំ សចេ បវិភណ្ឌំ ទុក្ខាបំ ហោតិ បវិភណ្ឌំ សម្មដ្ឋិតព្ពំ សចេ បវិវេណំ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈហាមឃាត់ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ កំនៅតែ
មិនអើពើ នាំគ្នាមកគរទុសជាច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ហើយបិទទ្វារអគ្គិយនៅត្រង់
ទ្វារ ភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈត្រូវកំដៅបៀតបៀនខ្លាំងណាស់ រកទ្វារចេញ
មកមិនបានក៏ដ្រាប់ដួលទៅ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសរួចហើយ
ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (បេ)
ភិក្ខុជាថេរៈហាមឃាត់ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយហើយ មិនត្រូវនាំគ្នាគរទុសជា
ច្រើនបង្កាត់ភ្លើង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើទេ ភិក្ខុណាបង្កាត់ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិធីទៀត ភិក្ខុមិនត្រូវបិទទ្វារហើយ
អង្គុយនៅត្រង់ទ្វារឡើយ ភិក្ខុណាអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តជន្លាយវត្តដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាម
ខំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ។

[៨៧] ភិក្ខុណាទៅគាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយមុនគេ បើមានផេះនៅ
ភកកុញ ភិក្ខុនោះត្រូវតើបផេះចាលចេញ បើផ្ទះជាទីរក្សាកាយមាន
សម្រាម ត្រូវបោសផ្ទះជាទីរក្សាកាយចេញ បើលានខាងក្រៅ (ផ្ទះជាទី
រក្សាកាយ) មានសម្រាម ត្រូវបោសលានខាងក្រៅចេញ បើបរិវេណ

ទុក្ខាបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មដ្ឋំ តំ សចេ កោដ្ឋកោ ទុក្ខាភោ ហោតិ កោដ្ឋកោ សម្មដ្ឋោ សចេ ឧបជ្ឈាយសាលា ទុក្ខាបា ហោតិ ឧបជ្ឈាយសាលា សម្មដ្ឋា តញ្ច ចុណ្ណំ សន្ថតំ មត្តិកា តេមេតញ្ច ទុធកនោ-ណិកាយ ទុធកំ អាសិញ្ចិតំ ឧបជ្ឈាយំ បរិសន្ថត មត្តិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច រជំដ្ឋា-នេត្វា ឧបជ្ឈាយំ បរិសិតំ ន ថេរេ កិក្ខុ អនុប្បទ្ទ ឯសីនិតំ ន នវា កិក្ខុ អាសនេន បដិពាហិតញ្ច សចេ ទុស្សហតិ ឧបជ្ឈាយេ ថេរាសនំ កិក្ខុនំ បរិភុំ កាតំ ឧបជ្ឈាយា ឯក្ខមន្តេន ឧបជ្ឈាយបីឋំ អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧបជ្ឈាយា ឯក្ខមិតំ សចេ ទុស្សហតិ ទុធកេបិ ថេរាសនំ កិក្ខុនំ បរិភុំ កាតំ ន ថេរាសនំ កិក្ខុនំ បុរតោបិ[1] ឧហាយិតំ ន ទុបរិសោតេបិ[2] ឧហាយិតំ ឧហាតេន ទុត្តរន្តេន ទិវរន្តរំ មក្តោ នាតញ្ច យោ បច្ឆា ឧបជ្ឈាយា ឯក្ខមតិ សចេ ឧបជ្ឈាយំ ឯក្ខល្លំ ហោតិ ឆារិតំ

---

๑ ម. ម. ឆេត្តុកេសុ ឥធ បិសទ្ទោ នត្ថិ ។ ๒ ម. ម. ទុបរិភោ ។

មានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើពេនៃផ្ទះជាទីរក្សាកាយមានសម្រាម ត្រូវបោសពេនៃផ្ទះជាទីរក្សាកាយចេញ ត្រូវសួនគ្រឿងលំអតទុក ត្រូវលាយដីស្អិតទុក ត្រូវចាក់ទឹកទុកក្នុងសតទឹក កាលនឹងបូលទៅគាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខដោយដីស្អិត ហើយបិទបាំងខាងមុខខាងក្រោយ ហើយសឹមបូលទៅគាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ មិនត្រូវអង្គុយច្រៀតបៀតពួកភិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់ពួកភិក្ខុថ្មីដោយអាសនៈ បើអាច (ធ្វើបរិកម្មបាន) ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ភិក្ខុតាំងពីឆ្ងាយជាថេរៈក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ កាលភិក្ខុនឹងចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយទៅ ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយហើយបិទបាំងខាងមុខខាងក្រោយ ហើយសឹមចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ បើភិក្ខុអាច(ធ្វើបរិកម្មបាន)សូម្បីក្នុងទឹកក៏ត្រូវធ្វើបរិកម្ម ដល់ភិក្ខុតាំងពីឆ្ងាយជាថេរៈបានដែរ មិនត្រូវឆ្លងទឹកពីខាងមុខពួកភិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវឆ្លងទឹកពីខាងលើខ្សែទឹក កាលភិក្ខុឆ្លងរួចហើយឡើងមកវិញ ត្រូវបើកផ្លូវឲ្យដល់ភិក្ខុតាំងពីឆ្ងាយដែលកំពុងចុះទៅ ភិក្ខុណា ចេញពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយខាងក្រោយគេ បើផ្ទះជាទីរក្សាកាយមានកក់ ភិក្ខុនោះត្រូវលាងចេញ

ปฏิกฺกามนาทีนิ วตฺวา ปกฺกมิตฺวา ปจฺจยปริโภคตฺถาย อคฺคึ วิชฺฌาเปตฺวา ทฺวารํ ปิเทนฺโต ปกฺกมิตพฺพํ ฯเปฯ เอวเมตฺถ กิกฺขเว กิกฺขนฺเต ปจฺจยวตฺถุ ยถา กิกฺขเว ปจฺจยวตฺถุ สมฺมา วตฺตติ เอวนฺติ ฯ

(๙๘) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร กิกฺขุ พฺราหฺมณชาติโก วจฺจกุฏึ กตฺวา น ปิทหติ อาจเมตุ๋ เกนฺโต ปมาทมกาสิ ฯ ตสฺส วจฺจมคฺเค กิมิ สณฺฐหิ ฯ อถ โข โส กิกฺขุ กิกฺขนฺเต ปาตมาสาเก ฯ อถ โข โส กิกฺขุ กิกฺขนฺเต ปาตมาสาเก อาเจเตสิ ฯ กึ ปน ตุมฺเห อาวุโส วจฺจกุฏึ กตฺวา น อาจเมสีติ ฯ ปมาทาวุโสติ ฯ เย เต กิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม กิกฺขู วจฺจกุฏึ กตฺวา น อาจมิสฺสนฺตีติ ฯ อถ โข เต กิกฺขู กกกฏกชาโต ปาตมาสาเก อาเจเตสุ ฯ เปฯ สจฺจํ กิร ตุมฺเห กิกฺขู วจฺจกุฏึ กตฺวา น อาจเมสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯเปฯ วิครหิตฺวา ธมฺมึ กถึ กตฺวา กิกฺขู อามนฺเตสิ

ត្រាលាងស្អុកសម្រាប់ជាក់ដីស្អិត ហើយរៀបចំទុកជាក់តាំងសម្រាប់ផ្តុះជា
ពីរក្បាកាយរួចលត់ភ្លើងហើយបិទទ្វារសឹមចេញមក ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ
តាំងនេះជាផ្លាយវត្តរបស់ភិក្ខុតាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុតាំងឡាយ
ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងផ្តុះជាពីរក្បាកាយ ។

(៩៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ១រូបជាតិជាព្រាហ្មណ៍បន្ទោបង់រួចហើយ
មិនប្រុងប្រយ័ត្នដើម្បីនឹងដម្រះចេញ ដោយគិតថា នរណានឹងហ៊ានប៉ះពាល់នូវ
របស់អាក្រក់មានក្លិនស្អុយនេះ ។ ដង្កូវតាំងនៅក្នុងវច្ចមគ្គ របស់ភិក្ខុ
នោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ប្រាប់សេចក្តីទុ+ះដល់ភិក្ខុតាំងឡាយ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយ
សួរថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ លោកបន្ទោបង់រួចហើយមិនដម្រះចេញ
ទេដឹង ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាលលោកមានអាយុ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។
ភិក្ខុតាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រុងប្រយ័ត្នតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងនោះ
តំបោលបោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា មិនសមបើភិក្ខុបន្ទោបង់រួច:
ហើយមិនដម្រះចេញសោះ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
+ទុ+ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
ភិក្ខុ ឮថា អ្នកបន្ទោបង់រួចហើយមិនដម្រះចេញ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់តិះដៀលហើយធ្វើធម្មីកថា រួចត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកថា

ฉ ภิกฺขเว วฏฺฏ ภควา สตฺถ ทุกฺกเต ฉ อาจเรตพฺพ์ ยาว
ตาจเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๙๙] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู วฏฺฏกุฏิยา
ยาวฬฺเฬ วฏฺฏ ภเกฺขนฺติ ฯ มนุสฺสา ภิกฺขู ปมมาร อาคจฺฉ
วฏฺฏติ อาคเมนฺติ ฯ เต วฏฺฏ สงฺฆาเรจฺฉ ปุจฺฉนฺติ ปน
ภควาโต ฬิตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ สจฺจ ภควา ภิกฺขเว
ภิกฺขู วฏฺฏกุฏิยา ยาวฬฺเฬ วฏฺฏ ภเกฺขนฺติ มนุสฺสา ภิกฺขู ป-
ปมตร อาคจฺฉ วฏฺฏติ อาคเมนฺติ เต วฏฺฏ สงฺฆาเรจฺฉ ปุจฺฉ-
ติ ปน ตมตฺถนฺติ ฯ สจฺจ ภควาติ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว วฏฺฏกุ-
ฏิยา ยาวฬฺเฬ วฏฺฏ ภเกฺขตพฺพ์ ยาว ภเรยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว อาคตมฺปฏิจาฉิยา วฏฺฏ
ภาตุนฺติ ฯ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបន្ទោបង់វច្ចៈហើយ បើទឹកមាន[1] ភិក្ខុកុំគប្បីមិនដម្រះចេញ ភិក្ខុណាមិនដម្រះចេញ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤៨) សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងវច្ចកុដិ តាមលំដាប់ចាស់ខ្លី ។ ភិក្ខុថ្មីទាំងឡាយដែលឈឺវច្ចៈមកដល់មុនហើយរង់ចាំ ។ ភិក្ខុទាំងនោះខំអត់ទ្រាំវច្ចៈ ក៏ជ្រប់ដួលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឃានឮថា ភិក្ខុទាំងឡាយបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងវច្ចកុដិតាមលំដាប់ចាស់ខ្លី ភិក្ខុថ្មីទាំងឡាយដែលឈឺវច្ចៈមកដល់មុនហើយ រង់ចាំភិក្ខុទាំងនោះខំអត់ទ្រាំវច្ចៈ ក៏ជ្រប់ដួលទៅ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងវច្ចកុដិតាមលំដាប់ចាស់ខ្លីទេ ភិក្ខុណាបន្ទោបង់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុបន្ទោបង់វច្ចៈតាមលំដាប់ដែលមកដល់[2] ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា បើមានទឹកតែគ្មានទីកំបាំង ភិក្ខុត្រូវឆែងទឹកដោយភាជន៍យកមកដម្រះ (ក្នុងទីកំបាំង) ។ បើគ្មានភាជន៍សម្រាប់ឆែងទឹក ត្រូវឆែងដោយជាត្រ ។ បើជាត្រក៏គ្មាន ទាំងវត្តឯទៀតក៏គ្មាន ។ ភិក្ខុត្រូវតាំងចិត្តថា ទីនេះស្រឡះណាស់ ខាងមុខពង់មានទឹក លុះទៅរកទឹកមិនបាន កំដល់ពេលភិក្ខាចារ ភិក្ខុនោះនឹងផ្ងូតដោយឈើឬវត្ថុអ្វីមួយក៏បាន ។ ២ អដ្ឋកថាថា ថ្ងៃក្រុងដំ ១ ទីបន្ទោបង់បស្សាវៈ ១ កំពង់សម្រាប់ផ្ងូតទឹក ១ ទាំង ៣ កន្លែងនេះ គួរប្រកាន់តាមលំដាប់ភិក្ខុដែលទៅដល់ (មុនក្រោយ) ។

[๑๐๐] តេន ខោ បន សមយេន ឆឡភិញ្ញោ ភិក្ខុ អតីតសហសាបិ វច្ចកុដិ បវិសន្តិ ទុព្ភដិត្វាបិ បវិសន្តិ ឯតទគ្គបិ វុច្ចតិ ភគវតា ឯតទគ្គដ្ឋ ទានញ្ចាបិ វុច្ចតិ ភគវតា ឯហិន្ទាបិ វច្ចនោណិកាយ វុច្ចតិ ភគវតា ឯហិន្ទាបិ បសព្ភវនោណិកាយ បសព្ភវ ភគវតា បសព្ភវនោណិកាយបិ ខេឡ្ហ ភគវតា ឧរុសេនបិ ភគវតោ អវលេខនិ អវលេខនភគវតោ វច្ចកុបម្ហិ ទាតេន្តិ អតីតសហសាបិ ឯក្ខមន្តិ ទុព្ភដិត្វាបិ ឯក្ខមន្តិ ចបុចបុការកាបិ អាចមេន្តិ អាចមនសកវតោបិ ទុឆកំ សេសេន្តិ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា។បេ។ តេ ទុល្លាយន្តិ ខីយន្តិ វិភាចេន្តិ ភគវំ ហិ តេ ភាគ ឆឡភិញ្ញោ ភិក្ខូ អតីតសហសាបិ វច្ចកុដិ បវិសិស្សន្តិ ទុព្ភដិត្វាបិ បវិសិស្សន្តិ ឯតទគ្គបិ វុច្ចតិ ភគវតា ឯតទគ្គដ្ឋ ទានញ្ចាបិ វុច្ចតិ ភគវតា ឯហិន្ទាបិ វច្ចនោណិកាយ វុច្ចតិ ភគវតា ឯហិន្ទាបិ បសព្ភវនោណិកាយ បសព្ភវ ភគវតា បសព្ភវនោណិកាបិ ខេឡ្ហ ភគវតា

វត្តក្នុងនុកៈ និទានវត្តកុដិវត្ត

[๑๐๐] សម័យនោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ចូលទៅគាន់វច្ចកុដិដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចូលទៅខ្លះ បន្ទោបង់វច្ចៈប្រឹងរមាត់ខ្លះ បន្ទោបង់វច្ចៈពាំងតំពាឈើស្ពន់ខ្លះ បន្ទោបង់វច្ចៈខាងក្រៅវច្ចៈខ្លះ បន្ទោបង់បស្សាវៈខាងក្រៅបបស្សាវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ក្នុងបបស្សាវៈខ្លះ កិតដោយឈើដ៏គ្រោតគ្រាតខ្លះ ចោលឈើសម្រាប់កិតក្នុងរណ្តៅវច្ចខ្លះ ចេញមកដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចេញមកខ្លះ ជម្រះធ្លើសំឡេងឮចបុ-ចបុខ្លះ ទុកទឹកឲ្យសល់នៅក្នុងភាជន៍សម្រាប់ជម្រះខ្លះ ។ ភិក្ខុពាំងឮឃើញ ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងនោះតំណោលគោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុនឹងចូលទៅគាន់វច្ចកុដិដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចូលទៅគាន់ខ្លះ ប្រឹងរមាត់បន្ទោបង់វច្ចៈខ្លះ បន្ទោបង់វច្ចៈពាំងតំពាឈើស្ពន់ខ្លះ បន្ទោបង់វច្ចៈខាងក្រៅវច្ចៈខ្លះ បន្ទោបង់បស្សាវៈខាងក្រៅបបស្សាវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ក្នុងបបស្សាវៈខ្លះ

ជនុសេនបិ ភាវេន អវសេសានិ អវសេសានិ ឈានានិ ភាវេតព្ពានិ ឯកគ្គចិត្តានិ សមាធិនិ សមាធិន្ទ្រិយំ សមាធិពលំ សម្មាសមាធិ ឯកគ្គចិត្តានិ ឧប្បជ្ជន្តិ តាវ ឯកគ្គចិត្តានិ ចិត្តចិត្តការភាវេ[1] អាចមេស្សន្តិ អាចមនសភាវេបិ ឧឝកំ សេសេស្សន្តីតិ។ អថ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ។ បេ។ សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ។ បេ។ សច្ចំ ភគវាតិ។ បេ។ វិគរហិត្វា ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនំ វច្ចកុដីវត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា ភិក្ខូហិ វច្ចកុដិយោ សម្មា វត្តិតព្ពំ។

[១០១] យោ វច្ចកុដឹ ភញ្ជតិ តេន[2] ឥមាវិដ្ឋតេន ឧក្កាសិតព្ពំ អន្តោ និសិន្នេនបិ ឧក្កាសិតព្ពំ ពីវរវំសេ ឥ ពីវរវដ្ដិយា ឥ ពីវរំ និក្កឌ្ឍិត្វា សាឆុកំ អតរមានេន វច្ចកុដឹ បវិសិតព្ពា ឆាតិសមាសា បវិសិតព្ពា ន ឧព្ភជិត្វា បវិសិតព្ពា វច្ចាធុក្កាយ បិតេន ឧព្ភជិតព្ពំ ន ឯឝន្តេន វច្ចោ កាតព្ពោ ន ឧត្តកដ្ឋំ ទាតន្តេន វច្ចោ កាតព្ពោ ន ឥមាវិដ្ឋា វច្ចនោឝិកាយ វច្ចោ កាតព្ពោ

---

១ ឧ. ម. បុប្ផបុប្ផការកំបិ។ ២ តេនសព្ពេ ឧ. ម. ភោគ្គកេសុ ន បញ្ញាយតិ។

តិតដោយឈើដ៏គ្រោតគ្រាតខ្លះ ចោលឈើសម្រាប់តិតក្នុងរណ្តៅវច្ចៈខ្លះ ចេញមកដោយហ៊ាសពេកខ្លះ សើយស្បង់ចេញមកខ្លះ ជម្រះធ្មេញឬសំឡេងចបុចបុខ្លះ ទុកទឹកឲ្យសល់នៅក្នុងភាជនសម្រាប់ជម្រះខ្លះ ដូច្នេះសោះ ។ គ្រានោះ តិក្ខុពាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលតិក្ខុពាំងឡាយ រឿងនុ៎ះពិតមែនឬ ។ បេ ។ តិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលហើយធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅតិក្ខុពាំងឡាយមកថា ម្នាលតិក្ខុពាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តនូវវច្ចកុដីវត្តដល់តិក្ខុពាំងឡាយ តាមទំនងដែលតិក្ខុពាំងឡាយ គប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងវច្ចកុដីចុះ ។

(១០១) តិក្ខុណា ទៅកាន់វច្ចកុដី តិក្ខុនោះត្រូវឈរពាងក្រៅហើយគ្រែហែម ទោះបីតិក្ខុដែលអង្គុយនៅខាងក្នុងក៏ត្រូវគ្រែហែមតប តិក្ខុនោះត្រូវពាក់ចីវរលើស្មាចីវរឬខ្សែស្បៃង រួចកុំប្រញាប់ប្រញាល់ ចូលទៅកាន់វច្ចកុដីដោយស្រួល កុំចូលទៅដោយប្រញាប់ពេក មិនត្រូវសើយស្បង់ចូលទៅ ត្រូវឈរលើទ្រនាប់ដើងសម្រាប់បន្ទោបង់វច្ចៈហើយសឹមសើយស្បង់ មិនត្រូវទំប្រឹងរមាត់បន្ទោបង់វច្ចៈ មិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ចៈពាំងពំពាឈើស្ងួន មិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ចៈខាងក្រៅវច្ចៈ មិនត្រូវបន្ទោបង់

ន ពហិន្ទា បសណ្ឋាវនោណិកាយ បសណ្ឋាវេ កាតព្វោ
ន បសណ្ឋាវនោណិកាយ ខេនេ្ទ កាតព្វោ ន ដរុសេន
កដ្ឋេន អវលេខិតព្វំ ន អវលេខនកដ្ឋំ វច្ចកុដិបម្ហិ ទាតេ-
តព្វំ វច្ចទាឧកាយ បិតេន បដិច្ឆាទេតព្វំ ណាតិសហាយ
ដិកុម្ភិតព្វំ ន ឧព្ភដិតា្វ ដិកុម្ភិតព្វំ អាចមនទាឧកាយ
បិតេន ឧព្ភដិតព្វំ ន ចបុចបុការកេន[1] អាចមេតព្វំ
ន អាចមនសរាវកេ ឧទកំ សេសេតព្វំ អាចមនទា-
ឧកាយ បិតេន បដិច្ឆាទេតព្វំ សចេ វច្ចកុដី ឆហតា
ហោតិ ណោវិតញ្ច សចេ អវលេខនបិដ្ឋវេ បូវេ ហោតិ
អវលេខនកដ្ឋំ ឆឌ្ឌេតព្វំ សចេ វច្ចកុដី ឧក្ខាទា ហោតិ
វច្ចកុដី សម្មដ្ឋិតព្វា សចេ បរិភណ្ឌំ ឧក្ខាបំ ហោតិ
បរិភណ្ឌំ សម្មដ្ឋិតព្វំ សចេ បរិវេណំ ឧក្ខាបំ ហោតិ
បរិវេណំ សម្មដ្ឋិតព្វំ សចេ កោដ្ឋកោ ឧក្ខាទោ ហោតិ
កោដ្ឋកោ សម្មដ្ឋិតព្វោ សចេ អាចមនកុម្ភិយា ឧទកំ
ន ហោតិ អាចមនកុម្ភិយោ ឧទកំ អាសិញ្ចិតព្វំ ៨ំ
ខោ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ វច្ចកុដីវត្តំ យថា តិក្ខត្តុំ ហិ វច្ចកុដិយោ
សម្មា វត្តិតព្វន្តិ ។

---

១ ឧ. ម. ចបុចបុការកំ ។

វត្តប្បទុក: ការទ្រង់បញ្ញត្តវច្ចកុដិវត្ត

បស្សាវៈខាងក្រៅបស្សាវៈ មិនត្រូវស្តោះទឹកមាត់ក្នុងបស្សាវៈ មិនត្រូវ
កិតដោយឈើគ្រែតគ្រែត មិនត្រូវចាលឈើសម្រាប់កិតក្នុងរណ្តៅវច្ចៈ
ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់បន្ទោបង់វច្ចៈហើយសឹមបិទបាំង (សួរង់) មិន
ត្រូវចេញមកដោយរួសពាន់ពេក មិនត្រូវចេញមកខាំងសើយសួរង់ ត្រូវ
ឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ជម្រះហើយសឹមសើយសួរង់ មិនត្រូវជម្រះធ្វើ
សំឡេងឲ្យក្មុចបុចបុ មិនត្រូវខុកទឹកឲ្យសល់នៅក្នុងកាជន៍សម្រាប់ជម្រះ
ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ជម្រះហើយសឹមបិទបាំង បើវច្ចកុដិប្រក្បាក់
ត្រូវលាងចេញ បើកញ្ជើសម្រាប់ដាក់ឈើសម្រាប់កិតពេញ ត្រូវចាក់
ឈើសម្រាប់កិតចោលចេញ បើវច្ចកុដិមានសម្រាម ត្រូវបោសវច្ចកុដិ
ចេញ បើលានវច្ចកុដិមានសម្រាម ត្រូវបោសលានវច្ចកុដិចេញ បើបរិ-
វេណមានសម្រាម ត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវ
បោសបន្ទប់ចេញ បើទឹកក្នុងក្អមសម្រាប់ជម្រះគ្មានទេ ត្រូវចាក់ទឹកដាក់
ក្នុងក្អមសម្រាប់ជម្រះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាវច្ចកុដិវត្តរបស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តាមទំនងដែលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃ
ក្នុងវច្ចកុដិចុះ ។

(๑๐๒) តេន ខោ បន សមយេន សន្ធិវិហារកោ
ឧបជ្ឈាយេសុ ន សម្មា វត្តតិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ
នាម សន្ធិវិហារកោ ឧបជ្ឈាយេសុ ន សម្មា វត្តិស្សតីតិ ។
អថ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ សន្ធិវិហារកោ ឧបជ្ឈាយេសុ ន សម្មា
វត្តតីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធោ ភគវា កថំ
ហិ នាម ភិក្ខវេ សន្ធិវិហារកោ ឧបជ្ឈាយេសុ ន សម្មា
វត្តិស្សតិ នេតំ ភិក្ខវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
វិគរហិត្វា ធម្មឹ កថំ កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ
ភិក្ខវេ សន្ធិវិហារកានំ ឧបជ្ឈាយេសុ វត្តំ បញ្ញបេស្សាមិ
យថា សន្ធិវិហារកេហិ ឧបជ្ឈាយេសុ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

[១០៦] សម័យនោះឯង ពួកសទ្ធិវិហារិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទុបដ្ឋាយ៍ចាំងឡាយ ។ តិក្ខុចាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ តិក្ខុចាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមហើយពួកសទ្ធិវិហារិក មិនប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃក្នុងទុបដ្ឋាយ៍ចាំងឡាយសោះ ។ គ្រានោះ តិក្ខុចាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ បានឮថាពួកសទ្ធិវិហារិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទុបដ្ឋាយ៍ចាំងឡាយពិតមែនឬ ។ តិក្ខុចាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ មិនសមហើយសទ្ធិវិហារិកចាំងឡាយមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទុបដ្ឋាយ៍ចាំងឡាយសោះ ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិះដៀលហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅតិក្ខុចាំងឡាយមកថា ម្នាលតិក្ខុចាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តនូវទុបដ្ឋាយវត្ត ដល់សទ្ធិវិហារិកចាំងឡាយ តាមទំនងដែលសទ្ធិវិហារិកចាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងទុបដ្ឋាយ៍ចាំងឡាយ ។

[๑๐๓] สฺวิมหาวเกน ภิกฺขเว ๒ปชฺฌายมฺหิ สมฺมา วตฺติตพฺพํ ฯ ตตฺรายํ สมฺมาวตฺตนา กาลสฺเสว ๒ฏฺฐาย ๒ทาหาตา ๒ทุปฺปฺเปตฺวา ฬกฺขณํ ๒ตฺถกสฺสฺเก กริตฺวา ๒นฺตกฏฺฐิ ๒ทาตพฺพา มุเขธกฺขิ ๒ทาตพฺพา อาสนฺ ปญฺญเปตพฺพา สเจ ยาคุ โหติ ภาชนฺ ธาเปตฺวา ยาคุ ๒ปฏิคฺคเหตพฺพา ยาคุ ปีตสฺส ๒ธกฺขิ ๒ตฺถา ภาชนฺ ปฏิกฺกโหตฺวา ฐเปตฺวา กตฺวา สาธุกฺ อปรินฺ สนฺเถน ธาเปตฺวา ปฏิสาเหตพฺพา ๒ปชฺฌายมฺหิ วุฏฺฐเหนฺเตน อาสนฺ ๒ปฏิสฺสิตพฺพา สเจ เสา เหเสา ๒ตฺถาโก โหติ เสา เหเสา สมฺปฏิจฺฉิตพฺพา สเจ ๒ปชฺฌาโย กมฺ ปริสิตฺตกาโย โหติ ฐิตาสนฺ ๒ทาตพฺพา ปฏิฐิตาสนฺ ปฏิคฺคเหตพฺพา กายพนฺธนฺ ๒ทาตพฺพา สกุณฺ กตฺวา สงฺฆาฏิโย ๒ทาตพฺพา ธาเปตฺวา ปตฺโต สเจ๒ทาตพฺพา สเจ ๒ปชฺฌาโย ปฏิสมณฺ อาคจฺฉติ ปฏิสมณฺ ปฏิคฺคเหตพฺพา ปริสมณฺ ฐิตาเสตฺวา

(១០៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សន្ធិវិហារិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងឧបដ្ឋាយ៍ ។ ឯសេចក្តីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងឧបដ្ឋាយ៍នោះ ដូច្នេះ សន្ធិវិហារិកត្រូវក្រោកអំពីព្រឹកហើយដោះស្បែកដើង រួចធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្គៈធ្វើស្មាម្ខាង ហើយប្រគេនឈើស្តន់ ប្រគេនទឹកសម្រាប់លុបមុខ ក្រាលអាសនៈ បើមានបបរ សន្ធិវិហារិកត្រូវលាងភាជន៍ហើយបង្ហាន បបរចូលទៅប្រគេន កាលបើឧបដ្ឋាយ៍ហុតបបរឆ្អែតហើយ សន្ធិវិហារិក ត្រូវប្រគេនទឹក ហើយទទួលយកភាជន៍ លើកបន្ទាបឲ្យស្រួលកុំឲ្យទង្គិច (អ្វីៗ) ហើយលាងឲ្យស្អាត រួចរៀបចំទុកជាក់ កាលបើឧបដ្ឋាយ៍ក្រោកចេញហើយ សន្ធិវិហារិកត្រូវសោរអាសនៈចេញ បើប្រទេសនោះមានសម្រាម សន្ធិវិហារិក ត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើឧបដ្ឋាយ៍ចង់ចូលទៅកាន់ស្រុក សន្ធិវិហារិក ត្រូវប្រគេនស្បង់ហើយទទួលស្បង់បន្ទាស់មកវិញ ត្រូវប្រគេនវត្តពន្ធចង្កេះ ត្រូវតម្រួតឧត្តរាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិ ហើយប្រគេន ត្រូវដួតបាត្រដែលទឹក រួចហើយសឹមប្រគេន បើឧបដ្ឋាយ៍ចង់បានសន្ធិវិហារិកជាបច្ឆាសមណៈ (តាមក្រោយឧបដ្ឋាយ៍) សន្ធិវិហារិក ត្រូវបំពេញទាំងមណ្ឌលបី គឺ ស្បៃកស្បង់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល

កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា សកុណំ កត្វា សង្ឃាដិយោ ចារុបិ-
ត្វា កណ្ណិកំ បដិមុញ្ចិត្វា ឆោរិត្វា បត្តំ គហេត្វា ឧបជ្ឈា-
យស្ស បច្ឆាសមណេន ហោតព្ពំ ឆាតិទូរេ តន្តព្ពំ ឆាច្ឆា-
សន្នេ តន្តព្ពំ បត្តបរិយោបន្នំ បដិក្កហេតព្ពំ ន ឧបជ្ឈា-
យស្ស កណាមានស្ស អន្តរន្តរា កថា ឱឆាតេតព្ពា
ឧបជ្ឈាយោ អាបត្តិសាមន្តា កណាមាយោ ឯវំរូបេ
ឯវំគុណេ បឋមតរំ អាគន្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ឆាឆោ-
ទកំ ឆាទបីឋំ ឆាទកឋលិកំ ឧបនិក្ខិបិតព្ពំ បច្ចុក្កន្ត្វា
បត្តចីវរំ បដិក្កហេតព្ពំ បដិឆិវាសនំ ឆាតព្ពំ ឯវំសនំ
បដិក្កហេតព្ពំ សចេ ចីវរំ សិព្ពំ ហោតិ មុហុត្តំ ឧណ្ហោ
ឱតាបេតព្ពំ ន ច ឧណ្ហោ ចីវរំ ឯឧហិតព្ពំ ចីវរំ សំហរិត-
ព្ពំ[1] ចីវរំ សំហរន្តេន[2] ចតុរង្គុលំ កណ្ណំ ឧស្សាទេត្វា[3]
ចីវរំ សំហរិតព្ពំ មា មជ្ឈេ កន្តោ អហោសីតិ ឱភោគេ
កាយពន្ធនំ ឆាតព្ពំ សចេ បិណ្ឌាចារោ ហោតិ
ឧបជ្ឈាយោ ច កុញ្ជិតុកាមោ ហោតិ ឧទកំ ទត្វា
បិណ្ឌាចារោ ឧបឆាមេតព្ពោ ឧបជ្ឈាយោ ឆានីយេន
បុច្ឆិតព្ពោ កុត្ថាវិស្ស ឧទកំ ទត្វា បត្តំ បដិក្កហេត្វា

---

១ ម. សង្ឃរិតព្ពំ ។ ២ ម. សង្ឃរន្តេន ។ ៣ ម. ឧស្សរេត្វា ។

ត្រវាត់ភ្ជាប់ទន្ទបង្កើនហើយតម្រួតទុក្ខពាសង្គ:នឹងសង្ឃាដិហើយឃុំពាក់ក្តុំហើយ
ដួតបាត្រហើយកាន់យកទៅ ឆ្លើជាបច្ឆាសមណៈ មិនត្រូវដើរឆ្ងាយពេក
មិនត្រូវដើរជិតពេក ត្រូវចាំទទួលយកវត្ថុដែលគេដាក់ក្នុងបាត្រ កាលបើទ-
បដ្ឋាយ៍តំពុងនិយាយ សន្ធិវិហារិកមិនត្រូវនិយាយស្អាត់ក្នុងបន្ទោះៗឡើយ
បើទបដ្ឋាយ៍តំពុងនិយាយពាក្យដែលដឹងនឹងត្រូវអាបត្តិ សន្ធិវិហារិកត្រូវ
ឃាត់ កាលវិលត្រឡប់មកវិញ សន្ធិវិហារិកត្រូវមកឲ្យបានមុន ហើយ
ក្រាលអាសនៈចាំ រួចដំកល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់រង
ដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដួតដើងដែលមិនទាន់បានលាង
ហើយត្រូវក្រោកទៅទទួលបាត្រនឹងចីវរ ត្រូវប្រគេនស្បង់បន្ទាស់ ទទួល
យកស្បង់ដែលស្ងៀតមកវិញ បើចីវរទទឹក សន្ធិវិហារិកត្រូវសំដិលក្នុងកំ-
ដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែមិនត្រូវទុកចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃ(ឲ្យយូរពេក)ត្រូវបត់ចីវរ
ទុក កាលនឹងបត់ចីវរ ត្រូវលើកជាយឲ្យហួសពីគ្នាមានប្រមាណ ៤ ឆ្នាប់
ហើយសឹមបត់ចីវរ ដោយគិតថា កុំឲ្យបាក់ផ្តត់ចីវរពាក់តណ្តាលឡើយ ត្រូវ
ដាក់ភ្ជាប់ទន្ទបង្កើនក្នុងផ្តត់ចីវរ បើមានអាហារបិណ្ឌបាត ហើយទបដ្ឋាយ៍
ចង់ឆាន់ សន្ធិវិហារិកត្រូវប្រគេនទឹកហើយបង្អែនអាហារបិណ្ឌបាតចូល
ទៅប្រគេន ត្រូវសួរទបដ្ឋាយ៍ដោយទឹកសម្រាប់ឆាន់ កាលបើទបដ្ឋាយ៍
ឆាន់រួចហើយ សន្ធិវិហារិកត្រូវប្រគេនទឹក រួចទទួលយកបាត្រមកវិញ

ឯវំ ភគ្គា សាឍុកំ អបរិឃំសន្តេន ណោវិគ្គា ភវេឧកំ
ភគ្គា មុហុត្តំ ទុណ្ណា ជិតាបេតព្ពោ ន ច ទុណ្ណោ
បត្តោ ឯឧហិតព្ពោ បត្តចីវរំ ឯក្កិបិតព្ពំ បត្តំ ឯក្កិបន្តេន
ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន
ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋាបីឋំ វា បរាមសិត្វា បត្តោ ឯក្កិ-
បិតព្ពោ ន ច អនន្តរហិតាយ ភូមិយោ បត្តោ ឯក្កិ-
បិតព្ពោ ចីវរំ ឯក្កិបន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ គហេ-
ត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរវំសំ វា ចីវរវង្កំ វា បរាមដ្ឋិត្វា
ចារតោ អន្តំ ជិរតោ ភោគំ ភគ្គា ចីវរំ ឯក្កិបិតព្ពំ
ឧបដ្ឋាយម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ទុន្ទរិតព្ពំ ចាឧោឧកំ
ចាឧបីឋំ ចាឧភិសិកំ បដិសាមេតព្ពំ សចេ សោ
ឧេសោ ទុក្ខាចោ ហោតិ សោ ឧេសោ សម្មដ្ឋិតព្ពោ
សចេ ឧបដ្ឋាយោ ឧហាយិត្ថុកាមោ ហោតិ ឧហាឧំ
បដិយោឧេតព្ពំ សចេ សីតេន អត្តោ ហោតិ សីតំ
បដិយោឧេតព្ពំ សចេ ទុណ្ណាន អត្តោ ហោតិ ទុណ្ណំ
បដិយោឧេតព្ពំ សចេ ឧបដ្ឋាយោ ឧដ្ឋាយរំ បរិសិត្ថុ-
កាមោ ហោតិ ទុណ្ណំ សន្ថេតព្ពំ បត្តិកា គេមេតព្ពោ

កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច (អ្វី ។) លាងឲ្យស្អាត ជូតឲ្យស្ងួតទឹកចេញ ហើយ
ហាលក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចុត្រក្នុងកំដៅថ្ងៃ (យូរពេក)
សទ្ធិវិហារិកត្រូវទុកចុត្រនឹងចីវរ កាលដែលទុកចុត្រ ត្រូវយកដៃម្ខាង
ចាប់ចុត្រ ដៃម្ខាងស្ទាបក្រោមត្រែ ឬក្រោមតាំងសិន ហើយសឹមទុក
ចុត្រ តែមិនត្រូវទុកក្នុងទីដែលមិនស្អាតឡើយ កាលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយក
ដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងជូតស្បែចីវរ ឬខ្សែស្បៃ រួចធ្វើជាយចីវរខាង
នាយ ឲ្យជាផ្ដត់មកខាងអាយ ហើយសឹមទុកចីវរចុះ កាលបើទបដ្ឋាយ
ក្រោកចេញហើយ សទ្ធិវិហារិកត្រូវសារអាសនៈចេញ ត្រូវទុកជាក់ទឹក
សម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់រងដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់
សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់ប្រាន់លាង បើប្រទេសនោះ មានសម្រាម
សទ្ធិវិហារិកត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើទបដ្ឋាយចង់ស្រង់ទឹក សទ្ធិ-
វិហារិកត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ស្រង់ប្រគេន បើទបដ្ឋាយត្រូវការទឹក
ត្រជាក់ សទ្ធិវិហារិកត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ប្រគេន បើទបដ្ឋាយត្រូវការ
ទឹកក្តៅ សទ្ធិវិហារិកត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅប្រគេន បើទបដ្ឋាយចង់ចូលទៅ
កាន់ផ្ទះដាក់ភក្ត្រកាយ សទ្ធិវិហារិកត្រូវសួនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដីស្អិត

ឧត្តាយរបីបំ អាទាយ ឧបជ្ឈាយស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ គច្ឆ ឧត្តាយរបីបំ ទត្វា ចីវរំ បដិក្កហេត្វា ឯកមន្តំ ឯក្កមិតព្ពំ ចុណ្ណំ ទាតព្ពំ មត្តិកា ទាតព្ពា សចេ ឧស្សហតិ ឧត្តាយរំ បរិសិតព្ពំ ឧត្តាយរំ បរិសន្តេន មត្តិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧត្តាយរំ បរិសិតព្ពំ ន ថេវេ កិក្ខ អន្ទុប្ផាទ្ធ ឯសីទិតព្ពំ ន ឧភ កិក្ខ អាសនេន បដិ-ពាហិតព្ពា ឧត្តាយរេ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧត្តាយក ឯក្កមន្តេន ឧត្តាយរបីបំ អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧត្តាយក ឯក្កមិតព្ពំ ឧទ-កេបិ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧបហារេន បម-មតរំ ឧត្តរិត្វា អត្តនោ តត្ថំ ភោជកំ កត្វា ឯកាសេត្វា ឧបជ្ឈាយស្ស តត្ថតោ ឧទកំ បមជ្ជិតព្ពំ ឯកាសនំ ទា-តព្ពំ សង្ឃាដិ ទាតព្ពា ឧត្តាយរបីបំ អាទាយ បមមតរំ អាគន្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ទានោទកំ ទាតព្ពីបំ

ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សាកាយ ហើយដើរតាមពីខាងក្រោយ ។ ឧបជ្ឈាយ៍ ហើយប្រគេនតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សាកាយ រួចទទួលចីវរមកទុកជាក់ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិត ត្រូវប្រគេនដីស្អិត បើសន្ធិវិហារកអាចចូលទៅបាន កំគប្បីចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សាកាយ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខដោយដីស្អិត ហើយបិទបាំង (កាយ) ពីខាងមុខខាងក្រោយ រួចសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្សាកាយចុះ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតជ្រៀតកកិតជាមេះតាំងឡាយ មិនត្រូវហាមឃាត់កិច្ចទី ដោយអាសនៈ ត្រូវឆ្លើយតបកម្មដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ក្នុងផ្ទះជាទីក្សាកាយ កាលឧបជ្ឈាយ៍ ដើរចេញពីផ្ទះជាទីក្សាកាយទៅសន្ធិវិហារក ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សាកាយ ហើយបិទបាំង (កាយ) ពីខាងមុខខាងក្រោយ រួចសឹមថយចេញពីផ្ទះជាទីក្សាកាយ សូម្បីក្នុងទីកសន្ធិវិហារក ក៏ត្រូវតែឆ្លើយតបកម្មដល់ឧបជ្ឈាយ៍ លុះស្រង់ទឹករួចហើយ ត្រូវឡើងមកមុន ហើយជូតកាយរបស់ខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹកចេញរួចស្ងៀកសង្ឃាដិ ហើយត្រូវជូតទឹកពីកាយរបស់ឧបជ្ឈាយ៍ ត្រូវប្រគេនសង្ឃាដិ ប្រគេនសង្ឃាដិ (ទៅឧបជ្ឈាយ៍) សន្ធិវិហារក ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្សាកាយដើរចេញមកមុន ហើយរៀបចំអាសនៈថា ត្រូវដំកល់ទុកទូវទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់រងដើងដែលលាងហើយ

ចាឧកថលវំកំ ឧបនិក្ខិបិតព្វំ ឧបដ្ឋាយេភ ចាដ-
យេន បុច្ឆិតព្វោ សចេ ឧទ្ធំសាបេតុកាមោ ហោតិ
ឧទ្ធំសាបេតព្វោ សចេ បរិបុច្ឆិតុកាមោ ហោតិ បរិបុច្ឆិ-
តព្វោ យស្មឹ វិហារេ ឧបដ្ឋាយោ វិហរតិ សចេ សោ
វិហារោ ឧក្ខោភោ ហោតិ សចេ ឧស្សហតិ សោ-
ធេតព្វោ វិហារំ សោធេន្តេន បឋមំ បត្តចីវរំ ឆឌ្ឌេតព្វោ
ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ និសីទនបច្ចត្ថរណំ ឆឌ្ឌេតព្វោ ឯក-
មន្តំ និក្ខិបិតព្វំ កិសិតិម្ពោហនំ ឆឌ្ឌេតព្វោ ឯកមន្តំ
និក្ខិបិតព្វំ មញ្ចោ ឆឌ្ឌេតំ កត្វា សាឋុកំ អបរិយំសន្តេន
អសង្ឃដ្ដេន្តេន ភាវជបិដ្ឋំ ឆឌ្ឌេតព្វោ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វោ
បីឋំ ឆឌ្ឌេតំ កត្វា សាឋុកំ អបរិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ដេន្តេន
ភាវជបិដ្ឋំ ឆឌ្ឌេតព្វោ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ មញ្ចបដិចា-
ឧភា ឆឌ្ឌេតព្វោ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វ ខេឡមល្លកោ
ឆឌ្ឌេតព្វោ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វោ អបស្សេនផលកំ ឆឌ-
ហរិតព្វោ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ ភូមត្ថរណំ យាបញ្ញត្តំ
សល្លក្ខេត្វា ឆឌ្ឌេតព្វោ ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្វំ សចេ

នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដួតដើរ ដែលមិនទាន់ប្រាន់ណាស់ ត្រូវសួរឧបជ្ឈាយ៍ដោយទឹកសម្រាប់ប្រាន់ បើសទ្ធិវិហារកែចង់រៀនជាលី គប្បីឲ្យឧបជ្ឈាយ៍បង្រៀនចុះ បើសទ្ធិវិហារកែចង់រៀនអដ្ឋកថា គប្បីរៀនអដ្ឋកថា (នឹងឧ-បជ្ឈាយ៍)ចុះ ឧបជ្ឈាយ៍ទៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាមបើសទ្ធិវិហារកែអាច (នឹងបោសសំអាតបាន) ត្រូវបោសសំអាតចេញ កាលនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកជាត្រនឹងចីវរចេញមកមុន ទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពួកនឹងខ្នើយទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកគ្រែបង្អាបកុំឲ្យខ្ជិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងគ្រែបង្អួរ ហើយនាំយកដោយស្រួលទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកតាំងបង្អាបកុំឲ្យខ្ជិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងគ្រែបង្អួរ ហើយទាំយកឲ្យស្រួលទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកទ្រនាប់ដើរគ្រែទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ទៅទុកជាក់ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកក្តារសម្រាប់ផ្អែកទៅទុកជាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវចំណាំទុកនូវកម្រាលផែនដីដែលគេក្រាលទុកទៅកន្លែងណា ហើយនាំយកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើ

វិហារេ សន្ថានកំ ហោតិ ទុល្លភា បឋមំ ឧហារេតព្ពំ អាលោកសន្ធិកណ្ណភាគា បមជ្ជិតព្ពា សចេ តេរុក-បរិកម្មកតា កិត្តិ កណ្ណកិតា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា បមជ្ជិតព្ពា សចេ ភាឡវណ្ណភាគា ភូមិ កណ្ណកិតា ហោតិ ចោឡកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា បមជ្ជិតព្ពា សចេ អភគា ហោតិ ភូមិ ទុនភេន បរិច្ឆោសិត្វា[1] សម្មជ្ជិតព្ពា មា វិហារេ រជេន ឱ-ហាញិត្ថ សង្ការំ វិចិនិត្វា ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតព្ពំ ភុម្មត្ថរណំ ឧតារេត្វា សោធេត្វា បបេ្ជដេត្វា អតិហរិត្វា យថា-បញ្ញត្តំ បញ្ញបេតព្ពំ មញ្ចបីឋកានំ ឧតារេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យថាឋានេ ឋបេតព្ពា មញ្ចា ឧតារេត្វា សោធេត្វា បបេ្ជដេត្វា ឆិទ្ទំ កត្វា សា-ឃុកំ អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដេន្តេន ករាជមិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញបេតព្ពា បីឋំ ឧតា-រេត្វា សោធេត្វា បបេ្ជដេត្វា ឆិទ្ទំ កត្វា សាឃុកំ អបរិឃំសន្តេន អសង្ឃដ្ដេន្តេន ករាជមិដ្ឋំ អតិហរិត្វា

---

១ ឱ. បរិប្ផោសិត្វា ។

គ្រឿងស្មុកស្មាញ (មានសរសៃពីឆពាងជាដើម) មាននៅក្នុងវិហារ សង្ឃ-
វិហារគប្បីរុះចេញពីពិតានជាមុន ត្រូវរុះចំណែកជ្រុងសន្ទឹកបង្អួច
បើជញ្ជាំងគេលាបដោយថ្នាំរួចហើយ ត្រឡប់ជាមានប្រឡាក់ដោយធូលី
ជាដើម សង្ឃវិហារគប្បីជ្រលក់កំណាត់សំពត់ពួតហើយសឹមជូត បើផ្ទៃ
(ផែនដី) ដែលគេបរិកម្មដោយវត្ថុមានពណ៌ខៀវរួចហើយ ត្រឡប់ជាមាន
ប្រឡាក់ សង្ឃវិហារគប្បីជ្រលក់កំណាត់សំពត់ពួតហើយសឹមជូត បើ
ផ្ទៃ (ផែនដី) គេមិនបានធ្វើបរិកម្មទេ សង្ឃវិហារគប្បីប្រស់ទឹករួចសឹមជូត
ដោយគិតថា វិហារកុំប្រឡាក់ដោយធូលីឡើយ ត្រូវប្រមូលសម្រាមយក
ទៅចាក់ចោល ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវហាលកម្រាលផែនដីរួចហើយចុកជម្រះគោះ (ដើចេញឲ្យស្អាត) រួចហើយសឹមនាំយកទៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលទ្រនាប់ដើងគ្រែហើយជូត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំយកទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវហាលគ្រែរួចហើយចុកសជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) រួចលើកបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារ នឹងក្របទ្វារ នាំយកចេញដោយស្រួលហើយតាំងទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដិលហាលតាំងហើយចុកសជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) ហើយលើកបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារ នឹងក្របទ្វារ នាំយកដោយស្រួលហើយ

យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ កិសិតិម្ពោហនំ ទិតាបេត្វា
សោធេត្វា បបេ្បាដេត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំបញ្ញាបេ-
តព្ពំ និស្សីធប្បច្ចត្ថរណំ ទិតាបេត្វា សោធេត្វា បបេ្បាដេ-
ត្វា អតិហរិត្វា យថាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ ខេឌ្ឌមល្លកោ
ទិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យេភាហេ បាបេតព្ពោ
អបស្សេនផលកំ ទិតាបេត្វា បមជ្ជិត្វា អតិហរិត្វា យភា-
ហេ បាបេតព្ពំ បត្តចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ឯ-
កេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ
ឱលោដ្ឋាបិយំ ឱ បរាមសិត្វា បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ន ច
អនន្តរហិតាយ ភូមិយោ បត្តោ និក្ខិបិតព្ពោ ចីវរំ និក្ខិ-
បន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន
ចីវរវំសំ ឱ ចីវរកុដ្ឋំ ឱ បមជ្ជិត្វា ចារតោ អន្តំ ទិរតោ
ភោគំ កត្វា ចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ សចេ បុរត្ថិមា សរជា ឱតា
ឱយន្តិ បុរត្ថិមា ឱតថាជា ថកេតព្ពោ សចេ បច្ឆិមា
សរជា ឱតា ឱយន្តិ បច្ឆិមា ឱតថាជា ថកេតព្ពោ
សចេ ឧត្តរា សរជា ឱតា ឱយន្តិ ឧត្តរា ឱតថាជា
ថកេតព្ពោ សចេ ទក្ខិណា សរជា ឱតា ឱយន្តិ

រៀបចំទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដែលពូតនឹងខ្ទើយរួចហើយចោសគោះ (ឲ្យស្អាត) រួចនាំយកទៅគ្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវសំដែលកម្រាលសម្រាប់ទ្រាប់អង្គុយហើយចោសជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) រួចនាំយកទៅគ្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលកន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់រួចជូត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំយកទៅដំកល់ទុក ក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវហាលក្តារសម្រាប់ផ្អែករួចជូតហើយនាំយកទៅទុក ក្នុងទីដូចដែលវិញ ត្រូវទុកចាត្រនឹងចីវរ (ឲ្យល្អ)កាលដែលនឹងទុកចាត្រ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចាត្រ ដៃម្ខាងស្អាបក្រោមគ្រែ ឬក្រោមតាំងហើយសឹមទុកចាត្រ តែមិនត្រូវទុកចាត្រលើទីដែលមិនស្អាតឡើយ កាលដែលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងជូតសរចីវរ ឬខ្សែស្បៃង ហើយបត់ជាយខាងនាយ ឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយ រួចសឹមទុកចីវរចុះ បើខ្សែមានតំណក្លួចបក់មកអំពីទិសខាងកើត សទ្ធិវិហារិកត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងកើត បើខ្សែមានតំណក្លួចបក់មកពីទិសខាងលិច សទ្ធិវិហារិកត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងលិច បើខ្សែមានតំណក្លួចបក់មកពីទិសខាងជើង សទ្ធិវិហារិក ត្រូវបិទបង្អួចទិសខាងជើង បើខ្សែមានតំណក្លួចបក់មកពីទិសខាងត្បូង សទ្ធិវិហារិក ត្រូវ

ឧក្ខិលិ្លកា ឯតទាគា ឯកេតញ្ញា សចេ សីតកាលោ ហោតិ ឯវំ ឯតទាគា វិវរិតញ្ញា រត្តិ ឯកេតញ្ញា សចេ ឧណ្ហកាលោ ហោតិ ឯវំ ឯតទាគា ឯកេតញ្ញា រត្តិ វិវរិតញ្ញា សចេ បរិវេណំ ឧក្កាបំ ហោតិ បរិវេណំ សម្មដ្ឋិ-តញ្ញំ សចេ កោដ្ឋកោ ឧក្កាចោ ហោតិ កោដ្ឋកោ សម្មដ្ឋិតញ្ញោ សចេ ឧបដ្ឋានសាលា ឧក្កាចា ហោតិ ឧបដ្ឋានសាលា សម្មដ្ឋិតញ្ញា សចេ អគ្គិសាលា ឧក្កាចា ហោតិ អគ្គិសាលា សម្មដ្ឋិតញ្ញា សចេ វច្ចកុដី ឧក្កាចា ហោតិ វច្ចកុដី សម្មដ្ឋិតញ្ញា សចេ ចាដិយំ ឧ ហោតិ ចាដិយំ ឧបដ្ឋាបេតព្ពំ សចេ បរិភោជនីយំ ឧ ហោតិ បរិភោជនីយំ ឧបដ្ឋាបេតព្ពំ សចេ អាចមនកុម្ភិយោ ឧទកំ ឧ ហោតិ អាចមនកុម្ភិយំ ឧទកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ សចេ ឧបដ្ឋាយសុ្ស អនភិរតិ ឧប្បជ្ជា ហោតិ សទ្ធិវិ-ហារិកេន រូបកាសេតញ្ញោ រូបកាសាបេតញ្ញោ ឧម្មុកថា ឯសុ្ស គាតញ្ញា សចេ ឧបដ្ឋាយសុ្ស កុក្កុច្ចំ ឧប្បជ្ជំ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន វិនោទេតព្ពំ វិនោទាបេតព្ពំ ឧម្មុកថា ឯសុ្ស គាតញ្ញា សចេ ឧបដ្ឋាយសុ្ស ឧដ្ឋិតំ

បិទបង្អួចទិសខាងត្បូង បើដូរត្រជាក់ សន្ធិវិហារកត្រូវបើកបង្អួចកុំឲ្យ-
ណាថ្ងៃ បិទបង្អួចកុំឲ្យណាយប់ បើដូរក្តៅ សន្ធិវិហារកត្រូវបិទបង្អួចកុំ
ឲ្យណាថ្ងៃ បើកបង្អួចកុំឲ្យណាយប់ បើទីបរិវេណមានសម្រាម ត្រូវបោស
បរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើពេជ្ឈធានមាន
សម្រាម ត្រូវបោសពេជ្ឈធានចេញ បើពេជ្ឈភ្លើងមានសម្រាម ត្រូវ
បោសពេជ្ឈភ្លើងចេញ បើបង្គន់មានសម្រាម ត្រូវបោសបង្គន់ចេញ បើ
គ្មានទឹកសម្រាប់ផាន់ទេ ត្រូវដងទឹកសម្រាប់ផាន់ទុក បើគ្មានទឹកសម្រាប់
ប្រើប្រាស់ទេ ត្រូវដងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ទុក បើទឹកកុំឲ្យគ្រប់សម្រាប់
ជម្រះមិនមាន សន្ធិវិហារក ត្រូវចាត់ទឹកកុំឲ្យគ្រប់សម្រាប់ជម្រះ បើ
សេចក្តីអផ្សុកកើតឡើងដល់ទបជ្ឈាយ៍ សន្ធិវិហារកត្រូវអាប់ដោយខ្លួនឯង
ឬត្រូវឲ្យគេជួយអាប់ ឬនិយាយធម្មកថាដល់ទបជ្ឈាយ៍នោះ បើសេចក្តី
សង្ស័យកើតឡើងដល់ទបជ្ឈាយ៍ សន្ធិវិហារកត្រូវបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង
ឬត្រូវរកគេឲ្យជួយបន្ទោបង់ ឬនិយាយធម្មកថាដល់ទបជ្ឈាយ៍នោះ បើទិដ្ឋិ

ឧបជ្ឈំ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន វិវេចេតព្ពំ វិវេចាបេតព្ពំ ឆម្មកជាកាសុ កាតព្ពា សចេ ឧបជ្ឈាយោ តុច្ឆម្បិ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ បរិវាសារហោ សទ្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយស្ស បរិវាសំ ទទេយ្យាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយោ មូលាយ បដិកស្សនារហោ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយំ មូលាយ បដិកស្សេយ្យាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយោ មានត្តារហោ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយស្ស មានត្តំ ទទេយ្យាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយោ អព្ភានារហោ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយំ អព្ភេយ្យាតិ សចេ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយេស្ស កម្មំ កត្តុកាមោ ហោតិ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា សទ្ធិវិហារិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សង្ឃោ ឧបជ្ឈាយស្ស កម្មំ ន ករេយ្យ លហុកាយ វា បរិណាម

អាត្រកំកើតឡើងដល់ឧបជ្ឈាយ៍ សទ្ធិវិហារិក ត្រូវជួយដោះស្រាយ ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយដោះស្រាយ ឬនិយាយធម្មកថាដល់ឧបជ្ឈាយ៍នោះ បើឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវគេរុកបត្តិ គួរនឹងចូលបរិវាស សទ្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគួរឲ្យបរិវាសដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍ គួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈគឺពាក្យមកដាក់ ក្នុងមូលាបត្តិ សទ្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីពាក្យឧបជ្ឈាយ៍មកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍គួរដល់មានត្ត សទ្ធិ-វិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្ត ដល់ឧបជ្ឈាយ៍ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍គួរដល់អព្ភានកម្ម សទ្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យអព្ភានកម្ម ដល់ឧបជ្ឈាយ៍ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃប្រាថ្នាធ្វើកម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ឧក្ខេបនីយកម្មក្តី ដល់ឧបជ្ឈាយ៍ សទ្ធិវិហារិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា សង្ឃមិនគប្បីធ្វើកម្ម ឬគប្បីបង្អោនទៅដើម្បីកម្មស្រាល ដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎

មេយ្យាតិ កតំ វា បដិសេវិ ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា សន្ធិវិហារកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ ឧបជ្ឈាយោ សម្មាវត្តេយ្យ លោមំ ចាតេយ្យ ឧត្តរិំ វត្តេយ្យ សង្ឃោ តំ កម្មំ បដិប្បស្សម្ភេយ្យាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ ធោវិតព្ពំ ហោតិ សន្ធិវិហារកេន ធោវិតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ ធោវិយេថាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ កាតព្ពំ ហោតិ សន្ធិវិហារកេន កាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ ករិយេថាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស រជនំ បចិតព្ពំ[1] ហោតិ សន្ធិវិហារកេន បចិតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស រជនំ បចិយេថាតិ សចេ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ រជេតព្ពំ[2] ហោតិ សន្ធិវិហារកេន រជេតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ខោ ឧបជ្ឈាយស្ស ចីវរំ រជិយេថាតិ ចីវរំ រជេន្តេន[3] សាធុកំ សម្បរិវត្តកំ សម្បរិវត្តកំ

---

១ សព្វត្ថ រជនា បចិតព្ពាតិ ឯវមេវ បញ្ញាយតិ ។ ២ ម. រជិតព្ពំ ។ ៣ ម. រជេន្តេន ។

ប្រសិនបើសង្ឃបាននេត្ថកម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី នយសាកម្មក្តី បព្ពាជនីយ-
កម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទណ្ឌកម្មក្តី ដល់ឧបជ្ឈាយ៍នោះរួចហើយ
សន្ធិវិហារិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលខ្លាយថា ឧបជ្ឈាយ៍គប្បីប្រព្រឹត្តដោយ
ប្រពៃ គប្បីសមួបភេម គប្បីប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរោរលាស់ខ្លួន ចេញ
ចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់កម្មនោះ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់
ឧបជ្ឈាយ៍គួរនឹងលាង សន្ធិវិហារិកត្រូវលាង ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលខ្លាយថា
គួរនឹងលាងចីវរបស់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់
ឧបជ្ឈាយ៍ជាសំពត់គួរធ្វើ សន្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលខ្លាយ
ថា គួរនឹងធ្វើចីវរដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់
របស់ឧបជ្ឈាយ៍គួរស្វែរ សន្ធិវិហារិក ត្រូវស្វែរ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីរួល
ខ្លាយថា នឹងគប្បីស្វែរគ្រឿងជ្រលក់ របស់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយឧបាយ
ដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់ឧបជ្ឈាយ៍គួរជ្រលក់ សន្ធិវិហារិកត្រូវ ជ្រលក់
ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលខ្លាយថា នឹងគប្បីជ្រលក់ចីវរបស់ឧបជ្ឈាយ៍ ដោយ
ឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ប្រែត្រឡប់ឲ្យស្រួល

វេសាតំ ន ច អច្ចិន្តេ ថេរេ បក្កាមិតំ ន ឧបដ្ឋាយំ អនាបុច្ឆា ឯកច្ចស្ស បត្តោ នាតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស បត្តោ បដិក្ខេបតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស ចីវរំ នាតំ ន ឯកច្ចស្ស ចីវរំ បដិក្ខេបតំ ន ឯកច្ចស្ស បរិក្ខារោ នាតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស បរិក្ខារោ បដិក្ខេបតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស កេសា ឆេទេតព្ពា ន ឯកច្ចេន កេសា ឆេទាបេតព្ពា ន ឯកច្ចស្ស បរិកម្មំ កាតំ ន ឯកច្ចេន បរិកម្មំ ការាបេតំ ន ឯកច្ចស្ស វេយ្យាវច្ចោ កាតព្ពោ ន ឯកច្ចេន វេយ្យាវច្ចោ ការាបេតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស បច្ចាសមណោ ភោតំ ន ឯកច្ចោ បច្ចាសមណោ អានាតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស បិណ្ឌចារោ ឱហារិតព្ពោ ន ឯកច្ចេន បិណ្ឌចារោ ឱហារាបេតព្ពោ ន ឧបដ្ឋាយំ អនាបុច្ឆា តារោ បរិសិតព្ពោ ន សុសានំ តត្ថំ ន ឯិសា បក្កមិតព្ពា សចេ ឧបដ្ឋាយោ កិលាសោ ហោតិ យោវជីវំ ឧបដ្ឋាតព្ពោ វុដ្ឋាសស្ស អាគមេតំ ឥមំ ខោ កិក្ខវេ សន្ធិវិហារិកាវំ ឧបដ្ឋាយេសុ វត្តំ យថា សន្ធិវិហារិកេន ឧបដ្ឋាយេសុ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

បើដំណក់ទឹកមិនទាន់ជាប់ទេ សទ្ធិវិហារិក មិនត្រូវចៀសចេញទៅឡើយ សទ្ធិវិហារិកមិនទាន់ប្រាប់ឧបដ្ឋាយ៍ មិនត្រូវឲ្យចាត្រដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលយកចាត្ររបស់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យចីវរ ដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលចីវររបស់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យគ្រឿងបរិក្ខារ ដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលបរិក្ខាររបស់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវគោរសក់ ដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយគោរសក់ឲ្យ មិនត្រូវធ្វើបវេតម្ម ដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយធ្វើបវេតម្ម (ដល់ ២ ន) មិនត្រូវធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮយដល់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយ ធ្វើសេចក្តីឲ្យល់ឮយ (ដល់ ២ ន) មិនត្រូវធ្វើជាបច្ចាសមណៈរបស់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវយកភិក្ខុណាមួយជាបច្ចាសមណៈ (របស់ ២ ន) មិនត្រូវនាំចង្ហាន់បិណ្ឌបាតទៅឲ្យភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយនាំបិណ្ឌបាតមកឲ្យ (២ ន) សទ្ធិវិហារិកមិនបានលាឧបដ្ឋាយ៍ មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវទៅកាន់ព្រៃស្មសាន មិនត្រូវចៀសចេញទៅកាន់ទិស បើឧបដ្ឋាយ៍មានដម្ងឺ សទ្ធិវិហារិកត្រូវនៅបម្រើអស់កាល ដែលលោកមានជីវិតរស់នៅ ត្រូវរង់ចាំលោកឲ្យតែសះជារោគ ម្ចាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាឧបដ្ឋាយវត្ត របស់សទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយ តាមទំនងដែលសទ្ធិវិហារិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងឧបដ្ឋាយ៍ទាំងឡាយ ។

[๑๐๔] เตน โข ปน สมเยน อุปฑฺฒายเย สงฺฆาวิหาโรกาสสฺมึ สมฺมา วตฺตนฺติ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต อุปฑฺฒายเน ทิยฺยมาเน วิจาเรนฺติ กถํ หิ นาม อุปฑฺฒายเย สงฺฆาวิหาโรกาสสฺมึ สมฺมา วตฺติสฺสนฺตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อุปฑฺฒายเย สงฺฆาวิหาโรกาสสฺมึ สมฺมา วตฺตนฺตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯเปฯ วิครหิตฺวา ธมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ เตนหิ ภิกฺขเว อุปฑฺฒายนํ สงฺฆาวิหาโรกาสวตฺตํ ปญฺญาเปสฺสามิ ยาย อุปฑฺฒายเย สงฺฆาวิหาโรกาสสฺมึ สมฺมา วตฺติตพฺพนฺติ ฯ

[๑๐๕] อุปฑฺฒายเน ภิกฺขเว สงฺฆาวิหาโรกาสสฺมึ สมฺมา วตฺติตพฺพนฺ ฯ ตตฺรายมฺ สมฺมาวตฺตนา อุปฑฺฒายเน ภิกฺขเว สงฺฆาวิหาโรกาสา สนฺตเหตนฺเต อนฺตฺวาเหตนฺเต อุทฺเทเสน ปริปุจฺฉาย ปาติโมกฺเขน อนุสาสนิยา สเจ อุปฑฺฒายสฺส ปตฺโต โหติ สงฺฆาวิหาโรกสฺส ปตฺโต น โหติ

[១០៤] សម័យនោះឯង ឧបដ្ឋាយ៍ទាំងឡាយ ពុំបានប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃ ក្នុងសទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើឧបដ្ឋាយ៍ទាំងឡាយ មិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាឧបដ្ឋាយ៍ទាំងឡាយ មិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងសទ្ធិវិហារិកទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែនព្រះអង្គ ។បេ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តសទ្ធិវិហារិកវត្ត ដល់ឧបដ្ឋាយ៍ទាំងឡាយ តាមទំនងដែលឧបដ្ឋាយ៍ទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងពួកភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិក ។

[១០៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសទ្ធិវិហារិក ។ ឯការដែលប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសទ្ធិវិហារិកនោះ ដូច្នេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវសង្រ្គោះនឹងអនុគ្រោះសទ្ធិវិហារិក ដោយចុល ដោយអដ្ឋកថា ដោយដម្ងូន្នាន ដោយការប្រឹងប្រែង បើឧបដ្ឋាយ៍មានបាត្រ សទ្ធិវិហារិកគ្មានបាត្រ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវ

ឧបដ្ឋាយេន សទ្ធិវិហារិកេសុ បត្តោ ធាតព្ពោ ឧស្សុក្កំ
វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សទ្ធិវិហារេសុ បត្តោ
ឧប្បជ្ជិយេថាតិ សចេ ឧបដ្ឋាយស្ស ចីវរំ ហោតិ សទ្ធិ-
វិហារិកេសុ ចីវរំ ន ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន សទ្ធិវិហារិ-
កេសុ ចីវរំ ធាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ
សទ្ធិវិហារិកេសុ ចីវរំ ឧប្បជ្ជិយេថាតិ សចេ ឧបដ្ឋា-
យស្ស បរិក្ខារោ ហោតិ សទ្ធិវិហារិកេសុ បរិក្ខារោ ន
ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន សទ្ធិវិហារិកេសុ បរិក្ខារោ ធា-
តព្ពោ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ សទ្ធិវិហារិ-
កេសុ បរិក្ខារោ ឧប្បជ្ជិយេថាតិ សចេ សទ្ធិវិហារិកោ
តិលាឆោ ហោតិ កាលសេស្សុ ឧដ្ឋាយ ន្ហត្តកដ្ឋំ ធាតព្ពំ
មុខោទកំ ធាតព្ពំ អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ សចេ យាគុ
ហោតិ ភាជនំ ធោវិត្វា យាគុ ឧបនាមេតព្ពា យាគុ
បីតស្ស ឧទកំ ទត្វា ភាជនំ បដិក្កហេត្វា ឆឌ្ឌំ
កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន ធោវិត្វា បដិសាមេតព្ពំ
សទ្ធិវិហារិកម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ឧទ្ធរិតព្ពំ សចេ សោ
ឧទេសោ ឧក្ខោតោ ហោតិ សោ ឧទេសោ សម្មដ្ឋិតព្ពោ

ឲ្យចូលត្រៀមសន្ធឹកវិហារកែ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រមលាទាំងពីរយ៉ាងថា ចូលត្រួតប្រតើតដល់សន្ធឹកវិហារកែ ដោយទំនាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍មានចីវរ សន្ធឹកវិហារកែគ្មានចីវរ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឲ្យចីវរត្រៀមសន្ធឹកវិហារកែ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រមលាទាំងពីរយ៉ាងថា ចីវរត្រួតប្រតើតដល់សន្ធឹកវិហារកែ ដោយទំនាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើឧបជ្ឈាយ៍មានគ្រឿងបរិក្ខារ សន្ធឹកវិហារកែគ្មានគ្រឿងបរិក្ខារ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឲ្យគ្រឿងបរិក្ខារត្រៀមសន្ធឹកវិហារកែ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រមលាទាំងពីរយ៉ាងថា គ្រឿងបរិក្ខារត្រួតប្រតើតដល់សន្ធឹកវិហារកែ ដោយទំនាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសន្ធឹកវិហារកែមានដម្មី ឧ-បជ្ឈាយ៍ត្រូវគ្រោកឡើង ពីព្រឹកហើយឲ្យឈើស្តន់ ឲ្យទឹកល្មមមុខ ក្រាលអាសន បើមានបបរ ត្រូវឧបជ្ឈាយ៍លាងកាជន៍ ហើយបង្អែនបបរថ្វាយ កាលសន្ធឹកវិហារកែហុតបបរឆ្អែតហើយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវឲ្យទឹក រួចទទួលកាជន៍យកមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច (នឹងអ្វីៗ) លាងរួចហើយទុកដាក់ឲ្យល្អ កាលបើសន្ធឹកវិហារកែត្រាកចេញហើយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវសារអាសនៈទុក បើប្រទេសនោះមានសម្រាម ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ

สเจ สงฺฆาทิสาโร ตาทิ ปาสาทกาโม โหติ อิท-
ฺจ นาม ภวิสฺสติ ปฏิกฺกุฏฺฐภาวญฺจ ชานาติ ปฏิกฺกุฏฺฐ-
ภาวญฺจ ชานาติ ปฏิกฺกุฏฺฐภาวญฺจ ชานาติ กายพนฺธนญฺจ
นาคจฺฉติ สกุลานิ จ คจฺฉติ สงฺฆาฏิยา นาคจฺฉติ ฉาทิ-
ตฺวา ปตฺโต สุขุโต นาคจฺฉติ ฉตฺตาทิ อาหริตฺวา
สมนฺตปาสาทิกาย ปาจิตฺติยนฺติ ปาจิตฺติยมฺปิ ปาฏิเทส-
นียมฺปิ ทุกฺกฏมฺปิ ทุพฺภาสิตมฺปิ ปฏิกฺกุฏฺฐภาวญฺจ ชานาติ
ปฏิกฺกุฏฺฐภาวญฺจ ชานาติ ปฏิกฺกุฏฺฐภาวญฺจ ชานาติ
อิท-
ฺจ นาม ภวิสฺสติ ปฏิกฺกุฏฺฐภาวญฺจ ชานาติ สเจ จีวรํ สิพฺพิ-
ตุกามา โหติ มุหุตฺตํ ขุณฺณา ฉิตฺตาปตฺติยา น จ ขุณฺณา จีวรกาลา
ปาจิตฺติยา จีวรกาลสมยา[1] จีวรกาลาติกฺกนฺตา[2] ปาจิตฺติยา
กณฺฑุ ขุสฺสาเปตฺวา จีวรกาลสมยา[3] วา มาฬา กโรติ
อโนสีเต ฉาเทติ ปาจิตฺติยา สเจ ปิณฺฑ-
จาโร โหติ สงฺฆาฏิยา น กุญฺจิกุกาโม โหติ
ขุทกา ธตฺวา ปิณฺฑจาโร ขุปจาเรน สงฺฆาฏิยา
จาลิเยน ปุจฺฉติ กุตฺถาวุโส ขุทกา ธตฺวา ปตฺโต
ปฏิกฺกุฏฺฐา ลิปิ กตฺวา สาขุกา อปริยนฺตา ปาจิตฺติยา

---

๑ ม. สงฺฆาฏิกาลสมยา ๒ สงฺฆาฏิกาลาติกฺกนฺตา ๓ สงฺฆาฏิกาลสมยา

បើសង្ឃវិហារកិត មានប្រាថ្នានឹងបូលទៅកាន់ស្រុក ទុបដ្បាយត្រូវឲ្យសង្ឃ
សម្រាប់ស្មៀក ត្រូវទទួលយកសង្ឃបន្ទាស់មកវិញ ត្រូវឲ្យវត្តពន្ធបង្អែ
ត្រូវដំរួតទត្តរាសង្គៈនឹងសង្ឃដែរហើយឲ្យ ត្រូវដួតបាត្រដែលទទឹកហើយ
សឹមឲ្យ ទុបដ្បាយត្រូវក្រាលអាសនៈទុកដោយគិតថា ពេលថ្មើរនេះ សង្ឃ-
វិហារកិតមុខជានឹងត្រឡប់មកវិញ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំង
សម្រាប់ទ្រដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើង ដែលមិន
ទាន់បានលាង ត្រូវក្រោកទៀនទៅទទួលបាត្រនឹងចីវរ ត្រូវឲ្យសង្ឃ
បន្ទាស់ហើយទទួលយកសង្ឃ ដែលស្មៀកមកវិញ បើចីវរសើមឬជាំជាម
(ដោយញើសក្អែល) ត្រូវសំដិលចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចីវរ
ក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យរហែក) ត្រូវបត់ចីវរ (យកមកទុក) កាលនឹងបត់ចីវរ ត្រូវ
លើកដាយចីវរឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ធ្នាប់ ហើយសឹមបត់ចីវរ ដោយ
គិតថា កុំឲ្យបាត់ផត់ពាក់កណ្តាលទៅឡើយ ត្រូវធ្វើវត្តពន្ធបង្អែកុនផត់ចីវរ
បើមានអាហារបិណ្ឌបាត សង្ឃវិហារិកត្រូវការនឹងឆាន់ ទុបដ្បាយត្រូវ
ឲ្យទឹក ហើយបង្អែនអាហារបិណ្ឌបាតបូលទៅឲ្យ ត្រូវសួរសង្ឃវិហារិក
ដោយទឹកឆាន់ លុះសង្ឃវិហារិកឆាន់រួចហើយ ទុបដ្បាយត្រូវឲ្យទឹកហើយ
ទទួលយកបាត្រមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិច (នឹងអ្វីៗ) លាងឲ្យស្អាត

ភោនកំ កត្វា មុហុត្តំ ខុណ្ហោ ឱតារេតព្វោ ន ច ខុណ្ហោ
បត្តោ ន្ហាបិតព្វោ បត្តចីវរំ ឯក្កំបិតព្ពំ បត្តំ ឯក្កំ-
បន្ធន ឋកេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា ឋកេន ហត្ថេន
ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋាបីឋំ វា បហមសិត្វា បត្តោ
ឯក្កំបិតព្វោ ន ច អនន្តរហិតាយ ភូមិយោ បត្តោ
ឯក្កំបិតព្វោ ចីវរំ ឯក្កំបន្ធន ឋកេន ហត្ថេន ចីវរំ
គហេត្វា ឋកេន ហត្ថេន ចីវរវំសំ វា ចីវរកណ្ណំ វា បមដ្ឋិត្វា
ចារតោ អន្តំ ឱរតោ ភោគំ កត្វា ចីវរំ ឯក្កំបិតព្ពំ
សន្ថរិហារកម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ខន្ធវតព្ពំ ចាទោនកំ
ចាទបីឋំ ចាទកដលិកំ បដិសាមេតព្ពំ សចេ សោ
ទេសោ ខុក្ខាទោ ហោតិ សោ ទេសោ សម្មដ្ឋិតព្ពោ
សចេ សន្ថរិហារកោ ឧបាយិតុកាមោ ហោតិ ឧបាគំ
បដិយោទេតព្ពំ សចេ សីតេន អត្ថោ ហោតិ សីតំ
បដិយោទេតព្ពំ សចេ ខុណ្ហេន អត្ថោ ហោតិ ខុណ្ហំ បដិ-
យោទេតព្ពំសចេ សន្ថរិហារកោ ឧណ្ហាយរំ បវិសិតុកាមោ
ហោតិ ចុណ្ណំ សន្ថតព្ពំ មត្តិកា តេមេតព្វា ឧណ្ហាយរ-
បីឋំ អាធាយ កត្វា ឧណ្ហាយរបីឋំ ធត្វា ចីវរំ បដិក្ខិបិត្វា

ហើយដូតទឹកឲ្យស្អុត ហើយហាលថ្ងៃមួយស្រេចក៏ តែមិនត្រូវទុកចាត្រក្នុងកំដៅថ្ងៃ(ឲ្យយូរពេកទេ)ឡើយ)ត្រូវទុកជាក់ចាត្រនឹងចីវរ តាលនឹងរៀបចំទុកជាក់ចាត្រ ដៃម្ខាងចាប់ចាត្រ ដៃម្ខាងស្ទាបគ្រាមគ្រែ ឬគ្រោមតាំងហើយសឹមទុកជាក់ចាត្រ តែមិនត្រូវទុកជាក់ចាត្រ លើទីដែលមិនស្អាតឡើយ តាលនឹងរៀបចំទុកជាក់ចីវរ ដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងដូតស្បូរចីវរឬខ្សែស្បៃន ហើយឆ្លើជាយខាងនាយ ឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយរួចសឹមទុកជាក់ចីវរ តាលសទ្ធិវិហារិកក្រោកឡើង ទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវសារអាសនៈរៀបចំទុកជាក់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ខ្ទេដើងដែលលាងហើយនឹងខ្ទេ-នាប់សម្រាប់ដូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង បើប្រទេសនោះមានសម្រាមទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើសទ្ធិវិហារិក ចង់ដូតទឹក ទុ-បដ្ឋាយ៍ត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ដូតឲ្យ បើសទ្ធិវិហារិកត្រូវការទឹកត្រជាក់ ទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ឲ្យ បើសទ្ធិវិហារិកត្រូវការទឹកក្តៅ ទុប-ដ្ឋាយ៍ត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅឲ្យ បើសទ្ធិវិហារិកចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះដាច់រក្សាកាយ ទុបដ្ឋាយ៍ត្រូវសួនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដ៏ស្អិត ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះ ដាច់រក្សាកាយទៅ ហើយប្រគល់តាំងសម្រាប់ផ្ទះដាច់រក្សាកាយដល់ (សទ្ធិវិហារិក) ហើយទទួលយកចីវរមកទុកជាក់ក្នុងទី

ឯកមន្តំ និក្ខមិតព្ពំ ពុទ្ធានំ នាគតំ មគ្គិកា នាគញ្ច
សចេ ទុស្សហតិ ឧត្តាសវសិតព្ពំ ឧត្តាសវសន្តេន
មគ្គិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ចា-
ទេត្វា ឧត្តាសវសិតព្ពំ ន ថេរេ កិក្ខុ អនុប្បទជ្ជ
និសីទិតព្ពំ ន ឧភ កិក្ខុ អាសនេន បដិពាហិតព្ពា
ឧត្តាសវេ សន្ថិវិហារិកេសុ បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧត្តាសវ
និក្ខមន្តេន ឧត្តាសវបិដំ អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ
ច បដិច្ចាទេត្វា ឧត្តាសវ និក្ខមិតព្ពំ ទុទកេបិ
សន្ថិវិហារិកេសុ បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧបាគតេន បឋមតរំ
ទុត្តរិត្វា អត្តនោ កត្តរយេនកំ កត្វា និវាសេត្វា សន្ថិវិ-
ហារិកេសុ កត្តរយេ ទុទកំ បមដ្ឋិតព្ពំ និវាសនំ នាគតំ
សង្ឃដិ នាគញ្ច ឧត្តាសវបិដំ អាទាយ បឋមតរំ
អាគន្ត្វា អាសនំ បញ្ញបេតព្ពំ ចាតោទកំ ចានបីដំ
ចានកថលិកំ ទុបដិក្ខិបិតព្ពំ សន្ថិវិហារិកោ ចានីយេន
បុច្ឆិតព្ពោ យស្មិំ វិហារេ សន្ថិវិហារិកោ វិហរតិ សចេ
សោ វិហារេ ទុក្ខោតោ ហោតិ សចេ ទុស្សហតិ

ដ៏សមគួរ ។បដ្ឋាយ៍ត្រូវឲ្យគ្រឿងលំអិត ត្រូវឲ្យដ៏ស្អិតជល់ (សន្ធិវិហារិក) បើ។បដ្ឋាយ៍អាចនឹងបួលទៅកាន់ (ផ្ទះដាទីរក្សាកាយបាន) ត្រូវបួលទៅកាន់ផ្ទះដាទីរក្សាកាយចុះ កាលនឹងបួលទៅកាន់ផ្ទះដាទីរក្សាកាយ ត្រូវយកដីស្អិតលាបមុខ រួចបិទចុំឆ (កាយ) ពាំងខាងមុខ ពាំងខាងក្រោយ ហើយសឹមបួលទៅកាន់ផ្ទះដាទីរក្សាកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតពួកភិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវហាមពួកភិក្ខុដោយអាសនៈ ត្រូវឆ្ពោះចេញមដល់សន្ធិវិហារិកក្នុងផ្ទះដាទីរក្សាកាយ កាលនឹងចេញពីផ្ទះដាទីរក្សាកាយ ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះដាទីរក្សាកាយចេញ ហើយបិទចុំឆ (កាយ) ពាំងខាងមុខខាងក្រោយរួចសឹមចេញពីផ្ទះដាទីរក្សាកាយ សូម្បីក្នុងទឹក ។បដ្ឋាយ៍ក៏ត្រូវតែឆ្ពោះចេញមដល់សន្ធិវិហារិកដែរ ឆ្ងាយរួចហើយ ។បដ្ឋាយ៍ត្រូវឡើងមកមុន ដួតតាយរបស់ខ្លួនឲ្យស្អុតទឹកហើយស្ងួតសព្វគ្រាន់ រួចត្រូវដួតទឹកអំពីតាយរបស់សន្ធិវិហារិក ហុចសង្ឃាដិឲ្យ (សន្ធិវិហារិក) ត្រូវនាំយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះដាទីរក្សាកាយចេញមកមុនហើយគ្រាលអាសនៈចាំ ត្រូវដឹកលំទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ទ្រដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដួតដើងដែលមិនទាន់បានលាង ត្រូវសួរសន្ធិវិហារិកដោយទឹកសម្រាប់ផាន់ សន្ធិវិហារិកនៅកន្លែងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម បើ។បដ្ឋាយ៍អាចនឹង (ទោសសំកេតបាន)

សោឞេតញ្ចេ វិហារំ សោឞេន្តេន បឋមំ បត្តចីវរំ ឧបាហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ ។ បេ ។ សចេ អាចមនកុម្ភិយា ឧទកំ ន ហោតិ អាចមនកុម្ភិយា ឧទកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ សចេ សទ្ទវិហារកសដ្ឋ អនភិរតិ ឧប្បជ្ជា ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន រូបកាសេតញ្ចេ រូបកាសាបេតញ្ចេ ធម្ម-កថា ភាសដ្ឋ កាតព្ពា សចេ សទ្ទវិហារកសដ្ឋ កុក្កុច្ចំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន វិនោទេតព្ពំ វិនោទា-បេតព្ពំ ធម្មកថា ភាសដ្ឋ កាតព្ពា សចេ សទ្ទវិហារ-កសដ្ឋ និដ្ឋិតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន វិវេចេតព្ពំ វិវេចាបេតព្ពំ ធម្មកថា ភាសដ្ឋ កាតព្ពា សចេ សទ្ទវិ-ហារកោ តរុណទ្ធំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតិ បរិភាសារហោ ឧបដ្ឋាយេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ សង្ឃោ សទ្ទវិហារកសដ្ឋ បរិភាសំ ន ឧទេយ្យាតិ សចេ សទ្ទវិហារ-កោ មូលាយ បដិកស្សនារហោ ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ កិន្តិ នុ ខោ សង្ឃោ សទ្ទវិហា-រកំ មូលាយ បដិកស្សេយ្យាតិ សចេ សទ្ទវិហារកោ មានត្តារហោ ហោតិ ឧបដ្ឋាយេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ

ត្រូវសំអាតចេញ គាលនឹងសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកចុត្រនឹងចីវរចេញ ជាមុន ទៅទុកក្នុងដំណាក់ដ៏សមគួរ ។ បេ ។ បើទឹកក្នុងអ្នកមសម្រាប់ជម្រះគ្មាន ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវចាត់ទឹកទៅក្នុងអ្នកមសម្រាប់ជម្រះ បើសេចក្តីអផ្សុកតើតទៅដល់សទ្ធិវិហារិក ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវរម្ងាប់ ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយរម្ងាប់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់សទ្ធិវិហារិកនោះ បើសេចក្តីសង្ស័យតើតទៅដល់សទ្ធិវិហារិក ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវបន្ទោបង់ ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេជួយបន្ទោបង់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់សទ្ធិវិហារិកនោះ បើទិដ្ឋិ (អាក្រក់) តើតទៅដល់សទ្ធិវិហារិក ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវដោះស្រាយ ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេជួយដោះស្រាយ ឬធ្វើធម្មកថាដល់សទ្ធិវិហារិកនោះ បើសទ្ធិវិហារិកត្រូវគេវុកាបត្តិគួរនឹងបួលបរិវាស ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីរំលឹកឲ្យថា សង្ឃគួរឲ្យបរិវាសដល់សទ្ធិវិហារិកដោយទុច្ចរិតដូចម្តេចហ្ន៎ បើសទ្ធិវិហារិកគួរដល់មូលាយ-បដិកស្សនៈ គឺចាញ់មកជាក់កងមូលាបត្តិ ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីរំលឹកឲ្យថា សង្ឃគប្បីចាញ់សទ្ធិវិហារិកមកជាក់កងមូលាបត្តិដោយទុច្ចរិតដូចម្តេចហ្ន៎ បើសទ្ធិវិហារិកគួរដល់មានត្ត ។បជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីរំលឹកឲ្យថា

តាំដ្ឋំ ឆុ ខោ សង្ឃោ សន្ធិវិមោកំតសឆ្ឍមាបត្តំ ឧទេយ្យាតំ សចេ សន្ធិវិមោកំតោ អញ្ញាតរោហ ហោតំ ឧបដ្ឋាយេន ទុសឆ្ឍក្កំ តាតព្វំ តាំដ្ឋំ ឆុ ខោ សង្ឃោ សន្ធិវិមោកំតំ អព្ភេយ្យាតំ សចេ សង្ឃោ សន្ធិវិមោកំតសឆ្ឍ តម្មំ តត្ថុ-តាមោ ហោតំ តជ្ជនីយំ វា និយសឆ្ឍំ វា បព្ភាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា ឧបដ្ឋាយេន ទុសឆ្ឍក្កំ តាតព្វំ តាំដ្ឋំ ឆុ ខោ សង្ឃោ សន្ធិវិមោកំតសឆ្ឍ តម្មំ ន តកយ្យ លហុតាយ វា បរិណាមេយ្យាតំ តតំ វា បនសឆ្ឍ ហោតំ សង្ឃេន តម្មំ តជ្ជនីយំ វា និយសឆ្ឍំ វា បព្ភាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា ឧបដ្ឋា-យេន ទុសឆ្ឍក្កំ តាតព្វំ តាំដ្ឋំ ឆុ ខោ សន្ធិវិមោកំតោ សម្មា វត្តេយ្យ លោមំ ទាតេយ្យ ឆេត្តារំ វត្តេយ្យ សង្ឃោតំ តម្មំ បដិប្បស្សឆ្ភេយ្យាតំ សចេ សន្ធិវិមោកំតសឆ្ឍ ចីវរំ ឆោ-វាតព្វំ ហោតំ ឧបដ្ឋាយេន អាចិក្ខិតព្វំ ឃវំ ឆោវេយ្យាសីតំ ទុសឆ្ឍក្កំ វា តាតព្វំ តាំដ្ឋំ ឆុ ខោ សន្ធិវិមោកំតសឆ្ឍ ចីវរំ ឆោវិយេថាតំ សចេ សន្ធិវិមោកំតសឆ្ឍ ចីវរំ តាតព្វំ ហោតំ ឧបដ្ឋាយេន អាចិក្ខិតព្វំ ឃវំ តកយ្យាសីតំ

វិនយបិដក ចុល្លវគ្គ

សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្តដល់សន្ធិវិហារិក ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសន្ធិ-
វិហារិកគួរដល់អព្ភានកម្ម ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលាយថា សង្ឃ
គប្បីឲ្យអព្ភានកម្មដល់សន្ធិវិហារិក ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃបង់
ធ្លាក់កម្ម គឺតជ្ជនីយកម្មក៏ និយស្សកម្មក៏ បព្ពាជនីយកម្មក៏ បដិសា-
រណីយកម្មក៏ ទុក្កដនីយកម្មក៏ ដល់សន្ធិវិហារិក ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តី
ទូលាយថា សូមកុំឲ្យសង្ឃធ្លាក់កម្ម ឬបង្អាន់ទៅ ដើម្បីកម្មស្រាលដល់
សន្ធិវិហារិកដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ ម្យ៉ាងទៀត តជ្ជនីយកម្មក៏ និយ-
ស្សកម្មក៏ បព្ពាជនីយកម្មក៏ បដិសារណីយកម្មក៏ ទុក្កដនីយកម្មក៏ សង្ឃ
បានធ្វើដល់សន្ធិវិហារិកនោះរួចហើយ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលាយ
ថា សន្ធិវិហារិកគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ គប្បីសមគួរ គប្បីប្រព្រឹត្ត
វត្តគួរដល់តិរោវាសាសន៍ខ្លួន ចេញចាកកម្ម សង្ឃគប្បីវិស្សាជនូវកម្មនោះ
ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើបិរិវាសរបស់សន្ធិវិហារិកគួរនឹងលាង ឧបជ្ឈាយ៍
ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកគប្បីលាងយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីទូលាយថា បិរិ-
វាសរបស់សន្ធិវិហារិកគួរនឹងលាង ដោយទុកាយ ដូចម្តេចហ្ន៎ បើបិរិវាសរបស់
សន្ធិវិហារិកគួរនឹងធ្វើ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកគប្បីធ្វើបិរិវាយ៉ាងនេះ

ทุสฺสกฺกฺ ภ กาตพฺพ กิจฺจ อุ เอว สงฺฆาทิเสสสฺส จีวร กริยมาน สเจ สงฺฆาทิเสสสฺส ปฐม ปจิตพฺพ โหติ อุปฑฺฒาเยน อาจิกฺขิตพฺพ ฆาเปตพฺพ ทุสฺสกฺกฺ ภ กาตพฺพ กิจฺจ อุ เอว สงฺฆาทิเสสสฺส ปฐม ปจิตพฺพ ยทิ สเจ สงฺฆาทิเสสสฺส จีวร ฉินฺน โหติ อุปฑฺฒาเยน อาจิกฺขิตพฺพ ฆาเปตพฺพ ทุสฺสกฺกฺ ภ กาตพฺพ กิจฺจ อุ เอว สงฺฆาทิเสสสฺส จีวร ฉินฺนเยว ติ จีวร ฉินฺน สาฏกกฺ สมฺปริวตฺตกฺ สมฺปริวตฺตกฺ ฉินฺนพฺพ น ต อนฺโตเยว ฉินฺนเวเปกฺขิตพฺพ สเจ สงฺฆาทิเสสา ตโลทเก หุตฺวา ยาว ทุปฏฺฐาตพฺพา[1] วุฏฺฐานสฺส อาคเมตพฺพ ตโต ปจฺฉา ตกฺขเณ อุปฑฺฒาย สงฺฆาทิเสสุ วุตฺต ยถา อุปฑฺฒา-เยว สงฺฆาทิเสสุ สมฺภา วตฺตพฺพ ฯ

ทุติยกาณวาร นิฏฺฐิต ฯ

[๑๐๖] เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา สิกา อาจริเย น สมฺภา วตฺตพฺพ ฯ เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา

๑ ม. ทุปฏฺฐิเปตพฺพา ฯ

ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់សង្ឃវិហារកគួរនឹងធ្វើដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់របស់សង្ឃវិហារក គួរនឹងស្មោរ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវស្មោរយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា គ្រឿងជ្រលក់របស់សង្ឃវិហារកគួរនឹងស្មោរដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់សង្ឃវិហារកគួរនឹងជ្រលក់ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវជ្រលក់ចីវរយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា ចីវរបស់សង្ឃវិហារក គួរនឹងជ្រលក់ដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ប្រែត្រឡប់ឲ្យសព្វស្មើល្អ បើដំណក់ទឹកស្រក់មិនទាន់អស់ ឧបដ្ឋាយ៍កុំកាលដើរចេញ បើសង្ឃវិហារកមានជម្ងឺ ឧបដ្ឋាយ៍ត្រូវថែទាំដរាបអស់កាលដែលមានជីវិតរស់នៅ ត្រូវធ្វើចាំដរាបសង្ឃវិហារកសះជាជម្ងឺ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាសង្ឃវិហារកវត្ត របស់ឧបដ្ឋាយ៍តាមទំនងដែលឧបដ្ឋាយ៍ទាំងឡាយគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងសង្ឃវិហារកទាំងឡាយ ។

ចប់ ភាណវារៈជាគំរប់ពីរ ។

[១០៦] សម័យនោះឯង ពួកអន្តេវាសិកមិនបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច

។ បេ ។ តេ ឧប្បាយន្តិ ទិយន្តិ ភិក្ខាចេន្តិ តេជំ ហិ ជាម
អន្តេវាសិកា អាចរិយេសុ ជ សម្មា វត្តន្តិ ។
អថ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ ភិក្ខវេ អន្តេវាសិកា អាចរិយេសុ ជ សម្មា
វត្តន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិគរហិត្វា ធម្មិំ កថំ
កត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខវេ អន្តេវាសិកានំ
ភិក្ខូនំ អាចរិយេសុ វត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា អន្តេវា-
សិកេហិ ភិក្ខូហិ[1] អាចរិយេសុ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

[១០៧] អន្តេវាសិកេន ភិក្ខវេ អាចរិយម្ហិ សម្មា
វត្តិតព្ពំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា ការសេស្សវ ឧដ្ឋាយ
ឧបាហនា ឱមុញ្ចិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ទន្ត-
កដ្ឋំ ទាតព្ពំ មុខោទកំ ទាតព្ពំ អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ
សចេ យាគុ ហោតិ អាទំ ណោរិត្វា យាគុ ឧបនាមេតព្ពា
យាគុំ បីតស្ស ឧទកំ ទត្វា អាទំ បដិក្កហេត្វា ឆឌ្ឌំ

---

១ ម· ភិក្ខូហីតិ ឯត្ថេវ ន បញ្ញាយតិ ។

។បេ។ កិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសម បើពួកអន្តេវាសិកមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយសោះ ។ គ្រានោះ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកអន្តេវាសិក មិនបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន ព្រះអង្គ ។បេ។ ទ្រង់បន្ទោសហើយ ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ញត្តអាចរិយវត្តដល់ពួកភិក្ខុជាអន្តេវាសិក តាមទំនងដែលពួកភិក្ខុជាអន្តេវាសិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយ ។

(១០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអន្តេវាសិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យ ។ ឯការប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យនោះ ដូចេ្នះ គឺអន្តេវាសិកត្រូវក្រោកអំពីព្រឹក ហើយដោះស្បែកជើង ធ្វើសំពត់ឧត្តរាសង្គឆៀងស្មាម្ខាង ហើយប្រគេនឈើស្មុន ប្រគេនទឹកសម្រាប់ឡាងមុខ ក្រាលអាសនៈទុក បើបាយមាន អន្តេវាសិកត្រូវឡាងភាជន៍ហើយបង្អែនបបរដៅប្រគេន តាលបើអាចារ្យហូតបបរឆ្អែតហើយ អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនទឹក ហើយទទួលភាជន៍មកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យខ្ពង្គិចខ្ពង (អ្វីៗ)

តត្ថា សាធុកំ អបរិយេសិត្តេន ដោវិត្ថា បដិសាមេតព្ពំ
អាចរិយមិ វុដ្ឋតេ អាសនំ ទុទ្ធរិតព្ពំ សចេ សោ នេសោ
ទុក្ខោតោ ហោតិ សោ នេសោ សមដ្ឋិតញ្ចេ សចេ អាចរិ-
យោ តាមំ បរិសិត្តុកាមោ ហោតិ ឯកាសនំ ទាតព្ពំ បដិ-
ឯកាសនំ បដិក្កហេតព្ពំ តាយ ពន្ធនំ ទាតព្ពំ សតុលាំ
តត្ថា សង្ឃាដិយោ ទាតញ្ច ដោវិត្ថា បត្តោ សទុនតោ
ទាតញ្ចេ សចេ អាចរិយោ បច្ចាសមណំ អាកង្ខតិ តិ-
មណ្ឌលំ បដិច្ឆាទេត្តេន បរិមណ្ឌលំ ឯកាសេត្ថា តាយ-
ពន្ធនំ ពន្ធិត្ថា សតុលាំ តត្ថា សង្ឃាដិយោ ចារុបិត្ថា
តណ្ឌិតំ បដិមុញ្ចិត្ថា ដោវិត្ថា បត្តំ តហេត្ថា អាចរិយស្ស
បច្ចាសមណេន ហោតព្ពំ ឆាតិន្ទរេ តន្តព្ពំ ឆាច្ចាសន្ទេ
តន្តព្ពំ បត្តបរិយាបន្នំ បដិក្កហេតព្ពំ ន អាចរិយស្ស
តណាមានស្ស អន្តរន្តរា តថា ទុឆាតេតព្ពោ អាចរិយោ
អាបត្តិសាមន្តា តណាមាតោ ឯកាតេតព្ពោ ឯវត្តេត្តេន បម-
មតរំ អាតង្ខា អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ចាតោធតំ
ចានបីបំ ចានភេសជ្ជំ ទុបដិក្ខិបិតព្ពំ បតុក្កង្ខា

ហើយលាងឲ្យស្អាតរួចរៀបចំទុកជាស់ កាលបើអាចារ្យគ្រោតចេញហើយ អន្តេវាសិកត្រូវសារអាសនៈចេញ បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើអាចារ្យចង់ចូលទៅកាន់ស្រុក អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនសង្ឃាដិសម្រាប់ស្លៀក ហើយទទួលយកសង្ឃាដិបន្ទាស់មកវិញ ត្រូវប្រគេនវត្តពន្ធបង្អែរ តម្រូតទុក្តាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិហើយប្រគេន ត្រូវដូតជាត្រដែលទទឹកហើយសឹមប្រគេន បើអាចារ្យចង់បានតិក្ខុជាបច្ចាសមណៈ អន្តេវាសិកត្រូវបិទចាំងមណ្ឌលបី គឺស្លៀកសង្ឃាដិឲ្យជាបរិមណ្ឌលត្រវាត់វត្តពន្ធបង្អែរ ហើយតម្រូតទុក្តាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិ ហើយឃ្លុំពាក់ឲ្យត្រឹមលាងជាត្រហើយគាន់យកទៅធ្វើជាបច្ចាសមណៈនៃអាចារ្យ កុំដើរឆ្ងាយពេក កុំដើរជិតពេក ត្រូវចាំទទួលយកវត្ថុដែលគេដាក់ចុះក្នុងជាត្រ កាលបើអាចារ្យកំពុងនិយាយ អន្តេវាសិកមិនត្រូវនិយាយស្តាត់ពាក្យក្នុងចន្លោះៗឡើយ កាលបើអាចារ្យនិយាយពាក្យដែលជិតនឹងត្រូវអាបត្តិ អន្តេវាសិកត្រូវឃាត់ កាលនឹងត្រឡប់មក អន្តេវាសិកត្រូវស្រួតមកមុន ហើយក្រាលអាសនៈចាំ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ទ្រដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង រួចគ្រោតទៅ

បត្តចីវរំ បដិក្កមោតព្ពំ បដិនិវាសនេ នាភិំ និវាសនំ បដិក្កមោតព្ពំ សេចេ ចីវរំ សិឡ្ហំ ហោតិ មុហុត្តំ ទណ្ឌកាមេតព្ពំ ឆ ច ទណ្ឌា ចីវរំ និឆឌ្ឌិតព្ពំ ចីវរំ សំហរិតព្ពំ ចីវរំ សំហរន្តេន ចតុរង្គុលំ អាលឡ្ហំ ទស្សនេតព្ពា[1] ចីវរំ សំហរិតព្ពំ ហត្ថមុទ្ទាយ អាឡ្ហេ អមេហសិតេ ឯកោតេ តាយពន្ធនំ តាតព្ពំ សេចេ បិណ្ឌចារោ ហោតិ អាចរិយោច អុញ្ឆាតុកាមោ ហោតិ ទុតិយកំ ឧត្តរា បិណ្ឌចារោ ឧបដ្ឋាមេតព្ពោ អាចរិយោ ជានិយេន បុព្ពេតរាព្ភ ភុត្តាវិស្ស ទុតិយកំ ឧត្តរា បត្តំ បដិក្កមោតព្ពោ ដិតំ តាតព្ពោ សចេ តំ អបរិយំសន្តេន ហោតិ ទុតិយកំ តាតព្ពោ មុហុត្តំ ទណ្ឌកាមេតព្ពោ ឆ ច ទណ្ឌា បត្តោ និឆឌ្ឌិតព្ពោ បត្តចីវរំ និក្កិរិតព្ពំ បត្តំ និក្កិរន្តេន ឯកេន ហត្ថេន បត្តំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហេដ្ឋាមញ្ចំ ច ហេដ្ឋាបីឋំ ច បរាមសិត្វា បត្តោ និក្កិរិតព្ពោ ឆ ច អន្តរឃរំ តាយ កូដិយោ បត្តោ និក្កិរិតព្ពោ ចីវរំ និក្កិរន្តេន ឯកេន ហត្ថេន ចីវរំ គហេត្វា ឯកេន ហត្ថេន ចីវរកណ្ណំ ច បមជ្ជិត្វា ឆារេត្វា អន្តំ ទិវត្វា តេរសកំ តត្ថ

---

១ ម, ឧស្សាវេតព្ពា ។

ទទួលបាត្រទឹងចីវរ ប្រគេនសង្ឃដ៏បន្ទាស់ ទទួលយកសង្ឃដ៏ដែលស្វែកមកវិញ បើចីវរសើមឬដាំដាម (ដោយញើស) អន្តេវាសិកត្រូវសំដិលក្នុងទីមានកំដៅថ្ងៃមួយស្រេបក់ តែកុំទុកចីវរក្នុងទីមានកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យរូរពេក) ត្រូវបត់ចីវរទុក កាលនឹងបត់ចីវរត្រូវលើកដាយឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ង្ហាប់ហើយសឹមបត់ចីវរដោយគិតថា កុំឲ្យចីវរបាក់ផ្នត់ត្រង់ពាក់កណ្តាលឡើយ ត្រូវធ្វើវត្តពន្ធបន្ថែកក្នុងផ្នត់ចីវរ បើមានចង្កាម់បិណ្ឌបាតហើយអាចារ្យចង់ឆាន់ អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនទឹក ហើយបង្អោនបិណ្ឌបាតទៅប្រគេន ត្រូវសួរអាចារ្យដោយទឹកឆាន់ លុះអាចារ្យឆាន់រួចហើយ អន្តេវាសិកត្រូវប្រគេនទឹក ហើយទទួលយកបាត្រមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក (នឹងអ្វីៗ) ហើយលាងឲ្យស្អាតជូតឲ្យស្ងួតទឹក រួចហាលក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្រេបក់ តែកុំទុកបាត្រចោលក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យរូរពេក) អន្តេវាសិកត្រូវទុកបាត្រទឹងចីវរ កាលនឹងទុកដាក់បាត្រ ដៃម្ខាងចាប់បាត្រ ដៃម្ខាងស្ទាបក្រោមត្រែ ឬក្រោមតាំង ហើយសឹមទុកបាត្រ តែមិនត្រូវទុកបាត្រក្នុងទីដែលមិនស្អាតឡើយ កាលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងជូតស្បែចីវរ ឬខ្សែស្បៃង ធ្វើដាយខាងនាយឲ្យដាផ្នត់មកខាងអាយ

ចីវរំ ឯត្ថរិតព្ពំ អាចរិយេន្តិ វុដ្ឋកេ អាសនំ ទត្ថរិតព្ពំ
ទាតោទកំ ទាតទន្តបុំ ទាតកដ្ឋលិកំ បដិសាមេតព្ពំ
សចេ សោ ឧទេសោ ទុក្ខាទោ ហោតិ សោ ឧទេសោ
សមដ្ឋិតញ្ច សចេ អាចរិយោ ឧហាយិតុកាមោ ហោតិ
ឧហានំ បដិយាទេតព្ពំ សចេ សីតេន អត្ថោ ហោតិ
សីតំ បដិយាទេតព្ពំ សចេ ឧណ្ហេន អត្ថោ ហោតិ ឧណ្ហំ
បដិយាទេតព្ពំ សចេ អាចរិយោ ឧគ្គាយរំ បរិសិញ្ចកា-
មោ ហោតិ ឧណ្ហំ សន្ថតព្ពំ មត្តិកា តេមេតព្ពា ឧគ្គា-
យរបិដំ អាទាយ អាចរិយស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ គច្ឆា
ឧគ្គាយរបិដំ ឧត្វា ចីវរំ បដិក្កមេត្វា ឯកមន្តំ ឯត្ថរិត-
តព្ពំ ឧណ្ហំ ឧាតព្ពំ មត្តិកា ឧាតព្ពា សចេ ឧស្សហតិ
ឧគ្គាយរំ បរិសិតព្ពំ ឧគ្គាយរំ បរិសន្ថេន មត្តិកាយ បុរិ
មភ្លោគ្គា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧគ្គាយរំ
បរិសិតព្ពំ ន ថេវេ តិក្ខ្ត្តុ អនុបរិយាយិ ឯសិតព្ពំ ន

ហើយសឹមទុកចីវរចុះ កាលបើអាចារ្យគ្រាកចេញ អន្តេវាសិក ត្រូវ
សារគាសនៈចេញ ត្រូវទុកជាក់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ទ្រ
ដើងដែលលាងហើយ ទឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង
បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើ
អាចារ្យចង់ស្រង់ទឹក អន្តេវាសិកត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ស្រង់ប្រគេន បើ
អាចារ្យត្រូវការទឹកត្រជាក់ អន្តេវាសិកត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ប្រគេន បើ
អាចារ្យត្រូវការទឹកក្តៅ អន្តេវាសិក ត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅប្រគេន បើ
អាចារ្យចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ អន្តេវាសិកត្រូវសូនគ្រឿងលំអិត
ត្រូវលាយដីស្អិត ហើយកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ដើរតាម
ក្រោយអាចារ្យ ហើយប្រគេនតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ រួចទទួល
យកចីវរមកទុកជាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិត ត្រូវប្រគេន
ដីស្អិត បើអន្តេវាសិកអាច (ទឹងចូលទៅបាន) គប្បីចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទី
រក្សាកាយ កាលទឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខដោយដី
ស្អិត ហើយបិទបាំង (កាយ) តាំងខាងមុខតាំងខាងក្រោយ រួចសឹមចូល
ទៅកាន់ផ្ទះជាទីរក្សាកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតពួកតិក្ខុជាថេរៈ មិន

ឧភតោសង្ឃេ អាសនេន បដិពាហិតព្ពា ឧដ្ឋាយវេ អាចរិយ-
ស្ស បរិក្ខារំ ការេតព្ពំ ឧដ្ឋាយ ឯក ឯក្ខមន្តេន ឧដ្ឋាយបីឋំ
អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧដ្ឋាយ ឯ-
ក្ខមិតព្ពំ ឧទកេបិ អាចរិយស្ស បរិក្ខារំ ការេតព្ពំ ន-
ហានេន បឋមតរំ ឧត្តរិត្វា អត្តនោ តត្ថំ ភេទកំ ការ
ឯកាសេត្វា អាចរិយស្ស តត្ថតោ ឧទកំ បមជ្ជិតព្ពំ ឯ-
កាសនំ ទាតព្ពំ សង្ឃាដិ ទាតព្ពា ឧដ្ឋាយបីឋំ អាទាយ
បឋមតរំ អាគន្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ទានោទកំ
ទាតបីឋំ ទានកថលិកំ ឧបនិក្ខិបិតព្ពំ អាចរិយោ ទា-
នំយេន បុច្ឆិតព្ពោ សចេ ឧទ្ទិសាបេក្ខោ ហោតិ
ឧទ្ទិសាបេតព្ពោ សចេ បរិបុច្ឆិក្ខោ ហោតិ បរិបុច្ឆិ-
តព្ពោ យស្មិំ វិហារេ អាចរិយោ វិហរតិ សចេ សោ
វិហារេ ឧក្កាចោ ហោតិ សចេ ឧស្សហតិ សោធេតព្ពោ
វិហារំ សោធេន្តេន បឋមំ បត្តចីវរំ ឧហរិត្វា ឯកមន្តំ
និក្ខិបិតព្ពំ និសីទនបច្ចត្ថរណំ ឧហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិ-
បិតព្ពំ កិលិញ្ជមោហនំ ឧហរិត្វា ឯកមន្តំ និក្ខិបិតព្ពំ

ត្រូវហាមឃាត់ពួកភិក្ខុខ្លីដោយអាសនៈ ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់អាចារ្យក្នុងផ្ទះដាច់រក្សាកាយ កាលនឹងចេញពីផ្ទះដាច់រក្សាកាយ អន្តេវាសិកត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះដាច់រក្សាកាយ ហើយបិទបាំង (កាយ) តាំងខាងបុរេតាំងខាងក្រោយ រួចសឹមចេញពីផ្ទះដាច់រក្សាកាយ សូម្បីក្នុងទឹក អន្តេវាសិកក៏ត្រូវតែធ្វើបរិកម្មដល់អាចារ្យដែរ កាលអន្តេវាសិកងូតរួចហើយ ត្រូវឡើងមកមុន ហើយជូតកាយរបស់ខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹក ស្ទុះសង្វាក់រួចត្រូវជូតទឹកពីកាយរបស់អាចារ្យ ត្រូវប្រគេនសង្វាក់ ប្រគេនសង្ឃាដិ ត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះដាច់រក្សាកាយដើរចេញមកមុន ហើយក្រាលអាសនៈចាំ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ទ្រដើងដែលលាង ហើយនឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង ត្រូវសួរអាចារ្យដោយទឹកសម្រាប់ឆាន់ បើអន្តេវាសិក ចង់ឲ្យអាចារ្យបង្រៀនបាលី ត្រូវឲ្យលោកបង្រៀនចុះ បើអន្តេវាសិក ចង់រៀនអដ្ឋកថា គប្បីរៀនអដ្ឋកថា (នឹងអាចារ្យចុះ) អាចារ្យនៅក្នុងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម បើអន្តេវាសិកអាច (នឹងបោសសំអាតបាន) ត្រូវបោសសំអាតចេញ កាលនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវនាំយកបាត្រនឹងចីវរចេញមុនទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកតម្រាលសម្រាប់អង្គុយទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពួកនឹងខ្លីយទៅដំកល់ទុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ

មញ្ញោ ន ចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន អសន្ធដ្ឋន្តេ-
ន ភវិតព្ពំ ន ហរិត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពោ បរិបំ
ន ចំ កត្វា សាធុកំ អបរិយំសន្តេន អសន្ធដ្ឋន្តេន
ភវិតព្ពំ ន ហរិត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពំ មញ្ចបដិបា-
ទកោ ន ហរិត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពោ ខេឡមល្លកោ
ន ហរិត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពោ អបស្សេនផលកំ ន ហរ-
ត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពំ ភុម្មត្ថរណំ យថាបញ្ញត្តំ សល្ល-
ក្ខេត្វា ន ហរិត្វា ឯកមន្តំ ន ក្ខិបិតព្ពំ សចេ វិហារេ
សន្ថានកំ ហោតិ ឧល្លោកា បឋមំ ឱហារេតព្ពំ អា-
លោកសន្ធិកណ្ណភាគា បឋមដ្ឋិតេ សចេ តេរុភកវិ-
ភង្គកតា ភិត្តិ កណ្ណកិតា ហោតិ ឱទ្ធកំ តេ-
មេត្វា បីឡេត្វា បឋមដ្ឋិតេ សចេ ភាគវិណ្ណកតា
ភូមិ កណ្ណកិតា ហោតិ ឱទ្ធកំ តេមេត្វា បីឡេត្វា
បឋមដ្ឋិតេ សចេ អភគតា ហោតិ ភូមិ ឧទកេន
បរិប្ផោសេត្វា សម្មដ្ឋិតេ មា វិហារេ រជេន ឱហញ្ញិតិ
សង្ឃវិវិចិនិត្វា ឯកមន្តំ ឆឌ្ឌេតព្ពំ ភុម្មត្ថរណំ ទិតាបេត្វា

ត្រូវលើកគ្រែបន្ទាបកុំឲ្យខង្គិចខង្គុក កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ នាំយក
ឲ្យស្រួលទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវលើកបន្ទាបតាំងកុំឲ្យខង្គិចខង្គុក
កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារ នឹងក្របទ្វារ នាំយកឲ្យស្រួលទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ
ត្រូវនាំយកទ្រនាប់ដើងគ្រែទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកកន្ទោរ
សម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកក្តារសម្រាប់
ផ្អែកទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវកំណត់ចាំទុកនូវកម្រាលផែនដីដែល
គេក្រាលទុកនៅកន្លែងណា ហើយនាំយកទៅទុក ក្នុងទីដ៏សមគួរ បើ
ក្នុងវិហារមានគ្រឿងស្មុកស្មាញ (មានសរសៃពីងពាងជាដើម) អន្តេ-
វាសិក ត្រូវបោសពីពិតានចុះមកជាមុន ត្រូវដួតចំណែកជ្រង៉ែសន្ទឹកបង្អួច
បើជញ្ជាំងដែលគេបិតម្ជុដោយថ្នាំរួចហើយ ត្រូវប់ជាមានប្រឡាក់ អន្តេ-
វាសិក ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ ពួតហើយសឹមជូត បើផ្ទៃផែនដី ដែល
គេបិតម្ជុដោយតែមានពណ៌ខ្មៅរួចហើយ ត្រូវប់ជាមានប្រឡាក់ អន្តេ-
វាសិក ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ពួតចេញរួចហើយសឹមជូត បើផ្ទៃគេមិន
បានបិតម្ជុទេ អន្តេវាសិក ត្រូវប្រស់ដោយទឹករួចសឹមជូត ដោយគិតថា
វិហារកុំប្រឡាក់ដោយធូលីឡើយ ត្រូវប្រមូលសម្រាមយកទៅចាត់ចែល
ក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះអន្តេវាសិក ហាលកម្រាលផែនដី ហើយជម្រះគោះ

វិនយបិដកេ ចុល្លវគ្គោ

(១)

សោឧតេ្វា បបេ្បាដេ្វា អតិហរិត្វា យាបញ្ញត្តំ បញ្ញា-
បេតព្ពំ មញ្ចប្បដិបាទកោ ថិតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា
យាបាហរេ បហេតញ្ច មញ្ចោ ថិតាបេត្វា សោឧតេ្វា
បបេ្បាដេ្វា ឆិបំ កត្វា សាឆុកំ អបរិយំសន្តេន
អសង្ឃដ្ដន្តេន កាឯជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យាបញ្ញត្តំ
បញ្ញាបេតព្ពោ បីឋំ ថិតាបេត្វា សោឧតេ្វា បបេ្បាដេ្វា
ឆិបំ កត្វា សាឆុកំ អបរិយំសន្តេន អសង្ឃដ្ដន្តេន
កាឯជបិដ្ឋំ អតិហរិត្វា យាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ ភិសិ-
ពិម្ពោហនំ ថិតាបេត្វា សោឧតេ្វា បបេ្បាដេ្វា អតិហរិត្វា
យាបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតព្ពំ ឯសីឧនប្បច្ចត្ថរណំ ថិតាបេត្វា
សោឧតេ្វា បបេ្បាដេ្វា អតិហរិត្វា យាបញ្ញត្តំ បញ្ញា-
បេតព្ពំ ខេឧ្យមល្យកោ ថិតាបេត្វា បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា
យាបាហរេ បហេតញ្ច អបសេ្សឧឝលកំ ថិតាបេត្វា
បមដ្ឋិត្វា អតិហរិត្វា យាបាហរេ បហេតព្ពំ បត្តចីវរំ
ឯក្កមេ្តតព្ពំ បត្តំ ឯក្កមេ្តបេឧ្វ ឯកេឧ ហត្ថេឧ បត្តំ
គហេត្វា ឯកេឧ ហត្ថេឧ ហេដ្ឋាមញ្ចំ វា ហេដ្ឋាបីឋំ
វា បរាមសិត្វា បត្តោ ឯក្កមេ្តតព្ពោ ន ច អនន្តរហិតាយ

---

១ ប. បច្ចេដេ្វា។

(ដាំចេញឲ្យស្អាត) រួចហើយសឹមនាំយកទៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវ
ហាលទ្រនាប់ដើងគ្រែរួចហើយជូត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំយកទៅដំកល់
ទុកកន្លែងដូចដែលវិញ ត្រូវហាលគ្រែរួចហើយជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត)
រួចលើកបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក កុំឲ្យប៉ះសន្ទះទ្វារនឹងក្របទ្វារ នាំយកទៅ
ដោយស្រួល ហើយតាំងទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលតាំងរួចហើយត្រូវ
ជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) ហើយលើកបន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក កុំឲ្យប៉ះសន្ទះ
ទ្វារនឹងក្របទ្វារ នាំយកទៅដោយស្រួលតាំងទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាល
ភួកនឹងខ្នើយ ហើយជម្រះគោះ (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំទៅរៀបចំទុក
ដាក់ដូចដែលវិញ ត្រូវសំដិលកម្រាលសម្រាបទ្រាប់អង្គុយ ហើយជម្រះ
គោះ (ឲ្យស្អាត) រួចនាំយកទៅក្រាលទុកដូចដែលវិញ ត្រូវហាលកន្ទោ
សម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ រួចហើយជូត (ឲ្យស្អាត) ហើយនាំយកទៅដំកល់
ទុកកន្លែងដូចដែលវិញ ត្រូវហាលផែនក្តារសម្រាប់ផ្លែក រួចជូត (ឲ្យស្អាត)
ហើយនាំយកទៅដំកល់ទុកក្នុងកន្លែងដូចដែលវិញ អន្តេវាសិក ត្រូវទុកដាក់
ចាត្រនឹងចីវរ កាលនឹងទុកចាត្រ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចាត្រ ដែម្ខាង
ស្ទាបគ្រោមគ្រែ ឬគ្រោមតាំងរួចហើយសឹមទុកដាក់ចាត្រ តែមិនត្រូវ

ភូមិយោ បត្តោ ឯក្ខិមិតញ្ចេ ចីវរំ ឯក្ខិបន្តេន ឯកេន
ហាត្តេន ចីវរំ តហេត្វា ឯកេន ហាត្តេន ចីវរាំសំ ឯ
ចីវរវ្ដ្ដំ ឯ បមដ្ឋិត្វា ចារតោ អន្តំ ឋិរតោ កោតំ កត្វា
ចីវរំ ឯក្ខិមិតព្ពំ សចេ បុរត្ថិមា សរជា ឯតា ឯយន្តំ
បុរត្ថិមា ឯតថាជា ថកេតញ្ចេ សចេ បច្ឆិមា សរជា
ឯតា ឯយន្តំ បច្ឆិមា ឯតថាជា ថកេតញ្ចេ សចេ ឧត្តរ
សរជា ឯតា ឯយន្តំ ឧត្តរ ឯតថាជា ថកេតញ្ចេ សចេ
ឧក្ខិណា សរជា ឯតា ឯយន្តំ ឧក្ខិណា ឯតថាជា
ថកេតញ្ចេ សចេ សីតកាលោ ហោតំ ឆិវ ឯតថាជា
វិវរិតញ្ចេ វត្តំ ថកេតញ្ចេ សចេ ឧណ្ហកាលោ ហោតំ
ឆិវ ឯតថាជា ថកេតញ្ចេ វត្តំ វិវរិតញ្ចេ សចេ បវរិវេណំ
ឧក្ខាបំ ហោតំ បវរិវេណំ សម្មដ្ឋិតព្ពំ សចេ កោដ្ឋកោ
ឧក្ខាថោ ហោតំ កោដ្ឋកោ សម្មដ្ឋិតញ្ចេ សចេ
ឧបដ្ឋានសាលា ឧក្ខាថោ ហោតំ ឧដ្ឋានសាលា
សម្មដ្ឋិតញ្ចេ សចេ អគ្គិសាលា ឧក្ខាថោ ហោតំ
អគ្គិសាលា សម្មដ្ឋិតញ្ចេ សចេ វច្ចកុដី ឧក្ខាថោ ហោតំ

ទុកបាត្រលើទីដែលមិនស្អាតឡើយ អន្តេវាសិកគាលនឹងទុកចីវរ ត្រូវយកដៃម្ខាងចាប់ចីវរ ដៃម្ខាងជូតស្មាចីវរ ឬខ្សែក្រវ៉ាត់ ហើយដើរជាយខាងនាយឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយហើយសឹមទុកចីវរ បើមានខ្សល់ទំនងជួលីបក់មកពីទិសខាងកើត អន្តេវាសិក ត្រូវបិទបង្ហួចទិសខាងកើត បើខ្សល់មានទំនងជួលីបក់មកពីទិសខាងលិច អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្ហួចទិសខាងលិច បើខ្សល់មានទំនងជួលីបក់មកទិសខាងជើង អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្ហួចទិសខាងជើង បើខ្សល់មានទំនងជួលីបក់មកពីទិសខាងត្បូង អន្តេវាសិកត្រូវបិទបង្ហួចទិសខាងត្បូង បើរដូវត្រជាក់ អន្តេវាសិក ត្រូវបើកបង្ហួចក្នុងវេលាថ្ងៃ បិទក្នុងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ អន្តេវាសិក ត្រូវបិទបង្ហួចក្នុងវេលាថ្ងៃ បើកក្នុងវេលាយប់ បើទីបរិវេណមានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសបរិវេណចេញ បើបន្ទប់មានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសបន្ទប់ចេញ បើរោងធាន់មានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសរោងធាន់ចេញ បើរោងភ្លើងមានសម្រាម អន្តេវាសិកត្រូវបោសរោងភ្លើងចេញ បើរច្ចកុដិមានសម្រាម អន្តេវាសិក

ឯកច្ចកុដី សម្ផប្បលាបា សេចេ ភាវនីយំ ន លោតិ អភាវនីយំ
ទុបដ្ឋាបេតព្ពំ សេចេ បរិភោគនីយំ ន លោតិ បរិភោគនីយំ
ទុបដ្ឋាបេតព្ពំ សេចេ អាចមនកុម្ភិយោ ទុធកំ ន លោតិ
អាចមនកុម្ភិយោ ទុធកំ អាសិញ្ចិតព្ពំ សេចេ អាចរិយស្ស
អនភិរតិ ទុប្បដ្ឋា លោតិ អន្តេវាសិកោ ឯកច្ចកានេ វូបកាសេតព្ពោ
វូបកាសាបេតព្ពោ ឧម្មុកជាតា ភិក្ខូ ភាតព្ពា សេចេ
អាចរិយស្ស កុក្កុច្ចំ ទុប្បដ្ឋំ លោតិ អន្តេវាសិកោ
វិនោទេតព្ពំ វិនោទាបេតព្ពំ ឧម្មុកជាតា ភិក្ខូ ភាតព្ពា
សេចេ អាចរិយស្ស ឧក្ខិត្តកតំ ទុប្បដ្ឋំ លោតិ អន្តេវាសិ-
កោ វិវេចេតព្ពំ វិវេចាបេតព្ពំ ឧម្មុកជាតា ភិក្ខូ ភាតព្ពា
សេចេ អាចរិយោ ភណ្ឌុកម្មំ អាបជ្ជាបន្នោ លោតិ បរិភាសា-
រលោ អន្តេវាសិកោ ទុស្សុក្កំ ភាតព្ពំ តិដ្ឋតិ ឯ ខោ
សង្ឃោ អាចរិយស្ស បរិភាសំ ឧនេយ្យាតិ សេចេ អាច-
រិយោ ឆ្ញាយ បដិភានស្សុលាភលោ លោតិ អន្តេវាសិកោ
ទុស្សុក្កំ ភាតព្ពំ តិដ្ឋតិ ឯ ខោ សង្ឃោ អាចរិយំ
ឆ្ញាយ បដិភានស្សុយ្យាតិ សេចេ អាចរិយោ ឋានគ្គា-

ត្រូវប្រាស្រ័យប្តកុម្ភវិចញ្ច បើគ្មានទឹកសម្រាប់ឆាន់ អន្តេវាសិក ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ឆានំទុក បើគ្មានទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ អន្តេវាសិក ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ បើទឹកក្នុងភ្នូមសម្រាប់ដម្រះគ្មាន អន្តេវាសិក ត្រូវចាត់ទឹកក្នុងភ្នូមសម្រាប់ដម្រះ បើសេចក្តីអធ្យូក តើតឡើងដល់អាចារ្យ អន្តេវាសិកត្រូវបំបាត់ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយបំបាត់ ឬឆ្លើយមកថា ដល់អាចារ្យនោះ បើសេចក្តីសង្ស័យ តើតឡើងដល់អាចារ្យ អន្តេវាសិក ត្រូវបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយបន្ទោបង់ ឬឆ្លើយមកថាដល់អាចារ្យនោះ បើទិដ្ឋិ(សេចក្តីយល់ខុស) តើតឡើងដល់អាចារ្យ អន្តេវាសិក ត្រូវដោះស្រាយដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេជួយដោះស្រាយ ឬឆ្លើយមកថា ដល់អាចារ្យនោះ បើអាចារ្យត្រូវគេសុំកាបត្តិគួរដល់បរិវាសកម្ម អន្តេវាសិក ត្រូវឆ្លើយសេចក្តីទូលាំទូលាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យបរិវាសកម្ម ដល់អាចារ្យដោយ ឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ(ការញុំមកជាក់ក្នុងមូលាបត្តិ) អន្តេវាសិកត្រូវឆ្លើយសេចក្តីទូលាំទូលាយថា សង្ឃគប្បីការញុំអាចារ្យមកជាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ដោយឧបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់មានត្តៈ

វហោ ហោតិ អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ តិដ្ឋតុ ទោ សង្ឃោ អាចរិយស្ស មាតរំ នេយ្យាតិ សចេ អាចរិយោ អញ្ញោ វហោ ហោតិ អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ តិដ្ឋតុ ទោ សង្ឃោ អាចរិយំ អាណេយ្យាតិ សចេ សង្ឃោ អាចរិយស្ស កម្មំ ករោតោ ហោតិ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ តិដ្ឋតុ ទោ សង្ឃោ អាចរិយស្ស កម្មំ ន ករោយ្យ លហុកាយ វា បរិណាមេយ្យាតិ កតំ វា បនស្ស ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឧក្ខេបនីយំ វា អន្តេវាសិកេន ឧស្សុក្កំ កាតព្ពំ តិដ្ឋតុ ទោ អាចរិ-យោ សម្ភា វត្តេយ្យ លោមំ ទាតេយ្យ នេត្តារំ វត្តេយ្យ សង្ឃោ តំ កម្មំ បដិប្បស្សម្ភេយ្យាតិ សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ ឆោវិតព្ពំ ហោតិ អន្តេវាសិកេន ឆោវិតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ តិដ្ឋតុ ទោ អាចរិយស្ស ចីវរំ ឆោវិយោ ឆាតិ

អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីទូល់ទ្វាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្តដល់អាចារ្យ ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអាចារ្យគួរដល់អព្ភានកម្ម អន្តេវាសិកត្រូវធ្វើសេចក្តីទូល់ទ្វាយថា សង្ឃគប្បីធ្វើអព្ភានកម្មដល់អាចារ្យដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃមានប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើកម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ខុក្ខេបនីយកម្មក្តី ដល់អាចារ្យហើយ អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីទូល់ទ្វាយថា សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់អាចារ្យ ឬសង្ឃប្រង្គើនទៅដើម្បីកម្មដ៏ស្រាលដល់អាចារ្យ ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ មួយវិញទៀត បើកម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ខុក្ខេបនីយកម្មក្តី ដែលសង្ឃបានធ្វើដល់អាចារ្យរួចហើយ អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើសេចក្តីទូល់ទ្វាយថា អាចារ្យគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ គប្បីសមូបរោម គប្បីប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តិរោរណៈ ស់ខ្លួនចេញចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់នូវកម្មនោះ ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើបរិវាសរបស់អាចារ្យគួរនឹងឆាន អន្តេវាសិក ត្រូវឆានប្រគេន ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីទូល់ទ្វាយថា បរិវាសរបស់អាចារ្យគួរនឹងឆានដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎

សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ កាតព្ពំ ហោតិ អន្តេវាសិកេន កាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិច្ចំ នុ ខោ អាចរិយស្ស ចីវរំ ករិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស រជនំ បចិតព្ពំ[1] ហោតិ អន្តេវាសិកេន បចិតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិច្ចំ នុ ខោ អាចរិយស្ស រជនំ បចិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ រជេតព្ពំ ហោតិ អន្តេវាសិកេន រជេតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិច្ចំ នុ ខោ អាចរិយស្ស ចីវរំ រជិយេថាតិ ចីវរំ រជេន្តេន[2] សាឆុកំ សម្បរិវត្តកំ សម្បរិវត្តកំ រជេតព្ពំ ន ច អច្ឆិន្នេ ជេវេ បក្កមិតព្ពំ ន អាចរិយេ អនាបុច្ឆា ឯកច្ចស្ស បត្តោ ទាតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស បត្តោ បដិក្ខិបិតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស ចីវរំ ទាតព្ពំ ន ឯកច្ចស្ស ចីវរំ បដិក្ខិបិតព្ពំ ន ឯកច្ចស្ស បរិក្ខារោ ទាតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស បរិក្ខារោ បដិក្ខិបិតព្ពោ ន ឯកច្ចស្ស កេសា ឆេទេតព្ពា ន ឯកច្ចេន កេសា ឆេទាបេតព្ពា ន ឯកច្ចស្ស បរិកម្មំ កាតព្ពំ ន ឯក-ច្ចេន បរិកម្មំ ការាបេតព្ពំ ន ឯកច្ចស្ស វេយ្យាវច្ចោ

---

១ សព្ពត្ថ រជិតា បដិតព្ពាតិ ឯវោ បញ្ញាយតិ ។ ២ ម. រជិន្តេន ។

បើចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងធ្វើ អន្តេវាសិក ត្រូវធ្វើប្រគេន ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលខ្ញុំយថា ចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងធ្វើ ដោយ។ល។ ដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់របស់អាចារ្យគួរនឹងស្មោរ អន្តេវាសិកត្រូវស្មោរប្រគេន ឬធ្វើសេចក្តីរួលខ្ញុំយថា គ្រឿងជ្រលក់របស់អាចារ្យគួរនឹងស្មោរដោយ។ល។ ដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អាចារ្យ គួរនឹងជ្រលក់ អន្តេវាសិក ត្រូវជ្រលក់ប្រគេន ឬធ្វើសេចក្តីរួលខ្ញុំយថា ចីវរបស់អាចារ្យគួរនឹងជ្រលក់ដោយ។ល។ ដូចម្តេចហ្ន៎ អន្តេវាសិកកាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ប្រែត្រឡប់ឲ្យស្រឡះ មួយទៀត កាលបើដំណក់ទឹកស្រក់ពុំទាន់អស់ អន្តេវាសិកកុំអាលចៀសចេញទៅឡើយ អន្តេវាសិក មិនទាន់ប្រាប់អាចារ្យ មិនត្រូវឲ្យចាត្រ ដល់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលចាត្រវបស់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យចីវរ ដល់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលយកចីវរបស់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យបរិក្ខារដល់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវទទួលបរិក្ខារបស់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវគោរសត់ឲ្យតិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យអ្នកណាមួយមកគោរសត់ខ្លួនឡើយ មិនត្រូវធ្វើបរិកម្ម (គក់ច្រកចាប់) ដល់តិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យអ្នកណាមួយធ្វើបរិកម្មដល់ខ្លួន មិនត្រូវធ្វើវេយ្យាវច្ចៈ ដល់តិក្ខុណាមួយ

តាតញ្ហេ ន ឯកច្ចេន វេយ្យាវច្ចោ តាតបេតញ្ហេ ន ឯកច្ចស្ស បច្ចាសមណេន ហោតព្ពំ ន ឯកច្ចោ បច្ចាសមណោ អាចាតញ្ហេ ន ឯកច្ចស្ស បិណ្ឌាចារោ ឧមារតញ្ហេ ន ឯកច្ចេន បិណ្ឌាចារោ ឧមាតបេតញ្ហេ ន អាចរិយំ អនាបុច្ឆា តាមោ បវិសិតញ្ហេ ន សុសានំ គន្តព្ពំ ន ឱសា បក្កមិតញ្ហ សចេ អាចរិយោ តិលាភោ ហោតិ យោវជីរំ ឧបដ្ឋាតញ្ហេ វុដ្ឋាន្តស្ស អាតមេតព្ពំ ឥទំ ភោ តិក្ខវេ អន្តេវាសិកានំ អាចរិយេសុ វត្តំ យថា អន្តេវាសិកេហិ អាចរិយេសុ សម្មា វត្តិតព្ពន្តិ ។

(១០៨) តេន ភោ បន សមយេន អាចរិយោ អន្តេវាសិកេសុ ន សម្មា វត្តន្តិ ។ យេ តេ តិក្ខ្ហ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិបាចេន្តិ កថំ ហិ នាម អាចរិយោ អន្តេវាសិកេសុ ន សម្មា វត្តិស្សន្តីតិ ។ អថ ខោ តេ តិក្ខ្ហ ភិក្ខវោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អថ ខោ ភគវា ឯតស្មិំ និទានេ ឯតស្មិំ បករណេ តិក្ខ្ហសង្ឃំ សន្និបាតាបេត្វា តិក្ខ្ហ បដិបុច្ឆិ

មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយ ធ្វើវេយ្យាវច្ចៈដល់ខ្លួន មិនត្រូវធ្វើជាបច្ចាសមណៈ របស់ភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវគាន់យកភិក្ខុណាមួយ(ធ្វើជា)បច្ចាសមណៈរបស់ខ្លួន មិនត្រូវនាំបិណ្ឌបាតទៅឲ្យភិក្ខុណាមួយ មិនត្រូវឲ្យភិក្ខុណាមួយ នាំបិណ្ឌបាតមកឲ្យខ្លួន អន្តេវាសិកមិនគាន់លាអាចារ្យ មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវទៅកាន់ព្រៃស្មសាន មិនត្រូវចៀសទៅកាន់ទិស បើអាចារ្យមានដម្ងី អន្តេវាសិកត្រូវថែទាំអស់កាលដែលលោកនៅ អន្តេវាសិកត្រូវរង់ចាំត្រាតែអាចារ្យសះជាដម្ងី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាអាចរិយវត្តរបស់អន្តេវាសិកទាំងឡាយ តាមទំនងដែលអន្តេវាសិក ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអាចារ្យទាំងឡាយ ។

(១០៨) សម័យនោះឯង ពួកអាចារ្យពុំបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអន្តេវាសិកទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ល។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសម បើពួកអាចារ្យមិនប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអន្តេវាសិកទាំងឡាយសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងពេលនោះថា

សង្ឃំ កិរ កត្វាវេ អាចរិយោ អន្តេវាសិកេសុ ន សម្មា វត្តន្តីតិ ។ សង្ឃំ ភគវាតិ ។ បេ ។ វិតរហិត្វា ឆម្មឹ កដំ កត្វា កត្វា កត្វ អាមន្តេសិ តេនហិ កត្វាវេ អាចរិយោនំ អន្តេវាសិកេសុ វត្តំ បញ្ញាបេស្សាមិ យថា អាចរិយេហិ អន្តេវាសិកេសុ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។

(១០៩) អាចរិយេន កត្វាវេ អន្តេវាសិកម្ហិ សម្មា វត្តិតព្ពំ ។ តត្រាយំ សម្មាវត្តនា អាចរិយេន កត្វាវេ អន្តេវាសិកោ សន្តិហេតព្ពោ អន្តុក្តិហេតព្ពោ ឧន្តេសេន បរិបុច្ឆាយ ឱវាទេន អនុសាសនិយោ សចេ អាចរិយស្ស បត្តោ ហោតិ អន្តេវាសិកស្ស បត្តោ ន ហោតិ អាចរិយេន អន្តេវាសិកស្ស បត្តោ ទាតព្ពោ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ភោ អន្តេវាសិកស្ស បត្តោ ឧប្បដ្ឋិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស ចីវរំ ហោតិ អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ ន ហោតិ អាចរិយេន អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ ទាតព្ពំ ឧស្សុក្កំ វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្វ ភោ អន្តេវាសិកស្ស ចីវរំ ឧប្បដ្ឋិយេថាតិ សចេ អាចរិយស្ស បរិក្ខារោ ហោតិ អន្តេវាសិកស្ស

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអាការ្យពុំបានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអន្តេ-
វាសិកទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា ពិតមែន
ព្រះអង្គ ។បេ។ ព្រះសព្វញ្ញូជាម្ចាស់ ទ្រង់បន្ទោស ហើយត្មើជម្ដឹកថា
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ តថា-
គតនឹងបញ្ញត្តអន្តេវាសិកវត្តដល់អាចារ្យទាំងឡាយ តាមទំនងដែលអាចារ្យ
ទាំងឡាយ ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងអន្តេវាសិកទាំងឡាយ ។

(១០៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យត្រូវប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃ
ក្នុងអន្តេវាសិក ។ ការដែលប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃក្នុងអន្តេវាសិកនោះដូច្នេះ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាចារ្យត្រូវសង្រ្គោះ ត្រូវអនុគ្រោះអន្តេវាសិកដោយ
ចារី ដោយអដ្ឋកថា ដោយដម្បូន្មាន ដោយការប្រៀនប្រដៅ បើអាចារ្យ
មានចារិត្រ អន្តេវាសិកគ្មានចារិត្រ ត្រូវអាចារ្យឲ្យចារិត្រទៅអន្តេវាសិកឬត្រូវ
ឆ្លើយសេចក្ដីទូលសួរថា ចារិត្រគប្បីតឹតឡើងដល់អន្តេវាសិកដោយទុចាយ
ដូចម្ដេចហ្ន៎ បើអាចារ្យមានចីវរ អន្តេវាសិកគ្មានចីវរ ត្រូវអាចារ្យឲ្យចីវរ
ទៅអន្តេវាសិក ឬត្រូវឆ្លើយសេចក្ដីទូលសួរថា ចីវរគប្បីតឹតឡើងដល់អន្តេ-
វាសិកដោយទុចាយដូចម្ដេចហ្ន៎ បើអាចារ្យមានគ្រឿងបរិក្ខារ អន្តេវាសិក

បរិក្ខារេ ន ហោតិ អាចរិយេន អន្តេវាសិកស្ស ប-
រិក្ខារេ ទាតព្ពោ ខុរប្បំ្ក វា កាតព្ពំ កិន្តិ ន្តុ ខោ
អន្តេវាសិកស្ស បរិក្ខារេ ឧប្បជ្ជិយេថាតិ សចេ អន្តេ-
វាសិកោ តិលាទោ ហោតិ កាលសេ្ស ឧដ្ឋាយ ទន្ត-
កដ្ឋំ ទាតព្ពំ មុខោទកំ ទាតព្ពំ អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ
សចេ យាគុ ហោតិ ភាជនំ ធោវិត្វា យាគុ ឧបនា-
មេតព្ពា យាគុំ បីតស្ស ឧទកំ ទត្វា ភាជនំ បដិគ្គហេ-
ត្វា ឆឌ្ឌនីយំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន ធោវិត្វា
បដិសាមេតព្ពំ អន្តេវាសិកម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ឧទ្ធរិតព្ពំ
សចេ សោ ឆាសោ ឧក្កាទោ ហោតិ សោ ឆាសោ
សម្មដ្ឋិតព្ពោ សចេ អន្តេវាសិកោ តាមំ បរិសិត្តុកា-
មោ ហោតិ ឯវាសនំ ទាតព្ពំ បដិឯវាសនំ បដិគ្គហេ-
តព្ពំ កាយពន្ធនំ ទាតព្ពំ សកុណំ កត្វា សង្ឃា-
ដិយោ ទាតព្ពា ធោវិត្វា បត្តោ សឧទកោ ទាតព្ពោ
ឱត្តារតា ឯវត្តិស្សតីតិ អាសនំ បញ្ញាបេតព្ពំ ទាឆាទកំ
ទាឆនបីឋំ ទាឆកឋលិកំ ឧបដ្ឋបេតព្ពំ បច្ចុគ្គន្ត្វា

គ្មានគ្រឿងបរិក្ខារ ត្រូវអាចារ្យឲ្យគ្រឿងបរិក្ខារទៅអន្តេវាសិក ឬត្រូវឆ្លើយសេចក្តីរួលខ្វាយថា គ្រឿងបរិក្ខារគប្បីតើតទ្បើង ដល់អន្តេវាសិកដោយទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកមានជម្ងឺ អាចារ្យត្រូវក្រោកពីព្រឹកហើយឲ្យឈើស្តន់ ឲ្យទឹកសម្រាប់លាងមុខ ក្រាលអាសន: បើមានបបរ អាចារ្យត្រូវលាងភាជន៍ហើយបង្អែនបបរឲ្យទៅ កាលអន្តេវាសិក ហុតបបរហ្លួចហើយ អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹក រួចទទួលយកភាជន៍មកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គុក (អ្វី) ហើយរៀបចំទុកជាក់ឲ្យល្អ កាលបើអន្តេវាសិកក្រោកចេញហើយ អាចារ្យត្រូវសារអាសន:ចេញ បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អាចារ្យត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ បើអន្តេវាសិកមានក្រាថ្នា ដើម្បីនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក អាចារ្យត្រូវឲ្យស្បង់សម្រាប់ស្បៃហើយទទួលយកស្បង់បន្ទាស់មកវិញ ត្រូវឲ្យវត្តពន្ធចង្កេះ ត្រូវតម្រួតទុគ្គាសង្គ:នឹងសង្ឃាដិហើយឲ្យ ត្រូវដួតបាត្រដែលទទឹកហើយសឹមឲ្យ អាចារ្យត្រូវក្រាលអាសន:ទុក ដោយគិតថា អន្តេវាសិកមុខជានឹងត្រឡប់មកវិញ ក្នុងវេលានេះ ត្រូវដំកល់ទឹកលាងដើង តាំងសម្រាប់ដើងដែលលាងហើយនឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដួតដើងដែលមិនទាន់ចាលាង ត្រូវក្រោកទៅទទួល

បត្តចីវរំ បដិក្កហេតព្ពំ បដិនិវាសនំ ទាតព្ពំ និវាសនំ បដិក្កហេតព្ពំ សចេ ចីវរំ សិព្ពំ ហោតិ មុហុត្តំ ខ្ណោ ឋិតាយេតព្ពំ ន ច ខ្ណោ ចីវរំ និធហិតព្ពំ ចីវរំ សំហរិតព្ពំ ចីវរំ សំហរន្តេន ចតុរង្គុលំ កណ្ណំ ទុស្សន្តេតូ ចីវរំ សំហរិតព្ពំ មា មជ្ឈេ កត្តោ អហោ-សីតិ ឱភោគេ កាយពន្ធនំ កាតព្ពំ សចេ បិណ្ឌចារោ ហោតិ អន្តេវាសិកោ ច កុញ្ជិកុកាមោ ហោតិ ទុធកំ ទត្វា បិណ្ឌចារោ ឧបជាយេតព្ពោ អន្តេវាសិកោ ចានីយេន បុច្ឆិតព្ពោ កុត្តាវិស្សជ្ជ ទុធកំ ទត្វា បត្តំ ប-ដិក្កហេត្វា នីចំ កត្វា សាធុកំ អបរិឃំសន្តេន ជោវិត្វា ភេទកំ កត្វា មុហុត្តំ ខ្ណោ ឋិតាយេតព្ពោ ន ច ខ្ណោ បត្តោ និធហិតព្ពោ បត្តចីវរំ និក្ខិ-បិតព្ពំ បត្តំ និក្ខិបន្តេន ។បេ។ ចីវរំ និក្ខិបន្តេន ។បេ។ ចារតោ អន្តំ ឱរតោ ភោគំ កត្វា ចីវរំ និក្ខិបិតព្ពំ អន្តេវាសិកម្ហិ វុដ្ឋិតេ អាសនំ ទុទ្ធរិតព្ពំ ចាមោទកំ ចាទបីឋំ ចាទកច្ឆនិកំ បដិសាមេតព្ពំ សចេ សោ ន្ហាយតិ ន្ហាយតិ ទុក្ខាចោ ហោតិ សោ ន្ហាយតិ សម្មជ្ជិតព្ពោ

ចាត្រនឹងចីវរ ត្រូវឲ្យស្ងួតបន្ទាស់ហើយទទួលយកសង្ឃាដែលស្ងួតមកវិញ បើចីវរសើមជ្រាំជាម (ដោយញើសក្អែល) ត្រូវសំដិលចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្របក់ តែកុំទុកចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យរូរពេក) អាចារ្យត្រូវបត់ចីវរ កាលនឹងបត់ចីវរ ត្រូវលើកជាយចីវរឲ្យហួសពីគ្នាប្រមាណ ៤ ង្ហាប់ ហើយសឹមបត់ចីវរ ដោយគិតថា កុំឲ្យចាក់ផ្នត់ពាក់កណ្តាលឡើយ ត្រូវធ្វើវត្តពន្ធចង្កេះក្នុងផ្នត់ចីវរ បើអាហារបិណ្ឌបាតមាន ហើយអន្តេវាសិកត្រូវការចង់ធាន់ អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹកហើយបង្អែនអាហារបិណ្ឌបាតចូលទៅ អាចារ្យត្រូវស្លរអន្តេវាសិកដោយទឹកធាន់ លុះអន្តេវាសិកធាន់រួចហើយ អាចារ្យត្រូវឲ្យទឹកហើយទទួលយកចាត្រមកវិញ កាន់បន្ទាបកុំឲ្យទង្គិចទង្គឹក ហើយលាងឲ្យស្អាត ជូតឲ្យស្ងួតទឹកចេញ ហើយហាលថ្ងៃមួយស្របក់ តែមិនត្រូវទុកចាត្រក្នុងកំដៅថ្ងៃ (ឲ្យរូរពេក) អាចារ្យត្រូវទុកចាត្រនឹងចីវរ កាលដែលរៀបចំទុកជាក់ចាត្រ ។បេ។ កាលដែលរៀបចំទុកចីវរ ។បេ។ ត្រូវបត់ជាយចីវរខាងនាយឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយ ហើយសឹមទុកចីវរចុះ កាលអន្តេវាសិកក្រោកចេញហើយ អាចារ្យត្រូវសារអាសនៈចេញ ត្រូវរៀបចំទុកជាក់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់ងដើងដែលលាងហើយ នឹងទ្រនាប់សម្រាប់ជូតដើង ដែលមិនទាន់បានលាង បើប្រទេសនោះមានសម្រាម អាចារ្យត្រូវបោសប្រទេសនោះចេញ

សចេ អន្តេវាសិកោ ឧបាយិត្តុកាមោ ហោតិ ឧបាធំ បដិយោទេតព្ពំ សចេ សីលេន អត្ថោ ហោតិ សីលំ បដិយោទេតព្ពំ សចេ ទុស្សេន អត្ថោ ហោតិ ទុស្សំ បដិយោទេតព្ពំ សចេ អន្តេវាសិកោ ឧគ្គាយរំ បរិសុត្តកាមោ ហោតិ ចុល្លំ សន្ថេតព្ពំ មត្តិកា តេមេតព្ពា ឧគ្គាយរបីឋំ អាទាយ តត្ថ ឧគ្គាយរបីឋំ ឧត្វា ចីវរំ បដិក្ខហេត្វា ឯកមន្តំ ឯក្ខិបិតព្ពំ ចុល្លំ ឋាតព្ពំ មត្តិកា ឋាតព្ពា សចេ ទុស្សហតិ ឧគ្គាយរំ បរិសិតព្ពំ ឧគ្គាយរំ បរិសន្ថេន មត្តិកាយ មុខំ មក្ខេត្វា បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧគ្គាយរំ បរិសិតព្ពំ ន ថេរេ កិក្ខូ អនុប្បទជ្ជ ឯសិតព្ពំ ន ឯវ កិក្ខូ អាសនេន បដិពាហិតព្ពា ឧគ្គាយរេ អន្តេវាសិកសុទ្ធ បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧគ្គាយរ ឯក្ខមន្តេន ឧគ្គាយរបីឋំ អាទាយ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច បដិច្ឆាទេត្វា ឧគ្គាយរ ឯក្ខិបិតព្ពំ ទុទកេបិ អន្តេវាសិកសុទ្ធ បរិកម្មំ កាតព្ពំ ឧបាតេន បឋមតរំ ទុត្តរិត្វា អត្តនោ តត្ថ ភេទកំ កត្វា ឯវាសេត្វា អន្តេវាសិកសុទ្ធ តត្ថតោ

បើអន្តេវាសិកចង់ងូតទឹក អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកសម្រាប់ងូតឲ្យ បើអន្តេវាសិកត្រូវការដោយទឹកត្រជាក់ អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកត្រជាក់ឲ្យ បើអន្តេវាសិកត្រូវការដោយទឹកក្តៅ អាចារ្យត្រូវចាត់ចែងទឹកក្តៅឲ្យ បើអន្តេវាសិកចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយ អាចារ្យត្រូវសួនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដីស្អិត ត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយហើយទៅ ឲ្យតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយ រួចហើយទទួលយកបរិវេណកុដិជាក់ក្តងទីដ៏សមគួរ ត្រូវឲ្យគ្រឿងលំអិត ត្រូវឲ្យដីស្អិត បើអាចារ្យអាច (នឹងចូលទៅបាន) ត្រូវចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយចុះ កាលនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយ ត្រូវយកដីស្អិតលាបមុខហើយបិទចុងទាំងខាងមុខទាំងខាងក្រោយ ហើយសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតជៀតពួកកិកុជាថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់ពួកកិកុខ្ចីដោយអាសនៈ អាចារ្យត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់អន្តេវាសិកក្នុងផ្ទះជាទីក្បែរកាយ កាលនឹងចេញពីផ្ទះជាទីក្បែរកាយ ត្រូវយកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្បែរកាយ ហើយបិទចុងទាំងខាងមុខ ទាំងខាងក្រោយ ហើយសឹមចេញពីផ្ទះជាទីក្បែរកាយ សូម្បីក្នុងទឹក អាចារ្យក៏ត្រូវតែធ្វើបរិកម្មដល់អន្តេវាសិកដែរ លុះអាចារ្យងូតទឹករួចហើយ ត្រូវឡើងមកមុន ហើយជូតខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹករួចស្លៀកសង្ឃាដ៏ ហើយជូតទឹកអំពីខ្លួន

ទុតកំ បមជ្ជិតព្វំ ឯកាសនំ ឆាតព្វំ សន្ថារដិ ឆាតព្វា ដុល្លាឃរបិណ្ឌំ អាឆាយ បមមតរំ អាគន្ត្វា អាសនំ បញ្ញាបេតព្វំ ឆាទោទកំ ឆាឆនបីណំ ឆាឆកដលិកំ ទុបដិក្ខិបិតព្វំ អន្តេវាសិកោ ឆាដិយេន បុច្ឆិតព្វោ យស្មិំ វិហារេ អន្តេវាសិកោ វិហរតិ សចេ សោ វិហារេ ទុក្កាចោ ហោតិ សចេ ទុស្សហតិ សោឆេតព្វោ វិហារំ សោឆេត្វាន បមមំ បត្តចីវរំ ដិហរិត្វា ឯកមន្តំ ដិក្ខិបិតព្វំ ។ បេ ។ សចេ អាបមនកុម្ភិយោ ទុតកំ ន ហោតិ អាបមនកុម្ភិយោ ទុតកំ អាសិញ្ចិតព្វំ សចេ អន្តេវាសិកស្ស អនភិរតិ ទុប្បន្នា ហោតិ អាចរិយេន វូបកាសេតព្វោ វូបកាសាបេតព្វោ ឆម្មកជា ភិស្ស កាតព្វា សចេ អន្តេវាសិកស្ស កុក្កុច្ចំ ទុប្បន្នំ ហោតិ អាចរិយេន វិនោទេតព្វំ វិនោទាបេតព្វំ ឆម្មកជា ភិស្ស កាតព្វា សចេ អន្តេវាសិកស្ស ដិដ្ឋិគតំ ទុប្បន្នំ ហោតិ អាចរិយេន វិវេចេតព្វំ វិវេចាបេតព្វំ ឆម្មកជា ភិស្ស កាតព្វា សចេ អន្តេវាសិកោ ភុជម្មំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ

របស់អន្តេវាសិក ត្រូវឲ្យស្បង់សម្រាប់ស្ងៀក ត្រូវឲ្យសង្ឃាដិ ត្រូវនាំយកតាំង
សម្រាប់ផ្ទះដាច់ពីកាយមកមុន ហើយគ្រាលអាសនៈចាំ ត្រូវដំកល់ទឹក
សម្រាប់លាងដើង តាំងសម្រាប់រងដើងដែលលាងហើយ ទឹងទ្រនាប់
សម្រាប់ជូតដើងដែលមិនទាន់ចានលាង ត្រូវស្មូអន្តេវាសិក ដោយទឹក
សម្រាប់ផាន់ អន្តេវាសិកនៅកន្លែងវិហារណា បើវិហារនោះមានសម្រាម
បើអាចវ្បអាច (ទើសំអាតបាន) ត្រូវសំអាត កាលទើសំអាតវិហារ
ត្រូវនាំយកចាត្រទើចីវរចេញមុន ទៅទុកជាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បេ ។ បើ
គ្មានទឹកក្នុងភ្នមសម្រាប់ដម្រះ អាចារ្យត្រូវចាក់ទឹកទៅក្នុងភ្នមសម្រាប់ដម្រះ
បើសេចក្តីអផ្សុកកើតឡើងដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវម្ចាស់ដោយខ្លួនឯង
ឬត្រូវឲ្យគេដួយរម្ងាប់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់អន្តេវាសិកនោះ បើសេចក្តីសង្វ័យ
កើតឡើងដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេ
ដួយបន្ទោបង់ ឬធ្វើធម្មកថាដល់អន្តេវាសិកនោះ បើទិដ្ឋិ (អាក្រក់) កើតឡើង
ដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវដោះស្រាយដោយខ្លួនឯង ឬត្រូវឲ្យគេដួយ
ដោះស្រាយ ឬធ្វើធម្មកថាដល់អន្តេវាសិកនោះ បើអន្តេវាសិកត្រូវគេវុកាបត្តិ

បរិវាសារហោ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្វំ តិដ្ឋតិ ន្តិ
ខោ សង្ឃោ អន្តេវាសិកស្ស បរិវាសំ ទាតុយ្យាតិ
សចេ អន្តេវាសិកោ មូលាយ បដិកស្សនារហោ ហោ-
តិ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្វំ តិដ្ឋតិ ន្តិ ខោ សង្ឃោ
អន្តេវាសិកំ មូលាយ បដិកស្សយ្យាតិ សចេ អន្តេ-
វាសិកោ មានត្តារហោ ហោតិ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ
តាតព្វំ តិដ្ឋតិ ន្តិ ខោ សង្ឃោ អន្តេវាសិកស្ស
មានត្តំ ទាតុយ្យាតិ សចេ អន្តេវាសិកោ អព្ភានារហោ
ហោតិ អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្វំ តិដ្ឋតិ ន្តិ ខោ
សង្ឃោ អន្តេវាសិកំ អព្ភេយ្យាតិ សចេ សង្ឃោ អន្តេ-
វាសិកស្ស កម្មំ កតុកាមោ ហោតិ តជ្ជនីយំ វា
និយស្សំ វា បព្ពាជនីយំ វា បដិសារណីយំ វា ឱក្ខេ-
បនីយំ វា អាចរិយេន ឧស្សុក្កំ តាតព្វំ តិដ្ឋតិ ន្តិ
ខោ សង្ឃោ អន្តេវាសិកស្ស កម្មំ ន តារេយ្យ ល-
ហុការយ វា បរិណាមេយ្យាតិ តតំ វា បនស្ស
ហោតិ សង្ឃេន កម្មំ តជ្ជនីយំ វា និយស្សំ វា

គួរដល់បវារណាសង្ឃកម្ម អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រួលខ្លាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យបវារណា
ដល់អន្តេវាសិក ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកគួរដល់មូលាយ-
បដិកស្សនៈ (ទាញមកជាក់កងមូលាបត្តិ) អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រួល
ខ្លាយថា សង្ឃគប្បីទាញអន្តេវាសិកមកជាក់កងមូលាបត្តិដោយទុកាយដូច
ម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិកគួរដល់មានត្ត អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រួលខ្លាយថា
សង្ឃគប្បីឲ្យមានត្តដល់អន្តេវាសិកដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើអន្តេវាសិក
គួរដល់អញ្ញាតកម្ម អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រួលខ្លាយថា សង្ឃគប្បីឲ្យអញ្ញាត-
កម្មដល់អន្តេវាសិក ដោយទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើសង្ឃប្រាថ្នាទីធ្វើកម្ម គឺ
តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ទុក្ខ-
ប៉នីយកម្មក្តី ដល់អន្តេវាសិក អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីព្រួលខ្លាយថា សង្ឃកុំ
គប្បីធ្វើកម្ម ឬគប្បីបង្អាន់ៗ ដើម្បីកម្មស្រាល ដល់អន្តេវាសិក ដោយ
ទុកាយដូចម្តេចហ្ន៎ ម្យ៉ាងទៀត បើកម្ម គឺ តជ្ជនីយកម្មក្តី និយស្សកម្មក្តី

បញ្ចាដេីយំ ភ ឥដ្ឋសារណីយំ ភ ទុក្ខេបដេីយំ ភ អាច-
យេន ទុស្សក្កំ តាភតព្ពំ តតិដ្ឋំ ន្តុ ខោ អន្តេភសិតោ
សម្មា វត្តេយ្យ លោមំ អាទេយ្យ ឧទ្ធារំ វត្តេយ្យ
សង្ឃា តំ ភតម្មំ បដិបស្សម្ភេយ្យាតំ សចេ អន្តេភ-
សិតសស្ស ចីវរំ ណោវតតព្ពំ ហោតំ អាចរិយេន អាចិក្ខិតព្ពំ
ឃវំ ណោវេយ្យាសីតំ ទុស្សក្កំ ភ តាភតព្ពំ តតិដ្ឋំ ន្តុ ខោ
អន្តេភសិតសស្ស ចីវរំ ណោវេយ្យាតំ សចេ អន្តេភសិ-
តសស្ស ចីវរំ តាភតព្ពំ ហោតំ អាចរិយេន អាចិក្ខិតព្ពំ
ឃវំ តាភេយ្យាសីតំ ទុស្សក្កំ ភ តាភតព្ពំ តតិដ្ឋំ ន្តុ ខោ
អន្តេភសិតសស្ស ចីវរំ តាភេយ្យាតំ សចេ អន្តេភសិ-
តសស្ស រជនំ បចិតព្ពំ ហោតំ អាចរិយេន អាចិក្ខិតព្ពំ
ឃវំ បចេយ្យាសីតំ ទុស្សក្កំ ភ តាភតព្ពំ តតិដ្ឋំ ន្តុ
ខោ អន្តេភសិតសស្ស រជនំ បចិយេយ្យាតំ សចេ អន្តេ
ភសិតសស្ស ចីវរំ រជិតព្ពំ ហោតំ អាចរិយេន អា-
ចិក្ខិតព្ពំ ឃវំ រជេយ្យាសីតំ ទុស្សក្កំ ភ តាភតព្ពំ តតិដ្ឋំ
ន្តុ ខោ អន្តេភសិតសស្ស ចីវរំ រជិយេយ្យាតំ ចីវរំ
រជនេន សភាគំ សម្បវង្កំ សម្បវង្កំ រជិតព្ពំ

បព្វាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ឧក្ខេបនីយកម្មក្តី សង្ឃបានធ្វើដល់អន្តេវាសិកនោះដូចម្តេចហើយ អាចារ្យត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំឲ្យថា អន្តេវាសិកគប្បីប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ គប្បីសមគួរ គប្បីប្រព្រឹត្តវត្តគួរដល់តំរិយោលាស់ខ្លួនចេញចាកកម្ម សង្ឃគប្បីរម្ងាប់កម្មនោះ ដោយទុក្ខាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អន្តេវាសិកគួរនឹងលាង អាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវលាងយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំឲ្យថា ចីវរបស់អន្តេវាសិក គួរនឹងលាង ដោយទុក្ខាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អន្តេវាសិកគួរនឹងធ្វើ អាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំឲ្យថា ចីវរបស់អន្តេវាសិក គួរនឹងធ្វើដោយទុក្ខាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើគ្រឿងជ្រលក់របស់អន្តេវាសិក គួរនឹងស្វាយ អាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវស្វាយយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំឲ្យថា គ្រឿងជ្រលក់របស់អន្តេវាសិក គួរនឹងស្វាយដោយទុក្ខាយដូចម្តេចហ្ន៎ បើចីវរបស់អន្តេវាសិក គួរនឹងជ្រលក់ អាចារ្យត្រូវប្រាប់ថា អ្នកត្រូវជ្រលក់ចីវរយ៉ាងនេះ ឬត្រូវធ្វើសេចក្តីខ្ញុំ យ ថា ចីវរបស់អន្តេវាសិក គួរនឹងជ្រលក់ដោយទុក្ខាយដូចម្តេចហ្ន៎ កាលនឹងជ្រលក់ចីវរ ត្រូវជ្រលក់ប្រែត្រឡប់ ឲ្យសព្វល្អ

วัณณนาปกรณ์ ขุทฺทสิกฺขาฏีกา

ฉ จ อฏฺฐนฺนญฺจ ปเวณิยา ปฏิกฺขิตฺตตฺตา สเจ อญฺญตฺถ ปาฬิยา ตถา วุตฺตตฺตา ยาวทีหํ อุปชฺฌายสฺส อาคเมตพฺพนฺติ เอตฺถ ปน กิญฺจาปิ อาจริยาทีนมฺปิ อญฺญตฺถ ปาฬิยา ตถา วุตฺตตฺตา วฏฺฏติ ยถา ปน อาจริยสฺส อญฺญตฺถ ปาฬิยา ตถา วุตฺตตฺตา น วฏฺฏติ ฯ

วัณณนาปกรณ์ นิฏฺฐิตา อฏฺฐมี ฯ

ตมฺมูลิกา ทฺวาทสเก เอกูนสตฺตติ(๑)วณฺณา จตุทฺทสปิ(๒) ฯ

ทสงฺคุตฺตรวณฺณนา

(๑๑๐) สทฺธาหีนชนตฺถา จ
ทิฏฺฐิปตฺตา สีลสมาธิโน
ตาทิกาเยน ปุคฺคลา
อหิ ทฏฺฐุ เวสลา ฯ

ทิฏฺฐิญฺจ ตถา ทฺเว จ

---

๑ ฉ. ปญฺจาส ฯ ม. ปญฺจูปณฺณาส ฯ ๒ ฉ. ม. เตรสปิ ฯ

បើដំណក់ទឹកស្រក់ពុំបានអស់ អាចារ្យកុំគាល់ចៀសចេញទៅ បើអន្តេ-វាសិកមានជម្ងឺ អាចារ្យត្រូវថែទាំ អស់កាលដែលអន្តេវាសិកមានជីវិតរស់នៅ ត្រូវធ្វើចំត្រៀតសះជាជម្ងឺ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះជាអន្តេវា-សិកវត្ត របស់អាចារ្យ តាមទំនងដែលពួកអាចារ្យត្រូវប្រព្រឹត្ត ដោយប្រពៃ ក្នុងអន្តេវាសិកទាំងឡាយ ។

ចប់ វគ្គក្ខន្ធក: ជាតំរប់ ៨ ។

ក្នុងខន្ធក: នេះ មានរឿង ១៩ មានវត្ត ១៦ ។

ទុទ្ទានៃវគ្គក្ខន្ធក:នោះ

(១១០) រឿងអាគន្តុកភិក្ខុពាក់ស្បែកដើង ជាំធត្រ ទទួរក្បាល ជាក់ចីវរលើក្បាល លាងដើងដោយទឹកធាន់ មិនសំ-ពះអាវាសិកភិក្ខុដែលចាស់ជាងខ្លួន នឹងមិនសួរកថីសេនាសន: រឿងពស់ឆ្លាក់លើភិក្ខុ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់ កំពោលពោស (ក្នុងរឿងអម្បាលនេះ) ។ រឿងព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវដោះស្បែកដើង ដំឡុះធត្រ ជាក់ចីវរឲ្យដំស្មាហើយសន្សឹម ។ ចូលទៅកាន់អាវាស

អតរញ្ចេ បដិក្ខេមំ

បត្តចីវរំ ដិក្ខិចា

បដិរូបញ្ចេ បុច្ឆិតា

អាសិញ្ចេ ដោវិតេន ច[1]

សុក្ខេនលេ្ខនុចាហាជា

វុដ្ឋា ជវិតោ បុច្ឆេយ្យ

អដ្ឋវុត្តញ្ចេ តោចក

សេក្ខោ វច្ចោ ភាដិ បវិ

កត្តុំ កតិកដ្ឋិតំ[2]

កាលំ មុហុត្តំ ខក្ខោចោ

កុម្មុត្តរណាដិហរេ[3]

បដិចានោ តិសិ តិន្តោ

---

១ ខ. ម. អាសិញ្ចេយ្យ ដោវិតេន ។ ២ ខ. ម. កតិកត្តោ ។ ៣ ខ. កាលមុហុត្តខក្ខោ-
ចោ ភូមត្តរណា ទីហរេ ។ ម. កាលមហុត្តំ ខក្ខោចោ ហោតិ ភូមត្តរណា ទីហរេ ។

អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវបូលទៅកាន់ទីដែលអាវាសិកភិក្ខុប្រជុំគ្នា ត្រូវ
ទុកជាត្រូនឹងបីវាក្នុងទីសមគួរ ត្រូវកាន់យកអាសនៈដ៏សមគួរមក
អង្គុយ ត្រូវស្នូរកទឹកធាន់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវចាក់
ទឹកដោយដៃម្ខាង លាងជើងដោយដៃម្ខាង ត្រូវជូតស្បែកជើង
ដោយសំពត់ស្ងួតមុន រួចសឹមជូតដោយសំពត់ទឹកជាៈ ឆ
ក្រោយ អាវាសិកភិក្ខុចាស់ជាង អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវសំពះ បើក្មេង
ជាង អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវឲ្យអាវាសិកភិក្ខុសំពះវិញ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវ
ស្នូរកសេនាសនៈ ត្រូវស្នូរកសេនាសនៈដែលមានគេនៅឬឥត
គេនៅ ត្រូវស្នូរកគោចរគ្រាមនឹងអគោចរគ្រាម ត្រូវស្នូរក
សេក្ខត្រកូលដែលសង្ឃស្មន្តុត ត្រូវស្នូរកទីសម្រាប់បន្ទោបង់
វច្ចៈនឹងបស្សាវៈ ត្រូវស្នូរកទឹកសម្រាប់ធាន់ទឹកសម្រាប់ប្រើ
ប្រាស់ ត្រូវស្នូរកឈើច្រត់ ត្រូវស្នូរអំពីរបៀបនៃកតិការបស់
សង្ឃ បើវិហារគ្មានគេនៅ ត្រូវគោះសន្ទះទ្វារ រួចឈរធ្វើចំ
មួយស្របក់សិន បើវិហារមានសម្រាម ត្រូវបោសជម្រះចេញ
ត្រូវដង្ហែនយកតម្រាលផែនដី ទ្រនាប់ដើងគ្រែ ពូក ខ្នើយ

មញ្ជូ បីឋញ្ជូ មល្លកំ

អបសេ្សន្តុល្លោក កល្លោ

តេរុតោ តោឧ្ឍតោតត

សង្ឃាវំ ភុម្មត្ថរណំ

បដិចាឧត មញ្ជូកំ

បីឋំ កិសិ ឯសីឧនំ

មល្លកំ អបសេ្សនកំ(១)

បត្តចីវរំ ភូមិ ច

ចារឆ្ដំ ជិរកោតតោ

បុរត្ថិមា បច្ឆិមា ច

ឧត្តរ អថ ឧក្កិលោ

សីតុល្លោ ច ឯវាត្តិ

---

១ ឧ. ម. សង្ឃាវញ្ជូ ភូមត្ថរណំ បដិចាទកំ មញ្ជូបីឋំ ។ កិសិ ឯសីទនំ មល្លកំ អបសេ្សន ច ។

ត្រែ តាំង កន្ទោរ ទឹង ផែនក្តារ សម្រាប់ផ្អែក ទៅទុកក្នុងទីដ៏សម-
គួរ បើវិហារមានគ្រឿងស្មុកស្មាញ តែត្រូវបោសអំពីពិតាន
ចុះមកជាមុន ត្រូវដួតចំណែកជ្រុងបង្ហិច បើជញ្ជាំងគេបរិកម្ម
ដោយថ្មាំមានសម្បុរសៅហ្មង បើផ្ទៃផែនដី ដែលគេបរិកម្ម
ដោយពណ៌ខ្មៅ តែត្រូវជ្រលក់សំពត់ រួចពូតចេញហើយ
សឹមដួត បើផ្ទៃដែលគេមិនបានធ្វើបរិកម្ម តែត្រូវប្រស់ហើយ
សឹមដួត ត្រូវដញ្ជូនសម្រាមទៅចាក់ចោល ក្នុងទីដ៏សមគួរ
ត្រូវដញ្ជូនយកកម្រាលផែនដី ទ្រនាប់ដើងត្រែ ត្រែ តាំង
ពូក ខ្នើយ កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្ទោរ ទឹងក្តារសម្រាប់
ផ្អែក ទៅទុកក្នុងទីដដែលវិញ ត្រូវទុកជាក់ជាត្រឹមទឹងចីវរ
មិនត្រូវទុកជាត្រក្នុងទីដែលមិនស្អាត ត្រូវបត់ចីវរធ្វើជាយខាង
នាយឲ្យមានផ្តត់មកខាងក្រោយ បើខ្សែប្រកបដោយជួលីបត់
មកពីទិសខាងកើត ត្រូវបិទបង្ហិចទិសខាងកើត បត់មកពីទិស
ខាងលិច ត្រូវបិទបង្ហិចទិសខាងលិច បត់មកពីទិសខាងដើង
ត្រូវបិទបង្ហិចទិសខាងដើង បត់មកពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទ
បង្ហិចទិសខាងត្បូង បើរដូវត្រជាក់ ត្រូវបើកបង្ហិចវេលាថ្ងៃ បិទ
វេលាយប់ បើរដូវក្តៅ ត្រូវបិទបង្ហិចវេលាថ្ងៃ បើកវេលាយប់

ឃរំវេលាញ្ច គោដ្ឋកោ

ឧបដ្ឋានត្ថិសាលា ច

វត្តំ វច្ចកុដីសុ ច

ចាដិ បរិភោជនីកា

ភុម្មា អាចមនេសុ ច

អនោបមេន បញ្ញត្តំ

វត្តំ អាគន្តុគេហាមេ ។

នេវាសនំ ន ឧទកំ

ន បទុំ ន ច ចាដិយំ

ចាតិវានេ ន បញ្ញាបេ

ឧជ្ឈាយន្តិ ច មេសលា ។

វុត្ថាសនញ្ច ឧទកំ

បទុំក្ខន្ធា ច ចាដិយំ

ឧចាមានេ ឯកមន្តំ

បរិវេណ បន្ទប់ ពេងធាន់ ពេងក្លើង វច្ចកុដិ (បើមានសម្រាមកកកុស្រូវចោះចេញ) ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ធាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវចាត់ទឹកក្នុងអ្នមសម្រាប់ជម្រះ ព្រះតថាគតមិនមានបុគ្គលប្រៀបផ្ទឹម បានទ្រង់បញ្ញត្តវត្ត ដែលអាគន្តុកភិក្ខុទាំង ឡាយ(ត្រូវប្រព្រឹត្ត) ។ រឿងភិក្ខុម្ចាស់អាវាសមិនគ្រាលអាសនៈទទួលអាគន្តុកៈ មិនដំកល់ទឹកទុក មិនគ្រោកទទួលបាត្រនឹងចីវរ មិនស្សរដោយទឹកសម្រាប់ធាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ មិនថ្នាយបង្គំអាគន្តុកភិក្ខុដែលមានវស្សាចាស់ជាង មិនរៀបចំសេនាសនៈឲ្យអាគន្តុកភិក្ខុ ភិក្ខុទាំង ឡាយមានសីល ជាទីស្រឡាញ់ តំពោលពោសឡើង (ក្នុងរឿងនោះ) ។ (ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) អាវាសិកភិក្ខុត្រូវគ្រាលអាសនៈដល់អាគន្តុកភិក្ខុដែលចាស់ជាង ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង ត្រូវគ្រោកទៅទទួល (បាត្រនឹងចីវរ) ត្រូវស្សរ រកទឹកសម្រាប់ធាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវដួតស្បែកដើងដោយសំពត់ស្ងួតមុន រួចដួតដោយសំពត់ទឹកជាខាងក្រោយ ត្រូវលាងកំណាត់សំពត់សម្រាប់ដួតស្បែកដើង ពួតហើយហាលទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ

អភិវាទេ ច បញ្ញាយេ

វុត្តំ តោចរ សេក្ខោ ច

ហានំ ទានីយ ភោជនំ

ភត្តំ ភតិកំ កាលំ

ឆវាកស្ស ជិសិន្នកេ

អភិវាទយេ អាចិក្ខេ

យថា ហេដ្ឋា តថា ឆយេ ។

ជិន្តិដ្ឋំ សត្តភាហេន

វុត្តំ អាវាសិកេហិមេ ។

តមិកា ទារុមត្តិកា

វិវរិត្វា ន បុច្ឆិយ[1]

ឆសុត្តិ ច អក្ខុត្តញ្ច

ខុជ្ឈាយន្តិ ច មេសលា ។

---

๑ ម. គមិកា ទារុមត្តិ ច វិវរិត្វា ន បុច្ឆយ ។

ត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុអាគន្តុកៈដែលចាស់ជាង ត្រូវចាត់ចែងសេនាសនៈឲ្យភិក្ខុអាគន្តុកៈ ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈដែលមានភិក្ខុនៅហើយ ឬមិនមានភិក្ខុនៅ ត្រូវប្រាប់គោចរគ្រាមនឹងអគោចរគ្រាម ត្រូវប្រាប់សេក្ខត្រកូលដែលសង្ឃសន្មត ត្រូវប្រាប់ទីសម្រាប់បន្ទោបង់ទុច្ចារៈនឹងបស្សាវៈ ត្រូវប្រាប់ទឹកសម្រាប់ផាន់នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវប្រាប់ឈើច្រត់ ត្រូវប្រាប់កតិកា របស់សង្ឃថា កាលនេះត្រូវចូល កាលនេះត្រូវចេញ បើភិក្ខុអាគន្តុកៈវិវស្សាជាង អាវាសិកភិក្ខុគ្រាន់តែអង្គុយប្រាប់ក៏បាន ត្រូវឲ្យថ្វាយបង្គំ ត្រូវប្រាប់សេនាសនៈ (តអំពីនេះទៅ) បណ្ឌិតគប្បីដឹងតាមនយដែលបានពោលរួចមកហើយចុះ ។ ព្រះតថាគតជានាយកនៃពពួកសត្វ បានសំដែងវត្តដែលអាវាសិកភិក្ខុគាំងឡាយ (ត្រូវប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ) ។ រឿងភិក្ខុជាអ្នកដំណើរមិនរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើនឹងគ្រឿងដី បើតម្រានឹងបង្អួចចំហរចោលមិនអើពើនឹងសេនាសនៈហើយចៀសចេញទៅ ឯគ្រឿងឈើគ្រឿងដីក៏ខូចខាតអស់ទៅ សេនាសនៈក៏គ្មានអ្នករក្សា ទើបភិក្ខុមានស័លជាទីស្រឡាញ់ ក៏ពោលពាសឡើង ។

បដិសាមេត្វា ឋបេត្វា ច
អាបុច្ឆិត្វា ច បក្កមេ[1] ។
តិក្ខត្តុំ វា សាមណេរេ វា
អាភិសេកោ ឧបាសកោ
ឧបាសាណេរោសុ ច បុញ្ញំ
បដិសាមេ ឋបេយ្យ ច
សចេ ឧស្សហតិ ឧស្សុក្កំ
អនោវស្សេ តថេវ ច[2]
សចេ[3] ឱវស្សតិ តាវ
អដ្ឋកោសេ តថេវ ច
អបេត្វាឡ្ហានិ សេសេយ្យុំ
វត្តុំ តមិតរតិក្ខត្តុ ។
ឧទុម្ពរេ ឥដ្ឋិ ថេរេន
ឱហាយ ចតុបញ្ចភូមិ

---

១ ម. បដិសាមេត្វា ឋបេត្វា អាបុច្ឆិត្វា វិបក្កមេ ។ ២ ម. ឧស្សហតិ ឧស្សុក្កំ វា អនោវស្សេ តថេវ ច ។ ៣ ម. សចេ ។

រឿងភិក្ខុអកដំណើរត្រូវរៀបចំទុកជាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿងដីហើយបច្ចុទ្ធារ បង្ហិច អើពើនឹងសេនាសនៈរួចហើយ សឹមចៀសចេញទៅ ។ បើគ្មានភិក្ខុ ឬសាមណេរ ឬអ្នករក្សាវត្ត ឬទាសកទេ ភិក្ខុអកដំណើរ ត្រូវរៀបចំគ្រែ លើថ្ម ៤ ដុំ ហើយធ្វើសេនាសនៈឲ្យគរលើគ្នា រួចសឹមទុកជាក់គ្រឿងឈើ នឹងគ្រឿងដី បច្ចុទ្ធារបង្ហិចរួចហើយសឹមចៀសចេញទៅ បើវិហារលេច អាគន្តុកភិក្ខុអាចនឹងប្រកាន់បាន ត្រូវប្រគំ ឬធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ពីណាក្នុងមិនលេចអាគន្តុកភិក្ខុរៀបចំគ្រែលើថ្ម ៤ ដុំ ដូចន័យមុន បើវិហារក្នុងលេចគ្មានសល់ ត្រូវនាំយកគ្រឿងសេនាសនៈទៅផ្ទើនឹងមនុស្សអ្នកស្រុក បើមិនដូច្នោះត្រូវរៀបចំគ្រែលើថ្ម ៤ ដុំក្នុង ីវាល ហើយត្រូវប្រគំបត្តិដូចន័យមុន ហើយចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ចំណែកផ្សេង ។ នៃគ្រឿងឈើនឹងគ្រឿងដីគប្បីសល់ទៅខ្លះ នេះជាវត្តដែលភិក្ខុអកដំណើរ (ត្រូវប្រព្រឹត្ត) ។ រឿងភិក្ខុមិនអនុមោទនា ក្នុងភេងកត្ត ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈធ្វើអនុមោទនា រឿងភិក្ខុទាំងឡាយលះបង់ព្រះសារីបុត្ត ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុជាថេរៈបួនប្រាំរូបរង់ចាំក្នុងភេងកត្ត

វត្តកួនកេ ខេត្តតាកែវ

វច្ចំតោ មុច្ចំតោ អាសំ
វត្តានុមោទនេសុមេ ។
ឆឡភិញ្ញោ ធុនន្តវត្តា
អនោមិ ច ឧបរុវុតា
អនាគាមិ ច ភិក្ខុសង្ឃ
ថេរេ អនុបវខណ្ឌំ(១)
ឆវេ កិក្ខ្ហ ច សង្ឃដិ
ទុដ្ឋាយន្តំ ច បេសលា ។
តិមណ្ឌលំ និវាសេត្វា
កាយេសតុណាកណ្ឌិកា
ឆ ភិក្ខុម្ហ បដិច្ឆន្នំ
សុសំវុតោក្ខិត្តចក្ខុកា(២)
ទុក្ខំត្តោជ្ឈត្តិកា សន្តោ
តយោ ថេរា បថាលតា
ខេម្ភាតុណ្ឌិ ទុក្កដិកា
បដិច្ឆន្នំ សុសំវុតោ

---

១ ទ. ថេរេ ច អនុបវខណ្ឌនេ ។ ម. ភិក្ខុម្ហា ថេរេ ច អនុបវខណ្ឌនេ ។ ២ ទ. ម. សុសំវុតោក្ខិត្តចក្ខុ ។

រឿងព្រះថេរៈមួយរូបឈឺ បន្ទោបង់វច្ចៈខំអត់ទ្រាំចាស់តែជ្រុបដួលទៅ នេះជាវត្ថុដែលព្រះតថាគត បានអនុញ្ញាតខុកកុដអនុមោទនាវិធី ។ រឿងពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុស្បែកមិនល្អ ដណ្តប់មិនល្អ មានមារយាទមិនសមគួរ ហើយដើរទៅខាងមុខកិក្ខុជាថេរៈ អង្គុយជ្រៀតបៀតកិក្ខុជាថេរៈ ហាមឃាត់កិក្ខុថ្មីដោយអាសនៈ អង្គុយសង្កត់លើសង្ឃដិកុដិបន្ទោះផ្ទះ កិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់តំណោលទោសឡើង ។ (រឿងព្រះអគ្គទ្រង់បញ្ញត្តវត្តកុដរោងកត្តថា) កិក្ខុត្រូវបិទបាំងមណ្ឌលបី គឺស្បែកឲ្យជាបរិមណ្ឌល ត្រូវតំវត្តភន្ទបង្កើះ ហើយតំរួតទុត្តាសង្គៈនឹងសង្ឃដិ ហើយឃុំពាក់ក្តាំហើយសឹមដើរចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវដើរទៅអំពីខាងមុខកិក្ខុជាថេរៈ ត្រូវបិទបាំងកាយដោយល្អ ត្រូវសង្រួមដោយប្រពៃ ត្រូវមានក្តែកសំឡឹងចុះក្រោម មិនត្រូវសើយបីរ៉ា មិនត្រូវសើចឮខ្ទាំង ត្រូវមានសំឡេងតិចៗ ការគំរើក ៣ យ៉ាង គឺ (ឃ្លោងកាយ បង្វែរកាយ ងើកងោកក្បាល) មិនត្រូវស្ទឹមបង្កើះ មិនត្រូវទេរក្បាល មិនត្រូវចំអែតដើង កិក្ខុត្រូវបិទបាំងកាយដោយល្អ អង្គុយទៅក្នុងបន្ទោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមដោយល្អ

ទិក្ខិត្តុក្ខត្តិ្តាឧដ្ឋក្ឃ

អប្បសទ្ធា អយោ ចលា

ខម្ភោ ទិក្ខុណ្ឋាំ បល្លត្តំ[1]

អនុប្បទ្ធ ជាសនេ

ទិត្តវត្ថា ច ឧនកេ

ដំចំ កត្វា ច សិញ្ចំយោ[2] ។

បដិ សាមន្ត សង្ឃដិ[3]

ទិនេ ច បដិក្កមោ

ស្ងបំ ឧត្តរិកន្ថេន

សព្ពេសំ សមកន្តំ ច

សក្កច្ចំ បត្តសញ្ញី ច

សមស្ងបញ្ច តិត្តិកា

ន តាវ ថេរេ ភុញ្ជេយ្យ

អសម្បត្តេ ច ទិនេ

---

១ ឧ. ម. ខម្ភេគុណ្ឋាំ បល្លត្តិ ច ។ ២ ឧ. ម. ឧត្តរិញ្ច ឧទកេ នំចំ ពន្ធន សិញ្ចំយោ ។ ៣ ឧ. ម. បដិ សាមន្តេ សង្ឃាដិ ។

ត្រូវមានក្អែកសំឡឹងចុះក្រោម មិនត្រូវសើយចីវរ មិនត្រូវសើចខ្ចាំង ត្រូវមានសំឡេងតិច ។ ការកំរើក ៣ យ៉ាងគឺ (ឃ្លោងកាយ បង្វិលកាយ ងើកងោកក្បាល) មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះ មិនត្រូវទ្រលក្បាល មិនត្រូវគ្រវាមក្បាលដង្គឹង មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតកិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់កិក្ខុដោយអាសនៈ មិនត្រូវអង្គុយសង្កត់សង្ឃាដិ បើទាយកប្រគេនទឹក ត្រូវទ្រុបត្រដោយដៃទាំងពីរ ហើយទទួលទឹក ត្រូវឆ្លើឲ្យពាប ហើយលាងបុត្រឲ្យស្អាត ត្រូវចាក់ទៅក្នុងតន្លាទឹក ដោយគិតថា អ្នកជិតខាង កុំទទឹកដោយទឹកឡើយ សង្ឃាដិ កុំទទឹកដោយទឹកឡើយ ។ បើទាយកប្រគេនបាយ កិក្ខុត្រូវទ្រុបត្រដោយដៃទាំងពីរ ហើយទទួលយកបាយ ត្រូវទុកតុកាសដល់សម្ភ បើមានសម្ភទត្តិកគ្គៈជាដើម ព្រះថេរៈត្រូវប្រាប់ទាយកថា អ្នកប្រុងចាត់ចែងដល់កិក្ខុគ្រប់រូបឲ្យស្មើ ។ គ្នា ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំគាល់តែក្នុងបាត្រ ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតឲ្យមានសម្ភសមគួរដល់បាយ ត្រូវទទួលបិណ្ឌបាតស្មើគ្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត្រ បើបាយមិនគាន់គ្រប់គ្រាន់ទេ ព្រះថេរៈកុំគាលឆាន់មុន ត្រូវឆាន់

សក្កំ បត្តសញ្ជឺ ច

សមធានំ ច សុបតាំ

ន ថុបតោ បដិច្ឆានេ

វិញ្ញត្តិញ្ញានសញ្ជិតា

មហន្ត មណ្ឌាល ទ្វារំ

សព្ពហាត្តោ ន រោមារេ

ទុក្ខេចោ នេនជា កល្ហំ

ធ្លុំ សិត្តាវការកំ

ជិភ្ហាដិច្ឆារកាំ ចេវ

ចបុចបុ សុរុសុរុ

ហត្ថបត្តោដ្ឋដិល្ហេហំ

សាមិសេន បដិក្កូហោ

ន តាវ យោវ ន សព្ពេ

បិណ្ឌបាតដោយគោរព ត្រូវមានសេចក្តីសំគាល់តែក្នុងបាត្រ ត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតវាចឲ្យស្មើ ត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតឲ្យមានសម្លនឹងមុខស្មើគា មិនត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតប្រមបុះពីកំពូលចុយ មិនត្រូវកកាយចុយលុបសម្ល ឬមួបដើម្បីឲ្យបានច្រើនជាងគេ កិក្ខុមិនឈឺមិនត្រូវសូមសម្ល ឬមួប ឬចុយដើម្បីខ្លួន មិនត្រូវសំគាល់ក្នុងបាត្រកិក្ខុដទៃ ដើម្បីលើកទោស មិនត្រូវធ្វើពំនូតចុយឲ្យធំហួសប្រមាណ ត្រូវធ្វើពំនូតចុយឲ្យជាបរិមណ្ឌល កាលពំនូតចុយនៅមិនទាន់ដល់មាត់ កុំហាមាត់ចាំកុំឆាន់ញាត់ម្រាមដៃទាំងអស់ទៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវនិយាយពាំងចុយនៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវឆាន់ចោះដុំចុយទៅក្នុងមាត់ មិនត្រូវឆាន់ទាំកាត់ពំនូតចុយមួយកំណាត់ម្តង មិនត្រូវឆាន់បៀមពំនូតចុយខ្លួលថ្ពាល់ឡើង មិនត្រូវឆាន់រលាស់ដៃបណ្តើរ មិនត្រូវឆាន់ឲ្យដ្រុះគ្រាប់ចុយ មិនត្រូវឆាន់លៀនអណ្តាត មិនត្រូវឆាន់ឲ្យឮផ្ចប់ ។ មិនត្រូវឆាន់ឲ្យឮគ្រុក ។ មិនត្រូវឆាន់លិទ្ធដៃ លិទ្ធចាត្រ លិទ្ធបបូរមាត់ មិនត្រូវយកដៃប្រឡាក់អាមិសៈខ្លួលចាប់កាន់កាដន៍ទឹក កិក្ខុពាំងពួងឆាន់មិនទាន់រួច

នែយបឋមពោ ពុលុវរុត្តោ

ឥច្ចំ កត្វា ច សិញ្ចិយំ[1]

បដិ សាមន្ត សង្ខ្យាដិ

ឥច្ចំ កត្វា ឆមាយ ច

សសិត្តកំ ឯវត្តន្តេ

សុប្បដិច្ឆន្ន ទុក្កដិ

ឆម្ភកវេន បញ្ញត្តំ

ឥទំ កត្តព្ពវត្តនំ ។

ទុដ្ឋុវត្តា អនាគម្ម

អសល្លក្ខេត្វា សាហសា[2]

ទ្វេ អក្ខ បិរំ លហុំ

តថេវ បិណ្ឌាចារិកោ

បដិច្ឆន្នោ វ គច្ឆេយ្យ

សំវុតោក្ខិត្តចក្ខុកា[3]

---

១ ឧ. ម. យោវ សព្ពេ ឧទកេ នីចំ កត្វា ច សិញ្ចិយំ ។ ២ ឧ. អសល្លក្ខេ ច សហសា ។ ម. អសល្លក្ខេត្វា ច សហសា ។ ៣ ឧ. ម. បដិច្ឆន្នេន គច្ឆេយ្យ សុសំវុតោក្ខិត្តចក្ខុ ។

ព្រះថេរៈកុំឲ្យទទួលទឹក បើគេប្រគេនទឹក ត្រូវទទួលទឹកផ្ងើ
ឲ្យតាមកុំឲ្យខ្ជិលច្រអូសអ្វី ហើយលាងជាត្រូវឲ្យស្អាត ត្រូវចាក់
ទឹកទៅក្នុងឆ្នាំរទឹក ដោយគិតថា កិច្ចដ៏តភាជ៍កុំទទឹកដោយ
ទឹកឡើយ សង្ឃាដិកុំទទឹកដោយទឹកឡើយ បើកន្លោះទឹកមិន
មាន ត្រូវបង្អាបកាដន៍ទឹកឲ្យតាម ហើយសឹមចាក់ទៅលើផែនដី
មិនត្រូវចាក់ទឹកលាងជាត្រូវតាំងគ្រាប់ចាយក្នុងឆ្នាំរផ្ទះ កិច្ច
ប៊ីត្រូវត្រឡប់ស្រួតមកមុន ដើរក្នុងឆ្នាំរផ្ទះត្រូវបិទចាំងកាយ
ដោយល្អ មិនត្រូវចំអើតដើងដើរទៅកងឆ្នាំរផ្ទះ កត្តគ្តវត្ត
នេះព្រះតថាគតជាធម្មរាជបានបញ្ញត្តទុកហើយ ។ រឿងបិណ្ឌ-
ចារិកកិច្ចស្រួកមិនល្អ មានកិរិយាមិនសមគួរត្រាប់ទៅបិណ្ឌ
បាត មិនបានពិនិត ហើយចូលទៅកាន់ទីលំនៅគេខ្លះ ចេញ
មកខ្លះ ចូលដោយរហ័សពេកខ្លះ ចេញមកដោយរហ័ស
ពេកខ្លះ ឈរឆ្ងាយពេកខ្លះ ឈរជិតពេកខ្លះ ឈរយូរពេកខ្លះ
ត្រឡប់មករហ័សពេកខ្លះ រឿងបិណ្ឌចារិកកិច្ច ១ រួបទៀតបាន
ប្រព្រឹត្តដូច្នោះដែរ (ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) បិណ្ឌចារិក-
កិច្ចត្រូវបិទចាំងកាយដោយល្អ ហើយសឹមដើរទៅក្នុងឆ្នាំរ
ផ្ទះ ត្រូវសង្រួមដោយល្អ ត្រូវមានក្តែកសំឡឹងចុះក្រោម

ទុក្ខិតោ ឆ្លក្ខិកា សន្តោ
តយោ ចេវ បចាលជា
ខម្ភាកុល្លាំ ទុក្កដិកា
សល្លក្ខេត្វា ច សាមាសា
ទ្វារេ អច្ឆ ចិរំ លហុំ
អាសនកំ ភជច្ឆកា
ភាជនំ វា បវេសិ ច
ទុច្ចារេត្វា បណាមកា[1]
បដិក្កមោ ន ជិណោតេ
សូបេសុបិ តថេវ តំ
តិក្ខ សង្ឃាដិយោ អាទេ
បដិច្ឆន្នេវ កច្ឆយំ
សំវុតោក្ខិត្តចក្ខុ ច
ទុក្ខិតោ ឆ្លក្ខិកាយ ច
អប្បសទ្ធោ តយោ ចាលា

---

១ ឧ. ម. បណាមេត្វា ។

មិនត្រូវសើយចំរើ មិនត្រូវសើចខ្លាំង ត្រូវមានសំឡេងតិច ។ ការកម្រើក ៣ យ៉ាង (គឺត្រូវលែងកាយ បង្ហាយដើកដោកក្បាល) មិនត្រូវស្ទឹមចង្កេះ មិនត្រូវខូរក្បាល មិនត្រូវដើរចំអើតដើង ត្រូវកំណត់ផ្លូវចេញផ្លូវចូល មិនត្រូវចូលទៅដោយរហ័សពេក មិនត្រូវចេញមកដោយរហ័សពេក មិនត្រូវឈរឆ្ងាយពេក ជិតពេក យូរពេក ឆាប់ពេក មិនត្រូវត្រឡប់រហ័សពេក ត្រូវកំណត់អាការរបស់ខ្លួនយក ដែលគេប្រគេនបាយ បើគេបញ្ឈប់ការងារក្តី ក្រោកចាកអាសនៈក្តី ចាប់ដៃកក្តី ចាប់ភាជន៍ក្តី និមន្តឲ្យឆាន់ចាំក្តី កាលគេប្រគេនបាយ ត្រូវដៃកសង្ឃដដោយដៃឆ្វេង បង្អោនបាត្រដោយដៃស្តាំហើយទទួលយកបាយ មិនត្រូវមើលមុខគេយក ទុកជាសម្លឹងមើលត្រៀម កំត្រូវកំណត់អាការរបស់ខ្លួនយកដូចគ្នាដែរ កុំត្រូវបិទបាំងបាត្រដោយសង្ឃដ ត្រូវបិទបាំងកាយដោយល្អហើយសឹមដើរទៅកន្លែងបន្ទោះផ្ទះ ត្រូវសង្រួមដោយល្អ ត្រូវមានក្អែកសំឡឹងចុះក្រោម មិនត្រូវសើយចំរើ មិនត្រូវសើចខ្លាំង ត្រូវមានសំឡេងតិច ។ ការកម្រើក ៣ យ៉ាង

ឯវញ្ហេ កុណ្ឌលិកេន ឧក្កុដ្ឋិំ
បមុខមាសនវក្ការំ
ទាដយំ បវិភោជនំ
បញ្ចា កន្ទតំ កុញ្ជេយ្យ
ទិដ្ឋិលាមេយ្យ ឧច្ចរេ
បដិសារមេយ្យ សម្ភុជ្ជេ
រាត្តំ ភុញ្ជំ ឧបដ្ឋបេ
ហត្ថការេ ឯ កិន្តេយ្យ
វត្តិំនំ បិណ្ឌបាតិកេ[1]។
ទាដិ ច បវិ អក្ខិ រណិ
ឯក្ខត្ត ដិស ចោរកា[2]
សព្ពំ ឯត្តិតំ កោដេត្វា

---

១ ខ. ហត្ថវិការេ កិន្តេយ្យ វត្តំ ច បិណ្ឌបាតិកេ ។ ម. ហត្ថវិការេ កិន្តេយ្យ វត្តិទំ បិណ្ឌបាតិកេ ។ ២ ខ. ម. បាដិ បវិ អក្ខិ រណិ ឯក្ខត្ត ទិស ចោរ ច ។

(គឺត្រលែងកាយ បង្សាយ ឆេកឆោកកប្បាល) មិនត្រូវស្ទឹមបង្កេះ មិនត្រូវទទូរកប្បាល មិនត្រូវបំអើតដើង ភិក្ខុណាដែលត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតមុនគេ ភិក្ខុនោះត្រូវក្រាលអាសនៈ ត្រូវលាងបាត្រសម្រាប់ផ្ទេរកោដនហើយដំតល់ទុក ត្រូវដំតល់ទឹកសម្រាប់ផាន់ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ភិក្ខុដែលត្រឡប់ពីបិណ្ឌបាតក្រោយគេ បើមានកោដនសល់នៅត្រូវការនឹងផាន់ក៏គប្បីផាន់ចុះ បើមិនត្រូវការផាន់ទេ ត្រូវយកទៅចាក់ចោលក្នុងទីដែលគ្មានវត្តុខៀវស្រស់ឬក្នុងទីដែលគ្មានសត្វ ត្រូវសោអាសនៈចេញ ត្រូវរៀបចំទុកជាកំទឹកសម្រាប់លាងដើងជាដើម ត្រូវបោសប្រាសរោងភត្ត បើឃើញក្អមទឹកសម្រាប់ផាន់ក្តី ក្អមទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្តី ក្អមវច្ចៈក្តី គ្មានទឹកទេ ត្រូវដងដំតល់ទុក ត្រូវបោយដៃហៅគ្នា ឲ្យមកជួយលើកទឹកទៅដំតល់ទុក តែមិនត្រូវបញ្ជោញ្ជាវាថា នេះជាបិណ្ឌបាតិកវត្ត ។

រឿងភិក្ខុនៅព្រៃ មិនដំតល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់ផាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ភ្លើង ពិន្ធុតភ្លើង មិនស្គាល់ផ្លាយនក្ខត្តឫក្ស មិនស្គាល់ទិស ចោរពាំងឆ្ការ កំទេចបន្ទូរភិក្ខុពាំងឆ្ការដែលនៅព្រៃ ព្រោះឆ្លើយថា មិនមានរបស់ពាំងអម្បាលនេះ

បត្តំសេ ចីវរំ តតោ

ឧទាធិ អំសេ លម្ពេត្វា

តិមណ្ឌលំ បរិមណ្ឌលំ

យថា បិណ្ឌបាតំ ចរំ្តំ

ឧយេ អារញ្ញកេសុបិ

បត្តំសេ ចីវរំ សីសេ

អាភោគេ តិស្សោ ច ឋានិយំ

បរិភោគេ ឧតុកាលេ អត្តិ

អរណិ ចាបិ ភត្តំ

ឧក្ខិត្តំ សព្ពទេសំ វា

និសាបិ ភុសលោ ភវេ ។

សត្តុត្តមេន បញ្ញត្តំ

វត្តំ អារញ្ញកេសុមេ

អជ្ឈាសយេ ទិដ្ឋិសីលេ

ឧជ្ឈាយន្តំ ច ខេសលា ។

(ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាត្តថា) កិក្ខុនៅព្រៃត្រូវគ្រោកពីព្រឹកច្រែក ជាត្រក្នុងស្មោកប្លែចស្លាយ ពាក់ចីវរលើស្មា ពាក់សែ្បកដើង ទុកជាក់គ្រឿងឈើគ្រឿងដី បិទទ្វារបង្អួចហើយចុះពីសេនាសនៈ ទៅដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ត្រូវដោះសែ្បកដើង ហើយច្រែកក្នុងថង់ ស្លាយហើយបិទចុំងមណ្ឌលបី សែ្វកជណ្តាប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ក្នុងអារញ្ញកវត្តនេះ បណ្ឌិតគប្បីដឹងសេចក្តី ដូចជាបិណ្ឌចារិកវត្តដូច្នោះ កិក្ខុអកនៅក្នុងព្រៃ លុះចេញពីស្រុកហើយ ត្រូវច្រែកជាត្រក្នុងស្មោក ហើយស្លាយ បត់ចីវរដាក់លើក្បាល ពាក់សែ្បកដើងហើយទើបដើរចេញទៅ កិក្ខុអកនៅព្រៃត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ភ្លើង ឈើពំនួតភ្លើង ឈើច្រត់ ត្រូវរៀនផ្គាយនក្ខត្តឫក្សទាំងអស់ ឬដោយឯកទេស ត្រូវឈ្វេសក្នុងទិស ។ អារញ្ញកវត្តព្រះតថាគតជាបុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់ជាងសត្វ បានបញ្ញត្តទុកហើយ រឿងកិក្ខុច្រើនរបៀបនេះ ចីវរកើងទីវាល ពួកឆព្វគ្គិយកិក្ខុ គោះសេនាសនៈក្នុងទីជ្រាជាទីព្រៃសខ្សាច់ កិក្ខុទាំងឡាយ កំប្រឡាក់ដោយធូលី កិក្ខុទាំងឡាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់ពោលទោសឡើង ។

សចេ វិហារេ ๆ ក្ខាតោ

បឋមំ បត្តចីវរំ

តិសិតម្ពោហនំ មញ្ចំ

ពីបំ ច ខេឡមល្លកំ

អបស្សេនាលោកកណ្ណោ

តេរុកំ តាឡ មាតតំ

សង្ការំ តិក្ខ្តុសាមន្តា

សេនា វិហារទានិយំ

បរិភោដេ៎យ្យសាមន្តា

បដិវាតេ ច អន្តលោ

អនោវាតេ អន្តរលំ

សដិទានកមញ្ចកំ[๑]

ពីបំ តិសិ ឆិសីនំ

មល្លកំ អបស្សេនកំ[๒]

បត្តចីវរំ ភូមិ ច

ចារឆ្ដំ ចិរគោតតោ

---

๑ ឧ. ម. បដិបាទកមញ្ចោ ច ។ ๒ ឧ. ម. អបស្សេនច ។

(ព្រះអដ្ឋកថាចារ្យ) បើវិហារមានសម្រាម កិក្ខុត្រូវបោសជម្រះចេញ កាលនឹងបោសសំអាតវិហារ ត្រូវដញ្ជួនយកបាត្រនឹងចីវរចេញជាមុន ទៅទុកជាក់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ត្រូវនាំយកពួក ខ្នើយ គ្រែ តាំង កន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ ក្តារបង្អែក (ទៅដំកល់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ) ត្រូវបោសអំពីពិតាន ជាមុនហើយសឹមបោសជ្រុងបង្អួច បើជញ្ជាំងដែលគេបរិកម្ម ដោយថ្នាំមានពណ៌សម្បុរសៅហ្មង បើផ្ទៃដែលគេឆ្នុះដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅសៅហ្មង ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ហើយសឹមជូត បើផ្ទៃគេមិនបានឆ្នុះទេ ត្រូវប្រស់ហើយសឹមជូត ត្រូវប្រមូលសម្រាមទៅចាក់ចោល មិនត្រូវគោះសេនាសនៈដែលកិក្ខុ ដែលវិហារ ដែលទឹកសម្រាប់ផាន់ ដែលទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងទីធ្លាជាទីប្រាសខ្សល់ ត្រូវគោះសេនាសនៈក្នុងទីក្រោមខ្សល់ តម្រាលផែនដី ទ្រនាប់ដើងគ្រែ គ្រែ តាំង ពួក ខ្នើយ តម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ ទីតាំងក្តារបង្អែក (បើហាលរួចហើយត្រូវដញ្ជួនយកទៅទុកក្នុងទីដដែលវិញ) ត្រូវទុកជាក់ប៉ាត្រចីវរ តែមិនត្រូវទុកប៉ាត្រក្នុងទីដែលមិនស្អាត ត្រូវបត់ចីវរធ្វើជាយខាងនាយឲ្យជាផត់មកខាងក្បាយ

បុរត្ថិមា បច្ឆិមា ច

ទក្ខិណ អឌ្ឍ នក្ខត្តិណា

សំតុណ្ណា ច ធិរ ភវន្តិ

បវិវេណាញ្ច តោដ្ឋតោ

ឧបដ្ឋានភត្តិសាលា ច

វច្ចកុដី ច ចាដិយំ

អាចមកុម្ភី វុឡ្ឍ ច

ឧន្តេស បរិបុច្ឆតា

សដ្ឋា ឆម្ភោ បទីបញ្ច

ន វិវរេ ឆ ច ឥតោ(១)

យេន វុឡ្ឍ បរិវត្តិ

តេណ្ឌេនបិ ន ឃដ្ដយេ

បញ្ញាបេសិ មហាវីរោ

វត្តំ សេនាសនេសុ តំ ។

ឯវំវិធមាគ ទ្វារំ

---

១ ឧ. ម. សដ្ឋិឆម្ភោ បទីបញ្ច វិដ្ឋបេ ន វិវរេ ន បិ ឋបេ ។

បើឮសំលេងប្រកបដោយធូលីបក់មកពីទិសខាងកើត ពីទិសខាងលិច ពីទិសខាងជើង ពីទិសខាងត្បូង ត្រូវបិទបង្អួចការពារឮសំលេង បើរដូវត្រជាក់ត្រូវបើកបង្អួចកន្លងវេលាថ្ងៃ បិទកន្លងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅត្រូវបិទបង្អួចកន្លងវេលាថ្ងៃ បើកកន្លងវេលាយប់ បើបរិវេណ បន្ទប់ ពេធនាន់ ពេធក្តៅ បង្គន់ (មានសម្រាមត្រូវបោសចេញ) ត្រូវដាំតាល់ទឹកសម្រាប់ផាន់ នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ត្រូវចាត់ទឹកកន្លះកុម្ភសម្រាប់ដម្រះ បើនៅជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ជាង មិនជាន់ជ្រាប់លោកជាមុន កុំបង្រៀនបាលី កុំបង្រៀនអដ្ឋកថា កុំស្វាធ្យាយធម៌ កុំសំដែងធម៌ កុំអុជប្រទីប កុំលត់ប្រទីប កុំបើកបង្អួច កុំបិទបង្អួច បើបង្រួមជាមួយនឹងភិក្ខុចាស់ ភិក្ខុចាស់បង្រួមកន្លងវេលា ភិក្ខុត្រូវផ្ទាស់ទីបង្រួមកុំឲ្យប៉ះជាយសង្ឃាដិភិក្ខុចាស់ឡើយ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានព្យាយាមធំ បានបញ្ញត្តវត្តនោះ ក្នុងសាសនៈ ពាំនឹងឮ (យ៉ាងនេះ) ។ រឿងធម្មគ្គិយភិក្ខុពាំនឹងឮយកទុកជាប្រទីបក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ដូចហើយអង្គុយពាំនឹងមាត់ទ្វារ

មុច្ចិតុកាមេន បេសលា ។

ជាវិកំ ធម្មយេ ឥត្ថា

បវិភជ្ជំ តថេវ ច

បវិវេណាគោដ្ឋកា សាលា

ពុទ្ធាមត្តំករោណិកា

មុខំ បុរេគា ច ថេរេ

ឆវេ ទុស្សហតំ សចេ(១)

បុរេគា ទុបវិ មគ្គោ

ចតុក្ករំ មត្តិ បឋមកំ

វិញ្ញាបេត្វា ច ភេត្វា ច(២)

វត្តំ ឥត្ថាយរេសុមេ ។

---

១ ឧ. ម. ន ឆវេ ឧស្សហតិ សចេ ។ ២ ឧ. វិញ្ញាបេត្វា ច បក្កមេ ។

ព្រះថេរៈតាំងឆ្អាយត្រូវកំដៅភ្លាំងណាស់ មិនបានគ្រាប់ចេញមក ក៏ជ្រាបដួលទៅ តិត្ថុតាំងឆ្អាយមានសីលជាទីស្រឡាញ់ក៏ពោលពាសឡើង ។ (ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) បើផេះកកកុញច្រើន កងផ្ទះជាទីក្បាលាយ តិត្ថុត្រូវចាក់ផេះចោលបើផ្ទះជាទីក្បាលាយ ទីលានខាងក្រៅបរិវេណ បន្ទប់ ន៏ងពេងនៃផ្ទះជាទីក្បាលាយ (មានសម្រាម ត្រូវបោសចេញ) ត្រូវសួនគ្រឿងលំអិត ត្រូវលាយដ៏ស្អិត ត្រូវចាក់ទឹកកងសួត ត្រូវលាបមុខដោយដ៏ស្អិត ហើយបិទបាំងពីមុខពីក្រោយ ហើយសឹមចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីក្បាលាយ មិនត្រូវអង្គុយជ្រៀតបៀតព្រះថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់តិត្ថិយដោយអាសនៈ បើភេចធ្វើបរិកម្មបាន ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ព្រះថេរៈ មិនត្រូវឆ្លងទឹកពីខាងមុខព្រះថេរៈ មិនត្រូវឆ្លងទឹកពីលើខ្សែទឹក ត្រូវបើកផ្លូវឲ្យតិត្ថិយដែលចុះទៅឆ្លងទឹក ត្រូវលាងផ្ទះជាទីក្បាលាយដែលប្រឡាក់ដោយកក ត្រូវលាងសួតសម្រាប់ដាក់ដ៏ស្អិត ហើយទុកដាក់តាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីក្បាលាយ លត់ភ្លើង បិទទ្វារហើយសឹមដើរចៀសចេញទៅ នេះជាវត្តដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តទុកហើយ ក្នុងផ្ទះជាទីក្បាលាយតាំងឆ្អាយ ។

ឆាចមេតំ យថាវុត្ថំ

បដិឆាដិ ច សាមាសា

ឧភ្តដិ ឯត្តនោ ភដ្ឋំ

វត្ថុំ បសន្នាវ ខេឡកំ

ជវុសភ ភុម្ម សមាសា

ឧភ្តដិ ចបុ សេសកំ[1]

ពហិ អន្តោ ច ឧក្កាសេ

វដ្ឋ អតរមានកោ[2]

សមាសា ឧភ្តដិ ឋិតេ

ឯត្តនេ ភដ្ឋវច្ចកំ[3]

---

១ ខ. សេធេន ។ ម. សេសេន ។ ២ ខ. ម. អតរមានញ ។ ៣ ខ. សហសា ឧភ្តដ្ឋិភ្ជាន ឯត្តនេ ភដ្ឋ វច្ចញ្ច សកេសា ឧភ្តដិ ឋិតេ ឯត្តនេ ភដ្ឋ វច្ចញ្ច ។

រឿងភិក្ខុបន្ទោបង់ទុច្ចារៈហើយមិនជម្រះចេញ រឿងភិក្ខុបន្ទោបង់ទុច្ចារៈតាមលំដាប់ថាសំខ្លី ទើបព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបន្ទោបង់ទុច្ចារៈតាមលំដាប់ដែលមកដល់ រឿងឆព្វគ្គិយភិក្ខុចូលទៅកាន់វច្ចកុដិដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចូលទៅខ្លះ បន្ទោបង់ទុច្ចារៈរមាស់ខ្លះ ទំពាឈើស្គន់បន្ទោបង់ទុច្ចារៈខ្លះ បន្ទោបង់ទុច្ចារៈខាងក្រៅទុច្ចារៈខ្លះ បន្ទោបង់បស្សាវៈខាងក្រៅទបស្សាវៈខ្លះ ស្ពោះទឹកមាត់ក្នុងទបស្សាវៈខ្លះ តិតដោយឈើគគ្រាតខ្លះ ចោលឈើសម្រាប់តិតក្នុងរណ្តៅទុច្ចារៈខ្លះ ចេញពីវច្ចកុដិ ដោយរហ័សពេកខ្លះ សើយស្បង់ចេញមកខ្លះ ជម្រះឲ្យក្អកបុបបុខ្លះ ឲ្យសល់ទឹកនៅក្នុងបំពង់សម្រាប់ជម្រះខ្លះ (ទើបព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តថា) ភិក្ខុណាទៅកាន់វច្ចកុដិ ភិក្ខុនោះត្រូវឈរគ្រែហែមពីខាងក្រៅ ឯភិក្ខុដែលអង្គុយទៅខាងក្នុងត្រូវគ្រែហែមតប រឿងពាក់ចីវរលើស្មាចីវរ ប្តូរខ្សែស្បៃចីវរ ហើយសឹមចូលទៅដោយសន្សឹម ។ មិនត្រូវចូលទៅដោយរហ័សពេក មិនត្រូវសើយស្បង់ចូលទៅ ត្រូវឈរលើគ្រែនាប់សម្រាប់បន្ទោបង់ទុច្ចារៈហើយសឹមសើយស្បង់ មិនត្រូវប្រឹនរមាស់បន្ទោបង់ទុច្ចារៈ មិនត្រូវទំពាឈើស្គន់បន្ទោបង់ទុច្ចារៈ

បសយ្ហាវេឧ្យជ្ជនុសា

ក្ខមំ ច វច្ចាឧុកេ

ជាតំសរេសា ឧភ្ភុដិ

ចាឧុកាយ ចបុចបុ

ន សេសយេ បដិច្ឆាទេ

ឯហាជា បិដកេន ច

វច្ចកុដិ បរិភណ្ឌំ

បរិវេណាភ្យុ គោដ្ឋគោ

អាចមនេ ច ឧទកំ

ឯតំ វច្ចកុដិ សុបេ ។

ឧចាហជា ឧន្ទកដ្ឋំ

មិនត្រូវបន្ទោបង់ខ្ចោរ:ខាងក្រៅទេ មិនត្រូវបន្ទោបង់បស្សាវៈ ខាងក្រៅទេបស្សាវៈ មិនត្រូវស្តោះទឹកមាត់ក្នុងបស្សាវៈ មិនត្រូវតិតដោយឈើគ្រាត មិនត្រូវចោលឈើសម្រាប់តិតក្នុងរណ្តៅខ្ចោរ: ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់បន្ទោបង់ខ្ចោរ: រួចសឹមបិទចុំងស្បង់ មិនត្រូវចេញមកដោយរហ័សពេក មិនត្រូវសើយស្បង់ចេញមក ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ជម្រះហើយសឹមសើយស្បង់ មិនត្រូវជម្រះឲ្យឮចបុចបុ មិនត្រូវទុកទឹកឲ្យសល់នៅក្នុងបំពង់សម្រាប់ជម្រះ ត្រូវឈរលើទ្រនាប់សម្រាប់ជម្រះហើយសឹមបិទចុំង ត្រូវលាងវច្ចកុដិដែលប្រឡាក់ បើតញ្ជើសម្រាប់ជាក់ឈើសម្រាប់តិតពេញហើយត្រូវនាំយកទៅចាក់ចោល បើវច្ចកុដិ លានវច្ចកុដិ បរិវេណនឹងបន្ទប់មានសម្រាម ត្រូវបោសសំអាតចេញ ត្រូវចាក់ទឹកក្នុងក្អមសម្រាប់ជម្រះ (នេះ) ជាវត្តដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តទុកក្នុងវច្ចកុដិចាំងឡាយ ។ (រឿងព្រះអគ្គទ្រង់បញ្ញត្តទុកបញ្ញាយវត្ត ចប់) សទ្ធិវិហារិកត្រូវគ្រោកអំពីព្រឹកហើយដោះសែ្បកដើងធ្វើសំពត់ទុក្ខារាសង្គ:ធៀនស្មាម្ខាងហើយប្រគេនឈើស្តុន ប្រគេន

មុនោ ឧត្តញ្ច អាសនំ

យោគុ ឧទ្ទកា ជោវិត្វា[1]

ទុទ្ធារុក្ខាបតាមកំ[2]

និវាសនា កាយពន្ធា

សត្តលាំ បត្តសោទកំ

បច្ចា តិមណ្ឌលោ ចេវ

បរិមណ្ឌល ពន្ធនំ

សត្តលាំ ជោវិត្វា បច្ចា

ជាតិន្ទរេ បដិក្ខេបោ

កណាមានស្ស អាបត្តិ

បឋមាភត្តាន អាសនំ

ទុទកំ បឋ តេជលំ

បត្តុក្កត្តា និវាសនំ

---

๑ ឧ. ម. យោគុ ឧទកំ ជោវិត្វា ។ ๒ ឧ. ម. ឧទ្ធារុក្ខាបតាមច ។

ទឹកលាងមុខ ក្រាលអាសនៈ ប្រគេនបបរ ប្រគេនទឹក ហើយ
ទទួលយកកាដន៍ហើយលាងខ្លួនជាស់ ត្រូវសារអាសនៈចេញ
បើទីនោះមានសម្រាម ត្រូវបោសចេញ បើទបដ្ឋាយ៍ចង់ចូល
ទៅកាន់ស្រុក សង្ឃវិហារកត្រូវប្រគេនស្បង់ទៅលោក ត្រូវ
ប្រគេនវត្តពន្ធចង្កេះ តម្រួតទត្តវាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិប្រគេន ត្រូវ
ជូតបាត្រដែលទទឹក រួចហើយសឹមប្រគេន បើទបដ្ឋាយ៍ចង់
បានជាបច្ចាសមណៈត្រូវបិទបាំងមណ្ឌលបី គឺស្បៃកឲ្យជាបរិ-
មណ្ឌល ក្រវាត់វត្តពន្ធចង្កេះ ឃ្លុំតម្រួតទត្តវាសង្គៈនឹងសង្ឃាដិ
ពាក់កុំលាងបាត្រហើយកាន់យកទៅធ្វើជាបច្ចាសមណៈបុះ មិន
ត្រូវដើរឆ្ងាយពេក មិនត្រូវដើរជិតពេក ត្រូវចាំទទួលរបស់ដែល
គេជាក់កងបាត្ររបស់ទបដ្ឋាយ៍ បើទបដ្ឋាយ៍កំពុងនិយាយ
មិនត្រូវនិយាយស្ងាត់ បើទបដ្ឋាយ៍និយាយពាក្យដែលជិតនឹង
ត្រូវអាបត្តិ ត្រូវហាម ត្រូវត្រឡប់ស្រួតមកមុន ហើយក្រាល
អាសនៈចាំ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់លាងដើង តាំងផើងដើងដែល
លាងហើយ នឹងត្រនាប់សម្រាប់ជូតដើង ដែលមិនទាន់បាន
លាង ត្រូវក្រោកទទួលបាត្រនឹងចីវរ ត្រូវប្រគេនស្បង់បន្ទាស់

ឯតាបេ ដំឧហំ ភវេ្ជ

ឱភោកេ កុញ្ជិតុំ ឧមេ

ភាឧយំ ឯឧកំ ដំបំ

មុហុត្តំ ឧ ច ដំឧហោ

បត្តចីវរំ ភូមិ ច

ចារេ្ជំ ឱរភោគតោ

ឯឯ្ងរេ បដិសាមេ ច

ឯក្ខាភោ ច ឧហាយិតុំ

សីតំ ឯណ្ហំ ឧឆ្ឆាយរំ

ចុណ្ណំ មត្តិកាបិដ្ឋតោ

បរិបំ ច ចីវរំ ចុណ្ណំ

មត្តិកាសរ្ជុហត្ថ មុខំ

ហើយទទួលយកស្បង់ដែលស្ងួតមកវិញ ត្រូវសំដិលចីវរក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្រាកតែកុំឲ្យកចីវរយូរពេក ត្រូវបត់ចីវរកុំឲ្យប៉ាក់ពាក់កណ្តាល ឆ្លៀតគ្រាន្តក្នុងផ្នត់ចីវរ បើទបដ្បាយចង់ធាន់ ត្រូវបង្អោនបិណ្ឌបាតចូលទៅប្រគេន ត្រូវស្នូរទឹកធាន់ ត្រូវប្រគេនទឹកហើយទទួលបាត្រ កាន់ឲ្យតាបស្រួល លាងហើយហាលក្នុងកំដៅថ្ងៃមួយស្រាកតែកុំឲ្យកយូរពេក ត្រូវខ្ទុកជាក់បាត្រនឹងចីវរ មិនត្រូវខ្ទុកបាត្រក្នុងទីមិនស្អាត ត្រូវឆ្លៀជាយចីវរខាងនាយឲ្យជាផ្នត់មកខាងអាយ ហើយសឹមខ្ទុកជាក់តាលទបដ្បាយគ្រោកឡើងហើយ ត្រូវសារអាសនៈចេញ ហើយរៀបខ្ទុកជាក់ទឹកត្រជាក់ទឹកក្តៅ បើទបដ្បាយចង់ស្រង់ទឹក ត្រូវចាត់ចែងទឹកស្រង់ បើទបដ្បាយចង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីវក្សាកាយ ត្រូវសួនគ្រឿងលំអិតខ្ទុក ត្រូវលាយដ៏ស្អិត ត្រូវកាន់យកតាំងសម្រាប់ផ្ទះជាទីវក្សាកាយ ដើរទៅពីខាងក្រោយទបដ្បាយ ប្រគេនតាំងហើយ ទទួលយកចីវរមកជាក់ក្នុងទីសមគួរ ត្រូវប្រគេនគ្រឿងលំអិត ត្រូវប្រគេនដ៏ស្អិត បើសង្ឃវិហារកអាចនឹងចូលទៅកាន់ផ្ទះជាទីវក្សាកាយ ត្រូវលាបមុខ

ប្ុរតោ ថេរេ ឆរេ ឆ ច[1]

បរិកម្មញ្ច ឯក្ខមេ

ប្ុរតោ ខុនកេ ភ្លាតេ

ឯវាសេត្ថុបដ្ឋាយ ច

ឯវាសធញ្ច សង្ឃាដិ

បីបំ វា អាសនេន ច[2]

ចានោ បីបំ ភជលិញ្ច

ចាវ័យុន្ធេសបុច្ឆា

ខុក្ខាបុស្សរេហំ សោធេយ្យ[3]

បហមំ បត្តចីវរំ

ឯសីនធម្បច្ចុត្ថរណំ

កិសិតិម្ពោមាឆាឯ ច

បញ្ច បីបំ បដិមានំ

មល្លកំ អបស្សេនកំ

---

១ ឧ. ម. ថេរេ។ ម. ឆរេ ច ។ ២ ឧ. ម. បីបកំ អាសនេន ច។ ៣ ឧ. ម. ខុក្ខាបំ សុសោធេយ្យ

ដោយដើរស្អិត ហើយបរិភោជំពីមុខពីក្រោយហើយសមិទ្ធលៅ មិនត្រូវអង្គុយច្រៀតបៀតកិក្ខុដាថេរៈ មិនត្រូវហាមឃាត់កិក្ខុដោយអាសនៈ ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ទបដ្ឋាយ៍ក្នុងផ្ទះជាទីរក្សាកាយ កាលនឹងចេញមកវិញ ត្រូវបរិភោជំពីមុខពីក្រោយរួចសឹមចេញមកពីផ្ទះជាទីរក្សាកាយ សូម្បីក្នុងទឹកក៏ត្រូវធ្វើបរិកម្មដល់ទបដ្ឋាយ៍ កាលសន្ធិវិហារិកងូតរួចហើយត្រូវឡើងមកមុន ដូតខ្លួនឲ្យស្ងួតទឹកហើយស្លៀកសង្ឃាដ៍រួចសឹមដូតទឹកអំពីខ្លួនរបស់ទបដ្ឋាយ៍ ត្រូវប្រគេនសង្ឃាដ៍សម្រាប់ស្លៀក ត្រូវប្រគេនសង្ឃាដ៍ ត្រូវនាំយកតាំងមកមុនហើយក្រាលអាសនៈ ត្រូវដំកល់ទឹកលាងដើង តាំងរងដើងដែលលាងហើយ ទឹងទ្រនាប់សម្រាប់ដូតដើងដែលមិនទាន់បានលាង សន្ធិវិហារិកត្រូវសួរទបដ្ឋាយ៍ ដោយទឹកឆាន់ ត្រូវឲ្យទបដ្ឋាយ៍បង្រៀនថាលី ត្រូវឲ្យទបដ្ឋាយ៍បង្រៀនអដ្ឋកថា បើវិហារមានសម្រាមត្រូវបោសសម្រាមចេញ កាលនឹងសំអាតវិហារត្រូវនាំយកចុតត្រនឹងចីវរចេញជាមុន ទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរកម្រាលសម្រាប់អង្គុយ ពួកនឹងខ្នើយ ក្រែ តាំង ទ្រនាប់ដើងក្រែ តន្លាវសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ ក្តារសម្រាប់ផ្លែក

ភុម្មេ សត្ថុនិ អាលោកំ

តេរុកេ តោ ឯ តោ តេ តា

ភុម្មេ ត្តរណាបដិ ធា ធា

មញ្ចោ បីឋំ តិណ្ហោ មំ

ដំ សី ឧ ឧ ត្តរណាំ ខេ ធ្យំ

អបស្សេ បត្តចីវរំ

បុរត្ថិមា បច្ឆិមា ច[1]

ទ្ធត្តេ អ ឧ ធត្តិ ណា

សិ ង្គុ ណ្ហោ ច ធិ ភ រត្តិ

បរិវេ ណា ញ្ច តោ ដ្ឋ តោ

ទ្ធ ជ្ឈា ឧ ក្ខិ សា លា ច

ភ្ជ្ជ ភា ដ្ឋ ឃ ភោ ដ្ឋ ធិ

---

១ ម. បុរត្ថិ បច្ឆិមា ចេវ ។

កម្រាលផែនដី សន្ធិវិហារកៃ ត្រូវនាំយកទៅទុកក្នុងទីដ៏សមគួរ បើវិហារមានគ្រឿងស្មុគស្មាញ មានសរសៃពីធពាងជាដើម ត្រូវបោសអំពីពិតានមកមុន ត្រូវជូតជ្រុងបង្អួច បើជញ្ជាំងដែលគេបកែម្តងដោយថ្មាំរួចហើយ ត្រូវប្រជាមានសៅហ្មង ត្រូវជ្រលក់កំណាត់សំពត់ពូតហើយសឹមជូត ត្រូវជូតផ្ទៃដែលគេធ្លីដោយវត្ថុមានពណ៌ខ្មៅ បើផ្ទៃដែលគេមិនបានធ្លីត្រូវប្រស់ទឹកហើយសឹមជូត កម្រាលផែនដី ទ្រនាប់ដើងគ្រែ គ្រែតាំង ពូកខ្នើយ កម្រាលសម្រាប់អង្គុយ កន្ទោរសម្រាប់ស្ពោះទឹកមាត់ នឹងក្តារសម្រាប់ផ្អែក លុះសន្ធិវិហារកៃហាលរួចហើយត្រូវនាំយកទៅទុកក្នុងទីដដែលវិញ ត្រូវទុកជាក់ជាត្រឹមដីចំបើរ បើខ្យល់ប្រកបដោយធូលី បក់មកពីទិសខាងកើត ពីទិសខាងលិច ពីទិសខាងជើង ពីទិសខាងត្បូង (ត្រូវបិទបង្អួចការពារខ្យល់) បើរដូវត្រជាក់ ត្រូវបើកបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ បិទក្នុងវេលាយប់ បើរដូវក្តៅ ត្រូវបិទបង្អួចក្នុងវេលាថ្ងៃ បើកក្នុងវេលាយប់ បរិវេណ បន្ទប់ ពេងធាន់ ពេងក្តឹង ទឹងវច្ចកុដិ បើមានសម្រាម សន្ធិវិហារកៃត្រូវបោសសម្រាមចេញ ត្រូវដំកល់ទឹកសម្រាប់ផាន់ ដំកល់ទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់

អាចមអនភិរតំ
កុក្កុច្ចំ និដ្ឋកា ករុ[1]
ម្ចុលមានត្តអញ្ញានំ
តជ្ជនីយំ នំយសុ្សកំ
បព្វជ្ជា បដិសារណី
ទុក្ខេបញ្ច កតំ យនំ
ដោវេ កាតព្វរជនំ[2]
រជេ សម្បរិវត្តកំ
បត្តញ្ច ចីវរញ្ចាបិ
បរិក្ខារញ្ច ដេនដំ
បរិកម្មំ វេយ្យាវច្ចំ
បច្ចា បិណ្ឌា បវិសនា[3]
ន សុសនំ និសា ថេវ
យាវដីវំ ខុបដ្ឋហេ
សន្ធិវិហារិកេនេតំ
វត្តុបដ្ឋាយិកេនមេ[4] ។

---

១ ខ. ម. អាចមំ អនភិរតិ កក្កុច្ចំ ទិដ្ឋិ ច គរុ ។ ២ ខ. កាតព្វរជញ្ច ។ ម. កាតព្វំ រជញ្ច ។ ៣ ខ. ម. បិណ្ឌំ បវិសនំ ។ ៤ ខ. ម. វត្តុបដ្ឋាយិកេនមេ ។

ត្រូវចាត់ទុកក្នុងឋានៈអ្នកមិនសម្រាប់ដម្រុះ បើឧបដ្ឋាយកើតសេចក្តីអផ្សុក ត្រូវដួយរម្ងាប់សេចក្តីអផ្សុករបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវដួយបន្ទោបង់សេចក្តីសង្ស័យរបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវដួយដោះទិដ្ឋិរបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលំ្ងាយដល់ឧបដ្ឋាយ ដែលត្រូវគារុកាបត្តិ ដែលគួរដល់មូលាយបដិកស្សនៈ ដែលគួរដល់មានត្ត ដែលគួរដល់អព្ភាន បើសង្ឃធ្វើ តជ្ជនីយកម្ម ក្តី និយស្សកម្មក្តី បព្ពាជនីយកម្មក្តី បដិសារណីយកម្មក្តី ខត្តិបនីយកម្មក្តី សន្តិវិហារិកត្រូវធ្វើសេចក្តីរួលំ្ងាយ ត្រូវលាងចីវរបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវធ្វើចីវរបស់ឧបដ្ឋាយ ត្រូវស្ងោរគ្រឿងជ្រលក់ ត្រូវជ្រលក់ចីវរប្រែត្រឡប់ឲ្យសព្វល្អ មិនត្រូវខ្ជិលច្រអូសត្រូវ ចីវរ បរិក្ខារ កោរសក់ ធ្វើបរិកម្ម ធ្វើវេយ្យាវច្ចៈ ធ្វើជាបច្ចាសមណៈរបស់តិក្ខឯទៀត មិនត្រូវឲ្យបិណ្ឌបាតដល់តិក្ខុណានីមួយឡើយ មិនទាន់លាឧបដ្ឋាយ មិនត្រូវចូលទៅកាន់ស្រុក មិនត្រូវចូលទៅកាន់វិត្រៃស្សាន មិនត្រូវចៀសចេញទៅកាន់ទិស បើឧបដ្ឋាយអាពាធ ត្រូវបម្រើត្រាតែអស់ជីវិត នេះជាឧបដ្ឋាយវត្តដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តទុក ចំពោះសន្តិវិហារិកទាំងឡាយ ។

ទិវាឧសាសនន្តេសា

បុជ្ជា បត្តញ្ច ចីវរំ

បរិក្ខារំ តិលាជោ ច

ន បច្ចាសមណោ ភវេ

ឧបជ្ឈាយេសុ យោវតា[1]

ឯវំ អាចរិយេសុបិ

សទ្ធិវិហារិកេ វត្តា

តថេវ អន្តេវាសិកេ

អាភន្តុកេសុ យោវតា

បុន អាវាសិកេសុ ច ។

តមិតោ ឧម្មោទនិកា

ភត្តគ្គេ បិណ្ឌចារិកេ

អារញ្ញកេសុ យំ វត្តំ

យំ ច សេនាសនេសុបិ

ជន្តាឃរេ វច្ចកុដិ

ឧបជ្ឈា សទ្ធិវិហារិកេ

---

១ ឧ. ម. យោ វត្តេ ។

(រឿងព្រះអគ្គទ្រង់បញ្ញត្តសន្ធិវិហារិកវត្តថា) ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវ
សង្គ្រោះអន្តេវាសិកសន្ធិវិហារិក ដោយជម្ងឺន្ទាន ដោយពាក្យ
ប្រដៅ ដោយចាលី ដោយអដ្ឋកថា ត្រូវឲ្យចាត្រ ឲ្យចីវរ ឲ្យ
បរិក្ខារ បើសន្ធិវិហារិកមានជម្ងឺ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវថែទាំ ឧបជ្ឈាយ៍
មិនត្រូវធ្វើជាបច្ចាសមណៈរបស់សន្ធិវិហារិក ក្នុងឧបជ្ឈាយ៍វត្ត
សន្ធិវិហារិកត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងណា សូម្បីក្នុងអាចរិយវត្ត អន្តេ-
វាសិកក៏ត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងនោះដែរ សន្ធិវិហារិកវត្ត ឧបជ្ឈាយ៍
ត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាងណា អន្តេវាសិកវត្ត អាចារ្យត្រូវប្រព្រឹត្តយ៉ាង
នោះដែរ ។ ក្នុងខន្ធកៈនេះមានរឿង ១៩ មានវត្ត ១៤ គឺ
អាគន្តុកវត្ត ១ អាវាសិកវត្ត ១ គមិកវត្ត ១ អនុមោទនាវត្ត ១
ភត្តគ្គវត្ត ១ បិណ្ឌចារិកវត្ត ១ អារញ្ញកវត្ត ១ សេនាសនវត្ត ១
ជន្តាឃរវត្ត ១ វច្ចកុដិវត្ត ១ ឧបជ្ឈាយវត្ត ១ សន្ធិវិហារិកវត្ត ១

អាចរិយេសុ យំ វត្តំ
តថេវ អន្តេវាសិកេ
ឯកូនវីសតិវត្ត
វត្តា ចោទស[1]ខន្ធកេ
វត្តំ អបរិប្បូរេន្តោ[2]
ន សីលំ បរិប្បូរតិ
អសុទ្ធសីលោ ទុប្បញ្ញោ
ចិត្តេកគ្គំ ន វិន្ទតិ
វិក្ខិត្តចិត្តោ ឯកគ្គោ
សម្មា ធម្មំ ន បស្សតិ
អបស្សមានោ សទ្ធម្មំ
ទុក្ខា ន បរិមុច្ចតិ ។
យំ វត្តំ បរិប្បូរេន្តោ
សីលសម្បិ បរិប្បូរតិ
វិសុទ្ធសីលោ សប្បញ្ញោ
ចិត្តេកគ្គម្បិ វិន្ទតិ

---

១ ម. សោឡស ។ ២ ម. អបរិប្បូរន្តោ ។

អាចរិយវត្ត ១ អន្តេវាសិកវត្ត ១ កិក្ខុណាមិនញ៉ាំងវត្ត
ឲ្យពេញបរិបូណ៌ទេ សីលរបស់កិក្ខុនោះ ក៏មិនពេញ
បរិបូណ៌ដែរ កិក្ខុណាមានសីលមិនបរិសុទ្ធ ខ្វត់ប្រាជ្ញា
កិក្ខុនោះក៏មិនបានទូរឯកគ្គតាចិត្តឡើយ កិក្ខុណាមានចិត្តរវើ
រវាយ មានអារម្មណ៍ពយមាយ កិក្ខុនោះនឹងមិនបានឃើញ
ព្រះសទ្ធម្មដោយប្រពៃ ការបើកិក្ខុណា មិនបានឃើញ
ព្រះសទ្ធម្មហើយ កិក្ខុនោះនឹងមិនបានរួចផុតចាកទុក្ខ ។
កិក្ខុណា បានញ៉ាំងវត្តណានីមួយ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ហើយ
សីលរបស់កិក្ខុនោះ ក៏ពេញបរិបូណ៌ កិក្ខុណា មានសីល
បរិសុទ្ធ ប្រកបដោយប្រាជ្ញា កិក្ខុនោះរមែងបានឯកគ្គតាចិត្ត

អវិក្ខិត្តចិត្តោ ឯកគ្គោ

សម្មា ធម្មំ វិបស្សតិ

សម្ប្បស្សមោ ជោ សទ្ធម្មំ

ទុក្ខា សោ បរិមុច្ចតិ ។

តស្មា ហិ វត្តំ ប្បរេយ្យ

ជិនបុត្តោ វិចក្ខណោ

ឋិតំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស

តតោ និញ្ញនមេហិតិ ។

កិក្ខុណាមានចិត្តមិនរើរវៃយ មានអារម្មណ៍តែមួយ កិក្ខុ
នោះនឹងបានឃើញច្បាស់នូវធម៌ដោយប្រពៃ កាលបើឃើញ
ច្បាស់នូវព្រះសទ្ធម្ម (ដោយប្រពៃហើយ) កិក្ខុនោះនឹងបាន
ផុតចាកសេចក្តីទុក្ខ ។ ព្រោះហេតុនោះ កិក្ខុដែលជាបុត្តនៃ
ព្រះជិនស្រី ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាពិចារណាឃើញច្បាស់នូវឧបាទ
នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ គប្បីបំពេញវត្តឲ្យពេញលេញ នឹងបាន
សម្រេចនូវព្រះនិព្វាន ក្នុងលំដាប់នោះឯង ។

ប្បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្កន្ធកំ

[១១១] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ បុព្ពារាមេ មិគារមាតុ បាសាទេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា តនុហុទោសជេ បណ្ណាសកិត្តិសង្ឃបរិវុតោ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច អភិក្កន្តា ភន្តេ រត្តិ ឯក្កន្តោ បឋមោ យាមោ ចរឯសិ ឯក្ខុ-សង្ឃោ ឧទ្ទិសតុ ភន្តេ ភគវា ភិក្ខូនំ បាតិមោក្ខន្តិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភគវា តុណ្ហី អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា ឯក្ខន្តេ មជ្ឈិមេ យាមេ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលិំ បណាមេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច អភិ-ក្កន្តា ភន្តេ រត្តិ ឯក្ខន្តោ មជ្ឈិមោ យាមោ ចរឯសិ ឯក្ខុ

បាតិមោក្ខុដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ

(១១១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងប្រាសាទ
មិគារមាតាក្នុងបុព្វារាម ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង នាថ្ងៃបណ្ណរ-
សីទុបោសថនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ (ក្នុងពេលទុបោសថ) មាន
ភិក្ខុសង្ឃច្រោមរោម ។ លុះរំលងត្រីបឋមយាមកន្លងទៅហើយ ព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង លើកអញ្ជលី
ប្រណម្យចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វេលាត្រីបឋមយាម កន្លង
ទៅហើយ ភិក្ខុសង្ឃអង្គុយចាំយូរហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះ
មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងបាតិមោក្ខ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដែល
ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគក៏
គង់ស្ងៀម ។ កាលបើវេលាត្រីមជ្ឈិមយាមកន្លងទៅហើយ ព្រះអានន្ទដ៏
មានអាយុ ក្រោកចាកអាសនៈធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង លើកអញ្ជលី
ប្រណម្យចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ អស់វារៈដដែលនៃពីរដងទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចំរើន វេលាត្រីមជ្ឈិមយាមកន្លងទៅហើយ ភិក្ខុសង្ឃអង្គុយចាំយូរហើយ

ภิกฺขุสงฺฆา ทุติยสฺส ภาคสฺส ภาคภา ภิกฺขุ ชานาติ มหา-
ภิกฺขุ ฯ ทุติยมฺปิ โข ภาคภา ตุณฺหี อโหสิ ฯ ตติ-
ยมฺปิ โข อายสฺมา อานนฺโท อภิกฺกนฺตาย รตฺติยา
ปจฺจุฏฺฐาย เยน ภาคภา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา[๑]
เอกมนฺตา ฐิโต โข อายสฺมา อานนฺโท ภาคภนฺตา
เอตทโวจ อภิกฺกนฺตา ภนฺเต รตฺติ ปจฺจุฏฺฐาย
ภิกฺขุสงฺฆา ทุติยสฺส ภาคสฺส ภาคภา ชานาติ มหา-
ภิกฺขุ ฯ อปรินิพฺพุตา ภนฺเต ภควตา ฯ

[๑๑๒] เอวญฺจ ปน อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน
เอตทโวจ ตฺวญฺจ ปน ภาคภา ปุคฺคลํ สญฺญาย วา-
มาย อปรินิพฺพุตา ภนฺเต ภควตา ฯ เอวญฺจ อายสฺมา
มหาโมคฺคลฺลาโน สญฺญาเวทยิตนิโรธสมาปตฺติ

๑ ฉ อุปสงฺกมิตฺวา ฯ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងប្រាតិមោក្ខដល់តិក្ខុទាំងឡាយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ស្ងៀម អស់រាត្រីជាគំរប់ពីរដង ។ លុះរំលងរាត្រីបច្ឆិមយាមកន្លងទៅហើយ ពន្លឺព្រះអាទិត្យដូចជាមានមុខស្រស់ (ចំព្រឹង) ក្នុងពេលដែលអរុណរះឡើង ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង លើកអញ្ជលីប្រណម្យចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់បីដងទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ រាត្រីបច្ឆិមយាមកន្លងទៅហើយ អរុណក៏រះហើយ ពន្លឺព្រះអាទិត្យដូចជាមានមុខស្រស់ហើយ តិក្ខុសង្ឃក៏អង្គុយចាំយូរហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងប្រាតិមោក្ខដល់តិក្ខុទាំងឡាយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បរិសទ្យមិនបរិសុទ្ធទេ ។

(๑๑๒) គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដៅយកបុគ្គលណាហ្ន៎ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បរិសទ្យមិនបរិសុទ្ធទេយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ស្ទង់មើលចិត្ត (របស់សង្ឃ) ដោយចិត្ត

បរិច្ចុ មនសាការសិ ។ អន្តរា ខោ អាយស្មា មហា-
មោគ្គល្លានោ តំ បុគ្គលំ ទុស្សីលំ ចាបធម្មំ អសុចិសង្កស្ស-
រសមាចារំ បដិច្ឆន្នកម្មន្តំ អស្សមណំ សមណប្បដិញ្ញំ
អព្រហ្មចារិំ ព្រហ្មចារិប្បដិញ្ញំ អន្តោបូតិំ អវស្សុតំ កសម្ព-
កជាតំ មញ្ញេ កិក្ខុសង្ឃស្ស ឱសិដ្ឋំ និស្សាយ យេន
សោ បុគ្គលោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ បុគ្គលំ
ឯតទវោច ឧដ្ឋេហិ អាវុសោ និដ្ឋោសិ កតវតា នត្ថិ តេ
កិក្ខូហិ សទ្ធិ សំវាសោតិ ។ ឯវំ វុត្តេបិ សោ បុគ្គលោ
តុណ្ហី អហោសិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គ-
ល្លានោ តំ បុគ្គលំ ឯតទវោច ឧដ្ឋេហិ អាវុសោ និដ្ឋោសិ
កតវតា នត្ថិ តេ កិក្ខូហិ សទ្ធិ សំវាសោតិ ។ ទុតិយម្បិ
ខោ សោ បុគ្គលោ តុណ្ហី អហោសិ ។ តតិយម្បិ ខោ
អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តំ បុគ្គលំ ឯតទវោច

(វេសម៉ាលោក) ហើយធ្វើទុកក្នុងចិត្តចំពោះភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់នោះ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បានឃើញបុគ្គលទ្រុស្តសីលនោះ មានធម៌លាមក មានមារយាទមិនល្អ គួរឲ្យគេរង្កៀស មានអំពើអាក្រក់ប៉ិនទាំងពុក មិនមែនជាសមណៈ តែប្តេជ្ញាថាខ្លួនជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ សុយកង់ មានចិត្តដោកដោយភាគៈ កខ្វក់ដូចសម្រាម អង្គុយនៅកន្លែងកណ្តាលភិក្ខុសង្ឃ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរកបុគ្គលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះចំពោះបុគ្គលនោះថា នែអាវុសោ អ្នកចូរក្រោកចេញ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានឃើញអ្នកឯងចប្បាស់ហើយ អ្នកលែងបាននៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ កាលដែលព្រះមហាមោគ្គល្លានពោលយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះក៏នៅស្ងៀម ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុគ្គលនោះជាគំរប់ពីរដងទៀតថា នែអាវុសោ អ្នកចូរក្រោកចេញ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានឃើញអ្នកចប្បាស់ហើយ អ្នកលែងបាននៅរួម ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ បុគ្គលនោះក៏នៅស្ងៀមអស់វារៈពីរដងទៀត ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុគ្គលនោះជាគំរប់បីដងទៀត

ขุชฺเชหิ อาวุเสหิ ปิณฺฑาย ปวิสิตุ ตสฺมา เต ภิกฺขู สทฺทึ สนฺถเมสุ ฯ ตตฺรายสฺมาปิ โข เสา ปุกฺกุโส ตุณฺหี อโหสิ ฯ อถ โข อายสฺมา มหาโมคฺคลฺลาโน ตํ ปุกฺกุสํ เอตทโวจ ปสาทนียา วต โภนฺโต อาจารคามิโน[๑] ปิณฺฑาย ปวิสนฺติ สุปิหิตินฺทฺริยา ภนฺเต ภวนฺตา ยถา ตถา ปน อุปสนฺตูปสนฺตา วิย ภวนฺโต ปิณฺฑาย ปวิสนฺติ ปฏิสนฺถารกุสลา จ

ថា នែអាវុសោ អ្នកចូរគ្រោកចេញ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាប
ឃើញអ្នកឯងឆាប់ហ្ន៎ស់ហើយ អ្នកលែងបាននៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុពាន់ឆ្នាំ
ហើយ ។ ឯបុគ្គលនោះក៏នៅស្ងៀម អស់វារៈជាគំរប់បីដងទៀត ។ តពីនោះ
មក ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ចាប់ដៃបុគ្គលនោះទាញចេញទៅ
ខាងក្រៅសុំទ្វារ ហើយសឹកខ្ទាស់គន្ធឹសនឹងរនុកទ្វារ រួចបួលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គល (ទ្រុស្តសីល) នោះ
ខ្ញុំព្រះអង្គបានបណ្តេញឲ្យដើរចេញទៅហើយ ឥឡូវនេះបរិសុទ្ធ
ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះអង្គទ្រង់សំដែងបាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុ
ពាន់ឆ្នាំ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោគ្គល្លាន (ហេតុនេះ)
អស្ចារ្យណាស់ មិនធ្លាប់កើតមានទេ ម្នាលមោគ្គល្លាន ព្រោះបុរសនោះមិន
សមបើនឹងមកដាក់តែគេចាប់ទាញដៃ (បណ្តេញចេញដូច្នេះ) សោះ ។

[๑๑๓] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុពាន់
ឆ្នាំមកថា ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្នាំ ក្នុងមហាសមុទ្រមានធម្មតាមិនដែលកើត
គួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាងនេះ ដែលពួកអសុរឃើញហើយតែងរីករាយក្នុងមហា-
សមុទ្រ ។ ធម្មតាគួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្នាំ
មហាសមុទ្រ មានទំនាប ដោយលំដាប់ មានជ្រលង ដោយលំដាប់

អនុបុព្ពបញ្ភារោ ន អាយតកោនេវ បថាតោ យមិកំក្ខរេ មហាសមុទ្ទោ អនុបុព្ពនិន្នោ អនុបុព្ពបោណោ អនុបុព្ព-បញ្ភារោ ន អាយតកោនេវ បថាតោ អយំ កិក្ខរេ មហាសមុទ្ទេ បឋមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា អសុរា មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ។

[๑๑๔] បុន ចបរំ កិក្ខរេ មហាសមុទ្ទោ បិតធម្មោ វេលំ ជាតិវត្តតិ យមិកំក្ខរេ មហាសមុទ្ទោ បិតធម្មោ វេលំ ជាតិវត្តតិ អយមិ[1] កិក្ខរេ មហាសមុទ្ទេ ទុតិយោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា អសុរា មហា-សមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ។

[๑๑๕] បុន ចបរំ កិក្ខរេ មហាសមុទ្ទោ ន មតេន ក្កុណាបេន សំវសតិ យំ ហោតិ មហាសមុទ្ទេ មតំ ក្កុណាបំ តំ ខិប្បញ្ញេវ តីរំ វាហោតិ ថលំ ឧស្សាទេតិ[2]

---

๑ អយ្យិសក្ខេ ឧ. ម. ភ. ជោតុកេសុ ន ទិស្សតិ ។ ๒ ឧ. ម. ឧស្សាវេតិ ។

មានទីទេរៅដោយលំដាប់ មិនមែនចោតស្រាវៅតែម្តងដូចជាអណ្តូងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមហាសមុទ្រដែលមានទំនាបដោយលំដាប់ មានទីជម្រាលដោយលំដាប់ មានទីទេរៅដោយលំដាប់ មិនមែនចោតស្រាវៅតែម្តងដូចជាអណ្តូងទេ ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យទី១ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(๑๑๔) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតៅទៀត មហាសមុទ្រមានទឹកតាំងនៅទីធ្លាជាធម្មតា មិនដែលឡើងប្តូរហួសច្រាំងៅបានទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រតែងមានទឹកតាំងនៅទីធ្លាជាធម្មតា មិនដែលឡើងប្តូរហួសច្រាំងបានឡើយ ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើតមាន គួរអស្ចារ្យទី ២ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(๑๑๕) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតៅទៀត មហាសមុទ្រមិនដែលមានសាកសពស្លាប់នៅរួមបានទេ បើសាកសពស្លាប់ណា មានក្នុងមហាសមុទ្រ រលកតែងបន្ទាត់សាកសពស្លាប់នោះៅកច្រាំងជាត់ឡើងៅលើគោកមួយរំពេច ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯមហាសមុទ្រមិនដែលមានសាកសពស្លាប់នៅរួមបាន បើសាកសពណា មានក្នុង

យម្ប៑ កិក្ខវេ មហាសម្មុន្នោ ន មនុសេន ករុណាយេន សំវសតិ យំ ឱរោតិ មហាសម្មុន្នេ បតំ ករុណាបំ តំ ទិប្បញ្ញាវតីរំ ភវោតិ ឥលំ ទុស្សុនេតិ អយម្ប៑ កិក្ខវេ មហាសម្មុន្នេ តតិយោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្សា ឥស្សា អសុរា មហាសម្មុន្នេ អភិរមន្តិ ។

(๑๑๖) បុន ចបរំ កិក្ខវេ យោ ភាចិ មហាឧឡារោ សេយ្យថីឧំ កង្ខា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី តា មហាសមុទ្ទំ បត្តា ឯហន្តិ បុរិមានិ ឧាមនោត្តានិ មហា-សម្មុន្នោត្តេ សង្ខ៑ំ[1] កច្ចន្តិ យម្ប៑ កិក្ខវេ យោ ភាចិ មហាឧឡារោ សេយ្យថីឧំ កង្ខា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី តា មហាសមុទ្ទំ បត្តា ឯហន្តិ បុរិមានិ ឧាម-នោត្តានិ មហាសម្មុន្នោត្តេ សង្ខ៑ំ កច្ចន្តិ អយម្ប៑ កិក្ខវេ មហាសម្មុន្នេ ចត្តុត្តោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្សា ឥស្សា អសុរា មហាសម្មុន្នេ អភិរមន្តិ ។

(๑๑๗) បុន ចបរំ កិក្ខវេ យោភាចិ លោកេ ស-វន្តិយោ[2] មហាសមុទ្ទំ អប្បេន្តិ យោ ច អន្តលិក្ខា ជាក

---

๑ ឧ. ម. សង្ខ៑ំ ។ ๒ ឧ. ម. យោ ច លោកេ សវន្តិយោ ។

មហាសមុទ្រ រលកតែងបន្សាត់សាកសពស្លាប់នោះទៅកច្រាំង ដាត់ទៀនទៅលើគោកមួយរំពេច ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៣ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរយើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[๑๑๖] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត ទន្លេធំ ៗ ទាំងឡាយណាទីមួយ ដូចជាទន្លេគង្គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី ទន្លេទាំងនោះ កាលបើហូរទៅដល់មហាសមុទ្រហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម(របស់ខ្លួន)ហើយដល់នូវការរាប់បញ្ចូលថា មហាសមុទ្រតែម្យ៉ាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទន្លេធំទាំងឡាយណាទីមួយ ដូចជាទន្លេគង្គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី ទន្លេទាំងនោះកាលបើហូរទៅដល់មហាសមុទ្រហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម(របស់ខ្លួន)ហើយដល់នូវការរាប់បញ្ចូលថា មហាសមុទ្រតែម្យ៉ាង ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតា មិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៤ ក្នុងមហាសមុទ្រដែលពួកអសុរយើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[๑๑๗] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត ទឹកទន្លេទាំងឡាយណាទីមួយ ក្នុងលោក ដែលហូរស្រោចទៅកមហាសមុទ្រក្តី ទឹកភ្លៀងទាំងឡាយណា ដែលហូរធ្លាក់ចុះមកពីអាកាសក្តី

បបតន្តិ ន តេន មហាសមុទ្ទស្ស ឆេទនំ វា ភេទនំ វា បញ្ញាយតិ យម្បិ តិក្ខត្តុំ យោ តាចិ លោតេ សវន្តិយោ មហាសមុទ្ទំ អប្បេន្តិ យោ ច អន្តលិក្ខា ជាត បបតន្តិ ន តេន មហាសមុទ្ទស្ស ឆេទនំ វា ភេទនំ វា បញ្ញាយតិ អយម្បិ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទេ បញ្ចមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្មា ឥស្មា អសុក មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ។

[๑๑๘]បុន ចបរំ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទោ ឯករសោ លោណរសោ យម្បិ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទោ ឯករសោ លោណរសោ អយម្បិ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទេ ឆដ្ឋោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្មា ឥស្មា អសុក មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ។

[๑๑๙] បុន ចបរំ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទោ ពហូរតនោ អនេករតនោ តត្រិមានិ រតនានិ សេយ្យថីទំ មុត្តា មណិ វេឡុរិយោ សង្ខោ សិលា បវាឡំ រជតំ ជាតរូបំ លោ ហិតង្កោ មសារគល្លំ យម្បិ តិក្ខត្តុំ មហាសមុទ្ទោ

មហាសមុទ្រក៏មិនប្រាកដជាស្រេក ឬពេញដោយទឹកទន្លេទាំង ទឹកភ្លៀង នោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកទន្លេទាំងឡាយណានីមួយក្នុង លោក ដែលហូរទៅរកមហាសមុទ្រក្តី ទ-ទឹកភ្លៀងទាំងឡាយណា ដែលហូរធ្លាក់ចុះមកពីអាកាសក្តី មហាសមុទ្រក៏មិនប្រាកដជាស្រេកឬពេញ ដោយទឹកទន្លេទាំង ទឹកភ្លៀងទាំងនោះ ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៥ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរយើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(๑๑๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត មហា-សមុទ្រមានរសតែមួយ គឺរសប្រៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រ តែងមានរសតែមួយ គឺរសប្រៃ ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៦ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួក អសុរយើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

(๑๑๙) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត មហា-សមុទ្រមានរតនៈ (ទ្រព្យជាគ្រឿងពេញចិត្ត) ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានតែ រតនៈមួយប៉ុណ្ណេះ ឯរតនៈទាំងនេះដែលមានក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ តែវមុក្កា តែវមណី តែវពីទូរ្យ សង្ខ៍ សិលា តែវប្រពាឡ ប្រាក់ មាស តែវ ក្រហម (ត្បូងទទឹម) នឹងតែវមរកត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រ

ពហុរតនោ អនេករតនោ តត្រិមានិ រតនានិ សេយ្យថីទំ មុត្តា មណិ វេឡុរិយោ សង្ខោ សិលា បវាឡំ រជតំ ជាតរូបំ លោហិតង្កោ មសារគល្លំ អយមឡ្ហិ កិក្ខវេ មហាសមុទ្ទេ សត្តមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ទិស្វា ទិស្វា អស្សុភ មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ។

(๑๒๐) បុន ចបរំ កិក្ខវេ មហាសមុទ្ទោ មហតំ ភូតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ភូតា តិមិ តិមិង្គលោ តិមិតិមិង្គលោ មហាតិមិង្គលោ[๑] អសុរ ធាតា គន្ធព្ពា សត្តិ មហាសមុទ្ទេ យោជនសតិកាបិ អត្តភាវា ទ្វិយោជនសតិកាបិ អត្តភាវា តិយោជនសតិកាបិ អត្តភាវា ចតុយោជនសតិកាបិ អត្តភាវា បញ្ចយោជនសតិកាបិ អត្តភាវា យមឡ្ហិ កិក្ខវេ មហាសមុទ្ទោ មហតំ ភូតានំ អាវាសោ តត្រិមេ ភូតា តិមិ តិមិង្គលោ តិមិតិមិង្គលោ មហាតិមិង្គលោ អសុរ ធាតា គន្ធព្ពា សត្តិ

๑ ខ. ម. ឆេត្តកេសុ មហាតិមិង្គលោតិ ឯកមេវ ឧទ្ទិស្សតិ ។

មានវគន:ប្រើនយ៉ាង មិនមែនមានតែវគន:ម្យ៉ាងទេ ឯវគន:ទាំងនេះ ដែលមានទៅក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺតែ មុគ្គា តែវមណី តែវពិទូរ្យ សង្ខ សិលា តែវប្រពាឡ ក្រាក់ មាស តែវក្រហម នឹងតែវមរកត ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៧ ក្នុងមហាសមុទ្រដែលពួកអសុរឃើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[១៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៀតមានតទៅទៀត មហាសមុទ្រជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកសត្វធំ ។ ជាប្រើន ពួកសត្វធំៗទាំងនេះ (តែងនៅ) ក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺត្រីឈ្មោះតិមិ ឈ្មោះតិមិង្គល ឈ្មោះតិមិតិមិង្គល ឈ្មោះមហាតិមិង្គល នឹងពួកអសុរ នាគ គន្ធព្វ ដែលមានអត្តភាព ១ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ២ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៣ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៤ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ៥ រយយោជន៍ខ្លះ តែងនៅក្នុងមហាសមុទ្រ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាសមុទ្រជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកសត្វធំ ។ ជាប្រើន ពួកសត្វធំ ។ ទាំងនេះ ក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ ត្រីឈ្មោះតិមិ ឈ្មោះតិមិង្គល ឈ្មោះតិមិតិមិង្គល ឈ្មោះមហាតិមិង្គល នឹងពួកអសុរ នាគ គន្ធព្វ ដែលមាន

មហាសមុទ្ទេ យោជនសតិកាបិ អត្តភាវា ។ បេ ។ បញ្ចយោជនសតិកាបិ អត្តភាវា អយម្បិ កិត្តកវេ មហាសមុទ្ទេ អដ្ឋមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្វា ឥស្វា អសុរា មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ឥមេ ទោ កិត្តកវេ មហាសមុទ្ទេ អដ្ឋ អច្ឆរិយោ អព្ភុតា ធម្មា យេ ឥស្វា ឥស្វា អសុរា មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តិ ។

[๑๒๑] ឯវមេវ ខោ កិត្តកវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ អដ្ឋ អច្ឆរិយោ អព្ភុតា ធម្មា យេ ឥស្វា ឥស្វា កិត្តកុ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ អភិរមន្តិ ។ កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យថាបិ កិត្តកវេ មហាសមុទ្ទោ អនុបុព្ពនិន្នោ អនុបុព្ពបោណោ អនុបុព្ពបព្ភារោ ន អាយតកេនេវ បភាតោ ឯវមេវ ខោ កិត្តកវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ អនុបុព្ពសិក្ខា អនុបុព្ពកិរិយោ អនុបុព្ពបដិបទា ន អាយតកេនេវ អញ្ញាបដិវេធោ យម្បិ កិត្តកវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ អនុបុព្ពសិក្ខា អនុបុព្ពកិរិយោ អនុបុព្ពបដិបទា ន អាយតកេនេវ អញ្ញាបដិវេធោ អយំ កិត្តកវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ បឋមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្វា ឥស្វា កិត្តកុ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ អភិរមន្តិ ។

អត្តភាព ១ រយយោជន៍ខ្លះ ។ បេ ។ មានអត្តភាព ៥ រយយោជន៍ខ្លះ តែងនៅក្នុងមហាសមុទ្រ ដោយធម្មតាណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម្មតាមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៨ ក្នុងមហាសមុទ្រ ដែលពួកអសុរយើញហើយ តែងរីករាយ ក្នុងមហាសមុទ្រ ។

[๑๒๑] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ មានសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ៨ ប្រការ ដែលភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូចមហាសមុទ្រដែរ ។ សភាពគួរអស្ចារ្យ ៨ ប្រការនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ មានការសិក្សាដោយលំដាប់ មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើដោយលំដាប់ មានសេចក្តីប្រតិបត្តិដោយលំដាប់ មិនមែនបានត្រាស់ដឹងព្រះអរហត្តផលតែម្តងទេ ដូចមហាសមុទ្រ ដែលមានទំនាបដោយលំដាប់ មានទីជម្រាលដោយលំដាប់ មានទីទេរដោយលំដាប់ មិនមែនចោតជ្រៅទៅតែម្តងដូចអណ្តូងទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ តែងមានការសិក្សាដោយលំដាប់ មានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើដោយលំដាប់ មានសេចក្តីប្រតិបត្តិដោយលំដាប់ មិនមែនបានត្រាស់ដឹងព្រះអរហត្តផលតែម្តង ដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ១ ក្នុងធម្មវិន័យនេះដែលភិក្ខុទាំងឡាយឃើញហើយ តែងត្រេកអរក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

[๑๒๒] សេយ្យថាបិ កិក្ខវេ មហាសមុទ្ទោ បឋ-
ឆម្មោ វេលំ ជាតិវត្តតិ ឯវមេវ ខោ កិក្ខវេ យំ មយា សា-
វកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ
ជាតិក្ខមន្តិ យម្បិ កិក្ខវេ យំ មយា សាវកានំ សិក្ខា
បទំ បញ្ញត្តំ តំ មម សាវកា ជីវិតហេតុបិ ជាតិក្ខមន្តិ
អយម្បិ កិក្ខវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ ទុតិយោ អច្ឆរិយោ
អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឯស្ស ឯស្ស កិក្ខុ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ
អភិរមន្តិ ។

[๑๒๓] សេយ្យថាបិ កិក្ខវេ មហាសមុទ្ទោ ន ម-
តេន កុណបេន សំវសតិ យំ ហោតិ មហាសមុទ្ទេ
មតំ កុណបំ តំ ខិប្បញ្ញេវ តីរំ វាហេតិ ថលំ ឧស្សា-
ទេតិ ឯវមេវ ខោ កិក្ខវេ យោ សោ បុគ្គលោ ទុស្សី-
លោ បាបធម្មោ អសុចិសង្កស្សរសមាចារោ បដិច្ឆន្ន-
កម្មន្តោ អស្សមណោ សមណប្បដិញ្ញោ អព្រហ្មចារី
ព្រហ្មចារិប្បដិញ្ញោ អន្តោបូតិអវស្សុតោ កសម្ពុកជាតោ
ន តេន សង្ឃោ សំវសតិ ខិប្បញ្ញេវ នំ សន្និបតិត្វា

(๑ ๒) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតបាន បញ្ញត្តដល់សាវ័កទាំងឡាយហើយ ពួកសាវ័កនៃតថាគត សូម្បីមានហេតុដល់ជីវិត ក៏មិនហ៊ានប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទនោះឡើយ ដូចមហាសមុទ្រ ដែលមានទឹកតាំងទៅនឹងជាធម្មតា មិនដែលឡើង ឬជោរហួសច្រាំងទៅបាន ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាបទណាដែលតថាគតបាន បញ្ញត្តដល់សាវ័កទាំងឡាយហើយ ពួកសាវ័កនៃតថាគត សូម្បីមានហេតុដល់ជីវិត ក៏មិនហ៊ានប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទនោះ ដោយសភាពណា នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ២ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

(๑๒๓) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណា ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ មានមារយាទមិនល្អគួរឲ្យគេរង្កៀស មានអំពើអាក្រក់បិទបាំងខ្លួន មិនមែនជាសមណៈ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាសមណៈ មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ សុយក្នុងមានចិត្តជោកជាំដោយរាគៈ កន្ធក់ដូចសម្រាម សង្ឃនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលនោះមិនបាន សង្ឃប្រជុំគ្នានាំយកបុគ្គលនោះចេញមួយរំពេច បុគ្គលនោះ

ខុក្ខិបតិ កិញ្ចាបិ ខោ សោ ហោតិ មជ្ឈេ កិក្ខុសង្ឃស្ស ឯសិន្ទោ អថខោ សោ អារកា វ សង្ឃម្ហា សង្ឃោ ច នេន យម្ប កិក្ខវេ យោ សោ បុគ្គលោ ទុស្សីលោ ចាបធម្មោ អសុចិសង្កស្សរសមាចារោ បដិច្ឆន្នកម្មន្តោ អស្សមណោ សមណប្បដិញ្ញោ អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិ-ប្បដិញ្ញោ អន្តោបូតិ អវស្សុតោ កសម្ពុកជាតោ ន នេន សង្ឃោ សំវាសតិ ទិប្បញ្ញវ ឯំ សន្ធិបតិត្វា ខុក្ខិបតិ កិញ្ចាបិ ខោ សោ ហោតិ មជ្ឈេ កិក្ខុសង្ឃស្ស ឯសិ-ន្ទោ អថខោ អារកា វ សង្ឃម្ហា សង្ឃោ ច នេន អយម្ប កិក្ខវេ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ តតិយោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឯិស្ស ឯិស្ស កិក្ខុ ឥមស្មឹ ធម្ម-វិនយេ អភិរមន្តិ ។

បើទុកជាអគ្គិយនៅក្នុងកណ្តាលកន្លែងសង្ឃពិតមែន បុគ្គលនោះក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីសង្ឃ ចំណែកខាងសង្ឃ ក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីបុគ្គលនោះដូចមហាសមុទ្រ មិនដែលមានសាកសពស្លាប់នៅរួមបាន បើសាកសពស្លាប់ណានីមួយដែលមាន ក្នុងមហាសមុទ្រ មហាសមុទ្រតែងបន្សាត់សាកសពនោះទៅកាន់ច្រាំង ផាត់ឡើងទៅលើគោកមួយរំពេច ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ មានមារយាទមិនល្អ គួរឲ្យគេរង្កៀស បំពេញអំពើអាក្រក់ទុក មិនមែនជាសមណៈ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាសមណៈ មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរតែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ស្អុយក្នុង មានចិត្តដោកដោយរាគៈក្រខ្វក់ដូចសម្រាម សង្ឃនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលនោះមិនបាន សង្ឃតែងប្រជុំគ្នានាំយកបុគ្គលនោះចេញមួយរំពេច បុគ្គលនោះបើទុកជាអគ្គិយនៅក្នុងកណ្តាលកន្លែងសង្ឃ ជាយពិត បុគ្គលនោះក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីសង្ឃ ចំណែកខាងសង្ឃក៏ឈ្មោះថានៅឆ្ងាយអំពីបុគ្គលនោះ ដោយសភាពណាម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៣ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

(๑๒๔) សេយ្យថាបិ កិកូវេ យោ កោចិ បហាន-
យោ សេយ្យថីទំ កដ្ឋា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី
តា មហាសមុទ្ទំ បត្តា ឯវមេវំ ខុ កិកូវេ
មហាសមុទ្ទោត្វេវ សង្ខ្យំ[๑] គច្ឆតិ ឯវមេវ ខោ កិកូវេ
ចត្តារោមេ វណ្ណា ខត្តិយោ ព្រាហ្មណោ វេស្សោ សុទ្ទោ តេ
តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ព-
ជិត្វា ឯវំ ខុ កិកូវេ ចត្តារោមេ វណ្ណា ខត្តិយោ ព្រាហ្មណោ
វេស្សោ សុទ្ទោ តេ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា
អនគារិយំ បព្ពជិត្វា ឯវំ ខុ កិកូវេ សមណា សក្យ-
បុត្តិយោត្វេវ សង្ខ្យំ[๑] គច្ឆន្តិ យមិមំ កិកូវេ ចត្តារោ
វណ្ណា ខត្តិយោ ព្រាហ្មណោ វេស្សោ សុទ្ទោ តេ តថាគត-
តប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិត្វា
ឯវំ ខុ កិកូវេ សមណា សក្យបុត្តិយោ-
ត្វេវ សង្ខ្យំ[๑] គច្ឆន្តិ អយមិមំ កិកូវេ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ
ចតុន្នំ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្មា ឥស្មា
កិកូវ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ អភិរមន្តិ ។

๑- ម. ម. សង្ខំ ។

(๑๒๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វណ្ណៈ ๔ ពួកនេះ គឺ ខត្តិយៈ ๑ ព្រាហ្មណ៍ ๑ វេស្សៈ ๑ សុទ្ទៈ ๑ វណ្ណៈទាំងនោះចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតសំដែងហើយ រមែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម (របស់ខ្លួន)ហើយដល់នូវភាវៈនិយោរាប់បញ្ចូល ថាជាសមណសក្យបុត្តិយ៍តែម្យ៉ាង ដូចទន្លេធំៗទាំងឡាយ គឺទន្លេ គង្គា យមុនា អចិរវតី សរភូ មហី ទន្លេទាំងនោះ កាលបើហូរទៅដល់មហាសមុទ្រហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម (របស់ខ្លួន) ហើយដល់នូវភាវៈនិយោរាប់ថាជាមហាសមុទ្រតែម្យ៉ាង ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វណ្ណៈទាំង ๔ ពួកនេះ គឺ ខត្តិយៈ ๑ ព្រាហ្មណ៍ ๑ វេស្សៈ ๑ សុទ្ទៈ ๑ វណ្ណៈទាំងនោះចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតសំដែងហើយ ក៏រមែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម (របស់ខ្លួន) ហើយដល់នូវភាវៈនិយោរាប់បញ្ចូល ថាជាសមណសក្យបុត្តិយ៍តែម្យ៉ាង ដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ๔ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ រមែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

[๑๒๕] สเยฺยถาปิ ภิกฺขเว เยสา กาจิ โลเกสวนฺติโย มหาสมุทฺทํ อเปฺปนฺติ เยสญฺจ อนฺตลิกฺขา ปปตนฺติ น เตน มหาสมุทฺทสฺส ปูรตฺตํ วา ปริปูรตฺตํ วา ปญฺญายติ เอวเมว โข ภิกฺขเว ภิกฺขู อนุปาทิเสสาย นิพฺพานธาตุยา ปรินิพฺพายนฺติ น เตน นิพฺพานธาตุยา ปูรตฺตํ วา ปริปูรตฺตํ วา ปญฺญายติ เอวมฺปิ ภิกฺขเว ภิกฺขู อนุปาทิเสสาย นิพฺพานธาตุยา ปรินิพฺพายนฺติ น เตน นิพฺพานธาตุยา ปูรตฺตํ วา ปริปูรตฺตํ วา ปญฺญายติ อยมฺปิ ภิกฺขเว ๔มสฺมึ ธมฺมวินเย ปญฺจเม อจฺฉริโย อพฺภุโต ธมฺโม ยํ อิมสฺมา อิมสฺมา ภิกฺขุ ๔มสฺมึ ธมฺมวินเย อภิรมติ ฯ

[๑๒๖] สเยฺยถาปิ ภิกฺขเว มหาสมุทฺโท เอกรสโย โลณรสโย เอวเมว โข ภิกฺขเว อยํ ธมฺมวินโย เอกรสโย วิมุตฺติรสโย เอวมฺปิ ภิกฺขเว ฯ เป ฯ วิมุตฺติรสโย อยมฺปิ ภิกฺขเว ๔มสฺมึ ธมฺมวินเย ฉฏฺโ อจฺฉริโย อพฺภุโต ธมฺโม ยํ อิมสฺมา อิมสฺมา ภิกฺขุ ๔มสฺมึ ธมฺมวินเย อภิรมติ ฯ

(๑๔๕) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីពួកភិក្ខុច្រើនរូប បរិភុញ្ជ ដោយអនុបាទិសេសនិព្វានធាតុ និព្វានធាតុក៏មិនប្រាកដថា ខ្ជះខ្ជាយដោយភិក្ខុទាំងនោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទឹកទន្លេទាំងឡាយ ណានីមួយក្នុងលោក ដែលហូរស្រោចចុះទៅកាន់មហាសមុទ្រក្តី ទឹកភ្លៀងទាំងឡាយណា ដែលហូរចុះមកពីអាកាសក្តី មហាសមុទ្រក៏មិនប្រាកដថាស្រកប្ជះពេញដោយទឹកទោះ ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកជាពួកភិក្ខុច្រើនរូប បរិនិព្វាន ដោយអនុបាទិសេសនិព្វានធាតុ និព្វានធាតុក៏មិនប្រាកដថាខ្ជះខ្ជាយពេញ ដោយភិក្ខុទាំងនោះ ដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៥ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

(๑๔๖) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មវិន័យនេះមានរសតែមួយ គឺ វិមុត្តិរស ដូចមហាសមុទ្រដែលមានរសតែមួយ គឺរសប្រៃដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បេ ។ គឺវិមុត្តិរស ដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ៦ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

[๑๒๗] សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ មហាសមុទ្ទោ ពហុរតនោ អនេករតនោ តត្រិមានិ រតនានិ សេយ្យថីទំ មុត្តា មណិ វេឡុរិយោ សង្ខោ សិលា បវាឡំ រជតំ ជាតរូបំ លោហិតង្កោ មសារគល្លំ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ អយំ ធម្មវិនយោ ពហុរតនោ អនេករតនោ តត្រិមានិ រតនានិ សេយ្យថីទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ចត្តារោ សម្មប្បធានា ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា បញ្ចិន្ទ្រិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ យមិំ ភិក្ខវេ អយំ ធម្មវិនយោ ពហុរតនោ អនេករតនោ តត្រិមានិ រតនានិ សេយ្យថីទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ។បេ។ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ អយមិំ ភិក្ខវេ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ សត្តមោ អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោ យំ ឥស្មា ឥស្មា ភិក្ខុ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ អភិរមតិ ។

[๑๒๗] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះ មានរតន: (ធម៌ជាទីរីករាយ) ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានត្រឹមតែមួយប៉ុណ្ណោះទេ រតន:នេះក្នុងធម៌វិន័យនោះ គឺ សតិប្បដ្ឋាន ๔ សម្មប្បធាន ๔ ឥទ្ធិបាទ ๔ ឥន្ទ្រិយ ๕ ពល: ๕ ពោជ្ឈង្គ ๗ និងមគ្គប្រកបដោយអង្គ ๘ ដែលជាផ្លូវដ៏ប្រសើរ ដូចមហាសមុទ្រ មានរតន: (ទ្រព្យជាគ្រឿងរីករាយ) ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានតែមួយទេ រតន:ទាំងនេះក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ កែវមុក្តា កែវមណី កែវពិទូរ្យ សង្ខ សិលា កែវប្រពាឡ ប្រាក់ មាស កែវក្រហម (ត្បូងទទឹម) និងកែវមេរកត ដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌វិន័យនេះ មានរតន:ច្រើនយ៉ាង មិនមែនមានត្រឹមតែមួយទេ រតន:ទាំងនេះក្នុងធម៌វិន័យនោះ គឺ សតិប្បដ្ឋាន ๔ ។ បេ ។ និងមគ្គប្រកបដោយអង្គ ๘ ដែលជាផ្លូវដ៏ប្រសើរដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ๗ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុយើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម៌វិន័យនេះ ។

ชาតินิเทฺทสวณฺณนา ธมฺมวิเนยเย อฏฺฐิตภาวปกาสนา

(๑๒๘) เสยฺยถาปิ ภิกฺขเว มหาสมุทฺโท มหนฺตํ ภูตานํ อาภาสเน ตฺวเมว ภูตา ตีหิ ฯเปฯ อสุกา นาม ภิกฺขเว สมุทฺโท มหาสมุทฺโท โยชนสติกาปิ อตฺตภาวา ทฺวิโยชนสติกาปิ อตฺตภาวา ติโยชนสติกาปิ อตฺตภาวา จตุโยชนสติกาปิ อตฺตภาวา ปญฺโยชนสติกาปิ อตฺตภาวา ฯเปฯ ภิกฺขเว อยํ ธมฺมวินเย มหนฺตํ ภูตานํ อาภาสเน ตฺวเมว ภูตา สมุทฺโทตฺเวว สงฺขฺยา คจฺฉติ ปริยาทาย ติฏฺฐติ สกาทมิติ[1] สกาทมิตฺเวว สงฺขฺยา คจฺฉติ ปริยาทาย ติฏฺฐติ อนาคามี อนาคามิตฺเวว สงฺขฺยา คจฺฉติ ปริยาทาย ติฏฺฐติ อรหา อรหตฺตายาติ ปริยาทาย ติฏฺฐติ ยมฺปิ ภิกฺขเว อยํ ธมฺมวินเย มหนฺตํ ภูตานํ อาภาสเน ตฺวเมว ภูตา สมุทฺโทตฺเวว สงฺขฺยา คจฺฉติ ฯเปฯ อรหตฺตายาติ ปริยาทาย ติฏฺฐติ อยมฺปิ ภิกฺขเว สมโณ ธมฺมวินเย อฏฺโฐ อกิจฺโจ อกรณีโย นิสฺสา นิสฺสา ภิกฺขู สมโณ ธมฺมวินเย อกิจฺจมฏฺโ

---

๑ ฉ. ม. สกทาคามิ ฯ

ជាតិអោក្ខិត្តិបនក្ខុទ្ទកៈ សភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ๘ យ៉ាង ក្នុងធម្មវិន័យ

(๑๒๘) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មវិន័យនេះជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកបុគ្គលធំ ๆ ជាច្រើន បុគ្គលទាំងនេះក្នុងធម្មវិន័យនោះ គឺ សោតាបន្នបុគ្គល ទើបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល សកទាគាមិបុគ្គល ទើបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសកទាគាមិផល អនាគាមិបុគ្គល ទើបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល អរហន្តទើបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិដើម្បី (ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់) នូវអរហត្តផល ដូចមហាសមុទ្រ ដែលជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកសត្វធំ ๆ ជាច្រើន ឯពួកសត្វទាំងនេះក្នុងមហាសមុទ្រនោះ គឺ ត្រីឈ្មោះតិមិ ๆ បេ ๆ ទើពួកអសុរ នាគ គន្ធព្វ ដែលមានអត្តភាព ๑ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ๒ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ๓ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ๔ រយយោជន៍ខ្លះ មានអត្តភាព ๕ រយយោជន៍ខ្លះ ដែលមាននៅក្នុងមហាសមុទ្រដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មវិន័យនេះជាទីនៅអាស្រ័យនៃពួកបុគ្គលធំ ๆ ជាច្រើន ពួកបុគ្គលទាំងនេះ ក្នុងធម្មវិន័យនោះ គឺ សោតាបន្នបុគ្គល ๆ បេ ๆ ទើបុគ្គលដែលកំពុងប្រតិបត្តិដើម្បី(ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់)នូវអរហត្តផលដោយសភាពណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសភាពមិនដែលកើត គួរអស្ចារ្យ ទី ๘ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកភិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរក្នុងធម្មវិន័យនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

สเมเ ขเ กิกฺขเว สมสฺมึ ฉมฺภิตตฺเตเ อฉฺฉ อปฺปหีนา อกุสลา ธมฺมา เยเ ติสฺสา ติสฺสา กิกฺขา สมสฺมึ ฉมฺภิตตฺเตเ อกิเรมตฺตีติ ฯ

(๑๒๙) อถเขา ภควา ฬตมตฺตึ วิทิตฺวา ตายเ เวลายเ สมึ อุทานึ อุทาเนสิ

ฉนฺนมติวสฺสติ[๑] วิวฏึ ฉาติวสฺสติ
ตสฺมา ฉนฺนึ วิวเรถ ฬวนฺตึ ฉาติวสฺสตีติ ฯ

(๑๓๐) อถเขา ภควา กิกฺขู อามนฺเตสิ ฉาติ-ฉาเมา กิกฺขเว สเตา ปเร อุเทสึ กเรสฺสามิ ฉาติ-เมาเกา อุทฺทิสิสฺสามิ ตุมฺเห วาจาเย กิกฺขเว สเตา ปเร อุเทสึ กเรยฺยาถ ฉาติเมาเกา อุทฺทิเสยฺยาถ อฉฺฉา ฉเมตึ กิกฺขเว อนวกาเสา เยเ สติ กเตา อปริสุทฺธาย ปริสาย อุเทสึ กเรยฺย ฉาติเมาเกา อุทฺทิเสยฺย

๑ ม. สุฉนฺนมติวสฺสติ ฯ

នេះឯងហើយដែលហៅថាសភាពមិនដែលតើត គួរអស្ចារ្យ៨ប្រការក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដែលពួកកិក្ខុឃើញហើយ តែងត្រេកអរ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។

(๑๒๙) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់សេចក្តីនុ៎ះហើយ ទ្រង់បន្ទឹន្ទូវចនវារៈនេះ ក្នុងវេលានោះថា

កិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយបិទបាំងអាបត្តិទុក រមែងត្រូវអាបត្តិឋីដទៃទៀត កិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ បើកអាបត្តិ មិនត្រូវអាបត្តិដទៃទៀតទេ ព្រោះហេតុនោះ កាលបើកិក្ខុ(ណាមួយ)ត្រូវអាបត្តិហើយបិទបាំងអាបត្តិទុក កិក្ខុ (នោះ) ត្រូវបើកអាបត្តិចេញដើយ៉ាងនេះ ទើបមិនត្រូវអាបត្តិនោះទៀតឡើយ ។

(๑๓๐) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅមុខ តថាគតនឹងមិនឆ្លើយបោសថ មិនសំដែងបាតិមោក្ខទេ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅមុខ ចូរអ្នកទាំងឡាយ នាំគ្នាឆ្លើយបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខចុះ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងឆ្លើយបោសថ សំដែងបាតិមោក្ខជាមួយនឹងបរិសទ្យ មិនបរិសុទ្ធដោយហេតុណា ហេតុនុ៎ះមិនមែនជាឋីតាំង មិនមែនជាឱកាស

ឆ ច តំក្ខវេ តំក្ខុជា[1] សាបត្តិកោ ន ចាតំមោក្ខំ សោតព្ពំ យោ សុណេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អនុជានាមិ តំក្ខវេ យោ សាបត្តិកោ ចាតំមោក្ខំ សុណាតិ តស្ស ចាតំមោក្ខំ បវេតុំ ។ ឯវញ្ហិ បន តំក្ខវេ បវេតព្ពំ ។ តេនហុ-ទោសវេ ចាតុទ្ទសេ វា បណ្ណរសេ វា តស្មឹ បុក្ខលេ សម្ពហុលា ភិក្ខូ សន្និបតិត្វា សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមោ បុក្ខលោ សាបត្តិកោ តស្ស ចាតំ-មោក្ខំ បវេមិ ន តស្មឹ សម្ពហុលា ភិក្ខូ ចាតំមោក្ខំ ទុទ្ទិសិ តព្ពន្តិ ។ បឋមំ ភោតំ ចាតំមោក្ខន្តិ ។

(១៣១) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ភង្គិយា ភិក្ខូ ជាម្ហេ កោចិ ជាតតិតំ សាបត្តិកា វ ចាតំមោក្ខំ សុ-ណន្តិ ។ ថេក ភិក្ខូ បរិចិត្តវិទុនោ ភិក្ខូនំ អារោចេន្តិ ឥត្ថន្នាមោ ច ឥត្ថន្នាមោ ច អាវុសោ ឆព្ភង្គិយា ភិក្ខូ ជាម្ហេ កោចិ ជាតតិតំ សាបត្តិកា វ ចាតំមោក្ខំ សុ ណន្តីតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ឆព្ភង្គិយា ភិក្ខូ ថេក ភិក្ខូ

---

๑ ឧ. ម. ឃោតកេសុ ភិក្ខុនាតិ វចនំ ន បញ្ញាយតិ ។

(ល្មមនឹងឆ្លើយបានទេ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុដែលមានអាបត្តិ មិនត្រូវស្តាប់ចាតិមោក្ខទេ ភិក្ខុណាស្តាប់ត្រូវអាបត្តិក្នុងភិក្ខុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុដែលមានអាបត្តិ ហើយមកស្តាប់ចាតិមោក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវបញ្ឈប់ (ចាតិ-មោក្ខ) យ៉ាងនេះឯង ។ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីទៀបសង្ឃនោះ កាលបើមានបុគ្គល គឺ ភិក្ខុនោះមក ក្នុងទីចំពោះមុខ ភិក្ខុគប្បីប្រកាសភណ្ឌាលជំនុំសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតបុគ្គលឈ្មោះនេះជាអ្នកមានអាបត្តិ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនគួរសំដែងចាតិមោក្ខទេ ។ សង្ឃឈ្មោះថា បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខហើយ ។

(๑๓๑) ក្នុងសម័យនោះ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុ សុទ្ធតែជាអ្នកមានអាបត្តិ នាំគ្នាមកស្តាប់ចាតិមោក្ខ ដោយគិតថា មិនមាននរណាស្គាល់ពួកយើងទេ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈដែលជ្រាបច្បាស់នូវវារៈចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ក៏ប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ធម្មគ្គិយភិក្ខុឈ្មោះនេះមួយឈ្មោះនេះមួយ សុទ្ធតែជាអ្នកមានអាបត្តិ ហើយនាំគ្នាមកស្តាប់ចាតិមោក្ខ ដោយគិតថា មិនមាននរណាស្គាល់ពួកយើងទេ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុបានឮ

កិក្ខូ **បរេ**ចិត្តវាំមុនោ អម្ហេ កិក្ខូ អាភេចេន្តិ ឥត្តញ្ចាមោ ច ឥត្តញ្ចាមោ ច អាវុសោ **ឆព្ពគ្គិ**យោ កិក្ខូ ជាម្ហេ តោចំ ជាជាតិតំ សាបត្តិការ ចាតិមោក្ខំ សុណន្តីតំ។ តេ ប្បរម្ហាកំ បេសលា កិក្ខូ ចាតិមោក្ខំ ឋបេន្តីតំ បដិភន្តេវ សុន្ទាន កិក្ខូ អជាបត្តិការ អវត្តុស្មឹ អការណា ចាតិមោក្ខំ ឋបេន្តិ ។ យេ តេ កិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិភាចេន្តិ ភគ៍ ហិ ជាម **ឆព្ពគ្គិ**យោ កិក្ខូ សុន្ទាន កិក្ខូ អជាបត្តិការ អវត្តុស្មឹ អការណា ចាតិមោក្ខំ ឋបេស្សន្តីតំ។ អថខោ តេ កិក្ខូ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាភេចេសុ ។បេ។ សច្ចំ កិរ កិក្ខវេ **ឆព្ពគ្គិ**យោ កិក្ខូ សុន្ទាន កិក្ខូ អជាបត្តិការ អវត្តុស្មឹ អការណា ចាតិមោក្ខំ ឋបេន្តីតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។បេ។

ដំណឹងថា ពួកភិក្ខុជាថេរៈដែលលោកជ្រាបច្បាស់នូវវារៈចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ប្រាប់ (រឿង) យើងដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុឈ្មោះនេះមួយ ឈ្មោះនេះមួយ សុទ្ធតែជាអ្នកមានអាបត្តិហើយ នាំគ្នាមកស្តាប់ឱវាទភិក្ខុ ដោយគិតថា មិនមាននរណា ស្គាល់ពួកយើងទេ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុទាំងនោះគិតគ្នាថា កាលពីមុនភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ បញ្ឈប់ឱវាទភិក្ខុចំពោះពួកយើង ហើយប្រញាប់បញ្ឈប់ឱវាទភិក្ខុដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿងឥតមានហេតុ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច។ បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះតំណោលទោស តិះដៀល បន្ទះបន្ទោសថា ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើនឹងបញ្ឈប់ឱវាទភិក្ខុដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿងឥតមានហេតុសោះឡើយ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលដំណើរនុ៎ះបំពោះព្រះមានព្រះភាគ។ បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថាពួកឆព្វគ្គិយបញ្ឈប់ឱវាទភិក្ខុដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានរឿងឥតមានហេតុ ពិតមែនឬ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន។ បេ។

វិតរហិត្វា ឆម្មឹ កថំ កត្វា កំក្ខ អាមន្តេសិ ឯ កំក្ខវេ សុទ្ធានំ កំក្ខនំ អជាបត្តិការនំ អវត្តុស្មឹ អការណេ ชาតិមោក្ខំ បបេតពុំ យោ បបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(๑๓๒) ฝកំ កំក្ខវេ អជម្មឹកំ ชาតិមោក្ខដ្ឋបនំ[๑] ฝកំ ឆម្មឹកំ ។ ទ្វេ អជម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ ទ្វេ ឆម្មឹការនិ ។ តីណិ អជម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ តីណិ ឆម្មឹការនិ ។ ចត្តារិ អជម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ ចត្តារិ ឆម្មឹការនិ ។ បញ្ច អជម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ បញ្ច ឆម្មឹការនិ ។ ឆ អជម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ ឆ ឆម្មឹការនិ ។ សត្ត អជម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ សត្ត ឆម្មឹការនិ ។ អដ្ឋ អជម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ អដ្ឋ ឆម្មឹការនិ ។ នវ អជម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ នវ ឆម្មឹការនិ ។ ទស អជម្មឹការនិ ชาតិមោក្ខដ្ឋបជានិ ទស ឆម្មឹការនិ ។

๑ ឧ. ម. ชาតិមោក្ខបឋមំ ។

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ហើយទ្រង់ធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុដែលបរិសុទ្ធមិនមានអាបត្តិ ដោយឥតមានមូលហេតុទេ ភិក្ខុណាបញ្ឈប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๓๒] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๑ ប្រកបដោយធម៌ ๑ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๓ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๓ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๕ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๕ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๖ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๖ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๗ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๗ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๙ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๙ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់ជាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ។

(๑๓๓) អតីតំ វា អនាគតំ អជ្ឈត្តិកំ វា តាតិមោក្ខន្តិ-បនំ។ អត្ថសិតាយ សីលវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដេតិ ๔ នំ វា អនាគតំ អជ្ឈត្តិកំ វា តាតិមោក្ខន្តិបនំ ។

(๑๓๔) អតីតំ វា អនាគតំ អជ្ឈត្តិកំ វា តាតិមោក្ខន្តិបនំ ។ សត្ថសិតាយ សីលវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដេតិ ๔ នំ វា អនាគតំ អជ្ឈត្តិកំ វា តាតិមោក្ខន្តិបនំ ។

(๑๓๕) អតីតានិ វា អនាគតានិ វា តាតិមោក្ខន្តិ-បនានិ។ អត្ថសិតាយ សីលវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដេតិ អត្ថសិតាយ អាចារវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដេតិ ๔មានិ វា អនាគតានិ វា អជ្ឈត្តិកានិ វា តាតិមោក្ខន្តិបនានិ ។

(๑๓๖) អតីតានិ វា អនាគតានិ វា អជ្ឈត្តិកានិ វា តាតិមោក្ខន្តិ-បនានិ ។ សត្ថសិតាយ សីលវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដេតិ សត្ថសិតាយ អាចារវិបត្តិយោ វា តាតិមោក្ខំ បដេតិ ๔មានិ វា អនាគតានិ វា អជ្ឈត្តិកានិ វា តាតិមោក្ខន្តិបនានិ ។

(๑๓๓) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๑ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๑ យ៉ាង ។

(๑๓๔) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๑ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๑ យ៉ាង ។

(๑๓๕) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ។

(๑๓๖) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๒ យ៉ាង ។

(๑๓๗) កតមានំ តីណិ អធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋ-
បនានំ ។ អមូលិកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ
ឧបេតំ អមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧ-
បេតំ អមូលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧបេតំ
ឥមានំ តីណិ អធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋបនានំ ។

(๑๓๘) កតមានំ តីណិ ធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋ-
បនានំ ។ សមូលិកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ
ឧបេតំ សមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧ-
បេតំ សមូលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧបេតំ
ឥមានំ តីណិ ធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋបនានំ ។

(๑๓๙) កតមានំ ចត្តារិ អធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខ-
ដ្ឋបនានំ ។ អមូលិកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ
ឧបេតំ អមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧបេតំ
អមូលិកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧបេតំ អមូលិ-
កាយ អាជីវវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឧបេតំ ឥមានំ ចត្តារិ
អធម្មិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋបនានំ ។

[๑๓๗] ដូចម្តេចហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយ**
ធម៌ ๓ យ៉ាង ។ **ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ๑
បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ๑ **បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ**
ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ๑ នេះហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខមិនប្រកប**
ដោយធម៌ ๓ យ៉ាង ។

[๑๓๘] ដូចម្តេចហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌**
๓ យ៉ាង ។ **ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ๑ **បញ្ឈប់**
ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ๑ **បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះទិដ្ឋិវិ-
បត្តិមានមូល ๑ នេះហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌**
๓ យ៉ាង ។

[๑๓๙] ដូចម្តេចហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយ**
ធម៌ ๔ យ៉ាង ។ **ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមាន
មូល ๑ **បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ๑ **បញ្ឈប់ចា-**
តិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ๑ **បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ** ព្រោះអាជីវិ-
បត្តិមិនមានមូល ๑ នេះហៅថា **ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយ**
ធម៌ ๔ យ៉ាង ។

(๑๔๐) ភគវាតិ ចត្តារិ ឆដ្ឋិកានិ ទាតិមោក្ខុទ្ទេ-បទានិ ។ **សម្ពលិកាយ** សីលវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ **សម្ពលិកាយ** អាចារវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ **សម្ពលិកាយ** ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ **សម្ពលិ-កាយ** អាជីវវិបត្តិយោ ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ ឥមានិ ចត្តារិ ឆដ្ឋិកានិ ទាតិមោក្ខុទ្ទេបទានិ ។

(๑๔๑) ភគវាតិ បញ្ច អដ្ឋមិកានិ ទាតិមោក្ខុ-ទ្ទេបទានិ ។ **អម្ពលិកេន** ទាឋវិកេន ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ **អម្ពលិកេន** **សង្ឃានិសេសេន** ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ **អម្ពលិកេន** ទាចិត្តិយេន ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ **អម្ពលិ-កេន** ទាដិទេសនីយេន ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ **អម្ពលិកេន** ទុក្កដេន ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ ឥមានិ បញ្ច អដ្ឋមិកានិ ទាតិមោក្ខុទ្ទេបទានិ ។

(๑๔๒) ភគវាតិ បញ្ច ឆដ្ឋិកានិ ទាតិមោក្ខុទ្ទេ-បទានិ ។ **សម្ពលិកេន** ទាឋវិកេន ទាតិមោក្ខំ ឋបេតិ

(๑๔๐) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ។ កិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាជីវវិបត្តិមានមួល ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๔ យ៉ាង ។

(๑๔๑) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๕ យ៉ាង ។ កិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះចោរាដិសាបត្តិ មិនមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសង្ឃាទិសេសាបត្តិមិនមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះបាចិត្តិយាបត្តិមិនមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះបាដិទេសនីយាបត្តិមិនមានមួល ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះទុក្កដាបត្តិមិនមានមួល ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๕ យ៉ាង ។

(๑๔๒) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๕ យ៉ាង ។ កិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះចោរាដិសាបត្តិមានមួល ๑

สมฺฬิกาเกน สงฺฆาฏิสเสเสน ชาติมោក្ខំ ปเวเตติ สมฺฬิกาเกน ชาติยาเยน ชาติมោក្ខំ ปเวเตติ สมฺฬิกาเกน ชาติเทสนาเยน ชาติมោក្ខំ ปเวเตติ สมฺฬิกาเกน ទុក្កដេន ชาติมោក្ខំ ปเวเตติ ฯมานิ បញ្ច ឆម្មិกានិ ชาติมោក្ខង្គបទានិ ฯ

(๑๔๓) กតมานิ ឆ អឆម្មិกានិ ชาติมោក្ខង្គបទានិ ฯ អมฺฬิกาย สีลวิปตฺติยา ชาติมោក្ខំ ปเวเตติ อกตาย អมฺฬิกาย สีลวิปตฺติยา ชาติมោក្ខំ ปเวเตติ กตาย อมฺฬิกาย อาจารวิปตฺติยา ชาติมោក្ខំ ปเวเตติ อกตาย อมฺฬิกาย อาจารวิปตฺติยา ชาติมោក្ខំ ปเวเตติ กตาย อมฺฬิกาย ทิฏฐิวิปตฺติยา ชาติมោក្ខំ ปเวเตติ อกตาย อมฺฬิกาย ทิฏฐิวิปตฺติยา ชาติมោក្ខំ ปเวเตติ กตาย ฯมานิ ឆ អឆម្មិกានិ ชาติมោក្ខង្គបទានិ ฯ

(๑๔๔) กតมานิ ឆ ឆម្មិกានิ ชาติมោក្ខង្គបទានิ ฯ สมฺฬิกาย สีลวิปตฺติยา ชาติมោក្ខំ

ปญฺญปฺปาติโมกฺขํ ปุคฺคลาธิฏฺฐานโต ปญฺญตฺติมานมูลํ ๑ ปญฺญปฺปาติโมกฺขํ
เจตนาธิฏฺฐานโต เจตนาปญฺญตฺติมานมูลํ ๑ ปญฺญปฺปาติโมกฺขํ วตฺถุอาปตฺติ-
ธิฏฺฐานโต วตฺถุอาปตฺติมานมูลํ ๑ ปญฺญปฺปาติโมกฺขํ ขนฺธาธิฏฺฐานโต
ขนฺธมานมูลํ ๑ อิทมฺปิ ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ ฉปฺปาติโมกฺขานิ ฯ

(๑๔๓) กถญฺจ ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ ฉปฺปาติโมกฺขานิ ฯ ภิกฺขุ
ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ อนาปตฺติมานมูลกญฺจ ๑ ภิกฺขุ ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ
อนาปตฺติมานมูลกญฺจ ๑ ภิกฺขุ ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ อาปตฺติมานมูลกญฺจ
๑ ภิกฺขุ ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ อาปตฺติมานมูลกญฺจ ๑ ภิกฺขุ ปญฺญปฺปา-
ติโมกฺขนฺติ อาปตฺติมานมูลกญฺจ ๑ ภิกฺขุ ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ อาปตฺติ-
มานมูลกญฺจ ๑ อิทมฺปิ ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ ฉปฺปาติโมกฺขานิ ฯ

(๑๔๔) กถญฺจ ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ ฉปฺปาติโมกฺขานิ ฯ ภิกฺขุ
ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ อนาปตฺติมานมูลกญฺจ ๑ ภิกฺขุ ปญฺญปฺปาติโมกฺขนฺติ

ปาเตตุ อกตาย สมฺมุขีกาย สีมาย ปาเตตุ-
โมกฺขํ ปาเตตุ กตาย สมฺมุขีกาย อาปตฺติ ปาเต-
ตุโมกฺขํ ปาเตตุ อกตาย สมฺมุขีกาย อาปตฺติ-
ปาเตตุโมกฺขํ ปาเตตุ กตาย สมฺมุขีกาย
ติณวตฺถารเกน ปาเตตุโมกฺขํ ปาเตตุ อกตาย สมฺมุขี-
กาย ติณวตฺถารเกน ปาเตตุโมกฺขํ ปาเตตุ กตาย สมานา
สงฺฆา ฉมายปิ ปาเตตุโมกฺขนฺติ ฯ

[๑๔๙] กตมานิ สตฺต อธิกรณานิ ปาเตตุโมกฺข-
นฺติ ฯ อุปฺปนฺนานุปฺปนฺนานิ ปาเตตุโมกฺขํ ปาเตตุ
อุปฺปนฺนานุปฺปนฺนานิ สงฺฆาธิเสสานิ ปาเตตุโมกฺขํ ปาเตตุ อุปฺ-
ปนฺนานุปฺปนฺนานิ ถุลฺลจฺจยานิ ปาเตตุโมกฺขํ ปาเตตุ อุปฺปนฺนานุปฺปนฺนานิ
ปาจิตฺติยานิ ปาเตตุโมกฺขํ ปาเตตุ อุปฺปนฺนานุปฺปนฺนานิ ปาฏิเทส-
นียานิ ปาเตตุโมกฺขํ ปาเตตุ อุปฺปนฺนานุปฺปนฺนานิ ทุกฺกฏานิ
ปาเตตุโมกฺขํ ปาเตตุ อุปฺปนฺนานุปฺปนฺนานิ อธิกรณานิ ปาเตตุโมกฺขํ
ปาเตตุ สมานา สตฺต อธิกรณานิ ปาเตตุโมกฺขนฺติ ฯ

ปาจิตตีย์ ๑ ปาจิตตีย์ภิกษุ เพราะสงฆ์ให้วิบัติมีมูลเพราะอธิกรณ์ทำแล้ว ๑ ปาจิตตีย์ เพราะอาจารวิบัติมีมูลเพราะอธิกรณ์ยังไม่ได้ทำ ๑ ปาจิตตีย์ เพราะอาจารวิบัติมีมูลเพราะอธิกรณ์ทำแล้ว ๑ ปาจิตตีย์ เพราะทิฏฐิวิบัติมีมูลเพราะอธิกรณ์ยังไม่ได้ทำ ๑ ปาจิตตีย์ เพราะทิฏฐิวิบัติมีมูลเพราะอธิกรณ์ทำแล้ว ๑ นี้เรียกว่า การปาจิตตีย์ภิกษุ ประกอบด้วยธรรม ๖ อย่าง ฯ

(๑๔๙) ดูก่อนอุบาลี ก็การปาจิตตีย์ภิกษุ ไม่ประกอบด้วยธรรม ๗ อย่าง ฯ อธิกรณ์ปาจิตตีย์ภิกษุ เพราะปาราชิกาบัติมิได้มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ เพราะสังฆาทิเสสาบัติมิได้มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ เพราะถุลลัจจยาบัติมิได้มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ เพราะปาจิตตีย์บัติมิได้มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ เพราะปาฏิเทสนียาบัติมิได้มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ เพราะทุกกฏาบัติมิได้มีมูล ๑ ปาจิตตีย์ เพราะทุพภาสิตาบัติมิได้มีมูล ๑ นี้เรียกว่า การปาจิตตีย์ภิกษุ ไม่ประกอบด้วยธรรม ๗ อย่าง ฯ

(๑๔๖) កតមានំ សត្ត ឆម្ចិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋ-
បនានំ ។ សម្ងលំកោន ចារាជិកោន ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ
សម្ងលំកោន សង្ឃាទិសេសេន ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ ស-
ម្ងលំកោន ឋុល្លច្ចយេន ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ សម្ងលំកោន
ចាចិត្តិយេន ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ សម្ងលំកោន ចាដិទេ-
សនីយេន ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ សម្ងលំកោន ទុក្កដេន
ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ សម្ងលំកោន ទុព្ភាសិតេន ចាតំ-
មោក្ខំ ឋបេតំ ឥមានំ សត្ត ឆម្ចិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋ-
បនានំ ។

(๑๔๗) កតមានំ អដ្ឋ អឆម្ចិកានំ ចាតំមោក្ខដ្ឋប-
នានំ ។ អម្ងលំកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ
អកតាយ អម្ងលំកាយ សីលវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ ឋ-
បេតំ កតាយ អម្ងលំកាយ អាចារវិបត្តិយា ចាតំមោក្ខំ
ឋបេតំ អកតាយ អម្ងលំកាយ អាចារវិបត្តិយា ចាតំ-
មោក្ខំ ឋបេតំ កតាយ អម្ងលំកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចាតំ-
មោក្ខំ ឋបេតំ អកតាយ អម្ងលំកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា
ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ កតាយ អម្ងលំកាយ អាជីវវិបត្តិយា

[๑๔๖] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ប្រកបដោយធម៌ ๗ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះឃុំពាជនាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះសង្ឃាទិសេសាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះថុល្លច្ចយាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះទុព្ភាសិតាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះទេសនីយាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះទុក្កដាបត្តិមានមូល ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះទុព្ភាសិតាបត្តិមានមូល ๑ នេះហៅថា ការបញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ប្រកបដោយធម៌ ๗ យ៉ាង ។

[๑๔๗] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ មិនប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ជាប់ឯតទគ្គៈ ព្រោះអាជីវវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិន

ชาตินฺติ อกตาย อสมฺภูตาย อนิพฺพตฺตาย อภินิพฺพตฺติยา ชาตินฺติ อกตาย อสมฺภูตาย อนิพฺพตฺตาย อภินิพฺพตฺติยา ชาตินฺติ ฯ

(๑๔๘) กตมา อตีตา ชาติ ชาตินฺติ ฯ สมฺภูตาย สญฺชาติยา ชาตินฺติ อกตาย อสมฺภูตาย สญฺชาติยา ชาตินฺติ กตาย สมฺภูตาย สญฺชาติยา อาชาติยา ชาตินฺติ อกตาย สมฺภูตาย อาชาติยา ชาตินฺติ กตาย สมฺภูตาย นิพฺพตฺติยา ชาตินฺติ อกตาย สมฺภูตาย นิพฺพตฺติยา ชาตินฺติ กตาย สมฺภูตาย อภินิพฺพตฺติยา ชาตินฺติ อกตาย สมฺภูตาย อภินิพฺพตฺติยา ชาตินฺติ กตาย อสมฺภูตาย อนิพฺพตฺติยา ชาตินฺติ ฯ

(๑๔๙) กตมา อนาคตา ชาติ ชาตินฺติ ฯ สมฺภูตาย สญฺชาติยา ชาตินฺติ อกตาย อสมฺภูตาย สญฺชาติยา

បានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាជីវវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។

(๑๔๘) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាជីវវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះអាជីវវិបត្តិមានមូល ដែលភិក្ខុធ្វើហើយ ๑ នេះ ហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។

(๑๔๙) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๘ យ៉ាង ។ ភិក្ខុបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើ ๑ បញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល

ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ កតាកតាយ អម្ពលំកាយ អាចារវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ អកតាយ អម្ពលំកាយ អាចារវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ កតាយ អម្ពលំកាយ អាចារវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ កតាកតាយ អម្ពលំកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ អកតាយ អម្ពលំកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ កតាយ អម្ពលំកាយ ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ កតាកតាយ ឥមានិ ឆ អនន្តរិកានិ ចាតំមោក្ខំ ឆដ្ឋេ ឋានេ ។

(១៩០) កតមានិ ឆ អនន្តរិកានិ ចាតំមោក្ខំ ឆដ្ឋេ ឋានេ ។ សម្ពលំកាយ សីលវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ អកតាយ សម្ពលំកាយ សីលវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ កតាយ សម្ពលំកាយ សីលវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ កតាកតាយ សម្ពលំកាយ អាចារវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ អកតាយ សម្ពលំកាយ អាចារវិបត្តិយោ ចាតំមោក្ខំ ឋបេតំ

ដែលកិក្ខុធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុមិនបានធ្លើ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុមិនបានធ្លើ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមិនមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๙ យ៉ាង ។

(๑๕๐) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๙ យ៉ាង ។ កិក្ខុបញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលកិក្ខុមិនបានធ្លើ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះសីលវិបត្តិមានមូល ដែលកិក្ខុធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ដែលកិក្ខុមិនបានធ្លើ ๑ បញ្ឈប់ចុតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល

กตาย สมฺปตฺติกาย อาปชฺชิตพฺพตฺตา ถุลฺลจฺจยาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส กตากตาย สมฺปตฺติกาย ทุกฺกฏาปตฺติ-
ยา ถุลฺลจฺจยาปตฺติยา กตากตาย สมฺปตฺติกาย ทุกฺกฏา-
ปตฺติยา ปาจิตฺติยสฺส กตากตาย สมฺปตฺติกาย ทุกฺกฏา-
ปตฺติ

ដែលកិរិយាធ្លើហើយ ๑ បញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ ព្រោះអាចារវិបត្តិមានមូល ដែលកិរិយាធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ បញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលកិរិយាមិនបានធ្លើ ๑ បញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលកិរិយាធ្លើហើយ ๑ បញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ ព្រោះទិដ្ឋិវិបត្តិមានមូល ដែលកិរិយាធ្លើហើយនឹងមិនធ្លើហើយ ๑ នេះហៅថា ការបញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๙ យ៉ាង ។

[๑๙๑] ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ។ មិនមានភិក្ខុត្រូវប្បាចិត្តអង្គុយក្នុងឧបចារសីមានោះ ๑ មិនមានពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុត្រូវប្បាចិត្ត ដែលសង្ឃធ្លើមិនទាន់ស្រេច ๑ មិនមានភិក្ខុអកតោលលាសិក្ខាអង្គុយក្នុងឧបចារសីមានោះ ๑ មិនមានពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុអកតោលលាសិក្ខា ដែលសង្ឃធ្លើមិនទាន់ស្រេច ๑ ភិក្ខុប្លួសមកត្រេកត្រឿងគ្នាប្រកបដោយធម៌ ๑ ភិក្ខុមិនត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងដែលប្រកបដោយធម៌ ๑ មានពាក្យពណ៌នាអំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដែលសង្ឃធ្លើស្រេចហើយ ๑ មិនមានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ប្តឹងផ្តៀសដោយសីលវិបត្តិ ๑ មិនមានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ប្តឹងផ្តៀសដោយអាចារវិបត្តិ ๑ មិនមានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ប្តឹងផ្តៀសដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ๑ នេះហៅថា ការបញ្ញប់ប្បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ។

(๑๙๒) กตมานิ ฉ ฉกามาวจรกุสลกมฺมานิ ฉกามาวจรวิปากานิ ฯ จกฺขุวิญฺญาณสมฺปยุตฺตา เจตนา จกฺขุวิญฺญาณวิปฺปยุตฺตา เจตนา สทฺธาสมฺปยุตฺตา เจตนา สทฺธาวิปฺปยุตฺตา เจตนา ญาณสมฺปยุตฺตา เจตนา ญาณวิปฺปยุตฺตา เจตนา สเหตุกา เจตนา อเหตุกา เจตนา ปฐมชฺฌานิกา เจตนา ทุติยชฺฌานิกา เจตนา ตติยชฺฌานิกา เจตนา จตุตฺถชฺฌานิกา เจตนา ปญฺจมชฺฌานิกา เจตนา อุปจารา เจตนา อนุโลมา เจตนา ปริกมฺมา เจตนา อุปจารา เจตนา อนุโลมา เจตนา ปริกมฺมา เจตนา อิมานิ ฉ ฉกามาวจรกุสลกมฺมานิ ฉกามาวจรวิปากานิ ฯ

(๑๙๓) กถญฺจ จกฺขุวิญฺญาณสมฺปยุตฺตา เจตนา จกฺขุวิญฺญาณวิปฺปยุตฺตา เจตนา ฯ ฉ ภิกฺขเว[๑] ยมิ อาการมิ ยมิ ลิงฺคมิ ยมิ นิมิตฺตมิ จกฺขุวิญฺญาณสฺส ธมฺมสฺส อุปฺปาทาย โหติ เตมิ อาการมิ เตมิ ลิงฺคมิ เตมิ นิมิตฺตมิ ภิกฺขุ ภิกฺขุ๋ ปสฺสติ จกฺขุวิญฺญาณ ธมฺม อุปฺปาทนฺน ฉ หวา โหติ ภิกฺขุ ภิกฺขุ๋ ปสฺสติ จกฺขุวิญฺญาณ ธมฺม อุปฺปาทนฺน

๑ ม. ฉหิ ภิกฺขเว ปกาเรหิ ปญฺญายติ ฯ

ឆាតិមោក្ខុទ្ទេបនក្កមៈ ការបញ្ឈប់ឆាតិមោក្ខ ១០ យ៉ាង

(๑๙๖) ដូចម្តេចហៅថា ការបញ្ឈប់ឆាតិមោក្ខ ប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ? មានភិក្ខុត្រូវបាពាដិតអង្គិយកុង្គបរិសទ្យនោះ ๑ មានពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុត្រូវបាពាដិត ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ๑ មានភិក្ខុអកពោលលាសិក្ខាអង្គិយនៅកុង្គបរិសទ្យ ๑ មានពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុអកពោលលាសិក្ខា ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ๑ ភិក្ខុមិនចូលមកព្រមព្រៀងគ្នាប្រកបដោយធម៌ ๑ ភិក្ខុត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងដែលប្រកបដោយធម៌ ๑ មានពាក្យពណ៌នាអំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដែលសង្ឃបានធ្វើស្រេចហើយ ๑ មានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ ๑ មានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយអាចារវិបត្តិ ๑ មានភិក្ខុដែលសង្ឃយើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ๑ នេះហៅថា ការបញ្ឈប់ឆាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ๑๐ យ៉ាង ។

(๑๙๓) ដូចម្តេចហៅថា ភិក្ខុត្រូវបាពាដិតអង្គិយកុង្គបរិសទ្យនោះ ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រមែងមានការត្រូវអាបត្តិបាពាដិតដោយអាការណា ដោយភេទណា ដោយនិមិត្តណា ឯភិក្ខុរមែងឃើញភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាពាដិត ដោយអាការនោះ ដោយភេទនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនបានឃើញភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបាពាដិត (នោះ) ទេ

อปิจ อญฺญา ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส อาโรเจติ ส่งกลับ ภิกฺขุ- สงฆ์ ภิกฺขู ชานาติ มหาปเทสา[๑] ๆ เหมือน ฉันนั้น ภิกฺขู ภิกฺขุ ปสฺสติ ชานาติ มหาปเทสา ๆ ปิ อญฺญา ภิกฺขู ภิกฺขุสฺส อาโรเจติ ส่งกลับ อาวุโส ภิกฺขู ชานาติ มหาปเทสา[๒] อปิจ สงฆ์ ภิกฺขู ภิกฺขุสฺส อาโรเจติ อหำ อาวุโส ชานามิ มหาปเทสา[๓] อาคมิสฺสเหตุ ฉันนั้น ภิกฺขุ ภิกฺขู ตรง ธาตุ ตรง สุตรง ตาย ปริสงฺกาย ตนหาเหตุ ฉันนั้น ปณฺณาสก ๆ ปณฺณาสก ๆ ภสฺมึ ปกฺขิเป สมุฏฺฐิเต ตรง สงฆ์ ฆ- นาหารเย สุณาตุ เม ภนฺเต สงฆ์ ส่งกลับ ปกฺขิ- สงฆ์ ชานามิ มหาปเทสา ๆ ภสฺมึ สมุฏฺฐิเต ชานามิ ๆ ภสฺมึ ชานามิ ๆ

[๑๙๔] ภิกฺขุสฺส ชานามิ ปริสา ปริสา ปุคฺคลานำ ทสงฺคำ องฺคานเวน องฺคายเน[๔] ภงฺคายเน ๆ เหตุายเน ๆ อคฺคงฺคายเน ๆ

๑-๒ มหาปเทสา เหตุ ปาฐ ตรง ๆ ๓ มหาปเทสานมฺปี ปาฐ ตรง ๆ ๔ ม. ม. ตรงสฺส อนุภายเนติ ปาฐ ๆ

កំតង់មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុឆន្ទៈថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះត្រូវអាបត្តិច្រើនដងហើយ ប្រសិនបើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិច្រើនដងនោះទេ តាំងភិក្ខុឯទៀត ក៏មិនបានប្រាប់ដល់ភិក្ខុឆន្ទៈថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះត្រូវអាបត្តិច្រើនដងហើយដូចេះទេ ក៏ភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុឆន្ទៈថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រូវអាបត្តិច្រើនដងហើយដូច្នេះ (មិនខាន) ម្នាលភិក្ខុតាំងពីឆ្ងាយ បើភិក្ខុមានប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រកុំឲ្យកណ្តាលសង្ឃបំពោះបុគ្គលគឺភិក្ខុត្រូវអាបត្តិច្រើនដង ដែលនៅក្នុងទីបំពោះមុខនោះ ក្នុង ថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីឧបោសថនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតបុគ្គលឈ្មោះនេះត្រូវអាបត្តិច្រើនដងហើយ ឥឡូវនេះខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ឆន្ទៈមកដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះមកនៅក្នុងទីបំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងឆន្ទៈមកទេ ។ ការបញ្ឈប់ឆន្ទៈនេះឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

[๑๙๔] កាលបើសង្ឃបញ្ឈប់ឆន្ទៈដល់ភិក្ខុហើយ ហើសឡើងត្រាតែឆ្នើម ព្រោះបណ្តាអន្តរាយទាំង ១០ យ៉ាង អន្តរាយណាមួយ គឺបើអន្តរាយអំពីព្រះរាជាក្តី អន្តរាយអំពីចោរក្តី អន្តរាយអំពីភ្លើងក្តី អន្តរាយ

ขุទฺทกนฺตกายេน ว มชฺฌิมนฺตกายេน ว อปฺปมาณนฺต-
กายេน ว ปริตฺตนฺตกายេน ว สพฺพีสมนฺตกายេน ว ជីវิតนฺต-
กายេน ว พฺรหฺมចរิយนฺตกายេน ว អាកงฺขมาโน តិกฺขาย
តិกฺขំ តស្មឹ អាวาសេ អញ្ញតរស្មឹ ว អាវาសេ តស្មឹ
បុគฺគលេ សម្មុខីភូតេ សงฺឃมជฺเฌ ขุទฺทานุខุទฺทกานิ สุณาตุ
មេ ภนฺเต สงฺฆោ ឥត្ថន្នามស្ស បុគฺគលស្ស ชาวชีวกกถา
วิปฺปกตา តំ วตฺถุ អวินิจฺฉิตំ យทิ สงฺฆสฺส បตฺตกลฺลំ
สงฺฆោ តំ วตฺถุ วินิจฺฉิเนยฺยาติ ฯ ฌาปโก นาม លេខកេ ឥច្ឆิតพฺพំ
กุสลំ ยោ เจ លេខកេ តទุปฺปาទาเปติ ชาតุทฺเทเส
ว បณฺณาเส ว តស្មឹ បุคฺคเล សម្មុខีภูเต សงฺฆมជฺเฌ
ขุทฺทานุขุทฺทกานิ สุณาตุ មេ ภนฺเต สงฺฆោ ឥត្ថន្នามស្ស
បុគฺคលស្ស ชาวชีวกกถา วิปฺปกตา តំ วตฺถุ អวินิจฺฉิตំ
តស្ស ชาតิมោក្ខំ ปาเปตพฺพំ ន តស្មឹ សម្មុខីភูเต
ชาតิมោក្ខំ ขุทฺทานุขุทฺทกំ ฯ ធម្មិកំ ชาតิมោក្ខឋបនំ ฯ

អំពីទឹកក្តី អន្តរាយអំពីមនុស្សក្តី អន្តរាយអំពីអមនុស្សក្តី អន្តរាយអំពីសត្វសាហាវក្តី អន្តរាយអំពីសត្វពស់តូចធំពស់ជំក្តី អន្តរាយដ៏វិតក្តី អន្តរាយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងអាវាសនោះ ឬក្នុងអាវាសណាមួយបានថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីបាបដ៏ក្រាស់ក្រែបស់បុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃធ្លើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយទេ(ព្រោះ)រឿងនោះ សង្ឃមិនទាន់វិនិច្ឆ័យជាប់ស្រេច បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីវិនិច្ឆ័យរឿងនោះចុះ។បើសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យរឿងនោះជាប់ស្រេច នេះជាការល្អ បើបែរជាវិនិច្ឆ័យមិនបានវិញ ភិក្ខុត្រូវសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីឧបោសថនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីបាបដ៏ក្រាស់ក្រែបស់បុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃធ្លើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយ (ព្រោះ) រឿងនោះ សង្ឃមិនទាន់វិនិច្ឆ័យជាប់ស្រេច ឥឡូវខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๙๘) กถํ สกฺกา ปจฺจกฺขาตเกา สมฺมา ปวาเรตุนฺติ ฯ ๔๓ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุนา[๑] เยหิ อาคาเรหิ เยหิ ลิงฺเคหิ เยหิ นิมิตฺเตหิ สกฺกา ปจฺจกฺขาตา โหนฺติ เตหิ อาคาเรหิ เตหิ ลิงฺเคหิ เตหิ นิมิตฺเตหิ ภิกฺขุ ภิกฺขุ ปสฺสติ สกฺกา ปจฺจกฺขาตุ น หิ โข ภิกฺขุ ภิกฺขุ ปสฺสติ สกฺกา ปจฺจกฺขาตุ อปิจ อญฺเญ ภิกฺขู ภิกฺขุสฺส อาโรเจนฺติ สุตฺตาเนน อาวุโส ภิกฺขุนา สกฺกา ปจฺจกฺขาตุ น หิ โข ภิกฺขุ ภิกฺขุ ปสฺสติ สกฺกา ปจฺจกฺขาตุ น ปิ อญฺเญ ภิกฺขู ภิกฺขุสฺส อาโรเจนฺติ สุตฺตาเนน อาวุโส ภิกฺขุนา สกฺกา ปจฺจกฺขาตุ อปิจ โข ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส อาโรเจติ มยา อาวุโส สกฺกา ปจฺจกฺขาตุ อาคจฺฉามหา โข ภิกฺขเว ภิกฺขู เตน เตน ฐาเนน เตน เตน ตาย ปวาสงฺกาย ตถหิ โข สาเวถ ชานฺตุ สาเวถ วา ปณฺฑิตา สาเวถ วา ตสฺมึ ปุคฺคเล สมฺมุขีภูเต สงฺฆมชฺเฌ ปุจฺฉา วิยฺยากรณตฺถาย มยา ภิกฺขุ สงฺฆา

---

๑ ฉ. ม. เอตฺถนฺตเร ภิกฺขุนาติ วิเสสนํ น ทิสฺสติ ฯ

(๑๙๙) ភិក្ខុអ្នកពោលលាសិក្ខា អង្គុយនៅក្នុងឆបរិសទ្យនោះតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងឆសាសនានេះ ជាអ្នកពោលលាសិក្ខា ដោយអាការណា ដោយកេរណា ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុឃើញភិក្ខុកំពុងពោលលាសិក្ខា ដោយអាការនោះ ដោយកេរនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនបានឃើញភិក្ខុកំពុងពោលលាសិក្ខា (នោះ) ទេ គង់មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ភិក្ខុឆនឹងគាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះពោលលាសិក្ខាហើយ បើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុកំពុងពោលលាសិក្ខា ទាំងភិក្ខុឯទៀតក៏មិនប្រាប់ដល់ភិក្ខុឆនឹងគាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះពោលលាសិក្ខាហើយដូច្នេះទេ ក៏គង់តែភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុឆនឹងគាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំពោលលាសិក្ខាហើយដូច្នេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងឆភណ្ឌាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីបំពោះមុខក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីឧបោសថនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

ឥត្ថន្នាមេន បុគ្គលេន សទ្ធិំ បច្ចក្ខាតា តស្ស ជាតិ-
មោក្ខំ បវេទេតិ ។ តស្មឹ សម្មុខីភូតេ ជាតិមោក្ខំ ទុទ្ទិ-
សិតព្ពន្តិ ។ ជម្មិកំ ជាតិមោក្ខដ្ឋបនំ ។

(១៥៦) កិក្ខុស្ស ជាតិមោក្ខេ បវិតេ បរិសា វុដ្ឋាតិ
ឧសន្ថំ អន្តរាយោ អញ្ញតរេន អន្តរាយេន រាជន្តរាយេន
វា ។ បេ ។ ព្រហ្មចរិយន្តរាយេន វា អាគន្ត្វមាគោ
កិក្ខវោ កិក្ខុ តស្មឹ អាវាសេ អញ្ញតរស្មឹ វា អាវាសេ តស្មឹ
បុគ្គលេ សម្មុខីភូតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរេយ្យ សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស បុគ្គលស្ស សទ្ធិំ បច្ច-
ក្ខាតកថា វិប្បកតា តំ វត្ថុំ អវិនិច្ឆិតំ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្លំ សង្ឃោ តំ វត្ថុំ វិនិច្ឆិនេយ្យាតិ ។ ឥរញ្ច តំ
លភេថ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ លភេថ តទុបាទោ-
សថេ ចាតុទ្ទសេ វា បណ្ណរសេ វា តស្មឹ បុគ្គលេ សម្មុ-
ខីភូតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧទាហរិតព្ពំ សុណាតុ មេ កន្តេ
សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមស្ស បុគ្គលស្ស សទ្ធិំ បច្ចក្ខាតកថា

បុគ្គលឈ្មោះនេះពោលលាសិក្ខាហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ។ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតិមោក្ខទេ។ ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌។

(๑๙๖) កាលបើសង្ឃបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់កិក្ខុហើយ បរិសទ្យគ្រោកទ្បើង ព្រោះអន្តរាយ ៦ យ៉ាង អន្តរាយណាមួយ ដោយអន្តរាយអំពីព្រះរាជាក្តី។ បេ ។ អន្តរាយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកិក្ខុច្រើនថា កំពុងប្តឹងក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងអាវាសនោះ ឬក្នុងអាវាសណាមួយថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីកិក្ខុអ្នកពោលលាសិក្ខានៃបុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេចទេ (ព្រោះ) រឿងនោះ សង្ឃកាត់សេចក្តីមិនទាន់ជាប់ស្រេចនៅឡើយ បើតម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីនិច្ឆ័យរឿងនោះចុះ។ បើសង្ឃបាននិច្ឆ័យរឿងនោះជាប់ស្រេច នេះជាការល្អ បើបែរជានិច្ឆ័យមិនបានវិញ កិក្ខុត្រូវសួរក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីឧបោសថនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីកិក្ខុអ្នកពោលលាសិក្ខា នៃបុគ្គលឈ្មោះនេះ

วิปฺปกตา ตำ วตฺถุ๋ อวีติกฺกมตำ ตสฺส ฯา ตาตมหกฺกำ ปาเปมิ ฯ ตสฺมึ สมฺมุขีภูเต ฯา ตาตมหกฺกำ วุฏฺฐาเปตพฺพนฺติ ฯ ฉมฺมึกำ ฯา ตาตมหกฺกชฺชปนำ ฯ

(๑๙๗) กถำ ฉมฺมึกำ สามคฺคึ ฯ ทาเปตพฺพา ฯ ๔ฉ ปน ภิกฺขเว เยหิ อาคาเรหิ เยหิ ลิงฺเคหิ เยหิ นิมิตฺเตหิ ฉมฺมึกาย สามคฺคิยา อนุปคมนำ[๑] โหติ เตหิ อาคาเรหิ เตหิ ลิงฺเคหิ เตหิ นิมิตฺเตหิ ภิกฺขุ ภิกฺขุ๋ ปสฺสติ ฉมฺมึกำ สามคฺคึ ฯ ทาเปนฺตำ ฯ หเวหิ ภิกฺขุ ภิกฺขุ๋ ปสฺสติ ฉมฺมึกำ สามคฺคึ ฯ ทาเปนฺตำ อปิจ อญฺโญ ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส อาโรเจติ ๔ตฺถงฺคโต อายุสฺมา ภิกฺขุ ฉมฺมึกำ สามคฺคึ ฯ ทาเปสีติ ฯ หเวหิ ภิกฺขุ ภิกฺขุ๋ ปสฺสติ ฉมฺมึกำ สามคฺคึ ฯ ทาเปนฺตำ ฯ ปิ อญฺโญ ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส อาโรเจติ ๔ตฺถงฺคโต อายุสฺมา ภิกฺขุ ฉมฺมึกำ สามคฺคึ ฯ ทาเปสีติ อปิจ สเว ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส อาโรเจติ อหำ อายุสฺมา ฉมฺมึกำ สามคฺคึ ฯ ทาเปมีติ

๑ ม. อุปคมนำ ฯ

សង្ឃដ្ឋេមិនទាន់សម្រេចទេ (ព្រោះ) ឬនៅនោះសង្ឃកាត់សេចក្តីមិនទាន់ដាច់ស្រេចនៅឡើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅកន្លែងចំពោះមុខ។ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតិមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๙๗) ភិក្ខុមិនបានចូលមកព្រមព្រៀងគ្នាប្រកបដោយធម៌ (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មានភិរិយាមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការណា ដោយភេទណា ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុឃើញភិក្ខុដែលមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការនោះ ដោយភេទនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុដែលមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌(នោះ)ទេ គង់មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯនោះថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ទេ ប្រសិនបើភិក្ខុនោះមិនបានឃើញភិក្ខុដែលមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ តាំងភិក្ខុឯទៀតក៏មិនបានប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯនោះថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ដូច្នេះទេ ក៏គង់ភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯនោះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ទេ

អាកង្ខមានោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ នេន ឯដ្ឋេន នេន សុនេន តាយ បរិសង្កាយ តនហុទោសថេ ចាតុទ្ទសេ វា បណ្ណរសេ វា តស្មិ បុព្ពណ្ហសមយំ ភិក្ខុនេ សន្និបតិត្វា ទុធាហរេយ្យ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមោ បុព្ពណ្ហោ ឆម្ចិកំ សាមគ្គិំ ន ខមតិ តស្ស ចាតំមោក្ខំ បវេមិ ន តស្មិ សម្មុខីភូតេ ចាតំមោក្ខំ ខន្ទិំសតព្ពន្តិ ។ ឆម្ចិកំ ចាតំមោក្ខដ្ឋបនំ ។

(១៥៧) តេន ឆម្ចិកំ សាមគ្គិំ បច្ចានិយតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ យេហិ អាគាវេហិ យេហិ លិង្គេហិ យេហិ និមិត្តេហិ ឆម្ចិកាយ សាមគ្គិយោ បច្ចានានំ ហោតិ តេហិ អាគាវេហិ តេហិ លិង្គេហិ តេហិ និមិត្តេហិ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ឆម្ចិកំ សាមគ្គិំ បច្ចានិយន្តំ ន ហោវ ខោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ឆម្ចិកំ សាមគ្គិ បច្ចានិយន្តំ អបិច អញ្ញោ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស អារោចេតិ ឥត្ថន្នាមោ អាវុសោ ភិក្ខុ ឆម្ចិកំ សាមគ្គិំ បច្ចានិយតីតិ ន ហោវ ខោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ បស្សតិ ឆម្ចិកំ សាមគ្គិ បច្ចានិយន្តំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុច្រោះថា តំណាលដំនុំសង្ឃចំពោះបុគ្គល ដែលនៅកន្លងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីទុបោសថនោះ ដោយការយើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ មិនដល់សេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ទេ ឥឡូវខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតុមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅកន្លងទីចំពោះមុខសង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតុមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់ចាតុមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថា ប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๙๘)ភិក្ខុត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌(នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កន្លងសាសនានេះ រមែងមានការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការណា ដោយទេសណា ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុយើញភិក្ខុ ដែលត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការនោះ ដោយទេសនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនយើញភិក្ខុ ដែលត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងប្រកបដោយធម៌ទេ គង់មានភិក្ខុឯទៀតច្រោះដល់ភិក្ខុដទៃគ្នាថា ម្នាលវេរុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌ហើយ ប្រសិនបើ ភិក្ខុក៏មិនយើញភិក្ខុ ដែលត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រម

ยเทว อญฺเญ ภิกฺขู ภิกฺขุสฺส อาเวเณ ลกฺขณาหาเรน สมนฺนาหรนฺติ อายสฺมา ภิกฺขุ ฉมฺหิ กาเล สามญฺเญ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ เอวเมว ภิกฺขุ[1] ภิกฺขุสฺส อาเวเณ อหาเรน สมนฺนาหรนฺติ อายสฺมา ฉมฺหิ กาเล สามญฺเญ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ อาคจฺฉมาโน ภิกฺขุ วา ภิกฺขุ เตน ฐาเนน เตน สุเตน เตน ปริสงฺกาย เตนหาวุโส-สเจ ตาทิสเก วา ปณฺณาสเก วา ตสฺมึ ปุคฺคเล สมฺภาวนียภาเว สงฺฆมชฺเฌ อุทาหารเยฺย สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฯลฯ ปุคฺคโล ฉมฺหิ กาเล สามญฺเญ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ตสฺส ตาทิเสหิ ปาปเกหิ อกรเณหิ ตสฺมึ สมฺภาวนียภาเว ตาทิเสหิ อุทฺทิสิตพฺพนฺติ ฯ ฉมฺหิ กาเล ตาทิเสหิ อุทฺทิสิตพฺพนฺติ ฯ

(๑๙๙) ภิกฺขุสฺส ตาทิเสหิ ปาปเกหิ อกรเณหิ ปริสา วุฏฺฐาติ อสฺสทฺธา อกฺโกสกา ปริภาสกา อนฺตรายกรา อนฺตรายเกน ภณฺฑนกาเรน วา ฯ เป ฯ ปฺรหฺมจริยนฺตรายเกน วา อาคจฺฉมาโน ภิกฺขุ วา ภิกฺขุ ตสฺมึ อาวาเส อญฺญตรสฺมึ

---

๑ ฉ. ม. อยํ ภิกฺขุสทฺโท ๘ ปญฺญายติ ฯ

ព្រឿងប្រកបដោយធម៌ ពាំនាក្នុងឯទៀតក៏មិនបានប្រាប់ដល់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រឿង ប្រកបដោយធម៌ហើយដូច្នេះទេ ក៏គង់ភិក្ខុនោះប្រាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រឿង ប្រកដោយធម៌ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសី ឬបណ្តាសីទោសថ្ម នោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បុគ្គលឈ្មោះនេះ ត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រឿង ប្រកបដោយធម៌ហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតុមោក្ខដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតុមោក្ខទេ ។ ការបញ្ឈប់ចាតុមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๕๙) កាលបើសង្ឃបានបញ្ឈប់ចាតុមោក្ខដល់ភិក្ខុនោះហើយ បរិសទ្យក៏គ្រោកចេញ ព្រោះបណ្តាអន្តរាយទាំង ១០ យ៉ាង អន្តរាយណាមួយ ពោះបីអន្តរាយអំពីព្រះរាជាក្តី ។ បេ ។ អន្តរាយព្រហ្មចរិយធម៌ក្តី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ក្នុងអាវាសនោះ ឬក្នុងអាវាស

กถ อาวุเส ตสฺมึ ปุคฺคเล สมฺมุขีภูเต สงฺฆมชฺเฌ อุทาหเรยฺย สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฯเปฯ ภิกฺขุ-มตฺตสฺส ปุคฺคลสฺส ฉมฺปกายา สาเมจิยา ปตฺตาทาน-กถา วิปฺปกตา ตาว วฏฺฏติ อาวิ ฉิชฺชิตุ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺล สงฺโฆ ตาว วฏฺฏติ อาวิ ฉิชฺชิเตยฺยาติ ฯ ฯลฯ เกน ปเทน กุสลา โถ เวลาเกน ตทุภโตสุชา ปาติโมกฺขฏฺฐปนกถา วิปฺปกตา ตาว วฏฺฏติ อาวิ ฉิชฺชิตุ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺล สงฺโฆ ตาว วฏฺฏติ สมฺมุขีภูเต สงฺฆมชฺเฌ อุทาหริตุ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฯเปฯ ภิกฺขุมตฺตสฺส ปุคฺคลสฺส ฉมฺปกายา สาเมจิยา ปตฺตาทานกถา วิปฺปกตา ตาว วฏฺฏติ อาวิ ฉิชฺชิตุ ตสฺส ปาติโมกฺขา ปาเปติ น ตสฺมึ สมฺมุขีภูเต ปาติโมกฺขา อุทฺทิสิตพฺพนฺติ ฯ ฉมฺปกา ปาติโมกฺขฏฺฐปนกถา ฯ

(๑๖๐) กถ สีลวิปตฺติยา ทิฏฐวิปตฺติยา ทิฏฐสุตมุตวิสงฺกิเตน ปาเปติ ฯ ๔ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขู ยถา อาจาร-เหตุ ยถา อาชีวเหตุ ยถา อนฺตราเยน ยถา ธมฺมเทสนาย สีลวิปตฺติยา ทิฏฐสุตมุตวิสงฺกิเตน ปาเปติ ตถา อาจารเหตุ ตถา อาชีวเหตุ ตถา อนฺตราเยน ตถา ธมฺมเทสนาย ภิกฺขู ภิกฺขุ ปสฺสติ

ណាមួយថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌នៃបុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃឆ្លើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយ (ព្រោះ) រឿងនោះសង្ឃវិនិច្ឆ័យមិនទាន់ដាច់ស្រេច បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីវិនិច្ឆ័យរឿងនោះចុះ។ បើសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យរឿងនោះដាច់ស្រេច នេះក៏ជាការប្រពៃ បើបែរជាវិនិច្ឆ័យមិនបានវិញ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីទោសថានោះ ភិក្ខុត្រូវសូត្រកន្លងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅ ក្នុងទីចំពោះមុខនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ពាក្យពណ៌នាអំពីការត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀង ប្រកបដោយធម៌នៃបុគ្គលឈ្មោះនេះ សង្ឃឆ្លើមិនទាន់ស្រេចនៅឡើយទេ (ព្រោះ) រឿងនោះសង្ឃវិនិច្ឆ័យមិនទាន់ដាច់ស្រេច ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ឃាតិអោកង្ខ ដល់បុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងឃាតិអោកង្ខទេ។ ការបញ្ឈប់ឃាតិអោកង្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌។

(๑๖๐) ភិក្ខុដែលគេបានឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដែលគេបានឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ ដោយអាការណា ដោយភេទណា ដោយនិមិត្តណា ភិក្ខុក៏ឃើញភិក្ខុដែលគេបានឃើញ ឮ រង្កៀស ដោយ

สีลวิปตฺติยา ทิฏฺฐวิปตฺติสงฺกิตพฺพฏฺฐาเน ฐเปตฺวา ทิฏฺฐิ-
กมฺมกิเลสานเมว วเสน ปวตฺตา ทิฏฺฐิวิปตฺติ นาม สีลวิปตฺติยา
ทิฏฺฐิวิปตฺติสงฺกิตพฺพฏฺฐาเน ฐเปตฺวา ทิฏฺฐิกมฺมกิเลสานเมว
วเสน ปวตฺตา สีลวิปตฺติ นาม ทิฏฺฐิวิปตฺติยา สีลวิปตฺติสงฺกิต-
พฺพฏฺฐาเน ฐเปตฺวา สีลกมฺมกิเลสานเมว วเสน ปวตฺตา ทิฏฺฐิ-
วิปตฺติ นาม สีลวิปตฺติยา ทิฏฺฐิวิปตฺติสงฺกิตพฺพฏฺฐาเน ฐเปตฺวา
ทิฏฺฐิกมฺมกิเลสานเมว วเสน ปวตฺตา สีลวิปตฺติ นาม ทิฏฺฐิ-
วิปตฺติยา สีลวิปตฺติสงฺกิตพฺพฏฺฐาเน ฐเปตฺวา สีลกมฺมกิเลสา-
นเมว วเสน ปวตฺตา ทิฏฺฐิวิปตฺติ นาม สีลวิปตฺติยา ทิฏฺฐิ-
วิปตฺติสงฺกิตพฺพฏฺฐาเน ฐเปตฺวา ทิฏฺฐิกมฺมกิเลสานเมว วเสน
ปวตฺตา สีลวิปตฺติ นาม ทิฏฺฐิวิปตฺติยา สีลวิปตฺติสงฺกิตพฺพ-

សីលវិបត្តិ ដោយអាការនោះ ដោយលេខនោះ ដោយនិមិត្តនោះ បើភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុដែលគេឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិនោះទេ គង់មានភិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់ភិក្ខុផង់គ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ (ប្រសិនបើ) ភិក្ខុមិនឃើញភិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ ពាំនភិក្ខុឯទៀតក៏មិនប្រាប់ដល់ភិក្ខុផង់គ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ រង្កៀសដោយសីលវិបត្តិដូច្នេះទេ ក៏គង់ភិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់ភិក្ខុផង់គ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមានគេឃើញ ឮ ឮរង្កៀសដោយសីលវិបត្តិដូច្នេះ (មិនលែង) ម្នាលភិក្ខុពាំនឮាយ កាលបើភិក្ខុមានប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះ ក្នុងថ្ងៃ៧ ឬ ១៤ ទី ឬ បណ្តាសេចក្តីសារភាពនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ឮរង្កៀសដោយសីលវិបត្តិ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ ចំពោះបុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខសង្ឃ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតិមោក្ខឡើយ ។ ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។

(๑๖๑) กตมํ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสมฺปตฺติสงฺคหิตา โหติ ฯ ฉ ปน[๑] ภิกฺขเว ภิกฺขู ยถา อาจารยถา ลิงฺคยถา ลิงฺคยถา นิมิตฺตยถา อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสมฺปตฺติสงฺคหิตา โหติ เอวา อาจารยถา ลิงฺคยถา เอวา ลิงฺคยถา นิมิตฺตยถา ภิกฺขู ภิกฺขุ ปสฺสติ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสมฺปตฺติสงฺคหิตา น โหติ โน ภิกฺขู ภิกฺขุ ปสฺสติ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสมฺปตฺติสงฺคหิตา อปิจ อญฺเญ ภิกฺขู ภิกฺขุ ปสฺส อาจารเจตา สทฺธาปกา อาวุโส ภิกฺขู อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสมฺปตฺติสงฺคหิตา น โหติ โน ภิกฺขู ภิกฺขุ ปสฺสติ อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสมฺปตฺติสงฺคหิตา น ปิ อญฺเญ ภิกฺขู ภิกฺขุ ปสฺส อาจารเจตา สทฺธาปกา อาวุโส ภิกฺขู อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสมฺปตฺติสงฺคหิตา อปิจ โข ภิกฺขู ภิกฺขุ ปสฺส อาจารเจตา อลา อาวุโส อาจารวิปตฺติยา ธมฺมสมฺปตฺติสงฺคหิตา อาจารสมฺปนฺโน ภิกฺขเว ภิกฺขุ เสน ธมฺเมน เสน สุเตน เสน ปริยตฺติยา ปริสมชฺเฌ ธมฺมกถิโก สาสนธโร ปาตุ โหติ สีเล ปติฏฺฐาย จตุนฺนญฺจ ฌานานญฺจ อภิจิตสิกานญฺจ สมาปตฺตีนญฺจ นิกามลาภี อกิจฺฉลาภี อกสิรลาภี ปฏิพโล ทุติยชฺฌานาปิ จิตฺตสฺส เอโกทิภาวาย สุญฺญาคารปฺปเวสนาปิ ปฏิพโล ปฐมาปิ ฌานา วุฏฺฐาย ปฏิพโล ทุติยชฺฌานาปิ จิตฺตสฺส เอโกทิภาวาย สุญฺญาคารปฺปเวสนาปิ ปฏิพโล ปฐมาปิ ฌานา วุฏฺฐาย ปฏิพโล

๑ ฉ. ม. อยํ ปนสทฺโท นตฺถิ ฯ

(๑๖๑) កិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសហើយ ដោយអាចារវិបត្តិ តើដូចម្តេច ? ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយអាចារវិបត្តិ ដោយអាគារណា ដោយតេទណា ដោយនិមិត្តណា កិក្ខុក៏ឃើញកិក្ខុ ដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសហើយ ដោយអាចារវិបត្តិ ដោយអាគារនោះ ដោយតេទនោះ ដោយនិមិត្តនោះដែរ បើកិក្ខុមិនបានឃើញកិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយអាចារវិបត្តិនោះទេ គង់មានកិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ កិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយអាចារវិបត្តិដូច្នេះដែរ (ឬសិនបើ) កិក្ខុក៏មិនបានឃើញកិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយអាចារវិបត្តិទេ ទាំងកិក្ខុឯទៀតក៏មិនបានប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ កិក្ខុឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយអាចារវិបត្តិដូច្នេះទេ ក៏គង់តែកិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំនឹងមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយអាចារវិបត្តិហើយ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះ ក្នុងថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីឧបោសថនោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ

ปุคฺคลา อาชานาติ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญาโต ตสฺส ชานาติ โมหกฺขโย ปโยคมิ น ตสฺมึ สมฺมุขีภาเว ชานาติ โมหกฺขโย อุทฺธสิตตฺตา ฯ ธมฺมิกา ชานาติ โมหกฺขยนฺติ ฯ

[๑๖๒] กถ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญาโต โหติ ฯ ส ปน กิตฺตาวตา กิตฺติยา ยาหิ อาการาหิ ยาหิ ลิงฺเคหิ ยาหิ นิมิตฺเตหิ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญา-โต โหติ เตหิ อาการาหิ เตหิ ลิงฺเคหิ เตหิ นิมิตฺเตหิ กิตฺติ กิตฺติ ปสฏฺโ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุต-ปริสญฺญ น หาว โข กิตฺติ กิตฺติ ปสฏฺโ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญ อปิจ อญฺญา กิตฺติ กิตฺติสฺส อาโร-เจติ สภาคฺยตา อาวิ กิตฺติ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริ-สญฺญาโต น หาว โข กิตฺติ กิตฺติ ปสฏฺโ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺญ น ปิ อญฺญา กิตฺติ กิตฺติสฺส อาโรเจติ สภาคฺยตา อาวิ กิตฺติ ปตฺตยฺยา ธมฺมสุตปริสญฺ-โต อปิจ โส ว กิตฺติ กิตฺติสฺส อาโรเจติ อหำ

មានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយអាចារវិបត្តិហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់បាតិ-
មោក្ខចំពោះបុគ្គលនោះ តាលបើបុគ្គលនោះទៅ កុងមុខចំពោះមុខ សង្ឃ
មិនត្រូវសំដែងបាតិមោក្ខទៀយ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ(នេះ)ឈ្មោះថា
ប្រកបដោយធម៌ ។

(១៦២) កិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងមានគេ
ឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាការណា ដោយភេទ
ណា ដោយនិមិត្តណា កិក្ខុផងគ្នាក៏ឃើញកិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬ
រង្កៀស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាការនោះ ដោយភេទនោះ ដោយនិមិត្ត
នោះដែរ បើកិក្ខុផងគ្នាមិនឃើញកិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស
ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិទេ គង់មានកិក្ខុឯទៀតប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុ-
សោ កិក្ខុឈ្មោះនេះមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិដូច្នេះដែរ
(ប្រសិនបើ) កិក្ខុក៏មិនឃើញកិក្ខុដែលមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀស
ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិទេ ទាំងកិក្ខុឯទៀតក៏មិនប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុ-
សោ កិក្ខុឈ្មោះនេះមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសហើយ ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ
ដូច្នេះទេ ក៏គង់កិក្ខុនោះឯងប្រាប់ដល់កិក្ខុផងគ្នាថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំ

អាវុសោ ឥដ្ឋវិបត្តិយោ ឥដ្ឋសុតបរិសង្កិតោតិ អាកង្ខ-
មានោ តិក្ខត្តុំ តិក្ខត្តុំ តេន ឥដ្ឋេន តេន សុតេន តាយ
បរិសង្កាយ តទហុបោសថេ ចាតុទ្ទសេ ឯ បណ្ណរសេ ឯ
តស្មឹ បុគ្គលេ សម្មុខីភូតេ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបាហរេយ្យ សុ-
ណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមោ បុគ្គលោ ឥដ្ឋវិបត្តិ-
យោ ឥដ្ឋសុតបរិសង្កិតោ តស្ស ចាតិមោក្ខំ បាបេមិ ឥ
តស្មឹ សម្មុខីភូតេ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតព្ពន្តិ ។ ឆម្មិកំ
ចាតិមោក្ខុដ្ឋបនំ ។ ឥមានិ ទស ឆម្មិកានិ ចាតិ-
មោក្ខុដ្ឋបនានីតិ ។

បឋមោ ភាណវារោ ។

(១៦៣) អថខោ អាយស្មា ឧបាលិ យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា ឧបាលិ
ភគវន្តំ ឯតទវោច អត្ថាបានំ អាបាតុកាមេន ភន្តេ

មានគេឃើញ ឮ ប្រកែក ដោយទិដ្ឋិរបស់ខ្លួនហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើប្រាថ្នា ក៏គប្បីសូត្រកន្ទឹកណ្តាលដំទុំសង្ឃ ចំពោះបុគ្គលដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខនោះ ដោយការឃើញនោះ ដោយការឮនោះ ដោយការរង្កៀសនោះ កន្ទឹកថ្ងៃចាតុទ្ទសីឬបណ្ណរសីទោសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដ្បិត) បុគ្គលឈ្មោះនេះ មានគេឃើញ ឮ ប្រកែក ដោយទិដ្ឋិរបស់ខ្លួនហើយ ខ្ញុំនឹងបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខចំពោះបុគ្គលនោះ កាលបើបុគ្គលនោះនៅក្នុងទីចំពោះមុខ សង្ឃមិនត្រូវសំដែងចាតិមោក្ខទេ។ (នេះ) ឈ្មោះថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ។ ទាំង ១០ នេះឈ្មោះថា ការបញ្ឈប់ចាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ។

ភាណវារៈ ដាបមរម ។

[๑๖๓] គ្រានោះឯង ព្រះទបាលិដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះទបាលិដ៏មានអាយុ លុះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុដែលមានប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន[1]

---

๑ អដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ភិក្ខុមានប្រាថ្នានឹងដម្រិះនូវសាសនា ហើយកាន់យកអធិករណ៍ណាដោយខ្លួនឯង អធិករណ៍នោះហៅថា អត្តាទាន គឺជាឈ្មោះនៃអធិករណ៍ម្យ៉ាង ដែលមានភិក្ខុភ័ប់រងដោយខ្លួនឯង ។

ភិក្ខុនា ភគវមច្ចសមន្នាគតំ អត្តានំ អាចាតព្វន្តិ ។ អត្តានំ អាចាតុកាមេន ខុចាលិ ភិក្ខុនា បញ្ចន្តិ-សមន្នាគតំ អត្តានំ អាចាតព្វំ អត្តានំ អាចាតុ-កាមេន ខុចាលិ ភិក្ខុនា ឃរំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តានំ អាចាតុកាមោ កាលោ នុ ខោ ឥមំ អត្តានំ អាចាតុំ ខុចាហុ ខោតំ ។ សចេ ខុចាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមាខោ ឃរំ ជានាតិ អកាលោ ឥមំ អត្តា-នំ អាចាតុំ ខោ កាលោតិនតំ ខុចាលិ អត្តានំ អាចាតព្វំ ។ សចេ បនុចាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមាខោ ឃរំ ជានាតិ កាលោ ឥមំ អត្តានំ អាចាតុំ ខោ អកា-លោតិ តេនុចាលិ ភិក្ខុនា ខុត្តរិ បច្ចវេក្ខិតព្វំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តានំ អាចាតុកាមោ ភូតំ នុ ខោ ឥនំ អត្តានំ ខុចាហុ ខោតំ ។ សចេ ខុចាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេ-ក្ខមាខោ ឃរំ ជានាតិ អភូតំ ឥនំ អត្តានំ ខោ ភូតន្តិ ឥនតំ ខុចាលិ អត្តានំ អាចាតព្វំ ។ សចេ បនុចាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមាខោ ឃរំ ជានាតិ ភូតំ ឥនំ អត្តានំ ខោ

(តាវទេ ឲ្យលាប់រង៏អធិករណ៍ដោយ ១ នឯង) តើត្រូវគាន់យកនូវអត្តាគាន ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ (បើ) ភិក្ខុមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងនឹងគាន់យកនូវអត្តាគាន ត្រូវគាន់យកនូវអត្តាគាន ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ម្នាលឧបាលិ ឯភិក្ខុដែលមានសេចក្តីប៉ុនប៉ងនឹងគាន់យកនូវអត្តាគាន (នោះ) ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមានបំណងនឹងគាន់យកនូវអត្តាគាននេះ ឬះកាលនេះ ជាកាលគួរនឹងគាន់យកនូវអត្តាគាននេះ ឬមិនគួរទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ប្រសិនបើភិក្ខុពិចារណាឃើញដឹងយ៉ាងនេះថា កាលនេះជាកាលមិនគួរ ជាកាលមិនទំនងនឹងគាន់យកនូវអត្តាគាននេះទេ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវគាន់យកនូវអត្តាគាននោះឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ប្រសិនជាភិក្ខុពិចារណាឃើញដឹងយ៉ាងនេះថា កាលនេះជាកាលគួរ មិនមែនជាកាលមិនគួរនឹងគាន់យកនូវអត្តាគាននេះ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា អាត្មាអញមានបំណងនឹងគាន់យកនូវអត្តាគាននេះ តើអត្តាគាននេះពិតឬទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាឃើញដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាគាននេះមិនពិត មិនត្រូវការជាទេ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវគាន់យកនូវអត្តាគាននោះឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ប្រសិនជាភិក្ខុពិចារណាឃើញដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាគាននេះ

អភូតន្តំ តេន្តុបាលិ ភិក្ខុនា ទុត្តរឹ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តានំ អានាតុកាមោ អត្តសញ្ញិតំ នុ ខោ ឥទំ អត្តានំ ទុធាហុ នោតំ ។ សចេ ទុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ អនត្តសញ្ញិតំ ឥទំ អត្តានំ នោ អត្តសញ្ញិតន្តិ តំ ទុបាលិ អត្តានំ អានាតព្ពំ ។ សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ អត្តសញ្ញិតំ ឥទំ អត្តានំ នោ អនត្តសញ្ញិតន្តិ តេន្តុបាលិ ភិក្ខុនា ទុត្តរឹ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឥមំ ខោ អហំ អត្តានំ អានិយមានោ លភិស្សាមិ សង្ខ្លេ សម្ភត្តេ ភិក្ខូ ឆម្មតោ វិនយតោ បក្ខេ ទុធាហុ នោតំ ។ សចេ ទុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ ឥមំ ខោ អហំ អត្តានំ អានិយមានោ ន លភិស្សាមិ សង្ខ្លេ សម្ភត្តេ ភិក្ខូ ឆម្មតោ វិនយតោ បក្ខេតន្តិ តំ ទុបាលិ អត្តានំ អានាតព្ពំ ។ សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ

ពិតប្រាកដហើយ មិនមែនមិនពិតទេ ម្នាលទុបាលិ តិក្ខុនោះត្រូវពិចារ-
ណាតទៅទៀតថា អាត្មាអញ មានបំណងនឹងកាន់យកនូវអត្តាតាននេះ
អត្តាតាននេះ តើប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឬមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍
ទេ ។ ម្នាលទុបាលិ ប្រសិនបើតិក្ខុពិចារណាឃើ ឃានដឹងយ៉ាងនេះថា
អត្តាតាននេះ មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ជាអំពើឥតប្រយោជន៍ទេ
ម្នាលទុបាលិ តិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាតាននោះឡើយ ។ ម្នាលទុបា-
លិ ប្រសិនជាតិក្ខុពិចារណាឃើឃានដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាតាននេះប្រកប
ដោយប្រយោជន៍ មិនមែនជាអំពើឥតប្រយោជន៍ទេ ម្នាលទុបាលិ តិក្ខុ
នោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាតាន
នេះឃើ តើនឹងឃានពួកតិក្ខុជាមិត្តសម្វាញ់គ្រាន់តែដួបគ្នា ឬជាមិត្តសម្វាញ់
តែងនៅរួមជាមួយគ្នា ជាពួកឃាងធមិឃាងវិនយ ឬមិនឃានទេ ។ ម្នាលទុ-
បាលិ ប្រសិនជាតិក្ខុពិចារណាឃើឃានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញ
កាន់យកនូវអត្តាតាននេះឃើហើយ នឹងមិនឃានពួកតិក្ខុជាមិត្តសម្វាញ់
គ្រាន់តែដួបគ្នា ឬជាមិត្តសម្វាញ់ តែងនៅរួមជាមួយគ្នា ជាពួកឃាងធមិ
ឃាងវិនយ(ទាំងនោះទេ)ម្នាលទុបាលិ តិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាតាននោះ
ឡើយ ។ ម្នាលទុបាលិ ប្រសិនជាតិក្ខុពិចារណាឃើឃានដឹងយ៉ាងនេះថា

ឥមំ ខោ អហំ អត្តានំ អាទិយមានោ លភតិ សជ្ជុ-
ដ្ឋេ សម្ភត្តេ ភិក្ខូ ធម្មតោ វិនយតោ បស្សតិ តេនុបាលិ
ភិក្ខុនា ទុត្តរិ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឥមំ ខោ មេ អត្តានំ អាទិ-
យតោ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ កណ្ហានំ កុស-
លោ ធម្មោ វិភង្គោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ
សង្ឃនានាកម្មំ ទុទាហុ នោតិ។ សចេ ទុទាលិ ភិក្ខុ
បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ ឥមំ ខោ មេ អត្តានំ
អាទិយតោ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ កណ្ហានំ
កុសលោ ធម្មោ វិភង្គោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវ-
វត្ថានំ សង្ឃនានាកម្មន្តិ នំ ទុទាលិ អត្តានំ អាទា-
តព្ពំ។ សចេ បនុទាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ
ឥមំ ខោ មេ អត្តានំ អាទិយតោ ន ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស
តតោនិទានំ កណ្ហានំ កុសលោ ធម្មោ វិភង្គោ
សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាកម្មន្តិ

កាលបើអាត្មាអញ កាន់យកនូវអត្តាពាននេះទៅ នឹងបានពួកភិក្ខុ ជាមិត្តសម្វាញ់គ្រាន់តែដួបគ្នា ឬជាមិត្តសម្វាញ់តែងនៅរួមជាមួយគ្នា ដែលជាពួកខាងធម៌ខាងវិនយ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាពាននេះទៅ ក្រែងមានការប្រកួតប្រកាន់ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ខ្លួស ការទាស់ទែង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រែធានៃសង្ឃ ការកំណត់ផ្សែងនៃសង្ឃ ការធ្លីផ្សែង ។ នៃសង្ឃ នឹងកើតមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃអត្តាពាននោះឬមិនមានទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាពានទៅហើយ ការប្រកួតប្រកាន់ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ខ្លួស ការទាស់ទែង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រែធានៃសង្ឃ ការកំណត់ផ្សែងនៃសង្ឃ ការធ្លីផ្សែង។ នៃសង្ឃ នឹងកើតមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃអត្តាពាននោះ (ជាប្រាកដ) ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាពាននោះទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាទៅបានដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាពាននេះទៅ ការប្រកួតប្រកាន់ ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ខ្លួស ការទាស់ទែង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រែធានៃសង្ឃ ការកំណត់ផ្សែងនៃសង្ឃ នឹងការធ្លីផ្សែង ។ នៃសង្ឃ មិនកើតមានដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនៃអត្តាពាននោះទេ ម្នាលទុបាលិ

อาฬาเรน สทฺธึ อตฺตโน สนฺติกเมว ปหิณิ ปญฺจสตปริวารา-
ตญฺหิ ทิสฺวา อาฬาโร อตฺตโน สนฺติกา ปพฺพชิตฺวา สาวกานญฺจ
กาลกิริยาติ ฯ

(๑๖๔) ชาตเกน กเถตฺวา ปน กาลามโคตฺตา ปริพฺพาชิกา
กาลี นาม อคฺคสาวิกา ปฏิวสติ ฯ ชาตเกน อุทาลึ กาลามโคตฺตา
ปริพฺพาชิกา ปริพฺพาชิกานญฺจ นาม อคฺคสาวิกา ปฏิวสติ ชาตเกน อุทาลึ
กาลามโคตฺตา ปริพฺพาชิกา ปริพฺพาชิกานญฺจ ปริสุทฺธกายสมาจารตาย
ปริสุทฺธกายสมาจารา นุ โข มยิ ปริสุทฺธกายสมาจารตาย กายสมา-
จารา สมณคุตฺตา อจฺฉิทฺทา อปฺปฏิมาสา สีลวตี นุ โข เม ปริสา ธมฺมา ปฏิวิชฺฌตี ฯ เอวเมว ขลุ
อุทาลึ กาลามโคตฺตา ปริสุทฺธกายสมาจารเมวาติ ปริสุทฺธ
กายสมาจารา สมณคุตฺตา อจฺฉิทฺทา อปฺปฏิมาสา สีลวตี ปริสา
สตฺถุ ปาวจนสฺส ปฏิวิชฺฌนาย สาย อายสฺมา กาลิกาติ สิกฺขา
สฺวาติ สาติสฺส ปาวจนสฺส ฯ

ភិក្ខុត្រូវគាន់យកនូវអត្តាទាននោះចុះ ម្នាលទុបាលិ អត្តាទានប្រកបដោយ
អង្គ ៥ ប្រការ ដូចបានសំដែងមកនេះឯង កាលបើភិក្ខុគាន់យកហើយ
ទើមិនធ្វើឲ្យកើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្តក្នុងកាលជាខាងក្រោយឡើយ ។

[๑๖๔] ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ភិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ តើត្រូវពិចារណាធម៌ចំពោះខ្លួន
ឯងមានប៉ុន្មានសិន ទើបគួរនឹងចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្នាលទុបាលិ ឯភិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណា
ធម៌ ៥ ប្រការចំពោះខ្លួនឯងសិន រួចសឹមចោទភិក្ខុដទៃ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុ
អ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មា
អញមា កាយសមាចារ បរិសុទ្ធ ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញជាអ្នកប្រកបដោយ
កាយសមាចារបរិសុទ្ធ មិនឆ្មុះឆ្មាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ផ្តាក់បាន ធម៌
នុ៎ះមានត្រង់ត្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើភិក្ខុមាន
កាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធទេ (តែហាក់ដូច) ជាអ្នកប្រកបដោយកាយសមា
ចារបរិសុទ្ធ មិនឆ្មុះឆ្មាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ផ្តាក់បាន ភិក្ខុនោះឯង
គង់មានអ្នកផង ស្តីដាស់តឿនថា នែលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកសិក្សា
នូវសមាចារផ្សេងកាយជាមុនសិន ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផង ស្តីដាស់តឿន
ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

(๑๖๕) ปุน จปรํ อุปาลิ โจเทนเกน ภิกฺขุนา ปรํ โจเทตุกาเมน ฆรา ปฏฺฐาเปตฺวา ปรสฺส วจีสมาจารา เวรมณี สมฺปตฺตกาลา อปฺปฏิสนฺธิกา อปฺปฏิสนฺธิกา วจีสมาจารา เวรมณี สมฺปตฺตกาลา อปฺปฏิสนฺธิกา สงฺฆมชฺเฌ สงฺฆมชฺเฌ ปาติโมกฺขฏฺฐปเน สงฺฆมชฺเฌ สงฺฆมชฺเฌ ปาติโมกฺขฏฺฐปเน อยเมตฺถ ธมฺมตา อยเมตฺถ อนุธมฺมตา อิมินา ตฺวมสิ ปมาณิกา ตสฺมา ตฺวเมว อิมสฺมึ ฐาเน ปฏิกรสฺสุ อิทมฺปิ ตสฺส ภควโต สาสนสฺมึ ปมาณิกฏฺฐานนฺติ ฯ

(๑๖๖) ปุน จปรํ อุปาลิ โจเทนเกน ภิกฺขุนา ปรํ โจเทตุกาเมน ฆรา ปฏฺฐาเปตฺวา เมตฺตา จิตฺตา ปจฺจุปฏฺฐิตา สพฺรหฺมจารีสุ อาวิกมฺมา รหสฺสกมฺมา เวรมณี สมฺปตฺตกาลา อปฺปฏิสนฺธิกา เมตฺตา จิตฺตา ปจฺจุปฏฺฐิตา สพฺรหฺมจารีสุ อาวิกมฺมา รหสฺสกมฺมา เวรมณี สมฺปตฺตกาลา อปฺปฏิสนฺธิกา สงฺฆมชฺเฌ สงฺฆมชฺเฌ ปาติโมกฺขฏฺฐปเน สงฺฆมชฺเฌ สงฺฆมชฺเฌ ปาติโมกฺขฏฺฐปเน อยเมตฺถ ธมฺมตา อยเมตฺถ อนุธมฺมตา อิมินา ตฺวมสิ ปมาณิกา ตสฺมา ตฺวเมว อิมสฺมึ ฐาเน ปฏิกรสฺสุ อิทมฺปิ ตสฺส ภควโต สาสนสฺมึ ปมาณิกฏฺฐานนฺติ ฯ

(๑๖๕) ម្នាលទុបាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត កិក្ខុអ្នកចោទមានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមានវចីសមាចារបរិសុទ្ធឬហ្ន៎ អាត្មាអញប្រកបដោយវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មិនឆ្ងុះឆ្ងាយ មិនមានទំនងគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើកិក្ខុមានវចីសមាចារមិនបរិសុទ្ធទេ (តែហាក់ដូច) ជាអ្នកប្រកបដោយវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មិនឆ្ងុះឆ្ងាយ មិនមានទំនង គួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផង ស្តីដាស់តឿនថា នែលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកសិក្សានូវសមាចារផ្លូវវាចាជាមុនសិន កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

(๑๖๖) ម្នាលទុបាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត កិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញមានមេត្តាតាំងមាំ ពាំងមិនចង្អៀតចង្អល់ក្នុងសព្រហ្មចារីបុគ្គលទេឬហ្ន៎ ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលទុបាលិ បើកិក្ខុមិនមានមេត្តាចិត្តតាំងមាំ មានចិត្តចង្អៀតចង្អល់ ក្នុងសព្រហ្មចារីបុគ្គល កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿនថា នែលោកដ៏មានអាយុ ចូរលោកតាំងមេត្តាចិត្តឲ្យ (មាំ)ក្នុងសព្រហ្មចារីបុគ្គលចុះ កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

[๑๖๗] บุน จปรำ อุกาลิ เถาเรน ภิกฺขุนา ปรำ เถาเรตุกามเรน ฆรำ ปจฺจเวกฺขิตพฺพำ ตหาสฺสุโต ฺ เถาเรมฺหิ สุตวเต สุตสนฺนิจโย เย เต ธมฺมา อาทิกลฺยาณา มชฺเฌกลฺยาณา ปริโยสานกลฺยาณา สาตฺถำ สพฺยญฺชนำ เกวลปริปุณฺณำ ปริสุทฺธำ พฺรหฺมจริยำ อภิวทนฺติ ตถารูปา เม ธมฺมา ตหาสฺสุโต เหาทฺธิ ฉตา[๑] วจสา ปริจิตา มนสานุเปกฺขิตา ทิฏฺยา สุปฺปฏิวิทฺธา สมฺพาธตี ฺ เม เถา เม ฆเรา ธมฺเม ฺ ตหาหุ เถาติ เถา เถ อุกาลิ ภิกฺขุ ตหาสฺสุโต เหาติ สุตวเต สุตสนิจโย เย เต ธมฺมา อาทิกลฺยาณา มชฺเฌกลฺยาณา ปริโยสานกลฺยาณา สาตฺถำ สพฺยญฺชนำ เกวลปริปุณฺณำ ปริสุทฺธำ พฺรหฺมจริยำ อภิวทนฺติ ตถารูปา สฺส ธมฺมา ฺ ตหาสฺสุโต เหาทฺธิ ฉตา วจสา ปริจิตา มนสานุเปกฺขิตา ทิฏฺยา สุปฺปฏิวิทฺธา ตสฺส ภาสิตำ วาจาเร ฯ ตสฺมา อายสฺมา อาคมิ ปริโยปุณาสฺสิติ ฯ ตสฺส ภาสิตำ วาจาเร ฯ

---

๑ ม. ฉกา ฯ

(๑๖๗) ម្នាលទុបាលិ ពាក្យខាងមុខទៅមានទៀត កិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញជាពហុស្សុត ទ្រទ្រង់ព្រះសូត្រ សន្សំព្រះសូត្រឬ (មួយទៀត) ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ ពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌ទាំងនោះ ជាធម៌ដែលអាត្មាអញបានស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ បានសន្សំដោយពាក្យ បានពិចារណា(មុតមាំ)ហើយក្នុងចិត្ត បានយល់ត្រឹមត្រូវហើយដោយទិដ្ឋិ ធម៌នោះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនទាន់មានទេ ? ម្នាលទុបាលិ ប្រសិនជាកិក្ខុមិនមែនជាពហុស្សុត មិនទ្រទ្រង់ព្រះសូត្រ មិនសន្សំព្រះសូត្រសោះទេ បើធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ គឺកិក្ខុនោះមិនបានចេះដឹងច្រើន មិនបានទ្រទ្រង់ មិនបានសន្សំដោយពាក្យ មិនបានពិចារណា(មុតមាំ)ក្នុងចិត្ត មិនបានយល់ត្រឹមត្រូវដោយទិដ្ឋិទេ កិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿនថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ សូមនិមន្តលោកវៀនព្រះបរិយត្តិធម៌សិនទៅ កិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន ដូចសំដែងមកនេះឯង ។

[๑๖๘] បុន ចបរំ ឧបាលិ ភោនកេន កិក្ខុនា បរំ ភោនេតុកាមេន ฯลฯ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឧភយានិ ន្តុ[๑] ខោ មេ ឥតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន សាគតានិ ហោន្តិ[๒] សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ សំវិជ្ជតិ ន្តុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧបាហច្ចោតិ ។ ឥមេ ចេ ឧបាលិ កិក្ខូ ឥមេ ឧភយានិ ឥតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន សាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ ឥទំ បជាវុសោ កត្ថ វុត្តំ ភគវតាតិ ឥតិ បុដ្ឋោ ន **សម្បាយេតិ**[๓] តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ឥន្ទ្រ តាវ អាយស្មា វិនយំ បរិយោបុណាសុ្សតិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ភោនកេនុបាលិ កិក្ខុនា បរំ ភោនេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិត្វា បភេ ភោនេតព្ពោតិ ។

---

๑ ម. អយំ នុសទ្ទោ នត្ថិ ។ ๒ ឧ. អយំ ហោន្តិសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ។ ๓ ម. សម្បាទយតិ ។

(๑๖๘) ម្នាលឧបាលិ ពាក្យខាងមុខនៅមានទៀត កិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា បាតិមោក្ខ ទាំងពីរ អញក៏បេះចាំ ដោយសេចក្តីពិស្តារ ចែកចេញបានដោយប្រពៃ ចាំស្តាត់រត់មាត់ កាត់សេចក្តីបានដោយល្អ តាមសូត្រ គឺខន្ធក:និងបរិវារៈ តាមអនុព្យញ្ជន:ដែរឬ ធម៌នុ៎ះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់អាត្មាអញ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ប្រសិនបើបាតិមោក្ខទាំងពីរ កិក្ខុមិនបានបេះចាំដោយសេចក្តីពិស្តារ មិនបានចែកចេញដោយប្រពៃ មិនបានចាំស្តាត់រត់មាត់ មិនបានកាត់សេចក្តីដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុព្យញ្ជន:ទេ កិក្ខុនោះឯង បើមានគេសួរថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ ចុះសិក្ខាបទនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងក្នុងនគរណា កិក្ខុនោះមុខជាធ្វើឲ្យច្រាប់ទៅវិញមិនខ្លួច កិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿនថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ សូមនិមន្តលោករៀននិទ្ទេសនៅ កិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីដាស់តឿន ដូចសំដែងមកនេះឯង ម្នាលឧបាលិ កិក្ខុអ្នកចោទមានប្រាថ្នានឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ ប្រការនេះ ក្នុងខ្លួនឯងសិន ហើយសឹមចោទកិក្ខុដទៃ ។

(๑๖๙) ចោទកោន កន្តេ តិក្ខត្តា បរំ ចោទេតុ-កាមេន កតី ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោ-ទេតព្ពោតិ ។ ចោទកោនុបាលិ តិក្ខត្តា បរំ ចោទេ-តុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតព្ពោ កាលេន វក្ខាមិ នោ អកាលេន ក្ខតេន វក្ខាមិ នោ អក្ខតេន សណ្ហេន វក្ខាមិ នោ ផរុសេន អត្ថសញ្ហិតេន វក្ខាមិ នោ អនត្ថសញ្ហិតេន មេត្តចិត្តោ វក្ខាមិ នោ ទោសន្តរោតិ ចោទកោនុបាលិ តិក្ខត្តា បរំ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋា-បេត្វា បរោ ចោទេតព្ពោតិ ។

(๑๗๐) អធម្មចោទកស្ស កន្តេ តិក្ខត្តោ កតីហា-ការេហិ វិប្បដិសារោ ឧបឌហាតព្ពោតិ ។ អធម្មចោទ-កស្ស ឧបាលិ តិក្ខត្តោ បញ្ចហាការេហិ វិប្បដិសារោ

(๑๖๙) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បើភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ តើត្រូវតាំងធម៌ប៉ុន្មានប្រការក្នុងខ្លួនឯង ហើយទើបគួរចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ បើមានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ លុះតែតាំងធម៌ ៥ ប្រការក្នុងខ្លួនឯង ទើបគួរចោទភិក្ខុដទៃបាន(ធម៌ ៥ ប្រការនោះគឺ) អាត្មាអញនឹងនិយាយត្រូវតាមកាលគួរ មិននិយាយខុសកាល ๑ អាត្មាអញនឹងនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យមិនពិត ๑ អាត្មាអញនឹងនិយាយពាក្យផ្អែមល្ហែម មិននិយាយពាក្យអាក្រក់ ๑ អាត្មាអញនឹងនិយាយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ๑ អាត្មាអញនឹងតាំងមេត្តាចិត្តហើយសឹមនិយាយ មិននិយាយពាំងគោស-ចិត្ត ๑ ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតាំងធម៌ ๕ ប្រការទុកក្នុងខ្លួនឯងហើយ សឹមចោទភិក្ខុដទៃ ។

(๑๗๐) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃត្រូវតាំងវិប្បដិសារៈ (សេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយ) ទុកចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្នាលទុបាលិ សង្ឃត្រូវតាំងវិប្បដិសារៈទុកចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងដូច្នេះថា

ឧបនន្ទោតញ្ច អាគាលេនាយស្មា ចោទេសិ នោ ការ-
ណេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយ អក្កោសនាយស្មា ចោទេសិ
នោ ក្កោសេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយ ជរុសេនាយស្មា
ចោទេសិ នោ សណ្ហេន អលន្តេវិប្បដិសារាយ អនត្ថ-
សញ្ហិតេនាយស្មា ចោទេសិ នោ អត្ថសញ្ហិតេន អលន្តេ
វិប្បដិសារាយ នោសន្តវោ អាយស្មា ចោទេសិ នោ
មេត្តចិត្តោ អលន្តេវិប្បដិសារាយាតិ អធម្មចោទកស្ស
ឧថាលិ កិក្ខុនោ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ វិប្បដិសារោ
ឧបនន្ទោតញ្ច ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ យថា ន អញ្ញោបិ
កិក្ខុ អក្កោសេន ចោទេតព្ពំ មញ្ញេយ្យាតិ ។

[๑๗๑] អធម្មចុទិតស្ស បន ភន្តេ កិក្ខុនោ កតី-
ហាការេហិ អវិប្បដិសារោ ឧបនន្ទោតិ ។ អធម្ម-
ចុទិតស្ស ឧថាលិ កិក្ខុនោ បញ្ចហាការេហិ អវិប្ប-
ដិសារោ ឧបនន្ទោតញ្ច អាគាលេនាយស្មា ចុទិតោ

នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទខុសកាល មិនមែនចោទត្រូវតាមកាលទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទដោយពាក្យមិនពិត មិនមែនចោទដោយពាក្យពិតទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទដោយពាក្យអាក្រក់ មិនមែនចោទដោយពាក្យពីពោះទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទប្រកបដោយកម្មឥតប្រយោជន៍ មិនមែនចោទប្រកបដោយកម្មមានប្រយោជន៍ទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកជាអ្នកចោទ (គេ) តាំងចេតសចិត្ត មិនមែនចោទដោយមេត្តាចិត្តទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ១ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវតាំងវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ៥យ៉ាងនេះឯង។ សេចក្តីនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។ ព្រោះថាភិក្ខុដទៃ មិនត្រូវសំគាល់ភិក្ខុផង្គា ដែលត្រូវគេចោទដោយពាក្យមិនពិត(នោះទេ)។

(๑๗๑) ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះសង្ឃត្រូវតាំងអវិប្បដិសារៈ(សេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយ)ទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការប៉ុន្មាន។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវតាំងអវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ៥ យ៉ាងដូច្នេះថា នៃលោកដ៏មានអាយុ

เถเร กาเลน อนาปตฺติ อาปตฺติปฏิสาวนาย อกุกฺกุจฺจ-
ยสฺส ปุคฺคลสฺส เถเร กุกฺกุจฺเจน อนาปตฺติ อาปตฺติปฏิสาวนาย
ชานุมณฺฑลิกาย ปุคฺคลสฺส เถเร สมฺมุขาย อนาปตฺติ
อาปตฺติปฏิสาวนาย อนตฺถสญฺหิตาย ปุคฺคลสฺส เถเร
อตฺถสญฺหิตาย อนาปตฺติ อาปตฺติปฏิสาวนาย เถรสนฺตเร-
เยน ปุคฺคลสฺส เถเร เมตฺตจิตฺเตน อนาปตฺติ อาปตฺติปฏิสา-
ปนาย อนนฺธปุคฺคลสฺส ๒ปาจิตฺติยกณฺฑ ๔เมถุน-
ปญฺญตฺติกาเลหิ อาปตฺติปฏิสาเว ๒ปาจิตฺติยกถา นิฏฺฐิตา ฯ

[๑๗๒] ฉมฺภาเตยฺยกสฺส ภิกฺขุโน ภิกฺขุนี-
กาเลหิ อาปตฺติปฏิสาเว ๒ปาจิตฺติยกถา นิฏฺฐิตา ฯ ฉมฺภาเต-
ยฺยกสฺส ๒ปาจิตฺติยกณฺฑ ภิกฺขุโน ปญฺญตฺติกาเลหิ อาปตฺติปฏิสา-
เว ๒ปาจิตฺติยกถา นิฏฺฐิตา ฯ อุทกสาฏิยกสฺส ภิกฺขุโน
อกาเลน อนาปตฺติ อาปตฺติปฏิสาวนาย ภิกฺขุสฺส

គេចោទលោកទុសកាល មិនមែនត្រូវតាមកាលទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យមិនពិត មិនមែនតាមពិតទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យអាក្រក់ មិនមែនដោយពាក្យពីពេះទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយទោសចិត្ត មិនមែនដោយមេត្តាចិត្តទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ ម្នាលទេបុលិ សង្ឃគប្បីតាំងអវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[๑๗๒] ព្រះទេបុលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃគប្បីតាំងអវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលប្រកបដោយធម៌ដោយអាការប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលទេបុលិ សង្ឃគប្បីតាំងអវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងដូច្នេះថា នែលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទគេត្រូវតាមកាលគួរហើយ មិនមែនចោទទុសកាលទេ លោកគួរដល់អវិប្បដិសារៈ ១ នៃលោក

ចោទេសិ ៑ោ អក្ខេន អលន្តេ អវិប្បដិសារាយ សល្លេ-
ខាយស្មា ចោទេសិ ៑ោ ឧរុវេន អលន្តេ អវិប្បដិសា-
រាយ អត្តសញ្ញិតេខាយស្មា ចោទេសិ ៑ោ អនត្តសញ្ញិ-
តេន អលន្តេ អវិប្បដិសារាយ មេត្តចិត្តោ អាយស្មា
ចោទេសិ ៑ោ ចោសន្តកេ[1] អលន្តេ អវិប្បដិសារ-
យាតិ ធម្មចោទកស្ស ខុចាលិ កិក្ខុ៑ោ ឥមេហិ
បញ្ចហាការេហិ អវិប្បដិសារេ ឧបនេហាតព្ពោ ។ តំ
កិស្ស ហេតុ ។ យថា អញ្ញេបិ កិក្ខុ ក្ខេន ចោ-
ទេតព្ពំ មញ្ញេយ្យាតិ ។

(១៧៣) ធម្មចុទិតស្ស បន ភន្តេ កិក្ខុ៑ោ កតី-
ហាការេហិ វិប្បដិសារេ ឧបនេហាតព្ពោតិ ។ ធម្មចុ-
ទិតស្ស ខុចាលិ កិក្ខុ៑ោ បញ្ចហាការេហិ វិប្បដិសា-
រេ ឧបនេហាតព្ពោ ការលេខាយស្មា ចុទិតោ ៑ោ
អការលេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយ ក្ខេខាយស្មា

---

១ មេត្តចិត្តេនាយស្មា ចោទេសិ ៑ោ ចោសន្តវេនាតិ កត្តុចិ ចោត្តុ៑ោ ទិស្សតិ ។

ដ៏មានអាយុ លោកចោទគេដោយពាក្យពិតហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យមិនពិតទេ លោកគួរដល់អាបត្តិសាវៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទគេដោយពាក្យពីរោះហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យអាក្រក់ទេ លោកគួរដល់អាបត្តិសាវៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកចោទគេដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនមែនចោទដោយពាក្យ មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ លោកគួរដល់អាបត្តិសាវៈ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ លោកជាអ្នកតាំងមេត្តាចិត្តហើយទើបចោទ មិនមែនចោទតាំងទោសចិត្តទេ លោកគួរដល់អាបត្តិសាវៈ ១ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃគប្បីតាំងអាបត្តិសាវៈទុក ចំពោះកិកម្មអ្នកចោទដែលប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា កិកម្មដទៃ គប្បីសំគាល់កិកម្មផងគ្នាដែលគេចោទដោយពាក្យពិត ។

(๑๗๓) ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សង្ឃគប្បីតាំងវិបត្តិសាវៈទុក ចំពោះកិកម្មដែលគេចោទ ប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សង្ឃគប្បីតាំងវិបត្តិសាវៈទុក ចំពោះកិកម្មដែលគេចោទប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាងដូច្នេះថា ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកត្រូវតាមកាលហើយ មិនមែនចោទដោយទុសកាលទេ លោកគួរដល់វិបត្តិសាវៈហើយ ១ នៃលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យពិតហើយ

ចុន្ទោ ឯវ អក្ខរេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយ សណ្ឋា-
ឥាយស្មា ចុន្ទោ ឯវ ជវុសេន អលន្តេ វិប្បដិសា-
រាយ អត្តសញ្ចេតនាយស្មា ចុន្ទោ ឯវ អត្តសញ្ចេតេន
អលន្តេ វិប្បដិសារាយ មេត្តចិត្តេនាយស្មា ចុន្ទោ
ឯវ ឱោសន្នវេន អលន្តេ វិប្បដិសារាយាតិ ឥមិនុបុន-
ត្ថស្ស ឧបាលិ កិត្តាវ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ វិប្ប-
ដិសារេ ឧបនហាតព្ពោតិ ។

(๑๗๔) ចោទេតព្ពន្តិ កិត្តាវ បរំ ចោទេ-
តុកាមេន កតិ ឥម្មេ អដ្ឋត្តំ មនសិករិត្វា បរេ
ចោទេតព្ពោតិ ។ ចោទេតព្ពន្តិ ឧបាលិ កិត្តាវ បរំ ចោ-
ទេតុកាមេន បញ្ច ឥម្មេ អដ្ឋត្តំ មនសិករិត្វា បរេ
ចោទេតព្ពោ កាលុញ្ញតា ហិតេសិតា អនុកម្បិតា[1]

๑ ឧ. ម. អនុកម្បកា ។

មិនមែនចោទដោយពាក្យមិនពិតទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ๑ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យពីរោះហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យអាក្រក់ទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ๑ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ហើយ មិនមែនចោទដោយពាក្យមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ ๑ ម្នាលលោកដ៏មានអាយុ គេចោទលោកដោយមេត្តាចិត្តហើយ មិនមែនចោទដោយទោសចិត្តទេ លោកគួរដល់វិប្បដិសារៈហើយ๑ ម្នាលទុបាលិ សង្ឃគប្បីតាំងវិប្បដិសារៈទុកចំពោះភិក្ខុដែលគេចោទប្រកបដោយធម៌ ដោយអាការ ๕ យ៉ាងនេះឯង ។

(๑๗๔) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌មានប៉ុន្មានក្នុងខ្លួនឯងហើយ ទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គត្រាស់តបថា ម្នាលទុបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទមានប្រាថ្នានឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ๕ យ៉ាង ក្នុងខ្លួនឯងសិន ទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន (ធម៌ ๕ យ៉ាងនោះគឺ) ជាអ្នកមានចិត្តករុណា๑ អ្នកស្វែងរកប្រយោជន៍๑ អ្នកទំនុកបម្រុង

អាបត្តិវុដ្ឋានតា វិនយបុរេក្ខារតាតិ ឯវមេតេសុ ឆាលវំ
កិក្ខុនា បវារេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ឆទ្ទេ
អជ្ឈត្តំ មនសិកាតព្ពា បរេ ឯវមេតញ្ចេតិ ។

(๑๗๕) ចុទ្ទសន្នំ បន ភណ្ឌេ កិក្ខុនា កតីសុ
ឆទ្ទេសុ បតិដ្ឋាតព្ពន្តិ ។ ចុទ្ទសន្នំ ឆាលវំ កិក្ខុនា ទ្វីសុ
ឆទ្ទេសុ បតិដ្ឋាតព្ពំ សេដ្ឋេ ច អកុប្បេ ឋានេតិ ។

ឯតមត្ថំ អោកប្បនត្ថំ និដ្ឋិតំ នវមំ ។

ឥមម្ហិ ខន្ធកេ វត្ថូ តឹស ។

ភាណវារោ ទ្វេ ។

(ដោយប្រយោជន៍នោះ) ១ អ្នកប័ដ្ឋឲ្យកំភូដទៃរួចចាកអាបត្តិ ១ យកវិន័យជាប្រធាន ១ ម្នាលទុបាលិ កំភូអ្នកចោទ មានប្រាថ្នានឹងចោទកំភូដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ក្នុងខ្លួនឯងសិន ទើបចោទកំភូដទៃបាន ។

(១៧៥) ព្រះទុបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះកំភូដែលគេចោទវិញ ត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលទុបាលិ កំភូដែលគេចោទត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ ២ យ៉ាង គឺ សេចក្តីពិតត្រង់ ១ សេចក្តីមិនក្រោធ ១ ។

ចប់ ឃាតិមោក្ខន្ធបនកៈ ទី ៥ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មាន៣ ។

ចប់ ភាណវារៈ ២ ប្រការ ។

តស្សុទ្ទានំ

(๑๗๖) ឧទោសថេ យោវតិកំ
ចាបតិក្ខុ ន និក្ខមិ[๑]
មោក្ខល្លានេន និវុត្តោ[๒]
អច្ឆរំ ជិនសាសនេ
និន្ទោឧបុព្ភសិក្ខា ច
បិតជម្ហា នតិក្កម
កុណាបុក្ខិបតិ សង្ឃោ
សវន្តិយោ ជមាន្តិ ច
សវន្តិ បរិនិព្ពន្តិ
ឯការស វិមុត្តិ ច
ពហុ ធម្មវិនយោបិ
ភូតដ្ឋាវិយបុក្កលា

---

๑ ឧ. និក្ខមតិ ។ ๒ ឧ. និប្ផុត្តោ ។ ម. និប្ផុត្តោ ។

ទុតិយនៃជាតំមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈនោះ ដូច្នេះ

(១៧៦) រឿងព្រះមានព្រះភាគ គង់ក្នុងវេឡុវគាមក ១ រឿងព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលអស់វារៈ ៣ ដង ១ រឿងភិក្ខុជាបមិនចេញពីវេឡុវគាមក ១ រឿងព្រះមោគ្គល្លានបណ្តេញភិក្ខុជាបចេញ ១ រឿងក្នុងសាសនារបស់ព្រះជិនស្រី មានអច្ឆរិយៈពួកធម៌ (៨ យ៉ាងគឺ) មានសិក្ខាជាលំដាប់ ដូចមហាសមុទ្រមានទំនាបជាលំដាប់ ពួកសាវ័ក មិនប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទ ដូចមហាសមុទ្រ មានទឹកតាំងនៅនឹងជាធម្មតា សង្ឃរួមរឹតលើកបុគ្គលអាក្រក់ចេញ ដូចរលកសមុទ្រដែលផាត់សាកសពស្លាប់ទៅលើគោក (វណ្ណៈ ៤ ពួក) ដែលចេញបួសហើយ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម ដូចទន្លេធំ ៗ តែងលះបង់នាមនឹងគោត្រដើម ពួកភិក្ខុដែលបរិនិព្វាន ព្រះនិព្វានក៏មិនប្រាកដជាខ្លះប្តេញ ព្រះធម៌វិន័យមានរសតែមួយ គឺវិមុត្តិរស ដូចមហាសមុទ្រមានរសតែមួយគឺរសប្រៃ ព្រះធម៌វិន័យមានគុណសម្បត្តិជាគ្រឿងត្រេកអរច្រើន ដូចមហាសមុទ្រមានរតនៈច្រើនយ៉ាង ព្រះធម៌វិន័យជាទីអាស្រ័យនៅនៃព្រះអរិយបុគ្គល ៨ ពួក ដូចមហាសមុទ្រជាទីនៅអាស្រ័យនៃសត្វ

សម្ពុទ្ធំ ឧបមំ កត្វា
ឯវេសិ សាសនេ គុណំ[1] ។
ឧទោសេ តាតមោក្ខំ
ឯ អម្ហេ តោចិ ជាតាតិ
បដិកច្ចេវ ឧដ្ឋិតំ
ឃតោ ខេ តីណិ ចាតុភេ[2]
បញ្ច ឯ សត្ត អដ្ឋាឯ
ឧភ[3] ច ឧសមាឯ ច ។
សីល អាចារ ទិដ្ឋិ ច
អាជីវញ្ចុតុភាតិកេ[4] ។
ចាភជិកញ្ច សង្ឃាឯ
ចាចិត្តិ ចាដិទេសឯ
ទុក្កដំ បញ្ចភាតេសុ
សីលាចារវិបត្តិ ច
អកតាយ កតាយ ច
ឆព្ភាតេសុ យថាវិធិ[5] ។

---

១ ឧ. ម. ឯវេសិ សាសនេ គុណំ ។ ២ ឧ. ម. ចត្តារិ ។ ៣ ឧ. ឥរ ។ ៤ ឧ. អាជីវំ ចតុសាភេ ។ ៥ ឧ. ម. យថា បិតិ ។

ធំ ៗ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគឆ្លើយសេចក្តីប្រៀបផ្ទឹមនឹងធម៌ហា
សមុទ្រ ហើយទ្រង់តម្កល់គុណទុកក្នុងសាសនា ១ ៗ រឿង
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យសំដែងបាតិមោក្ខ ក្នុងថ្ងៃ
១ចោសថ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យបញ្ឈប់
បាតិមោក្ខ ១ រឿងធម្មគុយកក្នុងត្រូវអាបត្តិហើយ ចូលទៅស្តាប់
បាតិមោក្ខដោយប្តេជ្ញាខ្លួនថា គ្មាននរណាមួយ ស្គាល់យើង
ទេឬយ ១ រឿងធម្មគុយកក្នុងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ដោយប្រញាប់
ប្រញាល់ ១ រឿងពួកកិក្ខុពោលទោស (ព្រោះបញ្ឈប់បាតិ-
មោក្ខ) ១ រឿងបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ មិនប្រកបដោយធម៌ឯងប្រកប
ដោយធម៌មាន ១-២-៣-៤-៥-៦ ៧-៨-៩-១០
យ៉ាងក៏មាន ១ ៗ រឿងកិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិមាន
ចំណែក ៤ ប្រការគឺ សីលវិបត្តិ អាចារវិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ អាជីវ-
វិបត្តិ ១ ៗ រឿងកិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិមានចំណែក
៥ ប្រការគឺ ចាកជាតិវិបត្តិ សង្ឃាទិសេសាបត្តិ ថុល្លច្ចយាបត្តិ
បាដិទេសនីយាបត្តិ ទុក្កដាបត្តិ ១ រឿងកិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ព្រោះ
វិបត្តិមានចំណែក ៦ ប្រការគឺ សីលវិបត្តិ អាចារវិបត្តិ (ទិដ្ឋិ-
វិបត្តិ) ក្នុងមួយ ៗ ចែកជាពីរគឺចែកទៅជាកិក្ខុមិនឆ្លើនឆ្លើ ១ ៗ

ជាតំមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកេ ឧត្តរគាថា

ចាវជីវំ ច សង្ឃាធិ
ឋុល្លចាចិត្តិយេន ច
ចាជនេនសនីយញ្ចេវ
ទុក្កដញ្ច ទុព្ភាសិតំ
សីលាចារវិបត្តិ ច
អាជីវញ្ច វិបត្តិយោ
អដ្ឋាកតាយ កតេន
សីលាចារ ច ទិដ្ឋិយោ[1]
អកតាយ កតាយេវមិ
កតាកតាយមេវ ច
ឯវំ ឧភយវិជា ភុត្តា
យថាភូតេន ញាយតោ ។
ចាវជីវំ វិប្បកតា[2]
បច្ចក្ខាតោ តថេវ ច
ទុវេតំ បច្ចាធិយតំ
បច្ចាទានកថាយ ច[3]

---

๑ ឧ. ម. សីលាចារវិបត្តិ ច ទិដ្ឋិអាជីវវិបត្តិ យោ ច អដ្ឋា ពាកតេ តេនេតា សីលាចារទិដ្ឋិយោ ។ ๒ ឧ. ម. វិប្បកតោ ។ ๓ ឧ. ម. បច្ចាទានកថា ច យោ ។

រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់ឃាតកមោក្ខ ព្រោះអាបត្តិ (មានចំណែក ៧ យ៉ាង) គឺបារាជិកាបត្តិ សង្ឃាទិសេសាបត្តិ ថុល្លច្ចយាបត្តិ បាចិត្តិយាបត្តិ បាដិទេសនីយាបត្តិ ទុក្កដាបត្តិ ទុព្ភាសិតាបត្តិ ១ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់ឃាតកមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិមានចំណែក ៨ យ៉ាង គឺ សីលវិបត្តិ អាចារវិបត្តិ(ទិដ្ឋិវិបត្តិ)អាជីវវិបត្តិ (ក្នុងមួយៗខែកជា ២ គឺខែកជា) ភិក្ខុមិនធ្វើនឹងធ្វើ ១ រឿងភិក្ខុបញ្ឈប់ឃាតកមោក្ខ ព្រោះវិបត្តិ ៩ យ៉ាង ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបពិតហើយ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា សីលវិបត្តិ អាចារវិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ (ក្នុងមួយ ៗ ខែកជា ៣ ៗ គឺ ខែកជា) ភិក្ខុមិនធ្វើនឹងធ្វើ តាំងធ្វើនឹងមិនធ្វើ ១ ៗ រឿងអ្នកប្រាជ្ញត្រូវដឹងថា ការបញ្ឈប់ឃាតកមោក្ខនោះ ដោយហេតុ ១០ យ៉ាង គឺ មានភិក្ខុត្រូវបារាជិក (អង្គុយក្នុងបរិសទ្យនោះ) បារាជិកកថា សង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុពោលលាសិក្ខា អង្គុយក្នុងបរិសទ្យនោះ បច្ចត្ថារកថា សង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុត្រឡប់សើរើសេចក្តីព្រមព្រៀងវិញ បច្ចាទានកថា សង្ឃធ្វើ

សីលវាចារវិបត្តិ ច
តថា[1] ទិដ្ឋិវិបត្តិយោ
ទិដ្ឋសុតបរិសង្កិតំ[2]
ឧសជា តំ វិជាឧប ។
ភិក្ខុ វិមស្សតិ ភិក្ខុំ
អញ្ញោ ចារោចយោតិ តំ
សុទ្ធេ វតស្ស អក្ខាតិ
ចាតិមោក្ខំ ឋបេសិ សោ ។
វុដ្ឋាតិ អន្តរាយេន
រាជា ចោរអគ្គិឧកាំ
មនុស្សា មនុស្សា ឯឡ
សិរីសចា ច ជីវិតំ
ព្រហ្មចារី ច ឧសុំ
តស្មិំ អញ្ញតរេសុ វា[3]
ឆម្ភិការឆម្ភិការ ចេវ
យថាមក្កេន ជាឧប ។

---

១ ឧ. ម. យថា ។ ២ ឧ.ម. ទិដ្ឋសុតបរិសង្កិ ។ ៣ ឧ. ម. ភិក្ខុ វិមស្សតិ ភិក្ខុំ វិមស្សញ្ញោ ចារោចតិ តំ សុទ្ធេ វតស្ស អក្ខាតិ ចាតិមោក្ខំ ឋបេតិ សោ ។ វុដ្ឋាតិ អន្តរាយេន រាជចោរគ្គិទកា ច មនុស្សអមនុស្សា ច វាឡសិរីសចាធិវិ ព្រហ្មំ ទសន្នញ្ញតរេកេន តស្មិំ អញ្ញតរេសុ វា ។

មិនពាន់ស្រេច កិក្ខុមានគេឃើញ ឮ ឬរង្កៀសដោយសីល-
វិបត្តិ ដោយអាចារវិបត្តិ ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ១ ។ រឿង (កិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ អង្គុយក្នុងបរិសទ្យ) ឋានទឹងមានកិក្ខុផងគ្នា
ឃើញកិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ (នោះ) បើមិនដូច្នោះគង់មានកិក្ខុ
ឯទៀតប្រាប់ដំណើរនោះដល់កិក្ខុផងគ្នា ឬកិក្ខុនោះប្រាប់ដល់
កិក្ខុបរិសុទ្ធដោយខ្លួនឯង ១ រឿងកិក្ខុបញ្ឈប់បាតិមោក្ខចំពោះ
កិក្ខុនោះ ១ ។ រឿងបរិសទ្យក្រោកដើរចេញ ព្រោះអន្តរាយ
១០យ៉ាង អន្តរាយណាមួយ គឺអន្តរាយអំពីព្រះរាជា ចោរ ភ្លើង
ទឹក មនុស្ស អមនុស្ស សត្វសាហាវ ពស់ត្បូងធំ ជីវិត ទឹង
ព្រហ្មចរិយ. ១ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ទឹងមិន
ប្រកបដោយធម៌(នេះ)កិក្ខុគប្បីដឹងតាមសមគួរដល់ខ្លួនចុះ ។

ตติยวคฺคปฏิปาฏิยา ฉฏฺฐานิ ตีณิ

กาลกณฺณิสุตฺตนฺตาทีนิ

ปญฺจ สุตฺตานิ

๑๐. กาลกณฺณิสุตฺตวณฺณนา

๑๐๑. ตติยวคฺคสฺส ปฐมาทีสุ กาลกณฺณิสุตฺตาทีสุ ปน กาลกณฺณีติ กาลกณฺณิยา ปุตฺโต ๆ

กาลกณฺณิโคตฺเตน สาฬฺหาย

อคฺคเมตฺเตน โกนฺติยา

วิปฺปฏิสารี อหมฺหีติ

---

๑ ฉ. ม. ตาหิลปุตฺโต จกโยนิ ฯ

រឿង (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា បើមានភិក្ខុប៉ង់ធ្លាក់យកនូវអត្តភាព ត្រូវតាន់យកអត្តភាពដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ប្រការ) គឺ តាលគួរ អធិករណ៍ពិតប្រាកដ អធិករណ៍ប្រកបដោយប្រយោជន៍ បានភិក្ខុដែលជាបែកខាងធម៌វិន័យមកជាមិត្តសម្លាញ់ មិនមានហេតុមានសេចក្តីប្រកាន់ជាដើម ១ រឿង (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រាថ្នាធ្វើចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ យ៉ាង ចំពោះខ្លួនឯងជាមុន) ថាអាត្មាអញមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធដែរឬទេ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធដែរឬទេ មានមេត្តាចិត្តតាំងមាំដែរឬទេ ជាពហុស្សូតដែរឬទេ ជាអ្នកស្តាប់ដំនាញភិក្ខុឯទៀតពីរដែរឬទេ ១ ។ រឿង (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រាថ្នាធ្វើចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតាំងខ្លួនឲ្យមាំក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង គឺ ជាអ្នកនិយាយត្រូវតាមកាលគួរ និយាយពាក្យពិត និយាយពាក្យពីរោះ និយាយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ ចោទដោយមេត្តាចិត្ត) ១ រឿង (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងថា ភិក្ខុគួរតាំងនូវវិប្បដិសារៈទុក ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ១

តថេវាហំ វិនោទយេ[๑]

ធម្មចោទកុទិតស្ស

វិនោទេ វិប្បដិសារេ ។

ករុណា ហិតានុកម្បា

វុដ្ឋាធម្មំ បុរក្ខិតា[๒] ។

ចោទកស្ស បដិបត្តិ

សម្ពុទ្ធេន បកាសិតា[๓]

សង្ឃេ ចេវ អកុប្បេ ច

ចុទិតស្សេស[๔] ធម្មតា ។

---

๑ ឧ. ម. វិប្បដិសារធម្មេន តថា វាហំ វិនោទយេ ។ ๒ ឧ. ម. ធម្មចោទកុទិតស្ស វិនោទេតំ វិប្បដិសារេ ករុណា ហិតានុកម្បិំ វុដ្ឋានេ បុរេក្ខារា ។ ๓ ឧ. ម. បកាសិតំ ។ ๔ ឧ. ម. ចុទិតស្សេវំ ។

រឿងសង្ឃគួរបន្ទោបង់វិប្បដិសារៈចំពោះកិក្ខុដែលចោទប្រកប
ដោយធម៌ ៥ យ៉ាងដូចគ្នា ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំ-
ដែងថា កិក្ខុគួរតាំងអវិប្បដិសារៈចំពោះកិក្ខុដែលគេចោទប្រកប
ដោយធម៌ ដោយអាការ ៥ យ៉ាង ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់សំដែងថា កិក្ខុអ្នកចោទ ប្រាថ្នានឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវ
តាំងធម៌ ៥ យ៉ាង ខុកក្នុងចិត្ត គឺ ជាអ្នកមានសេចក្តីកុណា
ស្ងែរកប្រយោជន៍ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ (ដោយប្រយោជន៍
នោះ) ប៉ុនប៉ងឲ្យកិក្ខុដទៃរួចចាកអាបត្តិ យកវិនិយជា
ប្រធាន ១ រឿងព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងសេចក្តីប្រតិបត្តិ របស់
កិក្ខុអ្នកត្រូវចោទ តាំងខ្លួនក្នុងធម៌ ៦ យ៉ាង គឺ ពាក្យពិតត្រង់
នឹងសេចក្តីមិនក្រោធ ១ នេះជាធម្មតា របស់កិក្ខុដែលត្រូវគេ
ចោទ ។

វិភង្គវិនោទនីកំ

(១៧៧) តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មិំ និគ្រោធារាមេ ។ អថខោ មហាបជាបតី គោតមី យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ មហាបជាបតី គោតមី ភគវន្តំ ឯតទវោច សាធុ ភន្តេ លភេយ្យ មាតុគាមោ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជន្តិ ។ អលំ គោតមិ មា តេ រុច្ចិ មាតុគាមស្ស តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។បេ។ តតិយម្បិ ខោ មហាបជាបតី គោតមី ភគវន្តំ ឯតទវោច សាធុ ភន្តេ លភេយ្យ មាតុគាមោ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជន្តិ ។ អលំ គោតមិ

(១៧៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគទ្រង់គង់ ក្នុងនិគ្រោធារាម ក្បែរក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងដែនសក្កៈ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ឋិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ មាតុគ្រាមគួរនឹងបានចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃាត់ថា កុំឡើយ ព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងកុំគាប់ព្រះទ័យឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានក្រាបបង្គំទូលសូម អស់វារៈជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ អស់វារៈជាគំរប់បីដងផង យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ មាតុគ្រាមគួរនឹងបានចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃាត់ថា កុំឡើយ ព្រះនាង

มา เตหิ ภิกฺขูหิ มาตุคามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเตหิ ธมฺมวินเยหิ อลาภาย อนตฺถาย ปวตฺตนฺตีติ ฯ อถโข ภควา ปญฺจสตา-ปเทน ภิกฺขู อนุชานาติ มาตุคามสฺส ตถาคต-ปฺปเวทิเตหิ ธมฺมวินเยหิ อลาภาย อนตฺถาย ปวตฺตนฺตีติ ภิกฺขูนญฺจ ภิกฺขุนีนญฺจ ภควนฺตญฺจ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณญฺจ กตฺวา ปกฺกมิ ฯ

(๑๗๘) อถโข ภควา ปพฺพตนฺตรสฺมึ ยถาภิรนฺตึ วิหริตฺวา เยน เวสาลี เตน จาริกญฺจ ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน จาริกญฺจรมาโน เยน เวสาลี ตทวสริ ฯ ตตฺร สุทฺทํ ภควา เวสาลิยญฺจ วิหรติ มหาวเน กูฏาคารสาลายญฺจ ฯ อถโข มหาปชาปตี โคตมี เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตญฺจ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตญฺจ อฏฺฐาสิ สมฺพหุลาหิ สากิยานีหิ สทฺธึ เยน เวสาลี เตน ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน เยน เวสาลี มหาวนญฺจ กูฏาคารสาลา เตนุปสงฺกมิ ฯ อถโข มหาปชาปตี โคตมี สุเทหิ ปาเทหิ

គោតមី ព្រះនាងកុំគាប់ព្រះទ័យឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចាន (ជ្រាបថា) ព្រះមានព្រះភាគមិនទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយ (ដូច្នោះ) ក៏ជាទុក្ខ តូចព្រះទ័យ ស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ទ្រង់ព្រះកន្សែង ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណរួចចៀសចេញទៅ ។

(๑๗๘) លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងក្រុងកបិលព័ស្តុ តាមគួរដល់ពុទ្ធអធ្យាស្រ័យ ហើយយាងចេញទៅកាន់ចារិកនគរវេសាលី លុះយាងទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ក៏បានទៅដល់នគរវេសាលីនោះឯង ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងកូដាគារសាលា នាព្រៃមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលីនោះ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ឲ្យគេកោរព្រះកេសាហើយ ស្បែកសំពត់ជ្រលក់ដោយទឹកអម្ចត់ ក៏ទ្រង់យាងសំដៅទៅនគរវេសាលី ចូលទៅកាន់កូដាគារសាលា នាព្រៃមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលីនោះតាមលំដាប់ ជាមួយនឹងពួកនាងសាក់យានីជាច្រើន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី មានព្រះបាទពាំងពីរព្រះពន្ធ មានព្រះអង្គ

រជោកាសិ្លាន តន្តេន ខុក្កី ខុម្មា អសុ្សមុខី រុទមាជា ពហិទ្ធារកោដ្ឋកេ អដ្ឋាសិ ។ អទ្ទសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ មហាបដាបតិំ គោតមិំ សុនេហិ ចានេហិ រជោ កាសិ្លាន តន្តេន ខុក្កី ខុម្មំ អសុ្សមុខី រុទមានំ ពហិទ្ធា-រកោដ្ឋកេ ឋិតំ ទិស្វាន មហាបដាបតិំ គោតមិំ ឯត ទវោច កិស្សុ ត្វំ គោតមិ សុនេហិ ចានេហិ រជោ កាសិ្លាន តន្តេន ខុក្កី ខុម្មា អសុ្សមុខី រុទមាជា ពហិទ្ធារ-កោដ្ឋកេ ឋិតាតិ ។ តថា ហិ បន តន្តេ អានន្ទ ន ភគវា អន្តរជាតិ មាតុគាមស្ស តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ ។ តេនហិ គោតមិ មុហុត្តំ ត្វំ ឥធេវ តាវ ហោហិ យាវាហំ ភគវន្តំ យាចាមិ មាតុគាមស្ស តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ ។

ប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខតូចព្រះទ័យស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ឈរទ្រង់ព្រះកន្សែងទៀបក្បាងទ្វារខាងក្រៅ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានឃើញព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី មានព្រះបាទចាំងគួពុរពង មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខតូចព្រះទ័យស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ កំពុងតែឈរទ្រង់ព្រះកន្សែងទៀបក្បាងទ្វារខាងក្រៅ លុះបានឃើញហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី ហេតុអ្វីបានជាព្រះនាងមានព្រះបាទចាំងគួពុរពង មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខតូចព្រះទ័យស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ឈរទ្រង់ព្រះកន្សែង ទៀបក្បាងទ្វារខាងក្រៅដូច្នេះ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីឆ្លើយតបថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន បានជាដូច្នោះ ព្រោះតែព្រះមានព្រះភាគ មិនទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ហើយផងសោះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុមានវាចាថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី បើដូច្នោះ សូមព្រះនាងទ្រង់ចាំអាត្មាភាពក្នុងទីនេះមួយរំពេចសិនចុះ ទម្រាំអាត្មាភាពទៅគ្រាបបង្គំទូលសុំព្រះមានព្រះភាគ ឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ ។

(๑๗๙) อถโข อายสฺมา อานนฺโท เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ฯเปฯ เอกมนฺตํ นิสีทิ ฯเปฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตํ ฯเปฯ เอวเมว โข ภนฺเต มหาปถวี สาปิ ตาเทหิ จาเตหิ ราเชหิ กิลญฺเชน ตฺเวน ตุกฺเกี ตุมฺหาก อสฺสุมุขี รุทมานา ปหาย ปกฺกามิ ตถาคโต อนุปาทาปรินิพฺพานสมโย ตถาคตปฺปวตฺติเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิตสฺส ตถาคตปฺปวตฺติเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิตสฺส ฯ อลํ อานนฺท มา เต รุจฺถ มาตุกฺกามสฺส ตถาคตปฺปวตฺติเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิตสฺส ฯ ทุติยมฺปิ โข อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตํ ฯเปฯ สาปิ ภนฺเต มหาปถวี ตาเทหิ จาเตหิ ราเชหิ กิลญฺเชน ตฺเวน ตุกฺเกี ตุมฺหาก อสฺสุมุขี รุทมานา ปหาย ปกฺกามิ ตถาคโต อนุปาทาปรินิพฺพานสมโย ตถาคตปฺปวตฺติเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิตสฺส ฯ

(១៧៩) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីនេះ មានព្រះបាទចាំងគូពុរពង មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី ជាទុក្ខ តូចព្រះទ័យ ស្រក់ទឹកព្រះនេត្រ ឈរទ្រនំព្រះតំនែងទ្វៀបក្នុងទ្វារខាងក្រៅ (ព្រោះជ្រាបថា) ព្រះមានព្រះភាគមិនទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបប្បាស់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបប្បាស់ហើយផង ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃាត់ថា កុំឡើយ អានន្ទ អ្នកកុំចូលចិត្តឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបប្បាស់ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគ ជាគំរប់ពីរដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ជ្រាបប្បាស់ហើយផងចុះ ។

อลำ อานนฺท มา เตวาทิ มาตุคามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชาติ ฯ ตสฺมาหิ เต อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตำ ปสาเทตุ สาธุ ภนฺเต ลเภยฺย มาตุคามো ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชิตฺวา ฯ อลำ อานนฺท มา เตวาทิ มาตุคามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชาติ ฯ อถโข อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตำ อนุชานาตุ มาตุคามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชำ ยฺวาหำ อญฺเญสมฺปิ ปริยาเยน ภควนฺตำ ยาเจยฺยำ มาตุคามสฺส ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชฺชำ ฯ อถโข อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตำ ปสาเทสิ ภนฺเต ภควา ตุโข ภนฺเต มาตุคามো ตถาคตปฺปเวทิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยำ ปพฺพชิตฺวา สเจ ตาย ปณฺฑิจฺจำ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃាត់ថា កុំឡើយ អានន្ទ អ្នកកុំបួលចិត្តឲ្យមាតុគ្រាម ចេញចាកផ្ទះបួសមកកាន់ផ្លូវក្នុងធម្មវិន័យដែលតថាគតប្រាប់ហើយ (នោះ)ឡើយ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគជាគំរប់បីដងផងថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះ បួលមកកាន់ផ្លូវ ក្នុងធម្មវិន័យដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប់ហើយផងចុះ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃាត់ថា កុំឡើយ អានន្ទ អ្នកកុំបួលចិត្តឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ បួលមកកាន់ផ្លូវក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតប្រាប់ហើយ (នោះ) ឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុគ្រែងរៃថា ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគមិនទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះ បួលមកកាន់ផ្លូវ ក្នុងធម្មវិន័យដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប់ហើយទេ បើដូច្នេះគួរតែអាត្មាអញក្រាបបង្គំទូលសូមព្រះមានព្រះភាគ ដោយបរិយាយផ្សេង ។ ទៀត ដើម្បីឲ្យមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះបួលមកកាន់ផ្លូវ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប់ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន (បើ) មាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះបួលមកកាន់ផ្លូវ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប់ហើយ តើអាចដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផលខ្លះ

สกทาคามิผลํ วา อนาคามิผลํ วา อรหตฺตผลํ วา สจฺฉิกาตุนฺติ ฯ กญฺเญ อานนฺท มาตุกฺกาเมา ตถาคตปฺปเวทิเตจ ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิสฺสนฺติ สเมตาย ปตฺติยา สกทาคามิผลตฺถาย สกทาคามิผลตฺถาย อนาคามิผลตฺถาย อรหตฺตผลตฺถาย สจฺฉิกาตุนฺติ ฯ สเจ กเนฺห กญฺเญ มาตุกฺกาเมา ตถาคตปฺปเวทิเตจ ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยं ปพฺพชิสฺสนฺติ สเมตาย ปตฺติยา สกทาคามิผลตฺถาย สกทาคามิผลตฺถาย อนาคามิผลตฺถาย อรหตฺตผลตฺถาย สจฺฉิกาตุ ตหฺหิ ตาหิ อาทีนวกา กเนฺห มหาปชาปตี โคตมี ภควโตมาตุจฺฉา อาทีนวกา โตสิกา ขีรสฺสทายิกา ภควโตฉนฺเทตฺวา ยาวกเตน ปญฺโญ ทายเยสิ สาสุ กเนฺห ลเภยฺย มาตุกฺกาเมา ตถาคตปฺปเวทิเตจ ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชิสฺสนฺติ ฯ

[๑๘๐] สเจ อานนฺท มหาปชาปตี โคตมี อฏฺฐครุธมฺเม ปฏิกฺกณฺเหยฺย สา วสฺสา เหตุ อุปสมฺปทา

សកទាគាមិផលខ្លះ អនាគាមិផលខ្លះ អរហត្តផលខ្លះ បានដែរឬទេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ (បើ) មាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្លូវក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតប្រាប់ហើយ ក៏អាចដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផលខ្លះ សកទាគាមិផលខ្លះ អនាគាមិផលខ្លះ អរហត្តផលខ្លះបាន ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បើមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្លូវ ក្នុងធម្មវិន័យដែលព្រះតថាគតប្រាប់ហើយ អាចដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវសោតាបត្តិផលខ្លះ សកទាគាមិផលខ្លះ អនាគាមិផលខ្លះ អរហត្តផលខ្លះ បានដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី មានឧបការៈច្រើន ជាព្រះមាតុច្ឆានៃព្រះមានព្រះភាគ ព្រះនាងបានទ្រាំទ្រថែរក្សាថ្នុំយទឹកក្បែរ កាលព្រះមាតាទ្រង់ទិវង្គតទៅ ព្រះនាងបានបំបៅព្រះអង្គ(តរៀងមក) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឲ្យមាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្លូវក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រាប់ហើយផងចុះ ។

(១៨០) ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ទទួលប្រតិបត្តិតាមគរុធម្មិទាំង ៨ បាន ឧបសម្បទានោះ ចូរសម្រេចដល់ព្រះនាងចុះ (ឯគរុធម្មិ ៨ នោះ) គឺ ភិក្ខុនីសូម្បី

วสฺสสตุปสมฺปนฺนาย ภิกฺขุนิยา ตรุณอุปสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุโน อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ กาตพฺพํ อยมฺปิ ธมฺโม สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย ยา ภิกฺขุนิยา อภิกฺขุกา อาภาเสว วสฺสุปฺปเวสนญฺจ อยมฺปิ ธมฺโม สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย อนฺตมโส ปาณสมาปิ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุสงฺฆาโต โน ธมฺมา ปฏฺฐาย สีสนฺหาตาย ขุทฺทาสเก ปุณฺณกญฺจ ขิปิตฺวา อุปสงฺกมนญฺจ อยมฺปิ ธมฺโม สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย วสฺสูปนายิกาย ภิกฺขุนิยา ขุทฺทาสเก ปีฐเก ภิสิยา จ เวตฺตเก จ สุเตน จ วาสิยา จ อยมฺปิ ธมฺโม สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย ครุธมฺมํ อชฺฌาปชฺชาย ภิกฺขุนิยา ขุทฺทาสเก ปกฺขมานตฺตํ จริตพฺพํ อยมฺปิ ธมฺโม สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย โน วสฺสานิ ทส ทฺเว สิกฺขิตสิกฺขายา สิกฺขมานาย ขุทฺทาสเก ฉ อุปสมฺปทา ปริยาเยสิตพฺพา

ឧបសម្បទា ជានមួយវស្សាហើយ ក៏ត្រូវតែថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ធ្វើអញ្ជលិកម្ម សាមីចិកម្ម ចំពោះភិក្ខុដែលពើបនឹងជាន ឧបសម្បទា ក្នុងថ្ងៃនោះ ធម្មនេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់ជីវិត ๑ ភិក្ខុនីមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលគ្មានភិក្ខុឡើយ ធម្មនេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់ជីវិត ๑ ភិក្ខុនីត្រូវប្រាថ្នាធម៌ពីរប្រការ គឺ សួរឧបោសថ ចូលទៅស្តាប់ឱវាទ អំពីសំណាក់ភិក្ខុសង្ឃរាល់ពន្លះ๒ ធម្មនេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់ជីវិត ๑ ភិក្ខុនីនៅចាំវស្សារួចហើយត្រូវបវារណាក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ๒ ពួក ដោយស្ថានទាំង ๓ គឺ ឃើញក្តី ឮក្តី រង្កៀសក្តី ធម្មនេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់ជីវិត ๑ ភិក្ខុនីត្រូវគប្បីបត្តិហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្ត ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ๒ ពួក ធម្មនេះភិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងជាបអស់ជីវិត ๑ ភិក្ខុនីត្រូវដួយស្វែងរកឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ๒ ពួក ដល់សិក្ខមានាដែលបានសិក្សាសិក្ខា ក្នុងធម៌ទាំង ๖ ប្រការគ្រប់ ๒ ឆ្នាំហើយ

อยมฺปิ ภนฺเต สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา
ยาวชีวํ อนติกฺกมนีโย ตาทิเสน ภิกฺขุนา ตาทิสา ภิกฺขู-
เยน ภิกฺขู อาลาปสลฺลาปสา อยมฺปิ
ภนฺเต สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อน-
ติกฺกมนีโย อชฺชตคฺเค ทิวาปิ ภิกฺขุนีนํ ภิกฺขุสงฺฆปุ-
เพฺพ นิสีทิตพฺพนฺติปิ อนุฏฺฐานาสนา ปจฺจุฏฺฐาตพฺพนฺติปิ ภิกฺขุนีนํ ภิกฺขุสงฺฆปุเพฺพ นิสีทิตพฺพนฺติปิ อยมฺปิ
ภนฺเต สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อ-
นติกฺกมนีโย สเจ ปนานนฺท มหาปชาปตี เคาตมี
เอเม อฏฺฐ ครุธมฺเม ปฏิคฺคณฺหาติ สา วสฺสา เหวาสฺ
อุปสมฺปนาติ ฯ

(๑๘๑) อถโข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต
สนฺติเก อฏฺฐ ครุธมฺเม คเหตฺวา เยน มหาปชาปตี
เคาตมี เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา มหาปชาปตึ เคา-
ตมึ เอตทโวจ สเจ เต อยฺเห เคาตมิ อฏฺฐ ครุธมฺเม ปฏิ-
คฺคณฺเหยฺยาสิ สา วเตว ภวิสฺสติ อุปสมฺปทา วสฺสสต-
อุปสมฺปนฺนาย ภิกฺขุนิยา ตทหุปสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุโน
อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ การาเปตุ

ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ កិក្ខុនីមិនត្រូវដេរ មិនត្រូវប្រទេចកិក្ខុ ដោយបរិយាយណាមួយឡើយ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ តាំងពីថ្ងៃ (ដែលបានឧបសម្បទានេះទៅ) កិក្ខុនីត្រូវតែស្តាប់បង្គាប់កិក្ខុ ឯកិក្ខុមិនត្រូវស្តាប់បង្គាប់កិក្ខុនីវិញទេ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ១ ម្នាលអានន្ទ បើព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ទទួលប្រតិបត្តិតាមគរុធម៌ទាំង ៨ នេះបាន ឧបសម្បទានោះ ចូរសម្រេច ដល់ព្រះនាងចុះ ។

(១៨១) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានរៀនគរុធម៌ទាំង ៨ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ (ចាំស្តាត់ហើយ) ក៏ចូលទៅរកព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី លុះចូលទៅដល់ហើយ ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីថា បពិត្រព្រះនាងគោតមី បើព្រះនាងទទួលប្រតិបត្តិតាមគរុធម៌ទាំង ៨ បាន ឧបសម្បទានោះ ទើបបានសម្រេចដល់ព្រះនាង (ឯគរុធម៌ទាំង ៨ នោះគឺ) កិក្ខុនីសូម្បីបានឧបសម្បទាមួយរយវស្សាហើយ ក៏ត្រូវតែថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ធ្វើអញ្ជលិកម្ម សាមីចិកម្ម ចំពោះកិក្ខុដែលទើបនឹងបួសក្នុងថ្ងៃនោះ ធម៌នេះ កិក្ខុនីត្រូវ

អយម្បិ ខោ សក្កតฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา
ยาวชีวំ อนติกฺกมนียา ธมฺมา กตฺตพฺพา อติกฺกเมยฺย
เสว วสฺสสตูปสมฺปนฺนา ภิกฺขุนี ตสฺสา ภิกฺขุนิยา
ตตฺถ ปฐมตรูปสมฺปนฺเนน ภิกฺขุนา อภิวาทนปจฺจุฏฺ-
ฐานญฺชลิกมฺมสามีจิกมฺมาทีนิ สหธมฺมิกานิ ปจฺจุปฏฺ-
ฐาตพฺพานิ อยมฺปิ ขนฺธโก ปาฬิโต จ อนุพฺยญฺชนโต
จ สมตฺโต

ปฐมภาณวาโร นิฏฺฐิโต

ทุติยภาณวาโร

ตตฺถ กตมา ปาฬิ

ตตฺถ ยา ตาว ปาฬิ ปฐมปาราชิกสฺส ปฐมสิกฺขาปทสฺส
ปาฬิ ตาว ปาฬิ ปฐมปาราชิกสฺส ปฐมสิกฺขาปทสฺส ปาฬิ
ตาว ปาฬิ ปฐมปาราชิกสฺส ปฐมสิกฺขาปทสฺส ปาฬิ

ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសដែលគ្មានកិក្ខុទេ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីត្រូវច្រោះថ្នាធម៌ពីរប្រការ គឺ សួរចាត់មោក្ខ ចូលទៅស្តាប់ឧទ្ទេស អំពីសំណាក់កិក្ខុសង្ឃរាល់កន្លះខែ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីនៅចាំវស្សារួចហើយត្រូវបវារណាក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ๒ ពួក ដោយស្ថានទាំង ๓ គឺឃើញក្តី ឮក្តី រង្កៀសក្តី ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីត្រូវគរុគាបត្តិហើយ គប្បីប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្តក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ๒ ពួក ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីត្រូវដួយស្មៅរកឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់សង្ឃទាំង ๒ ពួក ដល់សិក្ខមានាដែលបានសិក្សាសិក្ខាក្នុងធម៌ទាំង ๖ ប្រការគ្រប់ ๒ ឆ្នាំហើយ ធម៌នេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ๑ កិក្ខុនីមិន

โคตมิ ปริยาเยน กิญฺจิ อกฺกาสิ ตญฺเญว ปริภาสิ ตญฺเญว อยมฺปิ ขฺวาหํ สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนียา อฏฺฐเกฺว ปาเปสิ กิญฺจิเทว กิญฺจิเทว สุตฺวา ตถาปาหํ กิญฺจิ กิญฺจิ สุตฺวา ตถาปาหนฺติ อยมฺปิ ขฺวาหํ สกฺกตฺวา ครุกตฺวา มาเนตฺวา ปูเชตฺวา ยาวชีวํ อนติกฺกมนียา สเจ เหสา ตุมฺเห เอวเมว ฐเปตฺวา อชฺช ครุธมฺเม ปฏิกฺขิปฺปสิ สาปิ เต กาสิกวตฺถสฺส อุปสมฺปทาสุ ฯ เสยฺยถาปิ ภนฺเต อานนฺท ฐปิตา ปุริสสฺส ปาปกิริยา ปากฏา โหติ ปฏิจฺฉนฺนา น โหติ เอวเมว โข ภนฺเต อานนฺท ฐปิตา อิตฺถิยา ปาปกิริยา ปากฏา โหติ ปฏิจฺฉนฺนา น โหติ[1] ฐปิตา อิตฺถิยา ปาปกิริยา ปากฏา โหติ ปฏิจฺฉนฺนา น โหติ อฏฺฐิมตฺตกมาลา ปาปกิริยา ปากฏา โหติ ปฏิจฺฉนฺนา น โหติ ฐปิตา ปุริสสฺส กลฺยาณกิริยา ปากฏา น โหติ ปฏิจฺฉนฺนา โหติ ฐปิตา อิตฺถิยา กลฺยาณกิริยา ปากฏา น โหติ ปฏิจฺฉนฺนา โหติ ฐปิตา สุวณฺณมาลา กลฺยาณกิริยา ปากฏา น โหติ ปฏิจฺฉนฺนา โหติ เอวเมว โข ภนฺเต อานนฺท ฐปิตา อิตฺถิยา กลฺยาณกิริยา ปากฏา น โหติ ปฏิจฺฉนฺนา โหติ ยาวชีวํ อนติกฺกมนียา ฯ

(๑๘๒) อถ โข อายสฺมา อานนฺโท เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา

---

๑ ฉ. ม. อฏฺฐิมตฺตกมาลา ปิ ฯ

ត្រូវដេរ មិនត្រូវប្រទេចកិក្ខុដោយបរិយាយណាមួយឡើយ ឆមានេះកិក្ខុនី ត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ๑ តាំងពីថ្ងៃ (ដែលបានឧបសម្បទានេះទៅ) កិក្ខុនីត្រូវស្តាប់បង្គាប់កិក្ខុ ឯកិក្ខុមិនត្រូវស្តាប់បង្គាប់កិក្ខុនីវិញទេ ឆមានេះកិក្ខុនីត្រូវធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់ជីវិត ๑ បពិត្រព្រះនាងគោតមី បើព្រះនាងទទួលប្រព្រឹត្តគរុធម៌ទាំង ๘ នេះបាន ឧបសម្បទានោះ នឹងសម្រេចដល់ព្រះនាងមិនខាន ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីធ្វើយតបថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ស្ត្រីឬបុរសនៅក្រមុំកំឡោះ តែងចូលចិត្តស្អិតស្អាងខ្លួន សិតសក់ស្អាតយើយ បានតម្រង៉ផ្កាឧប្បលក្តី ផ្កាម្ទិះក្តី ផ្កាដែលមានក្លិនក្រអូបណាស់ក្តី ហើយទទួលយកដោយដៃទាំងពីរ តម្កល់ទុកលើអវយវៈដ៏ឧត្តម គឺ ត្បូង យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ខ្ញុំនឹងទទួលប្រតិបត្តិតាមគរុធម៌ទាំង ๘ នេះ (ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត) ហើយមិនប្រព្រឹត្តកន្លង ដរាបអស់ជីវិត ដូច្នោះដែរ ។

(๑๘๒) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះបូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ

ฯเปฯ ติสฺสิ ฯ ฯเปฯ ติสฺโส ខោ อายสฺมา อานนฺโท ภควนฺตំ ฯเปฯ ภควา ปฏิกฺขิตฺตา ภนฺเต มหาปชาปติยา โคตมิยา อฏฺฐ ครุธมฺมา อุปสมฺปนฺนา ภควตោ มาตุฏฺฐานิ(๑) ฯ สเจ ปชานนฺติ(๒) ลภติ สฺวากฺขาตោ มาตุคฺคาមោ តថាគតปฺปវេទิเต ธมฺมวินเย អคารสฺมา อนคาริยំ បព្វជฺជំ จิรដ្ឋิติกំ អានนฺท ព្រហ្មចរិយំ อภวิสฺส วสฺสสหสฺสំ สទฺធมฺโม តิដฺเฐยฺย យតោ จ ខោ អានนฺท มาตุคฺคาមោ តថាគតปฺปវេទิเต ธมฺมวินเย อคารสฺมา อนคาริยំ បព្វជิតោ ននฺทានิ អានนฺท ព្រហ្មចរិយំ จิรដ្ឋิติกំ ภวิสฺสติ(๓) បញฺจวสฺสสតานิ สទฺធมฺโม ឋสฺสតិ សេยฺยថาបิ អានนฺท យานิ ការานิ กุลานิ ពហุឥត្ថิกานิ(๔) อปฺปปุริสกานิ តานิ สุปฺปฏิสิยานิ โหนฺติ โจរេหิ ករុម្ភេនកេหิ ฝវามេវ ខោ អានนฺท យสฺมึ ធมฺมวินเย លភติ มาตุคฺคามោ អគารสฺมา អนគาริยំ បព្វជฺជំ ន តំ ព្រហ្មចរិយំ จิรដ្ឋิติกំ

---

๑ มาตุปฏฺฐายิกาติ กត្តុបิ ភោត្តុកេ ទิស្សតិ ฯ ๒. ฉ. ม. สเจ អានนฺท ฯ ๓ ឯត្តកមេវ ននฺทានิ អានนฺท วิสฺสสหสฺสานิ สទฺធมฺโม តิដฺเฐยฺยาติ กត្តុបิ ភោត្តុកេ ទิស្សតិ ฯ ๔ ฉ. ม. พหุត្ថิกานิ ฯ

ภิกษุនី๑๒នូវកៈ ព្រហ្មចារ្យមិនបានតាំងនៅយូរអង្វែង

ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ហើយ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គរុធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានទទួលហើយ ព្រះមាតុច្ឆានៃព្រះមានព្រះភាគ បានឧបសម្បាទាហើយ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ បើប្រសិនណាជាមាតុគ្រាម មិនបានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយទេ ម្នាលអានន្ទ ព្រហ្មចារ្យនឹងបានតាំងនៅជាអង្វែង ព្រះសទ្ធម្មគឺអរហត្តផល ក៏នឹងបានតាំងនៅអស់ ๑ ពាន់ឆ្នាំ ម្នាលអានន្ទ តែកាលណាមាតុគ្រាមចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលតថាគតជ្រាបច្បាស់ហើយ ម្នាលអានន្ទ ឥឡូវនេះ ព្រហ្មចារ្យមិនបានតាំងនៅយូរអង្វែងទេ ម្នាលអានន្ទ ឥឡូវនេះ ព្រះសទ្ធម្មនឹងបិតនៅបានត្រឹមតែប្រាំរយឆ្នាំវិញ ម្នាលអានន្ទ មាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យគឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្មចារ្យនោះ មិនបានតាំងនៅយូរអង្វែងទេ ម្នាលអានន្ទ ប្រៀបដូចគ្រួសទាំងឡាយណានីមួយ ដែលមានស្ត្រីច្រើនមានប្រុសតិច គ្រួសទាំងនោះ ពួកចោរលួចក្អមឆ្នាំង ក៏អាចចូលមកបំផ្លាញបានដោយងាយ ម្នាលអានន្ទ មាតុគ្រាមបានចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួសក្នុងធម្មវិន័យ គឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្មចារ្យនោះ មិនតាំងនៅយូរអង្វែងទេ

ហោតំ សេយ្យថាបិ អានន្ទ សម្ពន្ធេ សាលិក្ខេត្តេ សេតដ្ឋិកា នាម ភេតជាតំ ឯបតតំ ឯវំ តំ សាលិក្ខេត្តំ ន ចិរដ្ឋិតិកំ ហោតំ ឯវមេវ ខោ អានន្ទ យស្មឹ ធម្មវិនយេ លភតិ មាតុគ្គាមោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជំ ន តំ ព្រហ្មចរិយំ ចិរដ្ឋិតិកំ ហោតំ សេយ្យថាបិ អានន្ទ សម្ពន្ធេ ខុទ្ទក្ខេត្តេ មញ្ជេដ្ឋិកា នាម ភេតជាតំ ឯបតតំ ឯវំ តំ ខុទ្ទក្ខេត្តំ ន ចិរដ្ឋិតិកំ ហោតំ ឯវមេវ ខោ អានន្ទ យស្មឹ ធម្មវិនយេ លភតិ មាតុគ្គាមោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជំ ន តំ ព្រហ្មចរិយំ ចិរដ្ឋិតិកំ ហោតំ សេយ្យថាបិ អានន្ទ បុរិសោ មហាតោ តឌ្ឌាកស្ស បដិកច្ចេវ ទាឧំ[1] ពន្ធេយ្យ យោវទេវ ឧទកស្ស អនតិក្កមនាយ ឯវមេវ ខោ អានន្ទ មយា បដិកច្ចេវ ភិក្ខុនីនំ អដ្ឋ គរុធម្មា បញ្ញត្តា យាវជីវំ អនតិក្កមនីយាតិ ។

ភិក្ខុនីនំ អដ្ឋ គរុធម្មា និដ្ឋិតា ។

---

๑ ឧ. ម. អាឝុំ ។

ម្នាលអានន្ទ ប្រៀបដូចជារោគជាតិ ឈ្មោះសេតដ្ឋិកា (ក្រាវ) ធ្លាក់ចុះ
ក្នុងស្រែស្រូវណា ដែលកំពុងតែលូតលាស់ល្អ ស្រែស្រូវនោះ មិនបាន
តាំងនៅយូរអង្វែង ដោយប្រការដូច្នេះ ម្នាលអានន្ទ មាតុគ្រាម បាន
ចេញចាកផ្ទះចូលមកកាន់ផ្នួស ក្នុងធម្មវិន័យ គឺព្រហ្មចារ្យណា ព្រហ្ម-
ចារ្យនោះ មិនបានតាំងនៅយូរអង្វែងទេ ម្នាលអានន្ទ ប្រៀបដូចរោគជាតិ
ឈ្មោះមញ្ជេដ្ឋិកា (ដង្កូវក្រាវ) ធ្លាក់ចុះ ក្នុងចម្ការអំពៅណា ដែលកំពុងតែ
លូតលាស់ល្អ ចម្ការអំពៅនោះ មិនបានតាំងនៅអង្វែង ដោយប្រការដូច្នេះ
ម្នាលអានន្ទ គរុធម៌ ៩ ប្រការ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តហើយ ចំពោះ
ភិក្ខុនីជាតម្ល៉ង ដើម្បីមិនឲ្យ(ភិក្ខុនី)ប្រព្រឹត្តកន្ទុងដរាបដល់អស់ជីវិត ម្នាល
អានន្ទ ប្រៀបដូចជាបុរសប្រញាប់លើកទំនប់ចប់ទឹកស្រះដ៏ធំ ដើម្បីទប់
ចប់ទឹកមិនឲ្យហូរចេញទៅជាដរាប ។

ចប់ គរុធម៌ទាំង ៨ របស់ពួកភិក្ខុនី ។

ภิกฺขุนีขนฺธกं มหาปชาปติโคตมีวตฺถุ วิภงฺคนยา

(๑๘๓) อถโข มหาปชาปติ โคตมี เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ อฏฺฐาสิ ฯ เอกมนฺตํ ฐิตา โข มหาปชาปติ โคตมี ภควนฺตํ เอตทโวจ กถาหํ ภนฺเต อิมาสุ สาเกเตยฺยกาสุ ปฏิปชฺเชยฺยนฺติ ฯ อถโข ภควา มหาปชาปตึ โคตมึ ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺเสสิ สมาทเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิ ฯ อถโข มหาปชาปติ โคตมี ภควตา ธมฺมิยา กถาย สนฺทสฺสิตา สมาทปิตา สมุตฺเตชิตา สมฺปหํสิตา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถโข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน เอตสฺมึ ปกรณเ ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุหิ ภิกฺขุนิโย อุปสมฺปาเทตุนฺติ ฯ

(๑๘๔) อถโข ตา ภิกฺขุนิโย มหาปชาปตึ โคตมึ เอตทโวจุ อยฺยา อนุปสมฺปนฺนา มยญฺหา(๑) อุปสมฺปนฺนา อิมาหิ ภควตา ปญฺญตฺตา ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนิโย

๑ ฉ. มยมฺหา ฯ

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី និងការសូមពរ

(๑๘๓) លំដាប់នោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិដូចម្តេច ក្នុងនាងសាកិយានីទាំងនេះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីឲ្យឃើញតាម ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ ឯព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ដែលព្រះមានព្រះភាគបានពន្យល់ ឲ្យឃើញតាម ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថារួច ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មីកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យឧបសម្បទាដល់ពួកភិក្ខុនីបាន ។

(๑๘๔) លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីទាំងនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្បន្នា (មិនបានឧបសម្បទាទេ) យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ទើបជាឧបសម្បន្នា (បានឧបសម្បទា) ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តដូច្នេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយ

ឧបសម្បាទេតព្វាតិ ។ អថខោ មហាបជាបតី គោតមី
យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ មហាបជាបតី គោតមី អាយស្មន្តំ
អានន្ទំ ឯតទវោច ឥមា មំ ភន្តេ អានន្ទ កិក្ខុនិយោ
ឱវាទាហំសុ អយ្យា អនុបសម្បន្នា មយញ្ហម្ហា ឧប-
សម្បន្នា ឱវាទំ ហិ ភគវតា បញ្ញត្តំ កិក្ខូហិ កិក្ខុនិយោ
ឧបសម្បាទេតព្វាតិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន
ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា
អានន្ទោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មហាបជាបតី ភន្តេ គោតមី
ឱវាទាហ ឥមា មំ ភន្តេ អានន្ទ កិក្ខុនិយោ ឱវាទាហំសុ
អយ្យា អនុបសម្បន្នា មយញ្ហម្ហា ឧបសម្បន្នា ឱវាទំ ហិ ភ-
គវតា បញ្ញត្តំ កិក្ខូហិ កិក្ខុនិយោ ឧបសម្បាទេតព្វាតិ ។

ត្រូវឲ្យឧបសម្បទាដល់កិក្ខុនីទាំង២ភ្លាយ ។ គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅរកព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន កិក្ខុនីទាំងនេះ នាំគ្នាមកនិយាយនឹងខ្ញុំ យ៉ាងនេះថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្បន្នា យើងខ្ញុំទាំង២ភ្លាយ ទើបជាឧបសម្បន្នា ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ បានទ្រង់បញ្ញត្តដូច្នេះថា កិក្ខុទាំង២ភ្លាយ ត្រូវឲ្យឧបសម្បទាដល់ពួកកិក្ខុនី ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី បានមកនិយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន កិក្ខុនីទាំងនេះ មកនិយាយនឹងខ្ញុំថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ ជាអនុបសម្បន្នា យើងខ្ញុំទាំង២ភ្លាយ ទើបជាឧបសម្បន្នា ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ញត្តដូច្នេះថា កិក្ខុទាំង២ភ្លាយ ត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ដល់ពួកកិក្ខុនី ។

ยนฺตกฺณ อานนฺท มหาปชาปติยา โคตมิยา อฏฺ
ครุธมฺมา បដិគ្គហិតា តនฺทេវสฺสา อุបសម្បទាតិ ។

(๑๘๕) អថខោ មหาปជាបតី โคตมี យេនายสฺมา
อานนฺโท เตนุបสงฺกมิ อุបสงฺกมิตฺวา អាយស្មន្តំ អានន្ទំ
อភิวาเทตฺวา เอกมนฺตំ อដ្ឋាសិ ។ เอกมนฺตំ ឋิตา ខោ
มหาปชาปติ โคตมี អាយស្មន្តំ អានន្ទំ เอតทវោจ
เอกาหំ ภนฺเต อานนฺท ภควนฺตំ ยาจามิ สาธุ ภนฺเต
ภควา อนุชานेยฺย ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิยา យថាវุฑฺฒំ
อภิวาทนំ បច្ចុដ្ឋានំ អញฺชលิกมฺมំ สามีจิกมฺมន្តិ ។ អថខោ
អายสฺมา อานนฺโท យេน ภควา เตนุបสงฺกมิ อุបសង្ក-
មิត្វา ภควន្តំ อភិวาเทตฺวา เอกมนฺตំ นิสីទิ ។ เอกมนฺตំ
นิสินฺโน ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ภគវន្តំ เอតទវោច
มหาปชาปតี ภนฺเต โคตมี เอวมาห เอกาหំ ภนฺเต

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ គរុធម៌ទាំង ៨ យ៉ាង ដែលព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីបានទទួលហើយ ដោយចំណែកណា ចំណែកនោះឯង ជាឧបសម្បទារបស់ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីនោះ ។

(๑๘๙) គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅកាន់ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះអានន្ទមានអាយុថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់តែម្នាក់ឯង នឹងសូមពរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលីនិងសាមីចិកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុផង ដល់ពួកភិក្ខុនីផង តាមលំដាប់វស្សាចាស់ខ្ចី ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ពោល(នឹងខ្ញុំព្រះអង្គ) យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចម្រើន

อานนฺท ภควนฺตํ ยาจามิ สาธุ ภนฺเต ภควา อนุชานาเตฺวว ภิกฺขูนญฺจ ภิกฺขุนีนญฺจ ยถาวุฑฺฒํ อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมนฺติ ฯ อฏฺฐานเมตํ อานนฺท อนวกาโส ยํ ตถาคโต อนุชาเนยฺย มาตุคามสฺส อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ สเมหิ ปาชาปเตหิ อานนฺท อฏฺฐเมหิ ครุธมฺเมหิ มาตุคามสฺส อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ น กริสฺสนฺติ กิมงฺคํ ปน ตถาคโต อนุชานิสฺสตีติ มาตุคามสฺส อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมนฺติ ฯ อถโข ภควา ฯเปฯ ปกาเรน ธมฺมึ กถึ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ น ภิกฺเวหิ มาตุคามสฺส อภิวาทนํ ปจฺจุฏฺฐานํ อญฺชลิกมฺมํ สามีจิกมฺมํ กาตพฺพนฺติ ยาจิโต ตเถวสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๑๘๖) อถโข มหาปชาปติ โคตมี เยน ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา

ខ្ញុំម្ចាស់តែម្នាក់ឯង នឹងសូមពារព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់សូមអង្វរ សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលី និងសាមីចិកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុផង ដល់ពួកភិក្ខុនីផង តាមលំដាប់វស្សាចាស់ខ្ចី ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ ការសូមនេះ មិនមែនជាហេតុជាបច្ច័យទេ ត្រង់ពាក្យដែលថា ឱ្យតថាគតអនុញ្ញាត នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលី និងសាមីចិកម្ម ដល់មាតុគ្រាម (នោះ) ម្នាលអានន្ទ អម្បាលដូចជាពួកតិរ្ថិយដទៃអស់នេះ ដែលជាអ្នកពោលធម៌អាក្រក់ ម្តេចគង់តែមិនធ្វើ នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលី និងសាមីចិកម្ម ចំពោះមាតុគ្រាមដែរ ចំណង់បើតថាគត នឹងអនុញ្ញាត នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលី និងសាមីចិកម្ម ដល់មាតុគ្រាម ដូចម្តេចបាន ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើនូវធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើ នូវការថ្វាយបង្គំ ការក្រោកទទួល ការធ្វើអញ្ជលី និងសាមីចិកម្ម ចំពោះមាតុគ្រាមទេ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๑๘๖] គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ រួចគង់ក្នុងទី

ฝกมฺลฺ อฏฺฐาสิ ฯ ฝกมฺลฺ ปิตา เขา มหาปชาปติ
โคตมี ภควนฺตฺ ฝตฉเกช ยาธ ตาธ ภนฺเต ภิกฺขุนีนํ
สงฺฆาปธาธ ภิกฺขูหิ สาธารณาธ กมฺ มยา ภนฺเต
เตสุ สงฺฆาปเตสุ ปฉิปชฺชามาติ ฯ ยาธ ตาธ
โคตมิ ภิกฺขุนีนํ สงฺฆาปธาธ ภิกฺขูหิ สาธารณาธ
ยถา ภิกฺขู สิกฺขนฺติ ตถา เตสุ สงฺฆาปเตสุ สิกฺข-
ชาติ ฯ ยาธ ปน ตาธ ภนฺเต ภิกฺขุนีนํ สงฺฆาปธาธ
ภิกฺขูหิ อสาธารณาธ กมฺ มยา ภนฺเต เตสุ สงฺฆา-
ปเตสุ ปฉิปชฺชามาติ ฯ ยาธ ตาธ โคตมิ ภิกฺขุนีนํ
สงฺฆาปธาธ ภิกฺขูหิ อสาธารณาธ ยถาปญฺเตสุ
สงฺฆาปเตสุ สิกฺขาติ ฯ

(๑๘๗) อถ เขา มหาปชาปติ โคตมี เยน
ภควา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตฺ อภิวาเทตฺวา

ដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ជារបស់ពួកភិក្ខុនី ដែលទួទៅដល់ពួកភិក្ខុផង តើខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រះនាងគោតមី សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ជារបស់ពួកភិក្ខុនី ដែលទួទៅដល់ពួកភិក្ខុផង ពួកភិក្ខុសិក្សាយ៉ាងណា ពួកភិក្ខុនីក៏ត្រូវសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ក្រាបបង្គំទូលសួរទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយវិញទៀត សិក្ខាបទទាំងឡាយណា សម្រាប់ពួកភិក្ខុនី មិនទួទៅដល់ពួកភិក្ខុផង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិក្នុងសិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រះនាងគោតមី សិក្ខាបទទាំងឡាយណា សម្រាប់ភិក្ខុនី មិនទួទៅដល់ពួកភិក្ខុផង ពួកភិក្ខុនីត្រូវសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដូចតថាគតបានបញ្ញត្តទុកមកហើយចុះ ។

(๑๘๗) គ្រានោះ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមាន

ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតា ខោ មហាបជា-
បតី គោតមី ភគវន្តំ ឯតទវោច សាធុ ភន្តេ ភគវា
សង្ខិត្តេន ធម្មំ ទេសេតុ យមហំ ភគវតោ ធម្មំ សុត្វា
ឯកា(១)វូបកដ្ឋា អប្បមត្តា អាតាបិនី បហិតត្តា វិហ-
រេយ្យន្តិ ។ យេ ខោ តុំ គោតមិ ធម្មេ ជានេយ្យាសិ
ឥមេ ធម្មា សរាគាយ សំវត្តន្តិ នោ វិរាគាយ សញ្ញោ-
គាយ សំវត្តន្តិ នោ វិសញ្ញោគាយ អាចយាយ សំវត្តន្តិ
នោ អបចយាយ មហិច្ឆតាយ សំវត្តន្តិ នោ អប្បិច្ឆតាយ
អសន្តុដ្ឋិយា សំវត្តន្តិ នោ សន្តុដ្ឋិយា សង្គណិកាយ
សំវត្តន្តិ នោ បវិវេកាយ កោសជ្ជាយ សំវត្តន្តិ នោ

---

๑ ម. ឯកត្តំ សទ្ធេ ន ត្តំ ។

ព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី លុះគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ ខ្ញុំព្រះអង្គតែម្នាក់ឯង ចៀសចេញអំពីពួក (ហើយទៅនៅក្នុងទីស្ងាត់) មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានតែសេចក្តីព្យាយាមកម្ចាត់កិលេស(ឲ្យរីងស្ងួត) មានចិត្តបញ្ជូនទៅក្នុងកម្មដ្ឋាន ព្រោះស្តាប់ធម៌ណារបស់ព្រះមានព្រះភាគ សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងធម៌ (នោះ) ដោយសង្ខេប (ដល់ខ្ញុំម្ចាស់) ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងគប្បីដឹងនូវធម៌ទាំងឡាយណាថា ធម៌ទាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបដោយតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រាសចាកតម្រេក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបក្នុងវដ្ត: មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រាសចាកការប្រកបក្នុងវដ្ត: ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការសន្សំកិលេសវដ្ត: មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាសចាកការសន្សំកិលេសវដ្ត: ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសន្តោស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសន្តោស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការច្រឡូកច្រឡំដោយពួក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការស្ងប់ស្ងាត់ចាកពួក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រារព្ធ

វីរិយារម្ភាយ ទុព្ភរតាយ សំវត្តន្តិ នោ សុភរតាយ ឯកំ-
សេន តោតមិ ជាវេយ្យាសិ នេសោ ធម្មោ នេសោ វិន-
យោ នេតំ សត្ថុសាសនន្តិ យេ ច ខោ តុំ តោតមិ
ធម្មេ ជានេយ្យាសិ ឥមេ ធម្មា វិរាគាយ សំវត្តន្តិ នោ
សរាគាយ វិសញ្ញោគាយ សំវត្តន្តិ នោ សញ្ញោគាយ
អបចយាយ សំវត្តន្តិ នោ អាចយាយ អប្បិច្ឆតាយ
សំវត្តន្តិ នោ មហិច្ឆតាយ សន្តុដ្ឋិយា សំវត្តន្តិ នោ អ-
សន្តុដ្ឋិយា បវិវេកាយ សំវត្តន្តិ នោ សង្គណិកាយ វីរិ-
យារម្ភាយ សំវត្តន្តិ នោ កោសជ្ជាយ សុភរតាយ សំ-
វត្តន្តិ នោ ទុព្ភរតាយ ឯកំសេន តោតមិ ជាវេយ្យាសិ
ឯសោ ធម្មោ ឯសោ វិនយោ ឯតំ សត្ថុសាសនន្តិ ។

សេចក្តីព្យាយាម ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយក្រ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយងាយ ម្នាលព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងគប្បីចាំទុកដោយចំណែកមួយថា នេះមិនមែនជាធម៌ នេះមិនមែនជាវិន័យ នេះមិនមែនជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាទេ ម្នាលព្រះនាងគោតមី មួយវិញទៀត ព្រះនាងគប្បីដឹងនូវធម៌ណា ថា ធម៌ទាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រាសចាកតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបដោយតម្រេក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រាសចាកការប្រកបក្នុងវដ្ត: មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រកបក្នុងវដ្ត: ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការមិនសន្សំកិលេសវដ្ត: មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការសន្សំកិលេសវដ្ត: ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសន្តោស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសន្តោស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការស្ងប់ស្ងាត់ចាកពួក មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការច្រឡូកច្រឡំដោយពួក ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយងាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យគេចិញ្ចឹមបានដោយក្រ ម្នាលព្រះនាងគោតមី ព្រះនាងគប្បីចាំទុក ដោយចំណែកមួយថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាហើយ ។

[๑๘๘] สัตถา ภิกฺขู ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขุทฺเทสกาลญฺจ อุทฺทิสนฺตานญฺจ[๑] ฯ เป ฯ สตฺถา ภิกฺขู ภควาติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขุทฺเทสกาลญฺจ อุทฺทิสนฺตานญฺจ ฯ อถ โข ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ กตเม นุ โข ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขุทฺเทสกาลา อุทฺทิสนฺตา ฯ สตฺถา ภิกฺขู ภควาติ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขุทฺเทสกาลญฺจ อุทฺทิสนฺตานญฺจ ฯ

[๑๘๙] สัตถา ภิกฺขู ภิกฺขุนิยา อุปสมฺปทาเปกฺขาย อุปสมฺปทาเปกฺขาย ปาติโมกฺขุทฺเทสกาลญฺจ อุทฺทิสนฺตานญฺจ ฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ ฉาโยเยว สมา นตฺเถ ฉาโย สมา นตฺเถ นทานิ สมเณ สมาหิ สนฺโต อภิรูปา ทสฺสนียา ปาสาทิกา ปรมาย วณฺณปุกฺขรตาย สมนฺนาคตาติ ฯ อสฺโสสุ โข ภิกฺขู เตสํ มนุสฺสานํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขุทฺเทสกาลญฺจ อุทฺทิสิตพฺโพ โย อุทฺทิเสยฺย

---

๑ ม. โยตฺถเกสุ เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขุ น อุทฺทิสียตีติ วิโธ อาคตา ฯ

[๑๘๘] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនបានសម្តែងបាតិមោក្ខ ដល់ពួកភិក្ខុនី ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អ្នកណាហ្ន៎ គួរសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។

[๑๘๙] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ពួកភិក្ខុនី ។ មនុស្សពាលទាំងឡាយតំណោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ភិក្ខុនីទាំងនេះជាសហាយរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុទាំងនេះមុខជានឹងត្រេកអរជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំងនេះ(ទៀត) ។ កាលដែលមនុស្សពាលទាំងនោះតំពុងតំណោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានឮច្បាស់ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងបាតិមោក្ខ ដល់ពួកភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុណាសម្តែង

อาปตฺตึ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนึ ฉาตเมาเกน ทุนฺนิสีทนฺติ ฯ ภิกฺขุนิโย น ชานนฺติ ฝาสุ[1] ฉาตเมาเกน ทุนฺนิสีทนฺติ ฯ เปฯ เตน ภิกฺขุ ภควาโต ฯเปฯ ภควาเตน อาโรเจสุ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนึ อาปจฺจิกตุ ฝาสุ ฉาตเมาเกน ทุนฺนิสีทนฺติยา ฯ

(๑๙๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย อาปตฺตึ น ปฏิกเรนฺติ ฯ เปฯ เตน ภิกฺขุ ภควาโต ฯเปฯ ภควาเตน อาโรเจสุ ฯ เปฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา อาปตฺติ น ปฏิกาตพฺพา โย น ปฏิกเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ ภิกฺขุนิโย น ชานนฺติ ฝาสุ อาปตฺติ ปฏิกาตพฺพาติ ฯ เปฯ เตน ภิกฺขุ ภควาโต ฯเปฯ ภควาเตน อาโรเจสุ ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนึ อาปจฺจิกตุ ฝาสุ อาปตฺติ ปฏิกเรยฺยาติ ฯ อถ โข ภิกฺขุนี ฉาตเมาเกน ทุนฺนิสีทนฺติ ฯ เตน โข ปน ภิกฺขุนึ อาปตฺติ ปฏิกฺขิปาเปนฺติ ฯ เต ภิกฺขุ ภควาโต ฯเปฯ ภควาเตน อาโรเจสุ ฯ เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนึ อาปตฺติ ปฏิกฺขิปาเปตุนฺติ ฯ

---

๑ ม. ฉาสิ ฯ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីសម្តែងជ្រាតែមោក្ខដល់ភិក្ខុនីផងគ្នាចុះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវសម្តែងជ្រាតែមោក្ខយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រាប់ដល់ភិក្ខុនីថា នាងទាំងឡាយត្រូវសម្តែងជ្រាតែមោក្ខយ៉ាងនេះ ។

[๑๙๐] ក្នុងសម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនបានសម្តែងអាបត្តិចេញ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនមែនមិនត្រូវសម្តែងអាបត្តិចេញទេ ភិក្ខុនីណាមិនសម្តែង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវសម្តែងអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។បេ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់ដល់ភិក្ខុនីថា នាងទាំងឡាយត្រូវសម្តែងអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អ្នកណាហ្ន៎ គួរនឹងទទួលអាបត្តិ របស់ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទទួលអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី ។

(๑๙๑) สเจ โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย ชิ-ยาย ปิ วิยฺยาย ปิ สิกฺขาย ปิ สิกฺขมานาย ปิ ภิกฺขุ ปสาเทตฺวา ปตฺต ภูมิยา นิกฺขิปิตฺวา ฯกาสุ ขุทฺทาสนฺถ กาเรตฺวา ขุทฺทกานิ สีนิ กตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา อาปตฺติ ปฏิกเรยฺย ฯ มนุสฺสา ขุชฺชาย ปิ ยนฺถ ปิ วิกาเลปิ ชายาย ปิ ธมาปิ ปิเสสุ ชาริยา ปิ ธมา ปิเสสุ รตฺติ วิมาเนตฺวา ปนาน ปิ ธมาเปตฺวา ปิ ฯเป ฯ เต ภิกฺขู ภควาโต เอตมตฺถ อาโรเจสุ ฯเป ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิย อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพา ยาย ปฏิคฺคณฺเหยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิย อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพา ฯ ภิกฺขุนิยา น ชานนฺถ ปิ อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพา ฯ ภควาโต เอตมตฺถ อาโรเจสุ ฯเป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนิย อาปตฺติ ปฏิคฺคณฺเหยฺยาชานิย ฯ

(๑๙๒) สเจ โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิยา[1] ภิกฺขุ-นิย กมฺม น กาตพฺพ ฯเป ฯ เต ภิกฺขู ภควาโต เอตมตฺถ อาโรเจสุ ฯเป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

๑ ฉ. ม. ภิกฺขุนิยา ปิ ภิกฺขุนิย ปิ ฯ

[๑๔๑] សម័យនោះ កិកូនីពាំងឡាយបានឃើញកិកូ (កំពុងដើរ) ក្នុងច្រកវេហគខ្លះ ក្នុងច្រកពាល់ខ្លះ ក្នុងផ្លូវបែកជា ៣ ខ្លះ កំដាក់បាត្រលើផែនដីហើយឆ្កេចីពារឆៀងស្មាម្ខាង អង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីសម្តែងអាបត្តិ ។ មនុស្សពាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិកូនីពាំងនេះជាកវិយារបស់កិកូពាំងនេះ កិកូនីពាំងនេះជាសហាយរបស់កិកូពាំងនេះ ក្នុងវេលាយប់ច្រូសស្តួតគ្នា គឺរួមដំណេកជាមួយគ្នា ឥឡូវនេះមកទទួលមោសន្នគ្នា ។ បេ ។ កិកូពាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូពាំងឡាយ កិកូមិនត្រូវទទួលអាបត្តិរបស់កិកូនីទេ កិកូណាទទួល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិកូពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យតែកិកូនីទទួលអាបត្តិរបស់ពួកកិកូនីផងគ្នា ។ កិកូនីពាំងឡាយមិនបានដឹងថា កិកូនីត្រូវទទួលអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។ កិកូពាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកូប្រាប់ដល់កិកូនីពាំងឡាយថា នាងពាំងឡាយត្រូវទទួលអាបត្តិយ៉ាងនេះ ។

[๑๔๒] សម័យនោះឯង កិកូពាំងឡាយមិនបានធ្វើកម្ម(មានតជ្ជនីយកម្មជាដើម)ដល់កិកូនី ។ បេ ។ កិកូពាំងនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូពាំងឡាយ

ภิกฺขุนีนญฺจ กมฺมํ กาตุนฺติ ฯ อเถโข ภิกฺขูนญฺเจว ภิกฺขุนีนญฺจ กมฺมํ กาตพฺพนฺติ ฯ เต ภิกฺขู ภควาเตา เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนีนญฺจ กมฺมํ กาตุนฺติ ฯ

(๑๙๓) เตน โข ปน สมเยน ภควตา ภิกฺขุนิยา ปาติโมกฺขุทฺเทโส ปญฺญตฺโต โหติ ภิกฺขูหิ สทฺธึ เอกุโปสถา เอกสีมาย ฐิตาย ภิกฺขุนิยา อุโปสถปุจฺฉกา ภิกฺขุนิยา อุโปสถปุจฺฉกา ภิกฺขุนิยา อุโปสถปุจฺฉกา

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អ្នកណាហ្ន៎ គួរនឹងធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុធ្វើកម្មដល់ពួកភិក្ខុនី ។

(១៨៣) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនីដែលភិក្ខុបានធ្វើកម្មរួចហើយ លុះឃើញភិក្ខុ(កំពុងដើរ)ក្នុងប្រកៈហួតខ្លះ ក្នុងប្រកៈតាល់ខ្លះ ក្នុងផ្លូវបែកជាបីខ្លះ ក៏ដាក់ចុត្រលើផែនដី ហើយធ្វើចីពរឆៀងស្មាម្ខាងអង្គុយប្រហោងផ្តងអញ្ជលីទៅមាគោសថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សំគាល់ថា យើងលែងធ្វើយ៉ាងនេះទៀតហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ (បានឃើញ) ដូច្នោះ ក៏ពោលគោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ភិក្ខុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ភិក្ខុនីទាំងនេះជាសហាយរបស់ភិក្ខុទាំងនេះ ក្នុងពេលយប់ប្រទូស្តគ្នា គឺរួមដំណេកជាមួយគ្នា ឥឡូវនេះមកទទួលគោសនឹងគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនបានដឹងថា ភិក្ខុនីត្រូវធ្វើកម្មយ៉ាងនេះ ។

เตน ภิกฺขุ ภควาเตา ปสาทนฺตุ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนึ อาปตฺติยา ปฏิกาตุนฺติ ฯ

[๑๙๔] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิยา สงฺฆเมฬกา กลหชาตา วิวาทาปนฺนา อญฺญมญฺญํ มุขสตฺตีหิ วิตุนฺตา วิหรนฺติ ฯ สงฺฆาทิเสสํ[๑] อชิกรณาย ฯ เต ภิกฺขู ภควาเตา ปสาทนฺตุ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนึ อชิกรณาย ฯ

[๑๙๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ภิกฺขุนึ อชิกรณาย ฯ ตสฺมึ โข ปน อชิกรเณ วินิจฺฉยมาเน [illegible] ภิกฺขุนิยา กมฺมปฺปตฺตาย วิ อาปตฺติกาย นิยาย ฯ ภิกฺขุนิยา เวยฺยาวจฺจกรา ภิกฺขุนึ อยฺยาย ภิกฺขุนึ กมฺมํ กเรยฺย อยฺยาย ภิกฺขุนึ อาปตฺติ ปฏิกฺกเรยฺย วา ภิกฺขู ภควาเตา ปสาทนฺตุ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนึ อชิกรณาย ฯ เต ภิกฺขู ภควาเตา ปสาทนฺตุ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

๑ ม. ฉมิ ฯ

កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុប្រាប់ដល់
ភិក្ខុនីទាំងឡាយថា នាងទាំងឡាយត្រូវធ្វើកម្មយ៉ាងនេះ ។

(១៨៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បង្កហេតុឈ្លោះ
ទាស់ទែងដដែកគ្នាកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ពោលចាក់ដោតគ្នាដោយលំពែងគឺ
មាត់ មិនមានអ្នកណាអាចរម្ងាប់នូវអធិករណ៍នោះបានឡើយ ។ បេ ។ កិក្ខុ
ទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុរម្ងាប់អធិករ..៌
របស់ពួកភិក្ខុនី ។

(១៨៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ តែងរម្ងាប់អធិករណ៍
របស់ពួកភិក្ខុនី ។ កាលបើភិក្ខុបានវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នោះហើយ ភិក្ខុនី
ទាំងឡាយគួរដល់កម្មខ្លះ គួរដល់អាបត្តិខ្លះ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយ
យ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ងាស់ទាំងឡាយ សូមលោកម្ងាស់ទាំងឡាយ
មេត្តាធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីប៉ុះ សូមលោកម្ងាស់ទទួលអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីប៉ុះ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍របស់
ពួកភិក្ខុនី ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนีนํ กมฺมํ อาเวเทตฺวา ภิกฺขุนีนญฺจ ธมฺมญฺเจตฺถ ภิกฺขุนีหิ ภิกฺขุนีนํ กมฺมํ กาตุ ภิกฺขูหิ ภิกฺขุนีนं อาปตฺตึ อาเวเทตฺวา ภิกฺขุนีนญฺจ ธมฺมญฺเจตฺถ ภิกฺขุนีหิ ภิกฺขุนีนं อาปตฺตึ ปฏิกฺกเรตุนฺติ ฯ

[๑๙๖] เตน โข ปน สมเยน ฉปญฺจวณฺณาย ภิกฺขุนิยา อนฺเตวาสินี ภิกฺขุนี สตฺตวสฺสา ภิกขาทุ อนุพนฺธา เหาติ วินยํ ปริยาปุณาติ ฯ ตสฺสา มุฏฺฐสฺสตินิยา ภิกฺขาโต ภิกฺขาโต มุสฺสติ ฯ อเสฺสาสิ โข สา ภิกฺขุนี ภิกฺขา กิร สาวตฺถึ คนฺตฺวา เหาตีติ ฯ อถ โข ตสฺสา ภิกฺขุนิยา ปฏิสญฺจิกฺขโต อหุ โข สา ภิกฺขุ สตฺตวสฺสา ภิกขาทุ อนุพนฺธี[๑] วินยํ ปริยาปุณาติ ตสฺสา มุฏฺฐสฺสตินิยา ภิกฺขาโต ภิกฺขาโต มุสฺสติ อุกฺกาโร โข ปน มาตุคามสฺส ยาวทีวํ สตฺถารํ อนุพนฺธิตุํ กถญฺหิ นาม โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ อถ โข สา ภิกฺขุนี ภิกฺขุนีนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ ภิกฺขุนิโย ภิกฺขูนํ เอตมตฺถํ

๑ ฉ. อนุพนฺธา ฯ ม. อนุพนฺธา ฯ

ឲ្យភិក្ខុលើកកម្មរបស់ពួកភិក្ខុនី ហើយប្រគល់ឲ្យភិក្ខុនី ឲ្យភិក្ខុនីធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ឲ្យភិក្ខុលើកអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រគល់ឲ្យភិក្ខុនីទទួលអាបត្តិរបស់ភិក្ខុនីផងគ្នា ។

(๑๙๖) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់ឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនី ទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ រៀនវិន័យអស់ ๗ ឆ្នាំ ។ ភិក្ខុនីនោះប្រឹនក្លេចស្មារតី វិន័យដែលបានរៀនមកហើយ ក៏ចេះតែភ្លេចទៅវិញ ។ ភិក្ខុនីនោះពុំដំណឹងថា ព្រះមានព្រភាគ ទ្រង់មានបំណងនឹងស្តេចទៅ កាន់នគរសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញនេះបានទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ រៀនវិន័យអស់ ๗ ឆ្នាំហើយ អាត្មាអញនេះជាមនុស្សក្លេចច្រើន វិន័យដែលបានរៀនហើយ ចេះតែភ្លេចទៅវិញ ធម្មតាមាតុគ្រាមនឹងដើរតាមព្រះសាស្តាអស់មួយជីវិត ក៏លំបាកពេកណាស់បើដូច្នោះ អាត្មាអញនឹងប្រគល់បត្តិយ៉ាងណា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនីនោះប្រាប់រឿងនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយដំណាលរឿងនុ៎ះ

อาเภเจสุ ๆ เต ภิกฺขู ภควาเตา ปฏิมตฺตึ อาเภเจสุ ๆ เป ๆ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนีนญฺจ วินยกมฺมานิ กาตุนฺติ ๆ

ปปญฺจสูทนี ๆ

[๑๙๗] อถโข ภควา เวสาลิยญฺจ ยถาภิรนฺตนฺติ วิหารสฺมา เยน สาวตฺถี เตน จาริกญฺจ ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน จาริกญฺจ จรมาโน เยน สาวตฺถี ตทวสริ ๆ ตตฺร สุทนฺ ภควา สาวตฺถิยญฺจ วิหรเต เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเม ๆ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย กกฺขฬมฺปิ ผรุสมฺปิ วาจนฺ ภาสนฺติ อญฺญมญฺญมฺปิ ภิกฺขูปิ ภิกฺขุนิโยปิ ภิกฺขูปิ ภิกฺขุนิโยปิ ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู ภิกฺขุนิโย กกฺขฬมฺปิ ผรุสมฺปิ วาจนฺ ภาสนฺติ ตญฺหิ โย ปิสิญฺเญยฺย อปิ ตตฺถ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ตสฺส ภิกฺขุโน ธมฺมกมฺมนฺ กาตุนฺติ ๆ อถโข ภิกฺขุนิ ปฏิสลฺลานา วุฏฺ หิโต ภิกฺขุโน ธมฺมกมฺมนฺ กาตุนฺติ ๆ

ប្រាប់ពួកភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំងនោះគ្រោះបង្កំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុបង្អាញវិនយដល់ពួកភិក្ខុនីបាន ។

ភាណវារៈ ទី ១ ។

(๑๙๗) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងវេសាលី តាមព្រះអធ្យាស្រ័យហើយ ក៏ស្តេចចៀសចាកនាងវាកនគរសោវត្តី តាលត្រាប់ចៀសចាកនាងវាកតាមលំដាប់ ទ្រង់ឆ្ពោះចៀសចាកនគរសោវត្តីនោះ ។ មានសេចក្តីដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់ ក្នុងវត្តជេតពនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបនគរសោវត្តីនោះ ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយ-ភិក្ខុសាបកត់នឹងទឹកចៀលើពួកភិក្ខុនី ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ នឹងបានពួកភិក្ខុនីត្រែកអាក្នុងពួកយើង ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះបំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវសាបកត់នឹងទឹកចៀលើពួកភិក្ខុនី អ្នកភិក្ខុណាសាប ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុសង្ឃ) ធ្វើឧណ្ហកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយកមានសេចក្តីត្រិះដូច្នេះថា ភិក្ខុសង្ឃគ្រោះធ្វើឧណ្ហកម្មដូចម្តេចហ្ន៎ ។

เต กิกฺขู กตฺวาโต ปฏมตฺตํ อาเวเทสุ ฯ อาทิยนฺโต
เสา กิกฺขเว กิกฺขุ กิกฺขุนีสเงฺฆน กาตพฺโพติ ฯ

(๑๙๘) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา กิกฺขู
กายกมฺมวิวิตฺตา กิกฺขุนิยา ทิสฺสนฺติ วจีกมฺมวิวิตฺตา กิกฺขุนิยา
ทิสฺสนฺติ อฏฺฐมาสวิวิตฺตา กิกฺขุนิยา ทิสฺสนฺติ กิกฺขุนิโย
ปิกาเสนฺติ กิกฺขุนิยา สทฺธึ สมฺปโยเชนฺติ อเปฺปวาทาม
อมฺเหสุ สาราเชยฺยนฺติ ฯ เป ฯ กตฺวาโต ปฏมตฺตํ อาเว-
เทสุ ฯเป ฯ น กิกฺขเว กิกฺขุนา กายกมฺมวิวิตฺตา กิกฺขุนิยา
ทิสฺสิตพฺพา น วจีกมฺมวิวิตฺตา กิกฺขุนิยา ทิสฺสิตพฺพา น อฏฺฐ-
มาสวิวิตฺตา กิกฺขุนิยา ทิสฺสิตพฺพา น กิกฺขุนิโย ปิกาเส-
ตพฺพา น กิกฺขุนิยา สทฺธึ สมฺปโยเชตพฺพา โย สมฺป-
โยเชยฺย อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺส อนุชานามิ กิกฺขเว ตสฺส
กิกฺขุโน ทณฺฑกมฺมํ กาตุนฺติ ฯ อถโข กิกฺขุนิ ปฏท-
โหสิ กิตฺตาวตา โข ทณฺฑกมฺมํ กาตพฺพนฺติ ฯ เต กิกฺขู
กตฺวาโต ปฏมตฺตํ อาเวเทสุ ฯ อาทิยนฺโต เสา กิกฺขเว
กิกฺขุ กิกฺขุนีสเงฺฆน กาตพฺโพติ ฯ

ភិក្ខុចាំដើមនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំដើមឯណ្ហ ភិក្ខុនីសង្ឃគប្បីធ្វើភិក្ខុនោះឲ្យជាអវន្ទិយបុគ្គល (បុគ្គលដែលមិនគួរឲ្យភិក្ខុនីសំពះ) ។

[๑๙๘] សម័យនោះ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុបើកកាយបង្ហាញពួកភិក្ខុនី លាត់ភ្លៅបង្ហាញពួកភិក្ខុនី បើកអង្គជាតបង្ហាញពួកភិក្ខុនី ចំអកចំអន់ពួកភិក្ខុនី (ដោយអសទ្ធម្ម)ផ្សំផ្គុំ (ពួកបុរសលេង) ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនីដោយគិតថា ធ្វើដូចហ្ន៎ នឹងបានពួកភិក្ខុនីត្រេកអរក្នុងពួកយើង ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំដើមឯណ្ហគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំដើមឯណ្ហ ភិក្ខុមិនត្រូវបើកកាយបង្ហាញពួកភិក្ខុនី មិនត្រូវលាត់ភ្លៅបង្ហាញពួកភិក្ខុនី មិនត្រូវបើកអង្គជាតបង្ហាញពួកភិក្ខុនី មិនត្រូវចំអកចំអន់ពួកភិក្ខុនី (ដោយអសទ្ធម្ម) មិនត្រូវផ្សំផ្គុំ (ពួកបុរសលេង)ជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនីទេ ភិក្ខុណាផ្សំផ្គុំលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុចាំដើមឯណ្ហ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុសង្ឃ)ធ្វើទណ្ឌកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុចាំដើមឯណ្ហមានសេចក្តីត្រិះរិះដូចេ្នះថា ភិក្ខុសង្ឃត្រូវធ្វើទណ្ឌកម្មដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុចាំដើមនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំដើមឯណ្ហ ភិក្ខុនីសង្ឃគប្បីធ្វើភិក្ខុនោះឲ្យជាអវន្ទិយបុគ្គល ។

[๑๙๙] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู-นิโย ภิกฺขู ภตฺตุทฺเทสเกน ปิณฺฑาย ปวิสนฺเต อปฺปวาทเก อมฺหากมฺปิ สารชฺชยฺหนฺติ ฯ เต ภิกฺขู ภควาโต ฯเปฯ อาเรเจสุ ฯ เอวญฺหิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย ภิกฺขู ภตฺตุทฺเทสเกน ปิณฺฑาย ปวิสนฺเต อปฺปวาทเก ตุมฺหากมฺปิ อยฺยานมฺปิ สารชฺชนฺติ อนุชานามิ ภิกฺขเว ตสฺสา ภิกฺขุนิยา ฉนฺนาคมฺม คนฺตุนฺติ ฯ อถ โข ภิกฺขุ ฯเปฯ ฉนฺนาคมฺม คนฺตพฺพนฺติ ฯ เต ภิกฺขู ภควาโต ฯเปฯ อาเรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาวาฬนฺติ คนฺตุนฺติ ฯ อาวาฬเน ภเต น อาทิยนฺติ ฯ เต ภิกฺขู ภควาโต ฯเปฯ อาเรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปิวนฺติ ปาเตตุนฺติ ฯ

[๒๐๐] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ-นิโย ยาเยน วิหารา ภิกฺขู ทิสฺวาปิ ปิวนฺติ ปาเยนฺติปิ ยาเยน วิหารา ภิกฺขู ทิสฺวาปิ ขาทนฺติ ขาทาเปนฺติปิ ยาเยน วิหารา ภิกฺขู ทิสฺวาปิ

[๑๙๙] សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីសាចភត់នឹងទឹកទៅលើពួកភិក្ខុ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ទើបបានពួកភិក្ខុត្រេកអរមករកពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវសាចភត់នឹងទឹកទៅលើពួកភិក្ខុទេ ភិក្ខុនីណាសាច ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុនីសង្ឃ) ធ្វើទណ្ឌកម្មដល់ភិក្ខុនីនោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើទណ្ឌកម្មដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុនីសង្ឃ) ធ្វើអាវរណកម្ម គឺ ហាមប្រាម ។ លុះហាមប្រាមហើយ ភិក្ខុនីទាំងឡាយមិនទទួលយកដោយស្រុះស្រួល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុនីសង្ឃ) បញ្ឈប់ទុកទៅ ។

[๒๐๐] សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី បើកកាយបង្ហាញពួកភិក្ខុ បើកដោះបង្ហាញពួកភិក្ខុ បើកភ្លៅបង្ហាញពួកភិក្ខុ បើកអង្គជាតបង្ហាញ

ภิกฺขุสงฺฆสฺสาติ ภิกฺขู ปกาเสติ ภิกฺขุภาโว สงฺฆสฺส สมฺปยุตฺโตติ อเปกฺขาภาเวน อเปกฺขาวเสน ปุคฺคลาธิฏฺฐานาย กถาย ปุคฺคลาปิ วุตฺตาติ ๆ เปฯ ๆ ตสฺมา ภิกฺขู ภควาติ ปทมตฺตเมว อาเนตฺวา ๆ เปฯ ๆ น ภิกฺขุเวติ ภิกฺขุนิยา ภาโว วิเวจิโต ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปน ปุริสภาโว วิเวจิโต ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปน อิตฺถิภาโว วิเวจิโต ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปน[1] น อนฺตมโส วิเวจิโต ภิกฺขุสงฺฆสฺส น ภิกฺขุ ปกาสิตพฺโพ น ภิกฺขุภาโว สงฺฆสฺส ปกาสิตพฺโพ ยาว สงฺฆสฺส ปกาสิตพฺโพ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ตสฺสา ภิกฺขุนิยา ทณฺฑกมฺมํ กาตุนฺติ ๆ อถ โข ภิกฺขุ ปตฺตหโร สิกฺขาทุพฺพโล ทณฺฑกมฺมํ กาตพฺพนฺติ ๆ ภควาโต ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต ๆ เปฯ ๆ อนุชานามิ ภิกฺขเว อาวรณนฺติ กาตุนฺติ ๆ อาวรณา กเตน อาธิยนฺติ ๆ เปฯ ๆ ภควาโต ปฏิสลฺลานา วุฏฺฐิโต ๆ เปฯ ๆ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปิฏฺฐิมนฺติ ปวตฺตุนฺติ ๆ

---

๑ ม. น ปนาติ วิเวจิตา ภิกฺขูนิ ปกาสิตพฺโพ น จ ปุน วิเวจิตา ภิกฺขูนิ ปกาสิตพฺโพติ ๆ

ពួកកិច្ចុ ចំអកចំអន់ពួកកិច្ចុ (ដោយអសទ្ធម្ម) ផ្សំផ្គុំ (ពួកកិច្ចុនីលេង) ជាមួយនឹងពួកកិច្ចុដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ នឹងបានពួកកិច្ចុត្រែតអរមករកពួកយើង ។ បេ ។ កិច្ចុពាលនោះគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិច្ចុពាលឯង កិច្ចុនីមិនត្រូវបើកគាយបង្ហាញពួកកិច្ចុ មិនត្រូវបើកដោះបង្ហាញពួកកិច្ចុ មិនត្រូវបើកក្បៅបង្ហាញពួកកិច្ចុ មិនត្រូវបើកអង្គជាតបង្ហាញពួកកិច្ចុ មិនត្រូវចំអកចំអន់ពួកកិច្ចុ (ដោយអសទ្ធម្ម) មិនត្រូវផ្សំផ្គុំ (ពួកកិច្ចុនីលេង) ជាមួយនឹងពួកកិច្ចុទេ កិច្ចុនីណាផ្សំផ្គុំលេង ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិច្ចុពាលឯង តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (កិច្ចុនីសង្ឃ) ធ្វើខណ្ឌកម្មដល់កិច្ចុនីនោះ ។ គ្រានោះ កិច្ចុពាលឯងមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា កិច្ចុនីសង្ឃត្រូវធ្វើខណ្ឌកម្មដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កិច្ចុពាលឯងគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិច្ចុពាលឯង តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (កិច្ចុនីសង្ឃ) ធ្វើអាវរណកម្ម (ដល់កិច្ចុនីពាលឯង) ។ លុះធ្វើអាវរណកម្មហើយ កិច្ចុនីពាលឯង កំមិនទទួលដោយស្រុះស្រួល ។ បេ ។ កិច្ចុពាលឯងគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិច្ចុពាលឯង តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (កិច្ចុនីសង្ឃ) បញ្ឈប់ទុកចុ ។

(๒๐๑) อถโข ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ ภควตา ขุ โข ปาฏิมกฺขฏฺฐปนา วุตฺตา ภควตา ปาฏิมกฺขฏฺฐปนา วุตฺตา ภควตา ปาฏิมกฺขฏฺฐปนา วุตฺตา ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว ปาฏิมกฺขฏฺฐปนา ปาฏิมกฺขฏฺฐปน

(๒๐๑) លំដាប់នោះកិក្ខុពាំងឆ្ងាយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ការធ្វើទោសថកម្មជាមួយនឹងកិក្ខុនី ដែលកិក្ខុនីសង្ឃបញ្ឈប់ឧវាទហើយ គួរដែរឬមិនគួរទេ ។ កិក្ខុពាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាំងឆ្ងាយ កិក្ខុនីសង្ឃមិនត្រូវធ្វើទោសថកម្មជាមួយនឹងកិក្ខុនី ដែលកិក្ខុនីសង្ឃបញ្ឈប់ឧវាទទេ ដ្បិតអធិករណ៍នោះមិនទាន់រម្ងាប់នៅឡើយ ។

(๒๐๒) សម័យនោះ ទាយីដ៏មានអាយុបញ្ឈប់ឧវាទហើយចេញទៅកាន់ទីចារិក ។ កិក្ខុនីពាំងឆ្ងាយពោលពាក្យ តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា លោកម្ចាស់ទាយីមិនសមបើនឹងបញ្ឈប់ឧវាទ ហើយចេញទៅកាន់ទីចារិកសោះ ។បេ។ កិក្ខុពាំងឆ្ងាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាំងឆ្ងាយ កិក្ខុមិនត្រូវបញ្ឈប់ឧវាទ ហើយចេញទៅកាន់ទីចារិកទេ កិក្ខុណាចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๓) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ[๑] ตาลา อตฺถฏฺฏา ขิปิตุกามา ปเตยฺย ฯ เป ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว ตาลา อตฺถฏฺฏา ขิปิตพฺพา โย ขิเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๐๔) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู อารกฺขสฺมึ อการเณ ขิปิตุกามา ปเตยฺย ฯ เป ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว อารกฺขสฺมึ อการเณ ขิปิตพฺพา โย ขิเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๐๕) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ขิปิตุกามา ปติฏฺฐิตาย ภูมิยา น เขเปสุ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ขิปิตุกามา ปติฏฺฐิตาย ภูมิยา น ขิเปยฺย โย น ขิเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

(๒๐๖) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิยา ขิปิตุกามา น ปฏิคฺคเหสุ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ขิปิตุกามาย น ปฏิคฺคเหตพฺพา โย น ปฏิคฺคเหยฺย ยถาธมฺมกาเรตพฺโพติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. ภิกฺขูนิโย สพฺเพ น ทิสฺสนฺติ ฯ

កថាវត្ថុទី១ទុកៈ ការបញ្ឈប់ទាំងឡាយរបស់ពួកកថាវត្ថុល្ងង់ដាំដើម

(๒๐๓) សម័យនោះ មានពួកកថាវត្ថុល្ងង់ មិនឈ្វាសបញ្ឈប់នូវ ។បេ។ កថាវត្ថុតាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកថាវត្ថុតាំងឡាយ កថាវត្ថុល្ងង់មិនឈ្វាស មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវទេ កថាវត្ថុណាបញ្ឈប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๔) សម័យនោះ ពួកកថាវត្ថុបញ្ឈប់នូវ ក្នុងទីដែលមិនមានរឿង មិនមានហេតុ ។ បេ ។ កថាវត្ថុតាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកថាវត្ថុតាំងឡាយ កថាវត្ថុមិនត្រូវបញ្ឈប់នូវទេ ក្នុងទីដែលឥតរឿងឥតហេតុទេ កថាវត្ថុណាបញ្ឈប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๕) សម័យនោះឯង កថាវត្ថុតាំងឡាយបញ្ឈប់នូវហើយមិនឲ្យវិនិច្ឆ័យ(មិនដំនុំជម្រះ) ។ កថាវត្ថុតាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកថាវត្ថុតាំងឡាយ កថាវត្ថុមិនត្រូវបញ្ឈប់នូវ ហើយមិនឲ្យវិនិច្ឆ័យទេ កថាវត្ថុណាមិនឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๐๖) សម័យនោះ កថាវត្ថុទីតាំងឡាយមិនទៅទទួលនូវ ។ កថាវត្ថុតាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកថាវត្ថុតាំងឡាយ កថាវត្ថុទីមិនត្រូវមិនទៅទទួលនូវទេ កថាវត្ថុទីណាមិនទៅទទួល វិនិច្ឆ័យនោះត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

(๒๐๗) เตน โข ปน สมเยน สงฺฆา กิกฺขุนี-สงฺฆา ชีวกมฺพวนา นิกฺขมติ ฯ มนุสฺสา ทุฏฺฐาย ทุฏฺฐาย ทิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ ฌายนฺติ เอเส สมโณ ปาปิจฺโฉ อิจฺฉาปกโต ปาปิกานญฺจ อิจฺฉานญฺจ ปาปิกานญฺจ ปตฺถนานญฺจ ปาปิกานญฺจ ปาปิกานญฺจ วสญฺจ อาปนฺโน ฯ ตตฺรวาตา ปสมฺมนฺตุ อาโรเจสุ ฯ ส กิกฺขเว สงฺฆา กิกฺขุนีสงฺฆา ชีวกมฺพวนา นิกฺขมนฺโต ปจฺฉา นครทฺวาเร ปจฺจุยฺย เจ อาปชฺชติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ กิกฺขเว จตูหิ ปญฺจหิ กิกฺขูหิ ชีวกมฺพวนา ปจฺจุยฺยนฺติ ฯ

(๒๐๘) เตน โข ปน สมเยน จตสฺสา ปญฺจ กิกฺขุนิโย ชีวกมฺพวนา นิกฺขมนฺติ ฯ มนุสฺสา ตเถว ทุฏฺฐาย ทุฏฺฐาย ทิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ ฌายนฺติ เอเส สมโณ ปาปิจฺโฉ อิจฺฉาปกโต ปาปิกานญฺจ อิจฺฉานญฺจ ปาปิกานญฺจ ปตฺถนานญฺจ ปาปิกานญฺจ ปาปิกานญฺจ วสญฺจ อาปนฺโน ฯ ตตฺรวาตา ปสมฺมนฺตุ อาโรเจสุ ฯ ส กิกฺขเว จตูหิ ปญฺจหิ กิกฺขูหิ ชีวกมฺพวนา ปจฺจุยฺยนฺติ เจ อาปชฺชติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ กิกฺขเว ทฺวีหิ ตีหิ กิกฺขูหิ[1] ชีวกมฺพวนา ปจฺจุยฺยนฺติ ฯ ปกตึ กิกฺขุ อุปสงฺกมิตฺวา

๑ ฉ. ม. เอเตสญฺเญว กิกฺขูนนฺติ ฯ

(๒๐๗) សម័យនោះឯង កិកុនីសង្ឃទាំងអស់ នាំគ្នាទៅទួលនុវាទ ។ មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា កិកុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់កិកុទាំងនេះ កិកុនីទាំងនេះ ជាសហាយរបស់កិកុទាំងនេះ ឥឡូវនេះ កិកុទាំងនេះនឹងត្រេកត្រអាល ជាមួយនឹងកិកុនីទាំងនេះ ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុនីសង្ឃមិនត្រូវទៅទួលនុវាទ (ព្រមគ្នា) ទាំងអស់ទេ បើទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុនី បួនឬប្រាំរូប ទៅទទួលនុវាទ (ម្តងៗបាន) ។

(๒๐๘) សម័យនោះឯង កិកុនីបួនប្រាំរូបនាំគ្នាទៅទួលនុវាទ ។ មនុស្សទាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ដូច្នោះដែរថា កិកុនីទាំងនេះជាប្រពន្ធរបស់កិកុទាំងនេះ កិកុនីទាំងនេះ ជាសហាយរបស់កិកុទាំងនេះ ឥឡូវនេះ កិកុទាំងនេះមកត្រេកត្រអាល ជាមួយនឹងកិកុនីទាំងឡាយនេះ ។ កិកុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុទាំងឡាយ កិកុនីបួនប្រាំរូបមិនត្រូវទៅទទួលនុវាទទេ បើទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិកុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិកុនីពីរឬបីរូបទៅទទួលនុវាទ ។ កិកុនីសង្ឃ ត្រូវបួលទៅរកកិកុ

ฝកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ថាเธ វន្ទិត្វា ឧក្កុដិកំ
นิសីទิត្វา អញ្ជលึ បគ្គហេត្វา ฝវមិស្សវចនីយោ ภิក្ខុนี-
สงฺฆោ អยฺย ภิกฺขุสงฺฆสฺส ថาเธ วนฺทติ ชิวาឧប-
สงฺกมนญฺ ยาจติ លภตุ ภนฺเต อยฺย ภิกฺขุนีสงฺฆោ
ชิวาឧបสงฺกมนนฺติ ฯ ตេน ภิกฺขุนา ថาតិមោក្ខុទ្ទេ-
สកោ ឧបสงฺกมิตฺวา ฝវมิស្សវចនីយោ ภิกฺขุนีสงฺฆោ
ภนฺเต ภิกฺขุสงฺฆสฺส ថาเธ วนฺทติ ชิวาឧបสงฺกมนญฺ
ยาจติ លภតุ ภนฺเต อยฺย ภิกฺขุนีสงฺฆោ ชิวาឧបสงฺกา-
มนนฺติ ฯ ថาតិមោក្ខុទ្ទេសកេน[1] วត្តព្พោ អត្ថ ភោចิ
ภิกฺขុ ภิกฺขុនោวាទកោ សម្មតោតิ ฯ សเจ ហោតិ
ภោចิ ภิกฺขុ ภิกฺขុនោวาទកោ សម្មតោ ថาតិមោក្ខុទ្ទេ-
สកេน วត្តព្พោ ឥត្ថន្នាមោ ภิกฺขุ ภิกฺขุនោวาទកោ
สម្មតោ តំ ภิกฺขុนีสงฺฆោ ឧបสงฺกมตូតិ ฯ สเจ น
ហោតិ ภោចิ ภิกฺขุ ภิกฺขุนោวาទកោ สម្មតោ ថาតិ-
มោក្ខុទ្ទេសកេน วត្តព្พោ ภោ អាយស្មา ឧស្សហតិ
ภิกฺขុนิโย ชิวาธิតุนฺติ ฯ สเจ ภោចิ ឧស្សหติ
ภิกฺขុนิโย ชิวาธิตุนฺ เสา น ហោតិ អជ្ឈាจารហิ

---

๑ ថาតិមោក្ខុទ្ទេសកេน ภิกฺขุนาติ ปត្តចิ ចោត្តកេ ទิស្សតិ ฯ

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកឲ្យនូវឧបាទដល់ភិក្ខុនី

១បេ ឆ្លើយតគ្គរាសង្គ៌ៈឆៀងស្មាម្ខាងគ្រាបថ្វាយបង្គំបាទា ហើយអង្គុយច្រហោង ផ្គងអញ្ជលីទៀង ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីសង្ឃថ្វាយបង្គំបាទានៃភិក្ខុសង្ឃផង សូមចូលមកទទួលយកនូវទផង បពិត្រលោកម្ចាស់ ពុទ្ធាភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវបានចូលមកទទួលយកនូវទ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីចូលទៅរកភិក្ខុអកសម្ពែងបាតិមោក្ខ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ភិក្ខុនីសង្ឃថ្វាយបង្គំបាទានៃភិក្ខុសង្ឃផង ចូលមកទទួលនូវទផង បពិត្រលោកម្ចាស់ ពុទ្ធាភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវបានចូលមកទទួលនូវទ ។ ភិក្ខុសម្ពែងបាតិមោក្ខគប្បីពោលថា មានភិក្ខុណាន៏មួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យនូវទដល់គិកដែរឬ ។ បើមានភិក្ខុណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យនូវទដល់ភិក្ខុនី ត្រូវភិក្ខុអកសម្ពែងបាតិមោក្ខនិយាយថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យនូវទដល់ភិក្ខុនី ភិក្ខុនីសង្ឃចូរចូលទៅរកភិក្ខុនោះចុះ ។ បើមិនមានភិក្ខុណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យនូវទ ដល់ភិក្ខុនីទេ ត្រូវភិក្ខុអកសម្ពែងបាតិមោក្ខនិយាយថា លោកដ៏មានអាយុអង្គ៌ណាអាចនូវនភិក្ខុនីបាន ។ បើភិក្ខុណាមួយអាចនូវនភិក្ខុនីបាន ពាំនភិក្ខុនោះ គំប្រកបដោយអង្គ ៨

สมฺปาเทตา สมฺปาเทตฺวา วตฺตญฺเจ ฯเปฯ ภิกฺขู ภิกฺขุ-โนวาทโกปิ สมฺมาเตน ตุมฺเหหิ ภิกฺขูนิสงฺฆา อุปสงฺกมิตพฺพนฺติ ฯ สเจ นโกจิ อุสฺสหติ ภิกฺขูนิโย ฑิวฑิตุ๋ ชาเต-มโนกฺขฺเสเกน วตฺตญฺเจ นตฺถิ โกจิ ภิกฺขู ภิกฺขุโนวา-ทโกปิ สมฺมาเตน ชาสาทิเกน ภิกฺขูนิสงฺฆา สมฺปา-เทตพฺพนฺติ ฯ

(๒๐๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ฑิวฑิ ฯ ปฯ ภควาเตา ฬเตมตฺเถ อาโรเจสุ ฯ ปฯ น ภิกฺขเว ฑิวฑิ น ตเมตญฺเจ เยา น ปณฺณาเย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๑๐) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ฌาเลา เหาติ ฯ ตำ ภิกฺขูนิโย อุปสงฺกมิตฺวา ฬต-ทเวตุ๋ ฑิวฑิ อเย ปณฺณาเหติ ฯ อเหมฺหิ[1] ภนฺเต ฌาเลา ภควาเห ฑิวฑิ ปณฺณาเหมีติ ฯ ปณฺณาเหเย ฑิวฑิ ฬเหเห ภควาเตา ปญฺญตฺเต ภิกฺขูเห ภิกฺขูนิ ฑิวฑิ ตเมตญฺเจติ ฯ ภควาเตา ฬเตมตฺเถ อาโรเจสุ ฯ

๑ ฐ. ม. อเหญฺจิ ฯ

ប្រការផង ដែលសង្ឃបានសន្មតថា កឋិនឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មត ឲ្យជាអ្នកឲ្យទៅដល់កឋិនីហើយ កឋិនីសង្ឃត្រូវប្ដូលទៅរកកឋិននោះវិញ ។ បើមិនមានកឋិនណាមួយ អាចនឹងឲ្យទាន់កឋិនីបានទេ កឋិនអ្នកសម្ពន្ធបាតមោក្ខគប្បីប្រាប់ថា កឋិនណាមួយដែលសង្ឃសន្មត ឲ្យជាអ្នកឲ្យទាន់កឋិនីនោះមិនមានទេ ចូរកឋិនីសង្ឃសម្រេចប្រយោជន៍ ដោយសេចក្ដីជ្រះថ្លាចុះ ។

[๒๐๙] សម័យនោះឯង កឋិនាំងឡាយ មិនត្រមទទួលឲ្យទៅទ ។ បេ ។ កឋិនាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្ដីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។បេ។ ព្រះអង្គត្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកឋិនាំងឡាយ កឋិនមិនត្រូវប្រកែកមិនត្រមទទួលឲ្យទៅទេ កឋិនណាមិនត្រមទទួល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๒๑๐] សម័យនោះ មានកឋិន ๑ រូបល្ងង់ ។ កឋិនីនាំងឡាយនាំគ្នាប្ដូលទៅរកកឋិននោះហើយ ពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលឲ្យទៅទចុះ ។ កឋិននោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង៎ យើងជាមនុស្សល្ងង់ យើងទទួលឲ្យទៅទដូចម្ដេចបាន ។ ពួកកឋិនីពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទទួលឲ្យទៅទចុះ ដ្បិតហេតុនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា ត្រូវកឋិនទទួលឲ្យទៅទដល់កឋិនី ។ កឋិនាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្ដីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឋបេត្វា ពាលំ អវសេសេហិ ទ្វីហិនំ គហេតុន្តិ ។

(๒๑๑) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលាយោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខូនិយោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោចុំ ទ្វីហិនំ អយ្យ គណ្ហាហីតិ ។ អថាមិ ភតិនី តិលាយោ ភគវាមំ ទ្វីហិនំ គណ្ហាមីតិ ។ គណ្ហាថាយ្យ ទ្វីហិនំ យំ មេ ភគវតា បញ្ញត្តំ ឋបេត្វា ពាលំ អវសេសេហិ ទ្វីហិនោ គហេតព្ពោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ឋបេត្វា ពាលំ ឋបេត្វា តិលានំ អវសេសេហិ ទ្វីហិនំ គហេតុន្តិ ។

(๒๑๒) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តមិលោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខូនិយោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតទវោចុំ ទ្វីហិនំ អយ្យ គណ្ហាហីតិ ។ អថាមិ ភតិនី

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបញ្ឈប់ភិក្ខុល្ងង់ ឲ្យភិក្ខុក្រៅពីនេះទទួលឲ្យទុរាទបាន ។

(๒๑๒) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ១រូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនាំគ្នាចូលទៅរកភិក្ខុនោះហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលឲ្យទុរាទ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង យើងជាមនុស្សមានជម្ងឺ យើងទទួលឲ្យទុរាទដូចម្តេចបាន ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលឲ្យទុរាទ ដ្បិតហេតុនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តថា ឲ្យបញ្ឈប់ភិក្ខុល្ងង់ ឲ្យភិក្ខុក្រៅពីនេះទទួលឲ្យទុរាទបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបញ្ឈប់ភិក្ខុល្ងង់ ឥឆភិក្ខុឈឺ ឲ្យភិក្ខុក្រៅពីនេះ ទួលឲ្យទុរាទបាន ។

(๒๑๒) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកដំណើរ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយចូលទៅរកភិក្ខុនោះ ហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលឲ្យទុរាទ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង យើង

ตมฺเหา ภควตา ขิปฺปนฺติ ตณฺหามตฺตํ ฯ ตณฺหาหายฺย ขิปฺปนฺติ ฆฏฺฏนา หิ ภควตา ปญฺญตฺตา ปเทสฺย ปเทสฺย ตีณิ ปเทสฺย ติลานิ อาสเสสหิ ขิปฺปนฺติ ภเณตพฺพนฺติ ฯ ภควตา ฌตมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปเทสฺย ตีณิ ปเทสฺย ติลานิ ปเทสฺย ตมฺเหา อาสเสสหิ ขิปฺปนฺติ ภเณตุนฺติ ฯ

[๒๐๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ อารญฺญิโก โหติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุโนโย อุปสงฺกมิตฺวา ฌตมาโรเจสุ ขิปฺปนฺติ อยฺย ตณฺหามตฺตํ ฯ อหญฺหิ ตตฺถ อารญฺญิโก ภเณ ภควตา ขิปฺปนฺติ ตณฺหามตฺตํ ฯ ตณฺหาหายฺย ขิปฺปนฺติ ฆฏฺฏนา หิ ภควตา ปญฺญตฺตา ปเทสฺย ตีณิ ปเทสฺย ติลานิ ปเทสฺย ตมฺเหา อาสเสสหิ ขิปฺปนฺติ ภเณตพฺพนฺติ ฯ ภควตา ฌตมตฺตํ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว

ជាអ្នកដំណើរ យើងនឹងទទួលឲ្យនាងដូចម្តេចបាន ។ កិកូនីតាំងឡាយ
ពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលឲ្យនាង ដ្បិតហេតុនេះ
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា លើកលែងតែកិកូល្ងង់ លើកលែងតែ
កិកូឈឺចេញ ត្រូវឲ្យកិកូក្រៅពីនេះទទួលឲ្យនាងបាន ។ កិកូតាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យលើកលែងកិកូល្ងង់
លើកលែងកិកូឈឺ នឹងកិកូអ្នកដំណើរ ឲ្យកិកូដែលក្រៅពីនេះទទួលឲ្យ
នាងបាន ។

(๒๑๓) សម័យនោះឯង មានកិកូ១ រូបជាអ្នកនៅកុដិព្រៃ ។
កិនូនីតាំងឡាយបួលទៅរកកិកូនោះ ហើយនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលឲ្យនាង ។ កិកូនោះឆ្លើយថា ម្នាលនាង
ដ្បិតយើងជាអ្នកនៅកុដិព្រៃ យើងនឹងទទួលឲ្យនាងដូចម្តេចបាន ។ កិកូ
នីតាំងឡាយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមមេត្តាទទួលឲ្យនាង
ដ្បិតហេតុនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តឲ្យលើកលែងតែកិកូល្ងង់
លើកលែងតែកិកូឈឺ នឹងលើកលែងតែកិកូអ្នកដំណើរចេញ ឲ្យកិកូក្រៅ
ពីនេះទទួលឲ្យនាងបាន ។ កិកូតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកូតាំងឡាយ

อารญฺเญเกน ภิกฺขุนา ชีวิตหารกํ ปริเยสิตฺวา อุปสงฺกมิตฺวา อยมฺปิ ปฐมปาราชิกาปตฺติ ๆ

[๒๑๔] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ ชีวิตหารกํ ปริเยสติ อาหรติ ๆ ปฐมปาราชิกาปตฺติ ๆ เป ๆ น ภิกฺขเว ชีวิตหารโก น อาหรเณ วตฺตพฺโพ โย น อาหรเณ วตฺตพฺโพ อยมฺปิ ปฐมปาราชิกาปตฺติ ๆ

[๒๑๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ ชีวิตหารกํ ปริเยสติ อุปฏฺฐาเปติ ๆ เป ๆ ปฐมปาราชิกาปตฺติ ๆ น ภิกฺขเว ชีวิตหารโก น ปริจารเณ วตฺตพฺโพ โย น ปริจารเณ วตฺตพฺโพ อยมฺปิ ปฐมปาราชิกาปตฺติ ๆ

[๒๑๖] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย สงฺฆเภทาย ปรกฺกมนฺติ ๆ ปฐมปาราชิกาปตฺติ ๆ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย สงฺฆเภทาย ปรกฺกมนฺติ โย น ปรกฺกมติ อยมฺปิ ปฐมปาราชิกาปตฺติ ๆ

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ទទួលឲ្យឆាប់ផង ឲ្យធ្វើសង្កេត (សេចក្តីកំណត់)ផង ថា អាត្មាអញនឹងផ្ញើរសម្លៀកបំពាក់នេះ ។

(๒๑๘) សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឲ្យទទួលឲ្យឆាប់ ហើយមិនបានប្រាប់ដល់ (ភិក្ខុអ្នកសំដែងបាតិមោក្ខ) ។ ភិក្ខុតាំងឲ្យគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឲ្យ មិនត្រូវភិក្ខុមិនប្រាប់ឆាប់ (ដល់ភិក្ខុនី) ទេ ភិក្ខុណាមិនប្រាប់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๑๙) សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឲ្យទទួលឲ្យឆាប់ហើយ មិនផ្ញើរ (តាមសង្កេត) ។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងឲ្យគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឲ្យ ភិក្ខុមិនត្រូវមិនផ្ញើរ (តាមសង្កេត) ទេ ភិក្ខុណាមិនផ្ញើរ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๐) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីតាំងឲ្យ មិនទៅតាន់ពីដែលសង្ឃកំណត់ហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឲ្យ ភិក្ខុនីមិនត្រូវមានទៅតាន់ពីដែលសង្ឃកំណត់ហើយទេ ភិក្ខុនីណាមិនទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๒๑๗] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ ទីឃានិ កាយពន្ធនានិ ជានេន្តិ តេហេវ ជាសុកេ[๑] នមេន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិថាចេន្តិ ។បេ។ សេយ្យថាបិ តិត្ថិកានមភោគិនិយោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយា ទីឃំ កាយពន្ធនំ ជានេតព្ពំ យោ ជានេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយា ឯតមវិយាយកតំ[๒] កាយពន្ធនំ ន ច តេន ជាសុកា[๓] នមេតព្ពា យោ នមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

[๒๑๘] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុនិយោ វិលិវេន បដ្ដេន ជាសុកេ នមេន្តិ ចម្មបដ្ដេន ជាសុកេ នមេន្តិ ទុស្សបដ្ដេន ជាសុកេ នមេន្តិ ទុស្សវេណិយា ជាសុកេ នមេន្តិ ទុស្សវដ្ដិយា ជាសុកេ នមេន្តិ ចោឡបដ្ដេន ជាសុកេ នមេន្តិ ចោឡវេណិយា ជាសុកេ នមេន្តិ ចោឡវដ្ដិយា ជាសុកេ នមេន្តិ សុត្តវេណិយា ជាសុកេ នមេន្តិ សុត្តវដ្ដិយា ជាសុកេ នមេន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋា-

---

๑ ម. ជាសុកេ ។ ๒ ម. ម. ឯតមវិយាយកតំ ។ ๓ ម. ជាសុកា ។ ๓ ម. ជីងុំនំ ។

(๒๑๓) សម័យនោះឯង កិកុទីតាំងឡាយទ្រទ្រង់វត្តពន្ធបង្កេះវែងៗ ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយវត្តពន្ធបង្កេះនោះ[1] ។ មនុស្សតាំងឡាយពោលទោសតិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ កិកុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអដ្ឋទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិកុតាំងឡាយ កិកុទីមិនត្រូវទ្រទ្រង់វត្តពន្ធបង្កេះវែងទេ កិកុទីណាទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិកុតាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតវត្តពន្ធបង្កេះល្មមពន្ធនៃ១ ដុំឃាន មិនត្រូវចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយវត្តពន្ធបង្កេះនោះទេ កិកុទីណាចងរឹត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๑๔) សម័យនោះឯង កិកុទីតាំងឡាយ ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយផ្តាំងដែលធ្វើអំពីបន្ទោះឫស្សី ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយផ្តាំងស្បែក ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយផ្តាំងសំពត់ស ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយសំណាំសំពត់ស ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយខ្នាញ់សំពត់ស ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរ ដោយផ្តាំងសំពត់មានពណ៌ ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយសំណាំសំពត់មានពណ៌ ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយខ្នាញ់សំពត់មានពណ៌ ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយសំណាំសំពត់សូត្រ ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរដោយខ្នាញ់សំពត់សូត្រ ។ មនុស្សតាំងឡាយក៏ពោលទោស

---

๑ អដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ចងរឹតឆ្អឹងដំនីរឲ្យទន់ដោយវត្តពន្ធបង្កេះ ហៅថាធ្វើបដិសង្ខារកាយគ្រហស្ថរុំដោយសំពត់ចោមពុង គឺ សំពត់បិទដោះ ។

ยนฺติ ทีฬนฺติ วิชาเตนฺติ ฯ เปฯ สเยฺยถาปิ ตานิ กา-
มโภคีนิ ยานิ ฯ ภควาเตา ปฏิสมฺภิทายเมวาหเรสุ ฯ น
ภิกฺขเวภิกฺขุนิยา วิลิวเนน ปเทน ชานาสุกา นเมตฺถ น
ปมฺหปเทน ชานาสุกา นเมตฺถ น ทุสฺสปเทน ชานาสุกา
นเมตฺถ น ทุสฺสวิลิยา ชานาสุกา นเมตฺถ น
ทุสฺสวฏิยา ชานาสุกา นเมตฺถ น โจฬปเทน
ชานาสุกา นเมตฺถ น โจฬวิลิยา ชานาสุกา นเม-
ตฺถ น โจฬวฏิยา ชานาสุกา นเมตฺถ น สุตฺตวิ-
ลิยา ชานาสุกา นเมตฺถ น สุตฺตวฏิยา ชานาสุกา
นเมตฺถ ยา นเมยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๑๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย อฏฺฐิ-
ลฺเลน ชีฬนํ[๑] ปีฬกาเปนฺติ โคหนุเกน ชีฬนํ
กาเรนฺติ หตฺถกาเรนฺติ หตฺถกาโรปนฺติ กาเรนฺติ
ปาทกาเรนฺติ ปาทกาโรปนฺติ ฆนุกาเรนฺติ ปาทกา-
เรนฺติ มุขกาเรนฺติ ฉนฺนมฺปิ กาเรนฺติ ฯ มนุสฺสา
ขชฺชายนฺติ ทีฬนฺติ วิชาเตนฺติ ฯ เปฯ สเยฺยถาปิ ตานิ กา-
มโภคีนิ ยานิ ฯ ภควาเตา ปฏิสมฺภิทายเมวาหเรสุ ฯ

๑ ม. ฉิฬฺฑนํ ฯ

តំរះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវចងរឹតធ្នឹងដំនឹរដោយផ្តាំងដែលធ្វើពីបន្ទោះឫស្សី មិនត្រូវចងរឹតធ្នឹងដំនឹរដោយផ្តាំងស្បែក មិនត្រូវចងរឹតធ្នឹងដំនឹរដោយផ្តាំងសំពត់ស មិនត្រូវចងរឹតធ្នឹងដំនឹរដោយសំណុំសំពត់ស មិនត្រូវចងរឹតធ្នឹងដំនឹរដោយខ្នាញ់សំពត់ស មិនត្រូវចងរឹតធ្នឹងដំនឹរដោយផ្តាំងសំពត់មានពណ៌ មិនត្រូវចងរឹតធ្នឹងដំនឹរដោយសំណុំសំពត់មានពណ៌ មិនត្រូវចងរឹតធ្នឹងដំនឹរដោយខ្នាញ់សំពត់មានពណ៌ មិនត្រូវចងរឹតធ្នឹងដំនឹរដោយសំណុំសំពត់សូត្រទេ ភិក្ខុនីណាចងរឹត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๒๑๙] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យគេដំត្រគាកដោយឈើមានសណ្ឋានដូចធ្នឹងស្នងគោ ឲ្យគេដំត្រគាក ឲ្យគេដំដៃ ឲ្យគេដំខ្នងដៃ ឲ្យគេដំដើង ឲ្យគេដំខ្នងដើង ឲ្យគេដំក្រៅ ឲ្យគេដំមុខ ឲ្យគេដំសាប់ដើងធ្វេញដោយឈើមានសណ្ឋានដូចធ្នឹងចង្កាគោ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស តំរះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

น กิกฺขาเว กิกฺขนิยา อฏฺฐิลฺเลน ฉยนฺตี ยิ่สาเปตพฺพา น โคหนุเกน ฉยนฺตี กาฬาเปตพฺพา น หตฺเถ กาฬาเปตพฺพา น หตฺถกาโยฺ กาฬาเปตพฺพา น ปาเท กาฬาเปตพฺพา น ปาทกาโยฺ กาฬาเปตพฺพา น ชาณุ กาฬาเปตพฺพา น ชาณุกาโยฺ กาฬาเปตพฺพา น อูรุ กาฬาเปตพฺพา น มุขํ กาฬาเปตพฺพา น ฉนฺนมสิ กาฬาเปตพฺพา ยา กาฬาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๒๐) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺภิกฺขนิยา กิกฺขนิยา มุขํ อาลิมฺปนฺติ มุขํ อุมฺหเนนฺติ มุขํ ปุณฺณนฺติ มโนสิลิกาย มุขํ ลญฺเชนฺติ อกฺขิกูปกมฺปิ กาเรนฺติ มุขกมฺปิ กาเรนฺติ อกฺขิกูปกมุขกมฺปิ กาเรนฺติ ฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ ฯ เปฯ สเยฺยถาปิ ติตฺถิกาคมกิกฺขนิยาติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ น กิกฺขาเว กิกฺขนิยา มุขํ อาลิมฺปิตพฺพํ น มุขํ อุมฺหเนตพฺพํ น มุขํ ปุณฺณิตพฺพํ น มโนสิลิกาย มุขํ ลญฺเชตพฺพํ น อกฺขิกูปกาโต กาตพฺพา น มุขกาโต กาตพฺพา น อกฺขิกูปกมุขกาโต กาตพฺพา ยา กาเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឲ្យគេដុំត្រគាក ដោយឈើមានសណ្ឋានដូចឆ្នឹងស្មងគោ មិនត្រូវឲ្យគេដុំត្រគាក មិនត្រូវឲ្យគេដុំដៃ មិនត្រូវឲ្យគេដុំ២ដៃ មិនត្រូវឲ្យគេដុំដើង មិនត្រូវឲ្យគេដុំ២ដើង មិនត្រូវឲ្យគេដុំភ្លៅ មិនត្រូវឲ្យគេដុំមុខ មិនត្រូវឲ្យគេដុំសាច់ដើងឆ្មេញ ដោយឈើមានសណ្ឋានដូចឆ្នឹងបង្កាគោទេ ភិក្ខុនីណាឲ្យគេដុំ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៦៦០] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី លាបមុខ ប្រសំមុខ ខាត់មុខ ចឹមមុខ ស្រឡាបខ្លួន ស្រឡាបមុខ ស្រឡាបទាំង២ខ្លួន ទាំងមុខ ដោយគ្រឿងលាបលាយដោយមនោសិលា (មេរ៉ាលាប) ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអគ្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវលាបមុខ មិនត្រូវប្រសំមុខ មិនត្រូវខាត់មុខ មិនត្រូវចឹមមុខ មិនត្រូវស្រឡាបខ្លួន មិនត្រូវស្រឡាបមុខ មិនត្រូវស្រឡាបទាំង២ខ្លួនទាំងមុខ ដោយគ្រឿងលាបលាយដោយមនោសិលាទេ ភិក្ខុនីណាធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๒๒๑] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย อาปตฺตึ กาเรนฺติ วิเสสกามึ กาเรนฺติ ขิโลกเนนมฺปิ ขิโลกเนนมฺปิ สาโลเกนฺติ ตฏฺฏนฺติ สนฺถุ[๑] กาเยปิ วาเยปิ วุฏฺฐาเปนฺติ ฆาฆการมฺปิ ปเวเทนฺติ สุนขมฺปิ ปเวเทนฺติ อาปณมฺปิ ปสาเรนฺติ วฬฺลึ ปโยเชนฺติ วณิชฺชมฺปิ ปโยเชนฺติ ฆาสมฺปิ อุปฏฺฐาเปนฺติ ทาสึปิ อุปฏฺฐาเปนฺติ กมฺมการมฺปิ อุปฏฺฐาเปนฺติ กมฺมการึปิ อุปฏฺฐาเปนฺติ ติรจฺฉานคตมฺปิ อุปฏฺฐาเปนฺติ หารีตกปตฺติกมฺปิ[๒] ปกิณนฺติ ธมฺมตมฺปิ ชาเรนฺติ ฯ มนุสฺสาปิ ขฑฺฑาเยนฺติ ฑียนฺติ วิจาเรนฺติ ฯเปฯ เสยฺยถาปิ คิหินี โคมิกา กามโภคินิโย ฯ ภควาโต ฌตฺตมตฺตา อาโรเจสุ ฯ ฉ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย อาปตฺตึ กาตพฺพา ฉ วิเสสกามึ กาตพฺพา ฉ ขิโลกนเนนมฺปิ ขิโลเกตพฺพา ฉ สาโลเกนฺติ ฆาตพฺพา[๓] ฉ สนฺถุ กาเยปิ วาเยตพฺพา ฉ วุฏฺฐาเปตพฺพา ฉ ฆาฆการมฺปิ ปเวเตพฺพา ฉ สุนขมฺปิ ปเวเตพฺพา[๔] ฉ อาปณมฺปิ ปสาเรตพฺพา ฉ วฬฺลึ ปโยเชตพฺพา ฉ วณิชฺชมฺปิ ปโยเชตพฺพา ฉ ฆาสมฺปิ อุปฏฺฐาเปตพฺพา

---

๑ ม. อาโลเกติ ตฏฺฏนฺติ สนฺถุ ฯ ๒ ฉ. หารีตกปณฺฑึ ฯ ม. หารีตกปณฺฑิยึ ฯ ๓ ฉ. ม. ติฏฺฐาตพฺพา ฯ ๔ ฉ. สุนา ปเวเตพฺพา ฯ ม. สุเนปิ ปเวเตพฺเพ ฯ

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ ការធ្វើគំនូសខាងក្រោមមាត់ជាដើម

(៦២១) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ធ្វើនូវគំនូសខាងក្រោមមាត់[1] ធ្វើគំនូសប្លែក ។ ត្រង់ផ្ចាល់ ក្រឡេកមើលតាមបង្អួច ឈរត្រង់ទ្វារបង្ហាញកាយពាក់កណ្តាល ប្រើឲ្យគេលេងមហោស្រព បំបួសស្រីផ្កាមាស តាំងពេងសុក តាំងពេងលក់សាច់ បើកពានផ្សារ ដំឡើងថ្លៃ (ទំនិញ) ប្រកបដំនួញ ឲ្យខ្ញុំប្រុសបំរើ ឲ្យខ្ញុំស្រីបំរើ ឲ្យកូនឈ្នួលប្រុសបំរើ ឲ្យកូនឈ្នួលស្រីបំរើ ឲ្យសត្វតិរច្ឆានបំរើ លក់វត្ថុខ្ចីនឹងវត្ថុខ្ចុំ (តាំងពានផ្សារលក់ដូរបែបយ៉ាងនេះ) ទ្រទ្រង់កំពស់ស្មាច់ដោយពេមពៀម ។ មនុស្សទាំងឡាយតំពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវធ្វើគំនូសក្រោមមាត់ មិនត្រូវធ្វើគំនូសប្លែក ។ ត្រង់ផ្ចាល់ មិនត្រូវក្រឡេកមើលតាមបង្អួច មិនត្រូវឈរត្រង់មាត់ទ្វារ បង្ហាញកាយពាក់កណ្តាល មិនត្រូវប្រើគេឲ្យលេងមហោស្រព មិនត្រូវបំបួសស្រីផ្កាមាស មិនត្រូវតាំងពេងសុក មិនត្រូវតាំងពេងលក់សាច់ មិនត្រូវបើកពានផ្សារ មិនត្រូវដំឡើងថ្លៃ (ទំនិញ) មិនត្រូវប្រកបដំនួញ មិនត្រូវឲ្យខ្ញុំប្រុសបំរើ

---

១ អដ្ឋកថា ពន្យល់ថា ពួកភិក្ខុនីយកថ្នាំបន្តក់ភ្នែកទៅធ្វើគំនូសខាងក្រោមមាត់ត្រង់កន្លែងណាដែលរៀប ។ ឬ ខ្លង ។ ។

น ฆาสึ อุปชฺฌาเยตพฺพา น ภิกฺขกาเย อุปชฺฌาเยตพฺเพ น ภิกฺขกึ อุปชฺฌาเยตพฺพา น สิกฺขมานกาเล อุปชฺฌาเยตพฺเพ น ปาริสุทฺธิปตฺตกึ ปกาเสตพฺพึ น อมูลกึ ปาราชิกาย ธมฺมาย อนุทฺธเสตพฺพึ ฯ

(๒๒๒) เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู-นโย สพฺพนีลกานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ สพฺพปีตกานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ สพฺพโลหิตกานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ สพฺพมญฺเช-ฏฺฐกานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ สพฺพกณฺหานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ สพฺพมหารงฺครตฺตานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ สพฺพมหานามรตฺตานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ อจฺเฉทฺทนฺตานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ ธียนฺ-สานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ ปุปฺผนฺตานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ ผล-นฺตานิ จีวรานิ ธาเรนฺติ กญฺจุกึ ธาเรนฺติ ตีรีฏึ[1] ธา-เรนฺติ ฯ มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ ฯ เป ฯ เสยฺยถาปิ คิหิกามโภคิโนติ ฯ ภควาโต ธม-มึ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขูนโย สพฺพนีลกานิ จีวรานิ ธาเรตพฺพานิ น สพฺพปีตกานิ จีวรานิ

๑ ฉ. ตีรีฏึ ฯ ม. ตีรีฏึ ฯ

มิនត្រូវឲ្យខ្ញុំស្រីបំរើ មិនត្រូវឲ្យកូនឈ្លួសប្រុសបំរើ មិនត្រូវឲ្យកូនឈ្លួសស្រីបំរើ មិនត្រូវឲ្យសត្វតិរច្ឆានបំរើ មិនត្រូវលក់វត្ថុខ្ជឹនឹងវត្ថុខ្ជុំ (តាំងពានផ្សារលក់ដូរបស់ពុយវេន) មិនត្រូវទ្រទ្រង់កំពាលស្មាច់ដោយពោមចៀមទេ កិក្ខុនីណាទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๒) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនី ទ្រទ្រង់ចីវរខៀវសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរលឿងខ្ចីសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរហង្សបាទសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរខ្មៅសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមក្រមៅសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរលឿងខ្ចុំសុទ្ធ ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយមិនបានកាត់ជាប់ ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយវែង ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយវិចិត្រដោយផ្កាឈើ ទ្រទ្រង់ចីវរមានជាយវិចិត្រដោយផ្លែឈើ ទ្រទ្រង់អាវបំពង់វែង ទ្រទ្រង់មួក ។ មនុស្សតាំងឡាយ ពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ កិក្ខុតាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរខៀវសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរលឿងខ្ចីសុទ្ធ

ปาเรตพฺพนฺติ น สพฺพโลหิตกานิ จีวรานิ ปาเรตพฺพนฺติ น สพฺพมญฺเชฏฺฐกานิ จีวรานิ ปาเรตพฺพนฺติ น สพฺพกณฺหานิ จีวรานิ ปาเรตพฺพนฺติ น สพฺพมหารงฺครตฺตานิ จีวรานิ ปาเรตพฺพนฺติ น สพฺพมหานามรตฺตานิ จีวรานิ ปาเรตพฺพนฺติ น อจฺเฉทฺทกสาฏานิ จีวรานิ ปาเรตพฺพนฺติ น ฑีฆกสาฏานิ จีวรานิ ปาเรตพฺพนฺติ น ปุปฺผกสาฏานิ จีวรานิ ปาเรตพฺพนฺติ น ฉลกสาฏานิ จีวรานิ ปาเรตพฺพนฺติ น กญฺจุกํ ปาเรตพฺพนฺติ น ตีรีฏํ ปาเรตพฺพนฺติ ยา ปาเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๒๓) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุนี กาลกตา โหติ ปตฺตจีวรญฺจ ปหิณิ ภิกฺขูนญฺจ ภิกฺขุนีนญฺจ สงฺฆสฺส โหตูติ ฯ ตตฺถ ภิกฺขู จ ภิกฺขุนิโย จ วิวทนฺติ อมฺหากํ โหติ อมฺหากํ โหตีติ ฯ ภควาเตา ปจฺจยตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เปฯ ภิกฺขุนี เจ ภิกฺขุโน กาลกตา โหติ ปตฺตจีวรญฺจ ปหิณิ ภิกฺขูนญฺจ ภิกฺขุนีนญฺจ สงฺฆสฺส โหตูติ อนิสฺสโร ตตฺถ ภิกฺขุสงฺโฆ ภิกฺขุนีสงฺโฆ[1] ฯ สิกฺขมานา เจ ภิกฺขุโน ฯเปฯ

๑ ฉ. ม. ภิกฺขุนีสงฺโฆ ปาเรตพฺพนฺติ ฯ

មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរហង្សបាទសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរខ្មៅសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរក្រហមក្រមៅសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរលឿនខ្ចីសុទ្ធ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរ មានជាយមិនបានកាត់ជាច់ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរ មានជាយវែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរ មានជាយវិចិត្រដោយផ្កាឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់ចីវរ មានជាយវិចិត្រដោយផ្លែឈើ មិនត្រូវទ្រទ្រង់អាវបំពង់វែង មិនត្រូវទ្រទ្រង់មួកទេ កិក្ខុនីណាទ្រទ្រង់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[៤២៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូប កាលដែលទៀបនឹងធ្វើមរណកាល បានផ្តាំយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះ ។ កិក្ខុនីឯកិក្ខុនីទាំងឡាយ ក្នុងទីនោះដដែលគ្នាថា បរិក្ខារនេះត្រូវបានយើង បរិក្ខារនេះត្រូវបានយើង ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុនី កាលដែលទៀបនឹងធ្វើមរណកាល បានផ្តាំយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះដូច្នេះ ភិក្ខុសង្ឃមិនជាឥស្សរៈលើបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបានជារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសិក្ខាមានា ។ បេ ។

សាមណេរ៍ ចេ កិក្ខវេ កាលំ ករេន្តិ ឃវំ វទេយ្យ មមច្ចយេន មយ្ហំ បរិក្ខារេ សង្ឃស្ស ហោតូតិ អនិស្សរេ តត្ត កិក្ខុសង្ឃោ កិក្ខុនីសង្ឃស្សវេតំ ។ កិក្ខុ ចេ កិក្ខវេ កាលំ ករេន្តោ ឯវំវទេយ្យ មមច្ចយេន មយ្ហំ បរិក្ខារេ សង្ឃស្ស ហោតូតិ អនិស្សរេ តត្ត កិក្ខុនីសង្ឃោ កិក្ខុ-សង្ឃស្សវេតំ ។ សាមណេរេ ចេ កិក្ខវេ ។ បេ ។ ឧបាសកោ ចេ កិក្ខវេ ។ បេ ។ ឧបាសិកា ចេ កិក្ខវេ ។ បេ ។ អញ្ញោ ចេ កិក្ខវេកោចិ កាលំ ករេន្តោ ឯវំ វទេយ្យ មមច្ចយេន មយ្ហំ បរិក្ខារេ សង្ឃស្ស ហោតូតិ អនិស្សរេ តត្ត កិក្ខុនីសង្ឃោ កិក្ខុសង្ឃស្សវេតន្តិ ។

(២២៤) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា ៤ភគ្គី(១) បុរាណមល្លី កិក្ខុនីសុ បព្ពជិតា ហោតិ ។ សា រជិកាយ ទុព្ពលកំ កិក្ខុំ បស្សិត្វា អំសកូដេន បហារំ ទត្វា បវេឡេសិ ។ កិក្ខុ ទុដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិហេឋេន្តិ

---

๑ ខ. ម. ឆេត្តកេសុ ឥត្ថីសទ្ទោ ន បញ្ញាយតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសាមណេរ កាលដែលទៀបនឹងមរណកាល បានផ្តាំយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុសង្ឃមិនជាធំក្នុងបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបានជារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុ កាលដែលទៀបនឹងមរណកាលហើយ បានផ្តាំយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនីសង្ឃមិនជាធំលើបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបានជារបស់ភិក្ខុសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសាមណេរ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទាសក ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើទាសិកា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើនរណា ។ ដែរ កាលដែលទៀបនឹងធ្វើមរណកាលហើយ បានផ្តាំយ៉ាងនេះថា អំណើះអំពីខ្ញុំទៅ បរិក្ខារបស់ខ្ញុំ ចូរបានទៅជារបស់សង្ឃចុះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនីសង្ឃមិនជាធំលើបរិក្ខារនោះទេ បរិក្ខារនុ៎ះត្រូវបានជារបស់ភិក្ខុសង្ឃ ។

[៦៦៤] សម័យនោះឯង មានស្ត្រីម្នាក់ជាភរិយាចាស់របស់ស្តេចមល្លៈ ចូលមកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនី (បួសថ្មី) នោះបានឃើញភិក្ខុ ១រូប មានកម្ងាំងថយដើរទៅតាមប្រក បំរះដោយចង្ហួយស្មា ភិក្ខុនោះក៏ដួលចុះទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោលនឹងភិក្ខុនីនោះដែរ បន្តុះបង្អាប់ថា

កេចិ ហិ ជាម កិក្ខុនី កិក្ខុសទ្ធ បហាយ ឧសទ្ធតិតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន កិក្ខវេ កិក្ខុនិយា កិក្ខុសទ្ធ បហាយ ឧទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ កិក្ខវេ កិក្ខុនិយា កិក្ខុំ បសាទិតុ ទូរតោ វ ឱក្កមិតុ មត្តំ ឆាតុន្តិ ។

(២២៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា ឥត្ថី បវុត្ថបតិកា ជារេន កព្ភិនី ហោតិ ។ សា កព្ភំ ឆាតេតុ កុលុបកា កិក្ខុនី ឯតទវោច ហន្ទយ្យេ ឥមំ កព្ភំ បត្តេន ឆិន្ទាហីតិ ។ អថ ខោ សា កិក្ខុនី តំ កព្ភំ បត្តេ បក្ខិបិត្វា សង្ឃាដិយា បដិច្ឆាទេត្វា អគមាសិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរេន បិណ្ឌចារិកេន កិក្ខុនា សមាធានំ កតំ ហោតិ យំ យ្វាហំ[1] បឋមំ កិក្ខុំ លភិស្សាមិ ន តំ[2] អនត្វា កិក្ខុស្ស ឯ កិក្ខុនិយា ឯ បរិក្កុញ្ចិស្សាមីតិ ។ អថ ខោ សោ កិក្ខុ តំ កិក្ខុនិំ បសាទិត្វា ឯតទវោច ហន្ទ កហិនិ កិក្ខុំ បដិក្កណ្ហាតិ ។ អលំ អយ្យាតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ សោ កិក្ខុ តំ កិក្ខុនិំ ឯតទវោច ហន្ទ

---

១ ឆ. ម. យាហំ ។ ២ តំសទ្ទោ ឆ. ម. ឧត្តរកេសុ ន ទិស្សតិ ។

មិនសមបើភិក្ខុនីនឹងដើរទៅប៉ះភិក្ខុទេ ។ ភិក្ខុពាន់ឆ្នាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
+
នុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាន់ឆ្នាយ
ភិក្ខុនីមិនត្រូវឲ្យប៉ះភិក្ខុឡើយ ភិក្ខុនីណាឲ្យប៉ះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាល
ភិក្ខុពាន់ឆ្នាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីដែលឃើញភិក្ខុហើយ ត្រូវ
ចៀសចេញអំពីចម្ងាយ បើកផ្លូវឲ្យ ។

(๒๒๙) សម័យនោះ មានស្ត្រីម្នាក់ជាស្រីប្តីលែងហើយ មានផ្ទៃ
ដោយសហាយ ។ ស្រីនោះសំលូតកូនចេញហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ
នឹងភិក្ខុនីជាកុលុបកី[1] ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់សូមជាក់កូន
ខ្ចីនេះក្នុងចាត្រយកទៅចុះ ។ ភិក្ខុនីនោះជាក់កូនខ្ចីនោះក្នុងចាត្រ ហើយ
បិទបាំងនឹងសង្ឃាដិដើរទៅ ។ សម័យនោះឯង មានបិណ្ឌចារិកភិក្ខុ ១ រូប
សមាទានថា បើអាត្មាអញបានចង្ហាន់ជាដម្បូងណា ហើយមិនទាន់បាន
ឲ្យចង្ហាន់នោះដល់ភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី អាត្មាអញក៏មិនបរិភោគ ។ លុះជាប់
នោះ ភិក្ខុនោះបានឃើញភិក្ខុនីនោះហើយ និយាយពាក្យនេះថា ម៉ែនាង
នាងទទួលយកចង្ហាន់ចុះ ។ ភិក្ខុនីឆ្លើយថា ណ្ហើយ លោកម្ចាស់ ។
ភិក្ខុនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះអស់វារៈពីរដងថា ម៉ែនាង ចូរនាង

ភគវន្តំ ភិក្ខុំ បដិក្កណ្ហាតិ ។ អលំ អយ្យាតិ ។ តគ្គយម្បិ ខោ សោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុនិ ឯតទវោច ហន្ទ ភគវន្តំ ភិក្ខុំ បដិក្កណ្ហាតិ ។ អលំ អយ្យាតិ ។ មយា ខោ ភគវន្តំ សមាធានំ ភគតំ យំ យ្វាហំ បឋមំ ភិក្ខុំ លភិស្សាមិ ន តំ អនត្វា ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា បរិកុញ្ជិស្សាមីតិ ហន្ទ ភគវន្តំ ភិក្ខុំ បដិក្កណ្ហាតិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនី តេ ភិក្ខូ ឯតទវោច ឯម្បិឡិយមាតា នីហរត្វា បត្តំ ធោវ្វេសិ បសន្នេ អយ្យេ បត្តេ គណ្ហិ មា តាសញ្ចិ អាវេចេសីតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ទុដ្ឋាយតិ ខីយតិវិចាវេតិ តថំ ហិ ជាម ភិក្ខុនិ បត្តេន គណ្ហិ នីហរិស្សតីតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ ឯតមត្ថំ អាវេចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខូ អប្បិច្ឆា ។បេ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិចាវេន្តិ តថំ ហិ ជាម ភិក្ខុនិ បត្តេន គណ្ហិ នីហរិស្សតីតិ ។ អថវាតោ ឯតមត្ថំ អាវេចេសុំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយា បត្តេន គន្តោ នីហរិតព្ពោ យោ នីហរេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយា ភិក្ខុំ បស្សិត្វា នីហរិត្វា បត្តំ ធោវិតុន្តិ ។

ទទួលយកចង្ហាន់ទៅចុះ ។ ភិក្ខុនីឆ្លើយថា ណ្ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុ
នោះនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនីនោះអស់វារៈបីដងថា ហ៊ឺនាង ចូរនាងទទួល
យកចង្ហាន់ទៅចុះ ។ ភិក្ខុនីឆ្លើយថា ណ្ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុ
ប្រាប់ថា ម្នាលនាង យើងបានសមាទានថា (បើ) អាត្មាអញបាន
ចង្ហាន់ណាជាដម្បង ហើយមិនទាន់បានឲ្យចង្ហាន់នោះ ដល់ភិក្ខុក្តី ដល់
ភិក្ខុនីក្តី អាត្មាអញក៏មិនទាន់ចង្ហាន់នោះទេ ម្នាលនាង ហ៊ឺចូរនាងទទួល
យកចង្ហាន់នេះទៅចុះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនីនោះ កាលបើភិក្ខុនោះបង្ខំ
(ឲ្យទទួល) ក៏បង្ហាញថ្លាត្រថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមើលកូន
ខ្ចីកន្លះបាត្រ (តែ) សូមលោកម្ចាស់កុំប្រាប់នរណាឡើយ ។ លំដាប់
នោះ ភិក្ខុនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើ
ភិក្ខុនីដាក់កូនខ្ចីកន្លះបាត្រសោះ ។ ទើបភិក្ខុនោះប្រាប់រឿងនុ៎ះ ដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើភិក្ខុនីដាក់កូនខ្ចីកន្លះបាត្រ
សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវដាក់
កូនខ្ចីកន្លះបាត្រទេ ភិក្ខុណាដាក់ យកទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទីយើញភិក្ខុហើយ ត្រូវបើកបាត្របង្ហាញ ។

[๒๒๖] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย ภิกฺขุ๋ ปสฺสิตฺวา ปริวตฺเตตฺวา ปตฺตมูลมฺปิ อเปสฺสนฺติ ฯ เต[๑] ภิกฺขู อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถญฺหิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุนิโย ภิกฺขุ๋ ปสฺสิตฺวา ปริวตฺเตตฺวา ปตฺตมูลมฺปิ อเปสฺสิสฺสนฺตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขู เอตมตฺถมฺ อาโรเจสุ๋ ฯ เป ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย ภิกฺขุ๋ ปสฺสิตฺวา ปริวตฺเตตฺวา ปตฺตมูลมฺปิ อเปสฺสิตพฺพา อเปสฺสยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย ภิกฺขุ๋ ปสฺสิตฺวา ทุกฺกฏฺฐิตฺวา ปตฺตมฺปิ อเปสฺสิตุ๋ ยญฺจ ปตฺเต อามิสมฺ โหติ ตมฺปิ เตน จ ภิกฺขุ๋ นิมนฺเตตพฺพนฺติ ฯ

[๒๒๗] เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยา[๒] วณฺณกายฺ ปุริสพฺยญฺชนมฺ นิมฺมิตมฺ โหติ ฯ ตมฺ ภิกฺขุนิโย สกฺกจฺจมฺ อุปนิชฺฌายึสุ๋ ฯ มนุสฺสา ทุกฺกฏมฺหิ กมฺสุ๋ ฯ ตา ภิกฺขุนิโย มงฺกู อโหสุ๋ ฯ อถ โข ตา ภิกฺขุนิโย อุปสฺสยมฺ คนฺตฺวา ภิกฺขูนมฺ เอตมตฺถมฺ อาโรเจสุ๋ ฯ ยา ตา ภิกฺขุนิโย อปฺปิจฺฉา ฯ เป ฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถญฺหิ นาม ภิกฺขุนิโย ปุริส-

---

๑ ฉ. ม. เถตฺถเกสุ เตสฺวาปิ ๘ ปญฺญายติ ฯ ๒ ฉ. ม. สาวตฺถิยมฺ ฯ

(๒๒๖) សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីបានឃើញភិក្ខុហើយផ្លូវ
ច្រត្រង្គាប់ថ្ងៃច្រត្រ ។ ភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់
ថា មិនសមបើពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ឃើញភិក្ខុហើយផ្លូវច្រត្រ រួចត្រង្គាប់ថ្ងៃ
ច្រត្រសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះត្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិន
ត្រូវឃើញភិក្ខុហើយផ្លូវច្រត្រ រួចត្រង្គាប់ថ្ងៃច្រត្រទេ ភិក្ខុនីណាត្រង្គាប់ថ្ងៃ
ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីឃើញភិក្ខុ
ហើយបើកច្រត្រចង្អាញ ប្រសិនបើមានអាមិសៈណានៅក្នុងច្រត្រ ត្រូវ
និមន្តភិក្ខុ ដោយអាមិសៈនោះចុះ ។

(๒๒๗) សម័យនោះឯង មាននិមិត្តរបស់បុរសដែលគេចោលក្នុង
ច្រកក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ចូលទៅគយគន់និមិត្តនោះដោយ
ផ្តែផ្តំ ។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្ងល់សួរថា ហ៊ឺ ។ ភិក្ខុនីទាំងនោះក៏មានសេចក្តី
អៀនខ្មាស ។ ទើបភិក្ខុនីទាំងអម្បាលនោះ ចូលទៅកាន់លំនៅ(ភិក្ខុនី)ច្រើនប់
សេចក្តីនុ៎ះដល់ភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ភិក្ខុនីណាមានសេចក្តីច្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្អាប់ថា មិនសមបើភិក្ខុនី

ព្យញ្ជនំ ឧបនិជ្ឈាយិស្សន្តីតិ ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិ-
យោ ភិក្ខូនំ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បេ ។ ភគវតោ
ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយា បុរិស-
ព្យញ្ជនំ ឧបនិជ្ឈាយិតព្ពំ យោ ឧបនិជ្ឈាយេយ្យ អាបត្តិ
ទុក្កដស្សាតិ ។

(២២៨) តេន ខោ បន សមយេន មនុស្សា ភិក្ខូនំ
អាមិសំ ទេន្តិ ។ ភិក្ខូ[1] ភិក្ខុនីនំ ទេន្តិ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ភាឌំ ហិ នាម កនិដ្ឋា អត្តនោ
បរិភោគត្ថាយ និដ្ឋំ អញ្ញេសំ ទស្សន្តិ ន មយមេវ
ជាតាម[2] នានំ នាភុន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។
ន ភិក្ខវេ អត្តនោ បរិភោគត្ថាយ និដ្ឋំ អញ្ញេសំ ទាតព្ពំ
យោ ទទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(២២៩) តេន ខោ សមយេន ភិក្ខូនំ អាមិសំ
ទុស្សន្តិ លោកិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។

---

๑ ភិក្ខូ ចាតិ ភត្តបិ ចោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ๒ ម. បញ្ញាយ ន ជាតាម ។

ตำฉฬาย ชูลเฑคยคน់ន៏មិត្ត របស់បុរសសោះ ។ ភិក្ខុនីតំឆនោះក៏ប្រាប់រឿន៏ន៏ុះដល់ភិក្ខុតំឆឡាយ ។បេ។ ភិក្ខុតំឆឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តី+ន៏ុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ+ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតំឆឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវគយគន់មើលនិមិត្តរបស់បុរស ភិក្ខុនីណាជូលទៅគយគន់មើល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๘) សម័យនោះឯង មនុស្សតំឆឡាយឲ្យអាមិសៈដល់ភិក្ខុតំឆឡាយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ឲ្យអាមិសៈ(នោះ)ទៅពួកភិក្ខុនី ។ មនុស្សតំឆឡាយនាំគ្នាពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើលោកម្ចាស់តំឆនេះឲ្យ (អាមិសៈ) ដែលគេឲ្យសម្រាប់ឆាន់ខ្លួនឯងទៅអ្នកឯទៀតទេ យើងតំឆឡាយមិនចេះឲ្យទានឬ ។ ភិក្ខុតំឆឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តី+ន៏ុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ+ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុតំឆឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យ (អាមិសៈ) ដែលគេឲ្យសម្រាប់ឆាន់ទៅអ្នកឯទៀតទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๒๙) សម័យនោះឯង អាមិសៈរបស់ពួកភិក្ខុ ក៏សម្បូណ៌ប្រៀនប្រើន ។ ភិក្ខុតំឆឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តី+ន៏ុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

อนุชานามิ ภิกฺขเว สงฺฆสฺส ฉาทนฺติ ฯ ฉาทนฺตรำ ทุสฺสนฺติ เวทิตพฺพำ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปุตฺตลิกำ ฉาทนฺติ ฯ

(๒๓๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขูนำ สงฺฆิกำ อามิสำ ทุสฺสนฺติ เวทิตพฺพำ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขูนำ สงฺฆิกำ ภิกฺขุนิยา ภิกฺขูหิ ปฏิคฺคหาเปตฺวา ปริภุญฺชิตุนฺติ ฯ

(๒๓๑) เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา ภิกฺขุนีนำ อามิสำ เทนฺติ ฯ ภิกฺขูนิโย ภิกฺขูนำ เทนฺติ ฯ มนุสฺสา ทุชฺฌายนฺติ ฯเปฯ วิหาเรปิ ภิกฺขูนิโย ภิกฺขูนำ อตฺตโน ปริภោคตฺถาย ทินฺนำ อญฺญำ ทุสฺสนฺติ น มยมฺปิ ฉาทาม ฉาทนำ ฉาทนฺติ ฯ ภควาเตา ฯเปฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขูนิโย ภิกฺขูนำ อตฺตโน ปริภោคตฺถาย ทินฺนำ อญฺญำ ฉาทนฺติ ทาตพฺพำ ยา ทเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ (អាមិសៈ) ដល់សង្ឃ ។ អាមិសៈតំកាន់តែសម្បូណ៌ប្រើនណាស់ទៅទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ អាមិសៈទៅជារបស់បុគ្គលក៏បាន ។

(២៣០) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើការសន្សំអាមិសៈជាច្រើន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនី ឬភិក្ខុឲ្យគេទទួលការសន្សំរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយបរិភោគចុះ ។

(២៣១) សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយឲ្យអាមិសៈដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យ (អាមិសៈ) នោះដល់ពួកភិក្ខុ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមប៉ើភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឲ្យអាមិសៈដែលគេឲ្យសម្រាប់បរិភោគខ្លួនឯងដល់ភិក្ខុឯទៀតសោះ យើងកល់គ្នាមិនបេះឲ្យទានឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឲ្យអាមិសៈដែលគេឲ្យសម្រាប់បរិភោគខ្លួនឯង ដល់ភិក្ខុឯទៀតទេ ភិក្ខុនីណាឲ្យ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๓๒) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขูนีนํ อามิสํ ขุสฺสฺสนฺติ โหนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิคฺคหาเปตุ อาเวเณสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สงฺฆสฺส ทาตุนฺติ ฯ ตาหิ ปาสาทํ ขุสฺสฺสนฺติ โหนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิคฺคหาเปตุ อาเวเณสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปุคฺคลิกนฺติ ทาตุนฺติ ฯ

(๒๓๓) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขูนีนํ สนฺติกา อามิสํ ขุสฺสฺสนฺติ โหนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิคฺคหาเปตุ อาเวเณสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขูนีนํ สนฺติกา ภิกฺขูหิ ภิกฺขูนีหิ ปฏิคฺคหาเปตฺวา ปริภุญฺชิตุนฺติ ฯ

(๒๓๔) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขูนํ เสนาสนํ ขุสฺสฺสนฺติ โหนฺติ ภิกฺขูนีนํ เสนาสนํ[๑] น โหนฺติ ฯ ภิกฺขูนิโย ภิกฺขูนํ สนฺติเก ทูตมฺปิ ปาเหสุ สาธุ กเร อยฺยา อมฺหากํ เสนาสนนฺติ ตาวกาลิกนฺติ ฯ ภิกฺขู ภควาโต ปฏิคฺคหาเปตุ อาเวเณสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขูนีนํ เสนาสนํ ทาตุนฺติ ตาวกาลิกนฺติ ฯ

---

๑ ม. โยตฺถเกสุ เสนาสนนฺติ วิตฺถารโต ทิสฺสติ ฯ

(២៣២) សម័យនោះឯង អាមិសៈរបស់ភិក្ខុនីសម្បូណ៌ច្រើនឡើង ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុនី) ឲ្យអាមិសៈដល់សង្ឃ (អាមិសៈ) ក៏កាន់តែសម្បូណ៌ច្រើនឡើងទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ ។ អាមិសៈ៧ ជារបស់បុគ្គលកំបាន ។

(២៣៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីធ្វើការសន្សំអាមិសៈដែលកាន់តែសម្បូណ៌ឡើង ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុឬភិក្ខុនី ឲ្យទទួលការសន្សំរបស់ភិក្ខុនីបរិភោគចុះ ។

(២៣៤) សម័យនោះឯងសេនាសនៈសម្បូណ៌ឡើងដល់ពួកភិក្ខុ ។ សេនាសនៈមិនតើតឡើងដល់ពួកភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយក៏បញ្ជូនទូតទៅកាន់សំណាក់ពួកភិក្ខុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមលោកម្ចាស់ឲ្យសេនាសនៈដល់យើងឲ្យជារបស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យនូវសេនាសនៈដល់ពួកភិក្ខុនីជារបស់ខ្លួនបាន ។

(๒๓๕) តេន ខោ បន សមយេន ទុតុនិយោ ភិក្ខុនិយោ ទិនទ្ធមញ្ចំ ទិនទ្ធបីឋំ អកិនិសីទន្តិបិ អកិនិបជ្ជន្តិបិ ។ សេនាសនំ លោហិតេន មក្ខិយតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខុនិយោ ទិនទ្ធមញ្ចំ ទិនទ្ធបីឋំ អកិនិសីទិតព្ពំ អកិនិបជ្ជិតព្ពំ យា អកិនិសីទេយ្យ វា អកិនិបជ្ជេយ្យ វា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អាវសថចីវរន្តិ ។ អាវសថចីវរំ លោហិតេន មក្ខិយតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ អាណាចោឡកន្តិ ។ ចោឡកំ និមិតតិ[1] ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សុត្តកេន ពន្ធិត្វា ឆឌ្ឌេតុន្តិ ។ សុត្តកំ ឆិជ្ជតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ សំវេល្លិយំ កាតុំ សុត្តកន្តិ ។

---

๑ ម. និប្បីឯតិ ។

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ ការទ្រង់អនុញ្ញាតនូវចីវរក្នុងពេលទានជាដើម

(๒๓๕) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីពាំងឡាយមានវស្សា អង្គុយសង្កត់ខ្លះ ដេកសង្កត់ខ្លះ នូវគ្រែដែលគេញាត់ភ្ជាប់នឹងតាំងដែលគេញាត់ភ្ជាប់ ។ សេនាសនៈក៏ប្រឡាក់ដោយឈាម ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវអង្គុយសង្កត់ ដេកសង្កត់ នូវគ្រែដែលគេញាត់ភ្ជាប់ នូវតាំងដែលគេញាត់ភ្ជាប់ទេ ភិក្ខុនីណាអង្គុយសង្កត់ក្តី ដេកសង្កត់ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវចីវរក្នុងពេលទាន ។ ចីវរក្នុងពេលទានក៏ប្រឡាក់ដោយឈាម ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវសំពត់ទ្រនាប់ ។ សំពត់ទ្រនាប់ក៏រហូតចុះ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យបន (សំពត់ទ្រនាប់) ដោយសរសៃអំបោះហើយបងភ្ជាប់នឹងគ្រែចុះ ។ សរសៃអំបោះតឹងជាប់ទៅ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្សែក្រវាត់សម្រាប់បងធ្មេញ ។

(๒๓๖) តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយោ កិក្ខុនិ-យោ សព្ពកាលំ កដិសុត្តកំ ជានន្តិ ។ មនុស្សា ពុជ្ឈា-យន្តិ ខីយន្តិ វិបាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិត្ថិយា-កោតិនិយោតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន កិក្ខវេ កិក្ខុនិយោ សព្ពកាលំ កដិសុត្តកំ ជានិតព្ពំ យោ ជានេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ កិក្ខវេ ទុគុនិយោ កដិសុត្តកន្តិ ។

ទុតិយភាណវារំ ។

(๒๓๗) តេន ខោ បន សមយេន ឧបសម្បន្នាយោ និស្សន្តិ អនិមិត្តាបិ និមិត្តមត្តាបិ អលោហិតាបិ ឆវលោ-ហិតាបិ ឆវចោឌ្ឍាបិ បគ្ឃរន្តិបិ សិខរណីបិ[1] ឥត្ថី-បណ្ឌកាបិ[2] វេបុរិសិកាបិ សម្ភិដ្ឋាបិ ឧភតោព្យញ្ជន-កាបិ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុ-ជានាមិ កិក្ខវេ ឧបសម្បាទេន្តិយា ចតុវីសតិ អន្តរាយិកេ ធម្មេ បុច្ឆិតុំ ។ ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ បុច្ឆិតព្ពា

---

๑ ម. សិខរណីបិ ។ ๒. ឥត្ថិបណ្ឌកាបិ ។

(៤៣៦) សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនី ទ្រទ្រង់ខ្សែក្រវាត់សព្វកាល ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាពួកស្ត្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវប្រើខ្សែក្រវាត់សព្វកាលទេ ភិក្ខុនីណាប្រើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតខ្សែក្រវាត់ដល់ភិក្ខុនីដែលមានរដូវ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ២ ។

(៤៣៧) សម័យនោះឯង ឧបសម្បន្នភិក្ខុនីទាំងឡាយគ្មានទិដ្ឋខ្លះ មានហេតុគ្រាន់តែជាទិដ្ឋខ្លះ មិនមានឈាមរដូវខ្លះ មានឈាមរដូវជានិច្চខ្លះ មានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្চខ្លះ មានឈាមរដូវហូរខ្លះ ជាសិរាណីខ្លះ ជាស្រីខ្ទើយខ្លះ មានរូបដូចប្រុសខ្លះ ទ្វារមគ្គ (ទាំង ២) រលាយបូលគ្នាខ្លះ ជាទុតោភព្យញ្ជនកាខ្លះ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យ (ភិក្ខុនី)សូរន្ទូរអន្តរយិកធម៌ ២៤ ប្រការចំពោះស្ត្រីដែលមកសូមឧបសម្បទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុសួរភិក្ខុនី

ฉสุ อายตเนสุ ฉสุ อายตนปฏิปกฺเขสุ ฉสุ อาโลกาทีสุ ฉสุ อาโลกาทิปฏิปกฺเขสุ ฉสุ ฉนฺทราคาทีสุ ฉสุ ปญฺญตฺตีสุ ฉสุ สีลวิปตฺตีสุ ฉสุ ทิฏฺฐิคตานีสุ ฉสุ ทิฏฺฐิคตปฏิปกฺเขสุ ฉสุ อภิชาติอาทีสุ ฉสุ อนุตฺตริยปฏิปกฺเขสุ ฉสุ อนุสฺสติฏฺฐานิยธมฺเมสุ ฉสุ อสาธารณญาณสมาปตฺตีสุ ฉสุ อภิญฺญาสุ ฉสุ อสาธารณญาณสมาปตฺตีหิ สทฺธึ ฉสุ อภิญฺญาสุ ฉสุ อนุตฺตริยปฏิปกฺเขสุ ฉสุ อนุสฺสติฏฺฐานิยธมฺเมสุ ฉสุ อสาธารณญาณสมาปตฺตีสุ

យ៉ាងនេះថា នាងមិនមែនឥតនិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនមិនមានឈាមទេឬ នាងមិនមានឈាមជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនមានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនមានឈាមរដូវហូរជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនជាសិទ្ធិណីទេឬ នាងមិនមែនជាស្ត្រីទ្វេរ្យទេឬ នាងមិនមែនជាស្ត្រីមានរូបដូចប្រុសទេឬ នាងឥតមានទ្វារមគ្គរលាយចូលគ្នាទេឬ នាងមិនមែនជាទកតោព្យញ្ជនកាទេឬ (ម្យ៉ាងទៀត) អាពាធយ៉ាងនេះ គឺ ឃ្លង់ ពក ស្រែង ស្រុតអណ្តាង ឆ្កួតជ្រូក នាងមានឬទេ នាងជាមនុស្សឬ នាងជាស្ត្រីឬ នាងជាអ្នកជាឬ នាងមិនមានដំណាក់បំណុលគេទេឬ នាងមិនមែនជាអ្នកបំរើព្រះរាជាទេឬ មាតាបិតានឹងប្តី (របស់នាង) បានអនុញ្ញាតហើយឬ នាងមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំហើយឬ នាងមានបាត្រនឹងចីវរគ្រប់គ្រាន់ហើយឬ នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តិនី (ឧបជ្ឈាយ៍) របស់នាងឈ្មោះអ្វី ។

(២៣៨) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយសួរអន្តរាយិកធម៌ចំពោះពួកភិក្ខុនី ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាទាំងឡាយអៀនខ្មាសមានមុខទន្ទុះ មិនអាចនឹងឆ្លើយប្រាប់បាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត

ฬกเตา อุปสมฺปชฺชาย กิกฺขนิสงฺฆา วิสุชฺฌาย กิกฺขุ-
สงฺฆา อุปสมฺปาเทตุนฺติ[๑] ฯ

[๒๓๙] เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนิโย อนุ-
นุสิฏฺฐาโย[๒] อุปสมฺปนาเปกฺขาโย อนฺตรายิเก
ธมฺเม ปุจฺฉนฺติ ฯ อุปสมฺปนาเปกฺขาโย วิตฺถายนฺติ มงฺกุ
โหนฺติ น สกฺกนฺติ วิสฺสชฺเชตุ ฯ กกวาเตา ฬเตมตฺตา
อาเกเจสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว ปมมํ อนุสาสิ-
ตฺวา ปจฺฉา อนฺตรายิเก ธมฺเม ปุจฺฉิตุนฺติ ฯ เตเนว สงฺฆ-
เมชฺเฌ อนุสาสนฺติ ฯ อุปสมฺปนาเปกฺขาโย เตเชว
วิตฺถายนฺติ มงฺกุ โหนฺติ น สกฺกนฺติ วิสฺสชฺเชตุ ฯ
กกวาเตา ฬเตมตฺตา อาเกเจสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขเว
ฬเตมนฺติ อนุสาสิตฺวา สงฺฆมเชฺฌ อนฺตรายิเก ธมฺเม
ปุจฺฉิตุนฺติ ฯ ฬเตนฺติ ปน กิกฺขเว อนุสาสิตพฺพา ฯ ปมมํ
อุปชฺฌา ตาหาเปตพฺพา อุปชฺฌา ตาหาเปตฺวา ปตฺตจีวรํ อา-
จิกฺขิตพฺพํ อยนฺเต ปตฺโต อยํ สงฺฆาฏิ อยํ
อุตฺตราสงฺโค อยํ อนฺตรวาสโก ๆนํ สนฺธิจิกนฺติ[๓]

---

๑ ฉ. อุปสมฺปชฺชนฺติ ฯ ๒ ฉ. ม. อนนุสิฏฺฐา ฯ ๓ ม. สงฺฆาฏิกนฺติ ฯ

ដើម្បីឲ្យឧបសម្បទាកម្មដ៏សំណាក់កិក្ខុសង្ឃ ដល់កិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទា ដោយចំណែកមួយដប់សុទ្ធកុដកិក្ខុនីសង្ឃរួច (ម្តង) ហើយ ។

(៦៣៩) សម័យនោះឯង ពួកកិក្ខុនី មិនបានប្រៀនប្រដៅឧបសម្បទាបេក្ខាសោះទេ គ្រាន់តែសាកសួរអន្តរាយិកធម៌ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាក៏អៀនខ្មាសមានមុខទន្ទុះមិនអាចនឹងឆ្លើយប្រាប់បាន ។ កិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យប្រៀនប្រដៅជាមុនសិន ហើយសឹមសួរអន្តរាយិកធម៌ជាក្រោយ ។ ពួកកិក្ខុក៏ប្រៀនប្រដៅ (ឧបសម្បទាបេក្ខា) កុដកណ្តាលដំនុំសង្ឃនោះ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខានៅតែអៀនខ្មាសមានមុខទន្ទុះ មិនអាចឆ្លើយប្រាប់បានដូច្នោះទៀត ។ កិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលរឿងនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រៀនប្រដៅកុដកដ៏សមគួរ ហើយសឹមសួរអន្តរាយិកធម៌ កុដកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ (កិក្ខុនី) ត្រូវប្រៀនប្រដៅឧបសម្បទាបេក្ខាយ៉ាងនេះ ។ មុនដំបូងត្រូវកិក្ខុនីឲ្យឧបសម្បទាបេក្ខា កាន់យកទបដ្ឋាយ៍ លុះឲ្យកាន់យកទបដ្ឋាយ៍ហើយ គប្បីប្រាប់បុត្រធីតាវ៉ាថា នេះជាបុត្រ នេះជាសង្ឃាដិ នេះជាចីវរ នេះជាស្បង់ នេះជាសំពត់ពុង[1]

---

១ ភាមទំនងឯពាក្យខ្មែរខ្លះ ក្អូរប្រែថា អៀម ។

อยํ ขุ ตสฺสา ปกติ กตฺถ อมฺหิ ติฏฺฐามีติ ฯ
ตาลา อาปตฺติ อนุสาสนฺติ ฯ ธุวนุสิฏฺฐา[๑] อุปสมฺป-
ทาเปกฺขาย ติณฺณนฺนมนฺตรา เหนฺติ น สกฺกนฺติ วิสฺส-
ชฺเชตุ ฯ ตาย วตฺตพฺพา อาเปตฺตึ ฯ น ภิกฺขาย
ตาลาย อาปตฺติยา อนุสาสิตพฺพา ยา อนุสาเสยฺย
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขาย ปาตฺตาย
ภิกฺขุนิยา ปฏิตาลาย อนุสาสิตุนฺติ ฯ อสมฺมตา อ-
นุสาสนฺติ ฯ ตาย วตฺตพฺพา อาเปตฺตึ ฯ น ภิกฺขาย
อสมฺมตาย อนุสาสิตพฺพา ยา อนุสาเสยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขาย สมฺมตาย อนุสา-
สิตุนฺติ ฯ เอวญฺจิทํ น ภิกฺขาย สมฺมุติตพฺพา ฯ อตฺตา วา
อตฺตานํ สมฺมุติตพฺพา ปราย วา ปรา สมฺมุติตพฺพา ฯ

---

๑ ฉ. ม. อนุสิฏฺฐา ฯ

នេះជាសំពត់ធ្លុតទឹករបស់នាង នាងចូរទៅឈរ ក្នុងទីទុកាសឯណោះ ។
(លុះនោះ) ភិក្ខុនីល្ងង់មិនឆ្លាសទៅប្រជៅ ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាពាំងឡាយ
ដែលភិក្ខុនីមិនឆ្លាសប្រជៅមិនស្រួល ក៏នៅតែរំងន់អៀនខ្មាស មិនអាច
នឹងធ្វើយ៉ាងច្បាស់បាន ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុនីដែល
ល្ងង់មិនឆ្លាសមិនត្រូវប្រជៅឧបសម្បទាបេក្ខាទេ ភិក្ខុនីណាប្រជៅ ត្រូវអា-
បត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិ-
ពលប្រជៅ (ឧបសម្បទាបេក្ខា) បាន ។ ភិក្ខុនីដែលសង្ឃមិនបានសន្មត
ក៏នៅប្រឹនប្រជៅ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ ភិក្ខុនីដែល
សង្ឃមិនបានសន្មត មិនត្រូវប្រឹនប្រជៅឧបសម្បទាបេក្ខាទេ ភិក្ខុនីណា
ប្រឹនប្រជៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុនី ដែលសង្ឃសន្មតហើយ (នោះ) ប្រឹនប្រជៅបាន ។ ម្នាល
ភិក្ខុពាំងឡាយ សង្ឃគប្បីសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ខ្លួនឯងគប្បីសន្មតខ្លួនឯងក៏
បាន ភិក្ខុនីដទៃគប្បីសន្មតភិក្ខុនីដទៃក៏បាន ។

(๒๔๐) กถญฺหิ อตฺตกาโม อตฺตานํ สมฺปฏิจฺฉตุ ฯ ฌานาย กิกฺขนิยา ปฏิพลาย สเจฺฉา ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม อยฺเย สเงฺฆ สนฺตฺตาย อยฺยาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อหํ สนฺตฺตํ อนุสาเสยฺยนฺติ ฯ เอวํ อตฺตกาโม[๑] อตฺตานํ สมฺปฏิจฺฉตุ ฯ

(๒๔๑) กถญฺหิ ปกาย[๒] ปก สมฺปฏิจฺฉา ฯ ฌานาย กิกฺขนิยา ปฏิพลาย สเจฺฉา ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม อยฺเย สเงฺฆ สนฺตฺตา สนฺตฺตาย อยฺยาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สนฺตฺตา สนฺตฺตํ อนุสาเสยฺยาตฺ ฯ เอวํ ปกาย ปก สมฺปฏิจฺฉา ฯ

(๒๔๒) ตาย สมฺมาย กิกฺขนิยา อุปสมฺปทา-เปกฺขา อุปสงฺกมิตฺวา เอกมสฺสุ วจนียา สุณาสิ สนฺตฺตา เม อยเนฺต สงฺฆกาลา ภูตกาลา ยทิ ตาตฺ สงฺฆมเชฺฌ ปุจฺฉเนฺต สนฺตา อตฺถีติ วตฺตพฺโพ อสนฺตา นตฺถีติ

---

๑ ฉ. ม. กิ ฯ ๒ ฉ. ม. ปกาย กิ ฯ

(៤៤០) ខ្ញុំនឹងឯងគប្បីសន្មតខ្ញុំនឹងឯងយ៉ាងណា ។ កិក្ខុនីដែលធ្វាសប្រតិពលត្រូវប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ (ដូរ្តិត) ។បសម្បទាបេក្ខា (ជាសិស្ស) របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំម្ចាស់គប្បីប្រៀនប្រដៅ ។បសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ ។ ខ្ញុំនឹងឯងគប្បីសន្មតខ្ញុំនឹងឯងយ៉ាងនេះ ។

(៤៤១) កិក្ខុនីដទៃគប្បីសន្មតកិក្ខុនីដទៃ យ៉ាងណា ។ កិក្ខុនីដែលធ្វាសប្រតិពលគប្បីញុំាងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ លោកម្ចាស់ឈ្មោះនេះជា ។បសម្បទាបេក្ខា របស់កិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ កិក្ខុនីឈ្មោះនេះគប្បីប្រៀនប្រដៅ ។បសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ ។ កិក្ខុនីដទៃគប្បីសន្មតកិក្ខុនីដទៃ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

(៤៤២) កិក្ខុនីដែលសង្ឃសន្មតហើយនោះ គប្បីចូលទៅរក ។បសម្បទាបេក្ខា ហើយពោលយ៉ាងនេះថា នែនាងឈ្មោះនេះ នាងស្តាប់ហ្ន៎ កាលនេះជាកាលពិត ជាកាលមែនរបស់នាងហើយ របស់ណាដែលកើតហើយ ខ្ញុំសួរបស់នោះចំពោះនាងក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ហេតុដែលមាន នាងត្រូវនិយាយថាមាន ហេតុដែលមិនមាន នាងត្រូវនិយាយ

วตฺตพฺพา เอวาวิตกฺกสฺส เอวาวิจารสฺส เอวาปีติยา เอวาสุขสฺส เอวาเจตสิกสฺส เอวาสมาธิสฺส เอวาสมาธินิมิตฺตสฺส เอวาปคฺคหนิมิตฺตสฺส เอวาอุปฺปคฺคหนิมิตฺตสฺส เอวาอุปกฺกิเลสนิมิตฺตสฺส เอวาวิกฺขมฺภนนิมิตฺตสฺส เอวาสมถนิมิตฺตสฺส เอวาสมถปฏิปตฺติยา เอวาสมถปฏิปตฺติยา เอวาสมถปฏิปตฺติยา

ថាមិនមាន នាងកុំរើនឡើយ កុំអៀនខ្មាសឡើយ ខ្ញុំនឹងសួរនាងយ៉ាងនេះថា នាងមិនមែនឥតនិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនឥតឈាមទេឬ នាងមិនមានឈាមជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនមានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនមានឈាមរដូវហូរជានិច្ចទេឬ នាងមិនមែនជាសិខរិណីទេឬ នាងមិនមែនជាស្ត្រីទ្វេយទេឬ នាងមិនមែនមានរូបដូចប្រុសទេឬ នាងមិនមានគ្រឿងគ្រឿងលាយបូលគ្នាទេឬ នាងមិនមែនជាទុកគោព្យញ្ជនកាទេឬ នាងមានអាពាធយ៉ាងនេះគឺ ឃ្លង់ ពក ស្រែង រីដៃរ ឆ្កួតជ្រូកដៃរឬ នាងជាមនុស្សឬ នាងជាស្ត្រីឬ នាងជាអ្នកជាឬ នាងជាស្ត្រីឥតចំពាក់បំណុលគេទេឬ នាងមិនមែនជាអ្នកបំរើព្រះពុទ្ធទេឬ មាតាបិតានឹងប្តីរបស់នាងបានអនុញ្ញាតហើយឬ នាងមានអាយុគ្រប់ ២០ ឆ្នាំហើយឬ នាងមានបាត្រនឹងចីវរ គ្រប់គ្រាន់ហើយឬ នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តិនីរបស់នាងឈ្មោះអ្វី ។ ភិក្ខុនីជាអ្នកប្រៀនប្រដៅ នឹងឧបសម្បទាបេក្ខាមកជាមួយគ្នា ។ បេ ។ មិនគប្បីមកជាមួយគ្នាទេ ។ ភិក្ខុនីជាអ្នកប្រៀនប្រដៅគប្បីមកមុនបង្អស់ ហើយផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងសិក្ខមានាឈ្មោះនេះជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ខ្ញុំម្ចាស់បានប្រៀនប្រដៅហើយ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ

អាគច្ឆេយ្យាតំ។ អាគច្ឆាហីតំ វត្តព្ពា។ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ
ករិត្វា តិក្ខត្តុំ នំ ចាតេ វន្ទិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទា-
បេត្វា អញ្ជលឹ បគ្គណ្ហាបេត្វា ឧបសម្បទំ យាចាបេតព្ពា
សង្ឃំ អាយ្យ ឧបសម្បទំ យាចាមិ ឧល្លុម្បតុ មំ អាយ្យ
សង្ឃោ អនុកម្បំ ឧបាទាយ ទុតិយម្បិ អាយ្យ សង្ឃំ
ឧបសម្បទំ យាចាមិ ឧល្លុម្បតុ មំ អាយ្យ សង្ឃោ អនុ-
កម្បំ ឧបាទាយ តតិយម្បិ អាយ្យ សង្ឃំ ឧបសម្បទំ
យាចាមិ ឧល្លុម្បតុ មំ អាយ្យ សង្ឃោ អនុកម្បំ ឧបាទា-
យាតិ ។ ព្យត្តាយ តិក្ខត្តុំ យា បដិពលាយ សង្ឃោ ញា-
បេតព្ពោ សុណាតុ មេ អាយ្យ សង្ឃោ អយំ ឥត្ថន្នាមា
ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខោ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកល្លំ អហំ ឥត្ថន្នាមំ អន្តេវាសិកេ ឧបេ្ច បុច្ឆេយ្យន្តិ ។
សុណាសិ ឥត្ថន្នាមេ អយន្តេ សច្ចកាលោ ភូតកាលោ
យំ ជាតំ តំ បុច្ឆាមិ សន្តំ អត្ថីតិ វត្តព្ពំ អសន្តំ

គប្បីមក ។ កិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅគប្បីពោលថា នាងចូរមក ។ ត្រូវកិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅឲ្យទុបសម្បទាបេក្ខានោះ ធ្វើចីពរធ្វើងស្មាម្ខាង ឲ្យថ្វាយបង្គំបាទកិក្ខុនីទាំងឡាយ ឲ្យអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើងហើយ ឲ្យសូមទុបសម្បទាថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមទុបសម្បទានឹងសង្ឃ បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមទុបសម្បទានឹងសង្ឃ អស់វារៈពីរដងផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំម្ចាស់សូមទុបសម្បទានឹងសង្ឃ អស់វារៈបីដងផង បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។ កិក្ខុនីដែលធ្វាសប្រតិពលគប្បីផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំជាតិនាងឈ្មោះនេះ នេះជាទុបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគួរសួរអន្តរាយកិរិយមិនធ្វើទុបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ ។ នែនាងឈ្មោះនេះ នាងស្តាប់ហ្ន៎ កាលនេះជាកាលពិត ជាកាលមែនរបស់នាងហើយ ហេតុណាដែលកើតហើយ ខ្ញុំសួរចំពោះហេតុនោះ ហេតុដែលមាន នាងគប្បីឆ្លើយថាមាន ហេតុដែលគ្មាន

ឧត្តិតំ វត្តព្ពំ ឧសិ អឧបិត្តា ឧសិ ឧបិត្តមត្តា ។ បេ ។ កិច្ចាមាសិ ការាយមា តេ បវត្តិនីតំ ។ ព្យត្តាយ កិក្ខុនិយោ បដិពលាយ សង្ឃោ ញាបេតព្ពោ សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ អយំ ឥត្ថន្នាមា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្ប-ទាបេក្ខា បរិសុទ្ធា អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។ បរិបុណ្ណា-ស្សា បត្តចីវរំ ។ ឥត្ថន្នាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ បវត្តិនិយោ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ឧបសម្បាទេយ្យ ឥត្ថន្នាមា-យ អយ្យាយ បវត្តិនិយោ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ អយំ ឥត្ថន្នាមា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា បរិសុទ្ធា អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។ បរិបុណ្ណាស្សា បត្តចីវរំ ។ ឥត្ថន្នាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ បវត្តិនិយោ ។ សង្ឃោ ឥត្ថន្នាមំ ឧបសម្បាទេតិ ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ បវត្តិនិយោ ។ យស្សា អយ្យាយ ខមតិ ឥត្ថន្នាមា-យ ឧបសម្បទា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ បវត្តិនិយោ

នាងគប្បីឆ្លើយថាគ្មាន នាងមិនមែនឥតនិមិត្តទេឬ នាងមិនមែនមានហេតុគ្រាន់តែជានិមិត្តទេឬ ។ បេ ។ នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តិនីរបស់នាងឈ្មោះអ្វី ។ កិច្ចនីដែលឈ្មោសប្រតិពលគប្បីផ្តៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បាបេក្ខា របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយិកធម៌ពាំងឆ្លាយហើយ ។ បាត្រនិងចីវររបស់នាងនេះមានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ឥឡូវ ឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីមកសូមឧបសម្បាទានិងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញុំាងឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បាទា ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រនាងជាម្ចាស់សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតនាងឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បាបេក្ខា របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយិកធម៌ពាំងឆ្លាយហើយ ។ បាត្រនិងចីវររបស់នាងនេះមានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ឥឡូវឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមឧបសម្បាទានិងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃញុំាងឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បាទា ។ ឧបសម្បាបេក្ខារបស់ឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់

សា តុណ្ហាសុ្ស យសុ្ស ឧក្ខេបតំ សា ភាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្ថំ វទាមិ សុណាតុ មេ អយ្យេ សង្ឃោ អយំ ឥត្ថន្នាមា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា បរិសុទ្ធា អន្តរាយិកេហិ ធម្មេហិ ។ បរិបុណ្ណាសុ្ស បត្តចីវរំ ។ ឥត្ថន្នាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ បរិក្ខិនិយា ។ សង្ឃោ ឯត្ថន្នាមំ ឧបសម្បាទេតិ ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ បរិក្ខិនិយា ។ យសុ្ស អយ្យាយ ខមតិ ឥត្ថន្នាមាយ ឧបសម្បទា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ បរិក្ខិនិយា សា តុណ្ហាសុ្ស យសុ្ស ឧក្ខេបតំ សា ភាសេយ្យ ។ ឧបសម្បន្នា សង្ឃេន ឥត្ថន្នាមា ឥត្ថ-ន្នាមាយ អយ្យាយ បរិក្ខិនិយា ។ ខមតិ សង្ឃស្សុ តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

នាងជាម្ចាស់អគ្គិណា នាងជាម្ចាស់អគ្គិនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់នាងជាម្ចាស់អគ្គិណា នាងជាម្ចាស់អគ្គិនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ អស់វារៈបីដងផងជាបពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ នាងឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខា បេស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បរិសុទ្ធចាកអន្តរាយិកធម៌ ពាំនឿយហើយ ។ ចាត្រនិងចីវរបេស់នាងនេះ មានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ ។ ឥឡូវសង្ឃញ៉ាំងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ បេស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទាបេស់ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់នាងជាម្ចាស់អគ្គិណា នាងជាម្ចាស់អគ្គិនេះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់នាងជាម្ចាស់អគ្គិណា នាងជាម្ចាស់អគ្គិនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មាននាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី សង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាហើយ ។ ការឲ្យឧបសម្បទានេះ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំម្ចាស់សូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[๒๔๓] ตาวเตวาหํ[๑] อาคาย ภิกฺขุสงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา ฯเปฯ อุฏฺฐายาสนา ภิกฺขุนิสงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส ปุรโต ปลฺลตฺถิกาย นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนียา อหํ อยฺยา อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ปหโตสฺมิ อุปสมฺปทา ภิกฺขุนิสงฺฆโต ทุติยมฺปิ อหํ อยฺยา สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยาจามิ อุลฺลุมฺปตุ มํ อยฺยา สงฺโฆ อนุกมฺปํ อุปาทาย ฯ อหํ อยฺยา อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ปหโตสฺมิ อุปสมฺปทา ภิกฺขุนิสงฺฆโต ตติยมฺปิ อหํ อยฺยา สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยาจามิ อุลฺลุมฺปตุ มํ อยฺยา สงฺโฆ อนุกมฺปํ อุปาทาย ฯ อหํ อยฺยา อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ปหโตสฺมิ อุปสมฺปทา ภิกฺขุนิสงฺฆโต

๑ ม. ตสฺสาหเมว สนฺติเก ฯ

(២៤៣) កិក្ខុនីអ្នកប្រៀនប្រដៅ គប្បីនាំយកទុបសម្បទាបេក្ខានោះ ចូលទៅកាន់ភិក្ខុសង្ឃ ឲ្យឆ្លើចីពរធ្វើស្មាម្ខាង ឲ្យគ្រាបបង្គំបាទកិក្ខុទាំងឡាយ ឲ្យអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជលីឡើង ហើយឲ្យសូមទុបសម្បទាក្នុងខណៈនោះថា បពិត្រលោកជាម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាទុបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានទុបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងកិក្ខុនីសង្ឃហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមទុបសម្បទានឹងកិក្ខុសង្ឃ(ម្តងទៀត) បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះហើយស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាទុបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានទុបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងកិក្ខុនីសង្ឃហើយ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមទុបសម្បទានឹងកិក្ខុសង្ឃ (ម្តងទៀត) អស់វារៈពីរដងផង បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះហើយស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់ឈ្មោះនេះ ជាទុបសម្បទាបេក្ខារបស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានទុបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងកិក្ខុនីសង្ឃហើយ បពិត្រលោកជាម្ចាស់

ตสฺมิญฺหิ อยฺยา สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยาจามิ อุลฺลุมฺปตุ
มํ อยฺยา สงฺโฆ อนุกมฺปํ อุปาทายาติ ฯ

(๒๔๔) ฯฺเตน ภิกฺขุนา ปฏิพเลน สงฺโฆ ญา-
เปตพฺโพ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อยํ ฯฺตฺติยา ฯฺตฺ-
ติยา อุปสมฺปทาเปกฺขา ฬกาโร อุปสมฺปนฺโน ภิกฺขุ-
นีสงฺฆํ วิสุทฺธา ฯฺตฺติยา สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยาจติ ฯฺตฺ-
ติยา ปวตฺตินิยา ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺโฆ
ฯฺตฺติยา อุปสมฺปาเทยฺย ฯฺตฺติยา ปวตฺตินิยา ฯ
ฬสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อยํ ฯฺตฺติยา
ฯฺตฺติยา อุปสมฺปาเปกฺขา ฬกาโร อุปสมฺปนฺโน
ภิกฺขุนีสงฺฆํ วิสุทฺธา ฯฺตฺติยา สงฺฆํ อุปสมฺปทํ ยา-
จติ ฯฺตฺติยา ปวตฺตินิยา ฯ สงฺโฆ ฯฺตฺติยา
อุปสมฺปาเทติ ฯฺตฺติยา ปวตฺตินิยา ฯ ยสฺสา-
ยสฺมา ขมติ ฯฺตฺติยา อุปสมฺปทา ฯฺตฺติยา

តាំងឡាយ ខ្ញុំម្ចាស់មកសូមឧបសម្បទានឹងភិក្ខុសង្ឃ (ម្ដងទៀត) អស់វារៈបីដងផង បពិត្រលោកម្ចាស់តាំងឡាយ សូមសង្ឃអាស្រ័យសេចក្ដីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ខ្ញុំផង ។

(៦៤) ភិក្ខុដែលធ្វាសប្រតិពល គប្បីប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្ដាប់ខ្ញុំ(ដ្បិត) ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះមានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី (ឧបជ្ឈាយ៍) មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្ដងទៀត) ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញុំាងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្ដាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះមានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្ដងទៀត) ។ សង្ឃញុំាងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទារបស់ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានភិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាបវត្តិនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា

ปวาเรติ โย สงฺฆสฺส วา ยาวติกาย วา ภิกฺขุนิยา สงฺฆาย ปวาเรยฺย ฯ ทุติยมฺปิ ปวาเรตพฺพา ฯ เป ฯ ตติยมฺปิ ปวาเรตพฺพา สุณาตุ เม อยฺเย สงฺฆา อยํ อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย อุปสมฺปทาเปกฺขา ปวาเรติ อุปสมฺปนฺนา ภิกฺขุนีสงฺฆํ วิสุทฺธา อิตฺถนฺนามา สงฺฆํ อุปสมฺปทาเปกฺขา ปวาเรติ อิตฺถนฺนามาย ปวาเรติ ฯ สเจ อิตฺถนฺนามา อุปสมฺปาเทติ อิตฺถนฺนามาย ปวาเรติ ฯ ยสฺสายสฺมาโต ขมติ อิตฺถนฺนามาย อุปสมฺปทา อิตฺถนฺนามาย ปวาเรติ สงฺฆสฺส วา ยาวติกาย วา ภิกฺขุนิยา สงฺฆาย ปวาเรยฺย ฯ อุปสมฺปนฺนา สงฺฆสฺส อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย ปวาเรติ ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ

លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។បេ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះនេះ ជាឧបសម្បទាបេក្ខារបស់កិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាងហើយ បរិសុទ្ធក្នុងកិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយិនី មកសូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ សង្ឃញុំាងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយិនី ឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទារបស់ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយិនី គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបជ្ឈាយិនី សង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាហើយ ។ កម្មនេះសមគួរដល់សង្ឃហើយ ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំសេចក្តីនេះទុក ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[๒๔๕] ตาวเทว ฉายา เมตพฺพา ขุตฺตปฺปมาณา อาจิกฺขิตพฺพา วิวสกาเล อาจิกฺขิตพฺพา สนฺติเก อาจิกฺขิตพฺพา กิกฺขนฺเยน วตฺตพฺพา ฯเปฯ สนฺติเก จ สมฺปชฺชเย อฏฺ จ อกรณียานิ อาจิกฺเขยฺยาปาตเน ฯ

[๒๔๖] เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนฺเยน กตฺตเก อาสนา สณฺฐายนฺเยน กาลา วีตินาเมสุ ฯ กตาเต ปตมตฺเต อาเกเตสุ ฯ อนุชานามิ กิกฺขาเย อฏฺฐนฺเน กิกฺขนีนิ ยาวุฬฺหึ อาเสสานิ ยาวตติกนฺติ ฯ

[๒๔๗] เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนฺเยน กตาเต อนุญฺญาเต อฏฺฐนฺเน กิกฺขนีนิ ยาวุฬฺหึ อาเสสานิ ยาวตติกนฺติ สพฺพตฺถ อเนฺตวาสิเกน[1] กิกฺขนฺเยน ยาวุฬฺหึ ปฏิพาหนฺติ อาเสสาเย ยาวตติกนฺติ ฯ

๑ ฉ. ม. อฏฺฐ ๆ

(៦៤៩) ។បដ្ឋាយ៍ គប្បីវស់ស្រមោល គប្បីច្រាប់ប្រមាណនៃវេលា គប្បីច្រាប់ចំណែកថ្ងៃ គប្បីច្រាប់សង្កីតិ គប្បីច្រាប់ពួកភិក្ខុនីថា នាងចំឆព្បាយ ចូរច្រាប់នូវ៣ យ៉ាងផង ច្រាប់អភរណីយកិច្ច៨ យ៉ាងផង ដល់ភិក្ខុនីថ្មីនេះ ។

(៦៤៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីចំឆព្បាយ រវល់រៀបចំអាសនៈ[1] ក្នុងពេលភត្ត ធ្វើភត្តកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ ។ ភិក្ខុចំឆព្បាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចំឆព្បាយ តថាគតអនុញ្ញាតលំដាប់ទីបាសនៈដល់ភិក្ខុនីចំឆព្បាយ ៨ រូប នឹងទីសមគួរតាមដំណើរមុនក្រោយ ដល់ភិក្ខុនីចំឆព្បាយក្រៅពីនោះ ។

(៦៤៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីចំឆព្បាយដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតលំដាប់ទីបាសនៈ ដល់ភិក្ខុនី ៨ រូប នឹងទីដ៏សមគួរតាមដំណើរមុនក្រោយ ដល់ភិក្ខុនីចំឆព្បាយ ក្រៅពីនោះដូច្នេះហើយ ក៏ឃាត់លំដាប់ទីបាសនៈចំពោះភិក្ខុនី ៨ រូប ឃាត់នូវទីដ៏សមគួរតាមដំណើរមុនក្រោយ ចំពោះភិក្ខុនីចំឆព្បាយក្រៅពីនោះគ្រប់កន្លែង ។

---

១ ក្នុងអដ្ឋកថាច្រាប់សេចក្តីថា រវល់រៀបចំអាសនៈ ត្រូវច្រាបឲ្យភិក្ខុនីដទៃក្រោកចេញ ហើយឲ្យភិក្ខុនីឯទៀតអង្គុយ ត្រង់កន្លែងនោះយ៉ាងនេះ ទាល់តែហួសពេលឆាន់ ។

ภควาโต ปฏิสฺสุตฺวา อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภณฺฑเคฺค อนฺตรฆรํ ภิกฺขุนีนํ ยถาวุฑฺฒํ อาสนสาลํ ยถา-กติกํ อญฺญตฺร[๑] ยถาวุฑฺฒา น ปฏิพาหิตพฺพา ยาว ปฏิพาเหยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๔๘) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย น ปาเวนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิสฺสุตฺวา อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย น ปาเวตพฺพา ยา น ปาเวยฺย ยถาธมฺมา การาเปตพฺพาติ ฯ

(๒๔๙) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย อตฺตนา ปาเวตฺวา ภิกฺขุสงฺฆํ[๒] น ปาเวนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิสฺสุตฺวา อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย อตฺตนา ปาเวตฺวา ภิกฺขุสงฺโฆ น ปาเวตพฺโพ[๓] ยา น ปาเวยฺย ยถาธมฺมา การาเปตพฺพาติ ฯ

(๒๕๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย ภิกฺขูหิ สทฺธึ ปกตาโต ปาเวนฺติโย โกลาหลมกํสุ ฯ ภควาโต ปฏิสฺสุตฺวา อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว

---

๑ สี. ปเร สพฺพตฺถาติ ปาโฐ ฉ. ม. โยคฺคเกสุ ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. ภิกฺขุสงฺเฆ ฯ ๓ ฉ. ภิกฺขุสงฺเฆ น ปาเวตพฺพา ฯ

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវលំដាប់ទីថាស់ខ្លីចំពោះភិក្ខុនី ៨ រូប នឹងទីតាមលំដាប់មុនក្រោយ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយក្រៅពីនោះក្នុងកេនធាន់ កន្លែងដទៃទៀត ភិក្ខុនីមិនត្រូវយាត់លំដាប់ទីថាស់ខ្លីទេ ភិក្ខុនីណាយាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๔๘) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនីមិនបានបវារណា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវមិនបវារណាទេ ភិក្ខុនីណាមិនបវារណា វិនីយធរ ត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

(๒๔๙) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បវារណាដោយខ្លួនឯងមិនបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវបវារណាដោយខ្លួនឯង មិនត្រូវមិនបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃទេ ភិក្ខុនីណាមិនបវារណា វិនីយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

(๒๕๐) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយបវារណា ក្នុងទីមួយជាមួយនឹងពួកភិក្ខុហើយឆ្លើគោលហាល ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

กิกฺขนิยา กิกฺขูหิ สทฺธึ ปกตเต ปวาเรตพฺพํ ยาว ปวารเณยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๙๑) เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนิยา ปุเรภตฺตํ ปวารณาย กาลํ วีตินามเมสุ ฯ ภควาเตา ปฏิสลฺลานา อาเภเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว กิกฺขนิยา ปจฺฉาภตฺตํ ปวาเรตุนฺติ ฯ ปจฺฉาภตฺตํ ปวารณาย[1] วีตกาลเว อเหสุ ฯ ภควาเตา ปฏิสลฺลานา อาเภเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อชฺชตนา กิกฺขนีสงฺฆา ปวารเตฺวา[2] อนฺตรฆรา กิกฺขาสงฺฆา ปวาเรตุนฺติ ฯ

(๒๙๒) เตน โข ปน สมเยน สาฬา กิกฺขนีสงฺฆา ปวารเณ กาลาหลา อกาสิ ฯ ภควาเตา ปฏิสลฺลานา อาเภเตสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปกติ กิกฺขนีพฺยตฺตา ปฏิพลา สมฺมนฺติตุ กิกฺขนีสงฺฆสฺส อตฺถาย กิกฺขาสงฺฆา ปวาเรตุ ฯ ปวาเรนฺเต ปน กิกฺขเว สมฺมนฺติตพฺพา ปมมา กิกฺขนี ยาจิตพฺพา ยาจิตฺวา พฺยตฺตาย กิกฺขนิยา ปฏิพลาย สงฺฆา ญาเปตพฺโพ สุณาตุ เม อยฺยา

---

๑ ฉ. ม. ปวาเรตเว ปิสทฺโท น ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. อนฺตรฆรา ปวาเรตฺวา ฯ

កិក្ខុនីមិនត្រូវបវារណា ក្នុងទីមួយជាមួយនឹងពួកភិក្ខុទេ កិក្ខុនីណាបវារណា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๙๑) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីចាំឆ្មាយ បវារណាមុនកត្តិ ធ្វើកត្តិកាលឲ្យកន្លងហួសទៅ ។ កិក្ខុចាំឆ្មាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្មាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីបវារណាក្រោយកត្តិវិញ ។ កិក្ខុនីតិបវារណាក្រោយកត្តិក្នុងវេលាវិកាល ។ កិក្ខុចាំឆ្មាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្មាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីបវារណានឹងភិក្ខុនីសង្ឃក្នុងថ្ងៃនេះ ហើយបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃស្អែកទៀត ។

(๒๙๒) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីសង្ឃចាំឆ្មាស់ នាំគ្នាបវារណាហើយ ធ្វើឲ្យកើតកោលាហល ។ កិក្ខុចាំឆ្មាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ+ បំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្មាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្ទុះភិក្ខុនី ១ រូប ដែលធ្លាសប្រតិពល ឲ្យបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិក្ខុនីសង្ឃ (ជំនួសភិក្ខុនីសង្ឃ) ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្មាយ កិក្ខុនីត្រូវសន្ទុះយ៉ាងនេះ គប្បីសូមភិក្ខុនីជាមុន លុះសូមរួចហើយ ត្រូវភិក្ខុនីដែលធ្លាសប្រតិពល ប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់

สเงฺฆ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สเงฺฆ ฐปฺเปยฺย กิกฺขุนี สมฺมนฺเนยฺย กิกฺขุนีสงฺฆสฺส อตฺถาย กิกฺขุสงฺฆํ ปหาเรตุํ ฯ ฬิสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม อยฺยา สเงฺฆ สเงฺฆ ฐปฺเปยฺย กิกฺขุนี สมฺมนฺเนยฺย กิกฺขุนีสงฺฆสฺส อตฺถาย กิกฺขุสงฺฆํ ปหาเรตุํ ฯ ยสฺสายฺยสฺส ขมติ ฐปฺเปยฺย กิกฺขุนี สมฺมนฺเนยฺย กิกฺขุนีสงฺฆสฺส อตฺถาย กิกฺขุสงฺฆํ ปหาเรตุ สา ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ สา ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา สเงฺฆน ฐปฺเปยฺย กิกฺขุนี กิกฺขุนีสงฺฆสฺส อตฺถาย กิกฺขุสงฺฆํ ปหาเรตุ ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ ฬาเมตํ ธารยามีติ ฯ

[๒๕๓] ตาย สมฺมตาย กิกฺขุนิยา กิกฺขุนีสงฺฆํ อาทาย กิกฺขุสงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา ปกฺกมิ อุตฺตรสงฺกิ กริตฺวา กิกฺขุนิ ชาเณ วนฺทิตฺวา[๑] อุกฺกุฏิกา นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา ฬาเมหิ วจนียา กิกฺขุนีสเงฺฆ อยฺยา กิกฺขุสงฺฆํ ปหาเรติ นิเชฺชน ฯ สุเตน ฯ ปวารณาย ฯ วจนตฺถุ[๒] อยฺยา กิกฺขุสเงฺฆ กิกฺขุนีสงฺฆํ

๑ ฉัพเพตาติ ทกฺขิณ โยตฺตเก ทิสฺสติ ฯ ๒ ม. วจนตฺถุ มิ ฯ

សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃនឹងសន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ការសន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ សមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ។ ការសន្មតសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(๒๙๓) ភិក្ខុនីដែលសង្ឃ សន្មតហើយនោះ គប្បីនាំភិក្ខុនីសង្ឃចូលទៅរកភិក្ខុសង្ឃ ធ្វើចីវរឆៀងស្មាម្ខាង ថ្វាយបង្គំជាទៀនភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោង ផ្គងអញ្ជលីឡើង ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ឥឡូវនេះភិក្ខុនីសង្ឃបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដោយឃើញក្តី ដោយឮក្តី ដោយរង្កៀសក្តី បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមភិក្ខុសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ

อนุกมฺปํ อุปาทาย ปสฺสทฺธิ ปฏิกรวิสฺสติ ฯ ยุตฺต-
ยมฺปิ อยฺยา ฯ เป ฯ ตถายมฺปิ อยฺยา กิกฺขนิสงฺฆา
กิกฺขาสงฺโฆ ปกาเรติ นิชฺเฌน กา สุเตน กา ปริสชฺฌาย
กา วิตฺถุ อยฺยา กิกฺขาสงฺฆา กิกฺขนิสงฺโฆ อนุกมฺปํ
อุปาทาย ปสฺสทฺธิ ปฏิกรวิสฺสตีติ ฯ

[๒๙๔] เตน โข ปน สมเยน กิกฺขนิยา
กิกฺขาสุ อุจฺจาสทฺทา มหาสทฺทา ปกิณฺณกชาตา
กเถนฺติ อนุปขชฺชนฺติ ปฏิกาสึ กาเรนฺติ จีวรานิ
สาเรนฺติ ฯ เป ฯ ภควา เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ เป ฯ
น กิกฺขเว กิกฺขนิยา กิกฺขาสุ อุจฺจาสทฺโท มหาสทฺโท
ปริโสเตา ปริโสตา มหาสทฺทา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส น
ปกิณฺณกา มหาสทฺทา ปริโสตา ปริโสเตา มหาสทฺทา
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส น สงฺฆาฏิยา กาตพฺพา กตมาย
อกตา กเถนฺติยา อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส น อนุปขชฺชา
ปฏิกรวิสฺสตีติ ปฏิกรวิสฺสติ ปฏิกรวิสฺสตีติ อปฺปฏิกรวิสฺสติ ปฏิกรวิสฺสตีติ

ពោលជាសំគៀនភិក្ខុនីសង្ឃ កាលបើឃើញច្បាស់ហើយ នឹងសម្តែងចេញ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ពាំងឆ្កាយ ។ បេ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ពាំងឆ្កាយ ភិក្ខុនីសង្ឃសូមបវារណានឹងភិក្ខុសង្ឃដោយឃើញក្តី ដោយឮក្តី ដោយរង្កៀសក្តី បពិត្រលោកម្ចាស់ពាំងឆ្កាយ សូមភិក្ខុសង្ឃអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ពោលជាសំគៀនភិក្ខុនីសង្ឃ កាលបើឃើញច្បាស់ហើយ នឹងសម្តែងចេញ ។

[๒๙๔] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីពាំងឆ្កាយ ឃាត់ទុបោសថ ឃាត់បវារណារបស់ពួកភិក្ខុ ធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ក្នុងអធិករណ៍) ផ្តើមអនុវាទាធិករណ៍ ឲ្យភិក្ខុធ្វើទុក្កាស (ដើម្បីចោទ) ចោទ (ភិក្ខុ) រំលឹក (ភិក្ខុ) ។ បេ ។ ភិក្ខុពាំងឆ្កាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុពាំងឆ្កាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឃាត់ទុបោសថរបស់ភិក្ខុ សូម្បីឃាត់ហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានឃាត់ឡើយ កាលបើឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីមិនត្រូវឃាត់បវារណាសូម្បីឃាត់ហើយក៏ឈ្មោះថាមិនបានឃាត់ កាលបើឃាត់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីមិនត្រូវធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ក្នុងអធិករណ៍) សូម្បីធ្វើហើយក៏ឈ្មោះថាមិនបានធ្វើ កាលបើធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនីមិនត្រូវផ្តើមអនុវាទាធិករណ៍ សូម្បីផ្តើមហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានផ្តើម កាលបើផ្តើម

อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ ขิตฺตาสงฺกาย ขิตฺตาย ขิตฺตมโน อขิตฺตาสงฺกาย ขิตฺตาย ขิตฺตมโน ขิตฺตาสงฺกาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อขิตฺตาสงฺกาย ขิตฺตาย ขิตฺตมโน อขิตฺตาสงฺกาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อขิตฺตาสงฺกาย อขิตฺตาย ขิตฺตมโน อขิตฺตาสงฺกาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ

[๒๙๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขู ภิกฺขุนิยา ๒โจทนาย ปาเจนฺติ ปาราชิกาย ปาเจนฺติ สงฺฆาทิเสสาย ภิกฺขุนิยา อนฺตรายาย ปฏิญฺญาย ปาเจนฺติ ขิตฺตาย ปาเจนฺติ โจเทนฺติ สาเรนฺติ ๆ ภควาเตา เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ๆ อนุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนา ภิกฺขุนิยา ๒โจทนาย ปาเจตุ ปาราชิกาย ปาเจตา ปาเจตฺวา ปาเจนฺตสฺส อนาปตฺติ ปาราชิกาย ปาเจตุ ปาราชิกาย ปาเจตา ปาเจตฺวา ปาเจนฺตสฺส อนาปตฺติ สงฺฆาทิเสสาย ภิกฺขุนิยา ภิกฺขุนา อนฺตรายาย ปฏิญฺญาย ปาเจตุ ปฏิญฺญาย ปาเจตา[๑] ปาเจตฺวา ปาเจนฺตสฺส อนาปตฺติ ขิตฺตาย ขิตฺตมโน อขิตฺตาย ขิตฺตมโน ขิตฺตาย อขิตฺตมโน อขิตฺตาย อขิตฺตมโน ขิตฺตาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อขิตฺตาย ขิตฺตมโน อขิตฺตาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ อขิตฺตาย อขิตฺตมโน อขิตฺตาย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ๆ

๑ ฉ. ม. อสาเรตา ๆ ๒ ฉ. ม. สุปฏิญฺญาเตา ๆ

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ កិក្ខុនីមិនត្រូវឲ្យគេធ្វើទុកាស(ដើម្បីចោទ)បើទុកជាឲ្យគេធ្វើ ហើយក៏ឈ្មោះថាមិនបានឲ្យធ្វើ កាលបើឲ្យធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ កិក្ខុនីមិនត្រូវចោទកិក្ខុទេ បើទុកជាចោទហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានចោទ កាលបើចោទ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ កិក្ខុនីមិនត្រូវរំលឹកពួកកិក្ខុទេ ទោះបីរំលឹកហើយ ក៏ឈ្មោះថាមិនបានរំលឹក កាលបើរំលឹក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๕๙) សម័យនោះឯង កិក្ខុចាំឆ ឆ្លាយ ឃាត់ទុបោសថ ឃាត់បវារណារបស់ពួកកិក្ខុនី ធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ(ក្នុងអធិករណ៍)ផ្តើមអនុវាទាធិករណ៍ ឲ្យកិក្ខុនីធ្វើទុកាស (ដើម្បីចោទ)ចោទ (កិក្ខុនី) រំលឹក (កិក្ខុនី) ។ កិក្ខុចាំឆ ឆ្លាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ ឆ្លាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុឃាត់ទុបោសថដល់កិក្ខុនី ទុបោសថដែលឃាត់ហើយ ក៏ឈ្មោះថាឃាត់ដោយប្រពៃ កិក្ខុដែលឃាត់មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យកិក្ខុឃាត់បវារណា បវារណាដែលឃាត់ហើយក៏ឈ្មោះថាឃាត់ដោយប្រពៃ កិក្ខុដែលឃាត់មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យកិក្ខុធ្វើជាអ្នកមានមាត់ពាក្យ (ក្នុងអធិករណ៍) ទោះបីកិក្ខុធ្វើហើយ ក៏ឈ្មោះថាធ្វើដោយប្រពៃ កិក្ខុដែលធ្វើ មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យកិក្ខុផ្តើមអនុវាទាធិករណ៍ ទោះបីកិក្ខុផ្តើមហើយ ក៏ឈ្មោះថាផ្តើមឡើងដោយប្រពៃ កិក្ខុដែលផ្តើមមិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យកិក្ខុបើកទុកាស (ដើម្បីចោទ) ទោះបីកិក្ខុបើកហើយ

តោ ការេន្តស្ស អាបត្តិ ទោចេតុំ ទោចិតាបិ សុទោ-
ចិតា ទោចេន្តស្ស អាបត្តិ សារេតុំ សារិតាបិ សុសារ-
ិតា សារេន្តស្ស អាបត្តីតិ ។

[๒๕๖] តេន ខោ បន សមយេន ឆព្ពគ្គិយា ភិក្ខុ-
និយោ យានេន យាយន្តិ ឥត្ថិយុត្តេនបិ បុរិសន្តរេន
បុរិសយុត្តេនបិ ឥត្ថន្តរេន ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ខី-
យន្តិ វិបាចេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ គង្គាមហាការា-
តិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ-
និយា យានេន យាយិតព្ពំ យោ យាយេយ្យ យថា-
ធម្មោ ការេតព្ពោតិ ។

[๒๕๗] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា
ភិក្ខុនី តិលាជា បោតិ ន សណ្ឋាតិ បតិសា តន្តុំ ។
ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុនិយា តិលាជាយ យានេន យាយិតុន្តិ[1] ។
អថខោ ភិក្ខុនីនំ ឯតទហោសិ ឥត្ថិយុត្តំ នុ ខោ

---

๑ ម. អនុជានាមិ ភិក្ខវេ តិលាជាយ យាយនំ ។

កំណ្ចោះថាបើកដោយប្រពៃ កិក្ខុដែលបើក មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យកិក្ខុចោទ (កិក្ខុនី) ពោះបីកិក្ខុចោទហើយ កំណ្ចោះថាចោទដោយប្រពៃ កិក្ខុដែលចោទ មិនត្រូវអាបត្តិ ឲ្យកិក្ខុរំលឹក (កិក្ខុនី) ពោះបីកិក្ខុរំលឹកហើយ កំណ្ចោះថារំលឹកដោយប្រពៃ កិក្ខុដែលរំលឹក មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(๒๙๖) សម័យនោះឯង ឆព្វគ្គិយាកិក្ខុនីទៅដោយយានដែលទឹមគោញីមានប្រុសជាអ្នកបរខ្លះ ដែលទឹមគោឈ្មោល មានស្រីជាអ្នកបរខ្លះ ។ មនុស្សពាលឆ្កួយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាស្រីអ្នកលេងទឹកក្នុងទន្លេគង្គានទីទន្លេមហី ។ កិក្ខុពាលឆ្កួយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាលឆ្កួយ កិក្ខុនីមិនត្រូវទៅដោយយានទេ កិក្ខុនីណាទៅ វិនិច្ឆ័យធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

(๒๙๗) សម័យនោះឯង កិក្ខុនី ១ រូបមានជម្ងឺមិនអាចនឹងដើរទៅដោយដើរបាន ។ កិក្ខុពាលឆ្កួយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាលឆ្កួយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីដែលមានជម្ងឺទៅដោយយានបាន ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុនីពាលឆ្កួយមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់អនុញ្ញាតយាន)

ปุริสยุตฺตํ นุ โขติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฯลฯ ปุริสยุตฺตํ ภาตฺตวฏฺฏกนฺติ ฯ

[๒๕๘] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตริสฺสา ภิกฺขุนิยา ยาวทุกฺขาเตน ฌานฺตรา อชาสุกา อโหสิ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว สมิทฺธิกา ชานิตุนฺติ ฯ

[๒๕๙] เตน โข ปน สมเยน อฏฺฐกาสี กณิกา ภิกฺขุนีสุ ปญฺญาตา โหติ ฯ สา จ[๑] สาวตฺถึ คนฺตุกามา โหติ ภควาโต สนฺติเก อุปสมฺปชฺชิสฺสามีติ ฯ อสฺโสสุ โข ภิกฺขุนิโย อฏฺฐกาสี กิร กณิกา สาวตฺถึ คนฺตุกามาติ ฯ เต มกฺเข ปริยุฏฺฐิสุ ฯ อสฺโสสิ โข อฏฺฐกาสี กณิกา ภิกฺขุนิโย กิร มกฺเข ปริยุฏฺฐิตาติ ภควาโต สนฺติเก ทูตํ ปาเหสิ อหํ หิ อุปสมฺปชฺชิตุกามา ภควนฺตญฺจ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมึ นิทาเน

๑ ฉ. ม. โอตฺถเกสุ ปสฺสิ น ปญฺญายติ ฯ

ដែលទឹមគោញី ឬយានដែលទឹមគោឈ្មោលឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតយានដែលទឹមគោញី ដែលទឹមគោឈ្មោលនឹងយានដែលអូសដោយដៃ (មានស្រី ឬប្រុស ជាអ្នកអូស) ។

(២៥៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូប កើតសេចក្តីមិនសប្បាយជាខ្លាំងដោយសារនេះទុគ្គិច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតគ្រែស្មែង នឹងអង្រឹងស្មែង ។

(២៥៩) សម័យនោះឯង មានស្រីផ្កាមាសឈ្មោះអឌ្ឍកាសី មកបួសក្នុងសំណាក់ពួកភិក្ខុនី ។ នាងអឌ្ឍកាសីនោះ ចង់ទៅនគរសាវត្ថី ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងបានឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ ។ ពួកអ្នកលេងបានឮដំណឹងថា នាងអឌ្ឍកាសីស្រីផ្កាមាសចង់ទៅនគរសាវត្ថី ។ ពួកអ្នកលេងទាំងនោះ ក៏ចាំស្កាត់ត្រង់តណ្តាលផ្លូវ ។ នាងអឌ្ឍកាសីស្រីផ្កាមាសបានឮដំណឹងថា ពួកអ្នកលេងចាំស្កាត់ត្រង់តណ្តាលផ្លូវដូច្នោះ ក៏បញ្ជូនទូតទៅគ្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា ដូរ្តែខ្ញុំម្ចាស់ចង់ឧបសម្បទា តើខ្ញុំម្ចាស់នឹងប្រតិបត្តិយ៉ាងណា ។ ព្រោះនិទាននេះ

ឯតស្មឹ បករណេ ឆឌ្ឍឹ កថំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជានាមិ កិក្ខវេ ទ្វត្តេនបិ ឧបសម្បាទេតុន្តិ ។ កិក្ខុ-
ទ្វត្តេន ឧបសម្បាទេន្តិ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេ-
សុំ ។ ន កិក្ខវេ កិក្ខុទ្វត្តេន ឧបសម្បាទេតព្ពា យោ
ឧបសម្បាទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ សិក្ខមានាទ្វ-
ត្តេន ឧបសម្បាទេន្តិ ។ បេ ។ សាមណេរទ្វត្តេន ឧប-
សម្បាទេន្តិ ។ បេ ។ សាមណេរីទ្វត្តេន ឧបសម្បាទេន្តិ
។ បេ ។ ពាលាយ អព្យត្តាយ ទ្វត្តេន ឧបសម្បាទេន្តិ ។
ន កិក្ខវេ ពាលាយ អព្យត្តាយ ទ្វត្តេន ឧបសម្បាទេតព្ពា
យោ ឧបសម្បាទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុជានាមិ
កិក្ខវេ ព្យត្តាយ កិក្ខុនិយា បដិពលាយ ទ្វត្តេន
ឧបសម្បាទេតុំ ។ តាយ ទ្វតាយ កិក្ខុនិយា សង្ឃំ
ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា កិក្ខុនំ
ថានេ វន្ទិត្វា ឧក្កុដិកំ និសីទិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា
ឯវមស្ស វចនីយោ ឥត្ថន្នាមា អយ្យា ឥត្ថន្នាមាយ
អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯសាតោ ឧបសម្បន្នា

ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគធ្វើធម្មីកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឲ្យឧបសម្បទា
សូម្បីដោយទូតក៏បាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ឲ្យឧបសម្បទា (ដល់ភិក្ខុនី)
ដោយភិក្ខុទូត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
ឲ្យឧបសម្បទា (ដល់ភិក្ខុនី) ដោយភិក្ខុទូតទេ ភិក្ខុណាឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវ
អាបត្តិទុក្កដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ឲ្យឧបសម្បទា(ដល់ភិក្ខុនី)ដោយសិក្ខមា
នាទូត ។ បេ ។ ឲ្យឧបសម្បទាដោយសាមណេរទូត ។ បេ ។ ឲ្យឧបសម្ប-
ទាដោយសាមណេរីទូត ។ បេ ។ ឲ្យឧបសម្បទាដល់ឧបសម្បទាបេក្ខា
ដែលល្ងង់មិនឆ្លាសដោយទូត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ដល់ឧបសម្បទាបេក្ខា ដែលល្ងង់មិន
ឆ្លាសដោយទូតទេ ភិក្ខុណាឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឲ្យឧបសម្បទាដល់ភិក្ខុនីដែលឆ្លាសប្រតិ-
ពលដោយទូតបាន ។ ភិក្ខុនីជាទូតនោះ គប្បីចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើចីវរ
ឆៀងស្មាម្ខាង គ្រាបថ្វាយបង្គំបាទានៃភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយអង្គុយប្រ-
ហោងផ្គងអញ្ជលីឡើង ពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់ភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយ

ភិក្ខុនីខន្ធកេ ទូតេន ញត្តិចតុត្ថកម្មវបសម្ប៉ា

ភិក្ខុនីសង្ឃោ វិសុទ្ធា សា តេនចនេវ អន្តរាយេន ជាតច្ចតិ ឥត្ថន្នាមា អយ្យា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឧល្លុម្បតុ តំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។ ឥត្ថ-ន្នាមា អយ្យា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯតគោ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសង្ឃោ វិសុទ្ធា សា តេនចនេវ អន្តរាយេន ជាតច្ចតិ ទុតិយម្បិ អយ្យា ឥត្ថន្នាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឧល្លុម្បតុ តំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។ ឥត្ថន្នាមា អយ្យា ឥត្ថន្នាមាយ អយ្យាយ ឧបសម្បទាបេក្ខា ឯត-គោ ឧបសម្បន្នា ភិក្ខុនីសង្ឃោ វិសុទ្ធា សា តេនចនេវ អន្តរាយេន ជាតច្ចតិ តតិយម្បិ អយ្យា ឥត្ថន្នាមា សង្ឃំ ឧបសម្បទំ យាចតិ ឧល្លុម្បតុ តំ អយ្យា សង្ឃោ អនុកម្បំ ឧបាទាយោតិ ។

ภิក្ខុនីខន្ធកៈ ញត្តិចតុត្ថកម្មឧបសម្បទាដោយទូត

ចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឧបសម្បាបេក្ខានោះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើឡាយ ឥឡូវ ឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ សូមឧបសម្បាទនីសង្ឃ (ម្ដងទៀត) បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើឡាយ សូមព្រះសង្ឃអាស្រ័យសេចក្ដីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ឧបសម្បាបេក្ខានោះ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើឡាយ ឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវ ឧបសម្បាបេក្ខានោះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើឡាយ ឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ សូមឧបសម្បាទនីសង្ឃ (ម្ដងទៀត) បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើឡាយ សូមព្រះសង្ឃអាស្រ័យសេចក្ដីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់នូវឧបសម្បាបេក្ខានោះ អស់វារៈពីរដងផង ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើឡាយ ឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់នាងជាម្ចាស់ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធភិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវ ឧបសម្បាបេក្ខានោះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើឡាយ ឧបសម្បាបេក្ខាឈ្មោះនេះ សូមឧបសម្បាទនីសង្ឃ (ម្ដងទៀត) បពិត្រលោកម្ចាស់ចាំធ្វើឡាយ សូមព្រះសង្ឃអាស្រ័យសេចក្ដីអនុគ្រោះស្រោចស្រង់ ឧបសម្បាបេក្ខានោះអស់វារៈបីដងផង ។

[๒๖๐] ภิกษุใด กล่าวอย่างนี้ ในสมัยใกล้รุ่งว่า ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย ข้าพเจ้าได้ฝันอย่างนี้ว่า ข้าพเจ้าได้ทำอุปสมบทให้แก่สตรีนามว่าอุตตรา ด้วยญัตติจตุตถกรรม ครั้นข้าพเจ้าทำอุปสมบทให้แก่สตรีนามว่าอุตตราด้วยญัตติจตุตถกรรมแล้ว ได้ให้ปฏิญญาว่า ดูก่อนอุตตรา เธอจงเข้าไปหาภิกษุณีสงฆ์ ครั้นเข้าไปหาแล้ว จงบอกภิกษุณีสงฆ์อย่างนี้ว่า ดูก่อนพี่หญิงทั้งหลาย ข้าพเจ้าได้ทำอุปสมบทให้แก่สตรีนามว่าอุตตราด้วยญัตติจตุตถกรรม ดูก่อนพี่หญิงทั้งหลาย ข้าพเจ้า

(៤៦០) កិក្ខុដែលធ្វើសប្រតិពល គប្បីប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដ្បិតឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ
របស់កិក្ខុនីឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុង
សំណាក់កិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខានោះមកពុំបាន ព្រោះ
មានអន្តរាយណាមួយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះ
ជាឧបត្តិនី សូមឧបសម្បាទនីយសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ បើកម្មមានកាលគួរ
ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីញ៉ាំងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនី
ឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់កិក្ខុនី
ឈ្មោះនេះ បានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុងសំណាក់កិក្ខុនី
សង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខានោះ មកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយ
ណាមួយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនី
សូមឧបសម្បាទនីយសង្ឃ (ម្តងទៀត) ឥឡូវនេះសង្ឃញ៉ាំងឧបសម្បទា
បេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនីឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧប-
សម្បទានៃឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនីសម
គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម

ยสฺส ฉกฺขมตี สีมา สาสีเยยฺย ฯ ตุเตยมฺปิ ปเทสมตฺตํ วฏฺฏติ ฯ เปฯ ตติยมฺปิ ปเทสมตฺตํ วฏฺฏติ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา สีมาสมฺภินฺนา สีมาย อุปสมฺปทา-เปกฺขา ปกติโต อุปสมฺปนฺนา ภิกฺขุนีสงฺฆา วิสุทฺธา สา กิเรตฺถ จินฺเตยฺย อนฺตรายิเก ธมฺมเต สีมาสมฺภินฺนา สงฺฆา อุปสมฺปาเทตุ สีมาย ปริยาปนฺนตฺตา ฯ สงฺฆา สีมาสมฺภินฺนา อุปสมฺปาเทติ สีมาย ปริยาปนฺนตฺตา ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ สีมาย อุปสมฺปทา สีมาย ปริยาปนฺนตฺตา สา ตุณฺหสฺส ยสฺส ฉกฺขมติ สีมา สาสีเยยฺย ฯ อุปสมฺปนฺนา สงฺฆสฺส สีมาสมฺภินฺนา สีมาย ปริยาปนฺนตฺตา ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามีติ ฯ ตาวเทว ฉายา เมตพฺพา อุตุปฺปมาณา อาจิกฺขิตพฺพา ทิวสภาโค อาจิกฺขิตพฺพา

មិនសមគួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីឆ្លើយមក ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ របស់កិក្ខុនីឈ្មោះនេះបានឧបសម្បទាដោយចំណែកម្ខាង បរិសុទ្ធក្នុងសំណាក់នៃកិក្ខុនីសង្ឃហើយ ឥឡូវឧបសម្បទាបេក្ខានោះមកពុំបាន ព្រោះមានអន្តរាយណាមួយ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនី សូមឧបសម្បទានឹងសង្ឃ (ម្តងទៀត) ។ ឥឡូវនេះសង្ឃញ៉ាំងឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះមានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនី ឲ្យបានឧបសម្បទា ។ ឧបសម្បទានៃឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនី សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ ឧបសម្បទាបេក្ខាឈ្មោះនេះ មានកិក្ខុនីឈ្មោះនេះជាឧបត្តិនី សង្ឃបានឲ្យឧបសម្បទាហើយ ។ ឧបសម្បទាកម្មនេះសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។ កិក្ខុត្រូវរៀសស្រមោល ប្រាប់ប្រមាណរដូវ ប្រាប់ចំណែកថ្ងៃ

สนฺติเต อาปตฺติกฺขนฺเธ ภิกฺขุนิโย วตฺถุ ตสฺมา ตาโย จ นิสฺสาย อญฺญ จ อกรณียานิ อาจิเณฺณยฺยาถาติ ฯ

[๒๖๑] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย อาราเม วิหรนฺติ ฯ ฉนฺนา นฺหายนฺติ ฯ ภควาโต ปฏิสตฺถุ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺขเว ภิกฺขุนิโย อาราเม วตฺตพฺพา โย วาเสยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๒๖๒] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเรน ทุกฺขาสเกน ภิกฺขุนิสงฺฆสฺส ทุกฺโขสิโต ทิโณฺณ โหติ ฯ ภควาโต ปฏิสตฺถุ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ทุกฺโขสิตนฺติ ฯ ทุกฺโขสิโต น สมฺมติ ฯ ภควาโต ปฏิสตฺถุ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว อุปสฺสยนฺติ ฯ อุปสฺสโย น สมฺมติ ฯ ภควาโต ปฏิสตฺถุ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ฆรกมฺมนฺติ ฯ ฆรกมฺม น สมฺมติ ฯ ภควาโต ปฏิสตฺถุ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปุกฺกลิกกมฺม กาตุนฺติ ฯ

ប្រាប់សង្ឃាតិ ទើបត្រូវប្រាប់ពួកភិក្ខុនីថា នាងចាំឆ្លាយត្រូវប្រាប់ទុស្សយ ๓ យ៉ាងផង អភរណីយភិក្ខុ ๘ យ៉ាងផង ដល់ភិក្ខុនីថ្មីនោះ ។

[๒๖๑] សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីចាំឆ្លាយនៅក្នុងវត្រ ។ ពួកអ្នកលេងតែងប្រទូស្ត ។ ភិក្ខុចាំឆ្លាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្លាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវនៅក្នុងវត្រទេ ភិក្ខុនីណានៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

[๒๖๒] សម័យនោះឯង ឧបាសកម្នាក់ ប្រគេនឃ្មាំង(សម្រាប់ជាក់របស់) ដល់ភិក្ខុនីសង្ឃ ។ ភិក្ខុចាំឆ្លាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្លាយ តថាគតអនុញ្ញាតឃ្មាំង ។ ឃ្មាំងក៏មិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ភិក្ខុចាំឆ្លាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្លាយ តថាគតអនុញ្ញាតផ្លុះ ។ ផ្លុះក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ភិក្ខុចាំឆ្លាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្លាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវនៃវកម្ម (ការងារថ្មី) ។ នវកម្មក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ ។ ភិក្ខុចាំឆ្លាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្លាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យឆ្លើនវកម្មនោះទៅជារបស់បុគ្គលវិញ ។

ภิกฺขุนีขนฺธเก อญฺญตรภิกฺขุวตฺถุ ภิกฺขุนีสมฺมุติ

[๒๖๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตร ภิกฺขุนี สทฺธึ สนฺทิสนฺตกฺกา ภิกฺขุนีสุ ปกฺขนฺทิตา โหติ ฯ ตสฺสา ปกฺขนฺทิตาย ภิกฺขู วุฏฺฐาสิ ฯ อถ โข ตสฺสา ภิกฺขุนิยา เอตทโหสิ กถ นุ โข มยา สมฺมา ภควา ชานาตพฺโพ ฯ ภควาโต เอตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ญตฺติสมฺปนฺเนน สงฺเฆน สมฺมนฺนิตุ ฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ ปฐม ภิกฺขุนี ยาจิตพฺพา ยาจิตฺวา ปจฺฉา ภิกฺขุนิยา ปฏิจฺฉาเปตพฺพา ฯ ปฏิจฺฉาเปตฺวา สมฺมนฺนิตพฺพา ฯ ปฐม ภิกฺขุนี ยาจิตพฺพา ฯ กถ ยาจิตพฺพา ฯ ปฐม ภิกฺขุนี

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ រឿងស្រីម្នាក់ ទំនាក់ទំនងការសន្មតភិក្ខុនី

(៤៦៣) សម័យនោះឯង មានស្ត្រី ១ នាក់ មានគភ៌នៅខ្ចី ចូលមកបួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនី ។ លុះស្ត្រីនោះបួសហើយ គភ៌ក៏ប្រសូតមក ។ ភិក្ខុនីនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញនឹងថែរក្សាទារកនេះ ដោយប្រការដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យចិញ្ចឹមដរាបតែទារកនោះបានដឹងក្តី ។ ម្តេចភិក្ខុនីនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញម្នាក់ឯងនៅជាមួយនឹងក្មេងប្រុសមិនបាន ទាំងភិក្ខុនីឯទៀត ក៏នៅជាមួយនឹងក្មេងប្រុសមិនបាន តើអាត្មាអញត្រូវថែរក្សាដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតភិក្ខុនី ១ រូប ឲ្យបានជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវសូមភិក្ខុនីជាមុន លុះសូមរួចហើយគប្បីឲ្យភិក្ខុនីដែលឈ្មោះប្រតិពល ប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យបានជាគំរប់ពីរនឹងភិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ។

ฬสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม อยฺยา สงฺฆา สงฺฆา ฯเปฯ กิจฺจนฺติ ฯ สุณาตุ เม อยฺยา สงฺฆา สงฺฆา ฯเปฯ สมฺมนฺนติ ฯเปฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฯเปฯ สา ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ สา ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา สงฺเฆน ฯเปฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามิ ฯ อถ โข ตสฺส ภิกฺขุโน ปกตตฺตา ฯเปฯ ปฏิปุจฺฉิตพฺพนฺติ ฯ ปกตตฺตา หิ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปพฺพาเชตฺวา สาตาเรยฺยกนฺติ[1] ปุริเส ปฏิปุจฺฉิตุ[2] เอวรูปี ธารกา ปฏิปุจฺฉิตุนฺติ ฯ

(๒๖๔) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ กตูปสมฺปทา อฏฺฐวสฺสา โหติ มาตุคามวีตี ฯ อถ โข ตสฺส ภิกฺขุโน ปกตตฺตา หิ น ลภติ ปกติยา วตฺตุ อญฺญาย น ภิกฺขุโน น ลภติ สทา หิ วตฺตุ

๑ อญฺญสฺมึ ฯ ๒ ฉ. ม. ปฏิปุจฺฉิตุนฺติ ฯ

នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះទាន់ជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតកិក្ខុនី ឈ្មោះនេះឲ្យបានជាគំរប់ពីរនឹងកិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ។ ការសន្មតិកិក្ខុនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិក្ខុនីឈ្មោះនេះ សមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អគ្គណា នាងជាម្ចាស់អគ្គនោះ គប្បីស្ងៀម មិនសមគួរដល់នាងជាម្ចាស់អគ្គណា នាងជាម្ចាស់អគ្គនោះគប្បីឆ្លើយមក ។ កិក្ខុនីឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មត ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិក្ខុនីឈ្មោះនេះហើយ ។ ការសន្មតិនេះ សមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុនីជាគំរប់ពីរបស់កិក្ខុនីនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញត្រូវថែរក្សាកុងឥរកនោះដូចម្តេច ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យថែរក្សាកុងឥរកនោះដូចជាប្រតិបត្តិក្នុងបុរសជាទៃដែរ លៀរលែងតែការដេកក្នុងផ្ទះជាមួយគ្នាចេញ ។

(๒๖๔) សម័យនោះឯង មានកិក្ខុនី ๑ រូប ត្រូវគេរុកាបត្តិហើយ នៅប្រព្រឹត្តមានត្ត ។ កិក្ខុនីនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញម្នាក់ឯងនៅមិនបាន ទាំងកិក្ខុនីឯទៀត ក៏នៅជាមួយអាត្មាអញមិនបាន

กถญฺจ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ กถาวตฺถุ ปฏิมุกฺกนฺติ
อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปกตึ ภิกฺขุนึ สมฺมชฺชนึ
ตสฺสา ภิกฺขุนิยา ฉุฑฺเฑตุนฺติ ฯ ปาฏิเทสนียนฺติ ภิกฺขเว
สมฺมชฺชนึ ฯ ปฐมํ ภิกฺขุนึ ยาจิตพฺพา ยาจิตฺวา ฌาปิตาย
ภิกฺขุนิยา ปฏิคฺคหาเปตฺวา สงฺฆา ญาเปตพฺโพ สุณาตุ
เม อยฺยา สงฺฆา ยทิ สมฺปตฺตกลฺลํ สงฺฆา
ฐปฺปกมฺมํ ภิกฺขุนึ สมฺมชฺชนิยา ฐปฺปกมฺมาย ภิกฺขุนิยา
ฉุฑฺเฑตุนฺติ ฯ ปาฏิเทสนียนฺติ ฯ สุณาตุ เม อยฺยา สงฺฆา
สงฺฆา ฐปฺปกมฺมํ ภิกฺขุนึ สมฺมชฺชนึ ฐปฺปกมฺมาย
ภิกฺขุนิยา ฉุฑฺเฑตุนฺติ ฯ ยสฺสายฺยาย ขมติ ฐปฺปก-
มฺมาย ภิกฺขุนิยา สมฺมชฺชนิยา ฐปฺปกมฺมาย ภิกฺขุนิยา
ฉุฑฺเฑตุนฺติยา ปาปณิกสฺส ยสฺสายฺยาย ขมติ ปาปณิกาย
ภิกฺขุนิยา ปฏิคฺคหาเปตฺวา สงฺฆา ญาเปตพฺพา สุณาตุ
เม อยฺยา สงฺฆา ยทิ สมฺปตฺตกลฺลา สงฺฆา
ฐปฺปกมฺมา ภิกฺขุนิยา สมฺมชฺชนิยา ฐปฺปกมฺมาย ภิกฺขุนิยา
ฉุฑฺเฑตุนฺติ ฯ ปาฏิเทสนียนฺติ ฯ สุณาตุ เม อยฺยา สงฺฆา
สงฺฆา ฐปฺปกมฺมา ภิกฺขุนิยา สมฺมชฺชนิยา

អាត្មាអញគួរប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កិព្ភនីពាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិព្ភនីពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតកិព្ភនី ๑ រូបឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិព្ភនីនោះ ។ ម្នាលកិព្ភនីពាំងឡាយ គប្បីសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ត្រូវសូមកិព្ភនីជាមុនសិនលុះសូមរួចហើយ កិព្ភនីដែលគ្មានប្រតិពល គប្បីផ្តៀងសង្ឃថា បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតកិព្ភនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិព្ភនីឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រនាងជាម្ចាស់ សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវនេះ សង្ឃសន្មតកិព្ភនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិព្ភនីឈ្មោះនេះ ។ ការសន្មតកិព្ភនីឈ្មោះនេះ ឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិព្ភនីឈ្មោះនេះ គួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីស្ងៀម មិនគួរដល់នាងជាម្ចាស់អង្គណា នាងជាម្ចាស់អង្គនោះគប្បីនិយាយឡើង ។ កិព្ភនីឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសន្មតឲ្យជាគំរប់ពីរនឹងកិព្ភនីឈ្មោះនេះហើយ ។ ការសន្មតនេះ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំដំណើរនេះទុកដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(๒๖๔) សម័យនោះឯង មានកិព្ភនី ๑ រូប មិនបានពោលលាសិក្ខា ហើយស្រាប់តែសឹកចេញទៅ ។ នាងនោះ កំត្រឡប់មក

កិក្ខូនំយោ ឧបសម្បទំ យោចិ ។ ភគវាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ ន កិក្ខវេ កិក្ខុនំយោ សិក្ខាបច្ចក្ខាតំ យនេវ សា វិព្ភន្តា តនេវ សា កិក្ខុនីតិ ។

[๒๖๖] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា កិក្ខុនី សកាសាវា តិត្ថាយតនំ សង្កមិ ។ សា បុន បច្ចាគច្ឆិ កិក្ខុនំយោ ឧបសម្បទំ យោចិ ។ ភគវាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ យោ សា កិក្ខវេ កិក្ខុនី សកាសាវា តិត្ថាយតនំ សង្កន្តា សា អាគតា ន ឧបសម្បាទេតព្វាតិ ។

[๒๖๗] តេន ខោ បន សមយេន កិក្ខុនំយោ បុរិសេហិ អភិរាធនំ កេសច្ឆេទនំ ឧទ្ធច្ឆេទនំ វណាប្ប-ដិកម្មំ ភុញ្ជាយន្តា ន សាធិយន្តិ ។ ភគវាតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ អនុជានាមិ កិក្ខវេ សាធិយិតុន្តិ ។

សូមទុបសម្បទានឆ័ត្តកុដីចាំឆ្ងាយវិញ ។ ភិក្ខុចាំឆ្ងាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ(បើ)ភិក្ខុនីមិនបានពោលលាសិក្ខាទេ ភិក្ខុនីនោះសឹកចេញទៅព្រោះហេតុណា នាងនោះមិនហៅថា ភិក្ខុនី ព្រោះតែហេតុនោះឯង ។

(៤៦៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូបចូលទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយចាំឆសំពត់គាសាវៈ នាងនោះកើតត្រឡប់មកសូមទុបសម្បទានឆ័ត្តកុដីចាំឆ្ងាយវិញ ។ ភិក្ខុចាំឆ្ងាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ភិក្ខុនីណាចូលទៅកាន់តិរ្ថិយចាំឆសំពត់គាសាវៈ ហើយនាងនោះត្រឡប់មកវិញ សង្ឃមិនត្រូវឲ្យទុបសម្បទាទេ ។

(៤៦៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីចាំឆ្ងាយមានសេចក្តីរវល់ក្តៅក្រហាយមិនត្រេកអរចំពោះតិរ្ថិយថ្វាយបង្គំ ការគោរសក់ ការកាត់ក្រចក ចំពោះការភក្សាដំបៅមួយអន្ទឹងដោយបុរសចាំឆ្ងាយ ។ ភិក្ខុចាំឆ្ងាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីត្រេកអរបាន ។

(๒๖๘) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย ปลฺลงฺเกน นิสีทนฺติ ปลฺลตฺถิกมฺปิ สาทิยนฺติ[๑] ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺเว ภิกฺขุนิยา ปลฺลงฺเกน นิสีทิตพฺพํ ยา นิสีเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๖๙) เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุนี ตีลาตา โหติ ฯ ตสฺสา วีตา ปลฺลงฺกา[๒] น ผาสุ โหติ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ ฯ อนุชานามิ ภิกฺเว ภิกฺขุนิยา อฑฺฒปลฺลงฺกนฺติ ฯ

(๒๗๐) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย วจฺจกุฏิยา วจฺจํ กเรนฺติ ฯ ฉฑฺฑิโย ภิกฺขุนิโย ตตฺเถว คณฺหึ ฯ ภควาโต ฯเปฯ อาโรเจสุ น ภิกฺเว ภิกฺขุนิยา วจฺจกุฏิยา วจฺโจ กาตพฺโพ ยา กเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ อนุชานามิ ภิกฺเว โยนฺธาวีเต ขุปริมปริจฺเฉเท วจฺจํ กาตุนฺติ ฯ

(๒๗๑) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย จุณฺณนฺ ฉฑฺฑยนฺติ ฯ มนุสฺสา ขุฑฺฑยนฺติ ขียนฺติ วิหาเรนฺติ

๑ ฉ. สาทิยนฺติ ฯ ๒ ฉ. ม. ปลฺลงฺเกน ฯ

កថាពន្ធនៈ: រឿងពួកភិក្ខុនីអង្គុយពែនភ្នែនជាដើម

(៤៦៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយអង្គុយពែនភ្នែនហើយ កំត្រេកអរនឹងសម្ផស្សកែងដើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវអង្គុយពែនភ្នែនទេ ភិក្ខុនីណាអង្គុយ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(៤៦៩) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុនី ១ រូបឈឺ ។ ភិក្ខុនីនោះ បើរៀវពែនភ្នែនមិនមានសេចក្តីសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីអង្គុយពែនដើងម្ខាងបាន ។

(៤៧០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ បន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងបង្គន់ ។ ឯពួកឆព្វគ្គិយាភិក្ខុនីក៏ទៅរលួតគគិ (ក្ងួន) ក្នុងបង្គន់នោះឯង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមិនត្រូវបន្ទោបង់វច្ចៈក្នុងបង្គន់ ភិក្ខុនីណាបន្ទោបង់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីបន្ទោបង់វច្ចៈទៅក្នុងទីខាងក្រោម ដែលមិនមានបិទបាំង មានបិទបាំងតែខាងលើដុំវិញ ។

(៤៧១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ឆ្អូតទឹកដោយគ្រឿងលំអិត ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា

។ បេ ។ សេយฺยถาปิ តิมิ តาทิสาย เอวรูปาย ปฏิปตฺติยา อาเทเสน ฯ ส เจ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา จุณฺณาน ชนาย ยิตฺวา ยา ชนาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว กุกฺกุจฺจปกตาย ปฏิกาตุนฺติ ฯ

[๒๗๒] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิยา ฉวิตจกาย[1] มตฺติกาย ชนาเปนฺติ ฯ มนุสฺสา ชิคุจฺฉนฺติ ฑียนฺติ วิเหฐนฺติ ฯ เสยฺยถาปิ คิหินิโย กามโภคินิโย ฯ ภควโต เอตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ ส เจ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ฉวิตจกาย มตฺติกาย ชนาเปยฺย ชนาเปนฺติ ยา ชนาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺขเว ปกติมตฺติกาติ ฯ

[๒๗๓] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิยา ฉฑฺฑิเต ชนาเปนฺติ โกลาหลา อกสุ ฯ ภควโต เอตมตฺถ อาโรเจสุ ฯ ส เจ ภิกฺขุ ภิกฺขุนิยา ฉฑฺฑิเต ชนาเปยฺย ชนาเปนฺติ ยา ชนาเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

---

๑ ฉ. ม. ฉวิตจกาย ฯ

ฯ เปฯ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ កិក្ខុពាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាំងឡាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវជ្រួតទឹកដោយគ្រឿងលំអតទេ កិក្ខុនីណាជ្រួត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវកុណ្ឌកនឹងដីស្អិត ។

(๒๗๒) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីពាំងឡាយ ជ្រួតទឹកដោយដីស្អិតដែលគេអប់ ។ មនុស្សពាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តុះបង្អាប់ថា ฯ เปฯ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ កិក្ខុពាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាំងឡាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវជ្រួតទឹកដោយដីស្អិតដែលគេអប់ទេ កិក្ខុនីណាជ្រួត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិក្ខុពាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតនូវដីស្អិតប្រក្រតី ។

(๒๗๓) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីពាំងឡាយ ជ្រួតទឹកកន្ធរពេងសម្រាប់រក្សាកាយ ហើយធ្វើនូវកោលាហល ។ កិក្ខុពាំងឡាយគ្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុពាំងឡាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវជ្រួតទឹកកន្ធរពេងសម្រាប់រក្សាកាយទេ កិក្ខុនីណាជ្រួត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

ภิกฺขุนีขนฺธเก ภิกฺขุนีนํ อุปสมฺปทา

(๒๗๔) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย ปฏิเสวาเต อุปสมฺปชฺชนฺติ ฉาทาเปตฺวาปิ สาเปตฺวาปิ[๑] ฯ ภควาเต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺเวหิ ภิกฺขุนิโย ปฏิเสวาเต อุปสมฺปาเทตพฺพา โย อุปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๗๕) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย อนฺเตวาสิเก อุปสมฺปาเทนฺติ ฯ ฉฏฺฐา ฆฺนนฺติ ฯ ภควาเต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ น ภิกฺเวหิ ภิกฺขุนิโย อนฺเตวาสิเก อุปสมฺปาเทตพฺพา โย อุปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

(๒๗๖) เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนิโย ปุริสสนฺเตฺย อุปสมฺปาเทนฺติ ฯ มนุสฺสา ขุชฺฌนฺติ ฑียนฺติ วิหาเรนฺติ ฯ เป ฯ เสยฺยถาปิ กามโภคินิโย ฯ เป ฯ ภควาเต เอตมตฺถํ อาโรเจสุ ฯ เป ฯ น ภิกฺเวหิ ภิกฺขุนิโย ปุริสสนฺเตฺย อุปสมฺปาเทตพฺพา โย อุปสมฺปาเทยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส อนุชานามิ ภิกฺเวหิ มหิโลปสนฺเตฺย อุปสมฺปาเทตุนฺติ ฯ

ตติยภาณวารํ ฯ

ภิกฺขุนีขนฺธเก นิฏฺฐิตํ ทสมํ ฯ

ตสฺมิญฺจิ ขนฺธเก วตฺถู ฉกฺขตฺตุ ฉ ฯ

---

๑ ฉ. สาทิยนฺติ ฯ

(๒๗๔) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីចាំឆ័ព្វាយដួតទឹក(បៃវម្ុខ។៧) ក្នុងទីប្រាសចៃ្ទក ហើយត្រេកអរនឹងសម្ផស្សចៃ្ទក ។ កិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវដួតទឹក (បៃវម្ុខ។៧) ក្នុងទីប្រាសចៃ្ទក កិក្ខុនីណាដួត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๗๕) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីចាំឆ័ព្វាយ ដួតទឹកក្នុងទីដែលមិនមែនជាកំពង់ ។ ពួកអ្នកលេងទៅប្រជុំស្ត (ផ្ទើអសន្ធម្ម) ។ កិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវដួតទឹកក្នុងទីមិនមែនជាកំពង់ កិក្ខុនីណាដួត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

(๒๗๖) សម័យនោះឯង កិក្ខុនីចាំឆ័ព្វាយ ដួតទឹកក្នុងកំពង់ទឹកសម្រាប់បុរស ។ មនុស្សចាំឆ័ព្វាយពោលចោស តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា ។ បេ ។ ដូចជាស្រីគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ។ បេ ។ កិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ កិក្ខុនីមិនត្រូវដួតទឹក ក្នុងកំពង់សម្រាប់បុរសទេ កិក្ខុនីណាដួត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ម្នាលកិក្ខុចាំឆ័ព្វាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីដួតទឹកក្នុងកំពង់សម្រាប់ស្រីដ៏ប្រសើរ គឺកិក្ខុនីផងគ្នា ។

ភាណវារៈ ទី ๓ ។

ចប់ ភិក្ខុនីខន្ធកៈ ទី ๑๐ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មានរឿង ๑๐๖ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៧៧] បព្ពជ្ជំ តោតមី យាចិ

ជានុញ្ញាសិ តថាគតោ

កបិលវត្ថុ វេសាលិំ

អគមាសិ វិនាយកោ ។

រជោកិណ្ណោ[1] តោ ជដកេសុ

អានន្ទស្ស បវេទយិ ។

អញ្ជោតិ ឆយតោ យាចិ

មាតាតិ ភោសិ តាតិ ច ។

វស្សសតំ តទហុ ច

អភិក្ខុ បញ្ហាសីសតា

បភវណោ តថុទ្ធម្មា

---

១ ឱ. ម. រជោកិណ្ណោ ។

ទុតានតិបញ្ញត្តិរឿងនៃភិក្ខុនីទី២ឆព្វគ្គិយវត្ថុ

(๔๗๗) រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីសូមបព្វជ្ជា ព្រះតថាគត ជាវិនាយកមិនទ្រង់អនុញ្ញាត ហើយស្តេចចេញចាកក្រុងកបិលពស្តុទៅគាន់ក្រុងវេសាលី ๑ ฯ រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី មានព្រះអង្គប្រឡាក់ដោយធូលី ទ្រង់ព្រះសណ្ដិតខៀបក្រាងទ្វារហើយទូលសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះអានន្ទ ๑ ฯ រឿងព្រះអានន្ទទូលសូមបព្វជ្ជា ឱ្យព្រះនាងគោតមី តាមន័យដែលព្រះអង្គថា គួរនឹងបានសម្រេចមគ្គផលដែរ ដោយពោលអាងថា ព្រះនាងគោតមី ជាព្រះមាតុច្ឆាផង ជាអ្នកចិញ្ចឹមព្រះអង្គផង ฯ រឿងព្រះសាស្តាទ្រង់សម្តែងគុណមិ៨ប្រការ គឺភិក្ខុនីសូម្បីមានវស្សា ๑ រយ ក៏ត្រូវគោរពភិក្ខុ ដែលទើបបានឧបសម្បទាក្នុងថ្ងៃនោះ ๑ ភិក្ខុនីមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងអាវាសគ្មានភិក្ខុ ๑ ភិក្ខុនីត្រូវស្វែងរកធម៌ពីរប្រការ អំពីសំណាក់ភិក្ខុសង្ឃ ๑ ភិក្ខុនីត្រូវបវារណា ក្នុងទីកន្លោសង្ឃ ๑ ភិក្ខុនីត្រូវគុំកាបត្តិហើយ ត្រូវប្រព្រឹត្តបក្ខមានត្ត ក្នុងទីកន្លោសង្ឃ ๑

ยสฺมา วสฺสา อนกฺกาสนา

ทิวาโว จ อฏฺฐ ธมฺมา[๑]

ยาวชีวนฺตุวตฺตนา ฯ

ครุธมฺมา ปฏิกฺกโม

สา วสฺสา อุปสมฺปทา ฯ

วสฺสสหสฺสญฺจ ปโรวา

กุมฺภเชนกา เสตฏฺฐิ

มญฺเจฏฺฐิกา อุปมาเก

ฆโร สทฺธมฺมหีนสา

ทาตุญฺจ ทาตุเยฺยนาปมาเก[๒]

ปุน สทฺธมฺมสณฺฐิตี

อุปสมฺปาเนตุ อยฺยา

---

๑ ฉ. ทิวาทฺเวฏฺฐิ เต ธมฺมา ฯ ม. ทิวาทฺเว อฏฺฐิ ธมฺมา ฯ ๒ ฉ. ม. อาจุญฺจิ ทาตุเยฺยา ปิ ตา ฯ

កិកូនីត្រូវស្វែងរកឧបសម្បទា ឲ្យនាងសិក្ខមានា ដែលបាន
សិក្ខាធម៌ ៦ ប្រការ អស់ពីរវស្សាក្នុងសំណាក់ឧកគោសធ្ឫ ១
កិកូនីមិនត្រូវដេរប្រទេចកិក្ខុ ១ កិកូនីមិនត្រូវឲ្យនុវាទដល់កិក្ខុ ១
កិកូនីត្រូវប្រព្រឹត្តតាមគរុធម៌ ៨ ប្រការដោយអស់ជីវិត ១ ។ រឿង
ព្រះអានន្ទរៀនគរុធម៌ ៨ ប្រការ ហើយប្រាប់ដល់ព្រះនាង-
បជាបតីគោតមីថា បើព្រះនាងទទួលប្រព្រឹត្តគរុធម៌ ៨ ប្រការ
នាងនឹងបានឧបសម្បទា ១ ។ រឿងព្រះមានព្រះភាគត្រាស់
ថា បើមិនមានស្រីបួសទេ ព្រះសទ្ធម្មនឹងឋិតនៅអស់១ពាន់
ឆ្នាំ កាលបើមានស្រីបួស ព្រះសទ្ធម្មនឹងឋិតនៅបានត្រឹមតែ
ប្រាំរយឆ្នាំ ប្រៀបដូចចោរលួចឆ្នាំង ឬប្រៀបដូចគ្រាដែលស្ត្រី
ស្រែវ ពុំនោះសោត ដូចជាគ្រាកើតដែលស្ត្រីអំពៅ ឯមាតុគ្រាម
តែងបៀតបៀនព្រះសទ្ធម្ម យ៉ាងនោះដែរ មួយវិញទៀត
បុរសទប់ទឹកឲ្យជាប់នៅយ៉ាងណា គរុធម៌ ៨ ប្រការ ដែលព្រះ
អគ្គបញ្ញត្តទុកមក ក៏ញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យឋិតថេរ យ៉ាងនោះ
ដែរ ១ រឿងព្រះមានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឧបសម្បទាដល់
កិកូនី ១ រឿងពួកកិក្ខុនីនិយាយនឹងព្រះនាងបជាបតីគោតមី
ថា ព្រះនាងជាម្ចាស់ មិនទាន់បានឧបសម្បទានៅឡើយ ១

ยาวาวุฏฺฐาติ ภิกฺขนา

น ภาริสฺสนฺติ ตาเทยฺย

สาธารณา สาธารณำ

ทิฆทีฆา ชาตาเมทกฺขญฺ

โกธน ลุทฺโธ อุปสฺสุยำ

น ชาตนฺติ จ อาจิกฺขิ

น ภาเวนฺติ จ ภิกฺขูหิ

ปฏิกฺกเมตุ ภิกฺขูหิ

ภิกฺขูนีหิ ปฏิกฺกเมา

อาจิกฺขิ ภิกฺขู ภิกฺขูหิ

อุชฺฌายนฺติ ภิกฺขูหิ ปา

อาจิกฺขิตุ ภณฺฑนญฺ

រឿងព្រះនាងបជាបតីគោតមី ទូលសូមឲ្យទ្រង់អនុញ្ញាត ការគោរពដល់ភិក្ខុ ភិក្ខុនី តាមលំដាប់ចាស់ទី ហើយព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ថាមិនបាច់តថាគតអនុញ្ញាតទេ ๑ រឿងព្រះនាងបជាបតីគោតមីទូលសួរអំពីសាធារណៈនឹងអសាធារណសិក្ខាបទ ๑ រឿងទ្រង់ប្រទានឧវាទ ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបាតិមោក្ខ ๑ រឿងពួកភិក្ខុសង្ឃយោថា ត្រូវនរណា សម្តែងបាតិមោក្ខ ๑ រឿងភិក្ខុបួសទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនី ๑ រឿងពួកភិក្ខុនីមិនបេះបាតិមោក្ខ ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុប្រាប់បាតិ-មោក្ខុទ្ទេស ๑ រឿងភិក្ខុនីមិនសំដែងអាបត្តិ ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុទទួលអាបត្តិរបស់ពួកភិក្ខុនី ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុប្រាប់ដល់ការសំដែងអាបត្តិដល់ពួកភិក្ខុនី ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនីផងគ្នាទទួលអាបត្តិ ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុប្រាប់ការទទួលអាបត្តិ ដល់ពួកភិក្ខុនី ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យពួកភិក្ខុធ្វើកម្មដល់ពួកភិក្ខុនី ๑ រឿងមនុស្សពាលឯ្យពោលទោសថា ភិក្ខុនីពាលនេះជាប្រពន្ធរបស់ភិក្ខុ ๑ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកភិក្ខុប្រាប់ការធ្វើកម្មដល់ពួកភិក្ខុនី ๑ រឿងភិក្ខុនីឈ្លោះគ្នាកណ្តាលសង្ឃ ๑ រឿង

ภิกฺขุนีวิภงฺเค ฉฏฺฐนฺตาปตฺติ

เวเยฺยาวจฺจกรณาย จ

สารตฺตายา กนฺตมาเนเกฺ[๑]

อาวสิตฺวา กายา ฆาตุ จ

อนฺตมโส ตงฺขณิกาสนฺ

สมฺปชานมุสาวาเทฺ วชฺชกา

อาวสิตฺวายา ธมฺมกมฺมนฺ

ภิกฺขุนิยา สงฺฆาทิเสสนฺ

อาปชฺชนฺติ ทฺวาทสนฺ

ธุเร ตีสุ ปกฺขา จ ปญฺจหิ

ธุเร ตีสุ ปกฺขา จ ปญฺจหิ

ฉนฺทาย ทสหิ ปญฺจหิ

ฉนฺทาย ทสหิ ปญฺจหิ

---

๑ ฉ. ม. กนฺตมาเนเกฺ ฯ ๒ ฉ. ม. กปฺปติ ธุ เวเ ฯ

ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុលើកកម្មវិបស់ភិក្ខុនី ប្រគល់ឲ្យភិក្ខុនីផង
គ្នា ១ រឿងភិក្ខុនីជាកូនសិស្សនោងទប្បលវណ្ណា ១ រឿង
ទ្រង់គង់ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ១ រឿងពួកភិក្ខុ សាបពួកភិក្ខុនី
ដោយកន់ដីទឹក ១ រឿងអាន្ទិយភិក្ខុមិនគួរឲ្យពួកភិក្ខុនីថ្វាយ
បង្គំ ១ រឿងពួកភិក្ខុ សើយកាយ សើយក្បៅ បញ្ចេញអង្គ-
ជាត បំអកបំអន់ពួកភិក្ខុនី ផ្សំផ្គុំភិក្ខុជាមួយនឹងពួកភិក្ខុនី ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យធ្វើទណ្ឌកម្ម មិនឲ្យភិក្ខុនីសំពះពួក
ភិក្ខុ ១ រឿងភិក្ខុនីសាបទឹកនឹងកត់លើពួកភិក្ខុ ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើអាវរណកម្ម ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យបញ្ឈប់ទុ
វាទ ១ រឿងពួកភិក្ខុគិតថា តាលធ្វើទោសថាជាមួយនឹងភិក្ខុនី
ដែលឃាត់ទុវាទហើយគួរឬមិនគួរ ១ រឿងទាយីឃាត់ទុវាទ
ហើយ ចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ១ រឿងភិក្ខុល្ងង់ឃាត់
ទុវាទ ១ រឿងពួកភិក្ខុឃាត់ទុវាទដោយឥតរឿង ១ រឿងពួកភិក្ខុ
ឃាត់ទុវាទហើយមិនឲ្យវិនិច្ឆ័យ ១ រឿងភិក្ខុនីសង្ឃទៅទទួល
យកទុវាទ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនី ៤-៥ រូបទៅ
ទទួលយកទុវាទ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុនី ២-៣ រូប
ទៅទទួលយកទុវាទ ១ រឿងពួកភិក្ខុមិនទទួលឲ្យទុវាទ ១

ញាលាតំលានតាមិកំ

អវញ្ច នាវោចេន្តំ ច

បុន បច្ចាគច្ឆន្តំ ច[1]

ឌីឃំ វិលិវមញ្ជុ

ឧុស្សា ច វេណិ វដ្តិ ច

ថោឧ្យវេណិ ច វដ្តិ ច

សុត្តវេណិ ច វដ្តិកា

អដ្ឋិលុំ តោហឧុតេន

ហត្ថកោច្ចំ បទំ[2] តថា

ឆារុ មុខំ ឧទ្ធមំសំ

អាលិមេឆ្ឆ មទ្ទ ចុណ្ណាន

លញ្ចេន្តិ អត្តភាវញ្ច

មុខភាវំ តថា ឧុវេ

អវន្តិំ វិសេសោ លោកោ

សាលោកេន សឧច្ចំ[3]

---

១ ឧ. ម. អារញ្ចកា នាវោចេន្តិ ន បច្ចាគច្ឆន្តិ ច ។ ២ ឧ. ម. បរិ ។ ៣ ឧ. ម. សឧច្ចេន ច ។

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុទទួលឲ្យនូវទេកិក្ខុនី រឿងលែងតែកិក្ខុល្ងង់ កិក្ខុឈឺ នឹងកិក្ខុអ្នកដំណើរ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុដែលនៅក្នុងព្រៃឲ្យនូវទេ ១ រឿងពួកកិក្ខុទទួលឲ្យនូវទេហើយមិនបានប្រាប់ ១ រឿងពួកកិក្ខុទទួលឲ្យនូវទេហើយ មិនប្រគល់មកវិញ ១ រឿងពួកកិក្ខុនីប្រើវត្តពន្ធចន្លេះវែង ១ រឿងពួកកិក្ខុនីចងរឹតធ្នឹងជំនីរ ដោយផ្ទាំងដែលធ្វើពីបន្ទោះបុស្សខ្លះ ដោយស្បែកខ្លះ ដោយសំពត់សខ្លះ ដោយសំណុំសំពត់សខ្លះ ដោយភ្ជាប់សំពត់សខ្លះ ដោយផ្ទាំងសំពត់មានពណ៌ផ្សេង ៗ ខ្លះ ដោយសំណុំសំពត់មានពណ៌ខ្លះ ដោយភ្ជាប់សំពត់មានពណ៌ខ្លះ ដោយសំណុំសូត្រខ្លះ ដោយភ្ជាប់សំពត់សូត្រខ្លះ ១ រឿងពួកកិក្ខុនីប្រើឲ្យគេដំត្រគាកដោយឈើដូចធ្នឹងស្នងគោខ្លះ ដូចចង្កាគោខ្លះ ឲ្យគេដំដៃខ្លះ ខ្នងដៃខ្លះ ខ្នងដើងខ្លះ ភ្លៅខ្លះ មុខខ្លះ សាច់ឆ្មេញខ្លះ ដោយឈើដូចគ្នា ពួកកិក្ខុនីលាបមុខខ្លះ ប្រសំមុខខ្លះ ខាត់មុខខ្លះ ផ្ដិតមុខខ្លះ ស្រឡាបមុខខ្លះ ស្រឡាបចាំងខ្លួនចាំងមុខខ្លះ ១ រឿងកិក្ខុនីធ្វើគំនូសក្រោមមាត់ខ្លះ ធ្វើគំនូសបែក ៗ ត្រង់ថ្ពាល់ខ្លះ ក្រឡេកមើលតាមបង្អួចខ្លះ ឈរត្រង់មាត់ទ្វារបង្ហាញកាយខ្លះ ប្រើគេឲ្យលេង

កំពូនទន្លេ ឧទ្ទានគាថា

វេសិ ចាជាការំ សូនំ
អាបណាំ វឌ្ឍិ ភណិជា
ជាសំ ជាសី កម្មការំ
កម្មការឹ ឧបដ្ឋយំ[1]
តំវដ្ឋាន មារិតកំ
សក្ខារយន្តំ ឆមាតកំ
ឆិលំ បីតំ លោហិតកំ
មញ្ជេដ្ឋកល្លាចីវរា
មហារដ្ឋំ មហាជាមា ច
អច្ចិច្ចា[2] ឆិយមេវ ច
បុប្ប ផល កញ្ចុកញ្ច
តំរីដញ្ចេវ ជារយុំ ។
កំក្ខុឆិសំក្ខុមាជាយ
សាមណេរាយ អច្ចយេ[3]
ឆិយ្យាឆិតេ បរិក្ខារេ
កំក្ខុឆិយោ[4] ច ឥស្សរ

---

១ ឧ. ឧបដ្ឋិភំ ។ ២ ឧ. ម. មហានាម អប្ចិនា ។ ៣ ឧ. អបច្ចយេ ។ ៤ ឧ. កំពូនឆិ បេវ ។

មហោស្រពខ្នះ បំបួសស្រីពេស្យាខ្នះ តាំងពេលក់សុពខ្នះ តាំងពេលក់សាច់ខ្នះ បើកពានផ្សារខ្នះ ដំឡើងថ្លៃរបស់ខ្នះ ប្រកបដំនួញផ្សេង ។ ខ្នះ ឲ្យខ្ញុំប្រុសបម្រើខ្នះ ឲ្យខ្ញុំស្រីបម្រើខ្នះ ឲ្យកូនឈ្លួលប្រុសបម្រើខ្នះ ឲ្យកូនឈ្លួលស្រីបម្រើខ្នះ ឲ្យសត្វតិរច្ឆានបម្រើខ្នះ តាំងពានលក់វត្ថុនីនឹងវត្ថុខ្នះ ប្រើកម្រាលស្មាច់ ដោយពេមបៀមខ្នះ ១ រឿងភិក្ខុនីប្រើចីវរពណ៌ទៀវសុទ្ធខ្នះ លឿងខ្ចីសុទ្ធខ្នះ ក្រហមសុទ្ធខ្នះ ហាវ៉ាច្បាទសុទ្ធខ្នះ ខ្មៅសុទ្ធខ្នះ ក្រហមក្រមៅសុទ្ធខ្នះ លឿងទុំសុទ្ធខ្នះ មានជាយមិនបានកាត់ជាប់ខ្នះ វែងខ្នះ រំលេចដោយផ្កាឈើខ្នះ រំលេចដោយផ្លែឈើខ្នះ ពាក់អាវបំពង់វែងខ្នះ ពាក់មួកខ្នះ ១ ។ រឿងភិក្ខុនីនឹងសិក្ខមានា នឹងសាមណេរី ធ្វើមរណកាលទៅត្រូវភិក្ខុនីសង្ឃជាឥស្សរៈលើគ្រឿងបរិក្ខារ ដែលភិក្ខុនីជាដើមនោះប្រគល់ឲ្យ ១

ភិក្ខុស្ស សាមណេរស្ស
ឧបាសកស្សុបាសិកា
អញ្ញេសញ្ច បរិក្ខារេ
ឯយ្យាតេ ភិក្ខូ(១) ឥស្សរេ ។
មល្លា តត្ថ បតុម្ហសំ
ព្យញ្ជនំ អាមិសេន ច
ឧស្សន្នញ្ច ពាឡ្ហតរំ
សន្ថិឯកតអាមិសំ
ភិក្ខូនំ យោនិសំ ហេដ្ឋំ
ភិក្ខុនីនំ តថា ភវេ ។
សេឆាសនំ ឧតុនិយោ
មក្ខិយតំ បជានិ ច
ឯដ្ឋតំ(២) សព្ពកាលញ្ច
អនិមិត្តាបិ និស្សរេ
និមិត្តាលោហិតា ចេវ
តថេវ ឆវិលោហិតា

---

១ ឧ. ម. និយ្យនេ ភិក្ខូ ។ ២ ឧ. ម. ឯដ្ឋិន្តិ ។

រឿងកិក្ខុ សាមណេរ ឧបាសក ឧបាសិកានឹងជនឯទៀត ធ្វើមរណកាលទៅ ត្រូវពួកកិក្ខុជាឥស្សរៈលើគ្រឿងបរិក្ខារ ដែលកិក្ខុជាដើមនោះប្រគល់ឲ្យ ១ ។ រឿងមល្លីកិក្ខុនីប្រហារកិក្ខុនី ១ រឿងកិក្ខុនីមួយរូប ជាក់កូនខ្ចី ក្នុងបាត្រ ១ រឿងពួកកិក្ខុនីផ្ទាស់ប្តូរបាត្រហើយ ប្រាប់ថ្លៃឈ្នួលបាត្រ ១ រឿងកិក្ខុនីគន់មើលនិមិត្តរបស់បុរស ១ រឿងមនុស្សពាំនាំឲ្យ ប្រគេនអាមិសៈដល់ពួកកិក្ខុ ១ រឿងអាមិសៈកំសម្បុណ៌ប្រែនឡើង ១ រឿងពួកកិក្ខុ សន្សំអាមិសៈទុក ១ រឿងមនុស្សពាំនាំឲ្យ ឲ្យអាមិសៈ ដល់ពួកកិក្ខុឃាំងណា ឲ្យដល់កិក្ខុនីខាងក្រោយ ក៏ដូចគ្នា ១ ។ រឿងសេនាសនៈរបស់កិក្ខុ សម្បុណ៌ឡើង ១ រឿងពួកកិក្ខុនី មានរដូវធ្លាក់ប្រឡាក់សំពត់ ១ រឿងកិក្ខុនីមានសំពត់ទ្រនាប់ជាប់ជាច ១ រឿងកិក្ខុនី ប្រើខ្សែក្រវាត់គ្រប់កាល ១ រឿងកិក្ខុនីគ្មាននិមិត្តខ្លះ មានហេតុបន្តិចគ្រាន់តែជាស្នាមខ្លះ មិនមានរដូវខ្លះ មានឈាមរដូវ ធ្លាក់ជានិច្ចខ្លះ

ฉุวโจ ทุปตฺถรนฺติ[๑]
สิ ขาณิ ตฺวิ ปณฺหกา
เวปุริ สี จ สมฺภิฏฺฐา
ขุกโต ฆฺญฺชนาปิ จ[๒]
อนิมิตฺตา นิโต กตฺวา
ยาว ขุกย ฆฺญฺชนา[๓]
ปตฺ เตยฺยาลโต เหฏฺฐ
กุฏฺฐ กณฺหา กาลาสิ จ
โสสาปมาเร มาณุสี
ทฺวตฺตึสิ กุชิสฺสาสิ จ
อนณา ณ ภชกฺขี
อญฺญาตา จ วีสติ
ปริปุณฺณา จ กณฺฐมา
กา ชมา เต ปวตฺตินี
จตุวีสนฺตกยาน
ปุจฺฉิตฺวา ขุปสมฺปทา ฯ

---

๑ ฉ. ฉุวโจฬฺ ปตฺถรณิ ฯ ๒ ฉ. ม. ขกโตฆฺญฺชนาปิ ปยา ฯ ๓ ฉ. ม. ขกโตฆฺญฺชนา ฯ

មានសំពត់ទ្រនាប់ជានិច្ចខ្លះ មានឈាមរដូវហូរខ្លះ ជាសិរី-
វិណីខ្លះ ជាស្រីខ្ជើយខ្លះ ជាស្រីមានទ្រង់ដូចប្រុសខ្លះ មាន
ទ្វារមគ្គលោយចូលគ្នាខ្លះ ជាទុកតោព្យញ្ជនកាខ្លះ តាំងពី
រឿងភិក្ខុនីគ្មានន័មិត្ត រហូតដល់ទុកតោព្យញ្ជនកា ពាក្យខាង
ក្រោមបេយ្យាលនុ៎ះ មានរឿងភិក្ខុសូរអន្តរាយិកធម៌ ២៤ ប្រ-
ការ ចំពោះឧបសម្បទាបេក្ខាថា នាងមានរោគឃ្លង់ឬ នាង
មានរោគពកឬ នាងមានរោគស្រែងឬ នាងមានរោគរីឆៃឬ
នាងមានរោគឆ្កួតជ្រូកឬ នាងជាស្រីមនុស្សឬ នាងជាស្រីពិត
ឬ នាងជាអ្នកជាឬ នាងគ្មានចំពាក់បំណុលគេទេឬ នាងមិន
មែនជាស្រីខ្ញុំពជការទេឬ នាងមានមាតាបិតានឹងស្វាមីអនុញ្ញាត
ហើយឬ នាងមានវស្សាគ្រប់ ២០ ហើយឬ នាងមានបាត្រគ្រប់
គ្រាន់ហើយឬ នាងឈ្មោះអ្វី បវត្តិនីរបស់នាងឈ្មោះអ្វី ១ ។

វិត្តាយន្តិ អនន្តុសិដ្ឋា[1]

សង្ឃមជ្ឈេ តថេវ ច

ឧបជ្ឈាគាហ សង្ឃាដិ

ឧត្តរន្តរវាសគោ

សង្កច្ចុទកសាដិ ច

អាចិក្ខិត្វាន បេសយេ

ពាលា អសម្មតេ កតោ

យោចេ បុច្ឆន្តកយិកា

ឯកតោ ឧបសម្បន្នា

កិក្ខុសង្ឃេ តជា បុន

ជាយោ ឧត្តិវាសា ច

សង្ឃិតំ តយោ និស្សយេ

អដ្ឋ អករណីយានិ

---

១ ទ. ម. អនុសិដ្ឋា ។

រឿង១បសម្បាបេក្ខា ដែលមិនទាន់បាន១ប្រៀនប្រដៅ ក្រអែមក្រអៀម មិនហ៊ានច្រាប់អន្តរាយកតមិ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យប្រៀនប្រដៅហើយ សឹមសួរអន្តរាយកតមិ កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតថា មុនដម្បូង ត្រូវកំក្តុនីឲ្យ១បសម្បាបេក្ខាគាន់យក១បដ្ឋាយ៍ ហើយត្រូវច្រាប់ថាត្រឹមតីវារថា (នេះជាត្រារបស់នាង) នេះសង្ឃាដិ នេះចីវរ នេះស្បង់ នេះសំពត់ចោមពុង នេះសំពត់ងូតទឹក (របស់នាង) លុះច្រាប់ហើយត្រូវបង្គាប់ឲ្យឈរក្នុង១គាសងណោះ ១ រឿងកំក្តុនីមួយរូប ល្ងង់ មិនឆ្លាស ៗ១ប្រៀនប្រដៅ ១ រឿងកំក្តុនីដែលសង្ឃមិនទាន់សន្មតឲ្យប្រៀនប្រដៅ ៗ១ប្រៀនប្រដៅ ១ រឿង១បសម្បាបេក្ខាសូត្រសូម១បសម្បា ១ រឿងសួរអន្តរាយកតមិ ១ រឿង១បសម្បាបេក្ខា បាន១បសម្បាចំណែកមួយ ហើយត្រូវសូម១បសម្បាកុង សំណាក់កំក្តុសង្ឃម្តងទៀត ១ រឿងកំក្តុនីជាបវត្តិនីត្រូវរៀស ស្រមោល ច្រាប់ប្រមាណនៃរដូវ ច្រាប់ចំណែកថ្ងៃ ច្រាប់សង្ខ័តិ ច្រាប់ទិស្សយ ៣ យ៉ាង ច្រាប់អកវណីយកិច្ច ៩ យ៉ាង ១

ភិក្ខុនីខន្ធកេ ឧត្តានគាថា

កាលំ សព្ពត្ថ អដ្ឋជា[1]

ឯ បវារេន្តិ ភិក្ខុនី[2]

ភិក្ខុសង្ឃំ តថេវ ច

កោសលាហលំ បុរេភត្តំ

វិកាលេ ច កុលាហលំ

ទុទោសចំ បវារណំ

សវចនំ អន្ធវនំ

ទុកាសំ ចោរេ សារេន្តិ

បដិក្ខិត្តំ មហេសិនា ។

តថេវ ភិក្ខុ[3] ភិក្ខុនី

អនុញ្ញាតំ មហេសិនា ។

យានំ តិលានំ យុត្តញ្ច

យាគុក្ខាតញ្ច កាសិកា

---

១ ឧ. ម. អដ្ឋភិ ។ ២ ឧ. ម. ភិក្ខុនិយោ ។ ៣ ឧ. ភិក្ខូ ។

រឿងពួកកិក្ខុនីញុំាងកត្តគាលឲ្យកន្ទងហួស ១ រឿងពួកកិក្ខុនី ៨ រូប ឃាត់អាសនៈកិក្ខុនីចាស់ក្នុងទីតាំងពួង ១ រឿងពួកកិក្ខុនីមិនបានបវារណា ១ រឿងពួកកិក្ខុនីបវារណាដោយខ្លួនឯងហើយ មិនបានបវារណាក្នុងកិក្ខុសង្ឃ ១ រឿងពួកកិក្ខុនីបវារណានឹងកិក្ខុសង្ឃហើយ តើតគោលហាល ១ រឿងពួកកិក្ខុនីបវារណាមុនកត្តហើយ ញុំាងកត្តគាលឲ្យកន្ទងហួសទៅ នឹងបវារណាខាងក្រោយកត្តក្នុងវេលាវិកាល ១ រឿងកិក្ខុនី-សង្ឃបវារណាហើយ កំតើតគោលហាល ១ រឿងពួកកិក្ខុនីឃាត់ខុបោសថ ឃាត់បវារណារបស់កិក្ខុ ធ្វើឲ្យមានមាត់ពាក្យក្នុងអធិករណ៍ ផ្តើមអនុវាទាធិករណ៍ ឲ្យគេធ្វើទុកាស ចោទកិក្ខុនីរំលឹកកិក្ខុ ព្រះសម្ងាសម្ពុទ្ធអ្នកស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំទ្រង់ឃាត់ដោយទុក្កដាបត្តិ ១ ។ រឿងពួកកិក្ខុឃាត់កម្មដ្ឋានដែលជារបស់ពួកកិក្ខុនី ព្រះសម្ងាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គអ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំទ្រង់អនុញ្ញាត ១ ។ រឿងពួកកិក្ខុនីជិះយាន ១ រឿងកិក្ខុនីមានជម្ងឺ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យជិះយានដែលស្រីឬបុរសអូសដោយដៃ ១ រឿងកិក្ខុនីមួយរូបមិនសប្បាយដោយទន្លិចនឹងយាន ១ រឿងនាងអឌ្ឍកាសីស្រីផ្កាមាស បួសក្នុងសំណាក់កិក្ខុនី ១

កិត្តកំ សិក្ខា សាមណេរ

សាមណេរី ច ពាលិយោ

អវញ្ញេ ឧបាសកេន

ឧទ្ទេសិតោ ឧបស្សយំ

ន សម្មតិ ន វាកម្មំ

និសិន្នកញ្ចវិកតិកា

សាការញ្ច កុរុឆម្មំ

អប្បច្ចក្ខា យោ ច[1] សង្កមិ

អភិហរន្តេ តេសា ច

ន្ហា ច វណាកម្មុនា

បល្លង្កេន តិលាជា ច

---

๑ ឧ. បច្ចក្ខាយ ច ។

រឿងពួកកិក្ខុឲ្យទបសម្បាទ ដល់កិក្ខុនីដែលល្មើ ដោយកិក្ខុបូត ដោយសិក្ខមានាបូត ដោយសាមណេរបូត ដោយសាមណេរីបូត ១ រឿងពួកកិក្ខុនីនៅក្នុងព្រៃ ១ រឿងទុបាសកម្នាក់ថ្វាយឃ្មាំង (សម្រាប់ជាក់របស់) នឹងអនុញ្ញាតផ្ទះលំនៅ ។ តែមិនគ្រប់គ្រាន់ ព្រះអង្គក៏អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើនវកម្ម ១ រឿងស្រីម្នាក់មានគតិខ្ចីមកបួស លុះពាក្រសូតមក នាងមិនហ៊ាននៅម្នាក់ឯងជាមួយពាក ព្រះអង្គអនុញ្ញាតឲ្យរក្សាពាកនោះ ដូចជាប្រតិបត្តិក្នុងបុរសដទៃ រឿលែងតែផ្ទះជាមួយគ្នា ១ រឿងកិក្ខុនីមួយរូបត្រូវគ្រុកាបត្តិហើយប្រព្រឹត្តមានត្ត ១ រឿងកិក្ខុនីមួយរូបមិនលាសិក្ខាហើយស្រាប់តែសឹកចេញ នឹងរឿងព្រះអង្គត្រាស់ថា កិក្ខុនីដែលចូលទៅកាន់លទ្ធិតិរ្ថិយ ពាំងសំពត់កាសាវៈ ហើយមកបួសវិញមិនបាន ១ រឿងពួកកិក្ខុនីមានសេចក្តីរង្កៀសមិនត្រេកអរចំពោះការថ្វាយបង្គំ ការគោរពសក្ការគោរព ការក្រាបថ្វាយបង្គំ ការរក្សាដម្បៅមួយអន្ទឹងដោយបុរស ១ រឿងពួកកិក្ខុនី អង្គុយពែនភ្នែន ត្រេកអរដោយសម្ផស្សនៃតែងដើនឹងអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុនីឈឺអង្គុយពែនមួយចំហៀងបាន ១

វន្ទំ ពុទ្ធញ្ច សទ្ធម្មំ
ឧត្តរាយ ច ទេសិតំ
អតីតេ បុរិសេន ច
មហាកោតមី អាយាចិ
អានន្ទោ ចាបិ យោនិសោ ។
បវិសា ចតុសច្ចេ ហោន្តិ
បព្ភជ្ជា[1] ជិនសាសនេ ។
សំវេគជនកត្តាយ
សទ្ធម្មស្ស ច វុឌ្ឍិយា[2]
អាគុរស្ស វ កេសញ្ច
ឋវំ ពុទ្ធេន ទេសិតំ ។
ឋវំ វិនិតា[3] សទ្ធម្មេ
មាតុគាមាបិ ឦទិសា
តា យន្តិ អច្ចុតំ ឋានំ
យត្ថ គន្ត្វា ន សោចរេតំ ។

---

១ ម. បព្ភជ្ជិំ ។ ២ ម. ពុទ្ធិយា ។ ៣ ម. វិទិតា ។

រឿងកិក្ខុនីបន្ទោបង់នូវរបិះក្នុងបង្គន់ ១ រឿងពួកកិក្ខុនីដុសខ្លួនដោយលំអិតនឹងដីដែលគេអប់ ១ រឿងកិក្ខុនីឆ្លូតទឹកក្នុងភេសម្រាប់រក្សាកាយ ១ រឿងកិក្ខុនីឆ្លូតទឹកឈរក្នុងទីប្រាសខ្សែទឹក ឆ្លូតទឹកក្នុងទីមិនមែនជាកំពង់ នឹងឆ្លូតទឹកក្នុងទីជាកំពង់ សម្រាប់បុរស ១ ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ក្រាបបង្គំទូលសូមបព្វជ្ជា ព្រះអានន្ទក៏ជួយសូមដោយ ៣ ដង (ដោយប្រការដូច្នេះ) ។ ឯពួកស្ត្រីបានបួសក្នុងសាសនានៃព្រះជិនស្រី កំរាប់ថាជាបរិសទ្យ ៤ ពួក (តាំងពីកាលនោះមក) ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់បានសម្តែង (កិក្ខុនីខន្ធកៈ) ទុកមកដោយប្រការដូច្នេះ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងបង្កើតសេចក្តីសង្វេគផង ដើម្បីឲ្យចំរើនព្រះសទ្ធម្មផង ដូចជាថ្មាំ (ដែលគេឲ្យផ្សំឲ្យឆើង) បម្រុងព្យាបាលជម្ងឺ ។ សូម្បីមាតុគ្រាមក្រៅអំពីព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី ព្រះមានព្រះភាគក៏បានទូន្មានឲ្យឋិតនៅក្នុងព្រះសទ្ធម្មយ៉ាងនេះឯង ហើយស្ត្រីទាំងនោះបានដល់នូវឋាន គឺព្រះនិព្វាន ដែលជាឋានពួកជនដល់ហើយមិនបានសោយសោក ។

បញ្ចសតិកក្ខន្ធកំ

(២៧៨) អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ កំក្ខ-
អាមន្តេសិ ឯតមិទាហំ អាវុសោ សមយំ ចាតុយ
កុសិនារំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ មហតា កំក្ខសង្ឃេន
សទ្ធឹ បញ្ចមត្តេហិ កំក្ខសតេហិ អថខ្វាហំ អាវុ-
សោ មគ្គា ឱក្កម្ម អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសីទឹ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ អាជីវកោ កុសិនា-
រាយ មន្ទារវបុប្ផំ គហេត្វា ចារំ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ
ហោតិ អទ្ទសំ ខោ អហំ អាវុសោ តំ អាជីវកំ
ទូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន តំ អាជីវកំ ឯតទវោច
អថាវុសោ អម្ហាកំ សត្ថារំ ជានាសិ តំ អាវុសោ ជា-
នាមិ អជ្ជ សត្តាហបរិនិព្ពុតោ សមណេន គោតមេ
នតោ មេ ឥទំ មន្ទារវបុប្ផំ គហិតន្តិ តត្រាវុសោ យេ
តេ កំក្ខ អវីតរាគា អបេក្ខកេ្ខ ពាហា បគ្គយ្ហ

បញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ

(៤៧៨) លំដាប់នោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សម័យមួយ ខ្ញុំគិតថានឹងគ្រាចៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងចាវនេះ រួចហើយនឹងចៅកាន់ក្រុងកុសិនារា ហើយក៏ដើរចៅតាមផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនចំនួន ៥០០ រូប ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ គ្រានោះឯង ខ្ញុំគេចចៀសចេញពីផ្លូវហើយចៅអង្គុយទៀបគល់ឈើមួយដើម ក៏សម័យនោះឯង មានអាជីវក ម្នាក់កាន់ផ្កាមន្ទារវៈ (មន្ទារវបុស្ប) ពីក្នុងនគរកុសិនារា ដើរតាមផ្លូវឆ្ងាយសំដៅចៅកាន់ក្រុងចាវ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំក៏បានឃើញអាជីវកនោះតំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ខ្ញុំនិយាយសួរចៅអាជីវកនោះដូច្នេះថា នែអាវុសោ អ្នកបានដឹងដំណឹងព្រះជាគ្រូនៃយើងដែរឬ អាជីវកនោះឆ្លើយតបថា អើអាវុសោ ខ្ញុំដឹងដែរ ព្រះសមណគោតមជាគ្រូអ្នកបរិនិព្វានកន្លងចៅ ៧ ថ្ងៃហើយ កាលពីថ្ងៃនេះចៅ ផ្កាមន្ទារវៈនេះខ្ញុំយកពីនគរកុសិនារានោះមក ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមិនទាន់ប្រាសចាកពាគៈ[1] ភិក្ខុទាំងនោះ ពួកខ្លះ ក៏លើកដៃ

---

១ ក្នុងដីកាថា បុថុជ្ជនេ សោតាបន្នបុគ្គលេ ន៎ងសកទាគាមិបុគ្គលេ ហៅថា បុគ្គលមិនទាន់ប្រាសចាកពាគៈ ក្នុងទីនេះ ។

កច្ចន្តំ ឆិន្នបាទាវ បតន្តំ[1] អាវដ្ដន្តំ វិវដ្ដន្តំ អតិមិញ្ជំ
កកវ បរិមុត្តោ អតិទិញ្ជំ សុកតោ បរិមុត្តោ អ-
តិទិញ្ជំ ចក្ខុំ លោកេ អន្តរហិតន្តិ យេ បន តេ
តិក្ខេ វីតរាគា តេ សតា សម្បជានា អធិវាសេន្តិ អធិច្ចា
សង្ខារ តំ ភុតេត្ត លព្ភតិ អថខ្វាហំ អាវុសោ តេតិក្ខេ
ឯតទវោចំ អលំ អាវុសោ មា សោចិត្ត មា បរិទេវិត្ត
ឧន្ទេតំ អាវុសោ កកវតា បដិកច្ចេវ អក្ខាតំ សព្ពេហេវ
បិយេហិ មនាបេហិ នានាភាវោ វិនាភាវោ អញ្ញថាភាវោ
តំ ភុតេត្ត អាវុសោ[2] លព្ភា យន្តំ ជាតំ ភូតំ សង្ខតំ

---

๑ ម. ឆិន្នបាទាតំ បបតន្តំ ។ ម. ឆិន្នបាទា បបតន្តំ ។ ๒ ឥទំ អាលបនំ អតិរេកំ មញ្ញេ ។

ខ្ញើនហើយយំកន្ទក់កន្ទេញ[1] ដួលដេកទៅ ហាក់ដូចជាមានដើនជាប់ ហើយបម្រាស់នទៀលទៅមក ពោលពាក្យថា ព្រះមានព្រះភាគ ធាប់បរិនិព្វានពេកណាស់ ព្រះសុគតជាម្ចាស់ធាប់បរិនិព្វានអ្វីម្ល៉ះ ចក្ខុ ពោលតឺព្រះពុទ្ធក្ខន្ធលោក (ពុទ្ធចក្ខុ) ធាប់បាត់បង់ទៅអ្វីម្ល៉ះ ចំណែក ភិក្ខុចាំនឡាយណាដែលប្រាសចាកភាគៈ[2] ហើយ ភិក្ខុចាំនោះមានស្មារតីតាំងមាំ មានបញ្ញាដឹងច្បាស់ កំអត់សង្កត់បាន ដោយពិចារណាថា សង្ខារចាំនឡាយមិនទៀងទេ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីបាន (នូវសេចក្តីទៀងទាត់) ក្នុងទន្លប្រវត្តិនេះ អំពីណា ម្នាលអាវុសោចាំនឡាយ គ្រានោះឯង ខ្ញុំបាននិយាយយាត់ពួកភិក្ខុនោះដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោចាំនឡាយ ចូរអ្នកចាំនឡាយកុំសោយសោកឡើយ កុំខ្វល់ខ្វាយឡើយ ម្នាលអាវុសោចាំនឡាយ ក្រែងព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់ប្រាប់សេចក្តីនេះមកពីមុនហើយថា សេចក្តីព្រាត់ប្រាសស្ងាប់នាសចាកចោលសត្វនឹងសង្ខារជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តចាំនអស់ រមែងមាននៃអាវុសោចាំនឡាយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីបាន (នូវសេចក្តីមិនព្រាត់ប្រាស) ក្នុងទន្លប្រវត្តិនេះ អំពីណា ធម្មជាតណា ដែលកើតឡើងហើយ ដែលមានហើយ ដែលសង្ខារតាក់តែងមកហើយ

---

១ លើកដៃទាំងពីរដាក់លើក្បាលហើយទួញយំ ។ ๒ ក្នុងដីកាថា ព្រះអនាគាមិនឹង ព្រះខីណាស្រព ។

បលោភធម្មំ តំ វត មា បលុជ្ជីតិ ឥតំ ឋានំ
វិជ្ជតីតិ តេន ខោ បជាវុសោ សមយេន សុភទ្ទោ ជាម
វុឌ្ឍបព្ពជិតោ តស្សុ បរិសាយំ និសិន្នោ ហោតិ អថ-
ខោ អាវុសោ សុភទ្ទោ វុឌ្ឍបព្ពជិតោ តេ ភិក្ខូ ឯត-
ទវោច អលំ អាវុសោ មា សោចិត្ថ មា បរិទេវិត្ថ
សុមុត្តា មយំ តេន មហាសមណេន ឧបទ្ទុតា ច
មយំ ហោម ឥទំ វោ កប្បតិ ឥទំ វោ ន កប្បតី-
តិ ឥទានិ បន មយំ យំ ឥច្ឆិស្សាម តំ ករិស្សាម
យំ ន ឥច្ឆិស្សាម តំ ន ករិស្សាមាតិ ហន្ទ មយំ
អាវុសោ ធម្មញ្ច វិនយញ្ច សង្គាយាម បុរេ អធម្មោ
ទិប្បតិ ធម្មោ បដិពាហិយតិ អវិនយោ ទិប្បតិ វិន-
យោ បដិពាហិយតិ បុរេ អធម្មវាទិនោ ពលវន្តោ
ហោន្តិ ធម្មវាទិនោ ទុព្ពលា ហោន្តិ អវិនយវាទិនោ
ពលវន្តោ ហោន្តិ វិនយវាទិនោ ទុព្ពលា ហោន្តីតិ ។

ជារបស់មានកិរិយាទ្រុឌទ្រោមវិនាសទៅវិញជាធម្មតា ធម្មជាតនោះបុគ្គលឃាត់ថា កុំវិនាសទៅវិញដូច្នេះ ពុំបានឡើយ ម្នាលអាវុសោចំឥឡាយ សម័យនោះឯង មានកិកូមួយរូបឈ្មោះសុភទ្ទ បួសឯចាស់ អង្គុយនៅក្នុងចំណោមបរិសទ្យនោះ ម្នាលអាវុសោចំឥឡាយ គ្រានោះ ស្រាប់តែសុភទ្ទកិកូបួសឯចាស់និយាយទៅនឹងកិកូចំឥឡាយនោះយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោចំឥឡាយ អ្នកចំឥឡាយ កុំសោយសោកឡើយ កុំខ្វល់ខ្វាយអណ្តឹតអណ្តកឡើយ យើងចំឥឡាយឈ្មោះថាផុតស្រឡះហើយអំពីមហាសមណៈនោះ ព្រោះថាយើងចំឥឡាយ មហាសមណៈនោះតែងបៀតបៀនថា អំពើនេះគួរដល់អ្នកចំឥឡាយ អំពើនេះមិនគួរដល់អ្នកចំឥឡាយទេ ឥឡូវនេះស្រួលហើយ យើងរាល់គ្នាចង់ធ្វើនូវអំពើណា នឹងធ្វើនូវអំពើនោះក៏បាន មិនចង់ធ្វើនូវអំពើណា នឹងមិនធ្វើនូវអំពើនោះក៏បាន ម្នាលអាវុសោចំឥឡាយ ណ្ហើយចុះ យើងរាល់គ្នាសង្គាយនានូវធម៌និងវិន័យ តំណាទៅមុខ អកុសលធម៌មុខជានឹងរុងរឿងឡើង កុសលធម៌មុខជានឹងសាបសូន្យទៅ សាវៈមិនមែនជាវិន័យមុខជានឹងរុងរឿងឡើង វិន័យមុខជានឹងសាបសូន្យទៅ តំណាទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ពួកបុគ្គលជាអវិនយវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាវិនយវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ។

(២៧៩) តេនហិ ភន្តេ ថេរេ ភិក្ខូ ឧច្ចិនាតូតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ ឯកេកញ្ចនបញ្ចអរហន្តសតានិ ឧច្ចិនិ ។ ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ មហាកស្សបំ ឯតទវោចុំ អយំ ភន្តេ អាយស្មា អានន្ទោ កិញ្ចាបិ សេក្ខោ សមានោ[1] អភព្វោ ឆន្ទា ទោសា មោហា ភយា អគតិំ គន្តុំ ពហុ ចនេន ភគវតោ សន្តិកេ ធម្មោ ច វិនយោ ច បរិយត្តោ តេនហិ ភន្តេ ថេរេ អាយស្មន្តំបិ អានន្ទំ ឧច្ចិនាតូតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំបិ អានន្ទំ ឧច្ចិនិ ។ អថខោ ថេរានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ភគ្គ ន្តុ ខោ មយំ ធម្មញ្ច វិនយញ្ច សង្គាយេយ្យាមាតិ ។ អថខោ ថេរានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ កដកមំ ខោ មហាគោចរំ បហូតសេនាសនំ យន្ត្ន មយំ កដកហេ វស្សំ វសន្តា ធម្មញ្ច វិនយញ្ច សង្គាយេយ្យាម ន អញ្ញេ ភិក្ខូ កដកហេ វស្សំ ឧបគច្ឆេយ្យុន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្ស-

---

១ ឱ. ម. យោតត្ថកេសុ សមានោតិ សព្ពេ ន ទិស្សតិ ។

(៤៧៩) កិក្ខុទាំងឡាយពោលថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ សូមព្រះថេរៈជ្រើសរើសនូវកិក្ខុទាំងឡាយចុះ ។ ទើបព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ជ្រើសរើសនូវព្រះអរហន្តទាំងឡាយបានចំនួន ៤៩៩ អង្គ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះមហាកស្សបមានអាយុថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ព្រះអានន្ទមានអាយុនេះនៅជាសេក្ខបុគ្គលពិតមែន តែលោកមិនអាចនឹងលុះដោយឆន្ទាគតិ ទោសាគតិ មោហាគតិ ភយាគតិទេ ធម្មិកថា វិន័យកថា ព្រះអានន្ទនេះបានសិក្សារៀនសូត្រក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគជាច្រើន បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ សូមព្រះថេរៈជ្រើសរើសយកព្រះអានន្ទមានអាយុផង ។ ទើបព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ជ្រើសរើសយកព្រះអានន្ទមានអាយុបញ្ចូលផង (ជា ៥០០ អង្គ) ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុទាំងឡាយដែលជាថេរៈមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា យើងទាំងឡាយគប្បីសង្គាយនាធម្មនឹងវិន័យក្នុងទីណាហ្ន៎ ។ គ្រានោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយដែលជាថេរៈមានសេចក្តីរិះគិតឃើញដូច្នេះថា នគរាជគ្រឹះ ជាស្រុកមានទីគោចរកំប្រើន មានសេនាសនៈកំប្រើន បើដូច្នោះ គួរតែយើងពាល់គ្នាទៅនៅចាំវស្សាក្នុងនគរាជគ្រឹះ ទើបអាចនឹងសង្គាយនានូវធម្មនឹងវិន័យបាន ឯកិក្ខុទាំងឯទៀត កុំគប្បីចូលទៅនៅចាំវស្សាក្នុងនគរាជគ្រឹះឡើយ ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ

เถเร สงฺฆํ ญาเปสิ สุณาตุ เม อายสฺมา สงฺฆสฺส ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ สงฺฆา ฯมานิ ปญฺจ กิกฺขาสตานิ สมฺมนฺเนยฺย ภิกฺขเว วสฺสํ วสฺสาติ[๑] ธมฺมญฺจ วินยญฺจ สชฺฌายิตุ น อญฺญาหิ กิกฺขาหิ ภิกฺขเว วสฺสํ วสิตพฺพนฺติ ฯ ฯสา ญตฺติ ฯ สุณาตุ เม อายสฺมา สงฺฆา สงฺฆา ฯมานิ ปญฺจ กิกฺขาสตานิ สมฺมนฺนติ ภิกฺขเว วสฺสํ วสฺสาติ ธมฺมญฺจ วินยญฺจ สชฺฌายิตุ น อญฺญาหิ กิกฺขาหิ ภิกฺขเว วสฺสํ วสิตพฺพนฺติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ฯมานิ ปญฺจ กิกฺขาสตานิ สมฺมนฺติ ภิกฺขเว วสฺสํ วสฺสาติ ธมฺมญฺจ วินยญฺจ สชฺฌายิตุ น อญฺญาหิ กิกฺขาหิ ภิกฺขเว วสฺสํ วสิตพฺพนฺติ โส ตุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา[๒] สงฺฆา ฯมานิ ปญฺจ กิกฺขาสตานิ ภิกฺขเว วสฺสํ วสฺสาติ ธมฺมญฺจ วินยญฺจ สชฺฌายิตุ น อญฺญาหิ กิกฺขาหิ ภิกฺขเว วสฺสํ วสิตพฺพนฺติ ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตุณฺหี ฯ เอวเมตํ ธารยามิ ฯ

---

๑ ม. วสฺสา ฯ ๒ ม. สมฺม ฯ

ប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា ម្នាលលោកមានអាយុ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ ថើ
សង្ឃីតិកម្ម មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតកិក្ខុចាំង ៥០០
រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គាយនាន្ទវធម៌និងវិន័យ
ឯកិក្ខុចាំងឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះឡើយ ។ នេះជា
ញត្តិ ។ ម្នាលលោកមានអាយុ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ ឥឡូវសង្ឃសន្មតកិក្ខុ
ចាំង ៥០០ រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គាយនាន្ទវធម៌
និងវិន័យ ឯកិក្ខុចាំងឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះឡើយ ។
ការសន្មតិកិក្ខុចាំង ៥០០ រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះ ដើម្បីនឹង
សង្គាយនាន្ទវធម៌និងវិន័យ ឯកិក្ខុចាំងឡាយដទៃមិនត្រូវឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុង
នគរពេជគ្រឹះទេ គាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុ
អង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោក
មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ សង្ឃបានសន្មតឥកិក្ខុចាំង ៥០០
រូបនេះ ឱ្យនៅចាំវស្សាក្នុងនគរពេជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គាយនាន្ទវធម៌និងវិន័យ
ឯកិក្ខុចាំងឡាយដទៃមិនត្រូវនៅចាំវស្សា ក្នុងនគរពេជគ្រឹះឡើយ ។ ការ
សន្មតិនេះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។
ខ្ញុំសូមចាំទុកន្ទវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[๒๘๐] អថខោ ថេរោ តិក្ខត្តុំ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតទវោច អហំ ភន្តេ ភគវន្តំ បច្ចក្ខាយ ធម្មញ្ច វិនយញ្ច សង្គាយិតុំ ។ អថខោ ថេរានំ តិក្ខត្តុំ ឯតទហោសិ កតរា នោ អាវុសោ ទណ្ឌសុត្តបដិសន្ធិ-ណាំ វណ្ណាតំ ហន្ទ មយំ អាវុសោ បឋមំ មាសំ ទណ្ឌសុត្តំ បដិសន្ធិកេ មជ្ឈិមំ មាសំ សន្និបតិត្វា ធម្មញ្ច វិនយញ្ច សង្គាយិស្សាមាតិ ។ អថខោ ថេរោ តិក្ខត្តុំ បឋមំ មាសំ ទណ្ឌសុត្តំ បដិសន្ធិវសិ ។

[๒๘๑] អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ ស្វេ សន្និបាតោ ឥទានេ មេតំ បដិប្បស្សម្ភិ យោហំ សេក្ខោ សមានោ សន្និបាតំ គច្ឆេយ្យន្តិ ពហុទេវ រត្តិំ កាយគតាយ សតិយា វីតិនាមេត្វា រត្តិយា បច្ចូសសមយំ និបជ្ជិស្សាមីតិ កាយំ អាវេឋេសិ ។ អប្បត្តញ្ច សីសំ ពិម្ពោហនំ ។ ភូមិតោ ច បាទា មុត្តា ។ ឯតស្មិំ អន្តរេ អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុច្ចិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ អរហា សមានោ សន្និបាតំ អគមាសិ ។

បញ្ចសតិកភូន្ទកៈ កថាមានការឆ្ងល់ដល់ទីដែលធ្លុះធ្លាយជាដើម

(៤៨០) គ្រានោះ កិកុជាថេរៈតំឆឡាយ បានទៅកាន់នគរពជគ្រឹះ ដើម្បីសង្គាយនាវិន័យ។ ទើបកិកុតំឆឡាយជាថេរៈមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ បដិសន្ថរណកម្ម គឺការដួសដុលសេនាសនៈដែលជាប់ជាចង្កុះធ្លាយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សរសើរហើយ ម្នាលអាវុសោ បើដូច្នោះ គួរតែយើងពាល់គ្នា ដួសដុលសេនាសនៈដែលជាប់ជាចង្កុះធ្លាយអស់ខែមួយជាដម្បូងសិន ដល់មកខែជាកណ្តាល យើងនឹងប្រជុំគ្នាសង្គាយនាវិន័យ។ លំជាប់នោះ កិកុជាថេរៈតំឆឡាយ ក៏នាំគ្នាដួសដុលសេនាសនៈដែលជាប់ជាចង្កុះធ្លាយ អស់ខែមួយជាដម្បូង។

(៤៨១) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុត្រិះរិះថា ថ្ងៃស្អែកនេះនឹងប្រជុំសង្ឃ កិច្ចនោះមិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ព្រោះថាអាត្មាអញនៅជាសេក្ខបុគ្គលនៅឡើយ ហើយទៅកាន់ប្រជុំសង្ឃ គិតដូច្នេះហើយ ក៏ចំរើនកាយគតាសតិកម្មដ្ឋានអស់ពាក្រាំជ្រៅ លុះដល់បច្ចូសសម័យនៃរាត្រី (ជិតភ្លឺ) នោះហើយ ក៏ទំរេតកាយដោយគិតថានឹងសិន។ ព្រះសិរពុំទាន់ដល់ខ្នើយ។ ព្រះបាទាទើបតែនឹងផុតអំពីផែនដី។ ព្រះទ័យ (របស់លោក) ក៏រួចស្រឡះពីកគាសរៈតំឆឡាយ ដោយមិនមានឧបាទាន ក្នុងចន្លោះនោះឯង។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានជាព្រះអរហន្តហើយ ទើបបាននិមន្តទៅកាន់ប្រជុំសង្ឃ។

(๒๘๒) អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ អហំ ឧចាលឹ វិនយំ បុច្ឆេយ្យន្តិ ។ អាយស្មា ឧចាលិ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ អហំ អាយស្មតា មហាកស្សបេន វិនយំ បុដ្ឋោ វិស្សជ្ជេយ្យន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ ឧចាលឹ ឯតទវោច បឋមំ អាវុសោ ឧចាលិ ចាតុដ្ទសកំ កត្តព្ពញ្ញត្តន្តិ ។ វេសាលិយា ភន្តេតិ ។ កំ អារព្ភាតិ ។ សុទិន្នំ កលន្ទបុត្តំ អារព្ភាតិ ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ ។ មេថុនធម្មេតិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ ឧចាលឹ បឋមស្ស ចាតុដ្ទសកស្ស វត្ថុស្ស បុច្ឆំ ឯទានស្ស បុច្ឆំ បុគ្គលស្ស បុច្ឆំ បញ្ញត្តស្ស បុច្ឆំ អនុប្បញ្ញត្តស្ស បុច្ឆំ អាបត្តិយា បុច្ឆំ អនាបត្តិយា បុច្ឆំ ទុតិយម្បិ អាវុសោ ឧចាលិ ចាតុដ្ទសកំ កត្តព្ពញ្ញត្តន្តិ ។ ភូតភោ ភន្តេតិ ។ កំ អារព្ភាតិ ។ ឆន្ទំ កុម្ភការបុត្តំ

(៤៨៦) គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សប មានអាយុបានប្រកាសសង្ឃឡដ៏ធំថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្គីតិកម្មនេះមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសួរវិនយធរព្រះទុបាលិ ។ ព្រះទុបាលិមានអាយុបានប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្គីតិកម្មនេះ មានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុត្រូវសួរព្រះវិនយចំពោះខ្ញុំ ។ ក៏ត្រូវដោះស្រាយ (ក្នុងកាលឥឡូវនេះ) ។ ទើបព្រះមហាកស្សបមានអាយុ បានចោទសួរដូច្នេះ ចំពោះព្រះទុបាលិមានអាយុថា ម្នាលទុបាលិមានអាយុ បឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ព្រះទុបាលិឆ្លើយថា ក្នុងនគរវេសាលី លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងសុទិន្នភិក្ខុ ជាកូននៃកលន្ទសេដ្ឋី ។ ព្រោះវត្ថុអ្វី ។ ព្រោះសេពមេថុនធម្ម ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ សួរវត្ថុផង សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង សួរបញ្ញត្តិផង សួរអនុបញ្ញត្តិផង សួរអាបត្តិផង សួរអនាបត្តិផង នៃបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ ចំពោះព្រះទុបាលិមានអាយុ ហើយសួរតទៅថា ម្នាលអាវុសោ ទុបាលិ ទុតិយបារាជិកសិក្ខាបទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ក្នុងនគរពេជគ្រឹះ លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងធនិយភិក្ខុ ជាកូននៃនាយសូន

អារញ្ញាតំ ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ ។ អនិដ្ឋាឆានេតំ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ ឧបាលឹ ឧតិយស្ស ចាភជិកស្ស វត្ថុម្ហិ បុច្ឆិ និទានម្ហិ បុច្ឆិ បុគ្គលម្ហិ បុច្ឆិ បញ្ញត្តិម្ហិ បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្ហិ បុច្ឆិ អាបត្តិម្ហិ បុច្ឆិ អនាបត្តិម្ហិ បុច្ឆិ តតិយម្បិ វុសោ ឧបាលិ ចាភជិកំ កត្តុ បញ្ញត្តន្តិ ។ វិសាលិយា កន្តេតំ ។ កំ អារញ្ញាតំ ។ សម្ពហុលេ ភិក្ខូ អារញ្ញាតំ ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ ។ មនុស្ស-វិគ្គហេតំ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ ឧបាលឹ តតិយស្ស ចាភជិកស្ស វត្ថុម្ហិ បុច្ឆិ និទានម្ហិ បុច្ឆិ បុគ្គលម្ហិ បុច្ឆិ បញ្ញត្តិម្ហិ បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្ហិ បុច្ឆិ អាបត្តិម្ហិ បុច្ឆិ អនាបត្តិម្ហិ បុច្ឆិ ចតុត្ថម្បិ វុសោ ឧបាលិ ចាភជិកំ កត្តុ បញ្ញត្តន្តិ ។ វិសាលិយា កន្តេតំ ។ កំ អារញ្ញាតំ ។ វគ្គុមុទាតីរិយេ ភិក្ខូ អារញ្ញាតំ ។ កិស្មឹ វត្ថុស្មិន្តិ ។ ឧត្តរិមនុស្សធម្មេតំ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ ឧបាលឹ ចតុត្ថស្ស ចាភជិកស្ស វត្ថុម្ហិ បុច្ឆិ និទានម្ហិ បុច្ឆិ បុគ្គលម្ហិ បុច្ឆិ បញ្ញត្តិម្ហិ បុច្ឆិ អនុប្បញ្ញត្តិម្ហិ បុច្ឆិ

ឆ្នាំង ។ ព្រោះវត្ថុអ្វី ។ ព្រោះអទិន្នាទាន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហា-
កស្សបមានអាយុ សួរវត្ថុផង សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង សួរបញ្ញត្តិផង
សួរអនុបញ្ញត្តិផង សួរអាបត្តិផង សួរអនាបត្តិផង នៃទុតិយបារាជិក-
សិក្ខាបទ ចំពោះព្រះទុបាលមានអាយុ ហើយសួរតទៅទៀតថា ម្នាល
អាវុសោ ទុបាលិ តតិយបារាជិកសិក្ខាបទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត
ក្នុងទីណា ។ ក្នុងនគរវេសាលី លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងពួកភិក្ខុប្រើនរូប ។ ព្រោះវត្ថុអ្វី ។ ព្រោះមនុស្ស-
វិគ្គហៈ គឺធ្វើពាធកាយនៃមនុស្សឲ្យធ្លាក់ចុះចាកជីវិត ។ លំដាប់នោះឯង
ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ សួរវត្ថុផង សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង
សួរបញ្ញត្តិផង សួរអនុបញ្ញត្តិផង សួរអាបត្តិផង សួរអនាបត្តិផង នៃតតិយ-
បារាជិកសិក្ខាបទ ចំពោះព្រះទុបាលមានអាយុ ហើយសួរតទៅទៀតថា
ម្នាលអាវុសោ ទុបាលិ ចតុត្ថបារាជិកសិក្ខាបទ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តក្នុងទីណា ។ ក្នុងនគរវេសាលី លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គល
ណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងភិក្ខុចាំនួនច្រើយ នៅនាឆ្នេរស្ទឹងវគ្គុមុទា ។ ព្រោះវត្ថុ
អ្វី ។ ព្រោះទត្តវិមនុស្សធម្ម ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ
សួរវត្ថុផង សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង សួរបញ្ញត្តិផង សួរអនុបញ្ញត្តិផង

อาปตฺติมฺปิ ปุจฺฉิ อนาปตฺติมฺปิ ปุจฺฉิ ฯเปฯ อุภายเนว อุกฺกาวิเนเยน[๑] ปุจฺฉิ ฯ ปุเจฺฉา ปุเจฺฉา อายสฺมา อุปาลิ วิสฺสชฺเชสิ ฯ

[๒๘๓] อถโข อายสฺมา มหากสฺสโป สงฺฆํ ญาเปสิ สุณาตุ เม อาวุโสสงฺฆ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อหํ อานนฺทํ ฉมฺหิ ปุเจฺฉยฺยนฺติ ฯ อายสฺมา อานนฺโท สงฺฆํ ญาเปสิ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อหํ อายสฺมตา มหากสฺสเปน ฉมฺหิ ปุเจฺฉา วิสฺสเชยฺยนฺติ ฯ อถโข อายสฺมา มหากสฺสโป อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ ฯเปฯ เอตทโวจ พฺรหฺมชาลํ อาวุโส อานนฺท ภควตา สามิตนฺติ ฯ อนฺตก จ ภนฺเต ภาสิตมหิ อนฺตก จ ภาสิตนฺติ ภนฺเตติ โข อายสฺมา อานนฺโท อายสฺมโต มหากสฺสปสฺส ปจฺจสฺโสสิ ฯ สุปฺปิยมฺปิ ปริพฺพาชกํ พฺรหฺมทตฺตมฺปิ มาณวกนฺติ ฯ อถโข อายสฺมา มหากสฺสโป อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ พฺรหฺมชาลสฺส นิทานมฺปิ ปุจฺฉิ ปกฺกลมฺปิ ปุจฺฉิ

---

๑ ม. อภกาวิภงฺเค ฯ

សូរអាបត្តិផង សូរអនាបត្តិផង នៃបតុត្តបាតិមោក្ខសំគ្រាបទំពោះព្រះទុបាលមានអាយុ ហើយសូរវិនិច្ឆ័យពាក់ព័ន្ធពីរចំណែក គឺភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ ឧភតោវិភង្គវិនិច្ឆ័យ ដោយទុបាយនេះឯង ។ ព្រះទុបាលមានអាយុ កាលបើព្រះមហាកស្សបសូរសព្វគ្រប់ហើយ ក៏បានដោះស្រាយសព្វគ្រប់ ។

[៦៨៣] ឮដំណាលនោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ បានប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្គីតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសួរនូវធម៌ចំពោះព្រះអានន្ទ ។ ព្រះអានន្ទមានអាយុ បានប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្គីតិកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះមហាកស្សបមានអាយុនឹងសួរធម៌ចំពោះខ្ញុំ ។ គប្បីដោះស្រាយក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ ទើបព្រះមហាកស្សប មានអាយុបានសួរព្រះអានន្ទមានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអានន្ទមានអាយុ ព្រហ្មជាលសូត្រ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងទីណា ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ទ្រង់សំដែងក្នុងព្រះដំណាក់នៃព្រះរាជា នៅនាអម្ពលដ្ឋិកាវ័ន ជាចន្លោះនៃក្រុងរាជគ្រឹះផង ជាចន្លោះនៃនាឡន្ទគ្រាមផង ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់ប្រារព្ធនឹងសុប្បិយបរិព្វាជក នឹងព្រហ្មទត្តមាណព ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ សួរនិទានផង សួរបុគ្គលផង នៃព្រហ្មជាលសូត្រ

សាមញ្ញជលំ បជាវុសោ អាយស្មន្តេ ភគវតិ សន្ទិដ្ឋំ ។ ភគវតោ ភន្តេ ជីវកម្ពវនេតិ ។ កោឝ សន្ទិដ្ឋំ ។ អជាតសត្តុនា វេទេហិបុត្តេន សន្ទិដ្ឋំ ។ អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ សាមញ្ញជលស្ស ឯកានមម្បិ បុច្ឆិ បុក្ខលមម្បិ បុច្ឆិ ឯតេនេវ ឧបាយេន បញ្ច[1] ឯកាយេ បុច្ឆិ ។ បុដ្ឋោ បុដ្ឋោ អាយស្មា អានន្ទោ វិស្សជ្ជេសិ ។

(២៨៤) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ ថេរេ ភិក្ខូ ឯតទវោច ភគវា មំ ភន្តេ បរិនិព្ពានកាលេ ឯវមាហ អាកង្ខមានោ អានន្ទ សង្ឃោ មមច្ចយេន ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ សមូហនេយ្យាតិ ។ បុច្ឆិ បន ម្ភំ អាវុសោ អានន្ទ ភគវន្តំ ភគតាមិ បន ភន្តេ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ ។ ន ខ្វាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ

---

๑ ម. បញ្ចបិ ។

ចំពោះព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយសួរគេទៀតថា ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ សាមញ្ញផលសូត្រ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងទីណា ។ ក្នុងជីវកម្ពវ័ន ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ លោកម្ចាស់ ។ ទ្រង់សំដែងជាមួយនឹងបុគ្គលណា ។ ទ្រង់សំដែងជាមួយនឹងព្រះបាទអជាតសត្តុរាជ វេទេហិបុត្ត ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ សួរនូវទានផង សួរបុគ្គលផង នៃសាមញ្ញផលសូត្រ ចំពោះព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយសួរនូវនិកាយទាំង ៥ ដោយទុកាយនេះឯង ។ ឯព្រះអានន្ទមានអាយុ កាលបើព្រះមហាកស្សប សួរសព្វគ្រប់ហើយ ក៏បានដោះស្រាយដោយសព្វគ្រប់ ។

[២៨៤] លំដាប់នោះឯង ព្រះអានន្ទមានអាយុ ពោលដូច្នេះនឹងភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយថា បពិត្រព្រះករុណាទាំងឡាយដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគ កាលដែលទៀបនឹងបរិនិព្វាន បានមានព្រះបន្ទូលយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំព្រះករុណាថា នែអានន្ទ លុះអាណើរឥតអំពីតថាគតទៅហើយ បើសង្ឃមានប្រាថ្នានឹងដក ក៏គប្បីដកនូវសិក្ខាបទទាំងឡាយតូច ។ ដោយលំដាប់ (ចេញខ្លះក៏បាន) ។ ព្រះថេរៈទាំងឡាយ សួរព្រះអានន្ទថា ម្នាលអានន្ទមានអាយុ ចុះលោកម្ចាស់ បានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯសិក្ខាបទទាំងឡាយតូច ។ ដោយលំដាប់នោះ តើសិក្ខាបទណាខ្លះ ដូច្នេះដែរឬ ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា បពិត្រព្រះករុណា

ឬជ្ជី ភគវាន៑ បន ភន្តេ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាប-
ទានីតិ ។ ឯកេច្ចេ ថេរា ឯវមាហំសុ ចត្តារិ បារាជិ-
កានិ បឋមា អាសេសានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាប-
ទានីតិ ។ ឯកេច្ចេ ថេរា ឯវមាហំសុ ចត្តារិ បារាជិ-
កានិ បឋមា តេរស សង្ឃាទិសេសេ បឋមា អា-
សេសានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ ។ ឯកេច្ចេ
ថេរា ឯវមាហំសុ ចត្តារិ បារាជិកានិ បឋមា តេរស
សង្ឃាទិសេសេ បឋមា ទ្វេ អនិយតេ បឋមា អា-
សេសានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ ។ ឯកេច្ចេ
ថេរា ឯវមាហំសុ ចត្តារិ បារាជិកានិ បឋមា តេរស
សង្ឃាទិសេសេ បឋមា ទ្វេ អនិយតេ បឋមា តីស
និស្សគ្គិយេ បាចិត្តិយេ បឋមា អាសេសានិ ខុទ្ទានុ-
ខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ ។ ឯកេច្ចេ ថេរា ឯវមា-
ហំសុ ចត្តារិ បារាជិកានិ បឋមា តេរស សង្ឃាទិ-
សេសេ បឋមា ទ្វេ អនិយតេ បឋមា តីស និស្ស-
គ្គិយេ បាចិត្តិយេ បឋមា ទ្វេឧទ្ទេសេ បាចិត្តិយេ បឋ-
មា អាសេសានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ ។

ចាំដណ្ឌាយដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណា មិនបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯសិក្ខាបទចាំដណ្ឌាយតូច ។ ដោយលំដាប់នោះ តើសិក្ខាបទណាខ្លះ ដូច្នេះទេ ។ ព្រះថេរៈចាំដណ្ឌាយពួកខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទចាំដណ្ឌាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបាពដិតចាំដ ៤ ឈ្មោះថា តូច ។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះថេរៈចាំដណ្ឌាយពួកខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទចាំដណ្ឌាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបាពដិត ៤ នឹងសង្ឃាទិសេស ១៣ ឈ្មោះថាតូច ។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះថេរៈចាំដណ្ឌាយពួកខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទចាំដណ្ឌាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបាព-ដិត ៤ សង្ឃាទិសេស ១៣ នឹងអនិយត ២ ឈ្មោះថា តូច។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះថេរៈចាំដណ្ឌាយពួកខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទចាំដណ្ឌាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបាពដិត ៤ សង្ឃាទិសេស ១៣ អនិ-យត ២ នឹងនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ឈ្មោះថាតូច ។ ដោយលំដាប់ ។ ព្រះថេរៈចាំដណ្ឌាយពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទចាំដណ្ឌាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបាពដិត ៤ សង្ឃាទិសេស ១៣ អនិយត ២ និស្សគ្គិយ-បាចិត្តិយៈ៣០ នឹងសុទ្ធិកបាចិត្តិយៈ ៩២ ឈ្មោះថា តូច។ ដោយលំដាប់ ។

ឯកច្ចេ ថេរា ឯវមាហំសុ ចត្តារិ ចាតុធិកានិ ឧបេត្វា តេសរេ សង្ឃាទិសេសេ ឧបេត្វា ទ្វេ អនិយតេ ឧបេត្វា តីសុ និស្សគ្គិយេ ចាចិត្តិយេ ឧបេត្វា ទ្វេនវុតិ ចាចិត្តិ-យេ ឧបេត្វា ចត្តារោ ចាដិទេសនីយេ ឧបេត្វា អវសេសានិ ទុក្ការទុក្កដានិ សិក្ខាបទានីតិ ។

(๒๘๕) អថខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ សន្តម្ហាកំ សិក្ខាបទានិ តិហិតតានិ តិហិនោមិ ជានន្តិ[1]ឥទំ ឯវ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ កប្បតិ ឥទំ ឯវ ន កប្ប-តីតិ ។ សចេ មយំ ទុក្ការទុក្កដានិ សិក្ខាបទានិ សមូហនិស្សាម ភវិស្សន្តិ វត្តារោ ពហុកាលិកំ សម-ណោន គោតមេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ យាវ-មេសំ សត្តា អជ្ឈាសិ តាវមេ សិក្ខាបនេសុ សិក្ខិំសុ យតោ ឥមេសំ សត្តា បរិនិព្ពុតោ ឧទានីមេ សិក្ខាប-នេសុ សិក្ខន្តីតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ

---

๑ ម. ឱតារេ ឥមិបិ នោ ជានន្តីតិ ឯវមេ អាគតោ ។

ព្រះថេរៈចាំធម្មាយពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា សិក្ខាបទចាំធម្មាយដែលសល់នៅក្រៅអំពីបារាជិក ៤ សង្ឃាទិសេស ១៣ អនិយត ២ និស្សគ្គិយ-បាចិត្តិយៈ ៣០ សុទ្ធិកបាចិត្តិយៈ ៩២ និងបាដិទេសនីយៈ ៤ ឈ្មោះថាតួច ។ ដោយលំដាប់ ។

(៦៨៥) គ្រានោះឯង ព្រះមហាកស្សបមានអាយុ ក៏ប្រកាសសង្ឃថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខាបទចាំធម្មាយរបស់ពួកយើង ក៏មានគាំងនៅក្នុងពួកគ្រហស្ថ សូម្បីពួកគ្រហស្ថចាំធម្មាយ ក៏តែងដឹងថា អំពើនេះគួរដល់លោកចាំធម្មាយជាសមណសក្យបុត្តិយ៍ អំពើនេះមិនគួរដល់លោកចាំធម្មាយទេ ។ បើយើងចាំធម្មាយនឹងដកនូវសិក្ខាបទតូច ។ ដោយលំដាប់ចេញហើយ មុខជាជនចាំធម្មាយជាអ្នកពោលតិះដៀលនឹងពោលថា សិក្ខាបទដែលព្រះសមណគោតម បញ្ញត្តហើយដល់សាវ័កចាំធម្មាយ ចានតែត្រឹមធម្មកាលិក គឺកាលនៃផ្សែងភ្លើងតឹបនិព្វានប៉ុណ្ណោះ ព្រះសាស្តារបស់សាវ័កចាំធម្មាយនេះ បិតនៅត្រឹមណា សាវ័កចាំធម្មនេះនាំគ្នាសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទត្រឹមនោះ កាលណាបើព្រះសាស្តារបស់សាវ័កចាំធម្មនេះបរិនិព្វានហើយ ឥឡូវនេះ សាវ័កចាំធម្មនេះ ក៏លែងសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទចាំធម្មាយដែរ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃ

អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញាបេយ្យ បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិន្ទេយ្យ យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ វត្តេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ សន្តិម្ហា កំ សិក្ខាបទា និ តិហិតតា និ តិហិនោបិ ជាន ន្តិ ឥទំ វៅ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ កប្បតិ ឥទំ វៅ ន កប្ប-តីតិ ។ សចេ មយំ ទុច្ចរន្តុទ្ទុកានិ សិក្ខាបទានិ សម្ភវានិសញ្ញ កវិស្សន្តិ វត្ថារៅ ឆ្ងមកាលិកំ សម-ណេន គោតមេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ យៅ-មេសំ សត្ថា អជ្ជាសិ តាវមៃ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខីសុ យតោ ឥមេសំ សត្ថា បរិនិព្វុតោ ន ន្តានីមៃ សិក្ខាប-ទេសុ សិក្ខន្តីតិ ។ សង្ឃោ អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញាបេតិ បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិន្ទតិ យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ វត្តតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ អប្បញ្ញត្តស្ស អប្បញ្ញាបនា បញ្ញត្តស្ស អសមុច្ឆេទោ យថាបញ្ញត្តេសុ

កុំគប្បីបញ្ញត្តថែមនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះជាគ្រូមិនបានបញ្ញត្តទេ កុំគប្បីដកចេញនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះជាគ្រូបញ្ញត្តមកហើយ ត្រូវសមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុងសិក្ខាបទតាំងពីរយ៉ាងដែលព្រះជាគ្រូទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ។ នេះជាញត្តិ ។ ម្នាលអាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ សិក្ខាបទតាំងពីរយ៉ាងរបស់ពួកយើងក៏មានតាំងនៅក្នុងពួកគ្រហស្ថ សូម្បីពួកប្រហស្តតាំងពីរយ៉ាងតែងដឹងថា អំពើនេះគួរដល់លោកតាំងពីរយ៉ាងជាសមណសក្យបុត្តិយ៍អំពើនេះមិនគួរដល់លោកតាំងពីរយ៉ាងទេ ។ បើយើងតាំងពីរយ៉ាងនឹងដកនូវសិក្ខាបទតូច ។ ដោយលំដាប់ចេញហើយ មុខជាជនតាំងពីរយ៉ាងជាអ្នកពោលតិះដៀលនឹងពោលថា សិក្ខាបទដែលព្រះសមណគោតមបានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវ័កបានត្រឹមតែជួមកាលិក គឺកាលនៃផ្សែងភ្លើងប៉ុណ្ណោះ ព្រះសាស្តារបស់សាវ័កតាំងនេះឋិតនៅត្រឹមណា សាវ័កតាំងនេះ ក៏នាំគ្នាសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទត្រឹមនោះ កាលបើព្រះសាស្តារបស់សាវ័កតាំងនេះ បរិនិព្វានទៅហើយ ឥឡូវសាវ័កតាំងនេះ ក៏លែងសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទតាំងពីរយ៉ាងដែរ ។ សង្ឃមិនបញ្ញត្តថែមនូវសិក្ខាបទដែលព្រះជាគ្រូមិនបានបញ្ញត្តទេ មិនដកចេញនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះជាគ្រូបានបញ្ញត្តហើយ សមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុងសិក្ខាបទតាំងពីរយ៉ាងដែលគួរដល់ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ ។ ការមិនបញ្ញត្តថែមនូវសិក្ខាបទដែលព្រះអគ្គមិនបានបញ្ញត្ត ការមិនដកចេញនូវសិក្ខាបទដែលព្រះ

សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ វត្តនា សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ឧក្កមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សង្ឃោ អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញបេតិ បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិន្ទតិ យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ វត្តតិ ។ ឥមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(๒๘๖) អថខោ ថេរោ កិក្ខុ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោចុំ ឥទន្តេ អាវុសោ អានន្ទ ទុក្កដំ យំ ភុំ ភគវន្តំ ន បុច្ឆិ ភគវាន បន កន្តេ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ នេសោ តំ ទុក្កដន្តិ ។ អហំ ខោ កន្តេ អសតិយា ភគវន្តំ ន បុច្ឆិ ភគវាន[1] កន្តេ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានីតិ នាហំ តំ ទុក្កដំ បស្សាមិ

---

๑ ឧ. ម. ភគវាន បន ។

អង្គទ្រង់បញ្ញត្ត ការសមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុងសិក្ខាបទតាំងពីរ ដែលគួរដល់ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ គាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះ ត្រូវសឹម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអង្គណា លោកមានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ សង្ឃមិនបានបញ្ញត្តថែមនូវសិក្ខាបទដែលព្រះអង្គមិនបានបញ្ញត្ត មិនដកចេញនូវសិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្ត សមាទានប្រព្រឹត្តតែក្នុងសិក្ខាបទតាំងពីរ ដែលគួរដល់ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ ។ ការមិនបញ្ញត្តិនឹងការមិនដកនូវសិក្ខាបទនេះ គាប់ចិត្តដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃសឹម ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយការសឹមយ៉ាងនេះ ។

(๒๘๖) លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុជាថេរៈតាំងពីរ ពោលដូច្នេះនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុថា នែអាវុសោ អានន្ទ នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោក ព្រោះលោកមិនបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯសិក្ខាបទតាំងពីរដែលតូច ។ ដោយលំដាប់ គឺសិក្ខាបទណាខ្លះ ចូរលោកសំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាក្រែច បានជាមិនបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឯសិក្ខាបទតាំងពីរយ៉ាងតូច ។ ដោយលំដាប់គឺសិក្ខាបទណាខ្លះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវអំពើអាក្រក់នោះទេ

អបិចាយស្មន្តានំ សន្តិកេ ទេសេមិ តំ ទុក្កដន្តិ ។
ឥទម្បិ តេ អាវុសោ អានន្ទ ទុក្កដំ យំ តំ កតវតោ
វស្សិកសាដិកំ អក្កមិត្វា សិព្ពេសិ ទេសេហិ តំ ទុក្ក-
ដន្តិ ។ អហំ ខោ កន្តេ ន អតារវេន កតវតោ វស្សិក-
សាដិកំ អក្កមិត្វា សិព្ពេសឹ ន្តាហន្តំ ទុក្កដំ បសព្ភមិ
អបិចាយស្មន្តានំ សន្តិកេ ទេសេមិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ ឥ-
ទម្បិ តេ អាវុសោ អានន្ទ ទុក្កដំ យំ តំ មាតុគាមេហិ
កតវតោ សរីរបរិមទ្ទនេ តាសំ កេឧន្តីនំ កតវតោ
សរីរំ អស្សុកេន មក្កិតំ ទេសេហិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ អហំ
ខោ កន្តេ មាយិមា វិតាលេ អហោសុន្តិ មាតុគាមេហិ
កតវតោ សរីរំ បរិមទ្ទនេ តាសឹ ន្តាហន្តំ ទុក្កដំ បសព្ភមិ
អបិចាយស្មន្តានំ សន្តិកេ ទេសេមិ តំ ទុក្កដន្តិ ។
ឥទម្បិ តេ អាវុសោ អានន្ទ ទុក្កដំ យំ តំ កតវតោ

ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ដោយសេចក្តីដឿ
លោកមានអាយុតាំងឡាយ ។ នែអាវុសោ អានន្ទ នេះជាអំពើអាក្រក់
របស់លោកដែរ ព្រោះលោកជាន់ដេរសំពត់វស្សិកសាដក របស់ព្រះមាន
ព្រះភាគ ចូរលោកសំដែងអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំ-
រើន ខ្ញុំព្រះករុណាដែលជាន់ដេរសំពត់វស្សិកសាដក របស់ព្រះមានព្រះ
ភាគ មិនមែនធ្វើដោយសេចក្តីមិនគោរពទេ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវ
អំពើអាក្រក់នោះឡើយ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ
ដោយសេចក្តីដឿលោកមានអាយុតាំងឡាយ ។ ម្នាលអានន្ទមានអាយុ
នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះលោកឲ្យមាតុគ្រាមថ្វាយបង្គំព្រះ
សរីរៈនៃព្រះមានព្រះភាគមុនគេ កាលដែលមាតុគ្រាមទាំងនោះ យំទួញ
សោកធ្លើសរីរៈនៃព្រះមានព្រះភាគ ឲ្យប្រឡាក់ដោយទឹកភ្នែក ចូរលោក
សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណា
គិតថា កុំឲ្យពួកមាតុគ្រាមនេះនៅក្នុងវេលាវិកាល បានជាខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យ
ពួកមាតុគ្រាមថ្វាយបង្គំព្រះសរីរៈនៃព្រះមានព្រះភាគមុនគេ ខ្ញុំព្រះករុណា
មិនឃើញអំពើអាក្រក់នោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណាសំដែងអំពើអាក្រក់នោះ
ចេញ ដោយសេចក្តីដឿលោកមានអាយុតាំងឡាយ ។ ម្នាលអានន្ទ
មានអាយុ នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះព្រះមានព្រះភាគ

ទុព្ភរិកោ និមន្តេត្វា ករិយមានេ ទុព្ភរិកោ ទុកាសេ ករិយមានេ ន កតវន្តំ យាចិ តិដ្ឋតុ កតកា កម្ប៌ តិដ្ឋតុ សុកតោ កម្ប៌ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានន្តិ ទេសេហិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ អហំ ខោ កន្តេ អារញ្ញេ បរិយន្តិតចិត្តោ ន កតវន្តំ យាចិំ តិដ្ឋតុ កតកា កម្ប៌ តិដ្ឋតុ សុកតោ កម្ប៌ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានន្តិ ឆាហន្តំ ទុក្កដំ បស្សាមិ អបិចាយស្មន្តានំ សន្ធាយ ទេសេមិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ ឥទម្បិ តេ អាវុសោ អានន្ទ ទុក្កដំ យំ ត្វំ មាតុគាមស្ស តថាគតម្បរិនិព្ពានេ ឆម្មិនយេ បញ្ចង្គំ ទុស្សុក្កំ អកាសិ ទេសេហិ តំ ទុក្កដន្តិ ។ អហំ ខោ កន្តេ

កំពុងធ្វើនិមិត្តជាទុព្ភិក (បញ្ចគបញ្ចកៈ) នឹងធ្វើនូវទុកាស (បំភ្លឺហេតុ) ជាទុព្ភិក លោកមិនបានអាចធនាព្រះមានព្រះភាគថា សូមព្រះមានព្រះភាគគង់នៅអស់មួយកប្ប (កំណត់អាយុ)ទៅ សូមព្រះសុគតគង់នៅអស់មួយកប្បទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទៅគានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ចូរលោកសំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាមានមារគ្របដណ្តប់ចិត្ត ហាន់ជាមិនអាចធនានិមន្តព្រះមានព្រះភាគថា សូមព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ អស់មួយអាយុកប្បទៅ សូមព្រះសុគតគង់នៅអស់មួយអាយុកប្បទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទៅគានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវអំពើអាក្រក់នោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញដោយសេចក្តីដឿលោកមានអាយុតំាងឡាយ ។ ម្នាលអានន្ទមានអាយុ នេះជាអំពើអាក្រក់របស់លោកដែរ ព្រោះលោកធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឲ្យមាគុគ្រាម ហាន់បពូជ្ឈាក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់ប្រកាសហើយ ចូរលោកសំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ។ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន

อยํ หิ เอกจฺจสฺส กิตฺตกมตฺตา มาตุปฏฺฐา อาจา-
ริกา เอตฺตกมตฺตา อาจริยกา เอตฺตกมตฺตา ฉนฺเทน
กาเลน เอตฺตกาย ภิกฺขาย จาเรยฺยาติ มาตุคามสฺส เอกา-
เทนปฺยาหิ เอตฺตกมตฺตา ธมฺมาสนเย ปฏิฏฺฐิ อากาสี ติ-
หตฺถิ ปุริสปฺปมาณา สมฺปตฺตา อภิถายสฺสนฺตรา สทฺธาย
เอเสหิ ตํ ปุริสปฺปมาณนฺติ ฯ

(๒๘๗) เตน เอเตน ปน สมเยน อายสฺมา ปุก-
ฺกุสาติ กุลปุตฺโต สทฺธาย ฆรา นิกฺขมิตฺวา ปพฺพชิโต ปาติ-
โมกฺขสีลสฺมึ ปริปูรการี อินฺทฺริยสุสมฺวุตทฺวาโร ภตฺตสฺมึ
มตฺตญฺญู ชาคริยานุโยคมนุยุตฺโต สตฺตหิ สทฺธมฺเมหิ สมนฺ-
นาคโต ฌานลาภี จตุนฺนมฺปิ ฌานานนฺติ ฯ อถ เอเตน
ปุกฺกุสาติ เอวรูเปน กลฺยาณปุถุชฺชเนน ปฐมาย ปิณฺ-
ฑาย ปวิฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาต-
ปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺ-
ฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส
ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส
ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส
ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส
ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส
ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส
ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส
ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส
ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส
ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส
ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส ปิณฺฑปาตปฏิลาภสนฺตุฏฺฐสฺส

ខ្ញុំព្រះករុណាគិតថា ព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមីនេះ ជាព្រះមាតុច្ឆា (ម្តាយមីង) នៃព្រះមានព្រះភាគ ឱនបីបាច់ក្បាច់ញីមថ្នាយទឹកខ្សែរកាលដែល (ព្រះនាងមាយាទេវី) ជាព្រះមាតាបង្កើត របស់ព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើមរណកាលទៅហើយ ឱនបំបៅព្រះមានព្រះភាគផង ឱនជាខ្ញុំធ្វើទូរសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឲ្យមាតុគ្រាមឱនបព្វជ្ជា ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រកាសហើយ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនឃើញនូវអំពើអាក្រក់នោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណា សំដែងនូវអំពើអាក្រក់នោះចេញ ដោយសេចក្តីដឿលោកមានអាយុតាំងឡាយ ។

(๒๘๗) សម័យនោះឯង ព្រះថេរៈឈ្មោះបុកណៈមានអាយុឱនគ្រាច់ទៅតាន់ចាកេ ក្នុងទក្ខណាគិរីជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនចំនួន៥០០រូប ។ គ្រានោះឯង ព្រះបុកណៈមានអាយុ កាលដែលភិក្ខុជាថេរៈតាំងឡាយសង្គាយនានូវធម្មវិន័យ ឱននៅអាស្រ័យក្នុងទក្ខិណាគិរិជនបទ តាមសមគួរដល់អធ្យាស្រ័យ ហើយតំបូលទៅកេពួកភិក្ខុជាថេរៈដែលនៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន កលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងពជគ្រឹះ លុះបូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយរាក់ទាក់ជាមួយភិក្ខុជាថេរៈតាំងឡាយ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះបុកណៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយទើបភិក្ខុជាថេរៈតាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលបុកណៈ

ឆន្នោ ច វិនយោ ច សង្គីតោ ទុវេមេ តំ សង្គីតន្តិ ។ សុសង្គីតាវុសោ ថេរេហេ កិក្ខូហិ ឆន្នោ ច វិនយោ ច អបិច យថេវ មយា ភគវតោ សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ តថេវាហំ ជានេស្សាមីតិ ។

(๒๘๘) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ ថេរេ ភិក្ខូ ឯតទវោច ភគវា មំ ភន្តេ បរិនិព្ពានកាលេ ឯវមាហ តេនហានន្ទ សង្ឃោ មមច្ចយេន ឆន្នស្ស ភិក្ខុនោ ព្រហ្មទណ្ឌំ អាណាបេតូតិ ។ បុច្ឆិ បន តំ អាវុសោ អានន្ទ ភគវន្តំ កតមោ បន ភន្តេ ព្រហ្មទណ្ឌោតិ ។ បុដ្ឋោ ខោ អហំ ភន្តេ ភគវន្តំ កតមោ បន ភន្តេ ព្រហ្មទណ្ឌោតិ ។ ឆន្នោ អានន្ទ ភិក្ខុ យំ ឥច្ឆេយ្យ តំ វទេយ្យ ភិក្ខូហិ ឆន្នោ ភិក្ខុ នេវ វត្តព្ពោ ន ឱវទិតព្ពោ

ដ៏មានអាយុ ធម្មិកៈ វិនយកៈ ដែលព្រះថេរៈតាំងឡាយបានសង្គាយនាជាស្រេចហើយ លោកចូរប្រគល់បន្ទូវការសង្គាយនានោះចុះ ។ ព្រះបុរាណៈឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ ធម្មិកៈ វិនយកៈ ដែលភិក្ខុជាថេរៈតាំងឡាយបានសង្គាយនាហើយ (កំជាការស្រួល) ប៉ុន្តែចំណែកខាងខ្ញុំលុះតែបានស្តាប់ បានទទួលក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រ នៃព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងណាមិញ ខ្ញុំនឹងទ្រទ្រង់ (ប្រតិបត្តិ) យ៉ាងនោះឯង ។

(៦៨៩) លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទមានអាយុពោលពាក្យដូច្នេះនឹងភិក្ខុជាថេរៈតាំងឡាយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ព្រះមានព្រះភាគជាម្ចាស់កាលទៀបបរិនិព្វាន ទ្រង់មានបន្ទូលយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំព្រះករុណាថា ម្នាលអានន្ទ ណ្ហើយចុះ អំណើះឥតអំពីតថាគតទៅហើយ សង្ឃចូរដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្នភិក្ខុផង ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈសួរថា ម្នាលអានន្ទមានអាយុចុះលោកម្ចាស់ បានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើនចុះព្រហ្មទណ្ឌនោះ តើដូចម្តេចទៅ ដែរឬ ។ ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាបានទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដែរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រហ្មទណ្ឌនោះ តើដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះអង្គមានបន្ទូលថា ម្នាលអានន្ទ ឆន្នភិក្ខុ ចង់ពោលពាក្យណា គប្បីពោលពាក្យនោះចុះ (ប៉ុន្តែ) ភិក្ខុតាំងឡាយ កុំគប្បីនិយាយរក កុំគប្បីទូន្មាន កុំគប្បី

ន អនសាសិតព្ពេតំ ។ តេនហាវុសោ អានន្ទ ភុំយេវ ឆន្នស្ស ភិក្ខុនោ ព្រហ្មទណ្ឌំ អាណាបេមីតំ ។ កថាហំ កន្តេ ឆន្នស្ស ភិក្ខុនោ ព្រហ្មទណ្ឌំ អាណាបេមិ ចណ្ឌោ សោ ភិក្ខុ ផរុសោតំ ។ តេនហាវុសោ អានន្ទ ពហុកេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធឹ គច្ឆាមីតំ ។ ឯវំ កន្តេតំ នោ អាយស្មា អានន្ទោ ថេរកំ ភិក្ខុំ បដិសុត្វា មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធឹ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ចារិយ កត្វា កោសម្ពឹ ឧដ្ឋវិតាយ ចារិយ បក្កោក្កមិត្វា[1] រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឧយ្យានស្ស អវិទូរេ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសីទិ ។

(២៨៩) តេន ខោ បន សមយេន ភគ្គា ឧទេនោ ឧយ្យានេ បរិភារេហិ[2] សទ្ធឹ ឱរោធេន បដិវសតិ[3] ។ អស្សោសិ ខោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឱរោធោ អម្ហាកំ កិរ អាចរិយោ អយ្យោ អានន្ទោ ឧយ្យានស្ស អវិទូរេ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសិន្នោតំ ។ អថខោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ឱរោធោ ភគ្គានំ ឧទេនំ ឯតទវោច

---

១ ម. នាវាយ ឧដ្ឋវិតាយ កោសម្ពិយា បក្កោក្កមិត្វា ។ ម. នាវាយ កោសម្ពឹ ឧដ្ឋវិ នាវាយ បក្កោក្កមិត្វា ។ ២ ម. បរិចារេសិ ។ ៣ ម. ឱរោធេកេ បដិវសតីតិ ឥត្ថិ ។

ប្រៀនប្រដៅឆន្នកិក្ខុឲ្យ ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈពោលថា ម្នាលអានន្ទដ៏មានអាយុ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកជាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្នកិក្ខុផងចុះ ។ ព្រះអានន្ទសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាជាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្នកិក្ខុដូចម្តេចបាន (ដ្បិត) កិក្ខុនោះគាចរឆ៍វូសណាស់ ។ ពួកភិក្ខុជាថេរៈពោលថា ម្នាលអានន្ទមានអាយុ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកទៅជាមួយនឹងពួកភិក្ខុច្រើនរូបទៅចុះ ។ ឯព្រះអានន្ទមានអាយុទទួលពាក្យភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយដោយពាក្យថា អើលោកម្ចាស់ ហើយក៏ដំរែកទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពី ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនចំនួន ៥០០រូប ទូកក៏លឿនទៅប្រាសខ្លែតឹត លុះចុះពីទូកហើយ ក៏ទៅគង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយដើម មិនឆ្ងាយពីទ្វារនៃព្រះពាជាទ្រង់ព្រះនាមទេន ។

(៦៨៩) សម័យនោះឯង ព្រះពាជាទ្រង់ព្រះនាមទេនទ្រង់គង់ក្រសាលក្នុងទ្វារជាមួយនឹងពួកព្រះមហេសី ព្រមទាំងពួកពាជបរិវារ ។ ពួកព្រះមហេសីរបស់ព្រះពាជាទ្រង់ព្រះនាមទេន បានឮដំណឹងថា លោកម្ចាស់អានន្ទជាអាចារ្យរបស់យើងទាំងឡាយគង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយដើមមិនឆ្ងាយអំពីទ្វារ ។ ទើបពួកព្រះមហេសីរបស់ព្រះបាទេន បានគ្រាប

អម្ហាកំ តិរច្ឆានេវ អាចរិយោ អយ្យោ អានន្ទោ ឧយ្យានសុវ
អារក្ខរ អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសិន្នោ ឥច្ចាម មយំ នេវ
អយ្យំ អានន្ទំ បស្សិតុន្តិ ។ តេនហិ[1] សមណំ អា-
នន្ទំ បស្សថាតិ ។ អថខោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ភិក្ខេ-
ឆោ យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិ-
ត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ រញ្ញោ ឧទេនស្ស ភិក្ខេឆំ អា-
យស្មា អានន្ទោ ឆម្ហិយោ កថាយ សន្ទស្សេសិ សំ-
មាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថខោ
រញ្ញោ ឧទេនស្ស ភិក្ខេឆោ អាយស្មតា អានន្ទេន ឆ-
ម្ហិយោ កថាយ សន្ទស្សិតោ សមាទបិតោ សមុត្តេ-
ជិតោ សម្បហំសិតោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បញ្ច
ឧត្តរាសង្គសតានិ ចាធារេសិ ។ អថខោ រញ្ញោ ឧ-
ទេនស្ស ភិក្ខេឆោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ភាសិតំ
អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា អាយស្មន្តំ
អានន្ទំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន ភគ្គា
ឧទេនោ តេនុបសង្កមិ ។

---

១ ទី. ម. តេនហិ ភុម្ពេ ។

បង្គំទូលព្រះបាទឧទេនដូច្នេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ឮថាលោកម្ចាស់អានន្ទជាអាចារ្យរបស់យើងខ្ញុំតាំងឡាយ មកគង់នៅក្រោមម្លប់ឈើមួយជើមមិនឆ្ងាយអំពីទន្សាន បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យើងខ្ញុំតាំងឡាយចង់ឃើញព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ។ ព្រះពជាមានព្រះរាជឫទ្ធារថា បើដូច្នោះ ចូរអ្នកតាំងឡាយទៅមើលសមណៈឈ្មោះអានន្ទចុះ ។ គ្រានោះឯង ពួកព្រះមហេសីរបស់ព្រះបាទឧទេន ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាលបើពួកព្រះមហេសីនៃព្រះបាទឧទេន អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះអានន្ទមានអាយុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រព្រឹត្តតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថា ។ គ្រានោះឯង ពួកព្រះមហេសីនៃព្រះបាទឧទេន កាលបើព្រះអានន្ទមានអាយុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រព្រឹត្តតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មីកថាហើយ ក៏ប្រគេនសំពត់ទត្តភសង្គៈ៥០០ ដល់ព្រះអានន្ទមានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង ពួកព្រះមហេសីនៃព្រះបាទឧទេន ត្រេកអរ រីករាយនឹងកាសិត របស់ព្រះអានន្ទមានអាយុហើយ ទើបគ្រាកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ ចូលទៅគាល់ព្រះបាទឧទេន ។

[๒๙๐] อฏฺฐสา เขา ภฑา ขุเรเณ ขิเปยฺย ทูร-
เตาว อาคจฺฉนฺตํ ทิสฺวาน ขิเปยฺย ฬหุเตเจ อถ ขุ
เขา[๑] ตุมฺเห สมณา อาคจฺฉถ ปสฺสถาติ ฯ อถ สฺวา-
ยฺเว เขา มยา เอว อยฺยา อาคจฺฉนฺติ ฯ อถ ขุ ตุมฺเห
สมณาสฺส อาคจฺฉสฺส กิญฺจิ อตฺถาติ ฯ อถ ยฺวา
เขา มยา เอว อยฺยสฺส อาคจฺฉสฺส ปญฺจ ขุตฺต-
สตานิ ทาตพฺพานีติ ฯ ภฑา ขุเรเณ ขุชฺฌายติ ขียติ
วิฆาเตติ กถญฺหิ นาม สมเณา อาคจฺเฉยฺย ตาว ลหุ
จีวรํ ปฬิกฺกเมสฺสติ ขุสฺสาหิสฺสติ ภิกฺขู สมเณา อาคจฺเฉยฺย
กาสายานิ ปตฺตหิกานิ อาทาย[๒] ภิกฺขาจารเมว ปวิสิสฺสตีติ ฯ อถ เขา
ภฑา ขุเรเณ เยนายสฺมา อาคจฺเฉยฺย เตนุปสงฺกมิ ขุป-
สงฺกมิตฺวา อายสฺมตา อาคจฺเฉน สทฺธึ สมฺโมทิ สมฺโม-
ทนียํ กถญฺ สาราณียํ วีติสาเรตฺวา ฯกมนฺตํ นิ-
สีทิ ฯ ฯกมนฺตํ นิสินฺเน เขา ภฑา ขุเรเณ อายสฺ-
มนฺตํ อาคจฺเฉยฺย ฬหุเตเจ อาคมา ขุ[๓] เขา อาคจฺเฉ

---

๑ ฉ. ม. เขตฺถเร เขาสเทฺท น ทิสฺสเตติ ฯ ๒ ปฬิภาหิกานิ สลากภตฺตนิมนฺตนานิ วิย ทิสฺสนฺติ ฯ
๓ ฉ. อาคมา น ขเณ ฯ ม. อาคมา น ขุ เขา ฯ

(៦៩០) ព្រះបាទទុទ្ធទេន ទ្រង់ទតឃើញពួកព្រះមហេសី មកអំពីបម្ងាយ លុះឃើញហើយមានព្រះបន្ទូលសួរពួកព្រះមហេសីដូច្នេះថា អ្នកចាំធ្លាយបានឃើញសមណៈឈ្មោះអានន្ទដែរឬ ។ ពួកព្រះមហេសីក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យើងខ្ញុំចាំធ្លាយបានឃើញព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ហើយ ។ ចុះអ្នកចាំធ្លាយបានប្រគេនវត្ថុអ្វីបន្តិចបន្តួចដល់សមណៈឈ្មោះអានន្ទខ្លះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យើងខ្ញុំចាំធ្លាយបានប្រគេនសំពត់ទុក្ខាសង្គ: ៥០០ ដល់ព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ហើយ ។ ព្រះបាទទុទ្ធទេនក៏ពោលពាក្យ តិះដៀល បន្ទុះបង្អាប់ថា មិនសមបើ សមណៈឈ្មោះអានន្ទទទួលយកចីវរច្រើនដល់ម៉្លេះទេ សមណៈឈ្មោះអានន្ទនឹងធ្វើដំនួញសំពត់ឬ។ នឹងតាំងពោធលក់សំពត់ ។ គ្រានោះឯង ព្រះបាទទុទ្ធទេនស្តេចទៅរក ព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ សំណេះសំណាលនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលរីករាយនឹងពាក្យដែលគួរលឹក លុមឲ្យកើតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ ក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទទុទ្ធទេន គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏មានព្រះបន្ទូលនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអានន្ទ

អម្ហាកំ ជិវកោជាតំ ។ អាគមា ខោ តេ[๑] មហារាជ ជិវក-
កោជាតំ ។ អបិច[๒] បន ភោតោ អានន្ទស្ស កិញ្ចិ អ-
ជ្ឈាសីតំ ។ អជ្ឈាសិ ខោ មេ មហារាជ បញ្ច ខុទ្ទក-
សន្តុស្សតានីតំ ។ កតិ បន ភវំ អានន្ទោ តាវតកេហិ ចីវរេ
កវិស្សតីតំ ។ យេ តេ មហារាជ តិក្ខត្តុំ ខុព្ភលចីវរា
តេហិ សទ្ធិ សំវិភជិស្សាមីតំ ។ យានិ ខោ បន ភោ[๓]
អានន្ទ ថោកណកានិ ខុព្ភលចីវរានិ តានិ កថំ
កវិស្សថាតំ ។ តានិ មហារាជ ខុទ្ទរន្តរណំ កវិស្សា-
មាតំ ។ យានិ បន ភោ អានន្ទ ថោកណកានិ ខុទ្ទ-
រន្តរណានិ តានិ កថំ កវិស្សថាតំ ។ តានិ មហារាជ
តិសិច្ចវិយោ កវិស្សាមាតំ ។ យា បន ភោ អានន្ទ
ថោកណកា តិសិច្ចវិយោ តា កថំ កវិស្សថាតំ ។ តា
មហារាជ ភុម្មត្ថរណំ កវិស្សាមាតំ ។ យានិ បន ភោ
អានន្ទ ថោកណកានិ ភុម្មត្ថរណានិ តានិ កថំ ក-
វិស្សថាតំ ។ តានិ មហារាជ ឋានបុញ្ញានិយោ កវិស្សា-

---

๑ ឧ. តេធ ។ ម. អាគមាសិ ខោ តេ ឥធ ។ ๒ ឧ. ម. ឋោត្តកេសុ បសវ្ហោ ន
ទិស្សតិ ។ ๓ ឧ. យានិ បន ភោ ។

ដ៏ចំរើន ពួកព្រះមហេសីរបស់យើងបានមក (ក្នុងទីនេះ) ដែរឬ ។ ព្រះអានន្ទតបថា បពិត្រមហាវជ ពួកព្រះមហេសីនៃព្រះអង្គបានមក (ក្នុងទីនេះ)ដែរ ។ ចុះ (ពួកព្រះមហេសីនោះ) បានប្រគេនវត្ថុអ្វីបន្តិចបន្តួចដល់ព្រះអានន្ទដ៏ចំរើនខ្លះដែរឬ ។ បពិត្រមហាវជ ពួកព្រះមហេសីនោះ បានប្រគេនសំពត់ឧត្តរាសង្គៈ ៥០០ ដល់អាត្មាភាព ។ ព្រះអានន្ទដ៏ចំរើនទទឹងកចីវរច្រើនដល់ម្ល៉ោះទៅធ្វើជាអ្វីទៅ ។ បពិត្រមហាវជ កិក្ខុតាំងឡាយណា មានចីវរទុព្វលភាព អាត្មាភាពនឹងចែកឲ្យ ដល់កិក្ខុតាំងឡាយនោះ ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះចីវរតាំងឡាយណាដែលជាសំទុព្វលភាព លោកម្ចាស់នឹងយកចីវរតាំងនោះទៅធ្វើអ្វី ។ បពិត្រមហាវជ យើងតាំងពាយទនឹងយកចីវរតាំងនោះទៅធ្វើជាកម្រាលគ្រែ ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះកម្រាលគ្រែណាដែលជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយកកម្រាលគ្រែតាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហាវជ យើងតាំងឡាយនឹងយកកម្រាលគ្រែតាំងនោះទៅធ្វើជាស្រោមពួក ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះស្រោមពួកណា ដែលជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយកស្រោមពួកតាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហាវជ យើងតាំងឡាយនឹងយកស្រោមពួកតាំងនោះទៅធ្វើជាកម្រាលផែនដី ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះកម្រាលផែនដីណា ដែលជារបស់ចាស់ លោកម្ចាស់នឹងយក

มาตุ ฯ ยา ปน เภา อานนฺท โคตมกาเมา ปชาปติ-
ญฺจ ยาจนา กตา กาเรสฺสตุ ฯ ตา มหากจฺจ ราชา-
มาตฺยา กาเรสฺสนฺติ ฯ ยา ปน เภา อานนฺท โคตม-
กาเม จ ราชามาตฺเย จ ตา จ กตา กาเรสฺสตุ ฯ
ตา จ มหากจฺจ เภาเชตฺวา จิกฺขลฺเล มทฺทิตฺวา ปาเกฬฺหึ
ลิมฺปิสฺสนฺติ ฯ อถโข ภควา ชานนฺโต สพฺเพ ตเมว
สมฺมา สกฺยปุตฺติยา เยนาสโน อุปเนสิ นิ
กุลวา ตเมวตฺถ อายสฺมนฺตา อานนฺทสฺส อญฺญาปิ
ปญฺห อุสฺสาสนาปิ จาปาสิ ฯ อยญฺหิ ตาว อายสฺม-
นฺตา อานนฺทสฺส ปมมฺ จีวรปาโรปนา[1] อุปฺปชฺชิ จีว-
รสหสฺสนฺ ฯ

(๒๙๑) อถโข อายสฺมา อานนฺโท เยน โยส-
ิตาภเมา เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺญตฺเต
อาสเน นิสีทิ ฯ อถโข อายสฺมา ฉนฺโท
เยนายสฺมา อานนฺโท เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา

๑ ฉ. จีวรภิกฺขา ฯ ม. จีวรภิกฺขุ ฯ

កម្រាលផែនដីទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹងយកកម្រាលផែនដីទាំងនោះទៅធ្វើជាសំពត់ដូតដើង ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះសំពត់សម្រាប់ដូតដើងណាដែលជារបស់ខាស់ លោកម្ចាស់នឹងយកសំពត់ដូតដើងទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹងយកសំពត់សម្រាប់ដូតដើងទាំងនោះទៅធ្វើជាសំពត់សម្រាប់ដូតធូលី ។ បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ចុះសំពត់សម្រាប់ដូតធូលីណាដែលជារបស់ខាស់ លោកម្ចាស់នឹងយកសំពត់សម្រាប់ដូតធូលីទាំងនោះទៅធ្វើជាអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ យើងទាំងឡាយនឹងចម្រាញ់នូវសំពត់សម្រាប់ដូតធូលីទាំងនោះ ហើយប្រចាប់លាយដោយកក់ ហើយយកទៅបូកលាបជញ្ជាំង ។ គ្រានោះឯង ព្រះចុតទុទេន ទ្រង់សព្វព្រះរាជហឫទ័យថា សមណសក្យបុត្តិយ៍ទាំងអស់នេះប្រកបដោយទុបាយនៃប្រាជ្ញា មិនធ្វើសំពត់ឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាសឥតប្រយោជន៍ ហើយក៏ទ្រង់ប្រគេនសំពត់ ចំនួន ៩០០ ដទៃទៀត ដល់ព្រះអានន្ទមានអាយុ ។ បរិក្ខារ គឺចីវរ ចំនួន ១ ពាន់នេះឯង ទើបតែនឹងកើតឡើងជាដំបូងដល់ព្រះអានន្ទមានអាយុ ។

(៦៩១) លំដាប់នោះឯង ព្រះអានន្ទមានអាយុ ក៏ចូលទៅកាន់សោសិតារាម លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ គ្រានោះឯង ឆន្នកិក្ខុដ៏មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះ

อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อภิวาเทตฺวา ปกฺกมนฺตํ นิสีทิ ฯ ปกฺกมนฺตญฺจ นิสินฺนญฺจ โข อายสฺมนฺตํ ฉนฺนํ อายสฺมา อานนฺโท ปฏนเวเจ สเงฺฆน เตน อาวุโส ฉนฺน ปฺรหฺมทณฺฑา อาณาเปตพฺพนฺติ[๑] ฯ กตเมน ปน กเตน อานนฺท ปฺรหฺมทณฺฑาติ ฯ ตุเมฺห อาวุโส ฉนฺน ภิกฺขู[๒]ยมฺปิ ฯเปฯ ตมฺปิ วเทยฺยาถ ภิกฺขูหิปิ ตุเมฺห เนว วตฺตพฺโพ น โอวทิตพฺโพ น อนุสาสิตพฺโพติ ฯ ฉนฺทาทิ กเตน อานนฺเทน ภควตา ปญฺญตฺตา ยาเวทิ ภิกฺขู เนว วตฺตพฺพา น โอวทิตพฺพา น อนุสาสิตพฺพาติ ตสฺมา ปฏิปฺปสฺสมฺภถ[๓] ฯ อถ โข อายสฺมา ฉนฺโน ปฺรหฺมทณฺฑาน อฏฺฐิยมาโน หรายมาโน ชิคุจฺฉมาโน ปกฺโก วูปกฏฺโฐ อปฺปมตฺโต อาตาปี ปหิตตฺโต วิหรนฺโต ฉฏฺฐาย เจว ยสฺสตาย กุลปุตฺตา สมฺมเทว อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชนฺติ ตทนุตฺตรํ ปฺรหฺมจริยปริโยสานํ ทิฏเฐว ธมฺเม สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา อุปสมฺปชฺช วิหาสิ ขีณา

๑ ฉ. ม. อาณาปิเกติ ฯ ๒ ฉ. ภิกฺขู ฯ ๓ ม. ปปเต ฯ

ចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឆន្នៈមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះអានន្ទមានអាយុ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា នែអាវុសោ ឆន្នៈ សង្ឃដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់លោកហើយ ។ ឆន្នកភិក្ខុសួរថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ព្រហ្មទណ្ឌនោះតើដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះអានន្ទប្រាប់ថា ម្នាលឆន្នកភិក្ខុមានអាយុ លោកចង់ពោលពាក្យណា គប្បីពោលពាក្យនោះចុះ កិក្ខុទាំងឡាយមិនត្រូវនិយាយរក មិនត្រូវខ្ជិនខ្ជាន មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅលោកឡើយ ។ ឆន្នកិក្ខុពោលថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន កាលណាបើកិក្ខុទាំងឡាយមិនត្រូវនិយាយរក មិនត្រូវខ្ជិនខ្ជាន មិនត្រូវប្រៀនប្រដៅខ្ញុំដោយហេតុប៉ុណ្ណោះបើដូច្នោះ កិក្ខុទាំងឡាយមិនសមគប្បីខ្ញុំហើយឬ ហើយក៏ដួលផ្ទប់ក្នុងទីនោះ ។ គ្រានោះឯង ឆន្នៈមានអាយុកំលំបាក អៀនខ្មាសខ្ពើមព្រហ្មទណ្ឌ ក៏ចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង ហើយមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅនូវកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន កុលបុត្តទាំងឡាយដែលចេញចាកផ្ទះហើយចូលទៅកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បីអនុត្តរធម៌ណា ក៏បានដល់នូវអនុត្តរធម៌នោះ ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយធម៌ដោយការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដោយមិនយូរ ហើយសម្រេចសម្រាន្តដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ហើយដឹងច្បាស់ថា ជាតិ

ฆาตึ วุสิตึ ព្រហ្មចរិយំ กตំ กรณីยំ ตาปรំ ឥตฺถตฺตายาติ អព្ភញ្ញាសិ។ អញ្ញតរោ ច ปตาយสฺมา ឆนฺโท อรหตฺตំ(๑) อโหสิ។ อถ ខោ อายสฺมา ឆนฺโท อรหตฺตំ បตฺวา เยนายสฺมา อานนฺโท เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตំ อานนฺทំ เอตทโวจ បដិปฺปสฺสฺภิตานิ เม ภนฺเต อานนฺท ព្រហ្មទณฺฑานิ។ យถาเปน តยา อาวุโส ឆนฺท อรหตฺตំ สจฺฉิกตំ តถาเปน តេ ព្រហ្ม-ទณฺฑา បដิปฺปสฺสฺภนฺตาติ។

[๒๙๒] ឥมายฺ ขោ បน วินยสงฺคีตึ បญฺจ ภิกฺขุสตานิ อนฺธกานิ อกาสิ។ តสฺมา อิทំ วินยสงฺคีติ បญฺจสติกาติ(๒) วุจฺจตีติ។

បញ្ចសតិកក្ខន្ធកោ ទុតิยំ ឯកាទសមំ។

ឥមម្ហិ ខន្ធកេ វត្ថู តេវีសតិ។

---

๑ ម. อรหา។ ๒ ឧ. បญฺจสตีติ។

គឺសេចក្តីកើតទៀត (របស់អាត្មាអញ) អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈសម្រេចហើយ កិច្ចត្រូវធ្វើ គឺសោឡសកិច្ច ក៏សម្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតគ្មានឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តទាំង៦នាក់ ព្រះឆន្នៈមានអាយុ ក៏ជាអរហន្តមួយអង្គដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះឆន្នៈមានអាយុ បានដល់អរហត្តហើយ ក៏ចូលទៅគាព្រះអានន្ទមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះអានន្ទមានអាយុថា បពិត្រព្រះអានន្ទដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ លោកចូរអ្នកប់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះអានន្ទពោលថា នែឆន្នៈមានអាយុ លោកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយនូវអរហត្ត ក្នុងកាលជាទីបំផុតណា ឯព្រហ្មទណ្ឌរបស់លោក ក៏អ្នកប់ក្នុងកាលជាទីបំផុតនោះដែរ ។

(៤៨) ក្នុងការសង្គាយនាព្រះវិន័យនេះឯង មានភិក្ខុចំនួន ៥០០ រូប មិនខ្វះមិនលើស ។ ព្រោះហេតុនោះ ការសង្គាយនាព្រះវិន័យនេះ ព្រះសង្គីតិកាចារ្យ ហៅថា បញ្ចសតិកាសង្គាយនា គឺសង្គាយនារបស់ភិក្ខុមានចំនួន ៥០០ រូប ។

ចប់ បញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ ទី ១១ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះមានរឿង ២៣ ។

តស្សុទ្ទានំ

[๒๙๓] បវិដ្ឋតេ ហិ[๑] សម្ពុទ្ធេ
ជេវេ ច កស្សបហ្វយោ[๒]
អាមន្តយិ ភិក្ខុគណំ
សន្ធម្មមនុចាលកោ
ចាភាយទ្ធានមក្កមិ
សុភន្ទេន បវេទិតំ
សន្ថាយិសង្ឃាម សន្ធម្មំ
អឆម្ភោ បុរេ ឥប្បតិ
ឱកោន្ធនបញ្ចសតំ
អានន្ទមឿ ច ទុច្ចិនំ
ឆម្មវិនយ សង្គីតិ
វាសដ្ឋោ កុហាមុត្តមេ
ឧចាលឹ វិនយំ បុច្ឆិ
សុត្តន្តានន្ទបណ្ហិតំ
បិដកំ តីណិ សង្គីតំ[៣]
អកាំសុ ជិនសាវកា ។

---

๑ ម. ឆោត្តកេ ហិសទ្ទោ ន ទិស្សតិ ។ ๒ ឧ. កស្សប អវ្ហយោ ។ ម. កស្សប សវ្ហយោ
๓ ឧ. ម. សង្គីតិ ។

ឧទ្ទាននៃបញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈនោះ គឺ

(๒๙๓) រឿងកាលព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ បរិនិព្វានទៅហើយ ព្រះថេរៈឈ្មោះកស្សប ជាអ្នកគ្រប់គ្រង រក្សាព្រះសទ្ធម្មហៅ ពួកភិក្ខុមកថា យើងដើរតាមផ្លូវឆ្ងាយ ពីស្រុកបាវ៉ា បាន ឮពាក្យសុភទ្ទភិក្ខុ សំដែងហើយ យើងនឹងសង្គាយនាព្រះ សទ្ធម្ម តំណាទៅមុខ។ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿងខ្លាំង ๑ រឿង ព្រះមហាកស្សប ជ្រើសរើសព្រះអរហន្ត ๔๙๙ អង្គ នឹងព្រះ អានន្ទមួយផង ๑ រឿងព្រះកស្សប គង់នៅទៀបភ្នូហាដ៏ទក្ខិណ ធ្វើសង្គាយនាព្រះធម៌នឹងវិន័យ ๑ រឿងព្រះកស្សបសួរព្រះវិន័យ នឹងព្រះទុតិយ ๑ រឿងព្រះកស្សបសួរព្រះសូត្រនឹងព្រះអានន្ទ ជាបណ្ឌិត ๑ រឿងពួកជនសាវ័កធ្វើសង្គាយនាបិដកទាំងបី ๑ ฯ

ขุทฺทานุขุทฺทกา ฐานา

ยถาปญฺญตฺตวตฺถุนา[๑] ฯ

น ปุจฺเฉ อกฺกมิตฺวาปิ

ปาฬิเยสิ น ยาจิ จ

ปฏิฐเปสิ มาตุคามสฺส

สทฺธาย ทุกฺกฏานิ เม ฯ

ปุกาเณหา ฯเปฯ ณฺหิ จ

ขิเปตา ขุเทเนน สหา

---

๑ ฐ. ยถาปญฺญตฺตึ วตฺตา ฯ

រឿងព្រះអានន្ទ ទូលព្រះថេរៈតាំងឡាយថា កាលព្រះមានព្រះភាគ ជិតចូលបរិនិព្វានទ្រង់មានបន្ទូលថា បើសង្ឃប្រាថ្នានឹងដកសិក្ខាបទ ក៏គប្បីដកសិក្ខាបទតូច ។ ដោយលំដាប់ផ្សេង ។ បាន ១ រឿងព្រះកស្សបបានសូត្រប្រកាសប្រាប់សង្ឃថា ត្រូវឲ្យតែតុប្រព្រឹត្តតាមសិក្ខាបទដែលគួរដល់ពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ ១ ។ រឿងព្រះថេរៈតាំងឡាយ បន្ទោសព្រះអានន្ទថា មិនទូលសួរព្រះមានព្រះភាគក្នុងសិក្ខាបទតូច ។ ដោយលំដាប់នោះ ១ រឿងព្រះថេរៈតាំងឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា ជាន់សំពត់វស្សិកសាដកបស់ព្រះមានព្រះភាគហើយដេរ ១ រឿងព្រះថេរៈតាំងឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា ឲ្យមាតុគ្រាមថ្វាយបង្គំសរីរៈព្រះមានព្រះភាគមុនគេ ១ រឿងព្រះថេរៈតាំងឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា មិនអាចធនាព្រះមានព្រះភាគឲ្យគង់នៅអស់អាយុកប្ប ១ រឿងព្រះថេរៈតាំងឡាយបន្ទោសព្រះអានន្ទថា សូមបព្វជ្ជាដល់មាតុគ្រាម ១ រឿងព្រះអានន្ទទូលថាអំពើអាក្រក់របស់ខ្ញុំគ្មានទេខ្ញុំទទួលដោយសេចក្តីដឿលោកម្ចាស់តាំងឡាយ ១ ។ រឿងបុរាណត្តេរ ១ រឿងជាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្នកភិក្ខុ ១ រឿងពួកព្រះមហេសីនៅក្នុងទស្សន ជាមួយនឹងព្រះបាទទុទេន ១

បញ្ចសតិកញ្ចុកេ ឧត្តរគាថា

តាវតាហុ ទុព្ភលញ្ចេ

ទុត្តរត្តរណា កិសិ

កុម្មត្តរណា បុញ្ញនិយោ

រជោ ចិក្ខល្លមទ្ទនា

សហស្សចីវរំ ទុប្បដ្ឋិ

បមមានន្ទសុវ្វយោ ។

តដ្ឋិតោ ព្រហ្មទេវេន

ចតុសច្ចំ អចាបុណិ ។

វស្សីភូតា បញ្ចសតា

តស្មា បញ្ចសតា តតិ[1] ។

---

๑ ឧ. ម. បញ្ចសតិតិ តតិ ។

រឿងព្រះបាទទុទេន ពោលពាក្យព្រះអានន្ទថា ទន្លួលចីវរច្រើនដល់ម្ភៃ ១ រឿងព្រះបាទទុទេន សួរព្រះអានន្ទអំពីចីវរពុំឲ្យលកាត ១ រឿងព្រះអានន្ទឆ្លើយថា ចីវរពុំឲ្យលកាតនោះ យកទៅធ្វើជាកម្រាលគ្រែ ជាស្រោមពួក ជាកម្រាលជែនជី ជាសំពត់ជូតជើង ជាសំពត់ជូតជូលីចាំង លាយដោយកក់ឫកលាបជញ្ជាំង ១ រឿងចីវរមួយពាន់ កើតឡើងដល់ព្រះអានន្ទជាដំបូង ១ ។ រឿងឆន្នកិក្ខុ ដែលសង្ឃជាក់ពាក្យ ដោយព្រហ្មទណ្ឌហើយបានត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈចាំងបួន ១ ។ រឿងព្រះថេរៈជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញចំនួន ៥០០ អង្គ ក្នុងការសង្គាយនាធម៌និងវិន័យ ព្រោះហេតុនោះ ការសង្គាយនានោះឈ្មោះថា បញ្ចសតិកសង្គាយនា ១ ។

សត្តសតិកក្ខន្ធកំ

[២៨៤] តេន ខោ បន សមយេន វស្សូសតបរំ-
ជំពុតេ ភគវតិ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិក្ខូ វេសាលិយំ
ឧសវត្ថុំ ឧបេត្តុំ កប្បតិ សិង្គិលោណកប្បេ កប្បតិ
ទ្វង្គុលកប្បេ កប្បតិ តាមន្តរកប្បេ កប្បតិ អាវាស-
កប្បេ កប្បតិ អនុមតិកប្បេ កប្បតិ អាចិណ្ណ-
កប្បេ កប្បតិ អមថិតកប្បេ កប្បតិ ជលោគិំ[1] ពាតុំ
កប្បតិ អទសកំ និសីទនំ កប្បតិ ជាតរូបរជតន្តិ ។

[២៨៥] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា យសោ
កាកណ្ឌកបុត្តោ វជ្ជីសុ ចារិកញ្ចរមានោ យេន
វេសាលី តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ អាយស្មា យសោ
កាកណ្ឌកបុត្តោ វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដា-
គារសាលាយំ ។

---

១ ម. ជលោគិ ។

សង្គសង្គិកក្ខន្ធកៈ

(៤៨៤) សម័យនោះឯង កាលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បរិនិព្វានទៅ បាន ១០០ ឆ្នាំ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ[1] នៅក្នុងក្រុងវេសាលី សំដែងវត្ថុ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា **ការកំណត់**ដោយអម្បិលក្នុងក្អាក់ គួរ (ដល់) សមណៈ)១ **ការកំណត់**ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យស្រេចទៅ ប្រមា**ណ**ពីរ ឆ្នាប់ គួរ ១ **ការកំណត់**ដោយបន្ទោះស្រុក គួរ ១ **ការកំណត់**ដោយអាវាស គួរ ១ **ការកំណត់**ដោយអនុមតិ[2] គួរ ១ **ការកំណត់**ដោយអាចិណ្ណកប្ប(ប្រ-ពៃណី)គួរ ១ **ការកំណត់**ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរ គួរ ១ ការផឹកនូវសុរាដែរ គួរ ១ និស៊ីទន្ទេះដែលមិនមានជាយ គួរ ១ មាសនឹងប្រាក់ គួរ១ ។

(៤៨៥) សម័យនោះឯង ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត[3] មានអាយុ គ្រាចំទៅកាន់ចាវិកក្នុងដែនវជ្ជី ហើយក៏បានទៅដល់ក្រុងវេសាលី ។ បានឮថា ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត មានអាយុ នៅក្នុងកូដាគារសាលា ព្រៃមហាវ័ន ជិតក្រុងវេសាលីនោះ ។

---

១ ពួកភិក្ខុជាបុត្តនៃជនដែលនៅក្នុងដែនវជ្ជី ជាន់ជាហៅដោយរួបរួមថា វជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ។ ២ ប្រែថា យល់ព្រម ជា ត្រែកអរ ។ ៣ ព្រះយសត្ថេរ ជាបុត្តនៃព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះកាកណ្ឌកៈ ហៅដោយរួបរួមថា យសកាកណ្ឌកបុត្ត ។

(๒๘๖) តេន ខោ បន សមយេន វេសាលិកា វគ្គិបុត្តកា ភិក្ខូ តនុហុទោសេ កំសថាដី[๑] ឧទកេន ឃំវេត្វា មជ្ឈេ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ឋបេត្វា អាគតាគតេ[๒] វេសាលិកេ ឧបាសកេ ឯវំវាទេន្តិ ទេថាវុសោ សង្ឃស្ស កហាបណម្បិ អឌ្ឍម្បិ ទាឧម្បិ មាសករូបម្បិ កហិស្សតិ សង្ឃស្ស បរិក្ខារេន ករណីយន្តិ ។ ឯវំវុត្តេ អាយស្មា យសោ កាកណ្ឌកបុត្តោ វេសាលិកេ ឧបាសកេ ឯតទវោច មា អាវុសោ អឧត្ត សង្ឃស្ស កហាបណម្បិ អឌ្ឍម្បិ ទាឧម្បិ មាសករូបម្បិ ន កប្បតិ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ជាតរូបរជតំ ន សាធិយន្តិ សមណា សក្យបុត្តិយា ជាតរូបរជតំ ឧប្បដិគ្គណ្ហន្តិ សមណា សក្យបុត្តិយា ជាតរូបរជតំ និក្កិត្តមណិសុវណ្ណា សមណា សក្យបុត្តិយា អបេតជាតរូបរជតាតិ ។ ឯវម្បិ ខោ វេសាលិកា ឧបាសកា អាយស្មតា យសេន កាកណ្ឌកបុត្តេន វុច្ចមានា អនំសុយេវ សង្ឃស្ស កហាបណម្បិ អឌ្ឍម្បិ ទាឧម្បិ មាសករូបម្បិ ។ អថខោ

---

๑ ឧ. ម. កំសឆាតំ ។ ๒ ឧ. អាគតេ ។

(៤៨៦) សម័យនោះឯង ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី បានជាធីតាងាក់ពេញកាជនសំរាំងហើយយកទៅ តំកល់ទុកក្នុងភណ្ឌាល ភិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃទុតិយោបោសថនោះ ហើយពោលពាក្យយ៉ាងនេះ ចំពោះពួកទុតិយកនៅក្នុងក្រុងវេសាលីដែលមកថាអស់ថា ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រគេនកហាបណៈមួយភ្លឺ កន្ទុះកហាបណៈភ្លឺមួយចុងភ្លឺ មាសកូរបមួយភ្លឺ ដល់សង្ឃចុះ សង្ឃមុខជានឹងមានកិច្ចដោយបរិក្ខារមិនខាន ។ កាលដែលពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុពោលយ៉ាងនេះហើយ ទើបព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត មានអាយុ ក៏ពោលដូច្នេះនឹងពួកទុតិយកអ្នកនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា នែអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំប្រគេនកហាបណៈមួយភ្លឺ កន្ទុះកហាបណៈភ្លឺ ចុងមួយភ្លឺ មាសកូរបមួយភ្លឺ ដល់សង្ឃឡើយ ព្រោះមាសនឹងប្រាក់ មិនគួរដល់ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍ទេ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍ មិនត្រេកអរ មិនគាប់មាសនឹងប្រាក់ទេ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍ លះចោលកែវមណីនឹងមាសចេញហើយប្រាសចាក គឺថាលែងវល់ ដោយមាសនឹងប្រាក់ហើយ ។ ឯពួកទុតិយកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ទុតជាព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ពោលយ៉ាងនេះហើយ ក៏នៅតែប្រគេនកហាបណៈមួយខ្លះ កន្ទុះកហាបណៈខ្លះ ចុងមួយខ្លះ មាសកូរបមួយខ្លះ ដល់សង្ឃ ។ លំដាប់នោះឯង

เวสาลิกา วชฺชิปุตฺตกา ภิกฺขู ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน ตํ มหารญฺญํ ภิกฺขูเนฺ[1]ปฏิวิสํ[2] ปหิเณฺสุ ฯ อถโข เวสาลิกา วชฺชิปุตฺตกา ภิกฺขู อายสฺมนฺตญฺจ ยสกากณฺฑกปุตฺตญฺจ ปฏนฺเทฺวปิ เอตทโวจุ ปเรา เต อาวุโส ยสมหารญฺญสฺมา ปฏิวิสนฺติ ฯ ยนฺนูน มยมฺปิ อาวุโส มหารญฺญสฺมา ปฏิวิสนฺติ ตมหํ มหารญฺญํ สาธิยามีติ ฯ

(๒๙๗) อถโข เวสาลิกา วชฺชิปุตฺตกา ภิกฺขู อายสฺมนฺตญฺจ ยสกากณฺฑกปุตฺตญฺจ ขุทาสเกสุ สนฺเถปสนฺเถ อกฺกาสนฺติ ปริภาสนฺติ อปฺปสาทนฺติ กเรตฺวา มหาสงฺฆสฺส ยถาสารณียกมฺมํ กเรมาติ ฯ เต ตสฺส ปฏิสารณียกมฺมํ อกํสุ ฯ อถโข อายสฺมา ยสกากณฺฑกปุตฺโต เวสาลิเก วชฺชิปุตฺตเก ภิกฺขู เอตทโวจ กตมา อาวุโส ปญฺญตฺติ ปฏิสารณียกมฺมกตสฺส ภิกฺขุโน อนุทฺธสา ตาตฺเถ ธมฺมิกา เจว เม อาวุโส อนุทฺธสนฺติ ภิกฺขุนฺติ ฯ อถโข เวสาลิกา วชฺชิปุตฺตกา ภิกฺขู ยกฺกา ภิกฺขุ

---

๑ ฉ. ม. ภิกฺขูเนฺ ฯ ๒ ปฏิวิสฺสนฺติปิ ฉายา ฯ

ពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុ អ្នកនៅក្នុងក្រុងវេសាលី លុះកន្លងរាត្រីនោះហើយ (ព្រឹកឡើង) ក៏ចែកច្រាក់នោះ ជាក់ចំណែកមួយ ៗ ដោយរាប់ចំនួនភិក្ខុ ។ ទើបពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ពោលនឹងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុថា នែអាវុសោ យស នេះជាចំណែកច្រាក់របស់លោក ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំគ្មានចំណែកនៃច្រាក់ទេ ព្រោះខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងច្រាក់ទេ ។

[៦៩.៧] គ្រានោះឯង ពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ពោលថា នែអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនេះ ដេរគម្រាមធ្វើនូវការកុបកាទបណ្តេញពួកទាសកដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាថា បើដូច្នោះយើងកាលគ្នាធ្វើបដិសារណីយកម្មដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនោះ ។ ពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុនោះ បានធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនោះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុបានពោលពាក្យនេះនឹងពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តថា សង្ឃត្រូវឲ្យអនុទូតដល់ភិក្ខុ ដល់សង្ឃធ្វើបដិសារណីយកម្មហើយ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុជាអនុទូតដល់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះ ពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុង

สมฺมุขีภูตา อายสฺมาโต ยสสฺส กากณฺฑกปุตฺตสฺส อนุทฺธตํ อนิสฺสุ ฯ อถโข อายสฺมา ยสสฺส กากณฺฑกปุตฺตสฺส อนุทฺธตาย กิกฺขูนา สทฺธึ วิสาลึ ปวิสิตฺวา วิสาลิเกหิ อุทานิเตหิ ปสาเทหิ อภิกฺกายสฺมนฺเต อุทานิเต สาเธ ปสนฺเน อกฺกมิตฺวา ปวิกฺกมิตฺวา อปฺปสาทนีเย กมฺเม โยเชหิ อนนุโลมิเก อนนุโลมิเต วตฺถุสฺมึ นานาวาทา อธิกรณานิ อธิกรณานิ วตฺถูนิ นานาวาทา ฯ

(๒๙๘) ปกตินิ อายุสฺมา สมยนฺ ภควา สาวตฺถิยนฺ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามเม ฯ ตตฺร โข อายุสฺมา ภควา กิกฺขู อามนฺเตสิ จตฺตาริเมนิ กิกฺขเว จตุมฺมสุริยานิ อุปกฺกิเลสา เยหิ อุปกฺกิเลเสหิ อุปกฺกิลิฏฺฐา จตุมฺมสุริยา น ตปฺปนฺติ น ภาสนฺติ น วิโรจนฺติ ฯ กตานิ จตฺตาริ ฯ อภฺภา กิกฺขเว จตุมฺมสุริยานิ อุปกฺกิเลสา เยน อุปกฺกิเลเสน อุปกฺกิลิฏฺฐา จตุมฺมสุริยา น ตปฺปนฺติ น ภาสนฺติ

ក្រុងវេសាលីបានសន្ទុតកិក្ខុមួយរូបឲ្យជាអនុទូតដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ដ៏មានអាយុ ។ ឯព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ ចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលីជាមួយនឹងកិក្ខុជាអនុទូត ហើយក៏ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងទុាសកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា អាត្មាគ្រាន់តែពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ថាមិនមែនជាធម៌ ពោលនូវធម៌ថាជាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យថាមិនមែនជាវិន័យ ពោលនូវវិន័យថាជាវិន័យ ក៏ត្រឡប់ទៅជាពុពាក្យខ្ពុយថា អាត្មាដេរគម្រាម ធ្វើនូវការកុកកានបណ្តាញពួកទុាសកដ៏មានអាយុដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាវិញ ។

(៦៩៩) ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ ។ ទីនោះ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសទាំងឡាយណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ឧបក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យទាំងនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ឧបក្កិលេសទាំង ៤ យ៉ាងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ

น วาเรจฺเฉ มหาคฺคา กาตพฺพา จณฺฑิมสุรายาทีนํ อุปคนฺตฺวา เสนาสนคฺคาหาปนกาเล เสนาสนคฺคาหาปนกาเล อุปคนฺตฺวา ปฏิสารณีกมฺมกาเล ปฏิสารณีกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ปพฺพาชนียกมฺมกาเล ปพฺพาชนียกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ปฏิกมฺมกาเล ปฏิกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา อุกฺขิตฺตานุวตฺติกกมฺมกาเล อุกฺขิตฺตานุวตฺติกกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล อปฺปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ปาปกาย อาจารทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล อปฺปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ปาปกาย อาชีวทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล อปฺปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา อุกฺขิตฺตกานุวตฺติกกมฺมกาเล อุกฺขิตฺตกานุวตฺติกกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล ปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ปาปกาย อาจารทิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล ปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ปาปกาย อาชีวทิฏฺฐิยา ปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล ปฏินิสฺสคฺคกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ปกาสนียกมฺมกาเล ปกาสนียกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา อุกฺขิปนกกมฺมกาเล อุกฺขิปนกกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ปริวาสกมฺมกาเล ปริวาสกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา มูลายปฏิกสฺสนกมฺมกาเล มูลายปฏิกสฺสนกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา มานตฺตกมฺมกาเล มานตฺตกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา อพฺภานกมฺมกาเล อพฺภานกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ฉนฺททานกาเล ฉนฺททานกาเล อุปคนฺตฺวา ปวารณากาเล ปวารณากาเล อุปคนฺตฺวา สงฺฆกมฺมกาเล สงฺฆกมฺมกาเล อุปคนฺตฺวา ภณฺฑนกาเล ภณฺฑนกาเล อุปคนฺตฺวา กลหกาเล กลหกาเล อุปคนฺตฺวา วิวาทกาเล วิวาทกาเล อุปคนฺตฺวา ภิกฺขุสงฺฆมชฺเฌ ภิกฺขุสงฺฆมชฺเฌ อุปคนฺตฺวา ธมฺมกถาย วา วินยสฺส วา ปุจฺฉนกาเล ปุจฺฉนกาเล อุปคนฺตฺวา วิสฺสชฺชนกาเล วิสฺสชฺชนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเล ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขฏฺฐปนกาเล ปาติโมกฺขฏฺฐปนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขสวนกาเล ปาติโมกฺขสวนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขานุมชฺชนกาเล ปาติโมกฺขานุมชฺชนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา อนฺตรายกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา อนฺตรายกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิคฺคหกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิคฺคหกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิวาทกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิวาทกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ภณฺฑนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ภณฺฑนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา กลหกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา กลหกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา สงฺฆมชฺเฌ ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา สงฺฆมชฺเฌ อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ธมฺมกถาย วา วินยสฺส วา ปุจฺฉนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปุจฺฉนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิสฺสชฺชนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิสฺสชฺชนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขฏฺฐปนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขฏฺฐปนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขสวนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขสวนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขานุมชฺชนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขานุมชฺชนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา อนฺตรายกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา อนฺตรายกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิคฺคหกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิคฺคหกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิวาทกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิวาทกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ภณฺฑนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ภณฺฑนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา กลหกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา กลหกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา สงฺฆมชฺเฌ ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา สงฺฆมชฺเฌ อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ธมฺมกถาย วา วินยสฺส วา ปุจฺฉนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปุจฺฉนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิสฺสชฺชนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา วิสฺสชฺชนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขุทฺเทสกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขฏฺฐปนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขฏฺฐปนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขสวนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขสวนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขานุมชฺชนกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขานุมชฺชนกาเล อุปคนฺตฺวา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิกาเล ปาติโมกฺขปริยิฏฺฐิยา

មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះ គឺ ពពក ១ ម្ចាលភិក្ខុទាំង ឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយ។បក្កិលេសណា ហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះគឺ ចំតសន្សើមចុះអំពួ ១ ម្ចាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយ។បក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះ គឺ ផ្សែងនឹងធូលី ១ ម្ចាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅ-ហ្មង ដោយ។បក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេស របស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះគឺ រាហុអសុរិន្ទ្រ ១ ម្ចាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យសៅហ្មង ដោយ។បក្កិលេសណា ហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេស របស់ព្រះចន្ទ្រនឹងព្រះអាទិត្យនោះមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ម្ចាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង ដោយ។បក្កិលេសណា ហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ។បក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ ក៏មាន ៤ យ៉ាង ដូចគ្នាដែរ ។ ។បក្កិលេសទាំង ៤ យ៉ាងនោះដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ពួក ១ ផឹកសុរានឹងមេរ័យ មិនវៀរចាកការផឹកសុរានឹងមេរ័យ

อยํ กิกฺกาโร ปมาโณ สมณพฺราหฺมณานํ อุปกฺกิเลสาโย เยน อุปกฺกิเลเสน อุปกฺกิลิฏฺฐา เกจิ สมณพฺราหฺมณา น ตปฺปนฺติ น ภาสนฺติ น วิโรจนฺติ ปุน จปรํ กิกฺกาโร เกจิ สมณพฺราหฺมณา เมถุนํ เมถุนธมฺมํ ปฏิเสวนฺติ เมถุนธมฺมา อปฺปฏิวิรตา อยํ กิกฺกาโร ตติโย สมณพฺราหฺมณานํ อุปกฺกิเลสาโย เยน อุปกฺกิเลเสน อุปกฺกิลิฏฺฐา เกจิ สมณพฺราหฺมณา น ตปฺปนฺติ น ภาสนฺติ น วิโรจนฺติ ปุน จปรํ กิกฺกาโร เกจิ สมณพฺราหฺมณา ชาตรูปรชตสาทิยนฺติ ชาตรูปรชตปฏิคฺคหณา อปฺปฏิวิรตา อยํ กิกฺกาโร จตุตฺโถ สมณพฺราหฺมณานํ อุปกฺกิเลสาโย เยน อุปกฺกิเลเสน อุปกฺกิลิฏฺฐา เกจิ สมณพฺราหฺมณา น ตปฺปนฺติ น ภาสนฺติ น วิโรจนฺติ ปุน จปรํ กิกฺกาโร เกจิ สมณพฺราหฺมณา มิจฺฉาชีเวน ชีวิตํ กปฺเปนฺติ มิจฺฉาชีวา อปฺปฏิวิรตา อยํ กิกฺกาโร ปฺจโม สมณพฺราหฺมณานํ อุปกฺกิเลสาโย เยน อุปกฺกิเลเสน อุปกฺกิลิฏฺฐา เกจิ สมณพฺราหฺมณา

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ឧបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះជាដម្បូង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃ មានតទៅទៀត សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សេពមេថុនធម្ម មិនវៀរចាកមេថុនធម្ម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ពួក ១ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ឧបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះជាគំរប់ពីរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃ មានតទៅទៀត សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ គាន់មាសនឹងប្រាក់ មិនវៀរចាកកិរិយាទទួលមាសនឹងប្រាក់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ឧបក្កិលេស របស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះជាគំរប់បី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដទៃមានតទៅទៀត សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ មិនវៀរចាកមិច្ឆាជីវៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ពួក ១ សៅហ្មងដោយ

น ตปฺปติ น กาสติ น วิโรจติ สเมว โข ภิกฺขเว ภิกฺขุ ปาปิจฺโฉ อสนฺตาย ปาปิกาย อิจฺฉาย สมนฺนาคโต อสนฺตาย ปาปิกาย อิจฺฉาย อภิภูโต ปริยาทินฺนจิตฺโต ตปฺปติ กาสติ วิโรจติ ฯ

(๒๙๙) ภควโต สปตฺติกสฺส

ภิกฺขุ สมณพฺราหฺมณา

อวิชฺชาย วุตา โสตา

ปิยรูปาภินนฺทิโน

สุขํ ปิวติ เวรยิ

ปฏิเสวติ เมถุนํ

ธมฺมา ชาตรูปญฺจ

สาทิยติ อวิทฺทสุ

มิจฺฉาชีเวน ชีวติ

ภิกฺขุ สมณพฺราหฺมณา

ទបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ទបក្កិ-លេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍នេះ ជាគំរប់ប្លួន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មងដោយទបក្កិលេសណាហើយ រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ មិនភ្លឺត្រចះ ទបក្កិលេសរបស់សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះហើយ លុះព្រះសុគតទ្រង់ត្រាស់នូវពាក្យនេះចប់ហើយ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់សំដែងដូច្នេះតទៅទៀតថា

(៦៩៩) សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ សៅហ្មងហើយដោយកាមៈនឹងទោសៈ ជាបុរសដែលអវិជ្ជាបិទបាំងហើយ មានសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងរូបជាទីស្រឡាញ់ ផឹកសុរានឹងមេរ័យ សេពមេថុនធម្ម មិនដឹងច្បាស់(នូវទោស)ត្រេកអរចំពោះប្រាក់នឹងមាស សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពួក ១ ចិញ្ចឹមជីវិត

ឯតេ ឧបក្កិលេសា វុត្តា
ពុទ្ធេ ជានិត្វា ពុទ្ធា
យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ
ឧបក្កិលិដ្ឋា ឯកេ សមណព្រាហ្មណា
ន តបន្តិ ន ភាសន្តិ[1]
អសុទ្ធា សរជា មិគា[2]
អន្ធការេន ឱនទ្ធា
តណ្ហាទាសា សនេត្តិកា
វឌ្ឍន្តិ កឥសឹ យោរំ
អាទិយន្តិ បុនព្ភវន្តិ ។

(៣០០) ឯវំវាទី កិរភោ អាយស្មន្តេ ឧទាសេ សន្ទេ បសន្ទេ អក្កោសាមិ បរិភាសាមិ អប្បសាទំ ករោមិ យោហំ អធម្មំ អម្ហាកំ វាទាមិ ធម្មំ ឆម្ហាតំ វាទាមិ អវិនយំ អវិនយោតំ វាទាមិ វិនយំ វិនយោតំ វាទាមិ ។

---

๑ ឥតោ បរំ ន វិភាវនិំ តេ សទាតិបិ ជាហៅ វិជ្ជតិ ។ ๒ ទ. ម. មគា ។

ដោយមិច្ឆាជីវៈសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ពាន់ឆ្នាំយកពួក ១ សៅ-
ហ្មងដោយឧបក្កិលេសពាន់ឆ្នាំណា ក៏មិនបរិសុទ្ធ ប្រកប
ដោយធូលី គឺកិលេស រមែងមិនរុងរឿង មិនភ្លឺ ប្រៀបដូច
សត្វម្រឹគ ឧបក្កិលេសពាន់ឆ្នាំនុ៎ះ ព្រះពុទ្ធមានផៅពង្សដ៏
ខ្ពង់ខ្ពស់ដូចជាព្រះអាទិត្យទ្រង់គ្រាស់សំដែងហើយ (សមណៈ
និងព្រាហ្មណ៍ពាន់នោះ) ត្រូវងងឹត គឺ អវិជ្ជា រួបរឹតហើយ
ជាទាសៈនៃតណ្ហា ប្រកបដោយតណ្ហា ដែលជឹកនាំសត្វទៅក្នុង
កាម តែងញុំាងភាវៈជាបរស់គ្រោតគ្រាត ឲ្យចំរើនឡើង
ហើយកាន់យកនូវភពថ្មីទៀត ។

(៣០០) អាត្មាគ្រាន់តែពោល នូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ ថាមិនមែន
ជាធម៌ ពោលនូវធម៌ថាជាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថា
មិនមែនជាវិន័យ ពោលនូវវិន័យថាជាវិន័យ អាត្មាគ្រាន់តែពោលយ៉ាង
នេះ ក៏ត្រូវប់ជាពួកសាវ័កខ្លះៗយកទៅថា អាត្មាដេរតម្រាមធ្វើនូវការរុករាន
បណ្តេញពួក។ ចាស កមានអាយុដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទៅវិញ ។

(๓๐๑) ฯเปฯ ตตฺร ขฺวาหํ อาวุโส สมยํ ภควา ภาคฺย-
เหตุ วิหรติ เวฬุวเน กลนฺทกนิวาเป ฯ เตน โข
ปน สมเยน ภาคฺยปุเร ภาคฺยวิสาขา สงฺฆสงฺฆานิ
สงฺฆปริตานิ อายมนฺตกกาเล ทุติยานิ กปฺปติ สม-
ณานํ สกฺยปุตฺติยานํ ภาตฺรุปรามฺตา สาธิยนฺติ สม-
ณา สกฺยปุตฺติยา ภาตฺรุปรามฺตา ปฏิคฺคณฺหนฺติ สม-
ณา สกฺยปุตฺติยา ภาตฺรุปรามฺตาฺจ เตน โข ปนาวุโส
สมเยน มณิจูฬโก ตามณี ตสฺสุ ปริสาย
ธิสีทติ[1] โหติ ฯ อถ โข อาวุโส มณิจูฬโก
ตามณี ตํ ปริสํ ฯเปฯ อาคจฺฉ[2] ภนฺเต อาคจฺฉ
ภนฺเต กปฺปติ สมณานํ สกฺยปุตฺติยานํ ภาตฺรุปรามฺตา
สาธิยนฺติ สมณา สกฺยปุตฺติยา ภาตฺรุปรามฺตา ปฏิ-
คฺคณฺหนฺติ สมณา สกฺยปุตฺติยา ภาตฺรุปรามฺตาฺจ มณิ-
จูฬโก ตามณี สุวณฺณา สมณา สกฺยปุตฺติยา อเปตภาตฺรุป-
รามฺตา ฯ อสกฺกิ โข อาวุโส มณิจูฬโก
ตามณี ตํ ปริสํ สญฺญาเปตุ ฯ อถ โข อาวุโส

---

๑ ฉ.ม. นิสีทติ ฯ ๒ ฉ.ม. อายฺยา ฯ

(៣០១) ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង៦ឯង សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវន កលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។ សម័យនោះឯង អន្តរាកថានេះ[1] កើតឡើងដល់ជនដែលអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងកណ្តាលរាជបរិសទ្យ ក្នុងព្រះបរមរាជវាំងថា មាសធម៌ប្រាក់គួរដល់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ដែរ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍គ្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ដែរ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទទួលមាសប្រាក់ដែរ។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង៦ឯង សម័យនោះឯង មានបុរសជាធំគឺនាយចៅហ្វាយម្នាក់ឈ្មោះមណិចូឡក:អង្គុយនៅក្នុងកណ្តាលរាជបរិសទ្យនោះ។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង៦ឯង លំដាប់នោះ បុរសជាធំឈ្មោះមណិចូឡក:ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងរាជបរិសទ្យនោះថា បពិត្រអស់លោកទាំង៦ឯង អ្នកទាំង៦ឯង កុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ មាសធម៌ប្រាក់មិនគួរដល់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍មិនត្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ទេ មិនទទួលមាសប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍លះចោលតែវមណីនឹងមាសចេញហើយប្រាសចាកគឺ ជាលែងរវល់ដោយមាសធម៌ប្រាក់ហើយ។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង៦ឯង បុរសជាធំឈ្មោះមណិចូឡក: ក៏មិនអាចនឹងពន្យល់បរិសទ្យនោះបាន។ ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង៦ឯង លំដាប់នោះឯង លុះបុរសជាធំ

---

១ អដ្ឋកថាព្រះសូត្រថា ពាក្យជាបច្ចោះនៃគុណធម៌មានកម្មដ្ឋានមនសិការនឹងជាឬនឹងអដ្ឋកថាជាដើមហៅថា អន្តរាកថា។

មណិចូឡកោ តាមណី តំ បវិសំ សញ្ញាបេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាវុសោ មណិចូឡកោ តាមណី ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធ ភន្តេ ភគវន្តំ ឧបសង្កមន្តស្ស ភគវតោ ភគវតិ សក្កច្চំ គារវំ បច្চុបដ្ឋាបយតោ ភគវតិ អប្បតិមានំ បសាទំ ឧប្បាទយតោ ភគវតិ អប្បតិសរណំ ឧបដ្ឋាប

សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ រឿងអ្នកធំឈ្មោះមណិចូឡកៈ

ឈ្មោះមណិចូឡកៈពន្យល់បរិសេឡ្យនោះរួចហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ម្នាលអាវុសោតាំងឡាយ លុះបុរសជាធំឈ្មោះមណិចូឡកៈ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អត្ថពាកថានេះ តើគេឮដល់ពួកជនដែលអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងរាជបរិសេឡ្យ ក្នុងព្រះបរមរាជវាំងនេះថា មាសធំប្រាក់គួរដល់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ដែរ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ត្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ដែរ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទទួលមាសធំប្រាក់ដែរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលដែលពួកបរិសេឡ្យនោះពោលយ៉ាងនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងបរិសេឡ្យនោះវិញថា បពិត្រអស់លោកតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ កុំពោលពាក្យយ៉ាងនេះឡើយ មាសធំប្រាក់មិនគួរដល់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍មិនត្រេកអរមាសធំប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍មិនទទួលមាសប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍លះបង់តែវត្ថុមិនមានមាសចេញហើយ ប្រាសចាកតម្រេកដោយមាសធំប្រាក់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចនឹងពន្យល់បរិសេឡ្យនោះបានទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលបើខ្ញុំព្រះអង្គព្យាករ

វុត្តភាវនី ចេវ ភគវាតោ ហោមិ ន ច ភគវន្តំ អភូតេន
អព្ភាចិក្ខាមិ ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោមិ ន ច កោចិ
សហធម្មិកោ វាទានុវាទោ គារយ្ហំ ឋានំ អាគច្ឆតីតិ ។
តស្ស តុំ តាមណិ ឯវំ ព្យាករមានោ វុត្តភាវនី ចេវ មេ
ហោសិ ន ច មំ អភូតេន អព្ភាចិក្ខសិ ធម្មស្ស ចា-
នុធម្មំ ព្យាករោសិ ន ច កោចិ សហធម្មិកោ វាទា-
នុវាទោ គារយ្ហំ ឋានំ អាគច្ឆតិ ន ចាបិ តាមណិ កប្បតិ
សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ ជាតរូបរជតំ ន សាធិយិតុំ
សមណោ សក្យបុត្តិយោ ជាតរូបរជតំ ឧប្បដិគ្គណ្ហាតុំ
សមណោ សក្យបុត្តិយោ ជាតរូបរជតំ និក្កិត្តមណិសុ-
វណ្ណោ សមណោ សក្យបុត្តិយោ អបេតជាតរូបរជតា
យ សទ្ធោ តាមណិ ជាតរូបរជតំ កប្បតិ បញ្ចបិ តា-
មគុណា តស្ស កប្បន្តិ[1] យស្ស បញ្ច តាមគុណា
កប្បន្តិ ឯកំសេនេតំ[2] តាមណិ ជានេយ្យាសិ អស្ស-
មណធម្មោ អសក្យបុត្តិយធម្មោតិ អបិចាហំ តាមណិ

---

១ ម. បញ្ចបិ តស្ស តាមគុណា កប្បន្តិ ។ ២ ម. ឯកំសេន ។

(ដោះស្រាយ) យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកពោលត្រូវតាមបន្ទូលនៃព្រះមានព្រះភាគផង មិនពោលបង្កាច់បន្ទុវព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យមិនពិតផង ព្យាករន្ទូវធម៌ ដ៏សមគួរដល់ធម៌ផង ពាក្យពោលតួចតំណាមួយដែលប្រកបដោយធម៌ មិនមកកាន់ស្ថានដែលបណ្តិតគប្បីតិះដៀលផង បានដែរឬ ? ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អើ ម្ចាស់អ្នកជាធំ អ្នកព្យាករយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកពោលត្រូវតាមពាក្យតថាគតផង មិនពោលបង្កាច់តថាគត ដោយពាក្យមិនពិតផង ព្យាករន្ទូវធម៌ដ៏សមគួរដល់ធម៌ផង ពាក្យពោលតួចតំណាមួយដែលប្រកបដោយធម៌ មិនបានមកកាន់ស្ថានដែលបណ្តិតគប្បីតិះដៀលផង នៃអ្នកជាធំ មាសនឹងប្រាក់មិនគួរដល់ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍មិនត្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍មិនទទួលមាសប្រាក់ទេ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍លះចោលតែមណីនឹងមាសចេញហើយ ប្រាសចាកតែថាលែងវល់ដោយមាសនឹងប្រាក់ហើយ នៃអ្នកជាធំ មាសនឹងប្រាក់គួរដល់បុគ្គលណា តាមគុណទាំង ៥ ក៏គួរដល់បុគ្គលនោះដែរ តាមគុណទាំង ៥ គួរដល់បុគ្គលណា មាសនឹងប្រាក់ក៏គួរដល់បុគ្គលនោះដែរ នៃអ្នកជាធំ អ្នកគប្បីចាំទុកន្ទូវតាមសំរេចនៃតាមគុណទាំង ៥ នេះ ដោយពិតថា មិនមែនជាធម៌របស់សមណៈ មិនមែនជាធម៌របស់សក្យបុត្តិយ៍ទេ ម្ចាលអ្នកជាធំ ម្យ៉ាងវិញទៀត

ឯវំ វទាមិ តំណាំ តំណាត្ថំកេន បរិយេសិតព្ពំ ធារុំ ធា-
រុត្ថំកេន បរិយេសិតព្ពំ សកដំ សកដត្ថំកេន បរិយេ-
សិតព្ពំ បុរិសោ បុរិសត្ថំកេន បរិយេសិតព្ពោ ន ត្វេវាហំ
តាមណាំ កេនចិ បរិយាយេន ជាតរូបរជតំ សាធិតព្ពំ
បរិយេសិតព្ពន្តិ វទាមីតិ ឯវំវាទី កិរាហំ អាយស្មន្តេ ឧ-
ជាសកេ សន្ទិ បសន្នេ អញ្ញាសាមិ បរិភាសាមិ អប្ប-
សាទំ ករោមិ យោហំ អធម្មំ អធម្មោតិ វទាមិ ធម្មំ
ធម្មោតិ វទាមិ អវិនយំ អវិនយោតិ វទាមិ វិនយំ វិន-
យោតិ វទាមិ ។

(៣០២) ឯតមហំ អាវុសោ សមយំ ភគវាតិ ត្វេវ
អវទហេ អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ អារព្ភ ជាត-
រូបរជតំ បដិក្ខិបិ សិក្ខាបទញ្ច បញ្ញាបេសិ ។
ឯវំវាទី កិរាហំ អាយស្មន្តេ ឧជាសកេ សន្ទេ
បសន្នេ អញ្ញាសាមិ បរិភាសាមិ អប្បសាទំ ករោមិ
យោហំ អធម្មំ អធម្មោតិ វទាមិ ធម្មំ ធម្មោតិ វទាមិ
អវិនយំ អវិនយោតិ វទាមិ វិនយំ វិនយោតិ វទាមីតិ ។

តថាគតពោលយ៉ាងនេះថា បុគ្គលអ្នកត្រូវការដោយស្មៅ គប្បីស្វែងរកស្មៅ បុគ្គលអ្នកត្រូវការដោយឈើ គប្បីស្វែងរកឈើ បុគ្គលអ្នកត្រូវការដោយរនេះ គប្បីស្វែងរករនេះ បុរសត្រូវការដោយបុរស គប្បីស្វែងរកបុរស ម្នាលអ្នកជាធំ តថាគតមិនធ្លាប់បានពោលថា **សមណៈ**គប្បីត្រេកអរនឹងមាសប្រាក់ គប្បីស្វែងរកមាសប្រាក់ដូច្នេះ ដោយបរិយាយណាមួយឡើយ អាត្មាគ្រាន់តែពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ពោលនូវធម៌ ថាជាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថាមិនមែនជាវិន័យ ពោលនូវវិន័យ ថាវិន័យ អាត្មាគ្រាន់តែពោលយ៉ាងនេះ កំត្រឡប់ជាពួកភ្ញាក្យខ្ជះខ្ជាយទៅថា អាត្មាដេរគម្រាមធ្វើការប្រកាន បណ្តេញពួកឧបាសកមានអាយុ ដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទៅវិញ ។

(៣០២) ម្នាលភារុសោតំងឆ្ងាយ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រារព្ធនឹងព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ ទ្រង់ហាមមាសនឹងប្រាក់ហើយបញ្ញត្តសិក្ខាបទក្នុងនគរោជគ្រឹះ ។ អាត្មាគ្រាន់តែពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ពោលនូវធម៌ថាធម៌ ពោលនូវសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថាមិនមែនវិន័យ ពោលនូវវិន័យ ថាវិន័យ អាត្មាគ្រាន់តែពោលយ៉ាងនេះ កំត្រឡប់ជាពួកភ្ញាក្យខ្ជះខ្ជាយទៅថា អាត្មាដេរគម្រាមធ្វើការប្រកានបណ្តេញពួកឧបាសកមានអាយុដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាទៅវិញ ។

ฯลฯ วุตฺเต เวสาลิกา อุบาสกา อายสฺมนฺตํ ยสตฺถิรํ เอตทโวจุ ฯ เอกมิทาหํ ภนฺเต สมเยน อายสฺมา ยสตฺถิโร กากณฺฑกปุตฺตา สมณา สกฺยปุตฺติยา สทฺธา มยเมว อสฺสุมฺหา อสกฺยปุตฺติยา วสตุ ภนฺเต อายสฺมา ยสตฺถิโร กากณฺฑกปุตฺตา เวสาลิยํ มยมฺปิ อยฺยสฺส ยสตฺถิรสฺส กากณฺฑกปุตฺตสฺส อุสฺสุกฺกํ กริสฺสาม ติ ฯ ตสฺมา ตตฺถ สาสนกฺขโม ปสาทนียานิ จ ปาฏิหาริยานิ ทสฺเสตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถ โข อายสฺมา ยสตฺถิโร กากณฺฑกปุตฺตา เวสาลิเก อุบาสเก สญฺญาเปตฺวา อนุปุพฺเพน กิกฺกฏา สงฺกิ อาคมาสิ ฯ

(๓๐๓) อถ โข เวสาลิกา วชฺชิปุตฺตกา กิกฺกฏา อนุปุพฺพกิกฺกฏา ปุจฺฉึสุ ฯ มาทิตา อาวุโสยสตฺถิรสฺส กากณฺฑกปุตฺตสฺส เวสาลิกา อุบาสกาติ ฯ อุบาสกาติ[1] ปาทิกา โข อาวุโส กตฺถ ฯเปฯ ยสตฺถิโร กากณฺฑกปุตฺตา สมณา สกฺยปุตฺติยา กตาติ ฯ

---

๑ อุปาสิกาติปิ ปาฐนฺตโร ปาทิกาติ ปาโฐ น ปญฺญายติ ฯ

កាលដែលព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលយ៉ាងនេះ ហើយពួកទុជ្ជសកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី កំនាំគ្នាពោលពាក្យដូច្នេះ នឹងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រព្រះគុណាដ៏ចំរើន មានតែលោកម្ចាស់យសកាកណ្ឌកបុត្តមួយទេជាសមណសក្យបុត្តិយ៍ ឯភិក្ខុទាំងអស់នេះ សុទ្ធតែមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្តិយ៍ទេឬ បពិត្រព្រះគុណាដ៏ចំរើន សូមព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តជាម្ចាស់ គង់នៅក្រុងវេសាលីចុះ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តជាម្ចាស់ ។ គ្រានោះឯង ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ លុះពន្យល់ពួកទុជ្ជសកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីហើយ ក៏ទៅគាន់អាពាធជាមួយនឹងភិក្ខុអន្តេវាសិក ។

(៣០៣) លំដាប់នោះ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី សួរភិក្ខុជាអន្តេវាសិកថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត បានសូមអ្វីទេឬនឹងពួកទុជ្ជសកដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីហើយឬ ។ ភិក្ខុជាអន្តេវាសិកនោះពោលថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អំពើអាក្រក់ពួកយើងបានធ្វើហើយ ពួកទុជ្ជសកធ្វើ គឺថាគេដឿព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តតែមួយ ថាជាសមណសក្យបុត្តិយ៍ ឯពួកយើងទាំងអស់ ទុជ្ជសកធ្វើ គឺគេទុកជាក់ថា មិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្តិយ៍ទៅវិញ ។

อถโข เวสาลิกา วชฺชิปุตฺตกา ภิกฺขู อยํ อายสฺมา
ยเสา กากณฺฑกปุตฺโต อมฺหากํ อุปชฺฌาโย อาจริโย
ปกาเสสิ ปญฺญเปสิ อุกฺขิปติ อนุสฺสาวยติ ปจฺจุฏฺ-
ฐาติ ฯ เต ตสฺส อุกฺขิปนียกมฺมกตฺตุกามา สงฺฆ-
ตึสุ ฯ อถโข อายสฺมา ยเสา กากณฺฑกปุตฺโต
เวหาสํ อพฺภุคฺคนฺตฺวา เกาสมฺพิยํ ปจฺจุฏฺฐาสิ ฯ อถโข
อายสฺมา ยเสา กากณฺฑกปุตฺโต ตาเปยฺยกาเนปิ
อาวิญฺฉนกิณาปณกาเนปิ ภิกฺขูนํ สนฺติเก ทูตํ ปาเหสิ
อาคจฺฉนฺตุ อายสฺมนฺตา สพฺเพ อธิกรณํ อาธิยิสฺสามี
ยาว[1] ปุเร อนฺโตนิวตฺถา นิวตฺถา อนฺโตนิวตฺถาย ปุเร
อนฺโตนิวตฺถา นิวตฺถาย ปุเร อนฺตรฺฆรา ฆรปฺปเวสนา
ปจฺฉา อนฺตรฺฆรา ฆรปฺปเวสนา ปุเร อนฺตรฺฆรา ฆร-
ปฺปเวสนา ปจฺฉา อนฺโตนิวตฺถา นิวตฺถาย ปุเร อนฺโต-
นิวตฺถา นิวตฺถาย ปุเร อนฺตรฺฆรา ฆรปฺปเวสนา ปจฺฉา
อนฺตรฺฆรา ฆรปฺปเวสนา ปุเร อนฺโตนิวตฺถา นิวตฺถาย
ปุเร อนฺโตนิวตฺถา นิวตฺถาย ปุเร อนฺตรฺฆรา ฆรปฺป-
เวสนา ปจฺฉา อนฺตรฺฆรา ฆรปฺปเวสนา ปุเร อนฺโต-
นิวตฺถา นิวตฺถาย ปุเร อนฺโตนิวตฺถา นิวตฺถาย ปุเร
อนฺตรฺฆรา ฆรปฺปเวสนา ปจฺฉา อนฺตรฺฆรา ฆรปฺป-
เวสนา ปุเร

លំដាប់នោះ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីនិយាយគ្នាថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនេះ យើងទាំងឡាយមិនបានសន្ទុតឲ្យ ក៏ទៅប្រកាសប្រាប់ដល់ពួកគ្រហស្ថ បើដូច្នោះគួរតែយើងធ្វើទុក្ខបនីយកម្មដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនោះ ។ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុទាំងនោះ ប៉ងនឹងធ្វើទុក្ខបនីយកម្មដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តនោះ ក៏ប្រជុំគ្នា ។ គ្រានោះឯង ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ ហោះឡើងទៅឰដ៏អាកាសហើយទៅចុះត្រង់ក្រុងកោសម្ពី ។ លំដាប់នោះ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ ក៏បញ្ជូនទូតឲ្យទៅកាន់សំណាក់ពួកភិក្ខុ(ភិក្ខុនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ) ផង នឹងពួកអវន្តិទក្ខិណាបថកភិក្ខុផងថា ចូរលោកមានអាយុទាំងឡាយនាំគ្នាមក យើងទាំងឡាយនឹងកាន់យក គឺថានឹងជម្រះនូវអធិករណ៍នេះចេញ តំណាទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿងឡើង ធម៌ជាកុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សការៈ មិនមែនជាវិន័យនឹងរុងរឿងឡើង វិន័យនឹងសាបសូន្យទៅ តំណាទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មវាទី នឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ពួកបុគ្គលជាអវិនយវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាវិនយវាទី នឹងថយកំឡាំងចុះ ។

(៣០៤) សម័យនោះឯង ព្រះសម្ពហុលសាណវាសីមានអាយុនៅអាស្រ័យលើភ្នំឈ្មោះអហោគង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមាន

អហោគង្គោ បព្ពតោ យេនាយស្មា សម្ភូតោ សាណ-
វាសី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សម្ភូតំ
សាណវាសិំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសិន្នោ ខោ អាយស្មា យសោ កាកណ្ឌកបុត្តោ
អាយស្មន្តំ សម្ភូតំ សាណវាសិំ ឯតទវោច ឥមេ ភន្តេ
វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិំ ភូ វេសាលិយំ ទស វត្ថូនិ
ទីបេន្តិ កប្បតិ សិង្គិលោណកប្បោ កប្បតិ ទ្វង្គុលក-
ប្បោ កប្បតិ គាមន្តរកប្បោ កប្បតិ អាវាសកប្បោ
កប្បតិ អនុមតិកប្បោ កប្បតិ អាចិណ្ណកប្បោ
កប្បតិ អមថិតកប្បោ កប្បតិ ជលោគិំ ថាតុំ កប្ប-
តិ អទសកំ និសីទនំ កប្បតិ ជាតរូបរជតន្តិ ហន្ទ
មយំ ភន្តេ ឥមំ អធិករណំ អាទិយោម[1] បុរេ អធម្មោ
ទិប្បតិ ធម្មោ បដិពាហីយតិ អវិនយោ ទិប្បតិ វិន-
យោ បដិពាហីយតិ បុរេ អធម្មវាទិនោ ពលវន្តោ
ហោន្តិ ធម្មវាទិនោ ទុព្ពលា ហោន្តិ អវិនយវាទិនោ
ពលវន្តោ ហោន្តិ វិនយវាទិនោ ទុព្ពលា ហោន្តីតិ ។

---

១ ឧ· ម· អាទិយិស្សាម ។

អាយុ កំចូលទៅរកព្រះសម្ពុតសាណាវ៉ាសីមានអាយុឯក្នុងឈ្មោះអហោគង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយ កំថ្វាយបង្គំព្រះសម្ពុតសាណាវ៉ាសី មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងព្រះសម្ពុតសាណាវ៉ាសី ដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ពួកវជ្ជីបុត្តកកិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីនេះ សំដែងនូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា ការកំណត់ដោយអម្បិលក្នុងក្រាក់ គួរ(ដល់សមណៈ) ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យ ជ្រប្រមាណពីរង្គាប់ គួរ ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុក គួរ ការកំណត់ដោយអាវាស គួរ ការកំណត់ដោយអនុមតិ គួរ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ (ប្រពៃណី) គួរ ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរ គួរ ការផឹកនូវសុរាដៅ គួរ និសីទនៈដែលមិនមានជាយ គួរ មាសនឹងប្រាក់ គួរ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន បើដូច្នោះគួរយើងតាំងឡាយដម្រះអធិករណ៍នេះចេញ តំណាទៅមុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿងឡើង ធម៌ជាកុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សភាវៈមិនមែនជាវិន័យនឹងរុងរឿងឡើង វិន័យនឹងសាបសូន្យទៅ តំណាទៅមុខ ពួកបុគ្គលជាអធម្មវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ ពួកបុគ្គលជាអវិនយវាទីនឹងមានកំឡាំងឡើង ពួកបុគ្គលជាវិនយវាទីនឹងថយកំឡាំងចុះ។

ฬาหมาวุโสคาตโม อายสฺมา สมฺพหุเล สาณาทิสฺสิ อา-
ยสฺมเต ยสสฺสิกาเกฬิกปุตฺตสฺส ปจฺจสฺสาสิ ฯ
อถโข สมฺพหุลา ชาเปยฺยกา กิกฺกิ สพฺเพ อารญฺญกา
สพฺเพ ปิณฺฑปาติกา สพฺเพ ปสุกูลิกา สพฺเพ เตจีวริ-
กา สพฺเพ อรหนฺโต อโหสิ เต ปพฺพเต สนฺนิปตึสุ ฯ
อสีติมตฺตา[1] อาฬิกิกิณาปถกา กิกฺกิ อโหสิ เต
อารญฺญกา อโหสิ เต ปิณฺฑปาติกา อโหสิ เต ปสุ-
กูลิกา อโหสิ เต เตจีวริกา สพฺเพ อรหนฺโต
อโหสิ เต ปพฺพเต สนฺนิปตึสุ ฯ

[๓๐๕] อถโข เวภารโต กิกฺกิโต มจฺฉยมาสโต
ปาตราโสเต ฉาโต โข อหิ กาลาโม กิกฺกิ ปฺญฺ
ปาปฺญ กิญฺจิ โข มยา ปกฺกิ ลาเภยฺยาม เยน
มยา ฉมสฺมึ อหิ กาลาเม ฆาสวตฺตาย อสฺสามาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา เรวโต โสเร-
ยฺเย ปฏิวสติ พหุสฺสุโต อาคตาคโม ธมฺมธโร
วินยธโร มาติกาธโร ปณฺฑิโต วิยตฺโต เมธาวี

๑ ฉ. ม. อฏฺฐาสีติมตฺตา ฯ

ព្រះសម្ពុតសាណវាសីមានអាយុ កំពុងឮសាក្យនៃព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត មានអាយុថា យ៉ាងហ្នឹងហើយអាវុសោ ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុប្រមាណ ៦០ រូប សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកូលិកធុតង្គ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេចីវរិកធុតង្គ សុទ្ធតែជាព្រះអរហន្ត ប្រជុំគ្នានៅលើភ្នំឈ្មោះអហោគង្គ ។ ឯពួកអន្តិទក្ខិណាបថកភិក្ខុ ប្រមាណ ៨០ រូប ពួកខ្លះជាអ្នកប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ ពួកខ្លះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ពួកខ្លះជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកូលិកធុតង្គ ពួកខ្លះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេចីវរិកធុតង្គ សុទ្ធតែជាព្រះអរហន្ត ប្រជុំគ្នានៅលើភ្នំឈ្មោះអហោគង្គដែរ ។

(៣០៥) គ្រាកាលដែលភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ កំពុងប្រឹក្សាមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អធិករណ៍នេះឯង រឹងរូសណាស់ សាហាវណាស់ យើងទាំងឡាយ គប្បីជាបុគ្គលមានកំឡាំងក្លៀវក្លា ក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយបក្ខពួកណា ធ្វើដូចម្តេចយើងទាំងឡាយ គប្បីបានបក្ខពួកនោះទៀត ។ សម័យនោះឯង ព្រះរេវត មានអាយុ នៅអាស្រ័យក្នុងនគរសោរេយ្យ លោកជាពហុសូត្រ ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ហើយទ្រទ្រង់នូវធម្ម ទ្រទ្រង់នូវវិនយ ទ្រទ្រង់នូវមាតិកា ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា

ลชฺชี กุกฺกุจฺจโกา สิกฺขากามา ฯ อชฺเฌ ปกาสิตพฺพนฺติ กิมตฺถิยนฺติ อยเมตฺถ อตฺถโยชนา ภนฺเต ปาติโมกฺเข อาคตาคตานิ สิกฺขาปทานิ ปุพฺพาปรานุสนฺธิวเสน ปกาสิตพฺพนฺติ อตฺโถ ฯ ปาติโมกฺขนฺติ ปาติโมกฺขสีลนฺติ อตฺโถ ฯ ปาติโมกฺขสีลญฺหิ สีลานิ จ ปาเปติ ปาปนฺติ จ ปาติโมกฺขนฺติ วุจฺจติ ฯ ปาติโมกฺขนฺติ จ ปาติโมกฺขสีลนฺติ จ

មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស មានប្រាថ្នានូវសិក្ខា ។ លំដាប់នោះ កិកុដាថេរៈពាំធ្លាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ព្រះវេតមានអាយុនេះឯង នៅអាស្រ័យក្នុងនគរសោរេយ្យ លោកជាពហុស្សូត្រ ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ទ្រទ្រង់នូវវិនយ ទ្រទ្រង់នូវមាតិកា ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស មានប្រាថ្នានូវសិក្ខា បើយើងពាំធ្លាយបានព្រះវេតមានអាយុ មកជាបក្ខពួកមុខជាយើងពាំធ្លាយមានកំឡាំងក្លៀក្លា ក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ កាលដែលកិកុដាថេរៈពាំធ្លាយកំពុងប្រឹក្សាគ្នា ឯព្រះវេតមានអាយុ ក៏បានពន្យល់ដោយសោតធាតុ ដូចជាទិព្វស្មាតបរិសុទ្ធកន្ទងបង់នូវសោតធាតុជារបស់នៃមនុស្សធម្មតា លុះពួកហើយលោកមានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា អធិករណ៍នេះ រឹងរូសណាស់ សាហាវណាស់ បើអាត្មាអញក្រាញនៅក្នុងអធិករណ៍ដូច្នេះ ហេតុនោះមិនសមគួរ ដល់អាត្មាអញឡើយ មួយទៀតកិកុពាំធ្លាយនោះ នឹងនាំគ្នាមកឥឡូវនេះមិនខាន អាត្មាអញសោត បើនៅប្រឡូកប្រឡំដោយកិកុពាំធ្លាយនោះ មុខជានៅមិនបានសេចក្តីសប្បាយឡើយ បើដូច្នេះគួរតែអាត្មាអញទៅជាមុនឲ្យហើយ ។

អជខោ អាយស្មា វោតោ សោវេយ្យា សង្គ្គសន្នំ អគ-
មាសិ ។ អជខោ ថេរេ តិក្ខ្ត្តេ សេវេវេយ្យំ តត្តា បុច្ឆិសុ
តមហំ អាយស្មា វោតោតិ ។ តេ ឃវមាហំសុ ឯសា-
យស្មា វោតោ សង្គ្គសន្នំ តតោតិ ។ អជខោ អាយស្មា
វោតោ សង្គ្គសត្ត តណ្ណាតុដ្ឋំ អគមាសិ ។ អជខោ
ថេរេ តិក្ខ្ត្តេ សង្គ្គសន្នំ តត្តា បុច្ឆិសុ តមហំ អាយស្មា
វោតោតិ ។ តេ ឃវមាហំសុ ឯសាយស្មា វោតោ
តណ្ណាតុដ្ឋំ តតោតិ ។ អជខោ អាយស្មា វោតោ
តណ្ណាតុដ្ឋា ខុទ្ទុម្ពរំ អគមាសិ ។ អជខោ ថេរេ តិក្ខ្ត្តេ
តណ្ណាតុដ្ឋំ តត្តា បុច្ឆិសុ តមហំ អាយស្មា វោតោតិ ។
តេ ឃវមាហំសុ ឯសាយស្មា វោតោ ខុទ្ទុម្ពរំ តតោតិ ។
អជខោ អាយស្មា វោតោ ខុទ្ទុម្ពក អត្តទ្ឍបុរំ អគមាសិ ។
អជខោ ថេរេ តិក្ខ្ត្តេ ខុទ្ទុម្ពរំ តត្តា បុច្ឆិសុ តមហំ
អាយស្មា វោតោតិ ។ តេ ឃវមាហំសុ ឯសាយស្មា
វោតោ អត្តទ្ឍបុរំ តតោតិ ។ អជខោ អាយស្មា វោតោ

លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ ក៏ចេញអំពីនគរសោរេយ្យៈ ទៅកាន់នគរសង្កស្សៈ ។ គ្រានោះឯង កិក្កុដាថេរៈចាំឆ្នាំយ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់នគរសោរេយ្យៈ ហើយសួរភេកថា ព្រះរេវតមានអាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះរេវតមានអាយុនុ៎ះ លោកទៅកាន់នគរសង្កស្សៈហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះរេវតមានអាយុ ក៏ចេញអំពីនគរសង្កស្សៈហើយ ទៅកាន់នគរកណ្ណកុព្ជៈវិញ ។ ទើបកិក្កុដាថេរៈចាំឆ្នាំយ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់នគរសង្កស្សៈហើយសួរភេកថា ព្រះរេវតមានអាយុ លោកនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះរេវតមានអាយុនុ៎ះ លោកនិមន្តទៅនគរកណ្ណកុព្ជៈហើយ ។ គ្រានោះឯង ព្រះរេវតមានអាយុចេញអំពីនគរកណ្ណកុព្ជៈហើយ ទៅនគរទុម្ពរៈវិញ ។ ទើបកិក្កុដាថេរៈចាំឆ្នាំយ នាំគ្នាទៅកាន់នគរកណ្ណកុព្ជៈហើយសួរភេកថា ព្រះរេវតមានអាយុ លោកនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះរេវតមានអាយុនុ៎ះ លោកនិមន្តទៅកាន់នគរទុម្ពរៈហើយ ។ គ្រានោះឯង ព្រះរេវតមានអាយុ ចេញអំពីនគរទុម្ពរៈហើយ ទៅកាន់នគរអគ្គទ្វារបុរៈវិញ ។ ទើបកិក្កុដាថេរៈចាំឆ្នាំយ នាំគ្នាទៅកាន់នគរទុម្ពរៈហើយសួរភេកថា ព្រះរេវតមានអាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះរេវតមានអាយុនុ៎ះទៅកាន់នគរគគ្គទ្វារបុរៈហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះរេវតមានអាយុ

អគ្គឯ្ឍបុរ សមាជាតិ អតមាសិ ។ អថខោ ថេរ កិក្ខូ អគ្គឯ្ឍបុរំ តត្ថ បុច្ឆិសុ កហំ អាយស្មា វេរោតោតិ។ តេ ឯវមាហំសុ ឯសាយស្មា វេរោតោ សមាជាតិ តតោតិ។ អថខោ ថេរ កិក្ខូ អាយស្មន្តំ វេរតំ សមាជាតិយោ សម្ភាវេសុំ ។

(៣០៦) អថខោ អាយស្មា សម្ភូតោ សាណវាសី អាយស្មន្តំ យសំ កាកណ្ឌកបុត្តំ ឯតទវោច អយំ អាវុសោ អាយស្មា វេរោតោ ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី លជ្ជី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ សខេ មយំ អាយស្មន្តំ វេរតំ បញ្ចំ បុច្ឆិស្សាម បដិពលោ អាយស្មា វេរោតោ ឯកេនេវ បញ្ហេន សកលម្បិ រត្តិំ វីតិនាមេតុំ ឥទានិ ច បនាយស្មា វេរោតោ អន្តេវាសិំ សារកាណកំ កិក្ខុំ អាឡ្ហសិស្សតិ សោ ត្វំ តស្ស កិក្ខុនោ សារកញ្ញ-បរិយោសានេ អាយស្មន្តំ វេរតំ ឧបសង្កមិត្វា ឥមានិ ឧស វត្ថូនិ បុច្ឆេយ្យាសីតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ខោ អាយស្មា យសោ កាកណ្ឌកបុត្តោ អាយស្មតោ សម្ភូតស្ស

ចេញអំពីនគរអគ្គទ្វារបុរៈ ហើយទៅកាន់នគរសេហជាតិទៀត ។ ខ្ញុំព្រះករុណាថេរៈចាំដណ្តើយ នាំគ្នាទៅកាន់នគរអគ្គទ្វារបុរៈហើយសួរភេកថា ព្រះវេតដ៏មានអាយុនៅក្នុងទីណា ។ មនុស្សទាំងនោះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះវេតមានអាយុនុ៎ះ ទៅកាន់នគរសេហជាតិហើយ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុជាថេរៈចាំដណ្តើយ ក៏បានទៅជួបនឹងព្រះវេតមានអាយុក្នុងនគរសេហជាតិ ។

(៣០៩) គ្រានោះឯង ព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុ បានពោលពាក្យដូច្នេះ ទៅនឹងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះវេតមានអាយុនេះហើយ ដែលជាពហុស្សូត្រ ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ទ្រទ្រង់នូវវិនយ ទ្រទ្រង់នូវមាតិកា ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀសខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស មានប្រាថ្នានូវសិក្ខា បើយើងទាំងឡាយ សួរប្រស្នានឹងព្រះវេតមានអាយុ ព្រះវេតមានអាយុ អាចធ្វើឲ្យព្រួតព្រឹទាំងអស់កន្ទូងទៅដោយប្រស្នាតែ ១ ប៉ុណ្ណោះបាន ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ព្រះវេតមានអាយុ នឹងបង្អាប់ភិក្ខុជាកូនសិស្ស ឲ្យជាអ្នកពោលនូវសេក្ខា (ពោលដោយសំឡេង) កាលៈបើចប់សេក្ខា របស់ភិក្ខុនោះហើយ លោកគប្បីចូលទៅជិតព្រះវេតមានអាយុ ហើយសួរនូវបុគ្គលទាំង ១០ ប្រការនេះចុះ ។ ឯព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ ក៏ទទួលពាក្យនៃព្រះសម្ភូត-

สาณาติสิสฺส ยชฺฌสฺสาสิ ฯ อถโข อายสฺมา
เรวโต อนฺตรฆรสิ สรกาณกานิ กิกฺกุ อาชฺฌสิ ฯ
อถโข อายสฺมา ยเสา กากณฺฑกปุตฺโต ตสฺส
กิกฺกุโต สรกญฺชปริโยสาเน เยนายสฺมา เรวโต
เตนุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ เรวตํ อภิวา-
เทตฺวา ฯกมนฺตํ นิสีทิ ฯ ฯกมนฺตํ นิสินฺโน โข
อายสฺมา ยเสา กากณฺฑกปุตฺโต อายสฺมนฺตํ เรวตํ
ฯตทวเจ กปฺปติ กนฺต สิงฺคิโลณกปฺปติ ฯ เกา
เสา อาวุเสา สิงฺคิโลณกปฺปติ ฯ กปฺปติ กนฺต
สิงฺคิน เลาลา ปริหาริตุ ยตฺต อเลาลิกา ภวิสฺสติ
ตตฺต ปริภุญฺชิสฺสามีติ ฯ นาวุเสา กปฺปตีติ ฯ กปฺปติ
กนฺต ทฺวงฺคุลกปฺปติ ฯ เกา เสา อาวุเสา ทฺวงฺคุล-
กปฺปติ ฯ กปฺปติ กนฺต ทฺวงฺคุลาย นายาย วีติวตฺตาย

សាណាកសីមានអាយុថា អើលោកម្ចាស់ ។ គ្រានោះ ព្រះរេវត
មានអាយុ កំបង្គាប់កិកុជាកូនសិស្សឲ្យជាអ្នកពោលនូវសេក្ខា ។ លំដាប់
នោះ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ កាលបើចប់សេក្ខា របស់
កិកុនោះហើយ ក៏ចូលទៅរកព្រះរេវតមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ថ្វាយបង្គំព្រះរេវតមានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះ
យសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងព្រះរេវតមានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការ
កំណត់ដោយអំបិលក្នុងក្នាក់ គួរដែរឬ ។ ព្រះរេវតសួរវិញថា ម្នាលអាវុ-
សោ ការកំណត់ដោយអំបិលក្នុងក្នាក់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយស-
កាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កិកុកន្ទូរអំបិលដោយ
ក្នាក់ដោយគិតថា វត្តុសាបនឹងមានកាលណា យើងនឹងធាន់ក្នុងកាលនោះ
ដូច្នេះ គួរដែរឬ ។ ព្រះរេវតឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះ
យសកាកណ្ឌកបុត្តសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយ
ស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រេប្រមាណពីរង្គាប់ គួរដែរឬ ។ ព្រះរេវតសួរវិញ
ថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយស្រមោលនៃព្រះអាទិត្យជ្រេប្រមាណ
ពីរង្គាប់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ស្រមោលព្រះអាទិត្យកន្លងទៅប្រមាណពីរង្គាប់ កិកុ

វិកាលេ ភោជនំ ភុញ្ជិតុន្តិ ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។ កប្បតិ កន្តេ តាមន្តរកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ តាមន្តរកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ ឥធានិ តាមន្តរំ តមិស្សាមីតិ កុត្តាវិជា បភវិតេន អនតិវិត្តំ ភោជនំ ភុញ្ជិតុន្តិ ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។ កប្បតិ កន្តេ អាវាសកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ អាវាសកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ សម្ពហុលា អាវាសា សមានសីមា ជាន្ទូបោសថំ ការេតុន្តិ ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។ កប្បតិ កន្តេ អនុមតិកប្បោតិ[1] ។

---

១ សារត្ថទីបនិយំ កប្បតិ អនុមតិកប្បោតិ អនាគតានំ អាគតកាលេ អនុមតិ គហេស្សាមាតិ តេសុ អនាគតេសុយេវ វត្តេន សង្ឃេន កម្មំ កត្វា បច្ឆា អនុមតិំ គហេតុំ កប្បតិ ។ វត្តកម្មំ ន ហោតីតិ អធិប្បាយោតិ វុត្តំ ។

ឆាន់កោជនក្នុងវេលាវិកាល គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយចន្ទោះស្រុក គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយចន្ទោះស្រុកនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កិក្ខុដែលឆាន់រួចហើយ ហាមកោជនហើយ គិតថា អញនឹងទៅកាន់ចន្ទោះស្រុកឯណោះ ហើយឆាន់អនតិរិត្តកោជន គឺកោជនដែលមិនបានធ្វើនិយកម្ម ឬកោជនមិនមែនសល់ដែលអំពីកិក្ខុឈឺ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអាវាស គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាវាសនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន អាវាសច្រើននៅក្នុងសីមាដាមួយគ្នា កិក្ខុធ្វើទោសឋកម្មផ្សេង ។ គ្នា គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអនុមតិ (១) គួរដែរឬ ។

---

១ ក្នុងសារត្ថទីបនីថា សង្ឃជ្រាបថា ពួកភិក្ខុដែលមិនទាន់មកដល់ លុះមកដល់ហើយ សឹមយើងកាន់យកសេចក្តីយល់ព្រម លុះគិតដូច្នេះហើយ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនទាន់មកដល់នៅឡើយ សង្ឃក៏នាំគ្នាធ្វើសង្ឃកម្មជាពួក ហើយកាន់យកនូវការយល់ព្រមជាខាងក្រោយ គួរដែរ ។ កម្មជាពួកមិនមានឡើយ ។

កោ សោ អាវុសោ អនុមតិកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ វត្តេន **សង្ឃេន** កម្មំ កាតុំ អាគតេ កិក្ខុ អនុ-មានេ**ស្សាមាតិ**[1] ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។ កប្បតិ កន្តេ អាចិណ្ណកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ អាចិណ្ណក-ប្បោតិ ។ **កប្បតិ** កន្តេ ឥទំ មេ ពហុជ្ឈាយេន អជ្ឈាចិណ្ណំ ឥទំ មេ អាចរិយេន អជ្ឈាចិណ្ណន្តិ[2] អជ្ឈាចរិតុន្តិ ។ អាចិណ្ណកប្បោ នោ អាវុសោ ឯកច្ចោ កប្បតិ ឯកច្ចោ ន កប្បតីតិ ។ កប្បតិ កន្តេ អមជ្ឈិតកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ អមជ្ឈិតកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ យំ **តំ** ទិវា ទិវការំ វិឈាបិតំ អសម្ភិន្នំ ឧឝិការំ កុត្តាវិជា បរិភរិតេន

---

១ ម. អនុជានេស្សាមាតិ ។ ម. អនុជានិស្សាមាតិ ។ ២ ម. អាចិណ្ណំ តំ ។

ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអន្ទុមតំនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សង្ឃជាពួកធ្វើសង្ឃកម្ម ដោយគិតថា យើងទាំងឡាយនឹងឲ្យកិក្ខុដែលមកជល់យល់ព្រម ឬត្រែកអរជាខាងក្រោយ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈគួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈតើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កិក្ខុប្រព្រឹត្តដោយគិតថា អំពើនេះព្រះទបដ្ឋាយ៍របស់យើង ធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមកហើយ អំពើនេះអាចារ្យរបស់យើងធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមកហើយ ដូច្នេះ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ គួរខ្លះ មិនគួរខ្លះ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត សួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរនោះតើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ទឹកដោះស្រស់ណាដែលលះបង់ភាពជាទឹកដោះស្រស់ទៅហើយ តែនៅមិនទាន់ដល់នូវភាពជាទឹកដោះជូរនៅឡើយ កិក្ខុឆាន់ហើយ ហាមភោជនហើយ ផឹកទឹកដោះ

อนติรตฺตํ ชานาตุ ฯ ชานาติ ภนฺเต ฯ กปฺปติ ภนฺเต ฯ กปฺปติ ภนฺเต ฉโกติ ชานาตุ ฯ กา สา อายสฺมา ฉโกติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต ยา สา สุภ อสุตา[๑]อสมฺปตฺตา มชฺฌาสา ชานาตุ ฯ ชานาติ ภนฺเต ฯ กปฺปติ ภนฺเต อธิสกํ อธิสีลนฺติ ฯ ชานาติ ภนฺเต ฯ กปฺปติ ภนฺเต ชานาตุปชฺฌายนฺติ ฯ ชานาติ ภนฺเต ฯ สเจ ภนฺเต เวสาลิกา วชฺชิปุตฺตกา ภิกฺขู เวสาลิยํ สมานสสวาทกมฺมนิ ตีเรนฺติ หนฺท มยํ ภนฺเต สงฺฆกมฺมานิ อาธิยาม[๒] ปุเร อนนฺโต ธิปฺปติ นนฺโต ปจฺฉา ธิปฺปติยาติ อวิสเย ธิปฺปติ วิสเย ปจฺฉา ธิปฺปติยาติ ปุเร

---

๑ ฉ. อสุภา ฯ อยํ ชาโต มหาวคฺเค ๘ ทิสฺสติ ฯ ๒ ฉ. ม. อาทิยิสฺสาม ฯ

ដែលជាអនតិរិត្តនោះ គឺភិក្ខុមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ឬមិនមែនជារបស់សល់ ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ភិក្ខុផឹកសុរាផៅ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ សុរាផៅនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សុរាណាដែលខ្យាយ[1] មិនទាន់ដល់នូវភាពជាទឹកស្រវឹងនៅឡើយ ភិក្ខុផឹកសុរានោះ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន និសីទនៈដែលមិនមានជាយ គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន មាសនឹងប្រាក់គួរដែរឬ ។ ព្រះវេតធ្វើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ទើបព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីទាំងនេះ សំដែងវត្ថុទាំង ១០ ប្រការនេះ ក្នុងក្រុងវេសាលី បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន បើដូច្នោះគួរតែយើងកាល់គ្នាដំរះនូវអធិករណ៍នេះចេញ តំណាក់មុខ ធម៌ជាអកុសលនឹងរុងរឿងឡើង ធម៌ជាកុសលនឹងសាបសូន្យទៅ សាវ៉ះមិនមែនជាវិន័យនឹងរុងរឿងឡើង វិន័យនឹងសាបសូន្យទៅ តំណាក់មុខ

---

១ ក្នុងវិមតិវិនោទនីថា សុរាដែលគេដំរួចដោយគ្រឿងប្រុងរួចហើយ ។

អធម្មវាទិនោ ពលវន្តោ ហោន្តិ ធម្មវាទិនោ ទុព្ពលា ហោន្តិ អវិនយវាទិនោ ពលវន្តោ ហោន្តិ វិនយវាទិនោ ទុព្ពលា ហោន្តីតិ។ ឯវមាវុសោតិ ខោ អាយស្មា រេវតោ អាយស្មតោ យសស្ស កាកណ្ឌកបុត្តស្ស បច្ចុស្សាសិ ។

បឋមភាណវារំ ។

(៣០៧) អស្សោសុំ ខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ យសោ កិរ កាកណ្ឌកបុត្តោ ឥមំ អធិករណំ អាទិយិត្វា កាមេ បក្ខំ បរិយេសតិ លភតិ ច កិរ បក្ខន្តិ ។ អថខោ វេសាលិកានំ វជ្ជិបុត្តកានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ ឥទំ ខោ អធិករណំ កក្ខឡញ្ច ភយឡញ្ច កថំ[1] នុ ខោ មយំ បក្ខំ លភេយ្យាម យេន មយំ ឥមស្មឹ អធិករណេ ពលវន្តតរា អស្សាមាតិ ។ អថខោ វេសាលិកានំ វជ្ជិបុត្តកានំ ភិក្ខូនំ ឯតទហោសិ អយំ ខោ អាយស្មា រេវតោ ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី លជ្ជី កុក្កុច្ចកោ សិក្ខាកាមោ

---

๑ ម. កំ នុ ខោ ។

បុគ្គលជាអធម្មវាទីនឹងមានកំឡាំងខ្សោយ បុគ្គលជាធម្មវាទីនឹងឋិតកំឡាំងបុះ បុគ្គលជាអវិនយវាទី នឹងមានកំឡាំងខ្សោយ បុគ្គលជាវិនយវាទី នឹងឋិតកំឡាំងបុះ ។ ឯព្រះរេវតមានអាយុ ទទួលពាក្យព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។

ចប់ ភាណវារៈ ទី ១ ។

[៣០៧] ឯពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី បានឮដំណឹងថា ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ប្រាថ្នានឹងជម្រះនូវអធិករណ៍នេះ ទំនែ្ងរកបក្ខពួក ក៏ឮថា ឥឡូវនេះបានបក្ខពួកហើយ ។ គ្រានោះឯង ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះថា អធិករណ៍នេះរឹងរូសណាស់ សាហាវណាស់ យើងទាំងឡាយគប្បីជាបុគ្គលមានកំឡាំងក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយបក្ខពួកណា ធ្វើដូចម្តេច យើងទាំងឡាយគប្បីបានបក្ខពួកនោះខ្លឹង ។ លំដាប់នោះ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី មានសេចក្តីរិះគិតយ៉ើញដូច្នេះថា ព្រះរេវតមានអាយុនេះឯង លោកជាពហុស្សូត្រ ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ជាអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនខ្មាស មានសេចក្តីរង្កៀស មានប្រាថ្នានូវសិក្ខា

សចេ មយំ អាយស្មន្តំ វេរតំ បក្កំ លភេយ្យាម ឯវំ មយំ ឥមស្មឹ អធិករណេ ពលវន្តតរា អស្សាមាតិ ។ អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ បហូតំ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ បដិយាទេសុំ បត្តម្បិ ចីវរម្បិ និសីទនម្បិ សូចិឃរម្បិ កាយពន្ធនម្បិ បរិស្សាវនម្បិ ធម្មករកម្បិ(១) ។ អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ តំ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ អាទាយ ឯកាយ សមាជាតិយា ខុជ្ជវីសុ ឯកាយ បញ្ហាភេទិកាយ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ ភត្តវិស្សគ្គំ ករេឥ្ជ ។

[៣០៨] អថខោ អាយស្មា សាឡ្ហោ អាយស្មតោ សាឡ្ហស្ស ឧបជ្ឈាយស្ស ឯតមត្ថំ អារោចេសិ ឧបជ្ឈាយោ បរិនិព្ពាយតុ ភន្តេ សុគតោ បរិនិព្ពាយតុ ភន្តេ សុគតោ ឥទានិ ភន្តេ សុគតោ កាលំ មញ្ញតូតិ ។ អថខោ អាយស្មា សាឡ្ហោ តាយ រត្តិយា អច្চយេន បណីតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ បដិយាទាបេត្វា ភគវតោ កាលំ អារោចេសិ កាលោ ភន្តេ និដ្ឋិតំ ភត្តន្តិ ។ អថខោ ភគវា បុព្ពណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន អាយស្មតោ សាឡ្ហស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ សទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ អាយស្មា សាឡ្ហោ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេត្វា សម្បវារេត្វា ភគវន្តំ ភុត្តាវិំ ឱនីតបត្តបាណិំ ឯតទវោច

---

(១) ម. ធម្មករណំ ។

បើយើងចាំងឡាយបានទូវព្រះវេតមានអាយុជាបក្ខពួកហើយ យើងចាំងឡាយនឹងមានកំឡាំងក្លៀវក្លា ក្នុងអធិករណ៍នេះ ដោយអាការយ៉ាងនេះមិនខាន ។ ទើបពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី នាំគ្នាចាត់ចែងគ្រឿងបរិក្ខារបស់សមណៈជាច្រើនគឺ ចាត្រផង ចីវរផង សំពត់និសីទនៈផង បំពង់ម្ជុលផង វត្ថុពន្ធចង្អេះផង សំពត់តម្រងទឹកផង ធម្មក្រុកផង។ គ្រានោះឯង ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី នាំគ្នាយកគ្រឿងបរិក្ខារជារបស់សមណៈនោះ ហើយដំរូតទូតធ្វើនៅកាន់នគរសហជាតិលុះបុះអំពីទូកហើយ កំឈប់ធ្វើកតិកច្ចក្រោមម្លប់ដើមឈើ ១ ។

(៣០៨) គ្រានោះ ព្រះសាឡៈមានអាយុ នៅកាន់ទីស្ងាត់សម្ងំនៅក្នុងព្រះកម្មដ្ឋាន មានចិត្តត្រិះរិះតើតឡើងយ៉ាងនេះថា ពួកភិក្ខុណាហ្ន៎ដែលជាធម្មវាទី ពួកភិក្ខុអ្នកនៅខាងបាចីនទិស (ទិសខាងកើត) ឬថា ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ។ គ្រាកាលដែលព្រះសាឡៈមានអាយុពិចារណាទូវធម៌និងវិន័យ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ពួកភិក្ខុដែលនៅខាងបាចីនទិសជាអធម្មវាទី ឯពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ជាធម្មវាទី ។ លំដាប់នោះ ទៅតាមួយអង្គនៅក្នុងពួកសុទ្ធាវាសព្រហ្ម បានដឹងនូវសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តរបស់ព្រះសាឡៈមានអាយុ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនហើយ

សេយ្យថាបិ នាម ពលវា បុរិសោ សម្មិញ្ជិតំ វា ពាហំ បសារេយ្យ បសារិតំ វា ពាហំ សម្មិញ្ជេយ្យ ឯវមេវ សុទ្ធាវាសេសុ នេវត្ថិ អន្តរហិតា អាយស្មន្តោ សាធុ សុដ្ឋុ សម្មុខេ ចាតុរហោសិ ។ អថខោ សា នេវត្ថិ អាយស្មន្តំ សាធុំ ឯតទវោច សាធុ សាធុ[1] ភន្តេ សាធុ អធម្មវាទិ នោ ចាចីនកា កិក្ខុ ធម្មវាទិនោ ចាហេយ្យកា កិក្ខុ តេនហិ ភន្តេ សាធុ យថា ធម្មោ តថា តិដ្ឋាហីតិ ។ បុព្ពេ ចាហំ នេវត្ថិ ឯតរហិ ច យថា ធម្មោ តថា មិតោ អបិចាហំ ន តាវ ទិដ្ឋិំ អាវិករោមិ អប្បេវនាម[2] មំ ឥមស្មិំ អធិករណា សម្មន្នេយ្យាតិ ។

(៣០៩) អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិក្ខូ តំ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ អាទាយ យេនាយស្មា រេវតោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ រេវតំ ឯតទវោចុំ បដិក្កណ្ហាតុ ភន្តេ រេវតោ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ បត្តម្បិ ចីវរម្បិ ឯសីនធម្បិ

---

១ ឧ. ម. សាធូតិ សព្ពេ ឯកោយេវ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. អប្បេវ ។

កំពុងអំពីឋានទេវលោកជាន់សុទ្ធាវាស មកប្រាកដក្នុងទីចំពោះមុខ នៃព្រះសាទ្បរ:មានអាយុ ដោយរហ័សភ្លាម ប្រៀបដូចជាបុរសដែលមានកំឡាំងលាចេញនូវដើមដៃដែលខ្ចីនបត់ចូល ឬថា បត់ចូលនូវដើមដៃដែលខ្ចីនលាចេញ ។ ទើបទេវតានោះ ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសាទ្បរ:មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់សាទ្បរ:ដ៏ចំរើន សេចក្តីត្រិះរិះរបស់លោកម្ចាស់ ប្រពៃណាស់ហើយ ពួកភិក្ខុដែលនៅខាងបាចីនទិស ជាអធម្មវាទី ឯពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ជាធម្មវាទី បពិត្រលោកម្ចាស់សាទ្បរ:ដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ ធម៌យ៉ាងណា សូមលោកម្ចាស់ឋិតនៅយ៉ាងនោះចុះ ។ ព្រះសាទ្បរ:ពោលថា ម្នាលទេវតា កាលពីដើមក្តី ឥឡូវនេះក្តី ធម៌យ៉ាងណា អាត្មាឋិតនៅយ៉ាងនោះ ប៉ុន្តែអាត្មាមិនចាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិ គឺសេចក្តីយល់ សេចក្តីចូលចិត្តនៅឡើយ ធ្វើដូចម្តេច គប្បីឲ្យសង្ឃសន្មតអាត្មាក្នុងអធិករណ៍នេះឯង ។

(៣០៩) គ្រានោះ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី នាំគ្នាគាន់យកនូវគ្រឿងបរិក្ខារ ជារបស់សមណៈនោះ ហើយចូលទៅរកព្រះរេវតមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យដូច្នេះ នឹងព្រះរេវតមានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈជាម្ចាស់ទទួលយកនូវបរិក្ខារជារបស់សមណៈ គឺចាត្រផង ចីវរផង សំពត់និសីទនៈ

សុចិយរម្ប៎ កាយពន្ធនម្ប៎ បរិសុទ្ធាវនម្ប៎ ឆឫកករកម្ប៎-
តំ។ អលំ អាវុសោ បរិបុណ្ណំ មេ តិចីវរន្តិ ន ឥច្ចេ
បដិក្ខេបតុំ។ តេន ខោ បន សមយេន ឧត្តរោ នាម ភិក្ខុ
វីសតិវស្សោ អាយស្មតោ រោតស្ស ឧបជ្ឈាកោ ហោតិ។
អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា ភិក្ខូ យេនាយស្មា ឧត្ត-
រោ តេនុបសង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ
ឯតទវោចុំ បដិក្ខិបាតុ អាយស្មា ឧត្តរោ សាមណេរកំ
បរិក្ខារំ បត្តម្ប៎ ចីវរម្ប៎ ធិសីទនម្ប៎ សុចិយរម្ប៎ កាយ-
ពន្ធនម្ប៎ បរិសុទ្ធាវនម្ប៎ ឆឫកករកម្ប៎តំ។ អលំ អាវុសោ
បរិបុណ្ណំ មេ តិចីវរន្តិ ន ឥច្ចេ បដិក្ខេបតុំ។ មន្ទុស្ស
ខោ អាវុសោ ឧត្តរ ភគវតោ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ ឧបជា-
មេន្តិ សចេ ភគវា បដិក្ខិបាតិ តេនេវ តេ អត្តមនា
ហោន្តិ ន ចេ ភគវា បដិក្ខិបាតិ អាយស្មតោ
ច[1] អានន្ទស្ស ឧបជាមេន្តិ បដិក្ខិបាតុ កន្តេ ថេរេ

---

๑ អយំ បសង្ខេ ន. ម. ភោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ។ (អយស្មតោ ?)

ផង បំពង់ម្ជុលផង វត្ថុពន្ធបង្កែះផង សំពត់គម្រងទឹកផង ធម្មករកផង ។ ព្រះវេតមិនប្រុងប្រៀនឆន់ទទួលដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ ចាំនឹងគ្រាយ កុំឡើយ ខ្ញុំមានគ្រែចើរគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបឈ្មោះទត្តរៈ បួសបាន ២០ វស្សា ជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះវេតមានអាយុ ។ លំដាប់នោះ ពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ក៏ចូលទៅរកព្រះទត្តរៈមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យដូច្នេះនឹងព្រះទត្តរៈមានអាយុថា ព្រះទត្តរៈមានអាយុ ចូរទទួលយកគ្រឿងបរិក្ខារជារបស់សមណៈ គឺចុងក្រងផង ចីវរផង សំពត់និសីទនៈផង បំពង់ម្ជុលផង វត្ថុពន្ធបង្កែះផង សំពត់គម្រងទឹកផង ធម្មករកផង ។ ព្រះទត្តរៈមិនប្រុងប្រៀនឆន់ទទួលដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ ចាំនឹងគ្រាយ កុំឡើយ ខ្ញុំមានគ្រែចើរគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ពួកវដ្ឋីបុត្តកភិក្ខុ ពោលអង្វរថា ម្នាលព្រះទត្តរៈមានអាយុ មនុស្សចាំនឹងគ្រាយតែងបង្អោនគ្រឿងបរិក្ខារជារបស់សមណៈថ្វាយ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ បើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលយក មនុស្សចាំងនោះ រមែងមានចិត្តត្រេកអរ ដោយការទទួលរបស់ព្រះមានព្រះភាគនោះឯង បើព្រះមានព្រះភាគ មិនទ្រង់ទទួលទេ មនុស្សចាំងនោះ តែងបង្អោនទៅ ដើម្បីព្រះអានន្ទមានអាយុ ដោយពាក្យថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈជាម្ចាស់ ទទួលយក

សាមណេរកំ បរិក្ខារំ យាចិ។ តេនាហ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧត្តរោ សោ[1] ភទ្រិយេ តត្ថ បដិវសតិ តាយស្មា ឧត្តរោ សាមណេរកំ បរិក្ខារំ យាចិ។ បេ។ អថ ខោ អាយស្មា ឧត្តរោ សោ ភទ្រិយេ តត្ថ។ អថ ខោ អាយស្មា ឧត្តរោ សោ ភទ្រិយេ វេសាលិកេ ភិក្ខូ វដ្ដិបត្តកេ ភិក្ខូ ឯតទវោច ឥមំ ភន្តេ អាវុសោ យាចតិ អត្ថតំ។ ឯត្តកំ អាយស្មា ឧត្តរោ បេ។ ឯត្តកំ[2] តេន ហិ ភន្តេ សង្ឃមជ្ឈេ វេទេតុ បុរត្ថិមេសុ ជនបទេសុ ពុទ្ធា តាវ ពហុកា ភិក្ខូ ធម្មវាទិនោ[3] ចាតិ ន តាវ ពហុកា ភិក្ខូ អធម្មវាទិនោ ចាបេយ្យកា ភិក្ខូតិ។ ឯវមាវុសោតិ ខោ អាយស្មា ឧត្តរោ វេសាលិកានំ វដ្ដិបត្តកានំ ភិក្ខូនំ បដិស្សុត្វា យេនាយស្មា រេវតោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ រេវតំ ឯតទវោច ឯត្តកំ តេន ហិ ភន្តេ សង្ឃមជ្ឈេ វេទេតុ បុរត្ថិមេសុ ជនបទេសុ ពុទ្ធា តាវ ពហុកា ភិក្ខូ ធម្មវាទិ

---

១ ម. ឯវមេសា ។ ២ ម. ឯតត្តកញ្ច ។ ៣ ម. ធម្មវាទិ ។

គ្រឿងបរិក្ខារជារបស់សម ណៈចុះ បរិក្ខារនោះ ក៏ដូចជាព្រះមានព្រះភាគ ទទួលយកដែរ សូមព្រះទុត្តរៈមានអាយុ ទទួលយកគ្រឿងបរិក្ខារជារបស់ សមណៈចុះ បរិក្ខារនោះ ដូចជាព្រះថេរៈបានទទួលយកដែរ ។ គ្រានោះ ព្រះទុត្តរៈមានអាយុ កាលបើពួកវដ្ដីបុត្តកកិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី បង្វិតបង្វិលហើយក៏ទទួលយកតែចីវរ ១ ដោយពាក្យថា ម្នាលអាវុសោ ចាំឆ ឆ្ងាយ អ្នកចាំឆ ឆ្ងាយត្រូវការដោយពាក្យណា ក៏គប្បីពោលពាក្យនោះចុះ ។ ឯពួកវដ្ដីបុត្តកកិក្ខុ ពោលតបវិញថា សូមព្រះទុត្តរៈមានអាយុ ទៅនិយាយពាក្យប៉ុណ្ណោះនឹងព្រះថេរៈថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈទៅនិយាយពាក្យប៉ុណ្ណោះ ក្នុងកណ្ដាលសង្ឃថា ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះភាគ កើតឡើងក្នុងជនបទចាំឆ ឆ្ងាយដែលតាំងនៅក្នុងទិសខាងកើត ពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ជាធម្មវាទី ឯពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ជាអធម្មវាទី ។ ព្រះទុត្តរៈមានអាយុ ទទួលពាក្យពួកវដ្ដីបុត្តកកិក្ខុ ដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីថា អើអាវុសោ ហើយក៏ចូលទៅកាន់ព្រះវេត មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យដូច្នេះ នឹងព្រះវេត មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះថេរៈជាម្ចាស់ ទៅពោលពាក្យប៉ុណ្ណោះក្នុងកណ្ដាលសង្ឃថា ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះភាគ កើតឡើងក្នុងជនបទចាំឆ ឆ្ងាយ ដែលតាំងនៅក្នុងទិសខាងកើត ពួកកិក្ខុដែលនៅក្នុង

ឆម្នាភិនោ ចាបីនកា កិក្ខូ អឆម្នាភិនោ ចាបេយ្យកា កិក្ខូតិ ។ អឆម្នេ មំ តុំ កិក្ខូ ឯយោផេសីតិ ថេរោ អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ បណាមេសិ ។ អថខោ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិក្ខូ អាយស្មន្តំ ឧត្តរំ ឯតទវោចុំ ភទ្រំ អាវុសោ ឧត្តរ ថេរោ អាមហាតិ ។ ចាបិកាំ ខោ អាវុសោ ភគវតា អឆម្នេ មំ តុំ កិក្ខូ ឯយោផេសីតិ ថេរោ មំ បណាមេសីតិ ។ ឯតុ តុំ អាវុសោ ឧត្តរ រុក្ខមូ វីសតិ-វស្សសីតិ ។ អាមាវុសោ អបិច មយំ តវុទ្ទេសញ្ច តណ្ហាមាតិ ។

(៣១០) អថខោ សង្ឃោ តំ អធិករណំ វិនិច្ឆិនិ-តុកាមោ សន្និបតិ ។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ អាវុសោ សង្ឃោ សចេ មយំ ឥមំ អធិករណំ ឥធ វូបសមេស្សាម[1] សិយោបិ ឃូលាឃាយកា[2] កិក្ខូ បុនក្កម្មាយ ខុត្តោដេយ្យុំ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ យត្ថេវិមំ អធិករណំ សមុ-ប្បន្នំ សង្ឃោ តត្ថេវិមំ អធិករណំ វូបសមេយ្យាតិ ។

---

១ ម. វូបសមេយ្យាម ។ ២ ឃូលឃាយកាតិបិ ឯកេ អត្ថិ ។

ទិសទាំងកើតជាធម្មវាទី ឯពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ជាអធម្មវាទី ។ ព្រះថេរៈពោលតបវិញថា នែភិក្ខុ អ្នកឯងបញ្ចូលយើងទៅក្នុងធម៌ជាអកុសល ថាហើយក៏បណ្តេញព្រះទត្តរៈមានអាយុចេញទៅ ។ គ្រានោះ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលី ពោលសួរដូច្នេះ នឹងព្រះទត្តរៈមានអាយុថា ម្នាលទត្តរៈមានអាយុ ព្រះថេរៈនិយាយ ថា ដូចម្តេចខ្លះ ។ ព្រះទត្តរៈឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយ ធ្វើអំពើអាក្រក់ហើយ ព្រះថេរៈពោលថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងបញ្ចូលយើងទៅក្នុងធម៌ជាអកុសល ថាហើយក៏បណ្តេញខ្ញុំចេញមក ។ ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុពោលថា ម្នាលទត្តរៈមានអាយុ ក្រែងលោកជាភិក្ខុចាស់ មានវស្សា ៦០ ហើយឬ ។ ព្រះទត្តរៈឆ្លើយថា អើអាវុសោទាំងឡាយ មែនហើយ ប៉ុន្តែយើងទាំងឡាយ កាន់យកនិស្ស័យនឹងលោកជាគ្រូនៅឡើយ ។

(៣១០) គ្រានោះ សង្ឃឆ្ងាយនឹងវិនិច្ឆ័យកាត់សេចក្តីអធិករណ៍នោះ ក៏ប្រជុំគ្នា ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ បានប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា ម្នាលអាវុសោ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើយើងទាំងឡាយនឹងវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នេះ ក្នុងទីនេះ មុខជានឹងមានពួកភិក្ខុ ដែលជាអ្នកកាន់យកវត្ថុទាំង ១០ ពីមុន ភិក្ខុទាំងនោះគប្បីសើរើ ដើម្បីកម្ចាត់ទៀតមិនខានឡើយ ។

អថខោ ថេរោ កិកុក្ខ វេសាលឹ អគមំសុ តំ អធិករណំ វិនិច្ឆិនិតុកាមា ។ តេន ខោ បន សមយេន សព្ពកាមី ជាម បឋម្យា សង្ឃត្ថេរេ វីសវស្សសតិកោ[1] ឧបសម្បន្នាយ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស សទ្ធិវិហារិកោ វេសាលិយំ បដិវសតិ ។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ អាយស្មន្តំ សម្ភូតំ សាណវាសឹ ឯតទវោច អហំ អាវុសោ យស្មឹ វិហារេ សព្ពកាមី ថេរេ វិហរតិ តំ វិហារំ ឧបគច្ឆាមិ សោ ត្វំ កាលរស្សេវ អាយស្មន្តំ សព្ពកាមឹ ឧបសង្កមិត្វា ឥមានិ ឧស វត្ថូនិ បុច្ឆេយ្យាសីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ អាយស្មា សម្ភូតោ សាណវាសឹ អាយស្មតោ រេវតស្ស បច្ចស្សោសិ ។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ យស្មឹ វិហារេ សព្ពកាមី ថេរេ វិហរតិ តំ វិហារំ ឧបគញ្ឆិ ។ តត្រ អាយស្មតោ សព្ពកាមិស្ស សេនាសនំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។ តត្ថបញ្ញមេ អាយស្មតោ រេវតស្ស ។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ

---

១ ម. វីសំវស្សសតិកោ ។

បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ អធិករណ៍នេះ តើតឡើងក្នុងពីណា សង្ឃត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ក្នុងពីនោះវិញ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ ប្រាថ្នានឹងវិនិច្ឆ័យនូវអធិករណ៍នោះ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់ក្រុងវេសាលី។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបឈ្មោះសព្វគាមី[1] មានវស្សា ១២០ តាំងអំពីឧបសម្បទាមក ជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះអានន្ទមានអាយុ លោកជាសង្ឃត្ថេរ (ធំ) លើផែនដី នៅអស្រ័យក្នុងក្រុងវេសាលី ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ ពោលពាក្យដូច្នេះ នឹងព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ ព្រះសព្វគាមិត្ថេរ នៅក្នុងវិហារណា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់វិហារនោះដែរ លោកគប្បីចូលទៅរកព្រះសព្វគាមីមានអាយុអំពីព្រឹក ហើយសួរវត្ត ១០ ប្រការនេះ ។ ព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុ ទទួលពាក្យព្រះរេវតមានអាយុថា អើលោកម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសព្វគាមិត្ថេរ គង់នៅក្នុងវិហារណា ព្រះរេវតមានអាយុ ក៏ចូលទៅកាន់វិហារនោះដែរ ។ សេនាសនៈគេក្រាលទុកសម្រាប់ព្រះសព្វគាមីមានអាយុ នៅក្នុងល្វែង ។ សេនាសនៈដែលគេក្រាលទុក សម្រាប់ព្រះរេវតៈមានអាយុ ក្នុងល្វែងនៃល្វែង ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ

---

[1] ក្នុងវិមតិវិនោទនីថា ព្រះថេរៈ នោះចាស់ជាងភិក្ខុទាំងអស់ក្នុងលោក ក្នុងគ្រានោះ ។

អយំ ថេរោ មហាលាភោ ន ឯវមត្ថីតិ ន សេយ្យថាបិ
តាបេត្តិ[1] ។ អាយស្មា សព្ពកាមី អយំ តុច្ឆោ
អាគន្តុកោ តាលវណ្ដោ ន ឯវមត្ថីតិ ន សេយ្យថាបិ
តាបេត្តិ ។

[៣១១] អថខោ អាយស្មា សព្ពកាមី រត្តិយា បច្ចូ-
សសមយំ បច្ចុដ្ឋាយ[2] អាយស្មន្តំ វេតំ ឯតទវោច
តតមេន តុំ កុម្ភិ វិហារេន ឯតរហិ ពហុលំ វិហារសីតិ។
មេត្តាវិហារេន ខោ អហំ តេន ឯតរហិ ពហុលំ
វិហរាមីតិ ។ តុលាតវិហារេន តិរ តុំ កុម្ភិ ឯតរហិ
ពហុលំ វិហរសិ[3] តុលាតវិហារោ ហោសោ[4] តុម្ភំ
យេនិទំ មេត្តាតិ ។ បុព្ពេបិ មេ តេន តិរហិ តុតស្ស
អាចិណ្ណោ មេត្តា តេនាហំ ឯតរហិ មេត្តាវិហារេន
ពហុលំ វិហរាមិ អបិច មយា ចិរប្បវុត្តំ អរហន្តំ[5]
ថេរោ បន តេន តតមេន វិហារេន ឯតរហិ ពហុលំ
វិហរតីតិ ។ សុញ្ញតាវិហារេន ខោ អហំ តុម្ភិ ឯតរហិ
ពហុលំ វិហរាមីតិ ។ មហាបុរិសវិហារេន តិរ តេន

---

១ ម. តប្បេសិ ។ ២ ម. ឋោតុកេសុ បច្ចុដ្ឋាយេតិ ឆេទំ ន ទិស្សតិ ។
៣ ម. វិហរសីតិ ។ ៤ ម. ឯសោ ។ ៥ ម. អរហត្តន្តិ ។

លោកមិនបានសង័្ឃដោយគិតថា ព្រះថេរៈនេះមានចំណាស់ហើយ លោកមិនទាន់សង័្ឃនៅឡើយ ។ ឯព្រះសព្វកាមីមានអាយុ លោកក៏មិនសង័្ឃដោយគិតថា កិច្ចនេះជាអាគន្តុកៈ មានសេចក្តីឿយព្រួយ លោកក៏មិនសង័្ឃដែរ ។

[ភ១១] គ្រានោះ ព្រះសព្វកាមីមានអាយុ ស្រាកឡើងក្នុងសម័យភ្លឺស្វាងនៃរាត្រី ហើយក៏ពោលដូច្នេះ នឹងព្រះរេវតមានអាយុថា ម្នាលលោកដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ លោកច្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ព្រះរេវតឆ្លើយថា បពិត្រព្រះគុណដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះគុណាច្រើននៅដោយធម៌ ជាគ្រឿងនៅ គឺមេត្តា ។ ព្រះសព្វកាមីពោលថា ម្នាលលោកដ៏ចំរើន ពុំថា ឥឡូវនេះ លោកច្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅបន្តិចបន្តួច[1] ម្នាលលោកដ៏ចំរើន ក៏ឯធម៌ជាគ្រឿងនៅបន្តិចបន្តួចនេះ គឺមេត្តានេះឯង ។ ព្រះរេវតពោលថា បពិត្រព្រះគុណាដ៏ចំរើន កាលពីដើមដែលខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថនៅឡើយ តែងសន្សំមេត្តាធម៌ ព្រោះហេតុនោះ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំច្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅគឺមេត្តា ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំបានសម្រេចនូវព្រះអរហត្ត ជាយូរដែរហើយ

---

[1] ក្នុងសារត្ថទីបនីថា ធម៌ជាគ្រឿងនៅតិចតួច មិនច្រើន ឬ ភក់ ។

เถเรน ปสาริโต ตมฺหาปิ ตสฺมา มหาปุริสาปทานโต ปฏฺฐาย ยาว ปรินิพฺพานา สพฺพมฺปิ สุตฺวา ตสฺมิญฺเญว ขเณ ปสาทชาตา หุตฺวา ตสฺส ปาทมูเล นิปชฺชิตฺวา ปุน ปพฺพชฺชาย อุปสมฺปทาย จ ยาจิตฺวา ปพฺพชิตฺวา อุปสมฺปนฺนา ปน ตสฺส ภควโต สาสเน ปพฺพชิตานญฺเจว อุปสมฺปนฺนานญฺจ ภิกฺขูนิโย ปญฺจ ภิกฺขุนิสตานิ อุปฏฺฐหนฺตี วิจรนฺตี ปริวารยมานา ตสฺส ภควโต สนฺติกา ปญฺจ ภิกฺขุนิสตานิ อาทาย ปจฺฉาสมณิยา วิย

បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ចុះចំណែកខាងព្រះថេរៈជាម្ចាស់ ឥឡូវនេះប្រើន
នៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាល
លោកដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ ខ្ញុំប្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដ៏ស្ងប់ស្ងាត់
ឬ សូន្យ (ផលសមាបត្តិ) ។ ព្រះវេតពោលថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន
ឮថាឥឡូវនេះ ព្រះថេរៈជាម្ចាស់ប្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅ ជារបស់
មហាបុរស បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ក៏ឯធម៌ជាគ្រឿងនៅជារបស់មហាបុរស
នេះ គឺ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឬសូន្យនេះឯង ។ ព្រះសព្វកាមីពោលថា ម្នាល
លោកដ៏ចំរើន កាលពីដើមដែលខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថនៅឡើយ តែងសន្សំ
នូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឬសូន្យ ព្រោះហេតុនោះ បានជាក្នុងកាលឥឡូវនេះ
ខ្ញុំប្រើននៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅស្ងប់ស្ងាត់ ឬសូន្យ មួយវិញទៀត ខ្ញុំបាន
សម្រេចនូវព្រះអរហត្តជាយូរដែរហើយ ។

(៣១៦) ពាក្យជាបច្ចេកទេសរបស់ភិក្ខុជាថេរៈនេះ នៅមិនទាន់ស្រេច
នៅឡើយ ។ ក៏ស្រាប់តែព្រះសម្ពុតសាណវាសីមានអាយុមកដល់ ។
ទើបព្រះសម្ពុតសាណវាសីមានអាយុ ចូលទៅកាន់ព្រះសព្វកាមីមានអា-
យុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសព្វកាមីមានអាយុ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសម្ពុតសាណវាសីមានអាយុ អង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសព្វកាមីមានអាយុថា

ឥមេ ភន្តេ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា កិក្ខូ វេសាលិ-
យំ ឧស វត្ថុំ ឧបេត្តុំ កប្បតិ សិង្គិលោណកប្បោ
កប្បតិ ទ្វង្គុលកប្បោ កប្បតិ តាមន្តរកប្បោ កប្បតិ
អាវាសកប្បោ កប្បតិ អនុមតិកប្បោ កប្បតិ អា-
ចិណ្ណកប្បោ កប្បតិ អមថិតកប្បោ កប្បតិ ជលោគិ
ទាតុំ កប្បតិ អឧសកំ និសីទនំ កប្បតិ ជាតរូបរជតន្តិ
ថេរេន ភន្តេ ឧបជ្ឈាយស្ស អ្ហលេ ពហុ ជម្ហោ ច វិន-
យោ ច បរិយត្តោ ថេរេស្ស ភន្តេ ឆម្មាំ វិនយាំ បច្ច-
វេក្ខិត្តុស្ស កថំ ហោតិ តេ ន្តុ ខោ ឆម្មាវិនិ
ទាចីណកា វា កិក្ខូ ទាបេយ្យកា វាតិ ។ តយោបិ
ខោ អាវុសោ ឧបជ្ឈាយស្ស អ្ហលេ ពហុ ជម្ហោ ច
វិនយោ ច បរិយត្តោ តុយ្ហំ បន អាវុសោ ឆម្មាំ
វិនយាំ បច្ចវេក្ខិត្តុស្ស កថំ ហោតិ តេ ន្តុ ខោ
ឆម្មាវិនិ ទាចីណកា វា កិក្ខូ ទាបេយ្យកា វាតិ ។
មយំ ខោ ភន្តេ ឆម្មាំ វិនយាំ បច្ចវេក្ខិត្តុស្ស

បពិត្រព្រះកុណាដ៏ចំរើន ពួកវដ្ដប្បត្តកតិក្ខុដែលនៅក្នុងក្រុងវេសាលីទាំងនេះសំដែងវត្តទាំង ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលីថា ការកំណត់ដោយអំបិលក្នុងក្អាក់ គួរ ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រេប្រមាណពីរង្គាប់ គួរ ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុក គួរ ការកំណត់ដោយអាវាស គួរ ការកំណត់ដោយអនុមតិ គួរ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ គួរ ការកំណត់ដោយទឹកដោះ ដែលមិនទាន់ជូរ គួរ ការផឹកនូវសុរានៅ គួរ និសីទនៈមិនមានជាយ គួរ មាសនឹងធ្លាក់ គួរ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ធម្មកថា វិនយកថា ដែលព្រះថេរៈជាម្ចាស់បានរៀនសូត្រមកច្រើនហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះទបដ្ឋាយ៍ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន កាលដែលព្រះថេរៈពិចារណានូវធម៌និងវិនយ មានសេចក្ដីប្លែកចិត្តដូចម្ដេច ពួកតិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទីគឺពួកតិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើតជាដើម ។ ពួកតិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យៗ ព្រះសង្ឃភាមីពោលតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ធម្មកថា វិនយកថា ជាច្រើន ដែលលោកបានរៀនសូត្រមកហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះទបដ្ឋាយ៍ ម្នាលអាវុសោ ប៉ុន្តែកាលលោកពិចារណានូវធម៌និងវិនយមានសេចក្ដីប្លែកចិត្តដូចម្ដេច ពួកតិក្ខុណាដែលជាធម្មវាទី គឺពួកតិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើតជាដើម ។ ពួកតិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ។ ព្រះសម្ពុតសាណវាសីពោលថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន កាលដែលខ្ញុំពិចារណានូវធម៌និងវិនយ

ฯเปฯ เหตฺถ อธมฺมวาทิโน ตาวตีหิ กมฺมวาทิโน ตาวเตหิ อธิกรณสมเถหิ สมฺมนฺเนยฺยาติ ฯ ยถา ปเนตฺถ อธมฺมวาทิโน ตาวตีหิ กมฺมวาทิโน ตาวเตหิ อธิกรณสมเถหิ สมฺมนฺเนยฺยาติ ฯ

(๓๑๓) อถ โข สงฺฆา ตสฺมึ อธิกรณสมเถ วินิจฺฉินิตุกามา สนฺนิปตึ ฯ ตสฺมึ โข ปน อธิกรณสมเถ วินิจฺฉิยมาเน อนตฺถาธิ[๑] เจว ภสฺสาธิ ฉายาธิ น เจกสฺส ภาสิตสฺส อตฺถา วิญฺญายติ ฯ อถ โข อายสฺมา เรวโต สงฺฆํ ญาเปสิ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา อมฺหากํ ตสฺมึ อธิกรณสมเถ วินิจฺฉิยมาเน อนตฺถาธิ เจว ภสฺสาธิ ฉายาธิ น เจกสฺส ภาสิตสฺส อตฺถา วิญฺญายติ ฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ

๑ ฐ. ม. อนตฺถาธิ ฯ

មានសេចក្តីចូលចិត្តយ៉ាងនេះថា ពួកភិក្ខុ ដល់នៅក្នុងទិសខាងកើតជាអធម្ម-វាទី ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យជាធម្មវាទី ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះករុណានៅមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិ (សេចក្តីយល់) នៅឡើយ ធ្វើដូចម្តេច សង្ឃគប្បីសន្មតខ្ញុំព្រះករុណាក្នុងអធិករណ៍នេះ ។ ព្រះសព្វកាមីពោលថា ម្នាលអាវុសោ កាលដែលខ្ញុំពិចារណានូវធម៌ធម៌វិនិច្ឆ័យ ក៏មានសេចក្តីចូលចិត្តយ៉ាងនេះដែរថា ពួកភិក្ខុដែលនៅ ក្នុងទិសខាងកើតជាអធម្មវាទី ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យជាធម្មវាទី ប៉ុន្តែខ្ញុំក៏នៅមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវទិដ្ឋិនៅឡើយ ធ្វើដូចម្តេច សង្ឃគប្បីសន្មតខ្ញុំក្នុងអធិករណ៍នេះផង ។

(៣១.៣) គ្រានោះ សង្ឃមានប្រាថ្នាធម៌វិនិច្ឆ័យ កាត់សេចក្តីអធិករណ៍នោះ ក៏ប្រជុំគ្នា ។ កាលដែលសង្ឃកំពុងវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នោះ កើតមានពាក្យដដែលគ្មានកេរទីបំផុតគ្មានផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃកាសិតនីមួយ ក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុបានសូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលដែលយើងទាំងឡាយកំពុងវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នេះ កើតមានពាក្យដដែលគ្មានកេរទីបំផុតគ្មានផង ទាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃកាសិតនីមួយ ក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បី

សង្ឃោ ឥមំ អធិករណំ ខុញ្ចាបេត្វា កាយ វូបសមេយ្យ។ សង្ឃោ ចត្តារោ ចាចីនកេ កត្វា ចត្តារោ ចាបេយ្យ- កេ កត្វា ខុទ្ទកំ ចាចីនកាឧំ កត្វា អាយស្មន្តំ សព្ពកាមី អាយស្មន្តំ សាឧឡ្ហំ អាយស្មន្តំ ខុជ្ជ- សោភិតំ[1] អាយស្មន្តំ ឯសភគាមិកំ ចាបេយ្យ កាឧំ កត្វា អាយស្មន្តំ រេវតំ អាយស្មន្តំ សម្ភូតំ សាណវាសឹ អាយស្មន្តំ យសំ កាកណ្ឌកបុត្តំ អា- យស្មន្តំ សុមនន្តិ[2]។ អថខោ អាយស្មា រេវតោ សង្ឃំ ញាបេសិ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ ឥមស្មឹ អធិករណេ វិនិច្ឆយមានេ អនន្តានិ ចេវ កសា្ឋនិ ជាយន្តេ ន ចេកសា្ឋ កាសិតសា្ឋ អត្តោ វិញ្ញាយតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃោ ចត្តារោ ចាចីនកេ កត្វា ចត្តារោ ចាបេយ្យកេ កត្វា សម្មន្នេយ្យ ខុញ្ចាបេត្វា កាយ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុ- ណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ អម្ហាកំ ឥមស្មឹ អធិករណេ

---

១ ឧ. ម. ខុជ្ជសោភិតំ ។ ២ ឧភោបិយមរម្មជោតកេសុ ឥតិសទ្ទោ ន ទិស្សតិ ។

រម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទុញ្ហាហិកកម្ម[1] ។ ដំទុំសង្ឃជ្រើសរើសយកភិក្ខុ ដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ៤ រូប យកពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ៤ រូប ចំណែកខាងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត គឺ ព្រះសព្វគាមី មានអាយុ ១ ព្រះសាឡ្ហៈមានអាយុ ១ ព្រះឧដ្ឋសោភិតៈមានអាយុ ១ ព្រះវាសភគាមិកៈមានអាយុ ១ ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ គឺ ព្រះរេវតមានអាយុ ១ ព្រះសម្ភូតសាណវាសីមានអាយុ ១ ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តមានអាយុ ១ ព្រះសុមនៈមានអាយុ ១ ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ បានសូត្រប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលបើយើងចាំងឡាយវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នេះទៅ តើតមានពាក្យដដែលគ្នារកទីបំផុតគ្មានផង ចាំងសេចក្តីអធិប្បាយនៃកាសិតនីមួយក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្ទុតពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ៤ រូប ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនបាវេយ្យ ៤ រូប ដើម្បីធ្វើរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទុញ្ហាហិកកម្ម ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលបើយើងចាំងឡាយ កំពុងវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍នេះ

---

[1] ក្នុងអដ្ឋកថាព្រះសូត្រថា ការជ្រើសរើសយកភិក្ខុអំពីគណៈសង្ឃ ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍ដែលកើតមានឡើងហៅថា ឧញ្ហាហិកា ។

វិនិច្ឆយមានេ អនន្តានំ ចេវ កសិណានំ ជាយន្តំ ន ចេ-
កសិណ កាសិតសិណ អត្តោ វិញ្ញាយតិ ។ សង្ឃោ ចត្តា-
រោ ចាចីនកេ កិក្ខូ ចត្តារោ ចាបេយ្យកេ កិក្ខូ
សម្មន្នតិ ឧញ្ញាហិកាយ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។
យសិណិយស្មោ ឧមតិ ចតុន្នំ ចាចីនកានំ(១) ចតុន្នំ
ចាបេយ្យកានំ កិក្ខូនំ សម្មតិ ឧញ្ញាហិកាយ ឥមំ
អធិករណំ វូបសមេតុំ សោ តុណ្ហាសិណិយស្មេ ន ក្ខមតិ
សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតា សង្ឃេន ចត្តារោ ចាចី-
នកា កិក្ខូ ចត្តារោ ចាបេយ្យកា កិក្ខូ ឧញ្ញាហិ-
កាយ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ ឧមតិ សង្ឃស្ស
តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

(៣១៤) តេន ខោ បន សមយេន អដ្ឋិតោ ចាម
កិក្ខូ ឧសវាសេសេ សង្ឃស្ស ចាតុទ្ទសោ កុន្ទុសកោ
ហោតិ ។ អថខោ សង្ឃោ អាយស្មន្តំ បិ អដ្ឋិតំ សម្ម-
ន្នតិ ថេរានំ កិក្ខូនំ អារោចនប្បញ្ញាបកំ ។ អថខោ

---

១ ឧ. ម. ចាចីនកានំ កិក្ខូនំ ។

កើតមានពាក្យដៃគន្លាតខ្លីបំផុតគ្មានផង ពាំនាំសេចក្តីអធិប្បាយនៃកាសិតនីមួយក៏គ្មានអ្នកណាដឹងបានផង ។ សង្ឃបានសន្មតពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ៤ រូប ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនចារៃយ្យ ៤ រូប ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទុព្ភាហិកកម្ម ។ ការសន្មតពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ៤ រូប ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនចារៃយ្យ ៤ រូប ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះដោយទុព្ភាហិកកម្ម គាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអគ្គំណា លោកមានអាយុអគ្គំនោះ ត្រូវស្រៀម មិនគាប់ចិត្តដល់លោកមានអាយុអគ្គំណា លោកមានអាយុអគ្គំនោះគប្បីពោលឡើង ។ សង្ឃបានសន្មតពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទិសខាងកើត ៤ រូប នឹងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងដែនចារៃយ្យ ៤ រូប ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទុព្ភាហិកកម្ម ។ ការសន្មតនេះគាប់ចិត្តដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

(៣១៤) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឈ្មោះអជិត បួសបាន១០ វស្សា ជាអ្នកសំដែងនូវបាតិមោក្ខដល់សង្ឃ ។ លំដាប់នោះ សង្ឃក៏សន្មតអជិតមានអាយុ ឲ្យជាអ្នកគ្រាលអាសនៈដល់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ។ គ្រានោះ

ชีวกมฺพวนมฺหิ ปฏิวสติ ตตฺถ ตุ เขตฺตมยา ตีหิ อธิกรณาหิ วูปสเมยฺยาหิ ๆ อถโข ชีวกมฺพวนมฺหิ ปฏิวสติ อยา เขตฺตกาหิ ตีหิ อธิกรณาหิ วูปสเมยฺยาหิ ๆ อถโข ชีวก กิจฺจาธิกรณานิ อกิจฺจาธิกรณานิ วินิจฺฉินิตุ-กามา[1] ๆ

(๓๑๕) อถโข อายสฺมา อานนฺโท สงฺฆตฺเถรานญฺเจว ภิกฺขูนญฺจ อาโรเจสิ สุณนฺตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อหํ อายสฺมนฺตานิ สงฺฆกามี วินยํ ปุจฺเฉยฺยนฺติ ๆ อายสฺมา สงฺฆกามี สงฺฆญฺจ ภิกฺขูนญฺจ สุณนฺตุ เม อาวุโสา สงฺฆา ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ อหํ อานนฺเทน วินยํ ปุจฺฉา วิสฺสชฺเชยฺยนฺติ ๆ

(๓๑๖) อถโข อายสฺมา อานนฺโท อายสฺมนฺเต สงฺฆกามี ปฏิพาเหจ กปฺปติ กิเรตฺถ สงฺฆิโลฬิกาย กเรฺปตุนฺติ ๆ เอกา เสยฺยา อาวุโสา สงฺฆิโลฬิกาย กเรฺปตุนฺติ ๆ กปฺปติ กิเรตฺถ สงฺฆิกา โลฬิ ปริหาเรน ยตฺถ อาโลฬิกา

---

๑ ฉ. ม. วินิจฺฉิตุกามา ๆ

ពួកភិក្ខុជាថេរៈមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា យើងទាំងឡាយគប្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ក្នុងទីណាហ្ន៎ ។ ទើបភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តីរិះគិតដូច្នេះតទៅទៀតថា វាលិកាគមនេះឯង ជាទីគួរគ្រេកអរ មានសំឡេងតិច មានសូរគឹកកងកំតិច បើដូច្នោះគួរយើងទាំងឡាយទៅរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ក្នុងវាលិកាគមចុះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ ក៏នាំគ្នាទៅកាន់វាលិកាគម ។

(៣១៥) គ្រានោះឯង ព្រះរេវតមានអាយុ បានសូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្គីតិតម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំគប្បីសួរវិនិច្ឆ័យនឹងព្រះសព្វគាមីមានអាយុ ។ ព្រះសព្វគាមីមានអាយុ ក៏សូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា ម្នាលអាវុសោ សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើសង្គីតិតម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះរេវតត្រូវសួរវិនិច្ឆ័យចំពោះខ្ញុំ ។ ត្រូវដោះស្រាយក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

(៣១៦) ទើបព្រះរេវតមានអាយុ ពោលដូច្នេះនឹងព្រះសព្វគាមីមានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអំបិលក្នុងក្អមក្អាក គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអំបិលក្នុងក្អមក្អាកនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះរេវតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ភិក្ខុរក្សាអំបិលដោយក្អាក ដោយគិតថា គោជនដែលសាប

កវិស្សតិ តត្ត បរិកុញ្ជិស្សតីតិ ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។ កតមេ បដិក្ខិត្តន្តិ ។ សាវត្ថិយា សុត្តវិកន្តេតិ ។ កឹ អាបជ្ជតីតិ ។ សន្និធិការកភោជនេ ចាចិត្តិយន្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥទំ បឋមំ វត្ថុំ សង្ឃេន វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតិបីទំ វត្ថុំ ពុទ្ធម្បិ ធម្មម្បិ អបតិសត្តុសាសនំ ។ ឥទំ បឋមំ សលាកំ និក្ខិបាមិ ។

(៣០៧) កប្បតិ កន្តេ ទ្វង្គុលកប្បោតិ ។ កោ សោ អាវុសោ ទ្វង្គុលកប្បោតិ ។ កប្បតិ កន្តេ ទ្វង្គុលាយ ជាយាយ វិតិវត្តាយ វិកាលេ ភោជនំ កុញ្ជិតុន្តិ ។

មានក្នុងកាលណា អាត្មាអញនឹងធាន់ក្នុងកាលនោះ ដូច្នេះ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះរេវតសួរថា ចុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ក្នុងកាលណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ[1] ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះរេវតសួរថា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីប្រាប់ថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះធាន់ត្តិដែលសន្សំទុក ។ ព្រះរេវតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្តជាបឋមនេះ សង្ឃបាននិដ្ឋិយជាប់ស្រេចហើយ ។ វត្តនេះខុសពីកធម្ម ខុសពីកវិនយ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តាដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះនូវសូត្រនេះជាបឋម ។

(៣១៣) ព្រះរេវតសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រប្រមាណពីរជាប់ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយស្រមោលព្រះអាទិត្យជ្រប្រមាណពីរជាប់នោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះរេវតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កាលបើស្រមោលព្រះអាទិត្យកន្លងទៅប្រមាណពីរជាប់ ភិក្ខុធាន់កោជនក្នុងវេលាវិកាល គួរដែរឬ ។

---

๑ ក្នុងយោធិនាថា ពាក្យនៃលព្រះមានព្រះភាគចែកបទមាតិកា ហៅថា សុត្តវិភង្គ ក្នុងសារត្ថទីបនីដីកាថា បទភាជនីយ ហៅថា សុត្តវិភង្គ ។

ชานุสฺโส กปฺปติตฺถ ฯ กถฺจ ปฏิกฺกมิตพฺพนฺติ ฯ ภาสนฺตเรน สุตฺตวิภงฺคนฺติ ฯ กึ อาปชฺชตีติ ฯ วิกาลโภชเน ปาจิตฺติยนฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆ ฯ ยทิ ทุติยา วุฏฺฐา สงฺฆสฺส วิฏฺฐิ ฯ ยทิ ปน ทุติยา วุฏฺฐา อุโปสถ ปวารณนฺติ อปกตสตฺตาหนฺติ ฯ ทุติยา สลากา ปฏิคฺคหิตาติ ฯ

(๓๑๘) กปฺปติ ภนฺเต ตายนฺหกปฺปติ ฯ โภ สุ อาวุโส ตายนฺหกปฺปติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต ทฺวงฺคุลปพฺพ ตายิตุ ตายิตพฺพ อนุญฺญาตนฺติ ฯ ชานุสฺโส กปฺปติตฺถ ฯ กถฺจ ปฏิกฺกมิตพฺพนฺติ ฯ สาวตฺถิยา สุตฺตวิภงฺคนฺติ ฯ กึ อาปชฺชตีติ ฯ

ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះអគ្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងពាជគ្រឹះ ។ ព្រះវេតសួរថា ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះបរិភោគក្នុងកាលខុស ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំវត្តទី ២ នេះសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្តុនេះខុសតាមធម៌ ខុសតាមវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវសិក្ខាបទ ២ នេះ ។

(៣១៨) ព្រះវេតសួរទៀតថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុក គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយចន្លោះស្រុកនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ភិក្ខុគិតថា អញនឹងទៅកាន់ចន្លោះស្រុកឥឡូវនេះ ហើយឆាន់កាដន ហាមកាដនរួចហើយក៏ឆាន់កាដនដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ឬមិនមែនជាវត្តុសល់ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះអគ្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ព្រះអគ្គទ្រង់ហាមឃាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះវេតសួរថា ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិអ្វី ។

អនតិរិត្តកោជនេ ចាបិត្តិយន្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥទំ តតិយំ វត្ថុំ សង្ឃេន វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតិបីទំ វត្ថុំ ឧទ្ទិដ្ឋំ ឧញ្ញតយំ អបតតសត្ថុសាសនំ ។ ឥទំ តតិយំ សលាកំ និក្ខិបាមិ ។

(๓๑๙) កប្បតិ ភន្តេ អាវាសកប្បាតិ ។ កោ សោ អាវុសោ អាវាសកប្បាតិ ។ កប្បតិ ភន្តេ សម្ពហុលា អាវាសា សមានសីមា ឯកុទោសំ ឋានុត្តិ ។ ឯវាវុសោ កប្បតីតិ ។ ភគ្គ បដិក្ខិត្តន្តិ ។ ភាជកេហេ ឧទោសិតំ សំយុត្តេតិ ។ កឹ អាបជ្ជតីតិ ។ វិនយាតិសារេ ឧក្កជន្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ

ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះធាន់តែជនដែលកំភ្លុំមិនបានឆ្លើងយកម្ន ឬមិនមែនជាវត្ថុសល់ដែលអំពីកំភ្លុំឈឺ ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៣ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យជាប់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ទុសចាកធម៌ ទុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ប៉ុនែ្តវស្វាកទី ៣ នេះ ។

(៣១៩) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កាលកំណត់ដោយអាវាស គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាវាសនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន អាវាសប្រើន មានសីមាស្មើគ្នា កំភ្លុំធ្វើទុបោសថកម្មផ្សេង ។ គ្នា គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់កងទីណា ។ ព្រះសព្វគាមីឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់កងទុបោសថសំយុត្ត (ទុបោសថក្ខន្ធកៈ) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ព្រះវេតសួរថា កំភ្លុំនោះ ត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វគាមី ឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះប្រព្រឹត្តល្មើសព្រះវិន័យ ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

ឥទំ បតុត្តំ វត្តុំ សង្ឃេន វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតិបីទំ វត្តុំ ពុទ្ធម្បិ ពុទ្ធិយំ អបកតសត្តុសាសនំ ។ ឥទំ បតុត្តំ សលាកំ ឯក្ខិតាមិ ។

(៣២០) កប្បតិ ភន្តេ អនុមតិកបេប្បតិ ។ តោ សេ អាវុសោ អនុមតិកបេប្បតិ ។ កប្បតិ ភន្តេ វត្តេន សង្ឃេន កម្មំ កាតុំ អាតតេតិក្ខ អនុមានេស្សាមតិ[1] ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។ កត្ត បដិក្ខិត្តន្តិ ។ ចម្បេយ្យកេ វិនយវត្តុស្មិន្តិ ។ តតិ អាបជ្ជតីតិ ។ វិនយោតិ សារេ ពុក្កជន្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥទំ បញ្ចមំ វត្តុំ សង្ឃេន វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតិបីទំ វត្តុំ ពុទ្ធម្បិ ពុទ្ធិយំ អបកតសត្តុសាសនំ ។ ឥទំ បញ្ចមំ សលាកំ ឯក្ខិតាមិ ។

---

១ មរម្មយោត្តកេ អនុមតិ អានេស្សាមាតិ យេហិ អាគតោ ។

វត្ថុទី ៤ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវសំភកទី ៤ នេះ ។

(៣២០) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអនុមតិ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអនុមតិនោះ តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សង្ឃជាពួក ធ្វើសង្ឃកម្មដោយគតិថា យើងទាំងឡាយនឹងពាប់ពួកឲ្យកិក្ខុ ដែលមកដល់យល់ព្រម ឬត្រែតអរជាខាងក្រោយ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់កុងឆទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងបមុជ្ជក្ខន្ធកៈ ។ ព្រះវេតសួរថា កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ព្រោះប្រព្រឹត្តល្មើសព្រះវិន័យ ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៥ នេះសង្ឃបានវិនិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវសំភកទី ៥ នេះ ។

[๓๒๑] กปฺปติ ภนฺเต อาจิณฺณกปฺปติ ฯ เถโร อาวุโส อาจิณฺณกปฺปติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต ๔ องฺคุเล อุปชฺฌายสฺส อชฺฌาจิณฺณา ๔ องฺคุเล อาจริยสฺส อชฺฌาจิณฺณนฺติ อชฺฌาจริตฺตนฺติ ฯ อาจิณฺณกปฺปา โข อาวุโส ปกติโภชฺเช กปฺปติ ปกติโภชฺเช ฯ กปฺปตีติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ๔ องฺคุเล ฉฑฺเฑตุ สงฺฆสฺส ปาฏิปตฺติ ฯ ๔ติปิ องฺคุเล ฉฑฺเฑตุ พุทฺธปญฺญตฺตสฺส อปกตสฺสาสนสฺส ฯ ๔ องฺคุเล ฉฑฺเฑสฺสามีติ ฯ

[๓๒๒] กปฺปติ ภนฺเต อมชฺชกปฺปติ ฯ เถโร อาวุโส อมชฺชกปฺปติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต ยาวกาลิกานิ ยามกาลิกานิ สตฺตาหกาลิกานิ ยาวชีวิกานิ อสมฺปกฺกานิ ธญฺญานิ ปฏิคฺคหิตานิ

(៣២១) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ គួរដែរឬ ? ព្រះសព្វកាមីសួរវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈនោះ តើដូចម្តេច ? ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន កិក្ខុប្រព្រឹត្តដោយគតិថា អំពើនេះ ព្រះឧបជ្ឈាយ៍របស់យើងធ្លាប់សន្សំមកហើយ អំពើនេះ អាចារ្យរបស់យើងធ្លាប់សន្សំមកហើយដូច្នេះ គួរដែរឬ ? ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយអាចិណ្ណៈ គួរខ្លះ មិនគួរខ្លះ ? ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៦ នេះ សង្ឃបានវិនិច្ឆ័យជាច់ស្រេចហើយ ? វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ច្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ? ខ្ញុំជាក់ចុះនូវសេចក្តីទី ៦ នេះ ?

(៣២២) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ការកំណត់ដោយទឹកដោះដែលមិនទាន់ជូរ គួរដែរឬ ? ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ ការកំណត់ដោយទឹកដោះ ដែលមិនទាន់ជូរនោះ តើដូចម្តេច ? ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ទឹកដោះស្រស់ណាដែលលះបង់ការៈជាទឹកដោះស្រស់ហើយ តែនៅមិនទាន់ដល់នូវការៈជាទឹកដោះជូរនៅឡើយ កិក្ខុធ្លាក់កាជនៈចុះហើយ ហាមកាជនៈចុះហើយ

ปกาเรน อนตฺถรตฺถึ วทนฺติ ฯ ตาวเทว กปฺปตีติ ฯ กตฺถ ปฏิกฺขิตฺตนฺติ ฯ สาวตฺถิยา สุตฺตวิภงฺเคติ ฯ กึ อาปชฺชตีติ ฯ อนตฺถรตฺตเภชเน ทาติพฺพิยนฺติ ฯ สุณาตุ เม ภนฺเต สงฺฆา ฯ๓ สงฺฆมหตฺถาย จีวรทานจีวรานุโมทนา ฯ ฯ๓ สงฺฆมหตฺถาย ทุกฺกฏนฺติ ทุพฺภาสิตนฺติ อปตฺตสฺสาสนฺ ฯ ฯ๓ สงฺฆมหตฺถาย สลากาย ปกฺขิปิตพฺพนฺติ ฯ

(๓๒๓) กปฺปติ ภนฺเต ฉโลกีติ วทนฺติ ฯ กา สา อาวุโส ฉโลกีติ ฯ กปฺปติ ภนฺเต ยา สา สุภ อสุภา อสมฺปตฺตา มชฺฌการา สา วทนฺติ ฯ ตาวเทว กปฺปตีติ ฯ กตฺถ ปฏิกฺขิตฺตนฺติ ฯ โกสมฺพิยา สุตฺตวิภงฺเคติ ฯ กึ อาปชฺชตีติ ฯ สุภเมถุนธาเร ทาติพฺพิยนฺติ ฯ

ផឹកទឹកដោះជាអនតិរត្តនោះ គឺ ភិក្ខុមិនបានឆ្លើវិនយកម្ម ឬមិនមែនជារបស់
សល់ដែលអំពីភិក្ខុឈឺ គួរដែរឬ ។ ព្រះសង្ឃគាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ
មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសង្ឃគាមី
ឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះវេតសួរថា
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសង្ឃគាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះ
ធាន់អនតិរត្តកោជន ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំ-
រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី៧ នេះ សង្ឃបាននិច្ឆ័យជាច់ស្រេចហើយ ។
វត្ថុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា
ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវស្វាកទី ៧ នេះ ។

[៣៦៣] ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ភិក្ខុផឹកសុរា
ផៅគួរដែរឬ ។ ព្រះសង្ឃគាមីសួរតបវិញថា ម្នាលអាវុសោ សុរាផៅនោះ
តើដូចម្តេច ។ ព្រះវេតពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សុរាណា
ដែលខ្មៅឃុយ ផៅមិនទាន់ដល់ការៈជាទឹកស្រាវិនាទៅទើយ ភិក្ខុផឹកសុរានោះ
គួរដែរឬ ។ ព្រះសង្ឃគាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេត
សួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសង្ឃគាមីឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់
ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងកោសម្ពី ។ ព្រះវេតសួរថា ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។
ព្រះសង្ឃគាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះផឹកសុរាដ៏មេ៌យ ។

សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥទំ អដ្ឋមំ វត្ថុំ សង្ឃស្ស វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតិបីទំ វត្ថុំ ទុទ្ធម្មំ ទុព្ភិនយំ អបតតសត្ថុ-សាសនំ ។ ឥទំ អដ្ឋមំ សលាកំ ឯក្ខិបាមិ ។

(៣២៦) កប្បតិ ភន្តេ អឧសកំ ឯសីឧនន្តិ ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។ កត្ត បដិក្ខិត្តន្តិ ។ សាវត្ថិយា សុត្តវិភង្គេតិ ។ កឺ អាបជ្ជតីតិ ។ ឆេឧនកេ ចាបិត្តិ-យន្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥទំ នវមំ វត្ថុំ សង្ឃស្ស វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតិបីទំ វត្ថុំ ទុទ្ធម្មំ ទុព្ភិនយំ អបត-តសត្ថុសាសនំ ។ ឥទំ នវមំ សលាកំ ឯក្ខិបាមិ ។

(៣២៧) កប្បតិ ភន្តេ ជាតរូបរជតន្តិ ។ ជាវុសោ កប្បតីតិ ។ កត្ត បដិក្ខិត្តន្តិ ។ រាជគហេ សុត្តវិ-

ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៨ នេះ សង្ឃបាននិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ឧសាកធម៌ ឧសាកវិន័យ ច្រកសាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវស្មាកទី ៨ នេះ ។

(៣២៨) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន និសីទនៈដែលគ្មានជាយ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់ឃាត់ក្នុងសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះវេតសួរថា កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះវត្ថុមានកិរិយាកាត់ជាវិនយកម្ម ។ ព្រះវេតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្ថុទី ៩ នេះ សង្ឃបាននិច្ឆ័យដាច់ស្រេចហើយ ។ វត្ថុនេះ ឧសាកធម៌ ឧសាកវិន័យ ច្រកសាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំដាក់ចុះនូវស្មាកទី ៩ នេះ ។

(៣២៩) ព្រះវេតសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន មាសនឹងប្រាក់ គួរដែរឬ ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ម្នាលអាវុសោ មិនគួរទេ ។ ព្រះវេតសួរថា ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ក្នុងទីណា ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ទ្រង់

ភន្តេតិ ។ កឹ អាបជ្ជតីតិ ។ ជានន្តូបរាជតម្បដិក្ខេបាណោ ទាចិត្តិយន្តិ ។ សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥទំ ឧសមំ វត្ថុំ សង្ឃស្ស វិនិច្ឆិតំ ។ ឥតិបីទំ វត្ថុំ ទុច្ចម្មំ ទុព្ភិនយំ អបភតសត្ថុសាសនំ ។ ឥទំ ឧសមំ សលាកំ និក្ខិ-ទាមិ ។

(៣២៦) សុណាតុ មេ ភន្តេ សង្ឃោ ឥមានិ ឧស វត្ថូនិ សង្ឃស្ស វិនិច្ឆិតានិ ។ ឥតិបីមានិ ឧស[1] វត្ថូនិ ទុច្ចម្មានិ ទុព្ភិនយានិ អបភតសត្ថុសាសនានីតិ ។

(៣២៧) ឥមាតមេតំ អាវុសោ អធិករណំ សន្តំ វូបសន្តំ សុវូបសន្តំ អបិច មំ តុំ អាវុសោ សង្ឃមជ្ឈេបិ ឥមានិ ឧស វត្ថូនិ បុច្ឆេយ្យាសិ តេសំ កិត្តកំ សញ្ញត្តិ-យោតិ។ អថខោ អាយស្មា វេរោតោ អាយស្មន្តំ សព្ពកាមឹ សង្ឃមជ្ឈេបិ ឥមានិ ឧស វត្ថូនិ បុច្ឆិ។ បុដ្ឋោ បុដ្ឋោ

---

១ ម. ទស សត្ថូនិ ឧ បញ្ញាយតិ ។ ម. ទស វត្ថូនិសត្ថូ ឧ បញ្ញាយតិ ។

យាត់កុដ្ឋសុត្តវិភង្គ ក្នុងក្រុងពារាណសីនេះ ។ ព្រះរេវតសួរថា កិត្តុនោះត្រូវអាបត្តិអ្វី ។ ព្រះសព្វកាមីឆ្លើយថា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះទទួលមាសនឹងប្រាក់ ។ ព្រះរេវតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្តុទី ១០ នេះ សង្ឃបាននិច្ឆ័យជាប់ស្រេចហើយ ។ វត្តុនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ខ្ញុំជាក់ចុះនូវសេចក្តីទី ១០ នេះ ។

(៣៦៦) ព្រះរេវតសូត្រប្រកាសថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ វត្តុទាំង ១០ ប្រការនេះ សង្ឃបាននិច្ឆ័យជាប់ស្រេចហើយ ។ វត្តុទាំង ១០ប្រការនេះ ខុសចាកធម៌ ខុសចាកវិន័យ ប្រាសចាកសាសនានៃព្រះសាស្តា ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

(៣៦៧) ព្រះសព្វកាមីពោលថា ម្នាលអាវុសោ អធិករណ៍នេះ សង្ឃបានដំរេះហើយ បានរម្ងាប់ស្ងប់ស្ងាត់ល្អហើយ ម្នាលអាវុសោ មានទៀត លោកគប្បីសួរវត្តុទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងខ្ញុំ ក្នុងកណ្តាលសង្ឃម្តងទៀត ដើម្បីបញ្ជាក់ជាប់កិត្តុទាំងនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះរេវតមានអាយុ ក៏សួរនូវវត្តុទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងព្រះសព្វកាមីមានអាយុ ក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ម្តងទៀត ។ លុះព្រះរេវត បានសួរសព្វគ្រប់ហើយ

អាយស្មា សព្ពកាមី វិស្សជ្ជេសិ ។ ឥមាយ ខោ បន វិនយសង្គីតិយា សត្ត តិក្ខុសតានិ អន្ធានិ អនធិកានិ អហេសុំ ។ តស្មាយំ វិនយសង្គីតិ សត្តសតិកាតិ(១) វុច្ចតីតិ ។

សត្តសតិកក្ខន្ធំ និដ្ឋិតំ ទុតិយមំ ។

តមម្ហ ខន្ធកេ វត្ថុ បញ្ចវីសតិ ។

តស្សុទ្ទានំ

(៣២៨) ឧស វត្ថុនិ បូរេត្វា

កម្មំ ន្ហនេន ចាវិសិ

ចត្តារេ បុន រូបញ្ច

---

១ ឱ. សត្តសតីតិ ។

ព្រះសត្ថុកាមីមានអាយុ ក៏ធ្វើយរោះស្រាយ ។ ក៏ក្នុងកាលនៃការសង្គាយនាព្រះវិន័យនេះ មានភិក្ខុ ៧០០ អង្គ មិនខ្វះ មិនលើស ។ ព្រោះហេតុនោះ ការសង្គាយនាព្រះវិន័យនេះ បានឈ្មោះថា សត្តសតិកាសង្គាយនា ។

ចប់ សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ទី ១២ តៃប៉ុណ្ណោះ ។

ក្នុងខន្ធកៈនេះ មានរឿង ២៥ ។

ឧទ្ទាននៃសត្តសតិកក្ខន្ធកៈនោះ ដូចខ្លះ

(៣២៨) រឿងវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុនៅក្នុងក្រុងវេសាលី សំដែងនូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ១ រឿងវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុជនទឹកជាក់ពេញកាជន៍សំរិទ្ធក្នុងថ្ងៃទោសថនោះ ១ រឿងពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ១ រឿងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលីជាមួយនឹងភិក្ខុជាអនុទូត ១ រឿងទបក្កិលេសរបស់ព្រះចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យមាន ៤ យ៉ាង នឹងទបក្កិលេសរបស់សមណៈមាន ៤ យ៉ាងទៀត ១ រឿងពាក្យជាដែកគ្នាថា មាសនឹងប្រាក់គួរដល់ពួកសមណៈឬទេ ១

កោសម្ពិ ច ឆាបេយ្យកោ[1]

មត្តា សោវេយ្យំ សង្កិស្សំ

កណ្ណកុដ្ឋំ ខុទ្ទមំ

សហជាតិ[2] ច មជ្ឈសិ

អាសុប្ផសិ កំ ឆុ ខោ មយំ

បត្តជាវាយ ខុជ្ជវំ[3]

---

១ ឧ. ម. ឆាវេយ្យកោ ។ ២ ឧ. ម. សហំជាតិ ។ ៣ ឧ. ស ខុជ្ជវិ ។

រឿងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ហោះតាមអាកាសទៅបុះភ្នំក្រួងកោសម្ពី ១ រឿងព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្ត បញ្ជូនទូតឲ្យទៅកាន់សំណាក់នៃកិកូដែលនៅ ក្នុងដែនជាវេយ្យ ឧធិកិកូដែលទៅក្នុងដែនអវន្តិទក្ខិណាបថ[1] ១ រឿងព្រះវេតគង់នៅក្នុងនគរសោវេយ្យ ១ រឿងព្រះវេតចេញពីនគរសោវេយ្យទៅកាន់នគរសង្កស្ស ១ រឿងព្រះវេតចេញពីនគរសង្កស្សទៅកាន់នគរកណ្ណកុជ្ជ ១ រឿងព្រះវេតចេញពីនគរកណ្ណកុជ្ជទៅកាន់នគរទុម្មុខ ១ រឿងព្រះវេតចេញពីនគរអគ្គទ្វារបុរៈទៅកាន់នគរសហជាតិ ១ រឿងព្រះវេត បង្គាប់កិកូជាភូនសិស្សឲ្យជាអ្នកពោលសរភ័ញ្ញ ១ រឿងពួកវជ្ជីបុត្តកកិកូពុំដំណឹងថា ព្រះយសកាកណ្ឌកបុត្តហ្មាន់ធឹងដំរេះអធិករណ៍ ១ រឿងវជ្ជីបុត្តកកិកូ រិះគិតថា យើងបានកិកូណាជាបក្ខពួក ១ រឿងវជ្ជីបុត្តកកិកូចាត់ចែងសមណចរិក្ខារ មានបាត្រជាដើម ហើយនាំគ្នាដំរូកឆ្ងល់ឡើងទៅកាន់សហជាតិនគរ ១ រឿង

---

១ មានតែក្នុងបាលីខាងដើម ក្នុងនវកនិបាត មានតែ មគ្គោ វិញ ប្រហែលជា មគ្គសព្ទ នេះលោកផ្លាស់ប្តូរដំនួសសព្ទ គឺ អវន្តិទក្ខិណាបថ ទេដឹង ។

សត្តសតិកក្ខន្ធកេ ឧត្តរគាថា

វហោសិ ខុបគាមយំ[1]

តរុ[2] សង្ឃោ ច វេសាលិ

មេត្តា សង្ឃោ ខុញ្ញាហិ តាតំ ។

បុល្លវគ្គោ សមត្តោ

---

១ ឧ. ទូរហោបិ ឧភាមស្ស ។ កត្ថចិ ចោត្តកេ ទូរគោបិ ឧភាមស្ស ។ ២ ឧ. ភារុកំ ។ កត្ថចិ ចោត្តកេ ភារុណំ ។

សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ឧទ្ទានគាថា

ព្រះសាទ្ធ: មានអាយុ សម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ ១ រឿងព្រះខត្តរៈ មានអាយុ ដំណាលប្រាប់ពួកវជ្ជីបុត្តកកថាក្នុងថា ពួកមនុស្សវែងបង្អែនសមណចរិក្ខារទៅថ្វាយព្រះមានព្រះភាគ ១ រឿងព្រះខត្តរៈមានអាយុ ដំណាលប្រាប់ពួកវជ្ជីបុត្តកកថាក្នុងថា យើងគាន់យកនិស្ស័យនឹងព្រះវេតជាគ្រូ ១ រឿងជំនុំសង្ឃប្រជុំគ្នានឹងវិនិច្ឆយអធិករណ៍ ១ រឿងពួកកក្កុជាថេរៈប្រាថ្នានឹងវិនិច្ឆយអធិករណ៍ ហើយនាំគ្នាទៅគាន់ក្រែងវេសាលី ១ រឿងព្រះសព្វកាមីសួរព្រះវេតថា ឥឡូវនេះ លោកនៅដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅដូចម្តេច ព្រះវេតឆ្លើយថា ខ្ញុំនៅដោយកំណាចនៃមេត្តាធម៌ ១ រឿងជំនុំសង្ឃ ប្រជុំគ្នាវិនិច្ឆយអធិករណ៍នោះ ១ រឿងព្រះវេត សូត្រប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា ត្រូវឲ្យសង្ឃរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ ដោយទុព្ភាហិកកម្ម ១ ។

ចប់ ចុល្លវគ្គ ។

វិរុទ្ធបាឋា	អវិរុទ្ធបាឋា	អារ	វណ្ណលេខាយំ
ទិស្សនំ	ទិស្សន្តំ	៤	១៩
បព្ពជិស្សន្តំ	បព្ពជិស្សន្តំ	៨	៩
អយ្យបត្តា	អយ្យបុត្តា	"	១៥
ភិក្ខូ	ភិក្ខូ	១០	១៧
យសន្តរតោ	យស្សន្តរតោ	១៣	៨
កុមារវណ្ណំ	កុមារកវណ្ណំ	១៤	១២
សក្យកុមារានំ ភគវតោ ឧបសង្កមនំ កក្កុធកោឡិយបុត្តទុ		១៥	១
នាមក្ខេត្តានំ	នាមក្ខេត្តានំ	"	១៧
បរិយោទាតំ	បរិយោទាតំ	២០	១៧
ភិក្ខេយ្យុំ	ភិក្ខេយ្យុំ	២៤	៤
វៃទ	វៃឡ	"	១៧
អាបត្តេសិ	អាមត្តេសិ	២៩	៩
បត្តសេតុំ	បតាសេតុំ	៣០	៧
កាយន	កាយេន	៣១	៦
បតាសេ កិ	បតាសេសិ	៣២	៧
២ .	២ ១ .	"	១៧
វិតមសំ	វិតមសំ	៣៩	៨
បរិសំ	បរិសំ	៤០	"
អញ្ញាសុ	អញ្ញតរស្មិ	"	១៣
តុំ សីលំ	តំ សិលំ	៤២	១៥
បរិនិព្វាយន្តិ	បរិនិព្វាយន្តិ ។	៥០	៩
សារិបុត្តមោគ្គល្លាន	សារីបុត្តមោគ្គល្លាន	៦៤	៥

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបត្តំ

វិរុទ្ធាហ	អវិរុទ្ធាហ	អង្កំ	វណ្ណនាយំ
សារិបុត្តោ	សារីបុត្តោ	៦៤	៨
ជាមិត្តតំ	ជាបមិត្តតំ	៧២	៧
មញ្ញបនិជាទកា	មញ្ញប្បនិជាទកា	៩៦	១២
"	"	៩៧	១៣
សចិ	សចេ	៩៩	២
វច្ចកុដី	វច្ចកុដិ	"	១១
"	"	"	១២
មតិកាភណ្ឌំ	អត្តិកាភណ្ឌំ	១០៣	៦
មញ្ញបនិជាទកា	មញ្ញប្បនិជាទកា	១២៤	១០
"	"	១២៥	១១
អនាទរិយ	អនាទរិយំ	១២៨	១៥
វច្ចកុដី	វច្ចកុដិ	១៣១	១
"	"	១៣៣	"
វច្ចកុដីតុំ	វច្ចកុដិវត្តុំ	១៣៤	៩
វច្ចកុដី	វច្ចកុដិ	"	១៤
"	"	១៣៥	១
"	"	"	៩
"	"	"	១១
"	"	"	១២
កាតព្	កាតព្	១៤៥	៥
ឧបដ្ឋាយតុំ	សទ្ធិវិហារិកវត្តុំ	១៤៩	១
"	"	១៥១	"
សាសនទ្វេសោ	សាសនទ្វេសោ	១៩៨	២

វិរុទ្ធាវិរុទ្ធបាឋៈ

វិរុទ្ធបាឋៈ	អវិរុទ្ធបាឋៈ	អង្គ	បន្ទាត់លេខាយំ
អត្តកា	អត្តកា–	២១៥	៤
ទិន្និ–	ទិន្និ–	២៣៩	"
ឧទ្ធនគា	ឧទ្ធនគាថា	២៥៥	១
អនគារិយ	អនគារិយំ	២៦៤	៩
ធម្មវិនយេ	ធម្មវិនយេ	២៦៥	៥
បដិគ្គ	បដិគ្គ–	២៨២	៩
តេ	តេន	៣០៦	៨
អត្តសមតិ	អត្តសម្មតិ	៣១៥	១
ញតិ	ញត្តិ	៣១៩	"
យាយនំ	យាយន្តិ	៣៣០	១៧
ធិហិទោបិ	ធិហិនោបិ	៣៦៨	៥
អប្បញ្ញបទា	អប្បញ្ញាបនា	"	១៥
យស្សត្តាយ	យស្សត្ថាយ	៣៧៩	១៣
តបន្តិ	តប្បន្តិ	៣៩១	៦
អម្មោតិ	អដម្មោតិ	"	១៤
វិភេបនំ	វិភេបន្តិ	"	១៦
បុតត្តេរ	បុត្តត្តេរ	៣៩៥	១
អនុមតិ	អនុមតិ	៤០៤	១១
អធម្មវាទិ	អធម្មវាទិ–	៤០៩	៦
សុញ្ញតវិហារេន	សុញ្ញតវិហារេន	៤១៤	១៦
"	"	៤១៥	៥

សន្ទីកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អនុវទ្ធ	អនុវទ្ធ	១	៩
ឆីកស	ឆិកស	៤	៨
ភទ្ធិយភិក្ខុវត្ត	រឿងដនទាំង៧	៧	១
នុ៎ះ	នេះ	៩	១៥
លំដាប់ នោះឯង	លំដាប់នោះឯង	១១	៥
រឿងដនទាំង៧	ភទ្ធិយភិក្ខុវត្ត	១១	១
ទេវ	ភេទ	១៤	១១
លុះឈរក្នុងទំនំសមគួរ	បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភក្តុធទេវប្បុត្ត		
	លុះឈរក្នុងទំនំសមគួរ	១៧	៥
ដោយក្បាស់ថា	ដោយចិត្តប្បាស់ថា	"	១៦
ខ្ញុះ ។	ខ្ញុះ	២២	១២
សង្ឃឹម	សង្ឃឹម	"	១៣
សាប់សូន្យ	សាបសូន្យ	២៤	២
ដើម្បី	ដើម្បី	"	១២
ដើម្បី	"	"	១៣
វិនាស	វិនាស	"	១៦
ដើម្បី	ដើម្បី	"	១៧
ដើម្បសែចក្តី	"	"	"
ដើម្បី	"	២៥	៣
ឫស្សី	ឫស្សី	"	១៤
ព្រះអង្គ	ព្រះមានព្រះភាគ	២៦	១៤

សន្ទឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ប្រទក្សិណ	ប្រទក្សិណ	២៧	១០
ម្យ៉ាង	ម្យ៉ាង	"	១៧
ឥទ្យ	ឥឡូវ	២៨	៩
ម្យ៉ាង	ម្យ៉ាង	"	១១
រាជក្រឹះ	រាជត្រឹះ	"	១២
សង្ឃ	សង្ឃ	២៩	៧
ធំមាន	ធំអាន	៣០	១៤
សេចក្តី	សេចក្តីខ្លាច	៣៣	១៣
នេក	អនេក	៤០	២
ព័នាក់រនោះ	ពីរនាក់នោះ	"	១៨
ជាសក្យបុត្ត	ជាសក្យបុត្តិយ៍	៥៩	២
(ដោយធម្មកេថា)	(ដោយធម្មកថា)	៦៦	១០
បន្ទូអប់រំហើយ	អប់រំហើយ	៧៤	១៧
ឆៀរគរ	ឆៀរគរ	៨០	៥
"	"	៨១	១៣
ទៅកាន់	ទៅកាន់	១០៨	១០
រួចហេយ	រួចហើយ	១២៩	៧
តាមទំទង	តាមទំនង	១៥៥	១២
ទ្រុល់ ួយ	ទ្រុល់ឭយ	១៧៤	១៥
ពិនិត	ពិនិត្យ	១៨៤	១២
លាងចីវរបស់	លាងចីវរបស់	១៩៧	១០
កែមុក្តា	កែវមុក្តា	២០៨	៣

សន្ទឹកប្រៀបពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ករមែណ៏	កែរមែណ៏	២០៨	៣
(១២)	(១២២)	២១០	២
ប្តេជ្ញា	ប្តេជ្ញា	"	១៣
ដាយ	ដោយ	២១១	"
ជាតមោក្ខ	ជាតិមោក្ខ	២២៦	១៦
ព្រាហ្មចារ័យ	ព្រហ្មចរិយ	២៣១	៤
ប្រក	ប្រកប	២៣៦	៥
វិនិច្ឆយ	វិនិច្ឆ័យ	២៣៧	"
ក្រាបបង្គំ	ក្រាបបង្គំ	២៦៥	៤
សោភ្ណាបត្តិផល	សោភាបត្តិផល	"	១៧
ចល្លវគ្គ	ចុល្លវគ្គ	២៦៦	១
សោភ្ណាបត្តិផល	សោភាបត្តិផល	"	៥
"	"	"	៧
ព្រកាគ	ព្រះភាគ	២៨៥	"
ទាំឡាយង	ទាំងឡាយ	២៨៦	៣
ផិល	ផែល	២៨៧	៤
មាល	ម្ភាល	២៩១	៧
ឧភ	ឧភ	"	១៤
ភិក្ខុណានីមួយ	ភិក្ខុណាមួយ	២៩៣	៩
អក	អ្នក	"	១៤
ផែលសង្ឃោនសន្ថត	សង្ឃត្រែសន្ថត	២៩៤	២
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ–	២៩៦	១៣

សន្ទឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ពួកព្រហស្ត	ពួកស្រីព្រហស្ត	២៩៩	២
ទាំងឡា	ទាំងឡាយ	"	១៤
កុលុបកី(១)	កុលុបកី	៣០៥	៩
អនភយកិ	អនុភយិក	៣១៨	១៤
ត្រូវប្រាប	ត្រូវប្រាប់	៣២៤	១៦
មិនត្រូវបែងារណា	មិនទាន់បែងារណា	៣២៥	១៤
មិនត្រូវមិនបែងារណា	មិនត្រូវបែងារណា	"	"
ខ្លួនឯង	ខ្លួនឯងហើយ	"	"
ជានសង្ឃ	ជានជាសង្ឃ	៣២៧	១១
ដោយសារទេះ	ដោយសារទេះ	៣៣១	៨
ប្រហស្ត	ព្រហស្ត	៣៦៨	៦
ប្រយោជន៍	ប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន	៣៧១	៥
ព្រះយស-	ព្រះយស	៣៨៦	៤
ត្រេកអរ	ត្រេកអរដោយ	៣៩៣	១៣
ម្ចាស់អ្នកជាធំ	ម្ចាស់អ្នកជាធំ	៣៩៤	៦
អាទិត្យត្រ	អាទិត្យត្រ	៣៩៨	៩
ពហូសូត្រ	ពហុស្សុត	៤០០	៤
ឥត្តឡបុរៈ	អត្តឡបុរៈ	៤០១	១៨
ពហូសូត្រ	ពហុស្សុត	៤០២	៩
អៀសខ្ញាស	អៀនខ្ញាស	"	១១
ឆឹងឲ្យភិក្ខុ	ឆឹងឲ្យពួកភិក្ខុ	៤០៥	៤
ព្រះយស-	ព្រះយស	៤១៨	៧
ការកំណាត់	ការកំណាត់	៤២៣	៨
ឆឹងរាប់ពួកភិក្ខុ	ឆឹងឲ្យពួកភិក្ខុ	៤២៤	៩

សន្ថឹកទ្រាប់មាតិកា

តតិយភាគ

សង្ឃភេទក្ខន្ធក:

លេខទំព័រ

ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅកុងអនុបិយោនគម ទៀបព្រៃអនុបិយា ១
រឿងអនុរទ្ធសក្កៈ នឹងភទ្ទិយសក្យរាជ ៣
រឿងសក្យៈ ៦ អង្គ ៧
រឿងនាបិតបុត្តកៈ ៨
ពួកសក្យៈកុមារចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ៩
ព្រះភទ្ទិយៈ ជានសម្រេចនូវវិជ្ជា ៣ យ៉ាង ១០
ឧទ្ទានគាថា នឹងរឿងទេវទត្តភិក្ខុ ១៣
រឿងអជាតសត្តុកុមារ ១៤
រឿងកូនអ្នកស្រុកកោឡិយៈ ឈ្មោះកក្កុធៈ ១៥
រឿងព្រះមហាមោគ្គល្លាន ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ១៦
រឿងទេវទត្តឈ្មោះកក្កុធៈ ១៧
និយាយអំពីគ្រូ ៥ ពួក ១៩
រឿងព្រះអង្គស្តេចទៅកាន់ក្រុងភាគទ្រឹះ ២៣
និគមគាថា ២៥
រឿងទេវទត្តភិក្ខុ ទូលសូមត្រួតភិក្ខុសង្ឃជំនួស ២៦
ការធ្វើបកាសនីយកម្មដល់ទេវទត្ត ២៧
បកាសនីយកម្ម នឹងរឿងព្រះសារីបុត្ត ២៩
រឿងទេវទត្តភិក្ខុ នឹងរឿងអជាតសត្តុកុមារ ៣៣
សេចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃពួកមហាមាត្យ ៣៤

លេខទំព័រ

ការបញ្ជូនបុរសទៅសម្លាប់ព្រះសាស្តា ៣៦
អនុបព្វកថា ព្រះអង្គសំដែងចំពោះបុរសដែលទៅសម្លាប់ព្រះអង្គ ៣៩
ការធ្វើព្រះលោហិតនៃព្រះតថាគតឲ្យពុះពងឡើង ៤២
និយាយអំពីគ្រូ ៥ ពួក ៤៤
ការលែងដំរីនាឡាគិរីឲ្យព្រេចព្រះសាស្តា ៨៤
ព្រះសាស្តាសំដែងគាថាចំពោះដំរីនាឡាគិរី ៥១
ពួកមនុស្សនាំគ្នាច្រៀងគាថាសរសើរព្រះបរមគ្រូ ៥២
រឿងតិកកោដន ៥៣
រឿងទេវទត្តភិក្ខុ សំដែងអំពីវត្ថុ ៥ ប្រការ ៥៥
រឿងទេវទត្តភិក្ខុ ក្រាបបង្គំទូលសូមវត្ថុ ៥ ប្រការ ៥៦
ការព្យាយាម ដើម្បីទំលាយសង្ឃ នឹងទំណេរចប្រ ៥៩
ឧទ្ទានគាថា ៦១
រឿងព្រះសារីបុត្ត នឹងព្រះមោគ្គល្លាន ៦៣
ការសំដែងធម៌របស់ទេវទត្ត ៦៥
ជាតិហារ្យរបស់ព្រះសារីបុត្ត នឹងព្រះមោគ្គល្លាន ៦៦
អគ្គសាវ័កទាំង ២ អង្គចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ៦៧
ព្រះបរមគ្រូព្រាស់សំដែងអំពីរឿងដំរី ៦៨
និគមគាថា នឹងភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ ៦៩
រឿងទេវទត្តភិក្ខុ នឹងអសទ្ធម្ម ៨ ប្រការ ៧១
រឿងទេវទត្តភិក្ខុ ត្រូវអសទ្ធម្ម ៣ ប្រការត្រូបសង្កត់ នឹងឧទ្ទានគាថា ៧៤
រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ ទូលសួរអំពីការប្រែធារនៃសង្ឃ ៧៦
រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ ទូលសួរអំពីសង្ឃភេទ ៧៧
រឿងព្រះឧបាលីត្ថេរ នឹងសេចក្តីព្រមច្រៀងនៃសង្ឃ ៧៨

លេខទំព័រ

ឥតមគាថា ៨២

រឿងព្រះឧបាលិត្ថេរ ទំនងកំពុងអភបំបែកសង្ឃទៅកើតក្នុងអបាយ ៨៥

បញ្ហារឿងនៃសង្ឃភេទក្នុងនេះ ៩០

វគ្គក្នុងនេះ:

ហេតុនៃការទ្រង់បញ្ញត្តិអាចនេះវគ្គ ៩៣

ហេតុនៃការទ្រង់បញ្ញត្តិអាវាសិកវគ្គ ១០០

ឆមិកវគ្គ ១០៣

ឆមិកវគ្គ ទំនងការអនុមោទនាក្នុងភេងភត្ត ១០៥

វគ្គដែលភិក្ខុត្រូវធ្វើក្នុងភេងភត្ត ១០៧

វគ្គរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ១១៥

វគ្គរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹតបិណ្ឌបាត ទំនងវគ្គរបស់ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ១១៩

សេនាសនវគ្គ ១២៣

ជន្លាយវគ្គ ១២៩

ឥទានៃវច្ចកុដិវគ្គ ១៣១

ការទ្រង់បញ្ញត្តិវច្ចកុដិវគ្គ ១៣៤

ឧបដ្ឋាយវគ្គ ១៣៧

សទ្ធិវិហារិកវគ្គ ១៤៨

អាចរិយវគ្គ ១៥៦

អន្តេវាសិកវគ្គ ១៦៧

ឧទ្ទានៃវគ្គក្នុងនេះ ១៧៥

បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្នុងនេះ:

ព្រះអានន្ទសូមអាភធនាឲ្យព្រះអង្គសំដែងជាតិមោក្ខ . . . . . ,,

លេខទំព័រ

រឿងព្រះមហាមោគ្គល្លាន ២០២
ធម្មតាមិនងែលកើតគួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាង ក្នុងមហាសមុទ្រ ២០៥
សភាពមិនងែលកើតគួរអស្ចារ្យ ៨ យ៉ាង ក្នុងធម្មវិន័យ ២០៩
ឧទ្ទានវាចា ២១៦
រឿងធម្មដ្ឋិយភិក្ខុ ២១៧
ការបញ្ឈប់ជាតិមោឃៈ ២១៩
ទំយោយអំពីការបញ្ឈប់ជាតិមោឃៈ ១—២ យ៉ាង ២២០
" " " ៣—៤ យ៉ាង ២២១
" " " ៤—៥ យ៉ាង ២២២
" " " ៦ យ៉ាង ២២៣
" " " ៧ យ៉ាង ២២៤
" " " ៨ យ៉ាង ២២៥
" " " ៨—៩ យ៉ាង ២២៦
" " " ១០ យ៉ាង ២២៧
ទំយោយពីការបញ្ឈប់ជាតិមោឃៈប្រកបដោយធម៌ ២៣១
ព្រះឧបាលិ ក្រាបទូលសួរការកាន់យកអត្តាទាន ២៤១
ព្រះឧបាលិ ក្រាបទូលសួរការចោទ ២៤៥
ព្រះឧបាលិ ក្រាបទូលសួរហេតុប្បដិសារៈ ចំពោះភិក្ខុអ្នកចោទ ២៤៩
ឧទ្ទានវិចោតិមោឃៈឆ្នើបកុន្ទកៈ ២៥៥

ភិក្ខុនីខន្ធកៈ:

ព្រះទាងមហាបជាបតីគោតមី ទូលសូមបព្វជ្ជា . . . . . "
គរុធម៌ ៨ យ៉ាង ២៦៦

លេខទំព័រ

ព្រហ្មចរិយធម៌ មិនតាំងនៅយូរអង្វែង ២៧១
រឿងព្រះនាងមហាបជាបតីគោតមី នឹងការសូមពរ ២៧៣
លក្ខណៈនៃការវិនិច្ឆ័យធម្មវិន័យ ២៧៨
ភិក្ខុមិនសំដែងជាតិមោក្ខ ដល់ពួកភិក្ខុនី ២៨០
ការទទួលអាបត្តិ ២៨១
ការធ្វើកម្មដល់ពួកភិក្ខុនី ២៨៣
រឿងភិក្ខុនីជាសិស្សរបស់ឧប្បលវណ្ណា ២៨៥
ការបង្ហាញកាយជាដើម ទណ្ឌកម្ម នឹងអវន្តិយបុគ្គល ២៨៧
ឆព្វគ្គិយភិក្ខុនី សាងភក់នឹងទឹកទៅលើពួកភិក្ខុ ២៨៨
ការបង្ហាញកាយជាដើម ទណ្ឌកម្ម នឹងការបញ្ឈប់ឧវាទ ២៨៩
ការបញ្ឈប់ឧវាទរបស់ភិក្ខុសង្ឃជាដើម ២៩១
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកឲ្យឧវាទដល់ភិក្ខុនី ២៩៣
ការទទួលឲ្យឧវាទនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ២៩៥
ការទទួលឲ្យឧវាទហើយមិនមកជ្រាបជាដើម ២៩៧
ការឲ្យដំត្រគាកដោយឈើមានសណ្ឋានដូចដង្កឹងគោជាដើម ២៩៩
ការធ្វើគំនូសខាងក្រោមអាត់ជាដើម ៣០១
កាសកិរិយារបស់ភិក្ខុនី ១ រូប ៣០៣
ភិក្ខុនី ដាក់កូនខ្ចីក្នុងជាត្រ ៣០៥
ភិក្ខុនី នាំគ្នាគយគន់និមិត្តបុរស ៣០៧
ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យទទួលការសន្យា របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ៣០៩
ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យនូវចីវរ ក្នុងកេងទានជាដើម ៣១១
អន្តរាយិកធម៌ ២៤ យ៉ាង ៣១៣

លេខទំព័រ

ការសន្មតិខ្លួនឯង និងសន្មតិភិក្ខុនីនិទៃ ៣១៥
ញត្តិចតុត្ថកម្មឧបសម្បទា ៣១៧
ការហាមឃាត់នូវទៅតាមលំដាប់ឆាស់ខ្វៃ និងការមិនបវារណា ៣២៥
ការបវារណារបស់ភិក្ខុនីសង្ឃ ៣២៧
ការឃាត់ឧបោសថ និងឃាត់បវារណា ៣២៨
ការទ្រង់អនុញ្ញាតត្រែស្នែងជាដើម ៣៣១
ញត្តិចតុត្ថកម្មឧបសម្បទា ដោយទូត ៣៣៣
រឿងស្រីម្នាក់នឹងការសន្មតិភិក្ខុនី ៣៣៧
ការសន្មតិភិក្ខុនី និងការមិនពោលណាសិក្ខារបស់ភិក្ខុនី ៣៣៩
រឿងពួកភិក្ខុនីអង្គុយពែនភ្នែន និងបន្ទោបង់រវាងក្នុងបង្គន់ ៣៤១
ការងូតទឹក របស់ពួកភិក្ខុនី ៣៤២
ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃភិក្ខុនីខន្ធក: ៣៤៤

បញ្ចាសតិកក្ខន្ធក:

ឧភិទរបស់ព្រះមហាកស្សប មានអាយុ ៣៥៧
ការសន្មតិភិក្ខុ ៥០០ រូប ៣៥៩
ភិក្ខុមានការធ្វើសង្កិសទ្វីដែលធ្លុះធ្លាយជាដើម ៣៦១
ព្រះមហាកស្សប មានអាយុប្រកាសធំនុំសង្ឃ ៣៦២
ការសង្គាយនាសិក្ខាបទមានទុតិយឧបាលិកជាដើម ៣៦៣
ពោលអំពីសិក្ខាបទគួរនឹងតួចដោយបំដាប់ ៣៦៥
ព្រះអានន្ទត្រូវមែរត្រប់ដំណាប់ចិត្ត ៣៧១
ការដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្នភិក្ខុ ៣៧៣
រឿងព្រះឋានទេវទត្ត និងការភ្ញាយបំពាត់ឧត្តរាសង្គៈ ៣៧៤
រឿងធនុត្តរៈ និងការដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ណោក ៣៧៩

លេខទំព័រ

ឧទ្ទាននៃបញ្ចសតិកកុន្ថកៈ ៣៩១

សត្តសត្តិកក្ខន្ធកៈ

រឿងវត្ថុបត្តកភិក្ខុ ទំងរឿងព្រះយសត្ថេរ ៣៩៥
ឧបក្កិលេស ៤ យ៉ាងរបស់ព្រះចន្ទ្រ ទំងព្រះអាទិត្យ ៣៩៧
ឧបក្កិលេស ៤ យ៉ាងរបស់សមណព្រាហ្មណ៍ ៣៩៩
ឧបក្កិលេសទាំង ៤ . . . . . ៣៩១
រឿងអ្នកធំឈ្មោះមណិចូឡកៈ ៣៩៣
ពាក្យរបស់ព្រះថេរៈឈ្មោះយសកាកណ្ឌកបុត្ត ៣៩៥
រឿងព្រះថេរៈឈ្មោះសម្ពូតសាណវាសី ៣៩៧
សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ៣៩៩
រឿងព្រះរេវតត្ថេរ ៤០១
ការសួរ ទំងការដោះស្រាយនូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ៤០៣
សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ៤០៧
រឿងវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ៤០៩
សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីទំងវិនិច្ឆ័យនូវអែធិករណ៍ ៤១៣
ពាក្យជាចន្លោះរបស់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ៤១៥
សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីទំងវិនិច្ឆ័យនូវអែធិករណ៍ ៤១៧
រឿងអដិតភិក្ខុ ៤១៩
បញ្ហាវិសជ្ជនានូវវត្ថុ ១០ ប្រការ ៤២១
ឧទ្ទាននៃសត្តសត្តិកក្ខន្ធកៈ ៤២៩

INSTITUT BOUDDHIQUE